

حزب رستاخیز ملت ایران

جلداول به روایت اسناد (۱۳۵۳-۱۳۵۷)

اصغر صارمی شهاب

حزب رستاخیز ملت ایران به روایت اسناد (۱۳۵۷-۱۳۵۳)

اصفر صارد

جلد اول

(۳)

۵

۴

۶

یکی از اقدامات رژیم پهلوی در سال ۱۳۵۳ ش تأسیس حزبی به نام رستاخیز ملت ایران بود که برای نخستین بار در تاریخ سیاسی ایران نظام تک حزبی بر مردم تحمیل شد و شاه مردم را به نام نویسی یا خروج از کشور مخیر کرد.

عضویت اجباری در حزب رستاخیز نه تنها باعث رکود و رخوت کانون های حزبی گردید و در مبارزات انتخاباتی شور و شوقی به وجود نیاورد، بلکه باعث شد توجه بسیاری از مردم به گروه های انقلابی متمرکز شود. تشکیل کمیته های اقدام ملی توسط حزب رستاخیز برای جلوگیری از اقدامات ضد امنیتی نشان داد که حزب در پی بیان خواسته های مردم نیست و بر تحکیم رژیم می کوشد، بنابراین اعلام انحلال حزب در سال ۱۳۵۷ موجب شکستی کسی نشد. این کتاب به چگونگی تأسیس و عملکرد و انحلال حزب رستاخیز ملت ایران در اوخر رژیم پهلوی می پردازد.

۴۱۸

استاد - ۳۰

شابک: ۹۶۴-۴۱۹-۱۳۷-۴
ISBN:964-419-137-4

شابک دوره: ۹۶۴-۴۱۹-۱۳۹-۰۰
ISBN:964-419-139-0-2.V.set

سرشناسه: صارمی شهاب، اصغر، -۱۳۵۰
عنوان و پدیدآوران: حزب رستاخیز ملت ایران به روایت اسناد (۱۳۵۳-۱۳۵۷)
تألیف: اصغر صارمی شهاب
مشخصات نشر: تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۵.
مشخصات ظاهری: ج ۱
فروست: (مرکز اسناد انقلاب اسلامی: ۴۱۸. اسناد: ۲۷)
شابک: 0-139-419-964-ISBN
جلد: (دوره)
شابک: 4-137-419-964-ISBN
جلد ۲۹۰۰۰ ریال: (ج ۱)
شابک: 4-140-419-964-ISBN
یادداشت: فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.
موضوع: حزب رستاخیز ملت ایران.
موضوع: حزب های سیاسی- ایران- تاریخ- اسناد و مدارک.
موضوع: ایران- تاریخ- پهلوی، ۱۳۵۷-۱۳۲۰- اسناد و مدارک.
موضوع: ایران- سیاست و حکومت - ۱۳۵۷-۱۳۲۰.
شناسه افزوده: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
رده بندی کنگره: DSR15۰۴/۵
نشانه اثر: ج ۲ ص
رده بندی دیویی: ۴۵۲/۹۵۵-۰۸۲۴/
شماره کتابخانه ملی: ۱۶۹۰۵-۸۵

حزب رستاخیز ملت ایران

به روایت اسناد

(۱۳۵۷-۱۳۵۳)

جلد اول

انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

عنوان: حزب رستاخیز ملت ایران به روایت اسناد (جلد اول)

تألیف: اصغر صارمی شهاب

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۲۹۰۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: (ح ۱) ۴-۱۳۷-۴۱۹-۹۶۴

ISBN: 964-419-137-4

شابک دوره: ۰-۱۳۹-۴۱۹-۹۶۴

ISBN: 964-419-139-0 (2.v.sci)

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبروی پمپبنزین اسدی، پلاک ۲۰۹۴.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

نماینده‌گی‌های فروش در تهران:

- خ انقلاب اسلامی، خ ۱۲ فروردین، تلفن: ۶۶۴۶۰۱۲۶، بخش روایت
- بخش کوهسار: خ انقلاب اسلامی، خ اردیبهشت، تلفن: ۶۶۴۹۴۵۴۱
- خ انقلاب اسلامی، تلفن: ۶۶۴۱۰۲۰۳، کتابفروشی دانشکده حقوق دانشگاه تهران
- شبکه اندیشه: م انقلاب اسلامی، ابتدای خ آزادی، تلفن: ۶۶۹۲۵۱۲۷
- بابوران، روبروی کامرانیه شمالی، تلفن: ۲۲۲۸۵۹۶۹، فروشگاه بزرگ شهر کتاب
- طرح نو: م فاطمی، خ بیستون، کوچه‌ی ۱۶، پلاک ۲۲ تلفن: ۸۸۰۲۲۳۲
- م فردوسی، خ سپهبد قزوینی، تلفن: ۸۸۸۹۷۸۱۴، روایت فتح
- بخش مقداد: افسریه، ۱۵ متری اول، تلفن: ۰۹۱۲۳۰۵۷۷۱۵
- خ شریعتی، قبل از پل سیدخندان، تلفن: ۸۸۵۰۵۵۱۳۰۱۵، فرهنگسرای اندیشه
- کتاب ما، خ شریعتی، نرسیده به میدان قدس، تلفن: ۲۲۲۱۶۰۰۷۸
- خ پاسداران، خ زمره، تلفن: ۲۲۸۵۶۱۲۴۰۵، نشر فرهنگ و معارف اسلامی
- شهر کتاب نیون، م امام حسین (ع)، خ دماوند، نشخ کهن، تلفن: ۷۷۵۹۰۰۹۳۰۹۲
- خ ولیعصر، نیش فاطمی، تلفن: ۸۸۹۷۵۵۸۱۰۴، انتشارات بدرقه جاویدان
- کتاب مرجع: بلوار کشاورزی، خ فلسطین، شماره ۱۲۸، تلفن: ۸۸۹۶۱۳۰۳

این اثر یکی از موضوعات
«طرح تدوین تاریخ انقلاب
اسلامی» است که در مرکز استاد
انقلاب اسلامی تهیه شده و
کلیه‌ی حقوق آن برای مرکز
محفوظ می‌باشد.

فهرست مطالب

۱۱	..... مقدمه
۱۳	..... پیش‌گفتار
بخش اول	
۱۷	..... مدخل پژوهشی
۱۹	..... فصل اول: احزاب سیاسی و حزب رستاخیز ملت ایران
۲۵	..... نظام‌های حزبی و حزب رستاخیز ملت ایران
۲۶	..... نظام دو حزبی
۲۷	..... نظام چند حزبی
۲۹	..... نظام حزبی با حزب مسلط
۳۱	..... نظام تک‌حزبی
۳۴	..... شاه و حزب رستاخیز ملت ایران
۴۳	..... فصل دوم: تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران و انحلال احزاب سیاسی
۴۵	..... آغاز فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران
۴۶	..... شایعه‌های علل تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران

- تأمین مالی و عضویت در حزب رستاخیز ملت ایران ۴۸
- پایگاه اجتماعی ۵۶
- فصل سوم: سازمان درونی حزب رستاخیز ملت ایران..... ۶۱
- مقدمه ۶۱
- ارکان حزب رستاخیز ملت ایران..... ۶۱
- رکن اول: کنگره..... ۶۱
- رکن دوم: شورای مرکزی ۶۵
- رکن سوم: هیأت اجرایی ۶۷
- رکن چهارم: دفتر سیاسی ۶۸
- رکن پنجم: دبیرکل..... ۷۰
- رکن آخر: کانون..... ۷۱
- سازمان و تشکیلات ۷۲
- سازمان‌های وابسته به حزب رستاخیز ملت ایران ۷۴
- سانترالیسم حزبی ۷۷
- فصل چهارم: فعالیت‌ها، روابط عمومی و ساواک ۸۳
- فعالیت‌های حزبی..... ۸۳
- کمیته‌های اقدام ملی و استیضاح آموزگار..... ۸۶
- جناح‌های حزب رستاخیز ملت ایران ۹۱
- حزب رستاخیز در تهران و شهرستان‌ها..... ۹۷
- دلایل رکود فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران..... ۱۰۳
- مجلس رستاخیزی دوره‌ی بیست و چهارم..... ۱۱۶
- انتشارات و روابط عمومی حزب رستاخیز ملت ایران ۱۲۰

۱۲۴	ساواک و نظارت بر حزب رستاخیز ملت ایران
۱۳۱	امام خمینی و حزب رستاخیز ملت ایران
۱۳۵	نتیجه
۱۳۹	گاه‌شمار

بخش دوم

۱۴۵	اسناد و تصاویر
-----	----------------

جلد دوم

۴۴۷	ادامه‌ی اسناد
۸۳۷	ضمائم
۵۰۱	فهرست منابع
۸۵۵	فهرست اعلام

مقدمه

در بررسی تاریخ انقلاب اسلامی و پیشینه‌ی مبارزات مردمی، مطالعه و بررسی حادثه‌ها و واقعه‌های دهه‌ی ۱۳۵۰ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ چراکه از یک طرف، به تدریج مبارزهای سیاسی هویت اسلامی - انقلابی به خود گرفت و از سوی دیگر، آخرین پروژه‌ی نظام وقت برای تحکیم رژیم شاه بر سه پایه‌ی نظام شاهنشاهی، قانون اساسی و انقلاب سفید بنا شد. نظام تک حزبی در تاریخ سیاسی ایران، فقط در آخرین سال‌های رژیم محمدرضا شاه، تجربه شد. مردم به نام نویسی در «حزب رستاخیز ملت ایران» تهدید شدند. شاه خود در مصاحبه‌ای تهدید کرد که هر کس وارد حزب نگردد، دو راه بیشتر ندارد: این فرد یا وابسته به یکی از سازمان‌های غیر قانونی (مثل حزب توده) می‌باشد و به بیان دیگر، یک خائن است، و جایش در زندان است. راه دیگر اینکه، بدون پرداخت عوارض خروج از کشور، کشور ایران را ترک کند؛ زیرا او ایرانی حساب نمی‌شود.

عضویت اجباری در حزب رستاخیز، نه فقط باعث رکود و رخوت کانون‌های حزبی گردید و در مبارزات انتخاباتی شور و شوقی به وجود نیاورد، بلکه باعث شد توجه بسیاری از مردم به گروه‌های انقلابی متمرکز شود. تشکیل کمیته‌های «اقدام ملی» توسط حزب رستاخیز به منظور جلوگیری از اقدامات ضد امنیتی گروه‌های سیاسی نشان می‌داد که حزب نه فقط در کارویژه‌ی اساسی خود یعنی، بیان خواسته‌های مردمی، شکست خورده، بلکه در تقویت و تحکیم رژیم، معکوس عمل کرده است و اینک، به همین انگیزه، خواسته‌ها و تقاضاهای مردمی را سرکوب می‌کند. به همین دلیل، اعلام انحلال حزب، در آبان ماه ۱۳۵۷، تعجب و شگفتی کسی را برانگیخته نکرد. در این اثر، با تکیه بر اسناد موثق، به ویژه اسناد ساواک و دیگر سازمان‌های دولتی

چگونگی شکل‌گیری حزب رستاخیز و راه کارهای رژیم برای تقویت آن، نشان داده شده است. در این کتاب، ضمن تدوین اسناد این مجموعه، با نگرارش مدخل پژوهشی و تحقیقی مستقل، فضای تاریخی اسناد روشن شد، به گونه‌ای که خواننده، به سهولت می‌تواند با استفاده از آن، اسناد ارائه شده را مطالعه کند.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی با تقدیم این مجموعه به اندیشمندان عرصه‌ی تاریخ و سیاست، بر خود لازم می‌داند از مؤلف محترم و از معاون محترم پژوهش جناب دکتر خواجه‌سروی، مشاور علمی معاونت، آقای رحیم نیکبخت، مسئول بخش تدوین و آقای دکتر صارمی‌شهاب مدیر و کارشناسان تدوین، خانم دکتر بختیاری و خانم منیژه صدری و آقای کریم جعفری مراحل آماده‌سازی این اثر، نقش داشته‌اند تشکر نماید، همچنین در پایان از همکاری همکاران معاونت اطلاع‌رسانی و معاونت انتشارات تشکر می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

پیش‌گفتار

مطالعه‌ی برپایی، رشد، تکوین، قوام و استواری، اضمحلال، شکست و بالاخره فروپاشی حزب رستاخیز ملت ایران به طور خاص و بررسی نظام تک‌حزبی به طور اعم، از جمله‌ی اهداف و انگیزه‌های نگارنده‌ی این کتاب می‌باشد. مطالبی نیز که در محفل پژوهشی این مجموعه آمده است، نتیجه‌ی مطالعه و بررسی اسناد موجود در این مرکز و کتاب‌ها و نشریات مربوط در کتابنامه می‌باشد. درباره‌ی شرایط پیدایش، استواری و فروپاشی حزب رستاخیز ملت ایران، در ۴ سال حیات سیاسی حزب، که خود گوشه‌ای از تاریخ سیاسی - اجتماعی کشورمان است و بیان‌کننده‌ی حقایق تکان‌دهنده و عبرت‌آموزی است، باید کتاب‌های غنی‌تری به وسیله‌ی مورخان و محققان مسائل سیاسی نوشته شود. در عین حال، گزیده‌ی حاضر را در تلاش برای ارائه‌ی گوشه‌ای از این حقایق می‌توان به عنوان فهرست و سرفصل‌های آن تلقی کرد.

تاریخچه‌ی پیدایش حزب رستاخیز ملت ایران را نمی‌توان از یازدهم اسفندماه ۱۳۵۳ آغاز کرد، بلکه باید آن را از احزاب خلق الساعه‌ی پس از کودتای ۱۳۳۲ آغاز نمود. این احزاب برای نشان دادن اینکه ایران نیز مانند انگلیس و آمریکا، یک دموکراسی دو حزبی است، تشکیل شدند و در کنار آن، همه‌ی فعالیت‌های مستقل حزبی سرکوب شدند. حزب «مردم» و «ملیون» که اولی، در غیاب «حزب توده»، نقش یک شبه اپوزیسیون را ایفا می‌کرد و دومی به رهبری نخست‌وزیر وقت - منوچهر اقبال - در نظر داشت تا جایگزین «جبهه‌ی ملی» مصدق شود؛ این دو حزب از جمله احزاب خلق الساعه‌ی مورد اشاره می‌باشند. حزب ایران نوین پس از افشاح انتخاباتی حزب ملیون و در خلال انقلاب سفید در سال ۱۳۴۲، جایگزین این حزب شد.

پس از قتل حسنعلی منصور، نخست‌وزیر شاه و دبیرکل حزب ایران نوین، امیرعباس

هویدا جایگزین وی شد. حزب ایران نوین با جذب کارکنان دولت مثل: وزرا، معاونان و مقام‌های بلندپایه، در جذب مشارکت مردم، ناتوان بود. حزب مردم با دبیر کلی اسدالله علم نیز به عنوان حزب رسمی شبه اپوزیسیون، شروع به فعالیت کرد و هنگامی که به اپوزیسیون نزدیک شد، مثلاً در اواخر حیات سیاسی خود و زمانی که نامزد انتخابات میان دوره‌ای این حزب در شهبسوار، به عنوان یک مخالف واقعی، نقش ایفا کرد، ناصر عامری دبیرکل موقت حزب مردم، پس از تأیید نکردن این انتخابات - که نماینده‌ی حزب مردم پیروز شده بود - تقلب انتخاباتی را محکوم کرد، موقعیت حزب متزلزل شد؛ عامری نیز در یک حادثه‌ی زانندگی و برخورد با یک گاو، جان خود را از دست داد. در اواخر سال ۱۳۵۳ سیاست حزبی نظام تغییر یافت. شاه که پیش از این با نظام تک حزبی مخالف بود، عضویت در حزب واحد رستاخیز را اجباری اعلام کرد.

در شروع کار حزب، احزاب اقلیت سابق پان‌ایرانیست به عنوان یک نیمه اپوزیسیون، که پس از مخالفت با استقلال بحرین - که تا آن زمان، استان چهاردهم ایران خوانده می‌شد - به حاشیه زانده شد و حزب مردم در جناح پیشرو، به رهبری دکتر جمشید آموزگار مستقر شدند. حزب اکثریت ایران نوین در جناح سازنده، به رهبری هوشنگ انصاری، موضع گرفت و دبیرکل وقت حزب (هویدا) پنهانی به تقویت جناح سازنده (حزب ایران نوین) همت گمارد. رقابت پنهانی این دو گروه، گروه آموزگار و هویدا، جهت اشغال هر چه بیشتر پست‌های حزبی و دولتی آغاز شد؛ اما به مردم به عنوان یک ابزار، نگریسته شد و دولت دیگر به اطاعت منفعلانه‌ی مردم راضی نمی‌شد و تعهدی فعالانه راه از ایشان انتظار داشت. استفاده‌ی ابزاری از مردم، صرف عضویت و فعالیت در کانون‌ها و رسیدگی نکردن به مشکلات اصلی آنان، مردم را بیزار و بیگانه کرد. در شرایط این چنینی بود که مردم متدین و مسلمان، اقبال مضاعفی به روحانیت مبارز و مسلمان می‌کرد و به حرکتی که از سال ۱۳۴۱ به رهبری علما و مراجع و در رأس آنها امام خمینی شروع شده بود، تمایل و اشتیاق زایدالوصفی پیدا کرد.

در مجموعه‌ی حاضر به تدوین و گردآوری مطالب در دو بخش «مدخل پژوهشی» و «اسنادی» اقدام شده است. بخش تحقیقاتی که در سطور فوق معرفی شد، بخش اول این مجموعه را شامل می‌شود. در فصل‌های اول و دوم بخش یاد شده، به تعریف حزب

سیاسی و نظام‌های حزبی و جایگاه حزب رستاخیز در نظام‌های حزبی و نحوه‌ی شکل‌گیری آن پرداخته‌ایم. در فصل سوم، ساخت درونی حزب رستاخیز شامل: ارکان اصلی و سازمان‌های وابسته و در فصل آخر، فعالیت‌ها و دیگر جوانب فرعی موضوع را بررسی کرده‌ایم. در بخش اسناد، پس از انتخاب و گزینش اسنادی که مربوط به سازمان اطلاعات و امنیت کشور می‌باشد، سعی شد تا اسنادی گردآوری شوند که درباره‌ی حزب اهمیت تحلیل دارند. به‌همین جهت از آوردن آن دسته اسنادی که صورت جلسه‌های حزبی و مشاهده‌های خیلی جزئی مخبر ساواک را شامل می‌شد، اجتناب شد.

در شیوه‌ی تنظیم و ترتیب اسناد، از روش ترکیبی استفاده شد؛ یعنی هم براساس ساختار متن و موضوع سند و هم برپایه‌ی سیر تاریخی؛ فصل‌بندی و سپس بازنویسی و اصلاح متن اسناد، به شیوه‌ی آثار مرکز اسناد انقلاب اسلامی، از کارهای بعدی این بخش به شمار می‌روند.

در برآیند کلی و ارزیابی اسناد این مجموعه، که از بیست و یک هزار و صد و پنج برگ سند در قالب هشتاد و دو پرونده استخراج شده‌اند، باید گفت از آن‌جا که اداره‌ی سوم ساواک، موظف به پیگیری امور حزب رستاخیز بود و این وظیفه به وسیله‌ی مشاهده‌های هزاران مأمور آموزش دیده انجام داده می‌شود، هر چند احتمال جانب‌گیری از سوی مشاهده‌گران می‌رود، ولی به مشاهدات این اسناد، اهمیت و اعتباری خاص می‌بخشد؛ چرا که از یک سو مشاهدات دست اول و اطلاعات پنهانی، برای خواننده فراهم می‌سازد، که از هیچ مرجع دیگری قابل دست‌یابی نیست و از سوی دیگر، حواشی این اسناد دربردارنده‌ی نظر و عقیده‌ی اعضای سازمان امنیت کشور- به عنوان یک سازمان ناظر بر حزب- می‌باشد. همچنین، با توجه به کمبود منابع و اسناد مربوط به حزب رستاخیز در مراکز دیگر، مجموعه‌ی اسناد موجود در مرکز اسناد انقلاب اسلامی، یکی از منابع مهم نگارش تاریخ حزب رستاخیز و بیان‌کننده‌ی تاریخ سیاسی- اجتماعی آن دوره می‌باشد. در استفاده از اسناد یاد شده، نکاتی را باید مدنظر قرار داد. اول اینکه مجموعه‌ی اسناد حزب رستاخیز آن مرکز، اصل نیست و بیش‌تر آنها را تصاویر اسناد (البته بدون کم و کاست)- تهیه شده توسط ساواک- که اصل آن در وزارت

اطلاعات موجود است، تشکیل می‌دهد. دوم آنکه از نظر قابلیت استناد، برخی از آنها، یعنی بیشتر گزارش‌های مأموران ساواک، ارزش اندکی برای استناد دارند. فقط آن دسته که توسط سلسله مراتب عملیاتی ساواک (که در اسناد با عناوین؛ شنبه، یکشنبه، سه‌شنبه و چهارشنبه می‌باشند) تأیید شده‌اند، ارزش بالایی دارند. همچنین گزارش‌هایی که توسط مأموران ویژه‌ی ساواک، نگاشته شده یا اخبار و اطلاعاتی که توسط چند منبع، یکسان گزارش شده نیز ارزش استنادی بالایی دارند. بولتن‌های تهیه شده از جمله استنادی هستند که پس از تأیید سلسله مراتب عملیاتی این سازمان، برای رئیس آن فرستاده می‌شده‌اند و برای استناد ارزش بالایی دارند. نکته‌ی سوم که باید در نظر داشت این است که این اسناد، کامل نیستند. به عبارت دیگر، برخی پرونده‌های موضوعی حزب رستاخیز در این سازمان، پس از تصمیم ساواک به از بین بردن اسناد خود، در اواخر حیات سیاسی حزب و به دنبال گسترده شدن امواج خروشان انقلاب ملت ایران، به صورت ناقص باقی مانده و ضبط شده‌اند.

یادآوری نکات فوق در استفاده از گزارش‌های خبری ساواک، که البته این گزارش‌ها تمام اسناد ساواک درباره‌ی حزب را شامل نمی‌شود، به معنای خدشه‌دار بودن این دسته اسناد نیست؛ بلکه فقط در نظر گرفتن آنها هنگام مطالعه و بررسی فعالیت‌های حزب رستاخیز، مد نظر نگارنده می‌باشد. علاوه بر گزارش‌هایی که گفته شد، نامه‌های اداری ساواک و شخصیت‌ها، از جمله اسناد گردآوری شده در این مجموعه می‌باشند، که در طبقه‌بندی اسناد، از جمله اسناد، دست اول محسوب می‌شوند.

اصغر صارمی شهاب

بخش اول

مدخل پژوهشی

فصل اول

احزاب سیاسی و حزب رستاخیز ملت ایران

احزاب سیاسی، یکی از پدیده‌های مدرن در عرصه‌ی سیاسی کشورها محسوب می‌شوند. احزاب با ویژگی‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و حتی اعتقادی خاص، هر یک نشان‌دهنده‌ی الگوی ویژه‌ای از حزب و نظام حزبی می‌باشند. قبل از اینکه به احزاب گوناگون و طبقه‌بندی حزب سیاسی در نظام‌های مختلف حزبی و روشن کردن جایگاه حزب رستاخیز ملت ایران، در این طبقه‌بندی بپردازیم، ابتدا به تعاریفی که از حزب سیاسی ارائه شده است، خواهیم پرداخت و تعریفی که با ویژگی‌های حزب رستاخیز مناسب است ارائه خواهیم کرد.

«ادموند برک» را اولین کسی می‌دانند که حزب سیاسی را تعریف کرد.^(۱) وی حزب را گروهی از افراد جامعه می‌داند که با یکدیگر متحد شده‌اند و بر مبنای اصول خاصی که مورد قبول همه‌ی آنها است برای حفظ و توسعه‌ی منافع ملی می‌کوشند.^(۲) «ژوزف شومپتر نامی کرین»، مخالف مکتب منافع عمومی، با تعریف دیگری از حزب سیاسی، تعریف برک را به چالش می‌کشد. به نظر او، حزب گروهی است که اعضای آن همگی در

John D. Less and Richard Kluber, eds, *Political Parties in Modern Britain*; An Organizational Functional and Guide. (London Routledge and Kegan Paul 1972) P.1
Ross J.S Hoffman and Paul Levack, *Butke's Political: Selected writing and speeches of Edmund Burke on Reform, Revolution and War* (New York, 1949) p.41

تنازع رقابت آمیز، برای کسب قدرت فعالیت می‌کنند.^(۱) «ای. ای. شانشانایدرا» به زبانی رساتر بیان کرده است که جوهره‌ی حزب در تلاش آن برای کسب و حفظ قدرت است.^(۲)

«موریس دوورژه» نیز با تأکید بر این ویژگی حزب، آن را از گروه ذی نفوذ جدا می‌کند. به نظر وی:

«هدف مستقیم احزاب سیاسی، فتح قدرت یا شرکت در اجرای آن است». احزاب سیاسی در پی آنند تا کرسی‌های انتخابات را به چنگ آورند، نمایندگان و وزاری داشته باشند و حکومت را به دست گیرند. برعکس، گروه‌های ذی نفوذ Pressure Groups چشم طمع بدان دوخته‌اند که خود قدرت را به دست گیرند یا در اجرای آن شرکت کنند، آنها در پی آن هستند تا بر زمامداران، نفوذ داشته باشند و بر ایشان فشار وارد کنند. نام آنها نیز از همین ویژگی سرچشمه می‌گیرد.^(۳)

لنین در کتاب «چه باید کرد»، حزب سیاسی را چنین تعریف می‌کند: «یک گروه کوچک از افراد قابل اعتماد، با تجربه و معتقد به اصول انقلاب، که دارای نمایندگان مسئول و وظیفه‌شناس در نواحی مهم (کشور) هستند و روابط مخفیانه با آنها و با یکدیگر داشته باشند و اقدامات انقلابی را حرفه‌ی اصلی خود قرار دهند.»^(۴) بر مبنای این تعریف بود که لنین در کنگره‌ی دوم حزب سوسیال دموکرات کارگری روسیه، که در سال ۱۹۰۳ تشکیل شد، پافشاری نمود که عضویت در این حزب بایستی به افراد محدود شود؛ کسانی که انقلابی و معتقد به مارکسیسم و حاضر به انجام دادن هر نوع فداکاری که

۱. جوزف لاپالمبارا، اندرسن جفری، احزاب سیاسی، گزیده‌ی مقالات سیاسی امنیتی، ترجمه‌ی مؤسسه‌ی پژوهش‌های اجتماعی، انتشارات پیش، تهران ۱۳۷۵، ص ۳

۲. همان جا

۳. موریس دوورژه، جامعه‌شناسی، ترجمه‌ی ابوالفضل قاضی، دانشگاه تهران، تهران ۱۳۵۸، ص ۲۹۲

۴. حسن محمدی‌نژاد، احزاب سیاسی، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۵۳، صص ۳۶، ۳۵ به نقل از:

Leonard Schapiro, *The Communist Party of the soviet union* (Newyork, vintag books, 1964) P.P 36-48

کادر رهبری حزب معین می‌کند، باشند.^(۱) در مقابل این تعریف، ماکس وبر ضمن جدا کردن گروه‌های اقتدارگرا و احزاب سیاسی، معتقد بود که احزاب سیاسی باز هستند، یعنی در احزاب سیاسی به روی همه‌ی کسانی که می‌خواهند عضو آن شوند باز است، اما درباره‌ی گروه‌های اقتدارگرا، پذیرش آزاد وجود ندارد.^(۲)

ویژگی «سازمان‌یافتگی» در احزاب سیاسی، که در تعریف فوق اشاره‌ای به آن نشده است، مورد تأکید «گتل»، «گریست»، «لیکاک» و «مک‌آیور» قرار گرفته است. به عقیده‌ی گتل:

«حزب سیاسی، مرکب از گروهی از شهروندان کم و بیش سازمان‌یافته‌ای است که به عنوان یک واحد سیاسی عمل می‌کنند و با استفاده از حق رأی خود می‌خواهند بر حکومت تسلط پیدا کنند و سیاست‌های عمومی خود را عملی سازند.»^(۳)

به گمان جیل گریست، حزب سیاسی:

«گروه سازمان‌یافته‌ی شهروندانی است که دارای نظریات سیاسی مشترک می‌باشند و به‌عنوان یک واحد سیاسی، می‌کوشند تا بر حکومت تسلط یابند. هدف اصلی یک حزب این است که عقاید و سیاست‌های خود را در سطح سیاسی رواج دهد.»^(۴)

از نظر لیکاک حزب سیاسی:

«گروه کم و بیش سازمان‌یافته‌ی شهروندانی است که به عنوان یک واحد سیاسی

۱. همان به نقل از:

J. Fineberged. V. I. Lenin, Selected Work (Newyork, International Publisher, 1938) P.P 40-62

۲. عبدالرحمن عالم، پتیادهای علم سیاست، نشرنی، تهران ۱۳۷۳، ص ۳۴۴

۳. حسن محمدی‌نژاد، احزاب سیاسی، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۵۳، صص ۳۴۳ به نقل از:

Gettle, Roymond G, *Blistoty of Political Thought*, (Newyork , Gin and Co 1924) P. 289

۴. همان نقل از:

Gilchrist, R. N. *Principle of Political Science*, 6th ed (London Green and co 1th 1038) P. 327

عمل می‌کنند، در مسائل عمومی عقاید مشترک دارند و با استفاده از اختیار رأی دادن در راستای هدفی مشترک، می‌کوشند بر حکومت تسلط یابند.»^(۱)

مک آیور نیز حزب سیاسی را «گروه‌هایی سازمان‌یافته، برای حمایت از برخی اصول یا سیاست‌ها که از راه‌های قانونی می‌کوشد تا حکومت را به دست گیرد.»^(۲) تعریف کرد.

به هر روی، تعاریف مختلفی که ارائه شد، بیشتر آنها را به نویسندگانی گفته‌اند که تجربه‌ی احزاب قدرتمند و دموکراتیک را مشاهده کرده‌اند. ویژگی‌هایی که این دسته از نویسندگان، برای حزب سیاسی برمی‌شمارند از جمله: کوشش برای کسب قدرت، گرایش‌های یکسان فکری، پذیرش آزاد، سازماندهی یا ویژگی «تمایلات اولیگارشیک» رهبران حزبی را که «میختر» اشاره کرده^(۳) یا ویژگی «ثبات و دوام سازمانی» که لاپالومبارا به ویژگی‌های احزاب سیاسی اضافه می‌کند،^(۴) همگی از ویژگی‌های حزب‌های کشورهای توسعه یافته است.

«آنچه که ما به صورت حزب در کشورهای غربی می‌بینیم، محصول یک مبارزه‌ی طولانی اجتماعی و برخورد‌های جدی منافع طبقاتی در بستر تاریخ بوده است. در جوامعی که مردم فاقد روحیه، تجربه و سابقه‌ی حزبی هستند، تمایلی به تعدیل قدرت از راه فعالیت‌های سالم و سازنده‌ی حزبی وجود ندارد. احزاب در این جوامع به صورت سازمان‌هایی در می‌آیند که نه دولت‌ها در برابر آنها احساس مسئولیت می‌کنند و نه مردم آنها را جلوه‌گاه و منعکس‌کننده‌ی تمایلات اجتماعی و نیازهای اقتصادی خود می‌دانند. در این صورت و در چنین

۱. همان نقل از:

Leacock, Sephan, *Elements of Political Science* (London Constable, 1924) P. 311

۲. حسن محمدی‌نژاد، پیشین، ص ۳۴۳ به نقل از:

Mackver, Robert M. *The Modern State*, (Newyork, oxford University Press, 1964) P. 390

۳. پیشین، ص ۳۴۴

۴.

Joseph Lapalombara and Myron Weiner, eds, *Political Parties and Political Development* Princeton ,Nj.princeton University Press, 1966 P.6

وضعی اصولاً اطلاق اصطلاحاتی از قبیل: اکثریت و اقلیت، راست و چپ و یا تندرو و معتدل به این گونه احزاب، هیچ‌گونه واقعیت عینی و مفهوم خارجی ندارد.^(۱)

بنابراین با معیار قراردادن ویژگی‌های احزاب سیاسی در دموکراسی‌های پیشرفته، نمی‌توان از حزب واحد رستاخیز سخن گفت؛ نمی‌توان گفت که این حزب، مانند تمام حزب‌های سیاسی جهان، در پی کسب و اعمال قدرت سیاسی است؛ چراکه آن را با نطق تاریخی شاه، در یازدهم اسفند ۱۳۵۳، کسب کرده است و در حال رقابت با دیگر احزاب سیاسی نیست. به علاوه، دارای خصلتی انقلابی که ساختارهای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی موجود را به چالش کشانده باشد نیست و از این حیث، محافظه‌کار و بیشتر مدافع وضع موجود، به‌ویژه وضع سیاسی است. همچنین عضویت در این حزب آزاد، به معنای اینکه هیچ وجه تسمیه‌ای جز به کرسی قدرت نشانند افکار و آمال مؤسسان آن ندارد و بیشتر انگیزه‌ی عضویت در آن و اجبار به: «اعتقاد به نظام شاهنشاهی و اجرای اصول انقلاب شاه و ملت»^(۲) که از اهداف حزب رستاخیز بود، می‌باشد. شاه پس از تأسیس این حزب، اعلام کرد: «هر کس مخالف این سیاست (حزب رستاخیز) باشد یا باید ایران را ترک کند یا روانه‌ی زندان شود».^(۳) عضویت اجباری، به تعبیر بالا، باعث شد تا این حزب، ویژگی پشتیبانی مردمی را نیز که لاپالومبارا، آن را یکی از شرط‌های اطلاق و تصمیم حزب سیاسی می‌داند^(۴) از دست بدهد، چنان‌که بعدها در گزارش‌های مأموران ساواک از فعالیت‌های حزبی خواهیم دید؛ به رغم عضویت حدود پنج میلیون

۱. اصغر صارمی شهاب، احزاب دولتی و نقش آنها در تاریخ معاصر، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، تهران ۱۳۷۸، ص ۹

۲. پیشین، ۱۳۷۸، ص ۱۲۲؛ به نقل از مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران، انتشارات حزب رستاخیز، تهران ۱۳۵۴، ص ۲

۳. کیهان بین‌المللی، شماره‌ی ۳، ۱۳۵۴/۱۲/۹، ص ۲

۴. عبدالحمید ابوالحمد، مبانی سیاست، طوس، چاپ ششم، تهران ۱۳۷۰، صص ۴۰۵-۴۰۶؛ لاپالومبارا و سائرون و نبر، معتقدند که برای به وجود آمدن حزب، چهار شرط لازم است: (۱) وجود تشکیلات پایدار مرکزی (۲) وجود شعبه‌هایی که با مرکز ارتباط داشته باشند (۳) پشتیبانی مردمی (۴) کوشش برای دست یافتن به قدرت سیاسی

نفر، حدود ۷۸۲۴۹ کانون شهری و روستایی در سال ۱۳۵۷^(۱)، رکود، سرتاسر کانون‌های حزبی را فراگرفته بود.

از دیگر مشخصه‌هایی که حزب رستاخیز ملت ایران را از مفهوم حزب-بنابر آنچه نویسندگان یاد شده از آن ارائه می‌دادند- جدا می‌کند، «پایگاه طبقاتی» حزب می‌باشد؛ اغلب رهبران حزب را دولت‌مردان تشکیل می‌دادند و بخش‌هایی از سایر طبقات، به‌ویژه کارمندان دولت، که هدف نخستین این عضویت اجباری بودند به حزب پیوستند. در واقع معنای «فراگیری حزب» بر همین اساس بود. فراگیری حزب به معنای آن است که حزب در برگیرنده‌ی قشرهای مختلف اجتماع باشد. ویژگی «جامع طبقاتی بودن»- چنان‌که شهبازی، رئیس اداره‌ی دوم عملیات ساواک، در گزارش خود می‌نویسد- باعث می‌شود تا حزب رستاخیز از شکل حزب بیرون آمده و آن را به نهضت یا چیزی غیر از حزب نزدیک کند.^(۲) این در حالی است که، حتی از نظام‌های تک حزبی از نوع فاشیست، کمونیست و یا به هر شکل دیگر، تمام افراد جامعه، عضو حزب نیستند و تنها گروه خاصی، پس از به‌دست آوردن شرایطی که حزب از پیش معین می‌سازد، به عضویت پذیرفته می‌شوند.^(۳) به‌طور کلی، حزب به مفهوم غربی آن، در برگیرنده‌ی یک طبقه‌ی خاص است که دارای مرام یا منافع متمایز از سایر طبقات می‌باشد. در حالی‌که، رستاخیز ملت ایران در برگیرنده‌ی همه‌ی طبقه‌ها و گروه‌ها است و هدف آن، پیشبرد مصالح و منافع ملی است و نه حمایت از منافع یک طبقه‌ی خاص، از این جهت نیز اطلاق کلمه‌ی حزب به حزب رستاخیز با محدودیت‌هایی روبه‌رو خواهد شد.

با توجه به مطالب فوق و نارسایی‌های اطلاق کلمه‌ی «حزب» به حزب رستاخیز، از نظر نگارنده‌ی سطور، می‌توان به تعریف کاربردی زیر اکتفا کرد:

«حزب هر گروه سیاسی را گویند که رسمیت دارد، دارای سازمان رسمی جهت مرتبط کردن مرکز و مناطق باشد، در انتخابات حضور یابد و از طریق انتخابات آزاد یا غیر آزاد، نامزدهایی را برای به‌دست آوردن پست‌های دولتی معرفی

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، پرونده‌ی حزب رستاخیز، شماره‌ی بازبینی ۱۸ و متن شماره‌ی ۳۴۱/۴۵

۲. پیشین، ص ۱۴۵

۳. محمدی‌نژاد، پیشین، ص ۱۵۹

می‌کند.»

این تعریف عملی، مانع از سردرگمی متداول که احزاب در نظام‌های دیکتاتوری حزب محسوب نمی‌شوند، می‌شود.

حزب رستاخیز یک حزب دولتی بود و با توجه به اساس‌نامه و مرام‌نامه‌ی حزب^(۱) به این نکته وقوف پیدا می‌کنیم که در نظام رستاخیزی، دوگانگی حزب و دولت وجود نداشت. از این جهت، ترکیب دفتر سیاسی شایان توجه است. نه تنها ریاست دفتر سیاسی با نخست‌وزیر است، وی حتی می‌تواند عده‌ای از وزیران را به تشخیص خود، به عضویت دفتر مذکور منصوب کند.^(۲) این عده که در حقیقت نمایندگان دستگاه حکومت هستند، با عده‌ی دیگری که برگزیدگان حزب‌اند، باهم دفتر سیاسی حزب را تشکیل می‌دهند. انتصاب نخست‌وزیر به عنوان اولین دبیرکل حزب رستاخیز، نشانه‌ی بارز یگانگی حزب و دولت بود.

نظام‌های حزبی و حزب رستاخیز ملت ایران

نظام‌های حزبی: از رابطه‌ای که بین حزب و حکومت در اثر رقابت یا عدم رقابت حزبی ایجاد می‌شود، به عنوان نظام حزبی یاد می‌کنیم. درخصوص نظام‌های حزبی و طبقه‌بندی آنها، مانند تعاریف ارائه شده از حزب سیاسی، نظریه‌های متعدد و متفاوتی ارائه شده است که بررسی و تحلیل آنها در بضاعت نگارنده و ظرفیت این کتاب نیست. از این‌رو، نگارنده به دو طبقه‌بندی مهم، بر اساس تعداد احزاب، در رقابت بین آنها که مورد اتفاق نظر بیشتر دانشمندان علوم سیاسی است، می‌پردازد.

۱. نک. به: سند شماره‌ی ۸ و ۱۰

۲. علاوه بر ده وزیر معرفی شده از سوی کابینه، اعضای دفتر سیاسی حزب در ۲۷/۷/۵۲ عبارتند از: منوچهر آرمون، مهناز افخمی (دبیرکل سازمان زنان ایران)، هادی الهی، مصطفی الموتی، لیلی امیراجمند، محمد باهری (معاون وزارت دربار)، محمدعلی صفاری (سناتور)، احمد فریسی، رضا قطبی (مدیرعامل سازمان رادیو و تلویزیون ملی ایران)، منوچهر گنجی (استاد دانشگاه)، نصرت‌الله مزدهی (سناتور)، جواد منصور، محمدحسین موسوی (نماینده‌ی مجلس شورای ملی)، هوشنگ نهاوندی، داریوش همایون (مدیرعامل روزنامه‌ی آیدگان)، ر.ک.به: سند شماره‌ی ۲۶. شایان یادآوری است که دفتر سیاسی حزب، از ارکان پنج‌گانه‌ی حزب بود و وظیفه‌ی ایجاد هماهنگی بین امور حزبی و دولتی را داشت.

نظام دو حزبی

موریس دوورژه، از نخستین محققان جامعه‌شناسی است که در سال ۱۹۵۱م با انتشار کتاب «احزاب سیاسی» نظام‌های حزبی را به «دو حزبی»، «چند حزبی» و «تک حزبی» طبقه‌بندی کرد. وی نظام دو حزبی را به «نظام دو حزبی آمریکایی» و «نظام دو حزبی انگلیسی» تقسیم می‌کند.^(۱) نظام دو حزبی ابتدا در انگلستان پدیدار شد. وجود اشراف سرکرده و شوالیه‌ها- «ویگ»ها و «توری»های «بعدی - سپس لیبرال‌ها و محافظه‌کارها و سرانجام حزب کارگر و حزب محافظه‌کار آشکار می‌کند که نظام دو حزبی کم و بیش در انگلستان رشد یافته است؛ اما نظام دو حزبی، امکان وجود حزب کوچک‌تر سوم یا ائتلاف‌های موقت را نیز نادیده نمی‌گیرد. برای مثال، در انگلستان هنوز حزب لیبرال وجود دارد، گرچه اهمیت چندانی در مجلس عوام ندارد. در ایالات متحده، دموکرات‌ها و جمهوری‌خواهان، دو حزب اصلی را تشکیل می‌دهند، گرچه برخی احزاب کم‌اهمیت نیز وجود دارند.^(۲)

قاطعیت و شفافیت نظام دو حزبی، باعث شده است تا بسیاری از صاحب نظران آن را به گونه‌ای آرمانی به عنوان مهم‌ترین و مناسب‌ترین وجه نظام سیاسی معرفی کنند، چرا که هر کدام از احزاب، قالب‌های بزرگی هستند که گرایش‌های مختلف، ولی نزدیک به هم را در درون خود پیوند می‌دهند. در جوامعی که دو حزب بزرگ وجود داشته باشند و هر کدام قادر باشند تا قدرت را به دست گیرند و آن را اعمال کنند، این امر نشان‌دهنده‌ی آن است که خرده‌گرایش‌ها در دو گرایش بزرگ «محافظه‌کار» و «ترقی‌خواه» قالب‌بندی شده‌اند. البته نظام دو حزبی کامل و نظام دو حزبی متعادل، مبین چنین جدایی دوگانه محسوب می‌شود؛ یعنی زمانی که دو حزب بزرگ، ۹۰ درصد از آرای انتخابات پارلمان را کسب کنند، نظام دو حزبی کامل، و در صورتی که قادر باشند تا به‌طور متناوب به قدرت دست یابند، نظام متعادل، و زمانی که حزب سومی وجود داشته باشد و مانع داشتن اکثریت مطلق آرای این احزاب شود، نظام دو حزبی ناقص می‌شود.

۱. پتگرید به: موریس دوورژه، احزاب سیاسی، ترجمه‌ی رضا علمی، انتشارات امیرکبیر، تهران ۱۳۵۷

۲. عبدالرحمن عالم، احزاب سیاسی، بنیادهای علم سیاست، شرفی، تهران ۱۳۷۳، صص ۲۵۲-۲۵۳

در این شرایط، یکی از احزاب بزرگ با آن حزب سوم باید ائتلاف کند، تا امکان حکومت فراهم شود. در آلمان فدرال و بلژیک وضع به این‌گونه است و این دو کشور، در نیمه‌ی راه میان نظام دو حزبی و نظام چند حزبی قرار گرفته‌اند.^(۱)

نظام چند حزبی

کشورهایی که در آنها بیش از دو حزب فعالیت می‌کنند (اکثر کشورهای اروپای غربی) و برای پیروزی در انتخابات، نیازمند ائتلاف چند حزب برای به‌دست آوردن اکثریت می‌باشند، به جامعه‌ی نظام‌های چند حزبی معروفند. کشورهای آلمان، سوئیس، فرانسه، دانمارک، سوئد، نروژ و بلژیک دارای نظام چند حزبی هستند. در این سیستم، حوزه‌ی انتخاب رأی‌دهندگان از آن‌جا که به نمایندگان دو حزب بزرگ محدود نمی‌شود، بیشتر است و منافعی که در قلمرو دو حزب بزرگ نیست نادیده‌گرفته نمی‌شود. مشکلی که در نظام چند حزبی شایع است، بی‌ثباتی حکومت و قوه‌ی مجریه است و این مهم بسته به آن است که احزاب هم‌چنان در ائتلاف بمانند. بی‌ثباتی حکومت و ناپایداری دولت، می‌تواند به بی‌ثباتی و ناپایداری دموکراسی و کاهش مشروعیت رژیم منجر شود؛ اما قدرت و اختیاراتی که رئیس‌کشور در نظام ریاستی چند حزبی دارد، عاملی تعیین کننده برای برقراری ثبات سیاسی و جلوگیری از سقوط بی‌وقفه‌ی دولت‌ها، به شمار می‌آید. چراکه سرنگون کردن دولت با دشواری‌های قضایی و حقوقی همراه است و بیشتر نمایندگان قوه‌ی مقننه به فراهم ساختن اکثریت لازم، برای ساقط کردن دولت موفق نخواهند شد. بنابراین در این نظام، مهم‌ترین معیار تقسیم‌بندی میزان تک‌روی احزاب است. بر این مبنا، دو‌گونه نظام چند حزبی وجود دارد: نظام چند حزبی اخص و نظام چند حزبی ملایم. اگر تک‌روی احزاب و انضباط نداشتن نمایندگانشان زیاد باشد، بانظام چند حزبی اخص روبه‌رو هستیم. در این شرایط اکثریت پارلمانی مداوم ناممکن می‌باشد، زیرا اکثریت پارلمانی با ائتلاف چند حزب به وجود می‌آید و موجب تشکیل کابینه‌ای بر حسب توافق آنها می‌شود.

۱. بوالفضل قاضی، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، ج ۱، انتشارات دانشگاه تهران، تهران ۱۳۶۸، ص ۳۲۳

البته با سست شدن یا از میان رفتن بنیان ائتلاف، اکثریت به سرعت از دست می‌رود و حکومت ساقط می‌شود. حکومت در این وضع، ثبات و تداوم ندارد و برنامه‌ی ملی نمی‌تواند آن‌گونه که باید و شاید بی‌توجه به نوسانات سیاسی، به پیش‌روی ادامه دهد؛ اما اگر نظام چند حزبی، به وسیله‌ی ائتلاف‌های محکم، بین گروه‌هایی از احزاب ممکن باشد، یعنی وجه تکروری احزاب به وسیله‌ی نظم و انضباط حزبی و پیوند با دیگران، تعدیل شود، نظام چند حزبی، ملایم و خطرهای بی‌ثباتی حکومت تا حد زیادی مرتفع است.^(۱)

نظام چند حزبی معتدل و نظام چند حزبی افراطی که در بالا نام برده شد از انواع شش‌گانه‌ی نظام‌های حزبی هستند که «جیووانی سارتوری» در کتاب «حزب‌های سیاسی و نظام‌های سیاسی» ارائه می‌کند.^(۲) بنابر عقیده‌ی وی، در نظام چند حزبی معتدل، که بین سه تا پنج حزب وجود دارد، هیچ‌کدام توانایی کسب آرا و تشکیل دولت را به تنهایی ندارند؛ مگر آنکه حزبی که اکثریت نسبی آرا را به دست می‌آورد هم حاضر به تشکیل یک دولت اقلیت باشد و هم اجازه‌ی آن را داشته باشد. در این نظام، برنامه و روش مبارزه و رقابت حزب‌ها معتدل و ملایم است، نه افراطی و خشن. آلمان غربی و بلژیک، دارای نظام حزبی معتدل با سه حزب و سوئد، دانمارک، نروژ، هلند و سوئیس دارای نظام‌های حزبی معتدل با چهار تا پنج حزب می‌باشند. نظام چند حزبی افراطی، نظامی است که بیش از پنج حزب را شامل می‌شود:

«در این نظام، هیچ حزبی به تنهایی نمی‌تواند اکثریت آرا را به دست آورد و در نتیجه مانند نظام چند حزبی معتدل دولت‌هایی که بر سر کار می‌آیند، از نوع دولت‌های ائتلافی هستند. تفاوت بین این نظام و نظام چند حزبی معتدل، علاوه بر زیادی شمار حزب‌ها، این است که در این نظام حزب‌ها دارای برنامه‌ی

۱. پیشین، ص ۳۲۴

۲. نگاه کنید به:

Giovani Sartori, Parties and Party system: A Theoretical Framework (Newyork: Harper, 1972) chs 7-12

وی نظام‌های حزبی را این‌گونه تقسیم می‌کند: (۱) نظام تک حزبی (۲) نظام سلطه‌آمیز (۳) نظام برتری (۴) نظام دو حزبی (۵) نظام چند حزبی معتدل (۶) نظام چند حزبی افراطی

افراطی بوده و در مبارزات خود خشن هستند. فرانسه، ایتالیا و آلمان در دوری جمهوری و ایماز از مثال‌های بارز نظام چندحزبی افراطی هستند.»^(۱)

در بحث از نظام چند حزبی، بنا به عقیده‌ی دوورژه، این نظام را نیابستی با فقدان حزب اشتباه کرد. در کشوری که گروه‌های بسیار و گوناگون با مسلک‌ها و مرام‌های متضاد وجود دارند اگر این گروه‌ها ناپایدار و نامتشکل باشند، الزاماً یک نظام چندحزبی تشکیل نشده است. شاید بتوان گفت که آن کشور مرحله‌ی ابتدایی پیدایش نظام چندحزبی را می‌گذراند. تفاوت بین نظام چندحزبی و نظام دو حزبی این است که در نظام چندحزبی، معمولاً هیچ حزبی اکثریت آرا را به دست نمی‌آورد و در نتیجه، تشکیل حکومت‌های ائتلافی، ضروری می‌شود. دوورژه، نظام چندحزبی را به نظام‌های سه حزبی، چهارحزبی و بیش از چهار حزبی تقسیم می‌کند و می‌افزاید: در نظام‌های سه حزبی تحزب معمولاً دارای علل طبقاتی است. برای مثال، در استرالیا سه حزب محافظه‌کار، کارگر و روستایی به ترتیب نماینده‌ی طبقات متوسط، کارگر و کشاورز هستند. نظام چهارحزبی نیز متأثر از اختلافات طبقاتی است. به این ترتیب که چهار نوع حزب به نمایندگی از طبقات اشراف، متوسط، کارگران و کشاورزان به ترتیب زیربا عنوان‌های محافظه‌کار، آزادمنش، سوسیالیست و دهقانان معمولاً به رقابت با یکدیگر می‌پردازند. نظام‌های دارای بیش از چهار حزب نیز به گفته‌ی دوورژه معلول عوامل گوناگون هستند. در برخی از این نظام‌ها، اختلافات‌های قومی (مانند اتریش - مجارستان پیش از ۱۹۱۴ و چک و اسلواکی پیش از ۱۹۴۰) باعث تعدد حزب‌ها شده‌اند. در برخی دیگر (مانند فرانسه)، افزایش تعداد حزب‌های راست‌گرا که بر شماره‌ی دو یا سه حزب چپ‌گرای موجود افزوده شده‌اند، چنین نظامی را به وجود آورده است. در حالی که در هلند و هندوستان اختلافات‌های مذهبی و فرهنگی باعث تعدد حزب‌ها شده است.^(۲)

نظام حزبی با حزب مسلط

در بعضی از کشورها به جز حزب مسلط یا غالب، احزاب دیگر نیز آزادی فعالیت

دارند؛ اما حزب مسلط یا آنها را در انتخابات با فاصله‌ی بسیار، پشت سر می‌گذارد یا اگر هم با فاصله‌ی زیادی آنها را پشت سر نمی‌گذارد، پیوسته با فاصله‌ی چندانی در انتخابات پیروز می‌شود. تفاوتی که میان نظام حزبی با حزب مسلط با نظام تک‌حزبی وجود دارد این است که در نظام اخیر، فعالیت سایر احزاب آزاد نیست. در نظام حزبی با حزب مسلط، چندین حزب سیاسی آزادانه و در حمایت قانون، با یکدیگر مبارزه می‌کنند، اما بدون اینکه فعالیت سایر احزاب، ممنوع باشد. یکی از این حزب‌ها، همیشه اکثریت مطلق آرا را به دست می‌آورد و حکومت مانند گذشته در دست این حزب، باقی می‌ماند:

«در چنین نظامی، موانع قانونی و دخالت دولت در انتخابات نیستند که پیروزی حزب حاکم را تضمین می‌کنند. در حزب‌های کوچک‌تر از کلیه‌ی مزایای قانونی برخوردارند و انتخابات، منصفانه و بدون دخالت غیرقانونی دولت، انجام می‌گیرد. بنابراین، امکان و زمینه‌ی از دست دادن حکومت، برای حزب حاکم همیشه وجود دارد.»^(۱)

احزاب مسلط، سلطه‌ی خود را مرهون ویژگی انعطاف‌پذیری خود و ضعف آن در سایر احزاب هستند:

«اغلب احزاب مسلط، از نوع احزاب میانه، یعنی بین راست و چپ یا هر دوی آنها هستند؛ مانند حزب دموکرات مسیحی ایتالیا، که اعضای آن در میانه‌ی دهه‌ی ۱۹۶۰ از مرز ۱/۵ میلیون نفر هم گذشت و خود از دو جریان راست و چپ تشکیل شده بود.»^(۲)

از نقاط قوت این نوع از نظام حزبی، ثبات حکومت است. اما ثبات حکومت در این کشورها، به قیمت به حاشیه زانیدن احزاب دیگر و تحرک نداشتن آنها است:

۱. محمدی‌نژاد، پیشین، صص ۱۵۴-۱۵۵

۲. احمد نقیب‌زاده، حزب سیاسی و عمل‌کرد آن در جوامع امروز، نشر دادگستر، تهران ۱۳۷۸، صص ۱۰۶-۱۰۷
به نقل از:

F. Borella, les Partis Politiques en Europe, (Pans, Seuil, 1974) P. 174

«حزب دموکرات مسیحی ایتالیا، از سال ۱۹۵۴ تا ۱۹۸۱ که به دنبال یک افتتاح سیاسی، حکومت را به حزب سوسیالیست سپرد، پیوسته به مدت ۳۵ سال حکومت را در دست داشت.»^(۱)

بنابراین، با توجه به ثبات و آسانی اعمال حاکمیت بیشتر، خطری تحرکی جامعه را تهدید می‌کند؛ مانند آنچه در هندوستان اتفاق افتاد. حزب کنگره‌ی این کشور، در کنار احزاب کمونیست و سوسیالیست، بیش از ۳۰ سال پس از استقلال، زمام امور را در دست داشت.

نظام تک‌حزبی

از جمله‌ی جدیدترین نظام‌های حزبی، نظام تک‌حزبی است که اولین بار در قرن بیستم به وسیله‌ی فاشیست‌ها و سپس مارکسیست‌ها و نازیست‌ها به کار گرفته شد. حزب واحد یا نظام تک‌حزبی، به این جهت از نظام‌های دیگر و همچنین حزب مسلط جدا می‌شود که در چنین نظامی رقابت آراء احزاب مختلف مردود است؛ در حالی که در نظام با حزب مسلط، به احزاب دیگر اجازه‌ی فعالیت داده می‌شود، ولی حزب مسلط آن‌قدر قوی است که نقش احزاب دیگر در انتخابات، بسیار کم‌رنگ به نظر می‌رسد. بنابراین مهم‌ترین خصیصه‌ی این نظام حزبی (تک‌حزبی) نظامی است که فقط تنها یک حزب بر کلیه‌ی ابعاد زندگی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی سایه افکنده است و اجازه‌ی مشارکت و فعالیت قانونی دارد. مردم در انتخابات با یک نظام تک‌حزبی یا می‌توانند رأی بدهند یا ندهند، چرا که نامزدهای معرفی شده، از سوی حزب واحد را یا قبول دارند یا نه و به همین شیوه، برنامه‌ی حزب و سیاست‌های در نظر گرفته شده‌ی رهبر حزب را. از آن‌جا که حزب و نظام حزبی، خود محصول شرایط اجتماعی - سیاسی یک کشور بوده و رابطه‌ی نزدیکی بین نظام حزبی و نظام سیاسی برقرار است، می‌توان حزب واحد را نماد دولت‌های تمامیت‌خواه (توتالیتر) اعم از چپ یا راست دانست. علت اینکه این‌گونه دولت‌ها، مانند دولت‌های مستبد قرون گذشته عمل نمی‌کنند و خود را محتاج

یک حزب می‌بینند، در واقع گریزناپذیر بودن حضور مردم، در صحنه‌ی سیاست است: «پیچیدگی امور در قرن بیستم، نیاز به بسیج همگانی را اجتناب‌ناپذیر می‌سازد. حزب واحد، قالبی از بسیج را عرضه می‌کند که در عین تضمین حضور مردم، نظارت بر آنها را نیز آسان می‌سازد. به این ترتیب، با نمایی از دموکراسی و حضور نظارت شده‌ی مردم، قدرت توده به نفع اهداف خاصی هدایت و از همین طریق، نظارت دولت به حوزه‌ی خصوصی نیز تسری می‌یابد.»^(۱)

این نوع نظام حزبی را می‌توان به نظام‌های تک حزبی کمونیستی، فاشیستی و جهان‌سومی دسته‌بندی کرد. هر چند کلیه‌ی انواع یاد شده در استناد به اصل قدرت، مشترک هستند، اما دارای ایدئولوژی متفاوتی می‌باشند. ایدئولوژی در احزاب واحد یا یگانه، تأثیر مهمی را در تبیین «خود» و «بیگانه» ایفا می‌کنند؛ بنابراین ایدئولوگ رهبر حزب، که قدرت اصلی را در دست دارد، تنها مرجع رسیدگی به شئون مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و شناسایی خود و بیگانه است.

از نظر ساخت و تشکیلات حزبی، تمرکز نیز از جمله شباهت‌های نظام‌های تک حزبی یاد شده است؛^(۲) ولی تفاوت‌هایی نیز، برای مثال، در نظام‌های کمونیستی و فاشیستی شیوه‌ی اصلی برگزیدن رهبران حزب، انتخابات است؛ در حالی که در نظام فاشیستی، برگزیدن رهبران حتی به طور اسمی نیز از طریق انتخابات انجام نمی‌گیرد. در نظام تک حزبی رستاخیز، می‌توان گفت گزینش رهبران بر مبنای انتخاب نیست؛ چرا که هویدا، اولین دبیرکل حزب، از سوی مؤسس حزب، یعنی محمدرضا شاه منصوب می‌شود. نه می‌توان آن را کاملاً انتصابی دانست؛ چرا که دبیرکل‌های بعدی را کنگره تعیین می‌کرد. البته انتخاب کنگره نیز - به صورتی که بعدها خواهیم دید - از پیش معلوم بود و کسی باور نداشت که نمایندگان انتخاب شده، برای حضور در کنگره و همچنین نحوه‌ی انتخاب دبیرکل از پیش تعیین شده باشند.^(۳)

۱. همان، ص ۱۰۸.

۲. بنگرید به: قسمت ساخت درونی حزب رستاخیز ملت ایران

۳. علی‌اصغر مطهری یکی از نمایندگان مجلس بیست و چهارم، در این رابطه معتقد است نمایندگان انتخاب شده برای حضور در کنگره، وظیفه دارند فقط کف بزنند و «صحیح است» بنگرید به سند شماره‌ی «۲۵»

از جمله تفاوت‌های دیگری که بین نظام‌های کمونیستی و فاشیستی تک‌حزبی وجود دارد این است که در نظام‌های اخیر، حزب پس از به قدرت رسیدن، کاملاً محافظه‌کار و خواستار حفظ وضع موجود است و در خدمت و حفظ منافع طبقه‌ی بالا و متوسط جامعه در برابر کارگران قرار می‌گیرد؛ در حالی که در نظام کمونیستی تک‌حزبی، حزب وسیله‌ی انقلاب و دگرگونی است. در نظام تک‌حزبی رستاخیزی هر چند در گفته‌ی دبیران کل یا رؤسای کانون‌ها دگرگونی تغییر وضع موجود جاری بود، ولی چنین تغییراتی - چنان‌که در اسناد ساواک خواهیم دید - محدود به مشکلاتی از قبیل ترافیک شهر تهران بود. مبارزه با فساد و همچنین گران‌فروشی از طرح‌هایی بودند. که در زمان هویدا و آموزگار مطرح بودند این طرح‌ها یادآور قانون «از کجا آورده‌ای» سال ۱۳۳۹ اقبال و ده سال قبل از این تاریخ، سال ۱۳۲۹ رزم آرا بود. طرح‌ها و قوانینی که هیچ‌گاه به طور جدی دنبال نشدند.

ویژگی «عضویت» نیز از جمله ویژگی‌هایی است که در تفاوت نظام‌های تک‌حزبی بیان می‌شود. در نظام فاشیستی آنهایی که قبل از پیروزی فاشیسم عضو آن نبوده‌اند، پس از پیروزی حزب، شانس برای عضویت در حزب ندارند. بنابراین در این نظام، حزب از ملت جدا می‌شود و تسلل جدید به سختی می‌توانند پس از به قدرت رسیدن حزب، به آن راه یابند. در نظام کمونیستی، هر چند مثل نظام فاشیستی رهبران از میان اعضا انتخاب می‌شوند، ولی عضویت در آن به سختی فاشیسم نیست و همچنین دارای نظام آموزشی سخت‌گیری که تربیت کودکان یا نوجوانان را - برای آماده کردن آنها - در حزب فاشیستی به عهده دارد، نمی‌باشد. بنابراین در نظام کمونیستی، حزب با توده مرتبط است و تفاوت چندانی بین اعضا و غیر اعضا به وجود نمی‌آید. در روش نظام تک‌حزبی رستاخیزی، تنها شرطی که برای عضویت در اساس‌نامه قید شده است عبارت است از: (۱) تابعیت ایران (۲) سن: ۱۸ سال تمام. حتی حق عضویت نیز که در اساس‌نامه‌ی احزاب دیگر از شرایط عضویت محسوب می‌شود، در حزب رستاخیز عنوان نشده است. صرف نظر از اینکه چه اهدافی مدنظر مؤسسان حزبی بوده که شرایط عضویت در حزب واحد را

سهل و آسان نموده است. در جای دیگری به آن پرداخته‌ایم.^(۱) چنانکه در اسناد خواهیم دید، انگیزه‌ی عضویت اعضا نه سیاسی، بلکه اقتصادی، سودجویی و غیرسیاسی است. عضویت در حزب اهمیت فراوانی دارد، چنانکه مؤسس آن اعلام کرد:

«هر کس مخالف این سیاست (حزب رستاخیز) می‌باشد یا باید ایران را ترک کند و یا روانه‌ی زندان شود.»^(۲)

در تجربه‌ی آلمان نازی، حزب ایزاری در دست دولت است. در نظام حزبی رستاخیز نیز حزب در خدمت اهداف دولت مردان می‌باشد و چنانکه در سطور بعدی خواهیم دید، حزب به منزله‌ی حفظ وحدت ملی و ممانعت از تئیت آرا، در خدمت هدف‌ها و آمال شاه قرار گرفت. بدین طریق، علاوه بر نمایش دموکراسی و تلاش برای کسب مشروعیت نظام در قالب حزب، از پراکندگی آرا و به خطر افتادن اهداف خاص دولت مردان که از آن به عنوان ضرورت حفظ وحدت ملی سخن می‌رود، جلوگیری به عمل می‌آید.^(۳)

شاه و حزب رستاخیز ملت ایران

تشکیل حزب رستاخیز پس از صدور دستور شاه، در تاریخ ۵۳/۱۲/۱۱ مطرح شد. وی استدلال کرد که چون تعدد احزاب و گروه‌های سیاسی، موجب شده است تا فرصت‌های مساوی در اختیار افراد قرار نگیرد و اشخاص شایسته‌ای که در احزاب اقلیت هستند، از دست‌یابی به پست‌هایی که در انحصار حزب اکثریت است محروم بمانند، بنابراین باید به جای احزاب موجود، حزب واحدی تشکیل داد تا فرصت‌های مساوی را برای خدمت در مملکت، در اختیار همگان بگذارد.

اما شاه به رغم ادعای ایجاد فرصت برای اقلیت، مردم را به نام‌نویسی در حزب، تهدید و تطمیع کرد. وی معتقد بود:

۱. اصغر صارمی شهاب، پیشین، ص ۹.

۲. همان.

۳. برای مطامع‌های بیشتر بنگرید به: مورس دوررژه، پیشین و احزاب سیاسی، پیشین.

«کسی که وارد حزب جدید سیاسی نشود، دو راه در پیش دارد؛ چنین شخصی یا وابسته به یک سازمان غیر قانونی است یا به حزب غیرقانونی توده و به بیان دیگر، یک خائن است. این چنین فردی جایش در یکی از زندان‌های ایران است. یا اگر مایل باشد می‌تواند همین فردا کشور را ترک کند، بی آنکه عوارض خروج بدهد و هر جا که بخواهد برود، زیرا ایرانی نیست و جزو ملت نیست و فعالیت‌های او طبق قانون غیرقانونی و مستوجب مجازات است.»^(۱)

شاه که در سال ۱۳۵۳، با این قاطعیت از نظام تک حزبی خودی دفاع کرد، قبل از تأسیس آن، در کتاب «مأموریت برای وطن» قاطعانه خود را هوادار سیستم چند حزبی نشان می‌داد و چنین می‌گفت:

«چون شاه کشور مشروطه هستم دلیلی نمی‌بینم که مشوق تشکیل احزاب نیاشم و مانند دیکتاتورها تنها از احزاب دست‌نشانده‌ی خود پشتیبانی نمایم.»^(۲)

و به ناچار در تجدید چاپ کتاب خود، دستور داد جمله‌ی فوق را حذف کنند^(۳) و شروع به جمع‌آوری چاپ‌های پیشین کنند.

به این ترتیب تصمیم شاه، برای تشکیل حزب رستاخیز، باید انگیزه‌ای قوی داشته باشد. یکی از مهم‌ترین انگیزه‌های شاه برای اعلام سیستم تک حزبی در این تاریخ، دست‌یابی هر چه سریع‌تر به اهداف انقلاب سفید و نگاهبانی از دولت و جامعه، از طریق مشارکت هر چه بیشتر افراد جامعه بود. دست‌یابی به اهداف انقلاب شاه و ملت، پیش از این در برنامه‌ها و سیاست‌های احزاب فرمایشی چون «میلیون ایران نوین»، بود، ولی به قول خود او:

«یک عده از شما به تشویق خود من، در واقع رول اقلیت وفادار را بازی می‌کردید. بازی کردن رول اقلیت وفادار در این مملکت، خیلی مشکل است... برای اینکه این رول قابل بازی کردن نیست.»

۱. نطق شاه در مورخ ۱۲ اسفند ۵۳، جزوه‌ی منتشر شده‌ی وزارت اطلاعات و جهانگردی ایران، ص ۱۱
 ۲. محمدرضا پهلوی، مأموریت برای وطن، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۴۸، ص ۳۶
 ۳. فرد هالیدی، دیکتاتوری و توسعه سرمایه‌داری در ایران، ترجمه‌ی فضل‌الله نیک‌آیین، چاپ اول، امبرکبیر، تهران ۱۳۵۸، ص ۵۴

و همچنین افزود:

«من امروز این پیشنهاد را می‌کنم که رودریابستی در بین نباشد. یک کسی از قیافه‌ی یک نفر خوشش نمی‌آید یا از یک کسی خوشش می‌آید. برای اینکه هیچ کدام از این‌ها نباشد، ما امروز یک تشکیلات جدید سیاسی را پایه‌گذاری می‌کنیم و اسمش را هم بد نیست بگذاریم یا رستاخیز ایران یا رستاخیز ملی.»^(۱)

به هر روی شاه، که شخص اول مملکت محسوب می‌شد، به یک آزمون دیگر در صحنه‌ی اجتماع ایران دست زد. پیش از این احزاب خودساخته‌ی مردم، ملیون و ایران نوین آزمون شده بودند و چنان‌که گفته شد نتوانستند رضایت خاطر وی را جلب کنند. به همین دلیل، پس از اعلام تشکیل حزب جدید، آنها یکی پس از دیگری انحلال خود را اعلام کردند. اگر حزب مردم، شاه را رکن اصلی قوام ملت می‌دانست، حزب ایران نوین، به منزله‌ی حزب اکثریت، وی را موجب قوام خود خواند و حزب رستاخیز ملت ایران نیز نظام شاهنشاهی ایران را اولین اصل خود قرار داد و آن را از بقا و تجسم همه‌ی ویژگی‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی ملت ایران و تکیه‌گاه قلبی مردم ایران زمین و شیوه‌ی اصیل و طبیعی حکومت در سراسر تاریخ شمرد و ضامن پیشرفت‌ها و توفیق‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی قلمداد می‌کند.^(۲)

اینکه چگونه شاه توانست دولت و حکومت را در دست خود بگیرد و به آزمون سعی و خطا دست بزند، باید مقداری به عقب برگشت؛ یعنی به کارهای وی قبل از کودتای ۱۳۳۲ و پس از آن، که در ادامه به مرور آن می‌پردازیم. طبق قانون اساسی مشروطه، تغییر سلطنت و خلع قانونی شاه به مجلس واگذار شد و از قدرت شاه و دربار از جمله در زمینه‌ی انحلال مجلس کاسته شده بود؛ اما سیر شخصی کردن قدرت، از طریق تغییر قانون اساسی شاه قوت گرفت. این سیر با تغییر مواد قانون اساسی و اعطای بخشی از حقوق مردم و مجلسین و از طریق مجلس مؤسسان انجام داده شد. «با تغییر قانون اساسی در ۱۳۲۸ شاه این امتیاز را به دست آورد که بتواند هر دو مجلس را به

۱. روزنامه‌ی اطلاعات، ۵۳/۱۲/۱۲.

۲. ر.ک. به: مرام‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران

تنهایی و یا با هم منحل کند. همچنین با اصل الحاقی ۱۳۲۸، مجلس مؤسسان فقط می‌توانست با موافقت مجلس و شاه، تشکیل شود و زمانی تصمیم مجلس مؤسسان دارای ارزش قانونی می‌بود که شاه با آن موافقت کند. به این ترتیب، تغییر رژیم، تغییر سلطنت و خلع شاه با موافقت خود شاه امکان‌پذیر بود و مجلس مؤسسان اصولاً، حق نداشت درباره‌ی اصول قانون اساسی و متمم آنکه مربوط به سلطنت مشروطه‌ی ایران است، تصمیمی بگیرد. در حالی‌که در شکل قبلی قانون اساسی، مطابق نص صریح آن، مجلس مؤسسان برای خلع شاه از سلطنت و انتخاب شاه جدید، بر پا می‌شد.^(۱)

این عامل، بستر مناسبی بود که گام‌های بعدی برداشته شود. تسلط شخص شاه بر دولت، فراز و نشیب‌های زیادی به خصوص، در دهه‌ی بیست و اوایل دهه‌ی سی داشت. پس از تجربه‌ی دوران نهضت ملی نفت، قدرت شاه در تعیین خط مشی سیاسی مملکت، به بالاترین درجه رسید. آخرین کسی که خواست استقلال خود را نشان دهد دکتر علی امینی بود. وی نیز در ۲۶ تیر ۱۳۴۱ برکنار شد. بدین ترتیب با انتخاب هویدا به نخست‌وزیری در سال ۱۳۴۴، سیر نزدیکی سمت نخست‌وزیری به صدراعظمی شروع شد. هویدا نظام سیاسی کشور را به صورت هرمی در می‌آورد که شاه در رأس آن بود.

در حقیقت از زمان سقوط مصدق، متن اصلی قانون اساسی مشروطه و متمم آن، که با دادن استقلال به قوای مقننه، مجریه و قضاییه آنها را از هم تفکیک کرده و آزادی‌های اجتماعی و انفرادی را تضمین نموده بود، بیشتر زیر پا گذاشته و لگدکوب شد.

«شاه مخصوصاً از اجرای قانون اساسی برای تشکیل مجامع و دسته‌های سیاسی

سریچی کرد و از تأسیس احزاب سیاسی و اجرای قانون جلوگیری نمود.»^(۲)

او در عوض بالا به تشکیل احزابی از دست زد. حزب ملیون که در سال ۱۳۳۷- به دیرکلی اقبال- تأسیس شد، اولین تجربه‌ی حزب اکثریت شاه ساخته‌ی پس از کودتا بود. این حزب در مقابل حزب اقلیت مردم، که یک سال قبل از آن تشکیل شد و به منظور

۱. شاهپور رواسانی، دولت و حکومت در ایران، نشر شمع، تهران بی‌تا، صص ۱۵۴-۳.

۲. احمد فاروقی، زان لورود به، ایران بر ضد شاه، ترجمه‌ی مهدی نراقی، مؤسسه‌ی انتشارات امیرکبیر، تهران

ایجاد رقابت حزبی و به قول یکی از نویسندگان «جنگ زرگری»^(۱) به عرصه‌ی احزاب سیاسی ایران قدم گذاشت. این حزب، با اعلام اینکه «به خواست خدا به پیروی از منویات مبارک شاهنشاه... قدم به عرصه‌ی وجود نهاد»^(۲)... و «براساس شاه‌دوستی و میهن پرستی تشکیل»^(۳)... و «بزرگ‌ترین افتخارش، پیروی از افکار و نیات مقدس ملوکانه است»^(۴) به فعالیت سیاسی آغاز کرد. «کاسمی» از دیگر مسئولان این حزب درباره‌ی رابطه‌ی حزب با شاه، در میان فریادهای «زنده باد شاهنشاه» اعضای این حزب، در سوم بهمن ۱۳۳۷ اعلام کرد:

«شاه ما که نسبت به ملت و مملکت خود تا این اندازه دلسوز و علاقه‌مند است و به سیاست داخلی و خارجی و قوف کامل دارند، این موقع را برای تشکیلات حزبی مناسب دانسته‌اند، ما باید در اجرای این سیاست دقیقه‌ای فرو نگذاریم. در گذشته، احزاب موسمی و فصلی بودند که برخی از آنها تیشه به ریشه‌ی استقلال مملکت می‌زدند. بنابراین، مردم خاطره‌ی خوشی از احزاب ندارند، ولی امروز کار دگرگونه است و این مکتبی که به دست شاهنشاه ما باز شده و اداره‌ی آن به دست یکی از افراد فاضل و متقی است (اقبال) باید برای همه‌ی ما فرصت مساعد شمرده شود.»^(۵)

حزب ایران نوین دومین حزب اکثریت شاه ساخته بود که پس از واقعه‌ی تکان دهنده‌ی خرداد ۴۲ در آذرماه و با هدف حفظ نظام شاهنشاهی و دستاوردهای انقلاب سفید^(۶) پا به عرصه‌ی وجود گذاشت و انگاره‌هایی مشابه حزب ملیون داشت. امیرعباس هویدا-دیرکل این حزب-پس از قتل منصور در هر مصاحبه‌ای تکرار می‌کرد: «ماندن و رفتن او در این مقام وابسته به اراده‌ی شاهنشاه است و حتی در عصر انقلاب

۱. محمد سوداگر، رشد روابط سرمایه‌داری ایران، انتشارات شعله‌ی اندیشه، تهران ۱۳۶۹

۲. محمد فرهمند، تفسیر مراسمات حزب ملیون، انتشارات و دبیرنامه حزب ملیون، تهران بی‌تا، ص ۱

۳. همان

۴. همان

۵. روزنامه‌ی مهر ایران، ۱۳۳۷/۱۱/۷

۶. حزب ایران نوین و انقلاب ایران، انتشارات دفتر پژوهش‌های تئوریک تهران ۱۳۵۱، ص ۴۹

هم قادر به استعفا نیست، مگر اینکه شاه او را خانه نشین کند.»^(۱)

روزنامه‌ی ایران نوین، ارگان رسمی این حزب، درباره‌ی تشکیل حزب می‌نویسد: «هنگامی که حزب ملیون دکتراقبال، بر اثر تقلبات انتخاباتی که در اوایل سال ۱۳۴۰ صورت گرفت اعتبار خود را از دست داد، شاه به تشویق سایر دولت‌مردان حزب جدید به نام ایران نوین را ایجاد کرد که بیشتر اعضای هیأت مرکزی آن گروهی موسوم به «کانون ترقی» (که سران آن از حسنعلی منصور، امیرعباس هویدا و جمشید آموزگار تشکیل می‌شد) بودند.»^(۲)

سؤال این‌جاست که عضویت در این دسته از احزاب با توجه به اینکه آشکارا گفته می‌شد که به دستور شاه ایجاد شده‌اند، بر چه مبنایی بوده است. درباره‌ی حزب رستاخیز به تفصیل سخن خواهیم گفت، ولی چنانچه از سوابق حزب رستاخیز، به عنوان یک حزب واحد، بخوایم نام ببریم احزاب اکثریت ملیون و ایران نوین، مبنای تحلیلی جالبی درباره‌ی انگیزه‌ی عضویت می‌دهند. روزنامه‌ی مهر ایران - ارگان رسمی حزب مردم - تحت عنوان پاسخ به یک پرسش می‌گوید:

«امروزه رهبران حزب ایران نوین همگی از میان وزرا، مدیران کل، سرپرستان و رؤسای سازمان‌های دولتی و وابسته به دولت هستند. هیچ یک از ایشان، نه در حزب، مدارج سیاسی معینی طی کرده‌اند و نه در سازمان‌های معین حزبی در امور اداری - سیاسی مطالعه کرده‌اند و نسبت به این امور تخصص یافته‌اند، بلکه بیشتر به علت حفظ موقعیت خویش یا به منظور ارتقای مقام، به حزب روی آوردند و بنابراین نظر و خواستی جز سود اداری و سیاسی ندارند. تردیدی نیست که وقتی رهبران یک حزب چنین صفاتی داشته باشند، بیشتر آنهایی که بدین حزب روی می‌آورند، برای استفاده از قدرت دولتی و وصول به مقامات اداری بالاتر است.»^(۳)

حزب مردم نیز به عنوان حزب اقلیت در مقایسه با احزاب اکثریت هدف‌های دیگری نداشت. اسدالله علم در نخستین جلسه‌ی کنگره‌ی حزبی مردم در ۲۶ مهر ۱۳۳۸ عنوان

۱. آرشبو مرکز انقلاب اسلامی، شماره‌ی پرونده‌ی بازپایی ۱۶۷، ص ۵۴.

۲. روزنامه‌ی ایران نوین، ارگان رسمی حزب ایران نوین، شماره‌ی ۲۱، ۲۳/۴/۷.

۳. روزنامه‌ی مهر ایران، ارگان رسمی حزب مردم، سه‌شنبه ۴۵/۷/۱۲.

رهبری حزب خود را با این استدلال که: «ما در مملکت فقط یک رهبر داریم و آن شخص محمدرضا شاه پهلوی است»^(۱) به دبیرکلی تغییر داد و در گزارش دبیرکلی خود تصریح کرد:

«حزب مردم برای تجسم و تقدس یک نیت پاک و وطن خواهانه و آزادمنشانه‌ی شخصی اعلیحضرت، محمدرضا پهلوی، به وجود آمد... اینک در آستانه‌ی اولین کنگره‌ی حزبی می‌توانیم با جرأت به شاهنشاه بزرگوار خود اطمینان دهیم که حزب مردم، به مثابه یک مکتب شاه‌دوستی، آماده‌ی هر گونه جانبازی در راه هدف‌های شاهنشاه است... برنامه‌ی حزب ما نیز ملهم از هدف‌های اصلاح‌طلبانه‌ی شاهنشاه می‌باشد... تشکیلات حزب مردم، مانند تمام احزاب ما انعکاس هدف‌های مبارک شاهنشاه است که باید آن را جامه‌ی عمل پوشاند.»^(۲)

چنان‌که پیش از این نیز گفتیم شاه قدرتمند، عرصه‌ی اجتماع را میدان آزمون سعی و خطای خود ساخت و ابایی نداشت که گفته‌ها و نوشته‌های قبلی خود را نقض کند. شاه با تشکیل احزاب اقلیت و اکثریت، در واقع در پی آن بود که هم ظاهری دموکراتیک از نظام سیاسی خود نمایش دهد و هم عقاید و آرای مختلف موجود در جامعه را یک‌دست و هم‌شکل و تحت کنترل خود داشته باشد. در حالی‌که احزاب سیاسی تا زمانی‌که خودانگیزه و تشکیل شده از پایین هرم قدرت سیاسی نباشند، تحرک و پویایی لازم را نخواهند داشت. حزب رستاخیز نیز هم‌چون گذشتگان خود (حزب مردم، ملیون و ایران نوین) علی‌رغم به عضویت درآوردن عده‌ی بسیاری از مردم که یا با انگیزه‌های غیر سیاسی وارد حزب شده بودند یا در هراس از اولتیماتوم شاه مبنی بر خروج از کشور یا حبس در زندان به آن گرویده بودند، تحرک و پویایی را که لازمه‌ی یک حزب سیاسی است نداشت. و این موضوع، چهار سال طول کشید تا نتیجه‌ی آزمون سال ۵۳ را در مرداد، سال ۵۷ این‌گونه توصیف کند:

«این حزب (رستاخیز) خیلی ناتوان است و گردانندگان آن هم تنبل و تن‌پرورند،

۱. روزنامه‌ی اندیشه مردم، شماره‌ی مخصوص کنگره‌ی حزب مردم، ۲۸/۷/۳۷

۲. روزنامه‌ی اندیشه مردم، ۲۶/۷/۳۸

ولی چون می‌بینم چیز دیگری را نمی‌توان جانشین آن کرد این است که آن را نگه‌داشته‌ایم.^(۱) سرانجام شاه در آبان‌ماه سال ۵۷، حزب رستاخیز را منحل ساخت و رئیس ستاد نیروهای مسلح خود را در رأس دولت گذاشت.^(۲)

۱. احمد فاروقی، پیشین، ص ۱۶۸

۲. احمد فاروقی، پیشین، صص ۱۶۹-۸

فصل دوم

تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران و انحلال احزاب سیاسی

در یازدهم اسفندماه سال ۱۳۵۳ ش، شاه در اجتماع کاخ نیاوران به مردم گفت: «امروز یک تشکیلات جدید سیاسی را پایه‌ریزی می‌کنیم که تمام کسانی که به نظام شاهنشاهی، قانون اساسی، به انقلاب شاه و ملت معتقد و مؤمن باشند، در آن وارد شوند تا در لوای یک پرچم و با یک فلسفه و یک تشکیلات بسیار منظم منافع حال و آینده‌ی مملکت را حفظ کنند.»^(۱)

و در همان اجتماع، امیرعباس هویدا- نخست‌وزیر وقت- را دبیرکل این تشکیلات سیاسی، که حزب رستاخیز ملت ایران نام گرفت، معرفی کرد.

ایجاد حزب جدید از طریق رادیو و تلویزیون و مطبوعات منعکس شد. نخستین مسأله‌ای که دبیرخانه‌ی موقت حزب بلافاصله پس از تشکیل با آن مواجه شد و می‌بایست فوری برای آن چاره‌جویی می‌کرد، مشکل ثبت‌نام بود. پس از آنکه احساس شد ثبت‌نام متقاضیان پیوستگی به حزب، به وسیله‌ی دبیرخانه‌ی موقت مقدور نیست توصیه شد که دفترهای ثبت‌نام در محله‌ی احزاب سابق در شهر و روستا، سازمان‌های کارگری و کشاورزی، اتاق‌های مصنف‌ها، اتاق‌های صنایع و معادن، سازمان زنان، کارخانه‌ها، بانک‌ها، کانون وکلا، کانون بازنشستگان، شهرداری‌ها، انجمن‌های شهر، شهرستان و استان، انجمن‌های محلی، دانشگاه‌ها، مدارس، شرکت‌های تعاونی

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبایی ۱۰، ص ۱۱۰

روستایی، شرکت‌های سهامی زراعی، خانه‌های فرهنگ روستایی، انجمن‌های ده و برای کارمندان در وزارت خانه‌ها و مؤسسات وابسته به دولت به تعداد کافی گذاشته شود تا امر نام‌نویسی را برای عموم آسان سازد.

در نخستین روزهای تشکیل حزب، مطالعه برای تشکیل و گردهمایی مؤسسان حزب به منظور تهیه و تدوین مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی آن آغاز شد و منتخبان اعضای مؤسس، طی اجلاس‌یه‌ی خود در تهران، کار تهیه و تدوین مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب را عهده‌دار شدند. بر اساس این تصمیم، در هر یک از استان‌های کشوری با نظارت فرستاده‌ی ویژه‌ی دبیرکل و هیأت‌های صلاحیت‌دار محلی، گروه‌های مختلف حزبی با توجه به سهمیه‌ای که برای هر استان در نظر گرفته شده بود، نمایندگان خود را برای شرکت در مجمع مؤسسان حزب، انتخاب کردند.

هم‌زمان با این کار و برای تهیه‌ی طرح مقدماتی مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب، کمیسیون‌هایی پس از مطالعه، طرح مقدماتی، مرام‌نامه و اساس‌نامه راتهییه کردند و در معرض افکار عمومی قرار دادند. مجمع نمایندگان مؤسسان حزب نیز در روزهای نهم، دهم و یازدهم اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۵۴ با شرکت پنج هزار نفر از مردم نقاط مختلف کشور، در تهران تشکیل و اصول و هدف‌های حزب در مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران به صورت نهایی تهیه شد و به تصویب رسید.

در مرام‌نامه، از سخنان شاه و منشور جاودانی حزب رستاخیز ملت ایران، متضمن اعتقاد و وفاداری به اصول سه‌گانه‌ی نظام شاهنشاهی، قانون اساسی و انقلاب شاه و ملت و نیز از اصول اجتماعی، اقتصادی و سیاست خارجی و روابط بین‌المللی ایران، از دیدگاه حزب رستاخیز ایران یاد شده است.

در اساس‌نامه‌ی حزب نیز، ارکان حزب شامل: کنگره، شورای مرکزی، هیأت اجرایی، دفتر سیاسی، دبیرکل و نیز مسائل مربوط به کانون‌ها که پایه‌ی حزب محسوب می‌شوند و شوراها، شرایط عضویت و مقررات مختلف دیگر طرح شده است.^(۱)

۱. برای مطالعه‌ی بیشتر درباره‌ی اساس‌نامه و مرام‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران بنگرید به: اسناد شماری

پس از تصویب مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب، اعضای حزب برای سپاس از فرماندهی شاه در تشکیل حزب رستاخیز، در روز دوازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۵۴ در تهران گردهم آمده شاه را سپاس گفتند و لوحی را که نمایانگر سپاس ملت بود، به وی اعطا کردند.

آغاز فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران

پس از آنکه مجمع نمایندگان مؤسس، کار تأسیس حزب را به پایان رسانید، بلافاصله اقداماتی به منظور تنظیم تشکیلات حزبی، طبق مواد اساس‌نامه آغاز شد. همچنین دو جناح تشکیل شد تا ضمن ایجاد هماهنگی بین گرایش‌های مشترک - در بستر ایدئولوژی حزب - موجبات پیشبرد و تحقق سریع‌تر هدف‌های رستاخیز ملت ایران را فراهم سازد. با اعلام موجودیت دو جناح پیشرو و سازنده - که درباره‌ی آنها در قسمت‌های بعدی بیشتر سخن خواهیم گفت - بسیاری از اعضای حزب، به یکی از آن دو جناح پیوستند.

بنابراین شروع فعالیت سازمان یافته‌ی حزب را می‌توان از زمانی دانست که مرام‌نامه و اساس‌نامه و آیین‌نامه‌های مختلف، تنظیم و در اختیار آنها قرار گرفت. بر اساس پیش‌بینی اساس‌نامه، علاوه بر قائم مقام دبیرکل - با توجه به طرح کلی سازمانی حزب که در این باره نیز توضیحات بیشتری ارائه خواهیم کرد - بازرس کل، خزانه داری و دبیرخانه، شاخه‌های ستادی و خدمتی حزب (تشکیلات، روابط عمومی، نظارت و ارزشیابی، امور مالی و اداری، امور اجتماعی، طرح‌ها و بررسی‌ها) تشکیل شد و برای برنامه‌ی حزب؛ یعنی آموزش سیاسی نیز کمیته‌ی خاصی به وجود آمد تا با بهره‌گیری از خدمات شاخه‌ی تشکیلات، موجبات آموزش سیاسی را به وجود آورد.

انتخاب مسئولان حزبی در سطح واحدهای ستادی و خدمتی و دیگر ارکان، به طور موقت از میان کسانی که از آغاز فعالیت حزب حضور داشتند، انجام داده شد. به این ترتیب در تاریخ سیزدهم مردادماه، کار سازماندهی و تشکیل شاخه‌های مربوط، به‌طور رسمی آغاز شد که به اختصار نحوه‌ی این سازماندهی را در زیر بیان خواهیم کرد. برای سازماندهی حزب و تهیه و تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به تشکیل واحدهای حزبی و تعیین خط مشی حزب در زمینه‌ی گسترش و توسعه‌ی تشکیلات خود، تصمیم‌گیری

درباره‌ی انتخابات عمومی پارلمان، بلافاصله پس از پایان کار مجمع نمایندگان مؤسس، انتخاب اعضای هیأت اجرایی آغاز شد و سرانجام این رکن از ارکان حزب با عضویت پنجاه و پنج نفر از اعضای آماده، تشکیل شد و اولین اجلاس آن، در روز هفدهم اردیبهشت ۱۳۵۴ برگزار شد.^(۱)

همچنین با آغاز سازماندهی تشکیلات حزب، دفتر سیاسی حزب نیز با پانزده عضو معرفی شده به وسیله‌ی دبیرکل (امیرعباس هویدا) تشکیل شد.^(۲)

شایعه‌های علل تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران

اعلام تشکیل حزب رستاخیز، باعث حیرت کسانی شد که محمدرضا شاه را همان کسی می‌دانستند که پس از کودتای ۱۳۳۲ به تدریج سعی کرد خود را حامی نظام‌های دو یا چند حزبی معرفی کند. غیر مترقبه بودن چنین عملی، باعث شد عده‌ای از دانشجویان-برابر گزارش ساواک-احتمال دهند:

«کشور در راه سوسیالیستی شدن، گام برداشته و شاه می‌خواهد رژیم سلطنتی مثل سوئد را در ایران روی کار آورد.»^(۳) «عده‌ای دیگر به‌ویژه، کارمندان نخست‌وزیر تروس شاه از قدرت یافتن حزب ایران نوین را عامل و انگیزه‌ی تشکیل حزب رستاخیز عنوان کردند.»^(۴)

تبدیل جنگ پنهانی بین هویدا، علم، اقبال و دیگر قطب‌های سیاسی به جنگ علنی، پوسیدگی رژیم حاکم بر ایران، ناتوانی آن در اداره‌ی کشور، ارائه‌ی اندیشه‌های سازنده و پیشنهاد راه‌حل‌های مناسب، پذیرفتن سیاست حزبی شاه، گوش به فرمان بودن دولت، پذیرش سه اصل مورد نظر شاه و غیره نیز از سوی دیگر، عنوان می‌شد. این ابراز عقاید مختلف و گوناگون، نشان‌دهنده‌ی تعجب و حیرت ناظران سیاسی و مردم بود. حزب مردم نیز اقدام شاه را با ابراز عقاید مختلفی بیان می‌کرد. پرویز اعتصامی

۱. برای اطلاعات بیشتر درباره‌ی هیأت اجرایی بنگرید به: مواد ۱۲ تا ۱۵ اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز

۲. برای مطالعه درباره‌ی دفتر سیاسی به مواد ۱۵ تا ۲۱ اساس‌نامه‌ی حزب مراجعه کنید.

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱

۴. بنگرید به سند شماره‌ی ۲

(معاون دبیرکل حزب مردم) در تاریخ ۱۳۵۳/۱۲/۷ به طور خلاصه، در گزارش خود نوشت:

«در این چند روز اخیر، کوشیدیم تا در جلسه‌های خصوصی، نظریات گروه‌های مختلف حزب مردم و سایر افراد را جویا شوم و البته آن چه منعکس می‌کنم، عقاید گوناگون عمومی است: دبیرکل حزب سابق مردم معتقد است که با اجرای این برنامه، بار بزرگی از دوش حزب مردم برداشته شده است و در عین حال، اعتقاد دارد که باید با آقای نخست‌وزیر روابط نزدیکی برقرار شود؛ زیرا ایشان مورد حمایت کامل اعلی حضرت هستند. آقای فضائلی معتقد است بدون فواکسیون بازی، باید کوشید تا حد ممکن، ارگان‌هایی که در داخل رستاخیز ملی ایران تشکیل می‌گردد، قسمتی به فعالین حزب مردم اختصاص یابد. گردانندگان حزب سابق مردم را می‌توان به دو گروه تقسیم کرد: گروه اول که با تمام امکانات می‌کوشند خود را به آقای نخست‌وزیر نزدیک سازند و نظر مساعد و موافق ایشان را نسبت به خود جلب نمایند و گروه دوم شاید به دلیل نداشتن چنین امکاناتی، حالت یأس و ناامیدی یافته‌اند و معتقدند که کم‌تر از گذشته، خواهند توانست در جریانات سیاسی مملکت تأثیر داشته باشند. در این میان، وضع نمایندگان فعلی مجلس بسیار جالب توجه است. آنان با تمام تلاش سعی دارند خود را به هر کیفیت به نخست‌وزیر نزدیک و علاقه و محبت ایشان را جلب نمایند.»^(۱)

در حزب ایران نوین نیز سطح‌های بالای حزبی، بیشتر ناخرسند و از آینده در شکوه بودند.^(۲) در این حزب عده‌ای عقیده داشتند که «اقدام شاه واکنشی در قبال یک توطئه‌ی خارجی بر ضد ایران و مملکت است. گروه دیگری بر این باور بودند که فساد در احزاب به خصوص حزب ایران نوین موجب این اقدام شده است. گروه سوم معتقد بودند که تشکیل حزب واحد، موجباتی برای سقوط حکومت هویدا و تشکیل کابینه‌ای جدید

۱. آرشبو مرکز استاد انقلاب اسلامی، شماری پرونده‌ی بازیابی ۱، ص ۴۰
 ۲. آرشبو مرکز استاد انقلاب اسلامی، شماری پرونده‌ی بازیابی ۱، ص ۱۷۷

بوده است. گروه چهارم تشکیل حزب واحد را گامی برای رسیدن به موقعیت سیاسی برای عده‌ای می‌دانستند که امکان تشکیل آن قبلاً [برای ایشان] مشکل بوده است و بالاخره گروه پنجم، در این حزب معتقد بودند چون حزب ایران نوین رفته‌رفته جایی برای خود باز می‌کرد و ریشه می‌دوانید، به انحلال آن اقدام شد.»^(۱)

هر چند دسته‌جات و احزاب مختلف، عقاید مختلفی درباره‌ی تشکیل حزب ابراز می‌کردند؛ در کنگره‌ی سیاسی که در روز دوازدهم اردیبهشت ۱۳۵۴ در تهران برگزار شد، گرد هم آمدند و شاه را سپاس گفتند و لوحی را که نمایانگر سپاس ملت بود به شاه تقدیم کردند.^(۲) اما وضعیت در میان قشرهای مختلف مردم به گونه‌ای دیگر بود. بسیاری از آنها معتقد بودند:

«این مطلب که هر کس سه اصل تعیین شده را نپذیرفت و مخالف بود، می‌تواند کشور را ترک کند یا به زندان برود، با مدلول آزادی و اعلامیه‌ی حقوق بشر مغایرت دارد. عده‌ای نیز نسبت به این موضوع بی‌تفاوت بودند.»^(۳)

برخی‌ها چاره‌ای جز ثبت‌نام در حزب نمی‌دیدند. البته بودند عده‌ای که به هر کیفیت معتقد بودند پرتاب به هر سرعت و شتابی که باشد باید چهار دست و پا روی زمین که منظور همان منافع شخصی است، نشست. بنابراین در بین هر دسته و جمعیتی که باب روز باشد، هورا می‌کشیدند و کف می‌زدند.^(۴)

تأمین مالی و عضویت در حزب رستاخیز ملت ایران

آنچه بقای هر حزبی را فراهم می‌سازد، تأمین مالی و تأمین نیرو یا عضوگیری است. دوروزه، درباره‌ی نحوه‌ی تأمین مالی به دو نوع حزب مختلف قائل است: احزاب عوام که از طبقات پایین جامعه تشکیل شده‌اند و منابع مالی خود را از حق عضویت تأمین می‌سازند؛ در حالی که احزاب خواص منابع مالی را با تکیه بر منابع مالی رهبران خود که

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۵

۲. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبایی ۱۰، ص ۱۰۵

۳. بنگرید به: آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبایی ۱، صص ۱۵۸-۱۶۰

۴. همان

از طبقات بالای جامعه هستند، تأمین می‌کنند. هر چند این ایده در قرون گذشته تا حدودی شیوه‌ای متداول بوده است، اما امروزه به دلیل پیچیدگی زندگی سیاسی و هزینه‌های سرسام‌آور انتخاباتی و تبلیغاتی کارساز نیست. به همین روی بسیاری از احزاب سیاسی به مؤسسات و شرکت‌ها روی آوردند. این گرایش هر چند نیازهای مالی احزاب سیاسی را برطرف می‌ساخت، ولی باعث می‌شد تا حزب، استقلال خود را از دست بدهد؛ بنابراین در بسیاری از کشورهای توسعه یافته، برای مقابله با این پدیده، دولت‌ها خود ناچار به مداخله شدند و بخش عمده‌ای از هزینه‌های آنها را عهده‌دار شدند، که البته این کمک یا به صورت غیرمستقیم، مانند استفاده از برخی امکانات و اموال دولتی، بدون پرداخت هزینه‌ی نقدی بخشی از هزینه‌های تبلیغاتی، یا مستقیم، یعنی تخصیص بودجه‌ی دولتی به میزان تعداد آرا یا کرسی‌های اشغال شده‌ی مجلس می‌باشد. هر چند برخی این شیوه را نیز موجب از دست دادن استقلال حزبی دانسته‌اند، اما از آن‌جا که این رویه قانون‌مند است، احتمال چنین وضعیتی را کاهش داده است. همچنین این شیوه تبعیض‌آمیز نیز نیست؛ چرا که براساس اقبال عمومی از آنها، یارانه پرداخت می‌شود.^(۱)

در حزب رستاخیز، پرداخت حق عضویت جزو شرایط عضویت نبود و در اساس‌نامه‌ی حزب نیز این موضوع قید نشده است. در عوض، ردیف خاصی در بودجه‌ی دولت برای حزب در نظر گرفته شد. علاوه بر کمک مستقیم دولت، حزب از کمک‌های غیر مستقیم و امکانات دولتی بهره‌مند بود. همچنین طبق مصوبه‌ی دولت، کلبه‌ی امکانات احزاب سابق اعم از مردم، ملیون، پان ایرانیست و غیره پس از تشکیل حزب رستاخیز و انحلال احزاب سابق، به این حزب واگذار شد.

شاخه‌ی امور مالی و اداری حزب، به منظور پیشنهاد مبالغ دریافتی به هیأت دولت و اداره‌ی امکانات اداری حزب، از بدو پیدایش حزب، آغاز به فعالیت کرد.

«درباره‌ی استفاده از کارکنان کادر خدمات اداری و مالی احزاب سابق در حزب

۱. برای مطالعه‌ی بیشتر در این خصوص بنگرید به: حجت‌الله ابوبی، نقش دولت‌ها در تأمین هزینه‌های احزاب سیاسی، تخریب و توسعه‌ی سیاسی، مبانی نظری و آموزه‌ها، کتاب اول، همشهری، تهران ۱۳۷۸، صص ۷۵، ۵۹.

رستاخیز در تهران، به طور کلی و در استان‌ها، بررسی‌هایی انجام داده شد و از کارکنان واجد شرایط احزاب سابق استفاده شد. حقوق آن دسته از کارکنان که خدمت آنها مورد نیاز نبوده و بیشتر نیمه وقت بودند، تا تاریخ اشتغال به کار پرداخت شده و کارکنان تمام وقت زاید بر احتیاج نیز از مزایای باز خرید استفاده نمودند. با اجرای این سیاست مالی و اداری حزب، تعداد کارکنان احزاب سابق در تهران از ۱۰۳۰ نفر به ۴۰۲ نفر (در حدود ۶۰ درصد) در پایان بهمن ماه ۱۳۵۴ کاهش یافت. این برنامه بر همین اساس، تا سر حد امکان، طبق گزارش‌های مسئولان در استان‌ها و فرمانداری‌های کل نیز اجرا شد. تصفیه حساب مربوط به مطالبات کارکنان و موجرین (هزینه‌های اجاره - آب - برق - تلفن) نیز برای ۴۵ محل در تهران و ۲۷۵ محل در سایر استان‌ها براساس مدارک و پرونده‌هایی که از طرف احزاب سابق در اختیار حزب قرار دادند و مسئولان جدید گزارش نمودند، اقدام گردید. برای هماهنگی در اجرای دو برنامه‌ی فوق‌الذکر، سیاست کلی حزب رستاخیز طی جلسات و طبق دستورالعمل‌های مربوطه برای مسئولان استان‌ها روشن گردیده و با اعزام کارشناسان به آمار موجود براساس برنامه‌های مورد نظر، اقداماتی به عمل می‌آمد و جهت تصویب به هیأت اجرایی تسلیم می‌گردید.^(۱)

به‌طور مثال این مبلغ برای سال ۱۳۵۵، ۲/۱۴۹/۲۲۶/۰۰۰ ریال به تصویب هیأت اجرایی حزب رسید و دقیقاً همین رقم پس از موافقت هیأت وزیران از بودجه‌ی عمومی^(۲) دولت به تصویب مجلس رسید.^(۳) در مقایسه، این مبلغ در سال ۵۶، ۱/۸۷۴/۵۴۶/۰۰۰ ریال و سال ۵۷، ۲/۰۳۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال بود که نسبت به سال قبل ۱۶۱/۴۵۶/۰۰۰ ریال افزایش نشان می‌داد که در بودجه‌ی دولت به تصویب رسید.^(۴) لازم است خاطر نشان شود که احزاب دولتی قبل از رستاخیز (مردم، ملیون و ایران نوین) نیز

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبایی ۱۰، صص ۷۲، ۷۰.

۲. همان، ص ۶۹.

۳. همان، شماره‌ی بازبایی ۶۲، صص ۶۴، ۵۷.

۴. همان، شماره‌ی بازبایی ۱۸، صص ۶۲-۷۳.

از کمک‌های دولتی بی‌بهره نبودند. برای نمونه در این باره، در اسناد مربوط به حزب مردم آمده است: «حزب مردم با کمک محرمانه‌ی دولت اداره می‌شود و به هیچ وجه حزب با دریافت حق عضویت، به ادامه‌ی کار خود قادر نیست». ^(۱) «کاظم حفرودی» از نمایندگان مجلس شورای ملی و اعضای اخراج این حزب به کمک ۱۸ میلیون تومانی دولت، به توسعه‌ی حزب مردم در شهرستان‌ها اشاره می‌کند و این کمک‌ها را به منزله‌ی کنترل آن حزب به وسیله‌ی دولت می‌داند. ^(۲)

استفاده از بودجه‌ی دولت به خودی خود دلیل بر وابستگی حزب به دولت نیست، اما چنان‌که پیش از این هم گفتیم، در بسیاری از کشورهای توسعه یافته نیز برحسب تعداد آراء یا کرسی‌های اشغال شده‌ی مجلس از ناحیه‌ی دولت به احزاب سیاسی، مساعدت مالی می‌شود؛ ولی مکانیزم قانونمندی و ساختارهای سیاسی در کشورهای توسعه یافته، از جمله عواملی هستند که از غلتیدن احزاب در دامن دولت و وابستگی و اتکا به حکومت جلوگیری می‌کنند.

در مقایسه، حزب رستاخیز حزب واحدی در عرصه‌ی رقابت سیاسی بود که کمک دولت به حزب جهت تقویت بنیه‌ی رقابتی آن نسبت به احزاب دیگر، پیش‌بینی نشده بود، بنابراین بستر لازم و ساختار سیاسی مناسب جهت تخریب و دموکراسی‌سازی به عمده فراهم نشده بود. این مهم، یعنی نقصان در تأمین مالی حزب، در تأمین نیرو نیز آثار منفی خود را به جای گذاشت.

چنان‌که گفته شد، تأمین نیرو نیز مانند تأمین مالی، جهت سازماندهی و تداوم فعالیت‌های حزبی اهمیت بسزایی دارد:

براساس ماده‌ی ۳۳ اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز، شرایط عضویت در حزب به قرار زیر است: ۱. تابعیت ایران ۲. سن ۱۸ سال تمام (کسانی که سن آنان از ۱۸ سال کم‌تر نباشد، برابر آئین‌نامه‌ی مربوط عضو وابسته به حزب محسوب می‌شدند). ۳. نداشتن محرومیت از حقوق اجتماعی. در واقع شرایط ساده برای عضویت افراد به‌عمد تنظیم

۱. برای اطلاعات بیشتر بنگرید به: شماره‌ی بازیابی ۱۵۵، ص ۲۳۸

۲. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱۶۳، ص ۳۱۰

شده بود. حزب رستاخیز به عنوان حزب واحد، از ویژگی فراگیری برخوردار بود، بنابراین باید شرایط عضویت در آن به گونه‌ای باشد که همه‌ی طبقه‌های اجتماعی را فراگیرد. اما از سوی دیگر، از ورود عناصر «ضد امنیتی» جلوگیری می‌شد. در این باره از ابتدای فعالیت حزب به «دستور رئیس ساواک، مقرر گردید افرادی که دارای پیشینه‌ی ضد امنیتی می‌باشند، چنانچه تقاضای عضویت ساده در حزب را نمودند، با تقاضای آنها موافقت، ولی هم به وسیله‌ی مسئولان حزب و هم توسط عوامل ساواک، از آنها مراقبت شود.»^(۱)

بنابراین، درباره‌ی عضویت، دو سیاست «فراگیری» و «جلوگیری»، با هم دنبال شد. این دو ویژگی منحصر به فرد حزب رستاخیز، در قسمت‌های مربوط به پایگاه طبقاتی و ساواک یک‌بار دیگر توضیح داده خواهد شد.

عضوگیری حزب به داخل کشور محدود نشد و در تعقیب سیاست فراگیری عضویت، به نظر رئیس ساواک رسید که:

«هم‌چنان که احزاب مختلف منحل شده و یک حزب رستاخیز ملت ایران به وجود آمده است، چرا در خارج هم چنین عملی نشود؛ نمایندگان سیاسی همه‌ی جمعیت‌ها را مردود و یک حزب رستاخیز زیر نظر سرپرستی محصلان، به وجود آید و هر کس که در جهت دیگری باشد، غیر سالم شناخته شود و دیگر نتواند در داخل کشور انتظاری داشته باشد.»^(۲)

به همین منظور، قسمت روابط بین‌الملل حزب، زیر نظر «دکتر شاپور زندنیا» اداره شد و برای تأسیس و تشکیل حزب و جلب نظر ایرانیان اقداماتی انجام داده شد تا مقدمات فعالیت‌هایی را در فرانسه، آمریکا و سوئد فراهم آورد.

«در سوئد خانم «پاکیزه شافع» و در آمریکا «ابوالفضل خسروی جهرمی» فعالیت‌هایی در این زمینه، آغاز کردند و دفتری به منظور ثبت نام در حزب رستاخیز (خانه‌ی ایران) در تورنتو (کانادا) باز شد و تا اواخر فروردین ۵۴،

۱. بنگرند به: سند شماره‌ی ۳۰۷

۲. بنگرند به: سند شماره‌ی ۳۰۳

دویست نفر به عنوان عضو ثبت نام نمودند.^(۱)

به نظر ساواک، از آن جا که این کار تا حدودی با طرح‌های تشکیل انجمن‌های سالم دانشجویی که پیش از آن مورد نظر بود شباهت داشت، ولی در اثر موانع مختلف از قبیل نبود امکانات کافی به ویژه انتخاب نکردن کادر ورزیده و علاقه‌مند همواره با عدم موفقیت مواجه بود. بنابراین همواره امکان بروز جنبه‌های منفی، برخوردها، تشنج‌ها و تبلیغات مضر وجود داشت. از نظر ساواک، هیچ حزب موافقی در خارج به نحو مؤثری به فعالیت دست نزده بود و تجربه‌های قابل ملاحظه‌ای وجود نداشت. ابتدای امر برای شروع، کشورهایی در نظر گرفته شد که امکان بروز تشنج‌ها و واکنش‌های مخالف در آن جا کم‌تر بوده و تسهیلات بیشتری را برای حزب در برداشت. از طرف دیگر، فعالیت مخالفان نظام، زمینه‌ی قابل توجهی را برای جلوگیری از پیوستن عده‌ی قابل ملاحظه‌ای از دانشجویان مقیم خارج از کشور به این حزب به وجود نیاورد.

بر عضویت افراد مقیم کشورهای کمونیستی حساسیت ویژه وجود داشت.

«در پیگیری سیاست جلوگیری عضوگیری قبول کلیه‌ی ایرانیان مقیم کشورهای کمونیستی در حزب رستاخیز، به علت سابقه‌های مختلفی که آنان دارند، قابل تعمق و مطالعه است و ضرورت دارد قبل از گرفتن هرگونه تصمیمی درباره‌ی موضوع به‌طور عمیق بررسی شود.»^(۲)

به نظر اداره‌ی هشتم ساواک «باید فقط از کسانی ثبت نام کرد که با اجازه‌ی دولت ایران و به صورت قانونی، به کشورهای کمونیستی رفته‌اند و هر لحظه که بخواهند می‌توانند به ایران بازگردند و کسانی که از لحاظ ساواک نمی‌توانند به کشور بازگردند ثبت نام نشود.»^(۳)

پس از جلسه‌ها و بررسی‌ها، نظریه‌ی ساواک در این رابطه این‌گونه اعلام شده است:

«(۱) کارمندان دولت و خانواده‌ی آنان که در ممالک کمونیستی در حال انجام دادن مأموریت هستند و (۲) ایرانیان مقیم کشورهای کمونیستی که دارای مدارک معتبر ایرانی بوده و بازگشت آنان به کشور مجاز شناخته شده باشد، مجاز به ثبت نام

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۲۱

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۱۷

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۱۷

هستند و ایرانیانی که دارای مدارک معتبر ایرانی نبوده و اجازه‌ی ورود به کشور را ندارند، صلاحیت ثبت نام ندارند و صدور آگهی در این مورد فعلاً ضروری نیست و نمایندگی‌های سیاسی شاهنشاهی می‌توانند موارد فوق را شفاهاً در اختیار متقاضیان قرار دهند.»^(۱)

در داخل کشور، افراد و گروه‌های مختلف سیاسی از ابتدای تشکیل حزب، زمره‌های مخالفت و عدم عضویت داشتند، داریوش فروهر، کریم کریم‌آبادی و اللهیار صالح از جمله‌ی این افراد بودند. در این میان، دکتر مظفر بقایی در مورخ ۱۵ مارس ۱۹۷۵ طی تلگرافی به شاه، ضمن اشاره به نظام تک حزبی، عدم فعالیت حزبی را نیز توصیه کرد. وی در این نامه، پس از یادآوری مبارزه‌های قبلی حزب زحمتکشان نوشت: «پس از آخرین کنفرانس مطبوعاتی اعلیحضرت، دولت، رادیو، تلویزیون و مطبوعات اعلام داشتند که کلیه‌ی احزاب فعال در ایران، منحل گردیده‌اند و کلیه‌ی ایرانیان بالغ باید به حزب واحد بگروند. در غیر این صورت طرد، یا محروم از پشتیبانی دولت خواهند شد. در این روزهای آخر، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی، با به وجود آوردن فضایی رعب‌آور بدون احترام به آزادی فکر و عقیده‌ی مردم، کارمندان خود را به طرف این حزب سوق می‌دهند. اعلیحضرت: استدعا دارم از دولت بخواهند که طبق قانون اساسی ایران و اعلامیه‌ی حقوق بشر، از هر گونه عملی که آزادی فکری افراد ملت را تهدید نماید، خودداری کنند و ایرانیان را در وضعی قرار ندهند که برای حفظ موقعیت و حقوق خود، مجبور شوند بدون ایمان و اعتقاد به حزبی بگروند.»^(۲)

همچنین آیت‌الله گلپایگانی، شریعتمداری و امام‌خیمینی مخالفت خود را با تشکیل حزب اعلام کردند. در متن استفتای مسلمانان از امام‌خیمینی در ۲۸ صفر ۱۳۹۵ ق درباره‌ی حزب رستاخیز ملت ایران، شرکت در حزب بر عموم ملت حرام دانسته شده است؛ زیرا راه کمک به ظالم و استیصال و درماندگی مسلمانان را هموار می‌کند و

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۱۸

۲. بنگرید به: فصل سیزدهم اسناد

مخالفت با آن را، روشن‌ترین موارد نهی از منکر دانستند. به علاوه، در این اعلامیه ضمن بی‌ثمر دانستن انقلاب شاه و ملت اظهار شد:

«چون تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران، مقدمه‌ای است برای بدبختی‌های بسیار، که اثراتش در حال ظاهر شدن است، وظیفه‌ی مراجع اسلام تحریم ورود به حزب و وظیفه‌ی سایر طبقات، به‌خصوص خطبای اسلام و طبقه‌ی جوان و دانشگاهیان و همچنین طبقات کارگر، زارع، تجار و اصناف، مبارزات پی‌گیر و مقاومت منفی است.»^(۱)

از سوی دیگر، اعضای حزب دو دسته بودند: یک عده از آنان، بنابر اولتیماتوم شاه و ساواک مبنی بر اجبار در عضویت در حزب در فضای رعب‌آور کشور به ثبت‌نام دست می‌زدند و این کار تنها فعالیت حزبی آنها به شمار می‌رفت، یا در کانون‌های حزبی شرکت نمی‌کردند یا اگر هم شرکت می‌کردند، باز بالاچار و بدون داشتن انگیزه‌ی سیاسی حضور پیدا می‌کردند. دسته‌ی دوم بنابر اسناد ساواک، کسانی بودند که انگیزه‌های کاملاً جاه‌طلبانه و شخصی داشتند و عضویت در حزب رستاخیز منبع معیشت آنان شده بود. برای مثال، در یکی از گزارش‌ها، گزارش‌گران ساواک وضعیت اخیر را این‌گونه توصیف می‌کنند:

«آقای مقدم، مسئول امور اداری و مالی حزب رستاخیز به همه می‌گوید که خدمت اعضای جدید، افتخاری است و حال آنکه معلوم گردیده این مسئولان و حتی ساده‌ترین آنها در ازای خدمت حزبی پست‌ها و پاداش‌های کلان از دستگاه اداری خود دریافت می‌کنند؛ مثلاً روز ۱۳۵۴/۶/۲۵ شرکت فرش مبلغ پانزده هزار تومان پاداش به کارمند ساده‌ی خود به نام علی وطن‌دوست داده است، در دیگر موارد نیز از طریق پست‌های فوری، خدمات ناچیز این کارکنان در حزب پاسخ گفته می‌شود.»^(۲)

انگیزه‌ی عضویت برای دسته‌ی سوم، منفعت‌طلبی، سودجویی و فرصت‌طلبی بود.

۱. بنگرید به: قسمت مربوط به امام‌خمینی و تحریم عضویت در حزب رستاخیز
۲. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبینی ۲۰، ص ۷۸

به دلیل نبود انگیزه‌های سیاسی، چنان‌که در قسمت بررسی دلایل رکود فعالیت‌های حزبی خواهیم دید، این موضوع از عوامل و دلایل عمده‌ی رکود بود. در حالی که شمار کانون‌های شهری و روستایی حزب، در واپسین سال‌های عمر آن، به ۷۸۲۴۹ و تعداد اعضای این حزب، حدود پنج میلیون نفر ادعا می‌شد،^(۱) بدون اغراق می‌توان گفت که فعالیت عمده‌ی بسیاری از آنها فقط ثبت نام در حزب بود. در همین رابطه، گزارش ساواک حاکی از آن است که:

«هر روز که می‌گذرد به خوبی مشهود است که در حزب رستاخیز، به غیر از یک سلسله برنامه‌های نمایشی و تهیه‌ی خبر از تعدادی کانون‌های حزبی، هیچ نوع فعالیت چشم‌گیر دیگری در جهت کار مردم یا آموزش مردم و یا به هر صورت، رفع مشکلی از مردم دیده نمی‌شود. حکومت چنین وضعی در حزب، یک ناباوری از حکومت حزبی را، تدریجاً جانشین اعتقاد مردم نسبت به لزوم دخالت خودشان در مسائل مملکتی می‌کند. یک عده افراد غیر مطلع و از همه مهم‌تر بی‌اعتقاد به اصول حزبی، هر یک صاحب میز و اطاق و منشی هستند، بدون اینکه کم‌ترین کاری انجام بدهند و یا مراجعه‌ای وجود داشته باشد که بحثی راجع به مملکت پیش بکشاند.»^(۲)

پایگاه اجتماعی

یکی از دلایلی که باعث تشکیل احزاب دولتی می‌شود^(۳) این است که بعضی کشورها متشکل از خرده فرهنگ‌ها و اقلیت‌ها و طبقات گوناگونی هستند که هم‌آوایی فرهنگی و تفاهم لازم برای پیشرفت اقتصادی ندارند. احزاب غیر دولتی نیز احزابی هستند که پتانسیل جامعه را مصروف مبارزه‌ی قشرها و طبقات گوناگون می‌سازند. به همین روی، برخی از احزاب دولتی، به خصوص وضعیتی که در حزب رستاخیز مشاهده می‌کنیم، ویژگی فراگیری طبقات را برمی‌گزینند.

۱. بولتن شماره‌ی ۳۴۱/۴۵۰ ساواک

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۲

۳. برای بررسی دلایل تشکیل احزاب دولتی بنگرید به: اصغر صارمی‌شهاب، پیشین، ص ۹

بیشتر رهبران حزب رستاخیز را دولت مردان تشکیل می دادند و بخش هایی از سایر طبقات، به ویژه «کارمندان دولت که هدف نخستین این عضویت اجباری بودند»^(۱) الزاماً به حزب پیوستند. در واقع معنای فراگیری حزب، بر همین اساس است. فراگیری حزب، به معنای آن است که حزب در برگیرنده ی قشرهای مختلف اجتماع باشد. ویژگی فراطبقاتی بودن نیز به همین معناست. این ویژگی در ترکیب اعضای کانون ها مشاهده می شود. «در اجتماع کانون ها اشخاصی از طبقات مختلف از استاد دانشگاهی گرفته تا دبیرکل و رفتگر شهرداری و کاسب محله شرکت می نمایند. شرکت این افراد، با مقام و شخصیت های مختلف با یک کاسب و رفتگر محله در یک کانون، اختلاف طبقاتی را از بین برده و هر فرد خود را در حزب دارای یک شخصیت حقیقی می داند.»^(۲) این خصوصیت فراطبقاتی در کانون ها باعث می شد نبود زبان یا منافع مشترک میان اعضای شرکت کننده، پی گیری و تعقیب اهداف سیاسی را سست کند. بنابراین جلسات کانون ها بیشتر صوری بود و چنانکه در قسمت مربوط به فعالیت های حزبی خواهیم دید، بیشتر مشغول تنظیم صورت جلسات بی حاصل بودند.

«در این کانون ها به جز تعداد محدودی که کارمندان حقوق بگیر این تشکیلات (حزب رستاخیز) بودند، سایرین فقط در ظاهر عضو حزب بودند و تشکیل دهندگان جلسات، هر دفعه [در] چهره های گوناگون ثناگوی دولت بودند که آنان را به زور به جلسه می بردند.»^(۳)

شرکت کارمندان اداری ادارات مختلف دولت که عمده ترین شرکت کنندگان در کانون های حزبی به شمار می رفتند، باعث می شد نتوانند به وظایف و مسئولیت های اداری خویش برسند. چنانکه در یکی از گزارش های ساواک، در این زمینه نوشته شده است:

«با بررسی هایی که در طول یک سال فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران به عمل آمده، می توان اظهار نظر نمود که سپردن سمت های حساس حزبی چه در مرکز و

۱. کریستین دلانوا، ساواک، ترجمه ی عبدالحسین نیک‌بهر، طرح نو، تهران ۱۳۷۸، ص ۱۵۰

۲. بنگرید به: سند شماره ی ۱۵۳

۳. بنگرید به: سند شماره ی ۱۲۳

چه در شهرستان‌ها به افرادی که در پست‌های اجرایی مملکت دارای مشاغل مهمی هستند، عمل چندان درستی نبوده و این‌گونه افراد اگر بخواهند به وظایف و مسئولیت‌های اداری خویش برسند، به طور قطع از مسائل حزبی غافل می‌مانند و آن‌طور که شاید و باید در ایجاد تحرک در ارگان‌های مختلف حزب، توفیقی نخواهند داشت و اگر نخواهند وقت خود را صرف امور حزبی نمایند، قهراً در کار اداری آنان، خللی وارد خواهد شد، که در هر صورت این قبیل مسئولیت‌ها اشکالاتی با خود به دنبال خواهد داشت.^(۱)

در مجموع، فراگیری همه‌ی طبقات و قشرهای اجتماعی، حزب را از روالی که احزاب سیاسی به‌طور بارز و مشخص دنبال می‌کنند، یعنی پی‌گیری اهداف و منافع سیاسی، اقتصادی و اجتماعی گروه خاصی - خارج و مسئول پی‌گیری اهداف و منافع همه‌ی قشرهای اجتماعی می‌ساخت. آنچه امروز بر همگان روشن و مبرهن است این است که طبقات و گروه‌های مختلف اجتماعی، ممکن است اهداف متضاد یا حتی متناقضی داشته باشند؛ برای مثال، یک کاسب محلی با یک کشاورز یا کارگر الزاماً، منافع مشترکی را دنبال نمی‌کنند و بنابراین نمی‌توانند در یک کانون حزبی، گفت‌وگوی دو جانبه برقرار کنند و حزب فراگیر رستاخیز نیز در تعقیب اهداف هر یک از گروه‌ها و طبقات اجتماعی ممکن است قرین توفیق نشود. «شهبازی» رئیس اداره‌ی دوم عملیات ساواک در گزارش خود راجع به ویژگی جامع طبقاتی بودن می‌نویسد:

«با توجه به اصول حزب رستاخیز ملی ایران، بهتر است آن را به علت

دربریگرندگی تمام طبقات و قشرهای مختلف اجتماعی «نهضت» بنامیم.^(۲)

از نظر شاه، این فراگیری، تسهیل‌کننده‌ی اجرای کامل اصول انقلاب سفید است. وی در سال‌های اول تشکیل حزب می‌گوید:

«وظیفه‌ی اساسی پاسداری از اصول انقلاب شاه و ملت و اجرای آن به

کامل‌ترین صورت ممکن، اکنون به عهده‌ی حزب واحدی است که مظهر

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۶

۲. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱، ص ۲۱۷

یکپارچگی و پیوستگی تمام افراد کشور است.»^(۱)

با این حال خارج از دو دسته اعضای حزبی مذکور، عده‌ای نیز بودند که تن به اصول انقلاب شاه و ملت نمی‌دادند. در این رابطه: «رضا پیرزاده از نمایندگان سابق مجلس شورای ملی در اعزام هیأت به شهرستان‌ها و انتخاب افرادی در سنین ۲۵ تا ۳۰ سال پرسید: شما به چه مناسبت این بچه‌ها را می‌خواهید به مراکز استان‌ها بفرستید؟ وطن‌دوست (معاون تشکیلات حزب) در پاسخ می‌گوید: چون افراد تحصیل کرده و فهمیده به حزب نمی‌آیند.»^(۲)

در واقع منظور از افراد فهمیده و تحصیل کرده کسانی بودند که نه ترس از دست دادن موقعیت اداری-سیاسی خود را داشتند و نه اشتیاق رسیدن به موقعیت‌های بالاتر.

۱. سخنرانی شاه در هنگام گشایش هفتمین دوره‌ی مجلس سنا، بی‌تا، بی‌تا، ص ۱.

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۳۱

فصل سوم

سازمان درونی حزب رستاخیز ملت ایران

مقدمه

به منظور فهم بیشتر از مرام، موقعیت طبقاتی و میزان مشارکت اعضا در امور حزبی، بررسی سازمان درونی حزب، لازم نظر می‌رسد. سازمان هر حزبی، دو نوع است: (۱) ارکان یا سازمان اصلی (۲) سازمان‌های وابسته. سازمان‌های اصلی یا آنچه از آن به عنوان «ارکان حزب» یاد می‌کنیم، تشکیلاتی است که بر مبنای اساس‌نامه‌ی حزب، چارچوب تشکیلاتی حزب را به وجود می‌آورد. سازمان‌های وابسته نیز سازمان‌هایی هستند که خارج از چارچوب تشکیلاتی حزب، به تدریج با آن روابط تشکیلاتی برقرار می‌کنند.

ارکان حزب رستاخیز ملت ایران

بر اساس ماده‌ی ۱ اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز، کنگره‌ی شورای مرکزی، هیأت اجرایی، دفتر سیاسی و دبیرکل، ارکان حزب را تشکیل می‌دهند.

رکن اول: کنگره

عالی‌ترین رکن حزبی که از گردهمایی نمایندگان منتخب کانون‌های حزبی بر پا می‌شود، کنگره می‌باشد؛ زمان برگزاری کنگره هر ۴ سال یک‌بار، پیش‌بینی شده است که دارای این وظایف می‌باشد: تعیین خط مشی‌های کلی حزب، تصویب بودجه، انتخاب دبیرکل، تغییر و اصلاح اساس‌نامه، تقویت وحدت و هماهنگی میان جناح‌ها و

سازمان‌های مختلف حزبی. از هر هزار نفر، یک نفر به عنوان عضو کنگره وسیله‌ی کانون‌های حزبی برگزیده می‌شود؛ بنابراین شرکت در کنگره و انتخاب یک عضو بدین منظور، به منزله‌ی پاداشی است که حزب به او اعطا کرده است.

اولین کنگره‌ی حزب در تاریخ ۵۴/۲/۱۰ با حضور هویدا، نخست‌وزیر و دبیرکل حزب، وزرا و شخصیت‌های مختلف مملکتی، حدود ۴۵۰۰ نفر از نمایندگان حزبی، به مدت ۲ روز در تهران برگزار شد. تصویب عنوان «حزب رستاخیز ملت ایران» و اساس‌نامه و مرام‌نامه‌ی آن و انتخاب ۵۵ نفر اعضای هیأت اجرایی از مهم‌ترین کارهای این کنگره بود.

سومین روز این کنگره‌ی حزبی «کنگروه‌ی سپاس» نام گرفت. در روز سوم، یعنی دوازدهم اردیبهشت ۱۳۵۴، چنان‌که پیش از این نیز گفتیم، اعضای حزب برای «سپاس از فرماندهی قاطع و رستاخیز دوراندیش شاهنشاه آریامهر و مجاهدت‌های مستمر معظم‌له در راه اعتلای این آب و خاک مقدس و تأمین رفاه هر چه بیشتر افراد جامعه، در تهران (مجموعه‌ی ورزشی آریامهر) گردهم آمدند و در یک اجتماع یک‌صد هزار نفری، شاهنشاه معظم را سپاس گفتند و لوحه‌ای را که نمایانگر سپاس ملت بود، به پیشگاه شاهانه تقدیم داشتند»^(۱).

پس از گذشت بیست ماه از فعالیت حزب رستاخیز، دومین کنگره‌ی آن، در روزهای پنجم و ششم آبان ماه سال ۱۳۵۵، در ساعت ۱۰ صبح، با شرکت ۵۲۰۰ نفر از نمایندگان منتخب کانون‌ها و نمایندگان انجمن‌های ملی، در تالار مجموعه‌ی ورزشی آریامهر تشکیل شد. این کنگره، با پیام شاه که به وسیله‌ی «علم» قرائت شد، اجلاس‌های خود را آغاز و پس از آن هویدا، دبیرکل حزب، سخنرانی را شروع کرد.^(۲) پس از اختتام تشریفات، هویدا به اتفاق عده‌ای از وزیران اعضای هیأت اجرایی و گردانندگان مؤثر حزب، جلسه‌ای برگزار کردند و مشخص شد که جمشید آموزگار به عنوان دبیرکل و قریشی، موسوی و داریوش همایون به عنوان قائم مقام انتخاب شوند. البته درباره‌ی

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبانی ۱۰، ص ۱۰۵

۲. درباره‌ی متن سخنان هویدا بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۱۸

نحوه‌ی انتخاب نمایندگان حزبی و در نهایت، انتخاب دبیرکل حزب در اعضا خوش‌بینی حاکم نبود. برخی با این استدلال که تعلق در تشکیل کانون‌های حزبی به منظور انتخاب آسان و بدون دردسر برای نمایندگان شرکت‌کننده در آن و اداره‌ی کنگره به میل دولت است، نظر مساعدی نسبت به کنگره و کارهایش نداشتند. به نظر آنها، اگر جمعیت ایران را ۳۳ میلیون نفر در نظر بگیریم و ۲۳ میلیون نفر آن را واجد شرایط عضویت در کانون‌ها ندانیم، باز هم ده میلیون نفر باقی می‌ماند که می‌توانند در کانون‌ها متشکل شوند و فعالیت داشته باشند و با توجه به اینکه اعضای کانون‌های حزبی برای شهرهای کوچک ۱۰۰ نفر و برای شهرهای بزرگ تا ۴۰۰ نفر در نظر گرفته شده است، تقریباً در سطح کشور باید لااقل هشتاد هزار کانون تشکیل شود؛ اما تا این تاریخ ۱۲/۷۰۰ کانون ایجاد شده و فاصله‌ی بین این ارقام، نشان می‌دهد که کنگره نتوانسته است حداقل ۵۱ درصد از ده میلیون نفر مذکور را از طریق تشکل در کانون‌ها و اعزام نماینده به کنگره در تصمیم‌گیری‌های کنگره سهیم کند. به همین دلیل بود که، برخی مثل علی‌اصغر مظهری، از اعضای حزبی، درباره‌ی شرکت در دومین کنگره‌ی حزب رستاخیز اظهار کرد:

«پیش از این دبیرکل انتخاب گردیده و شرکت در کنگره به رفتنش نمی‌ارزد، زیرا حاضرین در جلسه فقط باید کف بزنند و بگویند، صحیح است.»^(۱)

در عین حال، براساس آیین‌نامه‌ی مصوب هیأت اجرایی موقت حزب رستاخیز، انتخابات اعضای شرکت‌کننده در این کنگره (دوم) در دو مرحله انجام شد: مرحله‌ی اول، از هر هزار نفر یک نفر به وسیله‌ی کانون‌های حزبی انتخاب و در مرحله‌ی دوم از میان نمایندگان منتخب کانون‌ها در پایتخت و سایر نقاط کشور ۵۲۰۰ نفر جهت شرکت در دومین کنگره‌ی حزب، انتخاب شدند. برای برگزاری این کنگره هشت کمیته: ۱- تشکیلات، ۲- تدارکات، ۳- روابط عمومی، ۴- تشریفات، ۵- دبیرخانه، ۶- برنامه‌ریزی جلسات کنگره، ۷- بهداری، ۸- امداد و حفاظت تشکیل شد که این کمیته‌ها زیر نظر شورای عالی، متشکل از ۱۸ تن از اعضای هیأت اجرایی حزب و مقامات حزبی، وظیفه‌شان را انجام دادند. همچنین به منظور برگزاری مرحله‌ی دوم انتخابات اعضای

شرکت‌کننده در کنگره‌ی دوم حزب و نیز برای صدور کارت شناسایی برای اعضای شرکت‌کننده، دستورالعملی از جانب حزب رستاخیز ملت ایران به کلیه‌ی استان‌ها و شهرستان‌ها صادر شد که براساس آن مقرر شده بود مسئولان حزب در استان‌ها باید اسامی و مشخصات کامل متتخبان کانون‌ها را در دفترهایی ثبت کنند و با استفاده از این مشخصات، برای اعضای شرکت‌کننده در دومین کنگره‌ی این حزب کارت شناسایی صادر شود.

حاصل کنگره‌ی دوم علاوه بر انتخاب دبیرکل جدید، اصلاحاتی بود که در بعضی از مواد اساس‌نامه و مرام‌نامه اعمال شد. مهم‌ترین تغییراتی که در دومین کنگره‌ی حزب در مرام‌نامه‌ی این حزب داده شد و به تصویب رسید به شرح زیر است:

۱. پاراگراف دوم اصل سوم منشور جاودان حزب (انقلاب شاه و ملت) به این صورت اصلاح شد: انقلاب شاه و ملت که تکیه‌گاه اصلی آن دفاع از ایران و سیاست مستقل ملی است، در ششم بهمن ۱۳۴۱ [شاهنشاهی با ارائه و تصویب شش اصل آغاز شد و با اصول دیگری که به مقتضای زمان به آن افزوده شده و می‌شود، مبنای پیشرفت‌ها و پیروزی‌های ملی است و به همین سبب دفاع از مبانی و فلسفه‌ی آن از مهم‌ترین وظایف و فرائض هر ایرانی است.

۲. تغییر دوم بعد از بخش انقلاب شاه و ملت است که این اصل، به اصول عقاید حزب اضافه شد: دفاع از ایران و سیاست مستقل ملی، دفاع از ایران و سیاست مستقل ملی برتر از زمان و تاریخ، مافوق اصول انقلاب است؛ زیرا تا ایران نباشد، هیچ یک از اصول انقلاب معنی نخواهد داشت و قابل اجرا نخواهد بود.

در ضمن تغییرات مهمی که در برگزاری کنگره‌ی حزبی در اساس‌نامه‌ی حزب داده شد به تصویب رسید:

۱) به موجب تغییراتی که در ماده‌ی ۱۲ اساس‌نامه داده شده، از این پس اعضای شورای مرکزی، هیأت اجرایی و دفتر سیاسی خود به خود عضویت در کنگره را دارند.

۲. به موجب تغییراتی که در ماده‌ی ۱۴ اساس‌نامه داده شده، از این پس رسیدگی به صلاحیت نامزدهای انجمن‌های ملی به جای هیأت اجرایی به شوراهای محول شد و نامزدها در محل، تعیین و اعلام شوند و هیأت اجرایی فقط به شکایات رسیده، رسیدگی

خواهد کرد؛ اما رسیدگی به صلاحیت نامزدهای مجلسین به مانند گذشته به عهده‌ی هیأت اجرایی خواهد بود.^(۱)

کنگره‌ی سوم حزب در ۱۴/۱۰/۵۶ برگزار شد. این کنگره تحت تأثیر وقایع این سال، بیشتر حمله‌های خود را متوجه دانشجویان ناآرام و حوادث آن سال کرد. شاه نیز در مراسم افتتاح این کنگره، به عوامل بیگانه و توطئه‌ی ضدملی اشاره کرد که با فریادهای «جاوید شاه» و «نابود باد توطئه‌ی بیگانگان» استقبال شد. فضای حاکم بر کنگره و شعارهای نمایندگان شش میلیون نفر اعضای حزبی، به نفع اتحاد ملی و ضد بیگانگان نشان داد که هدف از کنگره، نمایش همبستگی ملی در برابر نارضایتی‌های اخیر بود.^(۲) از آن‌جا که پس از کناره‌گیری هویدا از نخست‌وزیری و ریاست دفتر سیاسی در مرداد سال ۱۳۵۶، جمشید آموزگار - دبیرکل وقت حزب - مأمور تشکیل کابینه شد، بلافاصله جلسه‌ی فوق‌العاده‌ی هیأت اجرایی موقت حزب، در تاریخ ۱۷/۵/۱۳۵۶ تشکیل و دبیرکل جدید، محمد معتضدباهری^(۳) معرفی شد؛ ولی در کنگره‌ی اخیر آموزگار، به سمت دبیرکلی انتخاب شد.

رکن دوم: شورای مرکزی

رکن دوم حزب رستاخیز ملت ایران پس از کنگره، شورای مرکزی نام داشت. این شورا هر سال دو بار با شرکت نمایندگان شوراهای بخش، شهر، شهرستان و استان، تشکیل و اعضای آن به مدت دو سال به پیشنهاد دبیرکل به تصویب هیأت اجرایی می‌رسند و انتخاب می‌شوند. وظایف این شورا عبارتست از:

(۱) تصویب آئین‌نامه‌های شوراها و کانون‌ها (۲) اظهار نظر و تصمیم‌گیری درباره‌ی اموری که از طرف دبیرکل یا دفتر سیاسی ارجاع می‌شود (۳) بررسی و

۱. به نقل از بونتن شماره‌ی ۲۹۱۹ ساواک، سند شماره‌ی ۸۴

۲. آرشو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۴، ص ۲۱۶ به نقل از روزنامه‌ی گاردین مورخ ۵۶/۱۰/۱۵

۳. وی قبل از تشکیل حزب رستاخیز و در دوره‌ی علم جناح چپ حزب دولتی مردم را اداره می‌کرد و مسئول تشکیلات کارگری آن بود و در عین حال، معاون نخست‌وزیر نیز بود. پس از چندی، به وزارت دادگستری رسید و در ۱۳۳۵ معاون کل دربار شاهنشاهی و رئیس سازمان شاهنشاهی بازرسی آموزش و پژوهش را به عهده گرفت.

اظهار نظر در زمینه‌ی سیاست‌ها و برنامه‌های حزب (۴) رسیدگی به امور شوراهای (۵) انتخاب اعضای هیأت اجرایی، از میان اعضای خود (۶) تصویب آئین‌نامه‌های انتخابات داخلی حزب».

شورای مرکزی، اولین اجلاس خود را در سال ۱۳۵۷ برگزار کرد، چرا که شوراهای مربوط تا این تاریخ تشکیل نشده و در نتیجه یکی از ارکان اصلی حزب نیز تا سال ۱۳۵۷- که با انحلال حزب نیز مصادف بود- تشکیل نشد. با این حال با پایان انتخابات شوراهای حزبی در سطح کشور، در ساعت ۹ صبح روز ۵۷/۲/۳۰، نخستین اجلاس این شورا به ریاست سناتور محمدعلی صفاری و با شرکت حدود ۲۰۰۰ نفر از منتخبان و دعوت‌شدگان در محل سالن بسکتبال مجموعه‌ی ورزشی آریامهر تشکیل شد و پس از نواختن سلام شاهنشاهی و سرود حزب، پیام شاه به وسیله‌ی امیرعباس هویدا- وزیر وقت دربار- قرائت و جلسه به‌طور رسمی آغاز شد.

در این جلسه، انتخابات هیأت اجرایی انجام داده شد.^(۱) و اگر چه پیش از این اعلام شده بود که در ساعت ۱۸ روز ۵۷/۲/۳۰ پس از خاتمه‌ی جلسه، نتایج آرای به دست آمده اعلام خواهد شد، با این حال روز ۵۷/۲/۳۱ از طریق وسایل ارتباط جمعی، به اطلاع عموم رسید و مخدوش بودن انتخابات هیأت مزبور را بیشتر آگاهان سیاسی و دست‌اندرکاران مسائل حزبی و سیاسی تأیید کردند؛ که البته این امر بر بی‌اعتمادی نسبت به حزب افزود.

۱. تا این تاریخ هیأت اجرایی به‌طور موقت انتخاب شده بود. در رابطه با نحوه‌ی این انتخابات و انتخابات هیأت اجرایی به سند شماره‌ی ۹۰ مراجعه کنید. احمد جوهرزاده، حسین دها، علی ایوانی، دکتر احمد قریشی، سناتور محمدعلی صفاری، جلال تقوی، فرخ‌لقا باقا، دکتر حسین تجدد، محمدرضا وکیل‌گیلانی، ناصر بگانه، هما زاهدی، علی قلی سمیعی، مصطفی المونی، سرلشکر ایلخانی، سید محمود امامی رضوی، فریدون معتمدزبیری، حسن صدر، حاجی مهدی احمدی پور، حسین اسکندری، حسین قربانی نسب، عصمت اشاعی، پرویز فرهنگ‌نیک‌نام، بهاء‌الدین اورام، گیتی بانورهنمون، دکتر فتح‌الله سلیمانی سوادکوهی، امان‌الله ربگی، علی توکل، حسنعلی محقق، جعفر حواد، ابرج صدیقی، نوذر صادقی، سعید یغمایی، ملک تاج برومند، سیدالله افشار، دکتر صدیق اسفندیاری، غلامرضا هاشمی، احمد ورزیده، رحمان آبانی از جمله انتخاب‌شوندگان بودند (شماره‌ی بازیابی ۵۶، صص ۱۲۱-۱۲۴)

رکن سوم: هیأت اجرایی

سومین رکن حزب، در موارد ۱۲، ۱۳ و ۱۴ اساس‌نامه‌ی حزب به عنوان هیأت اجرایی قید شده است. این هیأت از دبیرکل، قائم مقامان دبیرکل و ۵۵ نفر از منتخبان اعضای شورای مرکزی تشکیل می‌شد. هیأت هر ماه یک بار تشکیل جلسه می‌داد. برخی از وظایف و اختیارات اصلی عبارتند از: نظارت بر اجرای مصوبات کنگره و تصمیمات شورای مرکزی، تصویب آیین‌نامه‌ی تعیین حداقل و حداکثر تعداد اعضای کانون‌ها و شوراهای حزب، اظهار نظر و تصمیم درباره‌ی اموری که از طرف دبیرکل یا دفتر سیاسی ارجاع می‌شود، انتخاب ۱۵ نفر از میان خود برای عضویت دفتر سیاسی، رسیدگی و تصمیم درباره‌ی دستور کنگره، تشکیل کمیسیون نظارت که وظیفه‌ی آن نظارت بر کلیه‌ی امور حزب است که تصویب بودجه و نمودار سازمانی به پیشنهاد دبیرکل حزب است، تعیین کمیته‌های تخصصی، به منظور بررسی مسائل ملی و عمومی، بررسی و اظهار نظر درباره‌ی نامزدهای انتخابات مجلسین و انجمن‌های شهر، شهرستان و استان.

اختصاص وظایف یاد شده به هیأت اجرایی، آن را به یکی از مهم‌ترین ارکان حزب رستاخیز تبدیل کرد. این هیأت زمانی که شورای مرکزی تشکیل نشده بود، به طور موقت، در کنگره‌ی اول انتخاب شده و جانشین شورا بود؛ ولی ترکیب اصلی آن، در سال ۵۷ با کیفیاتی که گفته شد، مشخص شد.

برای کار سازماندهی حزب و تهیه و تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به تشکیل واحدهای حزبی و تعیین مشی حزب در زمینه‌ی گسترش و توسعه‌ی تشکیلات خود و اتخاذ تصمیم درباره‌ی انتخابات عمومی، لازم بود بلافاصله پس از پایان کار مجمع نمایندگان مؤسس، مطالعه برای تشکیل هیأت اجرایی موقت و انتخاب اعضای آن را آغاز کنند. سرانجام این رکن از ارکان حزب با عضویت ۵۵ نفر از اعضا، تشکیل شد و اولین اجلاس آن در روز هفدهم اردیبهشت ۱۳۵۴ برگزار شد طی آنکه جمشید آموزگار- وزیر کشور- به سمت رئیس هیأت اجرایی حزب انتخاب شد. انتخاب فریدون مهدوی، بررسی وضع نامزدهای انتخاباتی دوره‌ی بیست و چهارم مجلس شورا و دوره‌ی هفتم

سنا، تهیه‌ی پیش‌نویس آیین‌نامه‌ی کانون‌ها و شوراهای حزبی،^(۱) انتخاب ۱۵ نفر اعضای دفتر سیاسی از بین هیأت اجرایی موقت، بررسی و تصویب بودجه‌ی حزب و تهیه و تصویب آیین‌نامه‌ی کمیسیون نظارت و انتخابات اعضای این کمیسیون، تهیه و تصویب آیین‌نامه‌ی انتخابات اعضای شرکت‌کننده در کنگره، روشن کردن سیاست حزب درباره‌ی حوادث و آشوب‌های داخلی از مهم‌ترین اقدامات این هیأت در طول حیات حزب به شمار می‌روند.

رکن چهارم: دفتر سیاسی

مهم‌ترین گروه رهبری هر حزب، دفتر سیاسی آن حزب است. از این‌رو، اعضای این دفتر معمولاً از میان مطلع‌ترین و باتجربه‌ترین رهبران و مقام‌های حزبی انتخاب می‌شوند. در انتخاب اعضای دفتر سیاسی همچنین سعی می‌شود که جناح‌ها و گرایش‌های متفاوت حزبی به تناسب قدرت و تعداد پیروانشان، نمایندگانی داشته باشند. به مناسبت اهمیت ویژه‌ی دفتر سیاسی در استخوان‌بندی حزب، معمولاً دبیرکل حزب ریاست این دفتر را به عهده می‌گیرد.^(۲) در مقایسه‌ی دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران، تا زمانی مهم‌ترین مرجع تصمیم‌گیری این حزب بود که مقام‌های دبیرکلی حزب و نخست‌وزیری، در دست یک شخص باشد.

ترکیب دفتر سیاسی براساس ماده‌ی ۱۵ اساس‌نامه، عبارتند از: (۱) نخست‌وزیر و عده‌ای از وزرا به تشخیص وی (۲) دبیرکل و قائم مقام‌های دبیرکل (۳) یک نماینده‌ی رابط مجلس شورای ملی و یک نماینده‌ی رابط مجلس سنا (۴) رئیس و ۱۵ نفر از اعضای هیأت اجرایی با انتخاب خود هیأت از نظر ترکیب دفتر؛ نکته‌ای که پیش از این نیز به آن

۱. براساس این آیین‌نامه، کوچک‌ترین واحد حزب رستاخیز ملت ایران، کانون می‌باشد که هسته‌ی اصلی تشکیلات و سازمان حزبی به شمار می‌رود و حداقل تعداد اعضای کانون‌ها در روستا ۱۰۰ نفر و حداکثر در شهرهای پرجمعیت ۴۰۰ نفر می‌باشد. در این آیین‌نامه همچنین تصریح شده که روستاهایی که کم‌تر از ۲۵۰ نفر جمعیت دارند می‌توانند یک کانون حزبی تشکیل دهند. (برای مطالعه‌ی آیین‌نامه، کانون‌های حزبی، شوراهای حزبی و شورای مرکزی بنگرید به: سند شماره‌ی ۹۱ و ۹۲ و ۹۳)

۲. برای مطالعه‌ی مفصّل‌تری دفتر سیاسی احزاب سیاسی بنگرید به: حسن محمدی‌نژاد، پیشین، صص

اشاره‌ای شد این است که هرچند که از محتوای ماده‌ی ۱۵ این‌گونه استنباط می‌شود که نخست‌وزیر و دبیرکل حزب، الزاماً یک شخص نخواهد بود، ولی اگر دوره‌ی چند ماهه‌ی محمد معتمدباهری و یک ماهه‌ی «جواد سعید» را کنار بگذاریم، بند اول ماده‌ی ۱۵ نشانه‌ی بارز وحدت حزب و دولت است. مطابق بند گفته شده نه فقط ریاست دفتر سیاسی با نخست‌وزیر است، بلکه وی می‌تواند عده‌ای از وزیران را به تشخیص خود، به عضویت دفتر مذکور منصوب کند. این مطلب با توجه به وظایف این دفتر، یعنی هماهنگی بین امور حزبی و دولتی و رسیدگی به موضوع‌هایی که در زمینه‌ی مسائل مملکتی از طرف هیأت اجرایی، دبیرکل یا نخست‌وزیر پیشنهاد می‌شود، طبق ماده‌ی ۲۰ و همچنین اختیارات فوق‌العاده‌ای که در مواد ۲۱، ۲۲، ۳۴، ۳۶ و دیگر مواد اساس‌نامه به دبیرکل حزب داده شده است، اهمیت توجه به این وحدت را بارز می‌سازد.

در عین حال، اولین جلسه‌ی دفتر سیاسی در تاریخ ۵۴/۷/۲۷، پس از پایان انتخابات عمومی مجلسین و آغاز سازمان یافتن تشکیلات حزب با پانزده نفر عضو انتخابی و پانزده نفر عضو منتصب نخست‌وزیر، تشکیل شد. فعالیت‌های عمده‌ی دفتر سیاسی در طول حیات سیاسی حزب عبارت بودند از:

۱- تصویب آیین‌نامه‌ی داخلی، بحث و اظهار نظر درباره‌ی مسائلی که از طرف هیأت اجرایی به دفتر سیاسی ارجاع می‌شد، بحث درباره‌ی جهاد ملی و پیکار با بی‌سوادی و فعالیت‌های جناح‌های حزبی، بررسی بودجه‌ی کل کشور، طرح مشارکت بانوان در فعالیت‌های اجتماعی، مسائل مناطق جنوبی پایتخت، لایحه‌ی روابط مالک و مستأجر، انتخاب ۱۴ نفر اعضای دادگاه حزب و تصویب مقررات مجازات اعضای متخلف حزب (با مشارکت هیأت اجرایی)، بررسی نحوه‌ی انتخابات اعضای شرکت‌کننده در دومین کنگره‌ی حزب، تصویب پیشنهاد گروه بررسی مسائل ایران در مورد تشکیل جناح سوم حزب (در جلسه‌ی ۱۳۵۷/۳/۳۱) تصویب افزایش نمایندگان مجلس از ۲۶۸ به ۳۴۵ نفر و غیره می‌باشد.^(۱)

۱. آرشبو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱۰، صص ۲۲-۲۳.

رکن پنجم: دبیرکل

برابر ماده‌ی ۲۱ اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز، بالاترین مقام اجرایی و مسئول اداره‌ی حزب، دبیرکل می‌باشد. مهم‌ترین اختیارات و وظایف دبیرکل عبارتست از: (۱) تشکیل واحدهای اجرایی حزب و تعیین حدود اختیارات و وظایف آنها (۲) نصب و عزل قائم مقام‌ها، معاونان، دبیران، خزانه‌دارکل، مسئول اجرایی (۳) تعیین حدود اختیارات و وظایف قائم مقام‌ها و معاونان و دبیران، خزانه‌دارکل و مسئول اجرایی و تفویض قسمتی از اختیارات دبیرکل به هر یک از آنها (۴) تخصیص اعتبارات، نظارت بر درآمد و هزینه و صدور دستور پرداخت‌ها (۵) گزارش امور حزب به کنگره‌ی شورای مرکزی و هیأت اجرایی (۶) نمایندگی قانونی حزب در کلیه‌ی مراجع و امضای اسناد و انعقاد قراردادها با حق توکیل غیر به دفعات و همچنین با حق انتخاب نماینده و تفویض اختیار به هر شخص حقیقی و حقوقی. همچنین براساس ماده‌ی ۲۲، دبیران استان‌ها به‌طور مستقیم به وسیله‌ی دبیرکل تعیین می‌شوند. دبیران شهرستان‌ها، شهرها، بخش‌ها و روستاها به ترتیب سلسله مراتب، به دبیرکل پیشنهاد و با تأیید او منصوب می‌شوند. اختیاراتی که به موجب اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز به دبیرکل این حزب داده شده، در کمتر حزب سیاسی نظیر داشت.

با این حال اولین دبیرکل حزب رستاخیز هویدا بود. وی پیش از این به‌دلیل مرگ حسنعلی منصور مدت کوتاهی دبیرکل حزب ایران نوین بود، ولی به دلیل مشغله‌ی نخست‌وزیری، آن را به عطاءالله خسروانی داد. هویدا در دوره‌ی اول نخست‌وزیری خود (۴۶-۱۳۴۳) به دلیل اینکه با تمام باندهای داخل حکومت می‌ساخت و برای هیچ‌جا طلب و مقام‌پرستی خطر محسوب نمی‌شد و بی آنکه اهل فساد مالی و دزدی باشد، دزدی‌ها را تحمل می‌کرد.^(۱)

مطلوب شاه و بهترین فرد برای حزب واحد رستاخیز تلقی می‌شد. در کنگره‌ی دوم آبان ماه ۱۳۵۵ جمشید آموزگار، وزیر کشور وقت، دبیرکل حزب شد. پس از او در مرداد ۱۳۵۶، محمد معتضد باهری که پیش از این از دبیران حزب مردم بود، با کناره‌گیری

۱. مسعود بنهود، از سیدضیاء تا بختیار، انتشارات جاویدان، تهران ۱۳۷۰، ص ۵۳۲

هویدا از نخست‌وزیری و تشکیل کابینه‌ی دولت توسط آموزگار، عنوان دبیرکلی حزب رستاخیز را از آن خود کرد؛ اما دیری نپایید که با کنگره‌ی سوم در دی‌ماه همان سال، دوباره آموزگار سمت دبیرکلی را نیز از آن خود کرد و بالاخره، آخرین دبیرکل حزب محمدجواد سعید تنها قائم مقام دبیرکل حزب پس از استعفای آموزگار در ۱۳۵۷/۶/۵ تا انتخاب دبیرکل جدید عهده‌دار وظایف دبیرکلی شد که البته عمر سیاسی حزب اجازه نداد و در ۱۳۵۷/۷/۹ حزب رستاخیز ملت ایران به دست شاه، منحل اعلام شد.

رکن آخر: کانون

پایین‌ترین و در عین حال مهم‌ترین رکن هر حزب سیاسی را «کانون» یا «کمیته» یا «حوزه»، یا «سلول» (با اسامی مختلف) تشکیل می‌داد. از نظر تشکیلاتی کانون پایین‌ترین رکن، اما از نظر گسترش اجتماعی - سیاسی حزبی مهم‌ترین رکن بود. هر کانون هفته‌ای یک بار معمولاً، جلسه تشکیل می‌داد و افراد غیرحزبی، حق شرکت در آن را نداشتند و اعضای حزب نیز موظف به شرکت در جلسات آن بودند.

در اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز (ماده‌ی ۲۳) تصریح شده کانون واحد تشکیلاتی حزب است که از گرد آمدن اعضای حزب در روستا یا شهر به وجود می‌آید و در آن اعضای حزب درباره‌ی کلیه‌ی مسائل و موضوع‌های عمومی، محلی و حزبی تبادل فکری و اظهار نظر می‌کنند. اساس‌نامه‌ی حزب درباره‌ی وظایف تشکیلات کانون، چگونگی تشکیل، طرز کار و مسئولیت‌های کانون حزبی توضیحی نداده است. همچنین تارمایی اساس‌نامه با این موضوع که در احزاب مختلف، عضویت و مشارکت شرکت‌کنندگان در کانون‌ها ضروری تلقی می‌شود، تکمیل می‌شود. در آیین‌نامه‌ی کانون‌ها در ماده‌ی ۱، عضویت در کانون را به درخواست اعضای حزبی داوطلبانه می‌داند، بنابراین نوع رابطه‌ی حزب با اعضای غیر شرکت‌کننده در حزب را روشن نمی‌سازد. همچنین آیین‌نامه‌ی یاد شده در ماده‌ی ۴ درباره‌ی وظایف کانون‌ها آورده است: خلاصه‌ی صورت مذاکرات کانون‌ها باید به شورای مربوط فرستاده شود و کانون می‌تواند برای بررسی موضوعات گوناگون، کمیسیون‌هایی را تشکیل دهد. به همین دلیل وظایف و مسئولیت‌های کانون‌ها به صراحت عنوان نشده است. مهدوی، قائم مقام

دبیرکل حزب در این رابطه می‌گوید:

«کانون‌ها و شوراهای فقط مکانی نیستند که در آن مردم گردهم آیند، بلکه اهمیت کانون‌ها در این است که دستگاه رهبری حزب می‌تواند مطالب مورد علاقه‌ی خود را به وسیله‌ی آنها در اختیار مردم بگذارد. این مطالب جنبه‌های سیاسی و ایدئولوژی مختلفی را که با وحدت ملی و یکپارچگی ما بستگی دارد دربرمی‌گیرد. به طور کلی دستگاه رهبری حزب، مسائل سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را آن طور که مورد نظر است، در کانون‌ها مطرح و به مورد بحث و گفت و شنود می‌گذارد، تا اعضای کانون‌ها با سیاست‌ها و ایدئولوژی حزب و نظریات کلی آشنا شوند... دستگاه رهبری باید به طور مداوم از علاقه و اظهار نظرهای مردم نسبت به سیاست‌های مختلف دولت و اقداماتی که انجام می‌گیرد آگاه باشد و این کار تنها به وسیله‌ی کانون‌ها و رابطین کانون با دستگاه رهبری میسر است.»^(۱)

بنابراین نقش که مورد نظر گردانندگان حزب برای کانون‌ها به نوعی منفعلانه بود؛ یعنی سیاست‌های دستگاه رهبری را در مردم گسترش دهند و عکس آن، یعنی انتقال نظریات و عقاید مردم به دستگاه رهبری و نقش بازخوردی حزب، مورد نظر نبوده است.

سازمان و تشکیلات

این سازمان به منظور تشکیل کانون‌ها و رفع برخی نارسایی‌های ذکر شده، به وجود آمد. سازمان مذکور به لحاظ لزوم فعال ساختن و بیدار نگه‌داشتن انواع اجتماع‌های حزبی، که به ترتیب پیش‌بینی شده بود، در اساس نامه‌ی «شوراهای روستا» که برابر ماده‌ی ۲۴ از گرد آمدن نمایندگان کانون‌های حزب در هر روستا، شورای آن روستا تشکیل می‌شود، «شورای‌های بخش» که برابر ماده‌ی ۲۵ از گرد آمدن نمایندگان شورای روستاها در مرکز بخش، شورای آن بخش تشکیل می‌شود و به همین ترتیب «شوراهای

۱. کیهان، پنجشنبه، ۱۱ دی‌ماه ۱۳۵۴، ص ۴۰

شهر» برابر ماده‌ی ۲۶، «شوراهای شهرستان» برابر ماده‌ی ۲۷ و «شوراهای استان» برابر ماده‌ی ۲۸ و آیین‌نامه‌های مربوط و همچنین تنظیم روابط بین آنها و تشخیص مراکز بررسی و تصمیم‌گیری به وجود آمد. از این رو، سازمان تشکیلات حزب رستاخیز ملت ایران از طرفی راهنمای تشکیل کانون‌ها و شوراهای حزبی برای حفظ نظام تشکیلاتی، بر پایه‌ی مشی‌های مصوب اساس‌نامه‌ی ارکان حزب است و از طرف دیگر مأمور تجزیه و تحلیل و ارزشیابی گزارش‌ها با استفاده از کارشناسان می‌باشد. در واقع هدف آن، سازمانده‌ی سیاسی حزب از طریق اجرای اساس‌نامه و آیین‌نامه‌های مصوب در تشکیل کانون‌ها و شوراهای ارتباط بین آنها و سنجش افکار جهت انعکاس به ارکان حزبی و اجرای برنامه‌های آموزشی می‌باشد.

به این منظور، گروه‌هایی به ۲۳ استان و فرمانداری کل اعزام شدند تا با بررسی و شناخت مسائل هر استان در شکل کانون‌های حزبی را، که کوچک‌ترین واحد فعالیت حزبی است، ترسیم کنند. همزمان با تصویب آیین‌نامه‌ی کانون‌ها که هیأت اجرایی حزب آن را انجام داد محدوده‌ی شهرها، بخش‌ها توزیع و ترکیب جمعیت در هر منطقه و محل‌های مناسب برای تشکیل کانون حزبی در هر واحد جغرافیایی به عمل آمد؛ در این رهگذر نقشه‌ها، نمودار و جدول‌های لازم تهیه و تنظیم شد. همچنین کارکنان این سازمان در جلسه‌ی افتتاحیه‌ی بیشتر کانون‌ها شرکت کردند و ضمن تشریح مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب، اعضای کانون‌ها را با چگونگی تشکیل و اداره‌ی تداومی جلسه‌ها آشنا کردند. درخصوص آمار کانون‌ها در بخش مربوط به فعالیت‌های حزب توضیحاتی ارائه خواهد شد؛ اما ذکر این مختصر لازم است که کانون‌های نمونه ابتدا در شهرستان‌های مشهد و اصفهان با شرکت کارگران و کانون‌های روستایی نمونه، در روستاهای جهرم، مرودشت، بجنورد و تربت حیدریه تشکیل شد و تجربه‌های حاصل از آن در تشکیل دیگر کانون‌ها به کار گرفته شد.

از دیگر فعالیت‌های این سازمان، آموزش سیاسی بود و در همین باره، برای سپاهیان انقلاب، منتخبان کانون‌ها در پایتخت و نیز تشکیل دوره‌ی آموزشی در مراکز استان‌ها و فرمانداری‌های کل، کارهایی انجام داده شد. البته در انتخاب اعضای هیأت‌های حزبی و اعزام به شهرستان‌ها به‌طور دقیق مطالعه نشد در نتیجه افرادی را به بعضی استان‌ها اعزام

کردند که از نظر تجربه، دانش سیاسی و اطلاعات حزبی شایستگی انجام دادن چنین مأموریتی را نداشتند. شکل دیگر این گونه فعالیت‌های حزبی، جهت آشنایی مردم به امور حزبی در قالب کلاس‌های آموزش سیاسی، این بود که مسائل طرح شده در آن قابل درک و فهم برای همه‌ی افراد شرکت‌کننده نبود؛ چرا که سطح دانش و معلومات افراد شرکت‌کننده که نمایندگان کانون‌ها بودند، یکسان نبود. بعضی لیسانس و برخی دیپلم و عده‌ای در سطح معلومات ابتدایی و گروهی از این سطح هم پایین‌تر بودند. بالاخره مشکل سوم این کلاس‌ها این بود که همگی آنها از یک اسلوب ویژه‌ای تبعیت نمی‌کردند و هر شخصی بنا به دلیل و سلیقه و برداشت شخصی خود، مطلبی را انتخاب می‌کرد. به طور کلی، ترسیم نمودار سازمانی و راهنمای آن، نمودار شوراها، سازمان موقت شاخه‌ی تشکیلات، نحوه‌ی پیشنهاد و انتصاب دبیران، شرح وظایف و اختیارات دبیران، راهنمای تشکیل جلسات کانون‌ها، راهنمای نشانه‌گذاری (کدگذاری) واحدهای حزبی، فهرست کدها، راهنمای موقت انتقال صورت جلسات کانون‌ها به ارکان حزب، فرم صورت حساب کانون‌ها و راهنمای آن، روش تشکیل و تجدید جلسات کانون‌ها، شرح وظایف هیأت رئیسه‌ی کانون‌ها، روش انتقال آمار کانون‌ها، روش اجرایی برنامه‌های تعلیماتی، روش اجرای مأموریت‌های حزبی کارکنان تشکیلاتی و طرح تشکیلاتی استان مرکزی و پایتخت از جمله فعالیت‌های این شاخه جهت رفع نارسایی‌های یاد شده در اساس‌نامه بود.

سازمان‌های وابسته به حزب رستاخیز ملت ایران

منظور از سازمان‌های وابسته‌ی حزب رستاخیز، سازمان‌هایی هستند که در اساس‌نامه ذکر می‌شود از آنها نشده است، ولی جهت گسترده ساختن زیر بنای اجتماعی در میان گروه‌ها و طبقات مختلف اجتماعی و نفوذ بیشتر در جامعه به وجود می‌آیند. قبل از حزب رستاخیز، حزب ایران نوین به منظور متشکل ساختن سازماندهی گروه‌های نامتشکل اجتماعی و اقتصادی، سازمان‌های وابسته‌ی گوناگونی از جمله: کشاورزان، کارگران، اصناف، جوانان، زنان، سپاهیان انقلاب، پزشکان و غیره را تحت پوشش داشت. حزب رستاخیز نیز سازمان‌هایی نظیر سازمان دانشجویان ایرانی، جوانان،

دانش‌آموزان، سپاهیان انقلاب، اردوهای عمران ملی، کارگران، کشاورزان، بررسی مسائل اعتیاد و پاکسازی جنوب شهر داشت.

سازمان دانشجویان ایرانی: این سازمان به منظور جلب همکاری و مشارکت هر چه بیشتر دانشجویان در امور صنفی خود و بسیج نیروهای سازنده‌ی آنان طرح شد. بدین منظور، موضوع با شرکت معاونان و مسئولان امور دانشجویی دانشگاه‌ها در حزب، پس از بررسی، تشکیل و دکتر محمد سلیمی به ریاست آن سازمان معرفی شد؛ البته در کنار سازمان دانشجویان ایرانی کانون‌های دانشجویی نیز فعالیت می‌کردند.^(۱)

- سازمان جوانان: این سازمان بر پایه‌ی ایجاد امکان مشارکت اجتماعی و به منظور جست‌وجوی روش‌های پاسخگویی به نیازهای جوانان و بالاخره شکل جوانان کشور و تجمع آنان تشکیل شد و در نیمه‌ی دوم ۱۳۵۵، منحل شد.

- سازمان دانش‌آموزان: سنگ بنای این سازمان با توجه به مفاد توصیه‌نامه‌های کنفرانس ارزش‌یابی انقلاب آموزشی با تشکیل کنگره‌ای در پایان خرداد ماه ۱۳۵۴ در رامسر و با شرکت دانش‌آموزان، نهاده شد. هدف از این سازمان نیز، آموزش و وحدت‌نظر و پیشبرد هدف‌های آموزشی و پرورشی رژیم بود و کمیته‌ای مرکب از فرهنگیان عهده‌دار سازماندهی آن از طرف حزب شدند؛ علاوه بر مدارس، از خانه‌های معلم نیز برای آغاز فعالیت این سازمان استفاده شد. مهندس مسعود هارون مهدوی به عنوان مسئول این سازمان انتخاب شد.

- سازمان سپاهیان انقلاب: این سازمان به منظور ایجاد پیوند بین شهر و روستا در دوران رستاخیز تأسیس شد که در آن هیأتی از میان سپاهیان خدمت کرده انتخاب شده بودند، به علاوه آنها هر هفته جلسات عمومی گفت و شنود، در محل آن سازمان تشکیل می‌دادند و مسائل مختلف سیاسی مرتبط با سازمان خود را تجزیه و تحلیل می‌کردند.

- کمیته‌ی اردوهای عمران ملی: هدف عمده‌ی این کمیته مشارکت جوانان در سازندگی اجتماعی و عمرانی کشور و آماده کردن برای پذیرش مسئولیت‌های فردی و اجتماعی و ارتباط میان فرهنگ شهری و روستایی بود.

- سازمان کارگران: براساس اساس نامه‌ی سازمان مذکوره، تسهیل هر چه بیشتر تشکلی، وحدت و همبستگی میان کارگران کشور و فراهم کردن موجبات رفاه و تأمین زندگی بهتر و نیل به هدف‌های حرفه‌ای و کارگری و حفظ منافع کارگران ایران در نظر گرفته شد. هر چند سازمان کارگران، در شهریور ۵۴ فعالیت خود را آغاز کرد و اساس نامه‌ی این سازمان را در بهار ۱۳۵۵، کنگره‌ی بزرگ کارگران تصویب کرد، اما چند ماهی طول نکشید که آن سازمان منحل شد.

- کمیته‌ی بررسی مسائل اعتیاد: این کمیته، به منظور بررسی دقیق علل و انگیزه‌های اعتیاد از لحاظ اقتصادی و اجتماعی و مطالعه‌ی قوانین مبارزه با اعتیاد، در جنب حزب رستاخیز تأسیس شد.^(۱)

- کمیته‌ی مبارزه با گران‌فروشی: بنابر اصل چهاردهم انقلاب شاه و ملت، مبنی بر جلوگیری از رشد تورم و کنترل قیمت‌ها، این کمیته‌ی تعدیل و تثبیت قیمت‌ها آغاز به فعالیت کرد.

- کمیته‌ی ملی پیکار با بیسوادی: این کمیته در اوایل مهر ۱۳۵۴ به منظور مبارزه با بیسوادی، آغاز به کار کرد.

- کمیته‌های مطالعاتی-تحقیقاتی و تخصصی: این کمیته‌ها هر یک با تبادل نظر و طرح مسائل مربوط به تخصص خود برنامه‌هایی تدوین و برای قائم مقام و دبیرکل ارسال می‌کردند. البته این دسته کمیته‌ها بیشتر محل گرد هم آیی افرادی بود که سابقه‌ی دوستی یا سابقه‌ی خدمت اداری مشترک داشتند. معروف‌ترین این کمیته‌ها، کمیته‌ی بررسی مسائل و مبانی نظری و ایدئولوژیکی حزب بود، که زیر نظر دکتر محمد باهری، معاون وزیر دربار و دبیرکل موقت حزب در سال ۱۳۵۶ اداره می‌شد. این کمیته، بعدها به کمیته‌ی بررسی مسائل مربوط به مبانی نظری حزب رستاخیز ملت ایران تغییر نام داد و نشریه‌ای با همین عنوان چاپ می‌کرد.

- کمیته‌ی آموزش سیاسی حزب رستاخیز: این کمیته با شرکت متتخبان اعضای کانون‌های حزبی در تهران، به تشکیل کلاس آموزش سیاسی مبادرت می‌کرد. این کمیته همچنین جزوه‌های آموزشی مختلفی با عنوان‌های: جلوه‌های رهبری شاهنشاه ایران در

۱. برای مطالعه‌ی بیشتر سازمان‌های جنبی حزب رستاخیز، بنگرید به: اسناد شماره‌ی ۳۲۴، ۸۲، ۳۲۶.

پیروزی اوپک، سخن کوتاه پیرامون ویژگی‌های نظام اقتصادی ایران، سخن درباره‌ی مرام‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران و نیاز به رستاخیز معنوی در پیشبرد برنامه‌ها و حل مسائل اقتصادی و اجتماعی تهیه و برای مطالعه‌ی اعضا بین واحدهای مختلف حزب در مرکز و شهرستان‌ها توزیع کرد.^(۱)

سائترالیسم حزبی

درباره‌ی ساخت درونی احزاب سیاسی، ما در جای دیگری به تفصیل سخن گفته‌ایم و وجوه دموکراتیک و غیردموکراتیک آن را در احزاب سیاسی، با تمرکز بر احزاب دولتی، بررسی کرده‌ایم. آنچه از مجموع اظهار نظرهای مختلف درباره‌ی ساخت درونی بر می‌آید، این است که عوامل مختلفی بر آن تأثیرگذار هستند از جمله: سازوکار احزاب، تقسیمات اداری کشوری، نوع حکومت، روش انتخابات، ایدئولوژی، هدف‌ها و غیره. درباره‌ی شکل‌های مختلف ساخت درونی احزاب سیاسی نیز اظهار نظرهای مختلفی ارائه شده که در مجموع، تقسیم‌بندی دوازده‌گانه کامل‌تر می‌باشد.^(۲)

دو نوع ساخت حزبی وجود دارد: یکی تمرکزگرا و دیگری غیرمتمرکز این دو، تجلی تقسیم قدرت میان سطوح مختلف رهبری در احزاب سیاسی می‌باشند. البته باید توجه داشت که بعضی از احزاب، خود را غیرمتمرکز معرفی می‌کنند، در حالی که واقعاً احتمالاً متمرکز نیستند؛ بنابراین نباید فقط به متن اساس‌نامه‌ها بسنده کرد، بلکه باید نحوه‌ی اجرای تحقیقی اساس‌نامه‌ها را تجزیه و تحلیل نمود. عدم تمرکز سه‌گانه است:

- ۱- محلی (یعنی مرکزیت حزب اختیارات فراوانی در درون تشکیلات نداشته باشد و در عوض، اختیارات واحدهای محلی آن افزایش پیدا کند).
- ۲- ایدئولوژیک (دادن استقلال عمل به بخش‌ها و گروه‌ها و تمایلات مختلف در داخل یک حزب).
- ۳- اجتماعی (طبقات مختلف اقتصادی مثل کشاورزان، کارگران و غیره را شامل می‌شد که هر یک در یک واحد حزبی متشکل و دارای اختیارات مهمی می‌شدند).

۱. برای مطالعه‌ی بیشتر درباره‌ی سازمان‌های جنبی حزب رستاخیز بنگرید به: اسناد شماره‌ی ۳۲۴، ۸۲، ۳۲۶ و همچنین آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱۰

۲. سورس دوازده، پشین، صص ۸۵-۹۶

در مقابل ساخت غیر متمرکز، ساخت تمرکزگرا وجود دارد. منظور از تمرکزگرایی این است که تصمیمات اساسی به وسیله‌ی سازمان مرکزی حزب گرفته می‌شود و اختیارات اندکی به سایر سازمان‌های حزب داده می‌شود که خود دو نوع مطلقه و دموکراتیک را در بر می‌گیرد. در «تمرکزگرایی» مطلقه تصمیمات در سطوح بالای حزب گرفته می‌شود و اجرای آن را از نظر محلی، مأموران سازمان مرکزی کنترل می‌کنند؛ در حالی که در نوع دموکراتیک، تصمیمات در بالا گرفته می‌شود، ولی عقاید عوامل پایه مورد توجه قرار می‌گیرد و موافقت آنها جلب می‌شود.

بر اساس مواد اساس نامه مشاهده می‌کنیم به قول عطاءالله خسروانی، دبیرکل حزب ایران نوین، نوعی سانتالیسم دموکراتیک پیش‌بینی شده است.^(۱)

به علاوه، چنان‌که پیش از این نیز گفتیم، اختیارات دبیرکل در حزب رستاخیز، نسبت به احزاب دیگر، فراگیرتر می‌باشد. وابستگی نخست‌وزیران و دبیران کل به شاه، نفی‌کننده‌ی شق دموکراتیک پیش‌بینی شده در اساس نامه بود. شاه در باره‌ی لزوم تابعیت همه‌ی اعضای حزب از دستورهای وی، اعضا را به اخراج از حزب در صورت سرپیچی تهدید کرده^(۲) در باره‌ی سازماندهی حزب رستاخیز گفته بود:

«تمام تشکیلات سیاسی و حزبی مملکت در شکم حزب است و نه در خارج از حزب. یک سیاست عمومی است که به وسیله‌ی دولت اجرا و به وسیله‌ی حزب نظارت می‌شود. گزارش‌ها هم البته به من خواهد رسید. تمرکز خیلی شدید در حزب با تمام آزادی‌هایی که باید در داخل حزب برای گفت و شنود و مذاکره و مباحثه باشد لازم است. یک هیأتی هست در حزب، چه هیأت اجرایی و چه دفتر سیاسی که نتایج لازم را باید بگیرد و گزارش حزب را دبیرکل که حالا نخست‌وزیر است به اطلاع من می‌رساند.»^(۳)

Iran Almdndc 1969 and book of facts , Tenthedition (Tehran , eco of Iran , 1969) , P , 152

۱- منظور از سانتالیسم دموکراتیک شق غیرمطلقه آن است که آرای اعضای حزبی مد نظر قرار می‌گیرد.

۲- آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱، صص ۱۱۱-۱۱۳

۳- داریوش همایون، حزب فراگیرنده ملت، انتشارات حزب رستاخیز ملت ایران، تهران بی‌تا، ص ۱۹۲

شاه از یک سو می‌خواست حزب تابع او باشد و به قولی تمرکز خیلی شدید را در حزب انتظار داشت، از سوی دیگر، باب مذاکره و مباحثه را گشوده می‌دید. در عمل وابستگی حزب به شاه موجب شد تا ویژگی دموکراتیک، تحت الشعاع قرار بگیرد. «گفت و شنود، طرح‌ها و پیشنهادهای اعضای حزبی در حوزة‌ها و کانون‌ها و کمیته‌های حزبی تحت تأثیر وابستگی شخصی، بایگانی و به دور ریخته می‌شوند.»^(۱)

به علاوه انتصابی بودن رهبران حزبی و حتی رهبران محلی، که خود از شاخصه‌های وابستگی حزب رستاخیز به شخص شاه بود، این انگاره را به وجود می‌آورد که شرکت‌کنندگان در کانون‌ها معتقد شوند که رأی آنها استحکام ندارد. رهبران نیز موظف نیستند نظرات آنها را به رده‌های بالای حزب گزارش کنند، تا این نظرها در تصمیم‌گیری اثر کند.^(۲) چنان‌که «دکتر صبحی»، از سخن‌گویان جلسات یکی از کانون‌های حزبی می‌گوید:

«در این مدت تعدادی طرح تسلیم گردید و معلوم نیست در چه محلی بایگانی شده است؛ اصلاً شرکت ما در جلسات، بی‌فایده است [و] فقط [برای] دیدار دوستان باشد.»^(۳)

بدیهی است توجه نکردن به مسائل و طرح‌های رده‌های پایین حزبی، که مسئولان حزب از جمله امیرعباس هویدا (دبیرکل) و فریدون مهدوی (قائم مقام دبیرکل) که مدعی بودند «با تکیه بر آنها و پیشنهادهای کمیته‌ها، کارها را به انجام خواهند رساند.»^(۴) پیامدهای بزرگی برای حزب داشت، که در قسمت مربوط به بررسی دلایل رکود حزب به آنها بیشتر اشاره خواهد شد. در این جا توضیح این مختصر را لازم می‌بینم که تمرکز حزبی و وابستگی حزب نهاد شخص شاه، باعث می‌شد کانون‌ها نقش فعالی نداشته باشند. به عبارت دیگر چنان‌که یکی از مأموران ساواک می‌گوید:

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی پرونده‌ی بازبایی ۱، صص ۱۱۱-۱۱۳.
 ۲. همان، شماره‌ی پرونده‌ی بازبایی ۶، صص ۲۴-۲۵.
 ۳. همان، شماره‌ی پرونده‌ی بازبایی ۱، ص ۱۶۸.
 ۴. همان

«خواست‌های اعضای کانون‌ها، اکثر مطالبی است که در کانون‌ها عنوان و در صورت حساب درج می‌شود، به لحاظ اینکه مسئولان حزبی توجهی به این قبیل نوشته‌ها نمی‌نمایند، افراد از شرکت در جلسات کانون‌ها خودداری و در آنان حالت بی‌تفاوتی به وجود آمده است.»^(۱)

از دلایل دیگر این حالت بی‌تفاوتی وابسته بودن رؤسای کانون‌ها به دولت بود. گزارش ساواک در این باره نیز جالب توجه می‌باشد.

«در حال حاضر، اکثر کانون‌ها در بطن ادارات دولتی و سازمان‌های وابسته، به صورت صنفی، تشکیل و این امر باعث گردیده علاوه بر اینکه حزب، جنبه‌ی دولتی به خود بگیرد، مسائل مورد بررسی در این کانون‌ها منحصرأ روی مصالح و منافع و تنگناهای اداری و خواسته‌های شخصی، صورت گیرد. چون در این کانون‌ها، معمولاً رئیس کانون یکی از رؤسای ادارات وابسته به دولت می‌باشد و آن طوری که باید، مسائل در سطح کلی مورد بحث قرار نگرفته و منحصرأ پیرامون وضع اداری و صنفی و تنگناهای زندگی گفت‌وگو می‌شود.»^(۲)

دامنه‌ی این بی‌تفاوتی، حتی نمایندگان مجلس شورای ملی وقت را نیز فرا می‌گرفت: «سیدباقر شادمان نماینده‌ی مجلس شورا از حوزه‌ی انتخابیه‌ی تاکستان، در جلسه‌ای با حضور اشرف حریری، نماینده‌ی آستارا و ناصر نوربخش دماوندی نماینده‌ی دماوند اظهار داشت: «حزب واحد و تک حزبی در ایران، نه تنها فایده‌ای ندارد، بلکه بیهوده است و به همین دلیل، کانون‌های حزبی، سالی دوبار هم تشکیل جلسه نمی‌دهند. اشرف حریری، ضمن تأیید گفته‌های نامبرده اظهار داشت: بالاخره ایران در اثر فشار کارتر از حالت تک حزبی بیرون خواهد آمد و هنگامی که ناصر نوربخش در مورد انتخابات شورای مرکزی و هیأت اجرایی صحبت می‌نمود، سیدباقر شادمان با حالت تمسخر، اظهار می‌دارد: دلت خوش است مطمئن باش از حالا هیأت اجرایی مورد نظر انتخاب شده است.»^(۳)

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۲۵

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۵۵

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۵۹

با این حال کانون‌ها به علت هماهنگ نبودن برنامه‌ی کارشان، به صورت واحدهای غیر فعال و ناکارآمد درآمدند؛ زیرا برای فعالیت مؤثر کانون‌ها تشابه شغل، موقعیت اجتماعی یا اقتصادی و فکری آنان ضرورت داشت تا افراد به طور مؤثر در زمینه‌های مرتبط با مسائل روز، به بحث و گفت‌وگو بپردازند. گرد آمدن افراد با سلیقه‌های [متفاوت] در آنها - که دارای منافع مشترک نبوده‌اند و احياناً در هدف‌ها و اندیشه‌های آنان تضاد وجود داشت - مانع از فعالیت کانون‌ها می‌باشد. به عبارت دیگر، اگر چند فرد صنفی با افکار سودجویانه، با عده‌ای از علاقه‌مندان رفاه اجتماعی، در یک کانون به گفت‌وگو می‌نشستند به علت یکسان نبودن سلیقه‌ها و اندیشه‌های آنان، کانون نمی‌توانست فعالیت داشته باشد. به علاوه، صد یا دویست نفر که در یک جا جمع می‌شدند، گفت و شنود آنها بیشتر به یک سخنرانی شباهت داشت. آیا می‌توان انتظار داشت بحث واحدی به نتیجه‌ی مورد رضایت دو طرف برسد؟ اگر پاسخ منفی است، می‌توان نتیجه‌گرفت تعریف کانون که آیین‌نامه‌ی آن را واحد تشکیلاتی حزب، برای گرد آمدن اعضای حزب در شهر و روستا معرفی می‌کند و در آن اعضای حزب درباره‌ی مسائل یا موضوعات عمومی - محلی و حزبی تبادل فکری و اظهار نظر می‌کنند، یک تعریف ناقص است. نتیجه‌ی دیگری نیز که می‌توان گرفت این است که حزب رستاخیز به جای یک تشکیلات منظم دچار بازی شده بود، البته وابستگی حزب به دولت و شخص شاه، از دلایل اصلی آن به شمار می‌آیند. با توجه به چنین شرایطی، شکل حزبی از نظر تشکیلاتی به این ترتیب درآمد که مهدوی و عده‌ای از دوستانش رفتند و آموزگار با عده‌ای از دوستانش آمدند و به قول یکی از گزارشگران ساواک:

«نه آموزگار حزب را می‌شناسد و نه مهدوی می‌شناخت. نه دها و یاران مهدوی حزبی بودند و نه فرشچی و همایون. باید این نکته را اضافه کرد که آموزگار در تمام دوران‌های بیست ساله‌ی حزبی دوره‌ی گذشته‌ی مملکت، در ردیف افراد به اکراه حزبی بود و اگر قبول کنیم که احزاب گذشته به فرمان شاه و با حمایت مستقیم معظم له، بنا به ضرورت سیاسی و موقعیت حساس مملکت به وجود آمدند، عدم شرکت آموزگار در احزاب گذشته، خود یک حالت ضدحزبی در وی را به بهترین صورتی بازگو می‌کند که بیش از همه، مولود عدم آگاهی و عدم

علاقه‌ی او به امور حزبی است. جواد سعید که احتمال وابستگی به هویدا دارد، از ساختمان مرکزی اخراج می‌شود. معنی این عمل آن است که جواد در گذشته‌ی حزب رستاخیز حتی به اندازه‌ی سر سوزنی مفید نبوده است؛ چون نه او و دیگرانی که تازه آمده‌اند، بدون دلیل و ضابطه آمده‌اند، بدون دلیل و ضابطه هم می‌روند و نتیجه آن است که حزب در دبیرکل و یارانش خلاصه می‌شود.^(۱)

اوضاع این‌گونه است که هر دبیرکلی آمد عده‌ای با وی آمدند و آنگاه که رفت آن عده به اتفاق سازمان و تشکیلاتی که داده بودند، رفتند و مردم سرگردان این واقعیت شدند که:

«باید ناظر دگرگونی تشکیلات و رفت و آمد چهره‌ها باشند. دست حزب را به صورت گروه‌ها در آورده‌اند که هر کسی آمد گروه خود را بیاورد و هر که رفت گروهش را از حزب برانند.»^(۲)

برای مثال، دکتر محمد معتضدباهری (دبیرکل) پس از بررسی، این مطلب را مطرح کرد [که] «چون اکثر مردم ایران علاقه‌مند به کارهای سیاسی نیستند، بنابراین باید برای هر گروه، سازمان خاصی در حزب معین شود تا گروه‌ها به انگیزه‌ی دفاع از منافع خود، به حزب بیایند و علاقه‌مند به کارهای سیاسی شوند.» وی بر این اساس نیز سازمانی تدارک دید، ولی وقتی از کار برکنار شد، آنچه را که گفته بود، درست نقطه‌ی مقابل نظریات آموزگار بود؛ بنابراین پس از باهری، مدتی طول کشید تا دوباره اساس سابق را برهم بزنند.^(۳)

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۹۴

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۰۹

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۴

فصل چهارم

فعالیت‌ها، روابط عمومی و ساواک

فعالیت‌های حزبی

حزب رستاخیز چنان‌که پیش از این نیز گفتیم پس از صدور دستور شاه که در تاریخ ۱۳۵۳/۱۲/۱۱، مطرح شد و پس از بررسی اساس‌نامه و مرام‌نامه، در اولین کنگره‌ی حزب در روزهای ۱۳۵۴/۲/۱۰ و ۱۳۵۴/۲/۱۱، کار خود را آغاز کرد. از آنجا که آغاز فعالیت این حزب، همزمان با شروع انتخابات مجلسین بود، از این رو فعالیت‌های انتخاباتی در طول سه ماهه‌ی اول سال، فعالیت‌های حزب را به طور کامل تحت تأثیر قرار داد. در کنار فعالیت‌های انتخاباتی، کلیه‌ی فعالیت‌های مسئولان حزب، مصروف بینانگدازی و ایجاد تشکیلات حزبی شد که این تلاش‌ها در نیمه‌ی دوم سال نیز ادامه یافت.

با تمام مشکلات و نقایصی که در کار تشکیلاتی حزب برشمردیم، بدون شک این شاخه‌ی حزبی (شاخه‌ی تشکیلات) فعالیتی چشمگیرتر از سایر شاخه‌های حزبی داشت. سازماندهی حزب در سطح کشور، تشکیل کانون‌های حزبی، ایجاد نظم و هماهنگی در امور تشکیلاتی، تشویق و ایجاد جلسات حزبی در کانون‌ها، انعکاس مطالب و مسائل طرح شده در کانون‌ها و سوق دادن مردم به مشارکت از طریق کانون‌های حزبی از جمله وظایف معاونت تشکیلات حزب بود «علی وطن دوست» مدتی عهده‌دار آن شده بود. برنامه‌ریزی تشکیلاتی واحدهای مختلف حزب، ایجاد کمیته‌های تخصصی و کانون‌های حزبی، بررسی و انتخاب مسئولان و دبیران حزب در شهرستان‌ها

از جمله عمده فعالیت‌های تشکیلاتی حزب در سال اول (۱۳۵۴) بود. در سال دوم، یعنی ۱۳۵۵، فعالیت مقام‌های مسئول حزب برای تشکیل کانون‌های حزبی و توسعه‌ی تشکیلاتی حزب، به‌خصوص با توجه به در پیش بودن کنگره‌ی دوم افزایش یافت. حزب رستاخیز در این سال اعلام کرد ۵ میلیون نفر از طبقات مختلف مردم را به عضویت پذیرفته است.^(۱) در شش ماهه‌ی اول این سال، براساس گزارش‌های ساواک، دارای ۵۱۹۷۷ کانون با عضویت ۵/۴۸۳/۰۸۹ نفر بود، که از این تعداد ۱/۵۸۸/۶۳۸ نفر زن و ۳/۹۲۴/۴۵۱ نفر مرد بودند.^(۲) اما فعالیت حزب در شش ماهه‌ی دوم سال ۱۳۵۵ و پس از برگزاری کنگره‌ی دوم به‌طور محسوسی کمتر از سال قبل بود؛ و رواج کار کانون‌ها نیز کم شد. در واقع پس از برگزاری کنگره، فعالیت کانون‌ها و ارگان‌های حزبی کند شد و مقام‌های جدید حزب نیز سرگرم انتخاب مسئولان تازه و سازماندهی ارگان‌های حزبی شدند و خود را برای شش ماهه‌ی اول سال آینده و انتخابات مربوط به شوراهای حزبی، آماده ساختند.^(۳)

کندی فعالیت کانون‌ها و حزب رستاخیز در سال ۱۳۵۶ نیز ادامه و گسترش یافت. فعالیت حزب در این سال عبارت بود از: مقداری رفت و آمد و تغییر سازمان، عزل و نصب معاونان و تغییر اتاق‌ها و ساختمان‌ها.^(۴) در واقع در سال ۱۳۵۶ (سال سوم حزب رستاخیز) افزایش اعتراض مردمی به تدریج، فعالیت‌های حزب رستاخیز را نیز تحت تأثیر قرار داد؛ بنابراین استعفای امیرعباس هویدا از نخست‌وزیری و ریاست دفتر سیاسی حزب، بنا به اراده‌ی شاه و دبیرکل موقت محمد معتضد باهری و تشکیل کابینه توسط جمشید آموزگار، از مهم‌ترین اثراتی بود که در نتیجه‌ی اعتراض‌های عمومی مردم حزب رستاخیز را کرد. حزب رستاخیز کارهایی انجام داد که در قسمت مربوط به کمیته‌های اقدام ملی از آن سخن خواهیم گفت. در عین حال، فعالیت حزب در این سال به برگزاری کنگره‌ی سوم محدود شد؛ البته چنان‌که در بخش مربوط گفته شد، کارها و

۱. به نقل از بولتن شماره‌ی ۳۴۱/۲۳ شماره‌ی بازیابی ۶۱، صص ۴۱-۴۷.

۲. به نقل از بولتن شماره‌ی ۲۹/۹ شماره‌ی بازیابی ۶۲، صص ۴۵-۵۵.

۳. همان.

۴. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۶۷، صص ۲۸۰-۲۸۶.

تصمیم‌های کنگره‌ی مذکور متوجه دانشجویان ناآرام و حوادث مصادف با کنگره‌ی (آذرماه سال ۵۶) بود.

سیر رو به رکود فعالیت حزب رستاخیز در سال ۵۷، مانند سال‌های پیشین، ادامه یافت. حزب در شش ماهه‌ی حیات خود - در این سال - به جز تشکیل جلسات دفتر سیاسی و هیأت اجرایی، اولین اجلاس شورای مرکزی و انتخابات هیأت اجرایی به وسیله‌ی آن شورا - که پیش از این بیان شد - و تشکیل و تداوم کانون‌ها، فعالیت چشمگیری دیگری نداشت. در سال ۵۷، حزب رستاخیز اعلام کرد دارای ۷۸/۲۴۹ کانون شهری و روستایی است که نسبت به سال ۵۶، بیست هزار افزایش نشان می‌دهد و ۵/۰۰۰/۰۰۰ نفر عضو می‌باشد.^(۱)

پایان عمر حزب رستاخیز نیز مانند کلیه‌ی احزابی که خودانگیخته، خودجوش و از میان مردم نبودند (حزب مردم، ملیون، ایران نوین در دوره‌ی محمدرضا شاه) به دنبال استعفای هماهنگ کنندگان جناح‌های پیشرو و سازنده از مقام خود (عبدالمجید مجیدی و هوشنگ انصاری) در ۵۷/۳/۱۴ و دو نفر از قائم مقام‌های دبیرکل (دکتر محمدرضا عاملی‌تهرانی و سناتور محمدحسین موسوی) به ترتیب، در تاریخ‌های ۵۷/۳/۲۴ و ۵۷/۴/۲۷، سر رسید. با تغییر کابینه و نخست‌وزیر شدن جعفر شریف‌امامی پس از استعفای آموزگار در ۱۳۵۷/۶/۵، محمود جعفریان، قائم مقام دیگر دبیرکل، نیز کناره گرفت و جواد سعید به عنوان تنها قائم مقام دبیرکل حزب پس از آموزگار، تا انتخاب دبیرکل جدید - که هیچ‌گاه انتخاب نشد - عهده‌دار وظایف دبیرکلی شد.^(۲) با این تغییرات در کادر رهبری حزب، برخی از معاونان دبیرکل حزب نیز استعفا دادند. در اوایل مهر ماه سال ۱۳۵۷، فقط چهار معاون دبیرکل، یعنی منوچهر پزشکی، منوچهر آزادی، داوود قاجار مظفری و منصور میرخانی و همچنین خزانه‌دار کل (علی فرشچی) تا اعلام انحلال حزب توسط شاه (۱۳۵۷/۷/۹) به کار اشتغال داشتند.^(۳)

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۸، بولتن شماره‌ی ۳۴۱/۴۵

۲. همان

۳. همان

کمیته‌های اقدام ملی و استیضاح آموزگار

زمانی که آموزگار دستور تشکیل آغاز کابینه را داد، یعنی مرداد ماه ۱۳۵۶، یک سال و نیم از پیروزی جیمی کارتر و حزب دموکرات آمریکا می‌گذشت. رژیم شاه هر چند [تلاش] بیهوده‌ای برای توجیه نظام مستبد حاکم بر ایران در محافل آمریکایی، انجام داد، اما به ناچار، از برنامه و شعار حقوق بشر جیمی کارتر مستثنی نشد؛ از سوی دیگر، اگر حکومت، به لحاظ منافع استراتژیک خود، از تغییرات سیاسی در ایران چشم‌پوشی می‌کرد، گروه‌های سیاسی داخل و خارج، سوار موج جهانی حقوق بشر، خارج از کنترل حکومت آمریکا و شاه عمل می‌کردند. مضاف بر این، آنچه که با کارهای حزب در زمینه‌ی تاجگذاری و جشن‌های دو هزار و پانصد ساله و هزینه‌های گزاف انجام داده شد و ایران و رژیم شاه را در افکار عمومی، جهانی معرفی کرد، نتیجه‌ی معکوسی داشت؛ یعنی با توجه روزافزون ناظران سیاسی و افکار عمومی جهانی به ایران و رژیم سیاسی آن به جای تحکیم موقعیت شاه، به تضعیف نظام استبدادی وی کمک کرد. در این شرایط بود که هویدا کناره گرفت و بنا به پیشنهاد آمریکا، آموزگار نخست‌وزیر شد.

آموزگار همزمان با اعلام برنامه‌ی دولت خود، فضای باز سیاسی را نیز نوید داد. روزنامه‌ی رستاخیز نیز در همین جهت؛ بنابراین به گفت‌وگوهایی درباره‌ی آزادی و انتقاد از هویدا و گسترش فضای باز سیاسی اعلام شده دست زد.^(۱) بابتی گشوده شد که مخالفان داخلی حزب و منتقدان حزبی به تدریج، وارد عمل شوند؛ از سوی دیگر جبهه‌ی ملی چهارم به کوشش امینی فعال شد. همچنین واقعه‌های مذهبی در دانشگاه‌ها و کانون‌های اسلامی دانشجویان و نیز وقایع شیراز در اعتراض به همزمانی جشن‌های هنری شیراز با ماه رمضان و سرانجام خیر شهادت سیدمصطفی خمینی در نجف، محور اعتراضات و مخالفت‌های عمومی گروه‌های مختلف سیاسی و در رأس آنها روحانیون و امام خمینی-خارج از حزب رستاخیز-قرار گرفت.

اما حزب رستاخیز- به عنوان یک حزب دولتی- نمی‌توانست نسبت به این حوادث

۱. هر چند در این مقطع، آموزگار سمت دبیرکلی را به باهری-معاون وزارت دربار سپرده بود، ولی نظارت خود را بر آن حفظ کرد. درباره‌ی مطالعه‌ی وابستگی آموزگار و کابینه‌اش به آمریکا، مراجعه به سند شماره‌ی ۱۰۶ توصیه می‌شود.

بی‌اعتنا باشد؛ بنابراین طرح ایجاد کمیته‌های اقدام ملی، توسط حزب، مطرح شد. پیشنهاد این کمیته از طرف جناح پیشرو، صادر شد. از جمله وظایف کمیته‌های اقدام ملی در حزب رستاخیز «ایستادگی و واکنش در مقابل هر نوع عمل ضد انقلابی و اخلال‌گرایانه به منظور پاسداری از ارزش‌های انقلاب شاه و ملت و پیگیری اجرای اصول نوزده‌گانه‌ی آن بود.»^(۱) این جناح در اعلامیه‌ای که بدین منظور منتشر کرد، هدف خود را از این اقدام، این‌گونه توصیف کرد:

«در این روزها که افراد آشوب‌طلب و اخلال‌گر، با ایجاد صحنه‌های اغتشاش و خرابکاری موجب سلب آسایش و آرامش مردم گردیده‌اند... جناح پیشرو با توجه به الزام ملی که در وهله‌ی اول، پاسداری آزادی و ارزش‌های انقلاب شاه و ملت وظیفه‌ی هر ایرانی است و با این اعتقاد که مردم هشیار و بیدار ایران، تحت فرماندهی رهبر توانای خود، شاهنشاه آریامهر- همان‌طور که آماده‌ی حراست از تمامیت و استقلال میهن خود هستند، به خوبی نیز می‌توانند از خانه و کاشانه‌ی خود از مدارس و مراکز اجتماعی خود و از محل کسب و کار خود، با جان و دل دفاع کنند، پیشنهاد می‌نماید در هر محله و در هر شهر، کمیته‌ی اقدام ملی با شرکت آگاهان و فعالان سیاسی و معتمدان مردم، تشکیل شود و با همکاری و معاضدت با مأموران اجرایی، آرامش را حفظ و مراقبت کنند.»^(۲)

منظور از مأموران اجرایی در این طرح، مأموران ساواک بود. در واقع شاه توانست در میهمانی کاخ نیاوران، نظر کارتر را به تأیید رژیم ایران جلب کند و به طرح‌هایی که آموزگار برای نجات او از بحران و به میدان آوردن طرفداران سلطنت ارائه می‌کرد، فرصت اجرا دهد. هدفی که دنبال می‌شد این بود که ضمن ادامه‌ی سیاست‌ها و برنامه‌های آموزگار، در انبساط سیاسی و انقباض اقتصادی، (کم کردن هزینه‌های جاری و مخارج نظامی و بارانه‌ها و کاسته شدن دریافتی طبقه‌ی متوسط) رژیم از خطرهای اجتماعی محافظت شود. پس از طرح این موضوع، مقدمات اجرای آن با دبیرکلی

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بزیابی ۶، ص ۴۶.

۲. همان، شماره‌ی پرونده‌ی بزیابی ۶، ص ۵۱.

دوباره‌ی آموزگار، در کنگره‌ی سوم حزبی فراهم شد.

در واقع، برای مقابله و اقدام تلافی‌جویانه‌ی حزب نسبت به حوادث اخیر و اعتراض‌های واقعی مذهبی درباره‌ی درج مقاله‌ی «ایران و استعمار سرخ و سیاه» که به وسیله‌ی حزب رستاخیز و به‌ویژه محمود جعفریان، از قائم مقام‌های آموزگار، نگاشته شده بود،^(۱) اولین گام در جهت تحقق طرح یاد شده بود. این کار باعث به آتش کشیدن روزنامه‌ها و شعارهای «زنده باد خمینی» و «مرگ بر شاه» در قم و اصفهان شد. آموزگار برای خاموش کردن ناآرامی‌ها و محافظت رژیم از خطرات احتمالی، محمدحسین موسوی- از دیگر قائم مقام‌های حزب- را روانه‌ی قم ساخت؛ اما تعطیلی حوزه‌ی علمیه‌ی قم- به دستور امام خمینی و آیت‌الله خویی- تبعید شاگردان امام، توسط ساواک، و موضع‌گیری‌های تند امام خمینی در مقابل رژیم و منتقل شدن ناآرامی‌های تبریز در بهمن ۱۳۵۶ و در ابتدای سال ۱۳۵۷ به تهران و مشهد، نشان داد که طرح مبارزه با «حادثه‌ی مذهبی» که اینک بسیاری از جوانان و دانشجویان را به خود جذب می‌کرد راه به جایی نخواهد برد؛ هر چند به دنبال وقایع و حوادث شهرستان‌های تبریز و قم، تظاهراتی از جانب اعضای حزب رستاخیز، به پشتیبانی از نظام شاهنشاهی و اهداف حزب مذکور در شهرستان تبریز، با شرکت جمشید آموزگار- نخست‌وزیر و دبیرکل وقت حزب- برپا گردید و نظیر آن تظاهرات در شهرستان‌های قم، کرمانشاه، بوشهر، بابل، یزد، سنندج، اهواز، شیراز و بعضی دیگر از شهرستان‌ها انجام داده شد؛^(۲) اما به رهبران حزبی و شاه ثابت شد که فضای باز سیاسی را نمی‌توانند ادامه دهند.

با آغاز ماه رمضان و تظاهرات مردم اصفهان- در نیمه‌ی دوم مرداد ماه- دولت آموزگار در اصفهان و چند شهر دیگر، حکومت نظامی اعلام کرد. این به معنای اعتراف رسمی دولت به شکست انبساط سیاسی بود. حادثه‌ی بعدی، واقعه‌ی سینما رکس آبادان و سوختن تعدادی از مردم پشت درهای بسته‌ی سینما بود. نوزدهم ماه رمضان و تظاهرات گسترده‌ی تهران، تبریز، رشت و اصفهان، آموزگار را مجبور به استعفا کرد. در این

۱. مسعود بهنود، پیشین، ص ۷۴۰

۲. بگریه به: سند شماره‌ی ۸۸

حوادث، عمده‌ترین شکاف در حزب رستاخیز را می‌توان نمایان شدن طرح استیضاح بعضی از نمایندگان مجلس شورای ملی و اعضای مستعفی حزب رستاخیز دانست که عبارت بودند از: احمد بنی‌احمد، محسن پرشکپور، علی‌اصغر مظهری، دکتر حسین طبیب، اخلاقپور، منوچهر یزدی و پرویز ظفری.

برخی از اعضای این گروه (پزشکیور، ظفری، یزدی و دکتر طبیب) موجودیت حزب پان ایرانیست را اعلام کردند.^(۱) در زمان حکومت مصدق که پزشکیور و دوستانش حزب پان ایرانیست را تشکیل داده بودند، سران آن روز جبهه‌ی ملی و حزب توده با آنها مخالف بودند و احترام و اهمیتی در بین مردم نداشتند؛ اما در این روزها به دلیل کارهای کارگردانان حزب رستاخیز، چه در مجلس و چه در دستگاه دولت، پزشکیور و دوستانش که به رژیم شاهنشاهی علاقه‌مند بودند،^(۲) اندک طرفدارانی یافتند.^(۳)

پان ایرانیست‌ها از فرصتی که حوادث اخیر در اختیارشان گذاشت با طرح استیضاح دولت آموزگار، در پی زنده کردن حزب خود برآمدند. در متن استیضاح آنها پس از مقدمه‌ای درباره‌ی رژیم «توتالیتر بوروکرات» و وقوع حوادث تبریز، قم، شیراز، اصفهان، یزد، جهرم، اردکان و رفسنجان آمده است:

«... هر چند بیان قانون‌شکنی دولت‌ها، که معارض با نظام قانونی مملکت و مباین با خواست و مصالح جامعه‌ی ایرانی که سبب اصلی بروز این حوادث است، مثنوی ۷۰ من کاغذ خواهد شد، ولی به طور خلاصه و اجمال، به چند مورد کلی از آن اشاره می‌گردد: ۱) اقدامات مکرر و پیاپی دولت‌ها در نقض اصول ۲۶، ۲۷، ۲۸ متمم قانون اساسی و در نتیجه، نقض اصل تفکیک قوا؛ ۲) نقض اصول ۲۰ و ۲۱ قانون اساسی از طرف مقامات اجرایی و دولت، در نتیجه اصل آزادی و آزادی اجتماعات؛ ۳) عدم پاسخ‌گویی دولت به پرسش‌های متعدد مطرح شده از سوی نمایندگان مجلس شورای ملی پاره‌ای از آنها بیش از یک سال است که از طرح سؤال در مورد وصول بدون مجوز عوارض گذرنامه و

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۶

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۱۲

۳. برای اطلاعات بیشتر درباره‌ی پان ایرانیست‌ها بنگرید به: اسناد شماره‌ی ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴ و ۲۱۶

ماه‌ها است که از طرح سؤال مربوط به هجوم و یورش مسلحانه‌ی مأموران دولت به خانه‌ی آیت‌الله‌العظمی‌حاج سیدمحمدکاظم شریعتمداری، می‌گذرد، ولی دولت هنوز به هیچ‌یک از این سؤالات پاسخ نداده است. (۴) عدم تعقیب و مجازات کسانی که سال‌هاست به بیت‌المال مملکت تجاوز نموده‌اند، چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی، و بالاخره عدم تعقیب و مجازات کسانی که مسئولیت مستقیم و انکارناپذیر: شکست بسیاری از برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی را به عهده دارند، که از این طریق مهم‌ترین فرصت‌های زمانی و امکانات مالی میهن ما را از دست داده و می‌دهند. (۵) عدم اجرای قوانین، به سود گروه قدرتمند و متصدی و بازگذاردن دست آنها در تجاوز به حقوق عمومی. ادامه‌ی چنین روشی در حکومت، سوای ایجاد عدم رضایت عمومی و بالاخره بروز عصیان نتیجه‌ای ندارد.^(۱)

با طرح این استیضاح در اواخر دوره‌ی آموزگار، توقع می‌رفت که تحرک و فعالیت حزبی برانگیخته شود. حزب با بهره‌برداری از انتقادهای گروه‌های سه نفری: بنی‌احمد، دکتر شیروانی و مظهری و گروه چهار نفری: پزشکپور، ظفری، طیب و یزدی که به گونه‌ی یک اقلیت بسیار کوچک افراطی عمل می‌کرد، آنها را به فضای باز سیاسی نسبت می‌داد. از طرف دیگر، مردم نیز با توجه به اینکه با سابقه‌ی بی‌اعتنایی و مسائل صنفی-حزبی از سال‌های قبل آشنا بودند، اینک از خود می‌پرسیدند که دولت و حزب چگونه منعطف گردیده و کارهای اخیر آموزگار به چه منظور تدارک دیده شده است؟ امام‌خمینی به همین علت، در سخنانی اعلام کرد:

«اکنون که شاه خود را در بین ملت، شکست خورده و زبون می‌بیند، به صحنه‌سازی‌هایی دست زده است و می‌خواهد افرادی را که... به تغییر احکام اسلام و تبدیل تاریخ و... رأی دادند، ملی جلوه دهد تا در مواقع حساس، با نفوذ در صفوف روحانیون^(۲) مبارز، مأموریت شوم خود را با چهره‌ی ملی اجرا

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۸۲

۲. اشاره به ملاقات‌های بنی‌احمد با آیت‌الله شریعتمداری و محمدحسین موسوی با علمای قم

نماید»^(۱).

حزب پان ایرانیست همچنین دولت نظامی از هاری را در تاریخ ۱۳۵۷/۹/۱۲، با مضمون زیر استیضاح کرد:^(۲)

«۲۴ ساعت است مردم ندای الله اکبر را در کوچه‌ها سر داده‌اند و گلوله‌ی برادران سرباز، سینه‌ی پر خروش آنان را می‌شکافد و همه‌ی آنان، زنان و مردان مبارز می‌باشند و این استیضاح نه تنها برای دولت است، بلکه شامل افراد فاسد اداری نیز می‌شود. در پایان قرائت متن یاد شده در مجلس، پزشکپور، طبیب، افتخار، شهبازی، اخباری، ظفری، منتظری‌هرزندی، فرمان و عادل‌ی نام برده شد[ند]»^(۳).

جناح‌های حزب رستاخیز ملت ایران

پس از کنگره‌ی اول حزب رستاخیز، دو جناح حزبی یکی به نام «جناح سازنده»، به رهبری «هوشنگ انصاری»- وزیر دارایی و امور اقتصادی- و دیگری به نام «جناح پیشرو»، به رهبری «جمشید آموزگار»- وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور- در بدنه‌ی حزب اعلام وجود کردند. بدین ترتیب فعالیت‌هایی در میان اعضای حزب به خصوص، وزیران و نمایندگان مجلسین، به منظور عضویت در جناح‌ها آغاز شد و قرار شد دبیرکل، قائم مقام دبیرکل، رؤسای مجلسین و رئیس سازمان برنامه، در هیچ یک از جناح‌های بالا فعالیت نکنند.

جناح سازنده با سرپرستی هوشنگ انصاری در طبقه‌های پنجم و ششم ساختمان سابق حزب مردم، (واقع در خیابان پهلوی سابق) مشغول شدند و دکتر منوچهر آزمون، نماینده‌ی مجلس شورای ملی، مشیریان، مدیرکل دفتر وزارتی وزارت دارائی، حسین پیشرو، منشی آزمون، ولی‌الله یوسفیه و خانم زرکانی که جزو افراد فعال این گروه محسوب می‌شوند، همه روزه تمام وقت در محل حزب حضور داشتند و کار می‌کردند. طبقه‌ی سوم و چهارم ساختمان مذکور، به جناح پیشرو یا ترقی خواه اختصاص داشت که

۱. مسعود بنود، پیشین، ص ۷۵۷

۲. درباره‌ی کشتار دولت نظامی بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۷۴

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۸۰

ابتدا جلال تقوی-نماینده‌ی مجلس شورای ملی- از حوزه‌ی انتخابیه‌ی آمل، به نمایندگی از آموزگار، دبیرکل حزب، مسئول تدارکات و تأمین وسایل مورد نیاز جناح بود و پس از مدتی، محمدحسین موسوی، نماینده‌ی مجلس شورای ملی و قائم مقام سابق حزب مردم، با تقوی همکاری کرد، ولی چون این دو نتوانستند با هم کار کنند، بنابراین تقوی کنار گذاشته شد و اداره‌ی امور جناح پیشرو را موسوی عهده‌دار شد؛ آنچه به‌طور کامل مشهود بود این بود که امور اداری جناح پیشرو فقط به دست اعضای سابق حزب مردم اداره می‌شد. این گروه عبارت بودند از: موسوی (قائم مقام سابق حزب مردم) پهلوان (منشی)، رقیه حسینی (ماشین‌نویس) منوچهر بهزادپور (بایگان)، رحمتی (انباردار)؛ از اعضای، سابق حزب مردم، تدین و چلدچو- نمایندگان مجلس شورای ملی- صفایی و دکتر ستاری، اعضای سابق حزب مردم، امیر ماهانی (رئیس دبیرخانه‌ی حزب سابق مردم) به اضافه‌ی ۱۲ نفر از خدمتگزاران ساختمان حزب سابق مردم.^(۱) از ابتدای تشکیل جناح‌ها، قرار شد هفته‌ای دو روز نمایندگان دو مجلس با رهبران دو جناح و قائم مقام و دبیرکل حزب جلساتی داشته باشند؛^(۲) اما از ابتدای تشکیل، اختلافات موجود بین مسئولان جناح‌های مزبور بر سر استفاده از سالن‌های مخصوص کنفرانس و اتاق‌های تشکیل جلسات بود، به طوری که چندین بار نزدیک بود بین طرفداران دو جناح به زد و خورد منجر شود.^(۳)

فعالیت جناح‌ها در سال‌های بعدی نیز به دلیل اینکه از یک سو حد و مرز مشخص فکری بین آنها روشن نشد و دایره‌ی فکری در نظر گرفته شده برای اعضای حزب از سوی مؤسس و رهبران حزبی محدود و نوعی سانترالیسم فعالیت‌های حزبی سایه افکنده بود^(۴) و از سوی دیگر، علاقه‌ی گردانندگان حزبی به گسترش کمی و فعالیت‌های تشکیلاتی چشمگیر نبود، اعضای جناح‌ها مادامی که موقعیت جناح خود و برنامه‌ها و اهداف خاص آن برای‌شان مشخص نبود، چگونه می‌توانستند فعالیت جناحی را در

۱. بنگرید به سند شماره‌ی ۱۹۷

۲. بنگرید به سند شماره‌ی ۱۹۵

۳. بنگرید به سند شماره‌ی ۲۰۰

۴. برای مطالعه‌ی این موضوع به مرام‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران مراجعه شود.

حزب دنبال کنند؟ این وضعیت را گزارشگر ساواک این گونه تصویر می‌کند:

«عنوان رقابت گسترده‌ی دو جناح در روزنامه‌ی رستاخیز، مردم را عموماً و اینجانب را خصوصاً، به یاد خیمه شب بازی انداخت. برنامه‌ریزان سیاسی مملکت و من جمله، هیأت اجرایی موقت حزب با اینکه واقفاند مردم از احزاب گذشته به علت وابستگی مستقیم به دولت، رنجش داشتند و هرگونه احزاب و اجتماعی را که بوی دولتی بودن بدهد از آن‌گريزان می‌باشند، معلوم نیست که چرا در حزب رستاخیز ملت ایران نیز سعی بر آن می‌شود که عملاً و مستقیماً، اعضای دولت و مقامات مؤثر دولتی نظیر: وزرای اقتصاد و کشور را در حزب رستاخیز، مصدر سمت‌های رهبری و مشاغل حساس اجتماعی-سیاسی نمایند؛ در حالی که تشکیلات حزب رستاخیز ملت ایران هنوز پیاده نشده و عملاً، تشکیلات این حزب در سطح روستاها، بخش‌ها، شهرها، شهرستان‌ها و استان‌ها وجود خارجی ندارد، تشکیل دو جناح برای حزب [کم] فاقد حوزه و گردهمایی مردم باشد چه معنا دارد. این منطقی نیست و قبل از ایجاد تشکیلات، وجود جناح‌ها، مصنوعی و ساختگی است.»^(۱)

واقعیت جناح‌های حزبی رستاخیز این بود که دو حزب دولتی سابق، یعنی حزب‌های مردم و ایران نوین با جبهه‌گیری علیه همدیگر، صف‌بندی کرده بودند؛ چنان‌که گفته شد در جناح پیشرو، محمدحسین موسوی‌امین (از حزب سابق مردم) و نماینده‌ی مجلس با سمت معاون رئیس جناح پیشرو، در مقابل دکتر آزمون (از حزب سابق ایران نوین) و نماینده‌ی مجلس و معاون رئیس جناح سازنده به اتفاق اعضای حزب سابق پان‌ایرانست، عده‌ای از دوستان و یاران‌شان را دور خود جمع کرده بودند. در این باره، «مصطفی الموتی»- نماینده‌ی مجلس- درباره‌ی جناح‌ها و حزب رستاخیز اظهار عقیده کرد:

«مثل اینکه عده‌ای مأموبت داشتند اوضاع حزبی گذشته را به هم بریزند و

آنچنان به هم ریخته‌اند که احتمال اینکه درست شود، بسیار ناچیز است.^(۱)

در حالی که جناح‌ها باید خط فکری خود را توسط نمایندگان یا اعضای خود در کانون‌ها از مردم عادی در زمینه‌های متفاوت اجتماعی، سیاسی و اقتصادی دریافت کنند و در اختیار ارگان‌های بالاتر از خود قرار دهند؛ در ارگان‌های بالای هر جناح، مسئولان نظریات را جمع‌آوری و طبقه‌بندی می‌کنند و به کمیسیون‌های تخصصی جهت تهیه طرح‌های لازم در رفع و بهبود مسائل ارائه کنند تا اینکه سرانجام طرح تهیه شده از کمیسیون‌های تخصصی به وسیله‌ی هماهنگ‌کننده‌ی جناح مربوط به هیأت اجرایی و سپس دفتر سیاسی حزب داده شود؛ بنابراین هدف از تشکیل جناح‌ها در واقع باید دستیابی به تاکتیک‌های ساده‌تر و عملی، در بهبود امور و کمک و همفکری بیشتر با ارگان‌های بالای حزبی به خصوص، دفتر سیاسی و راهنمایی دولت باشد.^(۲) به این روش، حزب از طریق ساتراولیسیم دموکراتیک، (از نظر تشکیلاتی) بهره‌مند می‌شد و مکانیسم باز خورد کارهای حزبی را از مردم به رهبران و گردانندگان حزبی عملی می‌کرد، در حالی که عوض شدن هماهنگ‌کنندگان جناح‌ها (امیرقاسم معینی به جای هوشنگ انصاری و عبدالمجید مجیدی و سپس دکتر نصرالله مزدهی به جای آموزگار) نیز نتوانست تضمین‌کننده‌ی اهداف یاد شده باشد.

صف‌بندی دو جناح در طول حیات سیاسی حزب، از این طریق بود که هرگاه یکی از آنها می‌توانست دیگری را تخطئه و محدودیت‌هایی را اعمال می‌کرد؛ البته چنان که گفته شد، این تأثیرگذاری در سیر فعالیت‌های حزبی بدون برنامه و خط فکری مشخص، دنبال می‌شد. در گروه‌بندی‌های داخل جناح‌ها نیز همین بی‌برنامگی و نبود خطوط فکری روشن وجود داشت و در نتیجه، اعمال محدودیت‌ها نیز انجام داده می‌شد. برای مثال، در سیزدهمین سال ۱۳۵۵، سیدمهدی سیادت (قاضی دادگستری) که سعی کرد گروهی موسوم به «میهن پرستان» یا «همگام» را تأسیس کند، صورت متفاوت حزبی با جناح‌های دیگر نداشت و همچنین دچار محدودیت‌های اعمال شده نیز شد؛ وی که صلاحیتش

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۶۵، صص ۲۲-۴۱

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۴۲

توسط هیأت اجرایی رد شد اظهار می‌کرد:

«ما میهن‌پرستان به علت علاقه‌ی وافری که به شاهنشاه وطن داریم توانستیم ۱۹۰ کانون تشکیل دهیم. دوستان، از گروه میهن‌پرستان ۱۴۵۰ نفر کاندیدای انجمن‌های دموکراتیک گردیده‌اند، ولی حتی یک نفر از آنها نیز در لیست انتخابات دیده نمی‌شود. کسانی که عدم صلاحیت میهن‌پرستان را اعلام کرده‌اند، از نظر ما صلاحیتی ندارند و ما تصمیم گرفته‌ایم در هنگام انتخابات انجمن‌های دموکراتیک، به کسی رأی ندهیم.»^(۱)

وی همچنین در یکی از جلسات حزب می‌گوید:

«از بدو تأسیس حزب و اولین روزهای ثبت‌نام، عنوان میهن‌پرست را انتخاب کردیم. دکتر آموزگار به اینجانب اظهار داشت: چرا نام میهن‌پرست را انتخاب کردید، مگر دیگران میهن‌پرست نیستند؟ در پاسخ گفتم: تاکنون گروه همگام از این نام سوء استفاده کرده، ما در تهران و شهرستان‌ها حدود ۴۵۰ کانون تشکیل دادیم. هنگامی که آقای مهدوی-فائم مقام وقت حزب بودند- به ایشان اطلاع دادند که سیادت می‌خواهد جناح سرومی را تشکیل دهد، گفت: «شاهنشاه فرموده‌اند حزب دارای دو جناح باشد». اگر چنانچه روزی در این زمینه، اوامری صادر گردد، من هم تقاضا خواهم کرد. گروه همگام جزو جناح پیشرو می‌باشد و از هنگامی که آقای مجیدی به سمت لیدر جناح پیشرو انتخاب گردیده، امیدوارم بتوانم با ایشان ملاقات و خواسته‌های گروه همگام را به اطلاع ایشان برسانم.»^(۲)

گروه دیگری که در سال پایانی حیات سیاسی حزب رستاخیز، با توجه به فضای باز سیاسی از سوی نخست‌وزیر و دبیرکل حزب رستاخیز پیدا شد، گروه «اندیشمندان» نام گرفت که در استیضاح دولت نیز مؤثر بود. این عده در بیانیه‌ای در رد عضویت خود در حزب رستاخیز، اعلام کردند:

۱. بنگرید به: سند شماری ۲۰۳ و برای مطالعه‌ی بیشتر ر.ک. سندهای ۲۰۲، ۲۰۴، ۲۰۵ و ۲۰۶

۲. بنگرید به: سند شماری ۲۰۵

«اکثریت افرادی که به نام اندیشمندان به حضور ملوکانه شرفیاب شده‌اند، هرگز آمادگی برای قبول عضویت حزب رستاخیز را ندارند و اصولاً دستگاه رهبری‌کننده‌ی حزب رستاخیز را قبول ندارند و اینکه در روزنامه‌ها نوشته‌اند جناح سوم را در حزب تشکیل خواهند داد، عاری از حقیقت است. روزی که این گروه را مجبور به عضویت در حزب کنند، گروه‌های دیگر متشکل در این حزب نیز خود را از فعالیت‌های حزبی کنار خواهند کشید. به نظر اکثریت اندیشمندان، در دوره‌ی طولانی نخست‌وزیری هویدا، با آمارهای غلط و گزارش‌های دورغین، پیشرفت‌های مملکت را بیش از آنچه حقیقت داشته، به حضور شاهنشاه آریامهر گزارش داده‌اند و آنچه امروز مشکلاتی در امور اداری، آموزشی، اقتصادی، مالی و کشاورزی در مملکت مشاهده می‌شود، محصول افکار و اعمال کسانی است که با در دست داشتن منافع مالی کامل در ده سال گذشته امور دولت را به اختیار کامل به دست داشته‌اند. افراد عضو گروه اندیشمندان می‌گویند: چون حزب رستاخیز که عوامل تشکیل‌دهنده‌ی آن همان افراد حکومت کرده‌ی ده سال اخیرند، یا لاف‌کارگردانی آن را عهده‌دار هستند، این حزب در افکار عمومی مردم مواجه با شکست شده است و ما با قبول عضویت در حزب شکست خورده، نمی‌خواهیم موقعیت اجتماعی خود را از دست بدهیم.»^(۱)

گروه‌بندی‌های داخلی و تفرق و تشتت اعضای آنها، زمینه‌های انحلال حزب را فراهم کرد. در واقع جناح‌ها به جای پویایی بخشیدن به حزب رستاخیز، آن را در ورطه‌ی شکست بردند. این دشمنی و کینه‌توزی، در سال آخر حیات سیاسی حزب بالا گرفت. احمد بنی‌احمد- نماینده‌ی تبریز- در نامه‌ای که به عبدالمجید مجیدی- مسئول هماهنگ‌کننده‌ی جناح پیشرو- در پاسخ به دعوتنامه‌ی وی نوشت گفت:

«صراحتاً، به اطلاع می‌رسانم که شما را صالح به مدافعه در امور سیاسی کشور نمی‌دانم؛ بلکه عقیده دارم با به باد رفتن میلیاردها ثروت این ملت در دوران وزارت شما، می‌بایست منتظر دعوتنامه از دادگاه صلاحیت‌دار باشید تا این‌گونه

در لباس رهبر و زعيم، برای ديگران جلسه تشكيل دهيد و دعوتنامه بفرستيد. آنجا که علی‌الظاهر، تخصص و حدود صلاحیت‌تان بود، چنان کردید و اینجا که به کلی در بیراهه هستید، آثار نامبارک مشهودش پناه بر خدا. شما [با] تشكيل «کمیته‌های اقدام» و دعوت مردم به قیام علیه یکدیگر و به دنبال آن، پیدایی سازمان زیرزمینی انتقام، نشان دادید که از سیاست نیز همان قدر می‌فهمید که از برنامه‌ریزی و اقتصاد. به شما تذکر می‌دهم که از ادامه‌ی مدافعه‌ی ناروای خود در امور سیاسی اجتناب ورزید، به جنگ روانی که ایجاد کرده‌اید پایان دهید.»^(۱)

حزب رستاخیز در تهران و شهرستان‌ها

نخستین گام در راه تشكيل و توسعه‌ی حزب در سطح استان‌ها، انتخاب مسئولان حزبی در استان‌ها بود که در بخش تشکیلات و سازماندهی حزب، درباره‌ی آن صحبت شد. در این بخش، مسائل کلی که کم و بیش در همه‌ی واحدهای اجرایی در مناطق مختلف کشور وجود داشت، بررسی می‌شود. نخستین مسأله‌ای که گریبانگیر واحدهای اجرایی بود، [این بود که] انتصاب دبیران در پایتخت و شهرستان‌ها بر اساس مطالعه و تجربه‌ی حزبی نبود، بلکه با سلیقه‌ی شخصی انتخاب می‌شدند. این موضوع نه فقط باعث شکوفایی حزب نشد، بلکه از پیشرفت آن نیز جلوگیری کرد. دبیران و حتی رؤسای کانون‌ها از آنجا که براساس ضابطه‌ی حزبی، پست نگرفته بودند، به‌طور مداوم دغدغه‌ی تغییر رهبران حزب و سیاست‌های آنان را داشتند:

«همه چشم به نتایج کار کنگره دارند و تصورشان این است که اگر-مثلاً- مهدوی به سمت دبیرکلی انتخاب شود، آنها در سمت‌های‌شان ابقا می‌شوند و در غیر این صورت، محلی برای آنها نیست و به همین خاطر، کارهای حزب به صورت سطحی پیش می‌رود.»^(۲)

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۰۷، شایان ذکر است که شورای هماهنگی جناح پیشرو، از تاریخ ۵۷/۱/۸ الی ۵۷/۳/۲۸، درباره‌ی کمیته‌های اقدام ملی جلساتی تشکیل داد، اما کلیه‌ی کارهای این جناح به دلیل نفوذ نکردن مجیدی در توده‌ی مردم بی‌اثر بود، بنابراین وی استعفا کرد. و دکتر نصرالله مزدهی انتخاب شد.
۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۳

در زمان دبیرکلی آموزگار، ۱۱۴ کمیته‌ی مطالعاتی که به آنها در سازمان‌های وابسته به حزب اشاره شد، سازمان مبارزه با گران‌فروشی و کمیته‌ی نظارت که به منظور نظارت بر دستگاه‌های اجرایی بود، همگی اینها که در زمان هویدا ایجاد شده بودند، از بین رفتند و منحل شدند. و این تغییرات سازماندهی، در کنار تغییرات در دبیران واحدهای اجرایی، بی‌تفاوتی افرادی که در روزهای نخست، عجلانه عضویت حزب را پذیرفته بودند و در نهایت، رکود فعالیت‌های واحدهای اجرایی را منجر شد؛ البته مسئولان حزبی خود، این مشکلات و پیامدهای آنها را مدنظر داشتند، ولی تنها کاری که در این خصوص انجام می‌دادند، باز هم تغییرات تشکیلاتی بود؛ به طوری که در سال آخر حیات سیاسی حزب، محمدحسین موسوی در صدد تغییر تشکیلات واحدهای اجرایی بر آمد، که البته عمر حزب و مسائل سیاسی سال ۵۷، فرصت لازم را به حزب نداد. براساس این طرح کشور از نظر تشکیلاتی، به ۵ منطقه تقسیم می‌شد و برای هر منطقه یک نفر مسئول انتخاب می‌شد. آن مسئول به اتفاق یک کادر حزبی مسائل هر منطقه را حل می‌کرد. برای مثال استان‌های: آذربایجان شرقی و غربی، کردستان، ایلام و کرمانشاه بر این اساس یک مسئول منطقه دارند؛ ولی دبیران استان‌ها را دبیرکل حزب انتخاب می‌کند. براساس این طرح، بازرسی نیز جزو تشکیلات حزب می‌شود (به جای کمیته‌ی نظارت) و به این ترتیب، قائم مقام تشکیلات حزب هفت معاون دارد که ۵ نفر از آنها مسئول مناطق حزبی استان‌ها هستند و یکی هم مسئول بازرسی و دیگری معاون اداره‌ی کانون‌ها و شوراهای نام دارد. این طرح چنان‌که گفته شد، جهت جلوگیری از تغییرات سازمانی حزب تشکیل و راه‌اندازی شده بود که خود، اساس تشکیلات حزب را سست و ضعیف می‌کرد.

در عین حال، محل تشکیل حزب، تأمین کادر موظف تمام وقت و نیمه وقت و هزینه‌های اداری و پرسنلی حزب، از جمله نخستین کارهای مسئولان واحدهای اجرایی بود. این کار با توجه به امکاناتی که از احزاب سابق بر جای مانده بود و به مدد بودجه‌ی اختصاصی دولت به حزب، زمینه‌های مادی اداره‌ی واحدها را فراهم کرد. به همین جهت تشکیل کانون‌ها، که کوچک‌ترین واحد حزبی و در عین حال مهم‌ترین آنها به شمار می‌روند، آغاز شد. از همان ابتدا مسائلی مانند: پراکندگی و دوری روستاها، کمبود محل‌های مناسب برای تشکیل کانون‌ها و در برخی حوزه‌ها اختلافات ریشه‌دار محلی از

جمله مشکلاتی بودند که هر یک از دبیران با آن مواجه شدند. در هر یک از این کانون‌ها، مسئولان حزبی با مسائل و مشکلات مردم روبه‌رو بودند و در این زمینه طرح‌هایی که اعضای کانون‌ها به مسئولان جهت حل مسائل خود ارائه می‌کردند چنان که پیش از این گفتیم بایگانی می‌شد و بیشتر پتانسیل حزب جهت گسترش کمی کانون‌ها- و به ویژه، در سال‌های آخر حیات سیاسی حزب- در مبارزات علیه رژیم مصروف می‌شد. در زمان دبیرکلی هویدا، دفتر پیگیری و بررسی جهت انعکاس نظرها و انتقادهای مردم به مسئولان اجرایی، برای دریافت نظرها، طبقه‌بندی آنها و ارجاع هر پیشنهاد به رابطان حزبی و جناح‌ها جهت پیگیری و تهیه‌ی پاسخ به پیشنهادکننده تشکیل گردید؛ هر چند در استان‌ها این کار انجام داده نشد؛

«همچنین تشکیل کمیته‌ی ویژه‌ی نظارت بر طرح و توسعه‌ی فرودگاه مهرآباد، نظارت بر طرح ضربتی ایجاد واحدهای مسکونی، نظارت بر ساختمان‌های حزب، کمیته‌ی نظارت بر شهرک اکباتان، ایجاد تسهیلات گذرنامه، رسیدگی به مسائل ساختمان باغ شاه، رسیدگی به وضع کارخانه‌ی کودگیاهی شهرداری تهران، رسیدگی به وضع خرما‌ی خوزستان یا کمیته‌ی تحقیق و مبارزه با انحرافات اجتماعی.»^{(۱)(۲)}

همگی موارد یاد شده در دوره‌ی دبیرکلی آموزگار از بین رفت و منحل شد و به جای رسیدگی به مسائل و مشکلات مردم، از جمله وظایف عمده‌ی واحدهای اجرایی، بزرگ‌نمایی جشن‌ها و سالگردهایی مثل: سالروز میلاد شاه، تولد ولیعهد، زادروز فرح پهلوی، ۱۷ دی، سالروز کشف حجاب، سالگرد انقلاب شاه و ملت و سالروز تشکیل حزب رستاخیز^(۳) یا تظاهرات به نفع رژیم به ویژه، در ساله‌های ۵۶ و ۱۳۵۷ از جمله تظاهرات در: تبریز، قم، کرمانشاه، بوشهر، بابل، یزد، سنندج، اهواز، شیراز و در واکنش به مبارزه‌های قم و تبریز به دنبال درج مقاله‌ی «ایران و استعمار سرخ و سیاه» در

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۱، ص ۹

۲. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی. شماره‌ی بازبایی ۱۰، ص ۷۲

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۱، ص ۹

روزنامه‌ی اطلاعات بود.^(۱)

جدای از فعالیت سیاسی حزب در سطح کشور، وظایف تشکیلاتی واحدهای اجرایی، تشکیل کانون‌های حزبی، ایجاد نظم و هماهنگی در امور تشکیلاتی، تشویق و ایجاد جلسات مداوم در کانون‌ها و به طور کلی، گرایش و سوق دادن مردم به امر مشارکت، از طریق کانون‌های حزبی بود. در این موارد، براساس گزارش ساواک در سال ۱۳۵۵، فقط فرمانداری کل سمنان و استان خراسان پیشرفت قابل توجهی داشته است و در سایر نقاط کشور، نظیر: استان‌های فارس و خوزستان آهنگ حرکت حزب، کند و نارسا بود. در ارزشیابی، ساواک با توجه به جلسات مداوم کانون‌ها و تعداد افراد شرکت‌کننده در آنها، فرمانداری کل سمنان با بالاترین امتیاز و سپس به ترتیب استان‌های: خراسان، کردستان، ایلام، کرمان، زنجان، آذربایجان غربی، لرستان، کرمانشاه، فرمانداری کل کهگیلویه و بویراحمد، همدان، مرکزی، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، گیلان، تهران، آذربایجان شرقی، مازندران، خوزستان، یزد، فارس، اصفهان و بندر عباس قرار داشتند.^(۲)

به طور مثال، فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران در تهران که مرکز کشور بود و انتظار بیشتری از آن می‌رفت، کند بود؛ به طوری که گزارشگر ساواک، کانون‌هایی را که در تهران تشکیل می‌شوند تنها ۵۰ الی ۷۰ کانون ذکر می‌کند.^(۳) تأثیر دبیران استان و شهرستان‌ها در ایجاد جاذبه‌ی حزبی و جلسات مداوم کانون‌ها بسیار بارز بود. به طور مثال، در سمنان دبیر حزب، بنا بر اسناد گزارشگران ساواک، در مقابل دبیران استان‌های [فارس، خوزستان، یزد، از بصیرت لازم جهت ایجاد جاذبه‌ی حزبی برخوردار بود.^(۴) در واقع در انتخاب و انتصاب مسئولان حزبی، قاعده و قانونی وجود نداشت و مسئولان حزب و همچنین رؤسای کانون‌ها که باید واجد شرایطی از جمله: سابقه، خوشنامی، تجربه، کاردانی، دانش و بصیرت سیاسی، شناخت هدف‌های حزب،

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۸

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۳

۳. بنگرید به: سند شماره‌های ۱۰۹ و ۱۰۸

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۳

انعطاف‌پذیری برای پذیرش نظرات و افکار صحیح و سازنده و سرانجام اینکه دارای قدرت بیان باشند تا بتوانند در جذب اعضای حزبی به کانون‌ها و جلسات مداوم آنها مؤثر باشند، در بیشتر شهرستان‌ها و انتخاب دبیران آنها در نظر گرفته نشد؛ به‌ویژه، دبیران حزبی خراسان، کرمانشاه و فرمانداری کل کهگیلویه و بویراحمد تأیید‌کننده‌ی همین نظر است.^(۱) در تهران نیز همین وضعیت بنا به یکی از گزارش‌های ساواک، زمینه‌های استعفای ضیاء مدرسی و جایگزینی دکتر محمدرضا عاملی‌تهرانی شد.^(۲) این موضوع علاوه بر اینکه جاذبه‌ی حزبی را در کانون‌ها تضعیف می‌کرد، باعث طرد و دوری اعضای کانون‌ها می‌شد.^(۳)

«در مجموع، مسئولان حزب در بیشتر شهرستان‌ها، فاقد شرایط لازم می‌باشند. مردم و به‌خصوص جوانان - از آن استقبال به عمل نیاوردند و به جز تعداد محدودی کارمندان حقوق بگیر که عضو این تشکیلات شده‌اند، سایرین فقط اسماً، عضو حزب بودند و تشکیل‌دهندگان جلسات هر دفعه، چهره‌های گوناگون مستخدمین دولت می‌باشند که آنان را به زور به جلسه می‌برند.»^(۴)

درباره‌ی تعداد کانون‌ها و اعضای آن در واحدهای اجرایی، با آمارهای ضد و نقیضی هم در آمار ارائه شده به وسیله‌ی خود حزب و هم در آمار ارائه شده توسط گزارشگران ساواک مواجه می‌شویم. شمار کانون‌های استان‌ها با استفاده از اطلاعات امیرعباس هویدا - دبیرکل وقت - در کنگره‌ی دوم حزب، در جدول صفحه‌ی بعد مشاهده می‌کنیم.^(۵) این جدول، آمار کانون‌ها را تا ۹ اسفند ۱۳۵۴ نشان می‌دهد.

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۲

۲. برای مطالعه‌ی چگونگی این جایگزینی بنگرید به: سند شماره‌ی ۹۵

۳. برای مطالعه‌ی این مورد بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۲، صص ۱۱-۱۲

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۲۵

۵. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱۰، صص ۵۴-۵۳

ردیف	عنوان و محد جغرافیایی	تعداد کلون های شهری	تعداد کلون های روستایی	جمع تعداد کلون های روستایی و شهری	تعداد اصحاب کلون های شهری	تعداد اصحاب کلون های روستایی	جمع تعداد اصحاب کلون های شهری و روستایی	نسبت کلون های به جمعیت
۱	آذربایجان شرقی	۶۰۸	۶۷۲	۱۲۸۱	۷۰۲۲۲	۱۶۰۴۷۰	۲۱۰۶۹۲	۷۴۲۰۴۰ / ۲۸٪
۲	آذربایجان غربی	۳۷۹	۹۷۷	۱۳۵۶	۴۱۰۱۹	۸۴۰۶۸	۱۲۵۰۸۷	۳۲۰۱۶۰ / ۴۲٪
۳	اصفهان	۳۵۲	۱۸۸	۵۴۰	۴۸۳۹۹	۲۵۴۲۰	۷۳۸۱۹	۴۵۸۸۸۰ / ۱۶٪
۴	ایلام	۱۲۳	۳۱۷	۴۴۰	۱۴۹۹۷	۳۱۸۳۰	۴۶۸۲۷	۳۳۳۶۰ / ۷۳٪
۵	یزد و جزایر ساحلی	۶۳	۱۵۴	۲۱۷	۶۶۳۷	۱۶۹۲۶	۲۳۵۶۳	۱۰۱۰۴۰ / ۲۳٪
۶	بوشهر	۹۶	۲۱۶	۳۱۲	۱۰۴۲۰	۲۲۶۷۵	۳۳۰۹۵	۷۶۵۰ / ۴۳٪
۷	چهارمحال بختیاری	۹۶	۱۱۱	۲۰۷	۱۰۰۹۷	۱۱۴۰۵	۲۱۵۰۲	۸۵۲۰۰ / ۲۵٪
۸	بویر احمد و کهگیلویه	۱۷	۷۶۷	۷۸۴	۲۰۹۳	۴۹۱۷۸	۵۱۲۷۹	۵۴۷۲۰ / ۸۹٪
۹	خراسان	۷۸۰	۲۴۷۶	۳۲۵۶	۱۳۳۰۲۴	۲۶۶۱۵۹	۴۲۹۶۱۵	۶۶۶۰۰۰ / ۶۱٪
۱۰	خوزستان	۷۰۶	۲۹۱	۹۹۷	۸۳۰۹۵	۳۲۲۳۰	۱۱۵۳۲۵	۴۹۲۴۰۰ / ۲۳٪
۱۱	زنجان	۱۶۶	۷۰۱	۸۶۷	۱۲۸۴۰	۷۳۴۹۰۱	۸۶۳۳۱	۱۲۳۳۶۰ / ۷۰٪
۱۲	مبستان و بلوچستان	۱۲۲	۹۲۳	۱۰۴۵	۱۳۵۹۴	۶۰۳۰۳	۱۰۳۸۹۷	۱۴۲۷۲۵ / ۷۸٪
۱۳	سمنان	۱۵۶	۱۳۲	۲۸۸	۱۹۴۶۶	۱۵۶۴۰	۳۵۱۰۶	۵۲۲۸۰ / ۶۹٪
۱۴	فارس	۴۸۲	۹۱۷	۱۳۹۹	۶۲۲۲۱	۱۳۶۷۰۲	۱۹۸۹۲۳	۴۶۱۰۴۰ / ۴۳٪
۱۵	کردستان	۸۹	۴۰۶	۴۹۵	۱۰۹۲۰	۴۳۶۰۶	۵۴۵۲۶	۱۷۱۶۰۰ / ۳۴٪
۱۶	کرمان	۱۹۹	۲۱۰	۴۰۹	۳۵۰۰۳	۲۵۷۲۹	۶۰۷۲۲	۲۴۸۸۸۰ / ۳۵٪
۱۷	کرمانشاه	۱۶۶	۷۷۶	۹۴۲	۱۹۶۵۰	۶۰۵۰۶	۸۰۱۵۶	۴۳۸۰۰۰ / ۳۶٪
۱۸	گیلان	۴۴۰	۷۴۲	۱۱۸۲	۵۲۲۰۴	۷۹۸۵۰	۱۳۲۰۵۴	۳۶۷۹۲۰ / ۴۰٪
۱۹	لرستان	۱۶۴	۹۹	۲۶۳	۲۲۹۱۱	۹۲۴۵	۳۲۱۵۶	۲۶۸۸۰۰ / ۱۵٪
۲۰	مازندران	۸۷۶	۷۵۹	۱۶۳۵	۱۰۹۵۶۱	۷۷۹۸۱	۱۸۲۵۴۲	۵۸۳۴۴۰ / ۳۹٪
۲۱	مرکزی	۸۸۶	۹۷	۹۸۳	۱۰۳۹۸۳	۹۲۹۸	۱۱۳۲۸۱	۱۵۷۶۵۶۰ / ۷۷٪
۲۲	همدان	۱۲۰	۳۴۴	۴۶۴	۱۶۱۸۹	۴۲۲۲۴	۵۸۴۱۳	۲۴۴۰۸۰ / ۲۴٪
۲۳	یزد	۱۰۵	۱۱۸	۲۲۳	۱۲۷۷۶	۱۲۴۵۹	۲۵۲۳۵	۷۲۹۶۰ / ۳۴٪
	جمع	۷۲۸۹	۱۳۵۷۸	۲۰۸۶۷	-	-	۲۴۱۰۶۰/۳۵	۷/۵۹۴/۱۰۰

دلایل رکود فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران

با اینکه تعداد کانون‌های حزبی تا آخر خرداد ۱۳۵۵، به (قم ۳۲۱۷۲ رسید و تعداد اعضای آن ۳/۶۳۴/۸۵۷ نفر و شامل ۹۸۹/۹۱۵ نفر زن و ۲/۶۴۴/۸۹۲ نفر مرد می‌شد)^(۱)، در سال ۱۳۵۷، این تعداد ۵ میلیون نفر ادعا شد؛^(۲) ولی این تعداد با پیش‌بینی هویدا درباره‌ی عضویت هفت میلیونی فاصله‌ی زیادی داشت و نشان‌دهنده‌ی این واقعیت بود که پیشرفت حزب، از نظر جذب مردم به کانون‌ها به کندی صورت می‌گرفت؛ همچنین بنا بر اظهارات دبیران استان‌ها، تعداد جلسات مداوم کانون‌ها در سطح کشور خیلی کم بود؛ این کمبود در روستاها و بخش‌ها بیشتر محسوس بود و از تشکیل جلسات پی‌درپی خیری نبود:

«در تهران تعداد کمی از کانون‌ها تشکیل می‌شوند، با اینکه تاریخ تشکیل جلسات کانون‌ها در روزنامه‌ی رستاخیز درج می‌شود. ولی استقبال مردم در این مورد بسیار ناچیز و در شهرستان‌ها در جلسات، رکود می‌باشد.»^(۳) در شهرستان‌های دور از پایتخت، وضعیت رکود محسوس‌تر می‌باشد و کم‌کاری و بی‌کاری در حزب رستاخیز و مسئولان آن مسأله‌ای بود که عموم منابع از آن صحبت می‌کنند. صورت حساب حزبی که درباره‌ی حزب انتشار می‌یابد، ساختگی می‌باشد و حزب در رکود کامل به سر می‌برد.^(۴) «دکتر توانا» نماینده‌ی دوره‌ی بیست و سوم مجلس شورای ملی درباره‌ی وضعیت اصفهان اظهار می‌کند: استقبال مردم جهت شرکت در کانون‌ها فوق‌العاده بد و اصولاً افراد و اعضا در جلسات کانون‌ها شرکت نمی‌نمایند.»^(۵)

یا براساس گزارش ساواک در مهرماه ۱۳۵۶، وضع حزب در اهواز نامطلوب بوده و فعالیت چندانی نداشته است، چند نفری هم که در ظاهر، به عنوان مسئولان شاخه‌ها

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۳ ص ۳

۲. بولتن شماره‌ی ۳۴۱/۴۵

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۲۳

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۳

۵. بنگرید به سند شماره‌ی ۱۸۱

انتخاب شده‌اند، چندان کار مثبتی انجام نداده‌اند و به وظایف خود اعتنایی ندارند. بیشتر کانون‌ها جلسه‌ای تشکیل نداده‌اند و اگر صورت جلسه‌ای هم تشکیل شود، جنبه‌ی ظاهری دارد. کمیته‌ها هم جلسه‌ای ندارند و اگر داشته باشند، فقط جمالتی است که روی کاغذ آورده‌اند و با عمل تطابق ندارد.^(۱) بدیهی است وقتی تعداد جلسات مداوم کانون‌ها کم بود، مشارکت مردم نیز ناچیز شد. و به این ترتیب، نتیجه‌ای که به دست آمد، نارسایی و نقص در پیشرفت کار حزب بود:

«در مراسم روز ۲۵۳۵/۱/۲۱ [۱۳۵۵]، که مراسم ویژه‌ای به مناسبت ۲۱ فروردین، در سالن اجتماعات سازمان جوانان حزب رستاخیز ملت ایران تشکیل شد، حدود ۷۰ نفر از مسئولان حزبی شرکت کردند؛ ولی قسمت بیشتر سالن خالی بود. قبل از حضور دبیرکل در جلسه، سرهنگ شایسته‌پور- مسئول کشتارگاه تهران- به یکی از مدارس جنب ساختمان سازمان مراجعه کرد و با رضایت رئیس مدرسه، چندین کلاس تعطیل و دانش‌آموزان به سالن سازمان منتقل شدند. به محض ورود نخست‌وزیر به جلسه و مشاهده‌ی دانش‌آموزان، از محیط مراسم ناراحت شد و از دکتر مهاجرانی (واعظ) خواست که سخنان کوتاهی ایراد نماید.»^(۲)

از عمده‌ترین دلایلی که برای رکود حزب رستاخیزی اقامه کرد این است که:

۱- به طور کلی، قدرت تجهیز احزاب برانگیخته شده از بالا، نسبت به احزابی که به صورت خودجوش، از بطن جامعه شکل می‌گیرد، اندک می‌باشد. در شکل دوم، مردم به حزب روی می‌آورند و در حزب از دولت انتقاد می‌کنند؛ بنابراین نوعی تحرک و انگیزه‌ی تحرک در آنها برای تأثیرگذاری وجود دارد؛ ولی هنگامی که حزب و دولت یکی باشند از انتقاد صرف نظر می‌شود و از تحرک و انگیزه‌ی آن خبری نیست؛ زیرا به قولی «نمی‌دانند قضیه به کجا می‌انجامد.» دبیر حزب رستاخیز کردستان (علی محمد ساکی) درباره‌ی علت رکود در فعالیت‌های حزبی حوزه‌ی خود، دولتی کردن حزب را که نشان‌دهنده‌ی

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۸۵

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۸

نوعی دیکتاتوری است و بنابراین تأثیر بسزایی در تضعیف قدرت تشکیلاتی در تجهیز سیاسی حزب رستاخیز دارد، دلیل اصلی قلمداد می‌کند و می‌گوید:

«حزب رستاخیز به جز دادن دستورالعمل اداری، کار دیگری نمی‌کند.»^(۱)

۲) ضعف مدیریت و شایستگی نداشتن بیشتر مسئولان استان‌ها و شهرستان‌ها را از جمله عوامل دیگر رکود فعالیت‌های حزبی می‌توان شمرد. چنان‌که درباره‌ی این عامل سخن گفتیم مسئولان و دبیران حزب، در ایجاد جاذبه‌ی حزبی و تشکیل مداوم کانون‌ها تأثیر زیادی داشتند. به‌طور مثال، در یکی از جلسات کانون‌های تهران (دبیرستان عاصمی) در ۱۵/۱۰/۵۴، جهت انتخاب رئیس و نایب رئیس و منشی‌ها، رئیس دبیرستان مزبور اظهار کرده بود که رئیس ما انتخاب شده هست و این رأی‌گیری فرمالیته است. بدین سبب، جمعی از فرهنگیان این کانون ناراحت شدند و سالن را ترک کرده بودند.^(۲) مسئولانی که به‌طور کلی، بی‌طرف بودند و پیش از این به رستاخیز و اصول آن اعتقاد داشتند، موقتاً از دیگران عمل می‌کردند. مانند: دبیر فرمانداری کل سمنان که بالاترین نمره را در ارزشیابی واحدهای اجرایی به دست آورد.

۳) باند بازی و سیاست‌زدگی در حزب و از صحنه خارج کردن جناح مقابل و عمل برخلاف وجه تسمیه‌ی حزب رستاخیز، از جمله عوامل دیگری است که باید برای آن در رکود فعالیت‌های حزبی تأثیر زیادی قابل شد. به عبارت دیگر، حزب رستاخیز که به منظور وحدت و همبستگی ملت، برای تحقق اهداف انقلاب شاه و ملت و دوری از فضای ضدیت و همبستگی که در سال‌های ۱۳۵۱-۱۳۵۳ میان «حزب اقلیت مردم» و «اکثریت ایران نوین» وجود داشت، به صحنه‌ی سیاسی آمده بود، با باند بازی و سیاست‌زدگی در حزب منافات داشت؛ این موضوع در سال ۱۳۵۷، در حزب رستاخیز به اوج خود رسید که یکی از دلایل انحلال حزب رستاخیز نیز به شمار می‌رود. بنابراین به‌وجود آمدن همین آفت‌ها در حزب، از تغییر آیین‌نامه‌های انتخاباتی، توطئه‌چینی و ابطال غیرقانونی آرا خودداری نمی‌کردند. منوچهر یزدی- از اعضای هیأت اجرایی

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۶۱

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۲، ص ۱۲

موقت. در اعتراضیه‌ای خطاب به آموزگار، از همین شیوه‌ی برخورد گلیابه می‌کند:

«در انتخابات هیأت اجرایی، آنچه که به حساب نیامد، رأی شورای مرکزی هر استان بود و در عوض، با تنظیم آیین‌نامه‌ی آنچنانی که حتی در بین اعضای شورای مرکزی به موقع توزیع نشده بود، انجام دادن انتخابات را به صورتی در آوردند که برای بیشتر شرکت‌کنندگان روشن بود که افرادی به عضویت هیأت اجرایی منصوب می‌گردند که پیش از این انتصاب آنها به تصویب و تأیید صحنه‌گردانان حزبی رسیده بود؛ آنچه محرز و مسلم بود این بود که باید عضو هیأت اجرایی برای هر استان، به وسیله‌ی اعضای شورای مرکزی همان استان، انتخاب گردد... ولی چون این چنین انتخاباتی که مبتنی بر واقعیت و رأی اعضای شورای مرکزی استان باشد، نمی‌توانست نظرات شخصی گردانندگان و سیاست‌باندبازی گردانندگان حزبی را تأمین نماید... با ابطال حدود ۵۰۰ برگ رأی، که می‌توانست در انتخابات، سرنوشت ساز باشد، اقدام کردند و مسلم است چون این قبیل توطئه‌چینی‌ها احتیاج به زمان و فرصت کافی دارد، دیدیم که چگونه شمارش و اعلام رأی نیز بر خلاف وقت تعیین شده، ساعت‌ها در اتاق‌های در بسته، به تأخیر افتاد.»^(۱)

روی دیگر باند بازی و سیاست‌زدگی، اختلافات داخلی میان مسئولان حزبی است؛ البته این اختلاف، بازتاب نامطلوبی در اعضای ساده‌ی حزب دارد. برای مثال، در یکی از جلسات هیأت اجرایی که کیفیت انتخابات آن در بالا گفته شد، دکتر محمدرضا عاملی‌تهرانی - قائم مقام وقت دبیرکل حزب - در پاسخ به اظهارات محمدحسین موسوی - از دیگر قائم مقام‌های وقت دبیرکل حزب پان ایرانیست که محسن پزشکپور را مورد حمله قرار داده بود - اظهار کرد:

«این‌گونه مطالب، خارج از موضوعات و وظایف هیأت اجرایی است و پان ایرانیست‌ها، رستاخیز و اصول آن را قبول دارند، ولی دستگاهی که این بار را

۱. بنگرید به، سند شماره‌ی ۷۰ و همچنین درباره‌ی نحوه‌ی انتخابات هیأت اجرایی به قسمت مربوط، در همین کتاب مراجعه شود.

می‌کشد، قبول ندارند. باید با آنها مذاکره گردد. در این هنگام جلسه متشنج شد و چند نفر از شرکت‌کنندگان، جلسه را ترک نمودند. سپس محمود جعفریان وی را مورد حمله قرار داد و چند نفر از شرکت‌کنندگان در جلسه برخاسته، اظهار داشتند: این چه نوع حزبی است که بین قائم مقام‌های آن هماهنگی و اتفاق نظر وجود ندارد.»^(۱)

در ماجرای اختلافات میان فریدون مهدوی- وزیر مشاور و قائم مقام دبیرکل حزب رستاخیز- با ضیاء- مسئول طرح و بررسی‌های حزب- نیز چنین اختلافاتی به چشم می‌خورد. مهدوی به قسمت مذکور مراجعه کرد و تابلوی کمیته‌ی طرح و بررسی‌های حزب را از دیوار کند و به سویی پرتاب نمود و اظهار کرد: «دیگر به چنین کمیته‌ای نیاز نداریم.»^(۲) این موضوع نیز در میان اعضای کمیته‌ی مزبور که ناظر ماجرا بودند، یا در کل اعضای حزبی که به زودی از چنین ماجراهایی خیردار می‌شدند، اثر مطلوبی نداشت.

۴) بی‌توجهی به خواسته‌ی اعضای کانون‌ها نیز از عوامل رکود فعالیت‌های حزبی به شمار می‌رفت. روشن است که آنچه حزب را در مسیر ارتباط با مردم قرار می‌داد، مشارکت و همکاری حزب در از میان برداشتن مسائل، نیازها و خواسته‌های مردم بود، چنانچه این تقاضاها به مرحله‌ی اجرا درمی‌آمد، مردم خود به خود، به صورت دسته جمعی، برای تشکیل کانون‌ها پیش‌قدم می‌شدند و در غیر این صورت، فقط به ثبت‌نام اکتفا می‌کردند و از شرکت در جلسات امتناع می‌نمودند. چنان‌که گفتیم، یکی از وظایف دفتر مردم آن بود که آنها بتوانند نظرات خود را در هر زمینه‌ای ابراز و پیشنهاد‌های خود را ارائه کنند؛ ولی این دفتر در شهرها و مراکز استان‌های سطح کشور تشکیل نشد.

«مسائلی که در کانون‌ها مطرح می‌شد، بیشتر طرح شکایات و ایراداتی نسبت به گرانی ارزاق عمومی، خدمات شهری، خدمات درمانی و ترافیک و تأمین مسکن برای افراد بی‌خانه بوده است که در این موارد، کمتر نتیجه‌ای حاصل می‌شد.»^(۳)

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۸، ص ۸

۲. همان

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۱، ص ۶

۵) مسئولان، دبیران و حتی بیشتر اعضای حزب از کارمندان دولت بودند؛ در حالی که باید فقط کار موظف خود را دنبال می‌کردند. آنها که در پست‌های حساس اداری بودند، با انتصاب در سمت‌های حزبی از مشاغل دولتی استعفا می‌کردند تا کار حزبی کار ثابوی آنان تلقی نشود؛ بنابراین توأم شدن دو مقام دبیرکلی و نخست‌وزیری، از عوامل شکست حزب بود. در واقع، احساس مسئولیت نسبت به مسائل حزبی فقط در صورتی امکان‌پذیر بود که پست‌های اداری و حزبی پرمشغله در یک شخص جمع نشوند. دکتر منصور «میرخانی»- مسئول امور کانون‌های حزب رستاخیز:

«مدت مدیدی بود که به حزب مراجعه نمی‌کرد و بسیاری از نامه‌ها و شکوایه‌های مردم، پاره و از بین می‌رفت. و بدین ترتیب، مسئولان و عوامل موجود حزب نتوانستند ارتباط منطقی بین مردم و حزب ایجاد کنند و این ارتباط، یعنی ترتیب اثر دادن به خواست‌ها، نیازها و پیشنهادات موجود [بود] ضمناً حدود ۵ ماه است که کلیه‌ی صورت جلسات استان‌ها خوانده نشده و انباشته گردیده و هیچ کس احساس مسئولیت نمی‌کند.^(۱)»

به عبارتی دیگر انضباط حزبی در حزب رستاخیز ضعیف بود. واکنش کار مسئولانی که با احساس مسئولیت و به طور جدی کار کنند، قطعاً در سایر اعضای حزبی مؤثر بود. نظم و انضباط حزبی در هر حزب سیاسی باعث می‌شود اگر اجتماعی در نظر گرفته شود، هر عضو کانون، خود را به مشارکت موظف ببیند. انضباط حزبی به‌ویژه، در دو سال آخر و اعلام فضای باز سیاسی توسط آموزگار و به خصوص، در پیش‌گرفتن سیاست انعطاف‌پذیری دولت و اعلام اینکه موضوع عضویت در حزب رستاخیز ملت ایران «اجباری نیست»^(۲) از جانب داریوش همایون (سخنگوی دولت) ضعیف شد.

۶) ضابطه نداشتن در انتصاب دبیران و مسئولان حزبی و انتخاب آنان به شیوه‌ی دولتی را می‌توان از دیگر عوامل ضعف فعالیت‌های حزبی حزب رستاخیز دانست. اگر رهبران و مسئولان حزبی از میان افراد موجه و خوشنام و دلسوز به حال مردم و همچنین

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۴۹

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۴

دارای دانش سیاسی، تجربه و ادب و احترام به نظرات مردم انتخاب شوند، عده‌ای را به سوی خود جلب می‌کنند و اگر رهبران، افرادی مورد وثوق نباشند، کسی در حزب جمع نمی‌شود. در حزب رستاخیز، برخی از مسئولان و افرادی که برای مناطق مختلف تعیین می‌شوند، با توجه به شیوه‌ی دولتی و نه ضابطه‌ی حزبی^(۱) به این مسئولیت گمارده می‌شدند؛ به همین علت، قسمت تشکیلاتی حزب، در جمع کردن مردم در کانون‌های حزبی در مرکز و شهرستان‌ها توفیقی به دست نیاورد؛ چرا که آقایان ده‌ها، کوهستانی، فدایی مقدم، دکترزنگار و ملک‌زاده، باندی را تشکیل دادند و به علت عدم رابطه‌ی مستقیم با مردم و انتخاب مسئولان حزبی شهرستان‌ها از افراد غیر وارد، موجب عدم توفیق در تشکیلات حزب رستاخیز شدند.^(۲) برای نمونه، گزارش ساواک از انتخاب سیروس معتمدی به سمت مسئول حزب استان خراسان، حاکی است:

«با اینکه مدتی است پروفیسور سیروس معتمدی، به سمت مسئول حزب استان خراسان تعیین شده و حزب هم دارای ساختمان مجلل و زیبایی است، ولی کوچک‌ترین نشانه‌ای از فعالیت حزبی در سطح استان و به‌ویژه، مشهد مشاهده نمی‌شود... به علت عدم مدیریت صحیح حزب مذکور... انتخاب معتمدی اشتباه بود؛ زیرا این پزشک آنقدر تجربه ندارد که بتواند چنین دستگاه عظیمی را اداره نماید.»^(۳)

«آقای معتمدی با آنکه فرد دانشگاهی است، دانشگاهیان مشهد هیچ‌گونه فعالیتی در خصوص کارهای حزبی نشان نمی‌دهند و آنچه استنباط می‌شود این است که وی و جبهه‌ی عمومی در مشهد ندارد؛ زیرا برخوردشان با مردم خوب نیست و از طرفی، برای اداره‌ی حزب تنها خوبی و پاکی مطرح نیست؛ فرد پرتحرک و بسیار حراف لازم است. به همین خاطر، استقبالی از طرف مردم دیده نشد.»^(۴)

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۵۲

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۹

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۲۷

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۲۸

دبیران حزبی کرمانشاه و کهگیلویه و بویراحمد نیز وضعیت مشابهی داشتند.^(۱) همچنین مسئولان مناطق ۱۲ گانه‌ی تهران، که بنا به تحلیل گزارشگر ساواک، افرادی ناوارد، عاری از ششم سیاسی و دارای مشاغل خصوصی و دولتی بودند. [که] انعکاس نامطلوبی در بین اعضای حزبی می‌گذاشت.^(۲)

۷) ساترالیسم شدید، عنوانی که پیش از این گفتیم که شاه دربارهی سازماندهی حزب به کار برد، استفاده نکردن از افراد بومی برای مسئولیت‌های کانون‌ها و همچنین کنترل ساواک و استعلام نظر آن سازمان از جانب تشکیلات مرکزی حزب برای دبیران و مسئولان حزب در سطح کشور، از عواملی بود که تحرک مسئولان، نوع رابطه‌ی آنها با مردم و مسائل سیاسی را تحت تأثیر قرار می‌داد. این استعلام به منظور ممانعت از راه یافتن عناصر سابقه‌دار و نایاب به کمیته‌های حزبی یا کادر اداری حزب توجیه می‌شد.

۸) مداخله‌ی نمایندگان مجلسین در امر انتصاب مسئولان حزبی شهرستان‌ها، باعث نوعی جبهه‌بندی بین مخالفان نمایندگان مجلس و طرفداران آنها می‌شد. بدین ترتیب، مسئولان حزب در منطقه، از نیروهای نماینده‌ی محل تلقی می‌شدند و دسته‌بندی و نارضایتی از این وضعیت، فعالیت‌های حزبی را متأثر می‌ساخت.^(۳)

مدیریت نادرست و فساد اداری مسئولان حزبی^(۴)، بدبینی و سابقه‌ی ذهنی مردم از احزاب گذشته^(۵)، نارسایی در امر آموزش سیاسی^(۶)، وعده‌هایی که به اعضای کانون‌ها از طرف مسئولان داده شد، ولی عمل نشد، خودپسندی و خودخواهی مسئولان حزبی^(۷)، نبود ضابطه‌ی سنجش فعالیت‌های افراد و سیستم تشویق و تنبیه اعضا، آشکار نبودن رابطه‌ی حزب با انجمن‌های شهر و شهرستان^(۸) و بالاخره مخالفت توده‌ی

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۰.

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۹۳.

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۱.

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۳۱.

۵. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۳۰.

۶. بنگرید به: همین کتاب، فصل تشکیلات حزب رستاخیز ملت ایران.

۷. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۰.

۸. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۶.

مسلمانان ایران که به لحاظ دینی از شرکت در حزب منع شده بودند، [باعث شد که] روحانیون و در رأس آنها امام خمینی، عموم مقلدین را از همراهی با حزب باز می‌داشتند؛^(۱) [که همه‌ی اینها] از دیگر عواملی بودند که رکود فعالیت‌های حزبی را سبب شدند.^(۲) حرکت کند حزب چنان بود که برای ایجاد تحرک در آن، ساواک پیشنهادی مبنی بر لزوم انشعاب و جذب مخالفان بدین مضمون داد:

«به منظور ایجاد تحرک هر چه بیشتر در حزب رستاخیز در وضعیت فعلی، اصلح است به تدریج، در داخل حزب، انشعاب به وجود آید و عده‌ای اعلام کنند که ما کادر رهبری فعلی حزب را قبول نداریم و با اعتقاد به سه اصل حزب، خود این افراد، رهبری را انتخاب کرده و معرفی کنند و از طرفداران خود بخواهند که در انتخاب کاندیدای آنها به منزله‌ی رهبر حزب با آنها همکاری و مشارکت داشته باشند. از این رو، با اتخاذ این سیاست، چه بسا امکان دارد که تعداد زیادی از مخالفین هم به این گروه جدید پیوسته و تقریباً فعالیت این مخالفین جنبه‌ی هماهنگ شده‌ای پیدا نماید و تردیدی نیست که با پیوستن عده‌ای از مخالفین به این جناح، آرامش قابل توجهی در خارج حزب و بین مخالفین، پیدا خواهد شد؛ و این اقدام، عملیات مخالفین حرفه‌ای را تحت الشعاع قرار داده و دست کم تا پنج شش سال آنها را از هم خواهد پاشید.»^(۳)

مجموعه‌ی عوامل فوق باعث شد که حزب رستاخیز ملت ایران، علی‌رغم برخورداری از امکانات وسیع مالی و تشکیلاتی و عضویت چند میلیون نفر در آن، نتواند به عنوان یک سازمان همبسته و متشکل عمل کند و در راه آرمان‌های انقلاب شاه و ملت گام مؤثری بردارد. جذب نکردن گروه‌های مختلف سیاسی و حل مشکلات اساسی جامعه، شکل نگرفتن جناح‌های حزبی و بسترهای فکری و بی‌اعتمادی مردم نسبت به گرداندگان حزب، زمینه‌های رکود فعالیت‌های حزب را فراهم ساخت و این عوامل در مجموع، باعث شدند تا حزب به ایجاد یک پایگاه اجتماعی - طبقاتی قابل اتکا در جامعه

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۲

۲. به منظور مطالعه‌ی رکود و کم‌کاری در حزب بنگرید به: اسناد شماره‌ی ۳۳، ۴۳ و ۱۴۹

۳. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازباین ۴، ص ۲۵۸

موفق نشود. روشن است که با چنین وضعیتی، حزب رستاخیز در فضای باز سیاسی، عمر طولانی نداشته باشد.

مجلس رستاخیزی دوره بیست و چهارم

یکی از تعریف‌های قابل قبول حزب سیاسی را می‌توان گروهی سیاسی دانست که از طریق انتخابات آزاد، نامزدهایی را برای به دست آوردن کرسی‌های مجلس معرفی می‌کند. در این تعریف با تأکید بر انتخابات آزاد، امکان مقایسه‌ی حزب سیاسی با دیگر تشکیلات سیاسی در جوامع مختلف وجود دارد. در ایران، از زمان پایه‌گذاری مجلس - در سال ۱۲۸۵ ه.ش تا کنون، در دوره‌های مختلف، سرچشمه‌ی تلاش‌های گروه‌های سیاسی به منظور تأثیرگذاری بر تصمیمات هیأت حاکمه بوده است. چشم‌گیرترین آنها در دهه‌ی بیست شمس‌ی و اوایل دهه‌ی سی شمس‌ی بود. پس از کودتای ۱۳۳۲، وضعیت خاصی در مجالس قانونگذاری حاکم بود که می‌توان آن را به عنوان متغیری تعیین‌کننده در نوع و نحوه‌ی شکل‌گیری احزاب سیاسی این دوران، قلمداد کرد. به عبارت دیگر، مراحل انتخاباتی و همچنین کیفیت تصمیم‌گیری در مجلس و حزب سیاسی می‌تواند به عنوان یک متغیر مستقل، در تعریف حزب سیاسی تلقی شود. «آنتونی گیدنز»، با تکیه بر چنین متغیری است که بین حزب و جنبش سیاسی، تفکیک قابل می‌شود.^(۱) وی در این باره می‌گوید:

«حزب سیاسی، سازمانی است که هدفش، دستیابی به تسلط مشروع بر حکومت، از طریق فرایند انتخاباتی است و چنانچه این فرصت به سازمان سیاسی داده نشود، آن را حرفه یا جنبش سیاسی می‌نامند»^(۲)

پس از کودتای ۱۳۳۲، دوره‌ی جدیدی - از تاریخ قوه‌ی مقننه و در رأس آن، مجلس شورای ملی که آن را می‌توان «دوره‌ی بازگشت» نامید - آغاز شد. مجلس شورای ملی در دوره‌های پیشین (یکم تا پنجم و سیزدهم تا شانزدهم، یعنی دوران قبل از رضاخان و

۱. آنتونی گیدنز، جامعه‌شناسی، ترجمه‌ی منوچهر صبوری، نشر نی، تهران ۱۳۷۳، ص ۳۳۶

۲. همان

بلافاصله پس از او و همچنین در ملی کردن صنعت نفت) تأثیر بسزایی در مشارکت سیاسی داشت؛ ولی در سراسر دوره‌ی رضاخان، با اعمال نفوذ در انتخابات و تحمیل نمایندگان هواخواه رژیم و روش‌های دیگر، استقلال عمل نداشت. به همین اعتبار است که می‌توان دوره‌ی پس از کودتای ۱۳۳۲ را در-زمینه‌ی استقلال مجلس شورای ملی- بازگشت به دوره‌ی «کودتای رضاخانی» نامید. مجلس شورای ملی دوره‌های هجدهم تا بیست و چهارم پس از کودتای ۲۸ مرداد، همگی زیر نفوذ و هدایت دولت و در رأس آن شاه، قرار داشتند و مجلس به صورت مهر لاستیکی و وسیله‌ی تصویب خواسته‌های آنان در آمد.

در دوره‌های هجدهم تا بیست و سوم (اسفند ۱۳۳۲ تا خرداد ۵۴) حزب‌های دولتی اقلیت و اکثریت، در مجلس شورای ملی حضور داشتند و فراکسیون‌هایی را در مجلس تشکیل داده بودند.^(۱) در مجلس بیست و چهارم، نه اکثریتی وجود داشت و نه اقلیت. آنهایی که در بحث‌های مجلس شرکت می‌کردند، به عنوان مخالف ثبت نام نمی‌کردند. مجلس رستاخیزی، اولین مجلسی بود که در آن، لیست سخنرانان در دو بخش مخالف و موافق ثبت نام نمی‌شد.^(۲) در این مجلس، موافق یا مخالف وجود نداشت که مثل سابق، توهم دو حزبی شدن را داشته باشد. داریوش همایون-از معاونان دبیرکل حزب (آموزگار)- درباره‌ی ویژگی مجلس رستاخیزی از دوره‌های گذشته، چنین عنوان می‌کند: «آنچه مجلس بیست و چهارم را از گذشتگان جدا می‌کند، گذشته از شرایط انتخاب نمایندگان آن در شورا و سنا، آن است که این مجلس باید در درون حزب رستاخیز کار کند... میان مجلس و حزب و دولت تفاوتی نیست... اصل آن است که خط حزبی در هر حال نگه‌داشته شود.» به نقل وی^(۳) یکی از نمایندگان مجلس این دوره درباره‌ی نقش حزب در مجلس از این شعر یاری جسته بود که: «همه جا خانه‌ی عشق

۱. درباره‌ی مجلس شورای ملی و سنا پس از کودتا و تأثیر احزاب اقلیت و اکثریت و مستقل در آن، بنگرید به: کتاب «احزاب دولتی و نقش آنها در تاریخ معاصر» به قلم نگارنده

۲. Iran Almanac 1976 and books of facts, fifth edition (Fico of Iran Tehran 1976)P, 91

۳. داریوش همایون، حزب فراگیرنده‌ی ملت، انتشارات حزب رستاخیز ملت ایران، تهران بی‌تا، ص ۱۹۲

است چه مسجد چه کیشت»^(۱)

با این حال، پس از فرمان شاه در اجرای انتخابات دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی و دوره هفتم مجلس سنا، حزب رستاخیز فعالیت خود را آغاز کرد. نخست همراه اطلاعیه‌ی حزب، فرم‌های نامزدی توزیع شد و سه روز به نامزدهای انتخابات فرصت داده شد که فرم مربوط را تکمیل و تسلیم شهرداری محل کنند. پس از آغاز توزیع برگ‌های انتخابات، سیاست انتخاباتی حزب و دولت، مبنی بر تشکیل هیأت معتمدان، برای انتخاب شماری از میان نامزدهای نمایندگی، اعلام شد. بررسی صلاحیت و زمینه‌ی محلی کاندیداهای حزبی به این هیأت که مرکب از: رئیس دادگستری، نماینده‌ی انجمن شهر، نماینده‌ی انجمن شهرستان، نماینده‌ی سازمان زنان و شش نفر از معتمدان محل بود به انتخاب چهار نفر محول شد. چون در برخی از منطقه‌ها، کسانی که عضو انجمن شهر و شهرستان بودند و در این هیأت عضویت داشتند وابسته به نمایندگان مجلسین بودند و با حمایت آنان، به عضویت این انجمن‌ها انتخاب شده بودند و این افراد در انتخاب شش نفر دیگر نیز مداخله داشتند؛ بنابراین می‌توان گفت که هیأت معتمدان در اظهار نظرها، بی‌طرف نبود. در اسناد ساواک، دلایلی مشهود است که درباره‌ی حوزه‌های این هیأت، اعمال نظرهایی کرده است و افرادی را که صلاحیت و زمینه‌ی محلی لازم را نداشتند واجد شرایط قلمداد کرده است و کسانی را که صلاحیت و زمینه‌ی محلی داشتند، فاقد صلاحیت و زمینه شناختند که رقیب سرسختی برای کاندیداهای مورد نظر آنها نباشد. بعضی از هیأت‌های معتمدان هم از آنجا که نخواستند برای خود ایجاد محذور نمایند، اظهار نظر صریح و روشنی راجع به کاندیداها نکرده‌اند یا بیشتر کاندیداها را تأیید کردند.^(۲)

ترکیب نامزدهای انتخاباتی، که تعداد آنها به ۷۷۹ نفر برای مجلس شورای ملی و ۸۳ نفر برای مجلس سنا رسید، به این شرح بود: ۱۲۳ کارمند دولت (که البته از مشاغل دولتی استعفا کرده بودند) ۴۴۲ دانشجویی، ۸ کشاورز، ۲۵ کارگر، ۴۵ پزشک، ۲۹ عضو

۱. پیشین، ص ۱۵۸

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۳۶

انجمن دموکراتیک، ۳۱ قاضی، ۲۳ بازرگان و ۹۶ فرهنگی.^(۱)

پس از انتخاب نامزدها، تبلیغات آنان شروع شد.^(۲) آنان سعی کردند تا بر خلاف گذشته، خود را در برابر دورین خبرنگاران قرار دهند و با مصاحبه و گفت‌وگوهایی که انجام می‌دادند، عقاید خود را درباره‌ی آینده‌ی سیاسی و شغلی‌شان مطرح سازند؛ اما اگر چه آنها از مسائل متنوع اجتماعی و سیاسی کمتر صحبت می‌کردند، در سخنرانی‌های انتخاباتی به مسائلی چون ترافیک اشاره می‌شد؛ تماشاگران نیز که معمولاً از سخن‌پراکنی نامزدهای انتخاباتی خسته شده بودند، برسر دو راهی انتخاب کردن یا نکردن قرار می‌گرفتند.^(۳) دولت وقت نیز تا جایی که ممکن بود، ثبت‌نام و رأی‌گیری را اجباری کرد؛ حتی هویدا چندین بار اعلام کرد که ثبت‌نام نکردن و رأی‌گیری برای حزب جدید زیان محسوب خواهد شد و آنان که شناسنامه‌های‌شان عاری از این وظیفه باشد، از خدمات اساسی مانند: ویزای خروج محروم خواهند بود؛^(۴) پس از پایان کار ثبت‌نام، آخرین آمار اعلام شده حاکی از آن بود که ۱۲ میلیون و ۴۲۰ هزار و ۳۲۷ برگ انتخابات صادر شده است؛^(۵) اما با وجود این تعداد شرکت‌کنندگان واقعی، از نصف ثبت‌نام‌کنندگان کمتر بود. جمشید آموزگار-وزیر کشور-اعلام کرد که از بین ۱۲ میلیون و ششصد هزار رأی‌دهنده تعداد شش میلیون و هشتصد هزار نفر، رأی دادند؛ (یعنی ۵۲ درصد).^(۶) با بررسی‌های آماری درباره‌ی ۲۴۴ برنده‌ی انتخابات مجلس، چنین استنباط می‌شود که تعداد آرای ۲۰۱ نفر، یعنی ۸۲ درصد از نامزدهای انتخاباتی در این دوره، بسیار کمتر از تعداد آرای دوره‌ی قبلی بوده است.^(۷) به علاوه، مقدار زیادی از آرای

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبانی ۱۰، صص ۹۸-۹۷.

۲. درباره‌ی نحوه‌ی تبلیغات، بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۴۸ عریضه‌ی دکتر منوچهر صفایی-نامزد انتخابات میان دوره‌ای تهران- و همچنین شماره‌های ۲۴۹، ۲۵۰ و ۲۵۱.

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۸.

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۴۶ و همچنین برای مطالعه‌ی بیشتر، عباسعلی عمیدزنجانی، *ریشه‌های انقلاب اسلامی*، نشر کتاب سیاسی، تهران ۱۳۷۱، ص ۶۰۱.

۵. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبانی ۱۰، ص ۹۷.

۶. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۲۳.

۷. عباسعلی عمیدزنجانی، پیشین، ص ۶۰۱.

ریخته شده به صندوق‌ها، آرای باطله بودند که مبارزه‌ی منفی رأی‌دهندگان را نشان می‌داد:

«خبر رسیده حاکی است که در انتخابات مجلس شورای ملی، پس از رأی‌گیری... مشاهده شد که به جای دادن رأی و انتخاب کاندیدا، مطالبی تمسخرآمیز روی کاغذها نوشته‌اند که نام بعضی از خوانندگان مانند: مهوش، آفت و غیره به چشم می‌خورد.»^(۱)

آرای باطله، رأی‌گیری اجباری، درصد آرای داده شده به تعداد زیادی از منتخبان و سرانجام نحوه‌ی انتخابات این دوره‌ی مجلس (سوءاستفاده از امکانات دولتی برای انتخابات) و تقلب‌ها^(۲) معلول رابطه‌ی حزب رستاخیز با مجلس بود. در عین حال، شاه در مصاحبه‌ای در ۲۲ ژوئن ۱۹۷۵، یعنی روز بعد از انتخابات و پس از آنکه رضایت خاطر خود را از انتخابات و نتایجش بیان کرد، گفت:

«وقتی که حزب رستاخیز نامزدهای خود را به مردم معرفی کرد، آنان چنان در انتخابات، آزادی داشتند که ما باید از انتخاب شدگان و انتخاب نشدگان بپرسیم، البته همه‌ی اعضای حزب رستاخیز، خوب و مطیع اجرای انقلاب بودند.»^(۳)

در عمل نیز همین‌گونه شد به‌ویژه، سال‌های نخست؛ یعنی نمایندگان به تعریف و تمجید از رهبری‌های خردمندانه‌ی شاه و به تذکرهای مبهم، بسنده کردند. این وضعیت قابل پیش‌بینی بود؛ چرا که در انتخابات نمایندگان در هر حوزه‌ی انتخاباتی، حزب رستاخیز به منظور جلوگیری از انتقاد تک حزبی، سه نامزد انتخاباتی معرفی می‌کرد. پیش از آن، هر مرد یا زنی که مایل بود به نمایندگی مجلس انتخاب شود، باید نامه‌ای مبنی بر این درخواست به دفتر حزب می‌فرستاد. سپس این نامه‌ها برای رسیدگی، در اختیار ساواک گذاشته می‌شد. ساواک نیز بر نام نامزدهای نامطمئن خط می‌کشید.^(۴) پس

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۹، ص ۲۶۸

۲. درباره‌ی مطالعه‌ی گزارش ساواک از تقلب در تهران و جمع‌آوری شناسنامه‌ها جهت پر کردن برگه‌ی رأی بنگرید به اسناد شماره‌ی: ۲۳۴، ۲۲۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۴۰، ۲۴۱ و ۲۶۱

۳. Iran Almanac, opcit P. 91

۴. رفتار نمایندگان شهرستان‌ها و تهران، تحت نظر ساواک بود. برای مطالعه‌ی بیشتر در این باره، بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۶۷

از آن، حزب رستاخیز فهرست رسمی نامزدهای انتخاباتی را منتشر می‌کرد. در واقع هر نماینده‌ی مجلس، کرسی نمایندگی‌اش را مدیون ساواک بود و مجلس در نهایت امر، چیزی جز امتداد ساواک در دستگاه دولت نبود. شاه نیز به کسانی که از او انتقاد می‌کردند می‌گفت که حزب به دو جناح لیبرال ترقی خواه و لیبرال سازنده تقسیم شده است که نماینده‌ی کل جامعه هستند.^(۱)

پیش از این درباره‌ی جناح‌های حزب رستاخیز سخن گفتیم. جناح‌های حزب رستاخیز در مجلس، می‌توانستند در تحرک مجلس مؤثر باشند؛ اما این تأثیر فقط در سال‌های آخر حیات سیاسی حزب، آن‌هم توسط عده‌ای از اعضای حزب که یا حساب خود را از این حزب جدا کرده بودند (مانند احمد بنی‌احمد- نماینده‌ی تبریز) یا از عضویت حزب رستاخیز جدا شده و زیر پرچم حزب پان ایرانیست جمع شده بودند، آشکار شد. در سال‌های اول، بلافاصله پس از اعلام جناح‌های حزب، دسته دسته اعضای مجلس، بدون اینکه بدانند جناح‌ها چه تفاوتی باهم دارند، عضویت آنها را پذیرفتند. چنان که در اسناد ساواک آمده است:

«صدها هزار ورقه‌ی مربوطه به پیوستن به جناح‌ها چاپ شده بود و از طریق دفترهای آزمون در اختیار انجمن‌های مجلس، نمایندگان جدید مجلس شورای ملی و از جمله نمایندگانی که از شهرستان‌ها به تهران می‌آمدند قرار گرفته و آنها چشم بسته، مطالب مندرج در اوراق را پر می‌نمودند. [در حالی که] بیشتر نمایندگان هنوز به برنامه‌ی کامل جناح‌ها آشنایی نداشته، خلاصه اینکه اغلب، آشنایی کامل با مسائل سیاسی ندارند.»^(۲)

در ماه‌های پایانی سال ۱۳۵۶، سال ۱۳۵۷ نمایندگانی چون: محسن پزشکیور، پرویز ظفری، منوچهر یزدی، دکتر حسن طیبی، احمد بنی‌احمد، دکتر داریوش شیروانی، علی اصغر مظهري و گاهی سیدمرتضی مشیر و دکتر محمد ستاری در پی واقعه‌های سیاسی یاد شده در صفحات قبلی، مسائلی از قبیل: سانسور مطبوعات، معرفی گرداندگان کمیته‌ی انتقام و علت تأخیر در معرفی آنان، درآمد نفت و تورم و سرانجام

۱. همان

۲. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۱، ص ۳۴

استیضاح دولت را مطرح کردند؛ که البته دولت با ژستی که حاکی از بی‌اهمیت جلوه دادن موضوع بوده است، جوابی خیلی مختصر و بی‌محتوا داد و به آن بی‌اعتنایی کرد.^(۱) گروهی مرکب از: محسن پزشکیور، ظفری، یزدی و دکتر طبیب هنگامی که موضوع اصلاح لایحه‌ی نیروی پایداری مطرح شد، ضمن حمله به حزب رستاخیز، فعالیت دوباره‌ی حزب پان ایرانیست را اعلام کردند و گفتند که از این پس و از زیر پرچم این حزب، فعالیت خواهند کرد.^(۲) محمدعلی آموزگار، غلامرضا اخلاق‌پور، نورالله ستوده و عنایت‌الله قائمی نیز به این گروه علاقه نشان می‌دادند. سیدحسین طبیب، در پاسخ به اینکه چرا از حزب کناره‌گیری می‌کنید، گفت:

«با بی‌تفاوتی که حزب رستاخیز بین مردم به وجود آورده، دیگر نمی‌توانم آن را قبول داشته باشم. اکثر آنهایی که در مجلس بر له دولت صحبت می‌کنند و یاهمین افرادی که به عنوان نطق پیش از دستور ثبت‌نام می‌کنند، کسانی هستند که نطقشان پیش از این به وسیله‌ی دیگران تهیه گردیده است و اینها بدون آنکه خود بدانند چه می‌کنند، به استعمار خدمت نموده و نوکران استعمار هستند... سه سال و نیم صبر کردیم و حتی در حزب رستاخیز فعالیت نمودیم؛ اما دیدیم که وضع حزب روز به روز بدتر می‌شود و از همه اسفانگیزتر، ترکیب دفتر سیاسی و هیأت اجرایی حزب است.»^(۳)

گروه دوم مرکب از: احمد بنی‌احمد، دکتر داریوش شیروانی و علی‌اصغر مظهری بودند. این عده برای رسیدن به هدف‌های خود، همواره در صدد بودند تا با گروه‌های مذهبی-که نظام شاهنشاهی مشروطه را قبول داشتند و در رأس آنان آیت‌الله شریعتمداری بود-ارتباط برقرار و از این طریق، در بین بازاریان و مذهبی‌ها و طبقه‌ی عوام جا پایی دست و پا کنند.^(۴)

پیش از این درباره‌ی احمد بنی‌احمد و صراحت لهجه‌ی وی، در نامه‌ای که به مسئول

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۶

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۰۸

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۵۹

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۲

هماهنگ‌کننده‌ی جناح پیشرو حزب (عبدالمجید مجیدی) نوشته است، سخن گفتیم.^(۱) علی‌اصغر مظهري، از دیگر افراد این گروه عقیده داشت:

«در زمانی که [در] حزب، اکثریت و اقلیتی وجود داشت، یک ذره اعتقاد داشتیم؛ اما با تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران، آن یک ذره اعتقاد را هم از دست دادیم؛ زیرا نمایندگان مجلس شورای ملی در این مملکت، آلتی بیش نیستند؛ به جهت اینکه لوائح به وسیله‌ی دولت تهیه و به مجلس آورده می‌شود و نمایندگان، نیز با چشم بسته، تصویب می‌نمایند و از همه تأسف برانگیزتر اینکه نمایندگان، حق انتخاب رئیس و هیأت رئیسه‌ی مجلس را ندارند و باید به وسیله‌ی دولت تعیین گردند. با چنین وضعی، مرگ برای نمایندگان بهتر است.»^(۲)

گروه سوم نمایندگان، به شرکت در جلسات مجلس رغبتی نشان نمی‌دادند و بیشتر وقت خود را در مسائل شخصی و منافع اقتصادی می‌گذراندند که از آن جمله می‌توان: سیدمسلم قریشی، عنایت بهبهانی، احمد دانشمند، قوشاق آلتی جعفریای، ایرج مهرزاد، عطارد، کمال‌الدین عابدی، حسن صحرایی، ناصر مجتبیایی، منصور یاسینی و عیسی تدین را نام برد. گروه دیگر اگر فرصتی می‌یافتند، به انتقاد از نظام موجود دست می‌زدند. ساواک کارهای پیشگیری از انتخاب مجدد آنها را در دوره‌ی آینده‌ی مجلس انجام داده بود، مانند: ابوطالب رضوی‌نژاد، ابوالهدی لنگرودی، عادل رانکوهی، مهدی آستانه‌ای، نورعلی شهابی و محمد ستاری.^(۳)

به‌طورکلی، حزب رستاخیز و جناح‌های آن، نتوانستند یک کادر قوی و تشکیلاتی را در مجلس شورای ملی ایجاد کنند تا در جبهه‌ای متشکل و سازمان‌یافته، به کارهای حزبی دست بزنند. از سوی دیگر، ریاست مجلس شورای ملی (عبدالله ریاضی) نیز وجهی مناسبی در میان نمایندگان نداشت. نمایندگان مجلس او را دارای روحیه‌ی خشک، غیر قابل انعطاف، مستبد، خودخواه و بی‌توجه به نظم و ترتیب‌ها و آیین‌نامه‌های

۱. بنگرید به: بخش جناح‌های حزبی رستاخیز

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۴۶

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۴۶

داخلی مجلس می‌شناختند؛^(۱) بنابراین قادر به هدایت حادثه‌های مجلس نبود. در سال‌های آخر حیات سیاسی حزب، نمایندگان مجلس فقط در تشکیل کانون‌ها در شهرستان‌های خودشان دارای نفوذ و فعالیت بودند. در این خصوص، هویدا- دبیرکل گذشته‌ی حزب رستاخیز- گفته بود که هر یک از نمایندگان، رابط حزب با حوزه‌ی انتخابیه‌ی خود است. این مطلب در وادی لفظ و سخن ماند و به مرحله‌ی عمل در نیامد؛ زیرا فعالیت حزبی نمایندگان- به خصوص، در حوزه‌های انتخابیه- سلیقه‌ای بود و تکلیف مشخصی از ستاد تشکیلاتی حزب نداشتند و بیشتر به تشکیل کانون اکتفا کردند. درباره‌ی انتخابات شوراهای حزبی، در سال‌های آخر حیات سیاسی حزب، مسئولیتی با عنوان «نظارت و ارشاد» برای نمایندگان تعیین شد، که به علت مشخص بودن مسئولیت و منطقه‌ی مأموریت، از آن استقبال نشد.^(۲)

انتشارات و روابط عمومی حزب رستاخیز ملت ایران

سازمان روابط عمومی، شامل امور انتشاراتی و روابط ملی و بین‌المللی بود. این سازمان در ابتدا زیر نظر دکتر محمدعلی زرنگار اداره می‌شد و دارای دو شورای هماهنگی و عالی بود. در شورای عالی، طرح‌های مربوط به امور روابط عمومی بحث و تصویب می‌شد. شورای هماهنگی وظیفه‌اش هماهنگی امور جاری سازمان بود. در ضمن، روابط عمومی دارای شش بخش اصلی بود: طرح و برنامه با ریاست غلامحسین صالحیار، مالی زیر نظر صلاحی، «روزنامه‌ی رستاخیز» زیر نظر دکتر مهدی سمسار، انتشارات و روابط عمومی، زیر نظر خطابخش و روابط بین‌المللی^(۳) که در بحث مربوط به عضویت به طور مشروح (مفصل) بیان شد، در مجموع، این سازمان به منظور ارتباط با مردم و تبلیغات حزبی، استقرار یافته بود: به گونه‌ای که هر یک از دو جناح لیبرال و ترقی خواه، سعی کردند تا از این عوامل در قسمت روابط عمومی، در امور تبلیغاتی به نفع خود استفاده کنند.

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۳

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۴۷

۳. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازبایی ۱۰، ص ۸۱

انتشار روزنامه‌ی رستاخیز از عمده‌ترین کارهای تبلیغاتی حزب بود. این روزنامه پس از ده شماره‌ی آزمایشی، انتشار خود را با چاپ مصاحبه‌ی اختصاصی شاه با سردبیر آن در ۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۵۴، آغاز کرد. تعداد صفحات روزنامه-که ابتدا دوازده صفحه بود- به ۲۰ صفحه با تیراژ هشتاد هزار نسخه نیز رسید.^(۱) این روزنامه با همکاری سازمان‌های مختلف دولتی و به وسیله‌ی نمایندگی‌های مختلف در: استان‌ها، شهرستان‌ها، بخش‌ها بین سپاهیان انقلاب، خانه‌های اصناف و خانه‌های فرهنگ روستایی بخش می‌شد. از ابتدا در این روزنامه، بارها دیده شد که خبر تشکیل یک کانون حزبی-که ریاست آن را یکی از مقام‌های مؤثر دولتی عهده‌دار بود یا در جلسه‌ی کانونی شرکت کرده بود- در صفحه‌ی اول روزنامه با عکس و تفصیلات، منعکس کرده‌اند و کاملاً مشهود بود که این کار فقط به دلیل جلب رضایت آن مقام^(۲) بود که ادامه‌ی این رویه در میان مردم دور از مرکز، این ذهنیت را به وجود می‌آورد که در حزب رستاخیز نیز نظیر حزب‌های گذشته، تبعیض وجود دارد. این سیر در طول حیات سیاسی حزب ادامه یافت و در سال بعد (۱۳۵۵) به قولی:

«کوچک‌ترین اثر فکری در جامعه به وجود نیاورد. چه آنکه در روزنامه‌ی «ارگان حزب»، که عده‌ای (۱۸۰ نویسنده^(۳)) با حقوق قابل توجهی مقاله می‌نوشتند، حتی نام کانون‌های تشکیل شده ذکر نگردید؛ ولی همسر وزیر آموزش و پرورش که با جمع کردن یک عده‌ی چهل نفری-که به علت همسر وزیر بودن دور او جمع شده بودند- کانونی تشکیل داد و خیر آن با آب و تاب هم در روزنامه‌ی ارگان حزب و هم در روزنامه‌ی اطلاعات و کیهان منتشر گردید. فرهنگیان و روشنفکران و دیگر افراد، بر این عقیده بودند که حزب برای دولت تشکیل شده و فعالیت مقامات عالی دولت که فقط جنبه‌ی تظاهر دارد، منعکس می‌شود و مردم عادی به بازی گرفته نمی‌شوند؛ و طبعاً، مردم هم نسبت به حزب و تشکیلات آن، کاملاً بی‌تفاوت و بی‌اعتنا می‌شدند؛ چنانکه حزب رستاخیز

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی یازدہمی، ۱۰، ص ۸۱

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۰

۳. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی یازدہمی، ۱۰، ص ۸۱

نوانست در این یک سال (۱۳۵۵)، کوچک‌ترین اثر فکری در جامعه به وجود

آورد.^(۱)

این در حالی بود که در این سال، به دنبال برکناری دکتر محمدعلی زرنگار از سمت روابط عمومی حزب رستاخیز ملت ایران، همه‌ی مسئولان و سردبیران روزنامه‌ی رستاخیز تعویض شدند و داریوش همایون، قائم مقام دبیرکل سردبیران روزنامه‌ی آیندگان رابه جای زرنگار گمارد.^(۲) کیفیت ارگان حزب، در سال‌های بعد نیز با آمدن محمد باهری به عنوان دبیرکل جدید، متحول نشد. محمد باهری نیز بیشتر صفحات روزنامه‌ی رستاخیز را به عکس و تفسیر و تعریف از خود اختصاص داد و بیشتر از هر شخصیت دولتی، عکس او در جراید و تصویرش در تلویزیون به چشم می‌خورد.^(۳)

با توجه به فعالیت نکردن حزب به‌ویژه، در سال‌های آخر حیات سیاسی، روزنامه‌ی ارگان حزب نیز از اخبار حزبی خالی بود و روزنامه‌ی رستاخیز مثل روزنامه‌های کیهان و اطلاعات منتشر شد و اخبار حزبی نیز به ندرت در آن یافت می‌شد؛^(۴) این روزنامه بیشتر صفحات خود را به آگهی اختصاص می‌داد و در اصل، بیشتر مقاله‌های سیاسی آن، ترجمه از روزنامه‌های خارجی بود.^(۵)

به غیر از روزنامه‌ی رستاخیز- به منظور انتقال افکار و اخبار حزب و ایجاد ارتباط با گروه‌ها و اصناف مختلف- حزب رستاخیز ملت ایران، مجله‌هایی ویژه‌ی این گروه‌ها و صنف‌ها منتشر کرد. مجله‌ی «جوانان رستاخیز» نیز از بیست و پنجم خرداد ۱۳۵۴، با تیراژ ده هزار و مصادف با ایام تعطیلی دانشگاه‌ها و دبیرستان‌ها منتشر شد. مدیر مسئول آن، دکتر زرنگار و سردبیر مجله، حسین سرافراز بود. این مجله به صورت هفتگی، روزهای پنجشنبه‌ی هر هفته منتشر می‌شد. مجله‌ی «رستاخیز روستا» از دیگر جراید حزب، زیر نظر روابط عمومی بود که به صورت ماهیانه، به منظور برقراری ارتباط میان

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۹۱

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۹۴

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۲۴

۴. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۹۳

۵. بنگرید به: سند شماره‌ی ۸۱

حزب و روستانشینان چاپ می‌شد. رستاخیز روستا از اول مهرماه ۱۳۵۴، کار خود را آغاز کرد و تا سطح استان و شهرستان به وسیله‌ی سازمان توزیع رستاخیز و در سطح روستا، به وسیله‌ی سازمان عوامل وزارت تعاون و امور روستا، توزیع می‌شد. مطالب این مجله، در زمینه‌ی مسائل روستایی، کشاورزی، اجتماعی و فرهنگی تهیه می‌شد. مسئول و سردبیر آن- در سال اول و دوم- منصور امامی بود که بعدها دکتر محمد ستاری- نماینده‌ی مجلس- به سمت مدیر مسئول مجله‌ی رستاخیز روستا و خانم پریچهر فرزام به سمت سردبیر آن انتخاب شدند.^(۱) مجله‌ی «پیکار با بیسوادی» به مدیریت افخمی نیز در داخل مجله‌ی رستاخیز روستا، گذاشته و توزیع می‌شد.^(۲)

در مجله‌ی «رستاخیز کارگران» مسائل و نیازهای مربوط به امور کارگری مطرح می‌شد. این مجله از تاریخ سوم آذرماه ۱۳۵۴، در چاپخانه‌ی اطلاعات چاپ می‌شد. (روزنامه‌ی رستاخیز در مؤسسه‌ی کیهان چاپ می‌شد). این مجله با مدیر مسئولی محمدحسین کردبچه و تیراژ ۱۰۰۰ نسخه، ماهانه و مجله‌ی «تلاش» نیز زیر نظر نخست‌وزیری، از سال‌ها قبل منتشر می‌شدند؛ ولی از تاریخ شهریور ۱۳۵۴، امور مربوط به انتشار و توزیع این مجله، در اختیار حزب رستاخیز قرار گرفت. این مجله، به مدیر مسئولی علی زرین‌قلم، مطالبی مانند: موضوعات روز، تاریخ ادبیات، اقتصاد و سیاست را در بر می‌گرفت و در چاپخانه‌ی «سکه» چاپ می‌شد. مجله‌ی «اندیشه‌های رستاخیز» از اول سال ۱۳۵۶، با محول شدن کارهای مربوط به اندیشه‌های رستاخیز به روابط عمومی حزب، هر سه ماه یک بار، با مدیر مسئولی منوچهر تسلیمی و سردبیری مهدی برادران قاسمی منتشر شد.^(۳)

از دیگر نشریات حزب می‌توان نشریه‌ی «کانون» و «نشریه‌ی میانی» را نام برد. نشریه‌ی میانی از اوایل دی ماه ۱۳۵۶، به مسئولیت امیر شاپورزندیا و نشریه‌ی کانون با مدیر مسئولی محمدعلی کردبچه و بیژن امامی ماهانه منتشر شدند. این نشریه در چاپ

۱. بنگرید به سند شماره‌ی ۲۹۲

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۹۳

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۸۸

خواسته‌های اعضای کانون‌ها و اخبار شهرستان‌ها سعی کرد.^(۱) مجله‌ی «گفت و شنود» نیز از دیگر نشریات حزبی بودند که با وجود صرف هزینه‌های سنگین - حتی انتظار و توقعات ساواک را نیز برآورده نمی‌ساخت.

«برای تهیه‌ی این نشریه حدود ۱۹ نفر وقت می‌گذارند و صدها هزار ریال پول خرج می‌شود و اگر نشریه‌ی مزبور را ورق بزیم، خواهیم دید صرف نظر از صفحات اول و دوم و هفتم که می‌توانستند در حزب رستاخیز - به منظور بهره‌وری مردم و اعضای حزب در سراسر کشور [منتشر شوند]، بقیه‌ی صفحات آن فاقد ارزش است. در ضمن عده‌ای روزنامه‌نویس بی‌تجربه - در ستاد تهران [روابط اجتماعی ستاد تهران] - بر سر هم می‌زنند و با توجه به اختلافات فراوان بر سر تقسیم پول، دعوا می‌کنند تا به نوایی برسند. در این نشریه، به‌طور کلی تعدادی پیشنهاد ناپخته و درد دل چیز دیگری گرد نیامده است.»^(۲)

روابط عمومی در کنار روزنامه‌ها و مجلاتی که نقش تبلیغات حزبی داشتند، کارهایی دیگر از جمله تدوین کتاب را نیز دنبال می‌کرد. مثلاً، کتاب «رهنمودهای فرماندهی برای حزب رستاخیز ملت ایران» را در ۱۴۸ صفحه حاوی: بیانات، مصاحبه‌ها و فرمان‌های شاه و فرح در خصوص حزب رستاخیز ملت ایران، به منظور آموزش و آگاهی هر چه بیشتر اعضای حزب چاپ کردند.^(۳) چاپ و توزیع مرام‌نامه و اساس‌نامه و آیین‌نامه و نیز چاپ نشریه‌ی آموزش حزب، از کارهای دیگر روابط عمومی بود.^(۴)

ساواک و نظارت بر حزب رستاخیز ملت ایران

نظارت و کنترل ساواک به حزب و اعضا و فعالیت آن در زمان عضویت افراد جدید و موافقت با انتصابات درونی حزب و نظارت و کنترل بر فعالیت‌های حزب و اظهار نظر و توصیه درباره‌ی مسائل مختلف حزبی انجام داده می‌شد. در این قسمت، قصد آن نداریم که درباره‌ی مراحل مختلف نظارت ساواک بر حزب رستاخیز سخن بگوییم؛ چرا که

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۸۸

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۹۸

۳. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۹۶

۴. برای اطلاعات بیشتر درباره‌ی روابط عمومی و نشریات، بنگرید به: بخش هشتم اسناد همین مجموعه

خواننده‌ی محترم در بخش‌های مختلف مجموعه‌ی اسناد حاضر، که در مباحث گذشته نیز تأکید شده است، مکانیسم نظارت و کنترل حزب، به وسیله‌ی ساواک را مشاهده می‌کند. در این قسمت، فقط به معرفی سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک) و بر تأثیر ساواک در حزب رستاخیز، از ابتدای ورود اعضا به حزب تا فعالیت‌های آنها و سرانجام ارزیابی عملکرد اعضا تأکید داریم.

پس از کودتای ۲۸ مرداد، که قدرت حاکم با سقوط حکومت ملی، مشروعیتش را از دست داد، برای آنکه همچنان بر سر قدرت بماند، ناگزیر بود تا نیروهای سرکوب‌گر را تقویت کند. در چنین وضعیت سیاسی و اجتماعی است که ساواک با نقشه و کمک فنی سیا با هدف مبارزه با کمونیسم، در ایران ایجاد می‌شود.^(۱) لایحه‌ی تشکیل این سازمان (اطلاعات و امنیت کشور) وابسته به نخست‌وزیری در ۲۳ اسفند ۱۳۳۵، به تصویب مجلس شورای ملی رسید. قانون تشکیل این سازمان که در ۱۳۳۶ تأسیس شد، دارای ۵ ماده بود که سه ماده‌ی اصلی آن (مجموعه‌ی قوانین سال ۱۳۳۶) به شرح زیر است:

ماده‌ی ۱: برای حفظ امنیت کشور و جلوگیری از هرگونه توطئه که مضر به مصالح عمومی است، سازمانی به نام اطلاعات و امنیت کشور، وابسته به نخست‌وزیری تشکیل می‌شود و رئیس سازمان، سمت معاونت نخست‌وزیر را دارد و به فرمان اعلی حضرت همایون شاهنشاه منصوب خواهد شد.

ماده‌ی ۲: سازمان اطلاعات و امنیت کشور دارای این وظایف است:

- الف) تحصیل و جمع‌آوری اطلاعات لازم، برای حفظ امنیت کشور؛
 ب) تعقیب اعمالی که متضمن قسمی از اقسام جاسوسی است یا عملیات عناصری که ضد استقلال و تمامیت کشور یا به نفع افراد بیگانه اقدام می‌کنند؛
 پ) جلوگیری از فعالیت جمعیت‌هایی که تشکیل و اداره کردن آنها غیر قانونی اعلام شده است یا می‌شود و همچنین ممانعت از تشکیل جمعیت‌هایی که مرام یا رویه‌ی آنها مخالف قانون اساسی است؛

ت) جلوگیری از توطئه و دسیسه‌چینی، ضد امنیت کشور؛

۱. دلتوا کریستین، ساواک، ترجمه‌ی عبدالحسین نیک‌گهر، ص ۲

ث) بازرسی و کشف و تحقیقات نسبت به بزه‌های زیر:

۱. بزه‌های منظور در قانون مجازات مقدمین، ضدامنیت و استقلال مملکتی، مصوب

۱۳۱۰/۳/۲۳

۲. جنحه و جنایاتی که در فصل اول باب دوم قانون کیفری عمومی، مصوب ۲۳ دی

ماه ۱۳۰۴، پیش‌بینی شده است؛

۳. بزه‌های مذکور در مواد ۳۱۰ تا ۳۱۷ قانون دادرسی و کیفری ارتش، در سال

۱۳۱۷.

ماده ۳: مأمورین سازمان اطلاعات و امنیت کشور، از حیث طرز تعقیب بزه‌های مذکور در این قانون و انجام دادن وظایف در زمره‌ی ضابطین نظامی، محسوب می‌شوند و از این حیث، کلیه‌ی اختیارات و وظایف ضابطین نظامی را خواهند داشت و از تاریخ تصویب این قانون، رسیدگی به کلیه‌ی بزه‌های بالا در صلاحیت دادگاه‌های نظامی خواهد بود. ساواک بر اساس این قانون تشکیل شد و برای همین قانون به فعالیت پرداخت و روزی که بختیار تقاضای انحلال آن را کرد، در حقیقت، در صدد الغای همین قانون بود.^(۱)

البته ساواک خود را محدود به این قوانین نکرد و در مواقع بحرانی به‌ویژه، سال‌های ۱۳۵۷-۵۶، علی‌رغم وابستگی آن سازمان به نخست‌وزیری (براساس قانون) به دلیل کم‌رنگ شدن تدریجی اهمیت نخست‌وزیر، وضعیت سیاسی پر تنش را بی‌واسطه با شاه در میان می‌گذاشت.^(۲) به تدریج، کنترل رژیم را بر تمام جنبه‌های عمومی زندگی مردم گسترش داد. هیچ سازمان سیاسی حق فعالیت نداشت و ساواک وظیفه داشت تمام افراد و سازمان‌های مخالف رژیم را نابود سازد. مطبوعات نیز تحت کنترل این سازمان قرار داشتند و با در نظر گرفتن آخرین رهنمودهای سانسوری، ساواک انتشار مقاله‌ها و اعلامیه‌ها را کنترل می‌کرد. در این میان، نیروهای امنیتی با سرکوب احزاب سیاسی، احزاب دولتی را به شکل تنها سازوکارهای قانونی مشارکت در امور سیاسی در آوردند.

۱. سیاوش بشیری، *قصه‌ی ساواک*، چاپ اول، انتشارات بزرگ، پاریس، ۱۳۶۶، ص ۳۳

۲. دلانوا کریمین، *ساواک*، ترجمه‌ی عبدالحسین نیک‌نهر، طرح نو، تهران، ۱۳۷۸، ص ۷۱

نحوه‌ی عضویت، انتصابات حزبی و همه‌ی فعالیت آنها را تحت کنترل در آوردند. قبل از تشکیل حزب رستاخیز، گشایش باب کنترل رژیم بر یگانه حزب موجود و رسمی کشور، ساواک تجربه‌ی کنترل احزاب رسمی مردم، ملیون و ایران نوین را در سومین مرحله از اداره‌ی خود داشت. از ابتدای تأسیس این سازمان، که همزمان با تأسیس اولین حزب دولتی مردم (اردیبهشت ۱۳۳۶ شمسی به دست علم) بود، هرگز به این احزاب اجازه داده نمی‌شد که بدون موافقت ساواک، کسی را کاندیدا اعلام کنند و حدود و ثغور معینی نیز برای انتقاد تعیین شده بود. به همین روی، شاه در مصاحبه‌ای قبل از تشکیل حزب رستاخیز، اعلام کرد:

«هیچ یک از احزاب [رسمی] نمی‌توانند کشور را به انهدام بکشاند، زیرا اقدامات آنها تنها زیر سایه‌ی سلطنت انجام می‌گیرد و با پادشاهی می‌توان همه چیز را کنترل کرد.»^(۱)

در واقع، ساواک رابط بین حزب و شاه و وظیفه‌ی نظارتی داشت. در نظارت اولیه، ساواک از طریق عوامل خود، تحقیقاتی راجع به: میزان تحصیلات و شاه‌دوستی، محل تحصیلات، فعالیت در گروه‌های سیاسی، مشارکت یا مشارکت نکردن در فعالیت‌های دولت و از این قبیل اطلاعات را به دست می‌آورد که این مراحل، پس از پر کردن آنکت حزبی به وسیله‌ی داوطلب آغاز و نتیجه‌ی آن از طریق ساواک مراکز و شهرستان‌ها به شاخه‌ی تشکیلات حزب فرستاده می‌شد.

کنترل ساواک بر دبیران و رؤسای حزب رستاخیز در شهرستان‌ها، بیش از مرکز بود. از جانب تشکیلات مرکزی حزب، برای دبیران و مسئولان حزب در سطح کشور از [سوی] ساواک استعلام شد. راه یافتن عناصر سابقه‌دار ناباب به کمیته‌های حزبی و یا کادر اداری حزب، با دلیل بررسی صلاحیت کاندیداهای بومی منطقه، برای در دست گرفتن سمت‌های بالا در ساواک آن استان و کاندیدای غیر بومی توجیه می‌شد.^(۲) در مرکز، کنترل ساواک مانند شهرستان‌ها نبود. به طوری که نماینده‌ی صومعه‌سرا در

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی، شماره‌ی بازیابی ۳۹، ص ۳۰۹

۲. بنگرید به: سند شماره‌ی ۱۱۵

مجلس شورای ملی - میرابوطالب رضوی نژاد - در یک مذاکره‌ی کاملاً خصوصی می‌گوید:

«به موجب ابلاغی که از طرف دکتر موسوی - قائم مقام حزب رستاخیز - صادر شده، به سمت مسئول بررسی به اعتراضات شوراهای حزبی منصوب شده‌ام و اگر کسانی هستند که در شوراها مورد تأیید شما در شهرتان نیستند، بگوئید تا حذف‌شان کنم. از وی سؤال شد مگر می‌شود این کار را کرد؟ پاسخ داد: زمانی که به حزب نرفته بودم، مثل شما فکر می‌کردم و اکنون به این نتیجه رسیده‌ام که آنهایی که در حزب کاره‌ای هستند، اگر بخواهند یک نفر را بلند یا سرتگون کنند می‌توانند. بعد از انتخاب شدن به نمایندگی مجلس، تصورم این بود که ساواک در انتخاب ما نقش مهمی داشته و اطلاعات جامعی درباره‌ی ما به دست آورده و دارد؛ اما اکنون به این نتیجه رسیده‌ام که ساواک نیز آلت دست حضرات است و به همین جهت است که همه‌ی روزه‌های امیدم، مسدود شده و بار دیگر به هیچ وجه، فرم انتخاباتی پر نخواهم کرد.»^(۱)

البته این به معنای آن نیست که اعضا یا مسئولان میانی حزبی در مرکز، از کنترل و نظارت ساواک خارج بودند.^(۲)

اداره‌ی امنیت داخلی ساواک، که «اداره‌ی سوم» هم نامیده می‌شد، مهم‌ترین قسمت دستگاه سرکوب بود و به پنج بخش تقسیم می‌شد که بخش نخستین آن، «تحقیقات و عملیات» درباره‌ی چند گروه و سازمان کلیدی مخالف را برعهده داشت؛ از جمله حزب توده، جبهه‌ی ملی و احزاب مربوط به آن، دانشجویان و ایرانیان خارج از کشور، اقلیت‌های کرد و بلوچ و روحانیت. بخش دوم درباره‌ی «افکار عمومی و نهادهای همگانی» کار می‌کرد و شامل: مطبوعات، عشایر، سازمان‌های کارگری و دهقانی، احزاب سیاسی وابسته به دولت، مدارس و دانشگاه‌ها و دستگاه‌های دولتی بود. بخش سوم اسناد بخش «امنیت داخلی» را نگهداری می‌کرد. بخش چهارم مسئول فعالیت‌های

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۵۲

۲. برای مطالعه‌ی بیشتر بنگرید به: اسناد شماره‌های ۱۲۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹ و ۱۴۰

ویژه‌ای چون: سانسور، ترویج افکار، آموزش و عملیات ویژه و مسائل حقوقی از قبیل بازجویی بود. اداره‌ی امنیت داخلی بر چهار زندان نیز مدیریت داشت، از جمله زندان معروف «باغ مهران» که گفته می‌شود دارای اتاق‌های شکنجه و حیاط اعدام بود؛^(۱) بنابراین دامنه‌ی عملیاتی ساواک و اداره‌ی امنیت داخلی به شهرستان‌ها محدود نمی‌شد و مرکز را نیز فرا می‌گرفت؛

اما از مدیران میانی که برای آنها استعلام می‌شد، کنترل فراتر و حاکم بر مدیران دبیران استان‌ها، مرکز و قائم مقام‌های حزب، (که به‌طور مستقیم به وسیله‌ی خود نخست‌وزیر انتخاب می‌شدند) و بر مبنای قانون، دبیران استان‌ها، که هم‌ردیف معاون وزیر تلقی می‌شدند، وجود نداشت؛ در این موارد گزارش‌های گزارش‌گران و مأموران ساواک، از طریق نخست‌وزیری به شاه می‌رسید و فقط در سال‌های آخر حیات سیاسی حزب و تضعیف نقش نخست‌وزیری، به‌طور مستقیم با شاه ارتباط برقرار می‌شد.

در سال‌های آخر حیات سیاسی حزب رستاخیز، سهم نظارتی ساواک، به اداره‌ی امور سیاسی و ارائه‌ی راهبردهای سیاسی تغییر یافت و اهمیت اساسی حزب، در ارائه‌ی راهبردهای سیاسی - امنیتی دچار ضعف و کاستی شد. پیشنهاد ساواک برای کارهای دولت نظامی آذرماه ۵۷، نشان از تأثیر تقویت شده‌ی ساواک در اداره‌ی امور و به دست گرفتن امور سیاسی کشور از حزب رستاخیز، در سال‌های پر تنش داشت؛ این پیشنهادات به این قرارند:

«۱. قاطعیت فرمانداری نظامی و دولت نظامی در امر دستگیری چپاولگران و غارتگران، که به موجب ماده‌ی ۵ قانون حکومت نظامی صورت گرفته، مردم را در قبال این پرسش قرار داده که چرا این قاطعیت در مورد محاکمه‌ی افراد مذکور به کار گرفته نمی‌شود؟ زیرا مردم به نحوه‌ی عمل دادگستری خوش بین نبوده و به اشاره می‌گویند که تمام قضات دادگستری قابل خرید بوده، کما اینکه جنجال سوءاستفاده‌ی کلان «علیزاده» - معاون سابق وزارت بازرگانی - به یکباره خاموش

۱. گار بوروسکی به نقل از:

National Front of Iran (operating abroad) *A Portion of the secret of the security section (savak) may 1971*

و حکم براثت وی حاصل گردید؛ لذا ارجاع پرونده‌ی این افراد به دادگستری، مردم را نسبت به اجرای درست عدالت بدبین کرده، برای اینان نیز سرنوشتی نظیر علیزاده پیش‌بینی می‌نمایند؛ لذا اصلح است در شرایطی که یک چریک، ولو در بدو فعالیت، بلافاصله محاکمه و به دادگاه نظامی اعزام می‌شود و خیانت این افراد به مملکت نیز کمتر از اعمال چریک‌ها نبود؛ بلکه به مراتب جرمی سنگین‌تر مرتکب گردیده‌اند، به موجب ماده‌ی ۲ قانون حکومت نظامی محاکمه‌ی این افراد نیز به دادرسی ارتش محول گردد.

۲. ضرورت دارد دولت به نحوی در مجلس عنوان نماید که با وجود اعلام قبلی، مبنی بر عدم منع ورود ایرانیانی که در خارج از کشور اقامت و به فعالیت‌های سیاسی مشغول بوده‌اند، مع‌هذا [امام] خمینی از آمدن به ایران خودداری [می‌نماید] و از مجلس خواسته شود تا قوه‌ی مقننه، مساعی خود را به کار برده تا او به عنوان یک روحانی به کشور برگردد و به این منظور، طرحی از سوی ۲۰ تا ۳۰ نفر از نمایندگان مجلس تهیه گردد؛ آنچه مسلم است این دعوت که از سوی قوه‌ی مقننه صورت می‌گیرد، مورد قبول وی واقع نشده، می‌توان از این امر بهره‌برداری نمود؛ زیرا از یک سو، در محافل خارجی به طور وسیع این دعوت پارلمان ایران انعکاس یافته و عدم قبول دعوت و احتمالاً با فحاشی به این مجلس که فرضاً ملی نیست و نمایندگان، تحمیلی هستند، موجبات رنجش نمایندگان مجلس را فراهم [می‌کند] و در مقابل وی جبهه خواهند گرفت.

۳. آنچه مسلم است دولت بعدی می‌بایست از عناصری که در بین مردم دارای وجهی بیشتری بوده و احتمالاً مخالفین فعلی و از جمله جبهه‌ی ملی را شامل می‌شود، تشکیل گردد؛ لذا با توجه به اینکه این گروه به‌ویژه، جبهه‌ی ملی، همواره از سوی هیأت حاکمه مورد طعن و لعن قرار گرفته، ضرورت دارد به نحوی، این افراد مورد تحبیب واقع و به آنها احترام گذارده شود تا با دلگرمی بیشتر، خود را آمادگی شرکت در حرکت سیاسی جامعه نموده با مخالفین محتمل، امکان مبارزه داشته باشند.»

اقدامات فوق می‌تواند ضمن تغییر جهت افکار مردم به محاکمات قاطع دادرسی

ارتش، مخالفین را به تحرک واداشته تا با اعلام آمادگی، جهت فعالیت به منظور شرکت در دولت آینده، حرکت احساسی و مذهبی و افراطی مردم را به حرکت سیاسی و پارلمانی و حزبی سمت دهد.^(۱)

با وجود این، ساواک در اوج بحران‌های سال‌های ۵۷ نیز نتوانست رژیم را حفظ کند؛ ولی در زمین‌گیر کردن حزب توده و چریک‌های شهری موفق بود. این کار که از جمله وظایفی بود که زمینه‌های تشکیل آن را فراهم ساخته بود، به مدد چهار هزار خیرچین حقوق بگیر^(۲) - بی آنکه بخواهیم از افراد موافقی که به این امید خبر می‌دادند که در پیشرفت خود با تسهیلاتی مواجه شوند یادی نکنیم، اگر این افراد را اضافه کنیم، شماری آنها می‌تواند به میلیون‌ها برسد. چنان‌که «هالیدی» آن را حدود ۳ میلیون نفر باز شمرده است.^(۳) و بیش از سیصد و ده میلیون دلار، علاوه بر منافع عظیم دیگر که در بودجه‌های سری بخش‌های امنیتی وجود داشت، تأثیر و نفوذ قابل توجهی بر حزب رستاخیز ملت ایران پیدا بود؛ ولی این تأثیر و نفوذ قابل توجه، نتوانست بر امواج سهمگین اسلام‌گرایان انقلاب اسلامی و رهبر مذهبی آنان، امام خمینی فایق آید. به همین دلیل، ساواک در ۱۹ دی ۱۳۵۷، اعلام کرد که به انقلاب پیوسته است و شاهپور بختیار در ۲۴ دی، راهی جز انحلال آن نمی‌بیند.

امام خمینی و حزب رستاخیز ملت ایران

امام خمینی با آگاهی از ماهیت و نحوه‌ی فعالیت حزب رستاخیز، در پاسخ به استفتای جمعی از مردم طی بیانیه‌ای اعلام کردند:

«نظر به مخالفت این حزب، با اسلام و مصالح ملت مسلمان ایران، شرکت در آن بر عموم ملت حرام و کمک به ظلم و استیصال مسلمین است و مخالفت با آن، از روشن‌ترین موارد نهی از منکر است و چون این نغمه‌ی تازه که به دستور یغماگران برای اغفال ملت از مسائل اساسی از حلقوم شاه برخاسته، تا کشور را

۱. بنگرید به: سند شماره‌ی ۲۶۶

۲. سیاوش بشیری، قصه ساواک، ص ۱۵

۳. همان

بیش از پیش خفقان زده کند و راه را بر مسائلی که در نظر دارند، باز نمایند و قوه‌ی مقاومت را به کلی از ملت سلب نموده و نفس را در سینه‌ها حبس نموده، لهذا لازم است حسب وظیفه، تذکراتی بدهم، باشد ملت ایران - تا فرصت از دست نرفته - با مقاومت بیش از پیش و همه جانبه، جلوی این نقشه‌های خطرناک را بگیرند. پیش از این باید گفت شاه در این پیشنهاد غیر مشروع به شکست فاحش طرح استعماری انقلاب ششم بهمن و برخوردار نبودن آن از پشتیبانی ملت، اعتراف نموده است. کسی که بیش از ده سال فریاد می‌زند که ملت ایران موافق با این انقلاب است و اسم آن را انقلاب شاه و ملت گذاشته، امروز مردم را به صف‌های مختلف تقسیم کرده و می‌خواهد با زور و سر نیزه برای خود موافق درست کند. اگر این به اصطلاح، انقلاب از شاه و ملت باشد، دیگر چه احتیاجی به حزب تحمیلی است.

درباره‌ی این حزب به اصطلاح، رستاخیز ملی ایران باید گفت این عمل با این شکل تحمیلی، مخالف قانون اساسی و موازین بین‌المللی است و در هیچ یک از کشورهای عالم نظیر ندارد. ایران تنها کشوری است که حزبی با امر ملوکانه تأسیس کرده و ملت مجبور است وارد آن شود و هر کس از این امر تخلف کند، سرنوشت او یا حبس و شکنجه و تبعید و یا از حقوق اجتماعی محروم شدن است. مردم محروم این کشور مجبورند موافقت خود را با نظام شاهنشاهی اعلام کنند. نظام پوسیده‌ای که از نظر اسلام مردود و محکوم به فناست، نظامی که هر روز ضربه‌ای تازه بر پیکر اسلام وارد می‌آورد و اگر خدای نخواستہ فرصت یابد، اساس قرآن را برمی‌چیند.»^(۱)

امام خمینی درباره‌ی احزاب قبل از حزب رستاخیز نیز موضع مشابهی داشتند. ایشان این احزاب را احزاب دولتی خواندند و عضویت در آنها را تحریم کردند. ایشان در یکی از سخنرانی‌های خود (۱۳۴۳/۶/۱۸) درباره‌ی حزب مردم، ملیون و ایران نوین عنوان کردند:

۱. آرشیو مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ شماره‌ی بازیابی ۱، ص ۱۸۷

«دولت‌ها می‌آیند و می‌روند. هر دولتی هم که می‌آید حزبی درست می‌کند... یکی حزب ایران نوین... حزب زوری معنا ندارد. سجل‌های مردم را از دهات می‌گیرند... نام‌نویسی می‌کنند در حزب. این بیچاره اصلاً نمی‌داند ایران نوین یعنی چه؟ اصلاً نمی‌فهمد این بیچاره اساس نامه چیست؟... این بیچاره‌ها را این بی‌دین‌ها می‌خواهند جمع کنند در یک محیطی و زنده‌باد بگویند. فقط همین... آنجایی که حزب هست دولت‌ها از حزب وجود پیدا می‌کنند، نه اینکه اول دولت تشکیل شود، بعد حزب درست کند، بعد اتکا به آن پیدا کند. اینجا شما می‌بینید اول دولت درست می‌شود. خردشان می‌گویند نه من می‌گویم که به امر آمده‌ایم و به امر هم می‌رویم... آنوقت هم دولت آقایان حزبی است. من آخوندم می‌فهمم، دول عالم نمی‌فهمند این‌ها را؟ آنها می‌خواهند تو این طور باشی. می‌خواهند عقب افتاده باشی. اگر حزب می‌خواهید درست کنید... قبل از اینکه دولت شما پیش بیاید، حزب درست کنید و بعد هم حزب در مجلس بعد هم می‌شود یک دولت متکی به حزب؛ اما شما اول دولت‌ش را درست می‌کنید، بعد حزب درست می‌شود. این بساط حزبی است که می‌بینید.»^(۱)

۱. بنگرید به: مجموعه‌ی سخنرانی‌های حضرت امام خمینی، چاپ دوم، پیشین، صص ۱۴۹ - ۱۵۰.

نتیجه

شاه با تشکیل حزب رستاخیز، بر آن بود که رژیم را بر پایه‌ی سه اصل «اعتقاد به نظام شاهنشاهی»، «قانون اساسی» و «اعتقاد به اصول انقلاب شاه و ملت» نهادینه سازد؛ در حالی که در حزبی که عضویت، اجباری و فعالیت براساس چارچوب‌های از پیش تعیین شده‌ی خارج از حزب باشد، هدف نهادینه سازی محقق نمی‌شد. خلاصه، حزب واحد از بالا برانگیخته شده بود و علاوه بر آن، بدون شناخت واقعی خواسته‌ها و تمایلات مردم و جامعه به وجود آمده بود؛ البته ابتکار ایجاد یک حزب با دو جناح، پیشرفته‌تر از دو حزب با یک هدف به نظر می‌رسد؛ اما مشکل اصلی، بی‌اعتنایی مسئولان به مردم، خواسته‌های آنان و ناباوری مردم بود به عوارض ناشی از آن به شرح زیر می‌باشد: (۱) نارضایتی شدید عمومی؛ (۲) احساس ستم‌دگی و مظلومیت، در طبقه‌های متوسط و پایین جامعه؛ (۳) مقابله و تلاش و کوشش طبقات متوسط و پایین اجتماع، برای اثبات ناصحیح و غیرعادلانه بودن آنچه که به وسیله‌ی گروه‌های صاحب نفوذ و صاحب ثروت، جاه و مقام انجام داده می‌شد. (۴) حس سرخوردگی و یأس و حرمان از تلاش‌های بی‌ثمر و بدون نتیجه‌ی حزبی در طبقات متوسط و پایین؛ (۵) به سبب بی‌نتیجه ماندن مبارزه‌های دو گروه آموزگار و هویدا، آن دسته از مردم نیز که به حزب پیوسته بودند، برای به ثمر رسیدن فعالیت‌های‌شان در حزب رستاخیز در جست‌وجوی پناهگاه‌های دیگری برآمدند؛ (۶) روحانیت، به رهبری امام خمینی که از سال ۱۳۴۱، مخالفت و مبارزات خود را علیه نظام خودکامه‌ی پهلوی شروع کرده بود، رهبری مجموعه‌ی مخالفان را به عهده گرفت.

انحلال حزب رستاخیز در واقع، نشان‌دهنده‌ی ناکارآمدی اصول سه‌گانه‌ی حزب و

توفیق نداشتن نظام در نهادهای سازشی خود بود. رکود در فعالیت‌های اعضای حزب در کانون‌ها، علاوه بر دلایلی که در فصل‌های پیشین بیان شد، می‌تواند نتیجه‌ی منطقی عضویت اجباری تلقی شود. با این وضعیت، تک حزب رستاخیز علاوه بر آنکه در مردم ایمان حزبی را برانگیخته نمی‌کرد، در مسئولان نیز به همین‌گونه بود. ابوالحسن ابتهاج در مصاحبه‌ای پس از انقلاب اسلامی، این مرحله‌ی از تاریخ شاهنشاهی محمدرضا شاه را - با اذعان به اجباری بودن عضویت - به دلیل توجه نکردن به خواسته‌های مردم، شرم‌آور تلقی می‌کند:

«شاه اخطار کرد هر کس با این کار مخالف است، باید کشور را ترک کند... من با هویدا (نخست‌وزیر) که دبیرکل حزب بود، تماس گرفتم به او گفتم این بدان معناست که من چون نمی‌توانم کشور را ترک کنم باید به حزب بپیوندم. وی گفت: «آری». گفتم: «من چکار باید بکنم». گفت: «کاغذی را برآیم می‌فرستد تا امضا کنیم». کاغذی را برآیم فرستادند و من هم امضا کردم؛ یعنی من هم عضو حزب شدم. همین فقط یک امضا... بالاخره مگر (شاه) اعلان جنگ نکرده بود... این هشدار در مورد عضویت در حزب رسمی به این معنا بود که هر کس در کشور بماند و عضو حزب نشود، اگر اتفاقی برایش بیفتد، نباید انتظار کمکی داشته باشد؛ یعنی اگر کسی مرا در خیابان به باد کتک می‌گرفت و به من آسیب می‌رساند و اگر صدای من بلند می‌شد، به من گفته می‌شد «بهت گفته بودیم که» ایرانی که دو دولت دموکراتیک غربی از آن پشتیبانی می‌کردند، به این جا رسیده بود. شرم‌آور نیست؟»^(۱)

در حالی که در جامعه‌ای نهادهای سازشی قرین موفقیت می‌شود که برنامه‌ریزی در آن، براساس شناخت صحیح از خصوصیات و درک تکثر اجتماعی آن باشد و همین جاست که انتخاب یک روش قاطع حزبی و قادر به حاکمیت در تمام سطوح فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی، تعصبی و خالی از محتوای حزبی، جهت نهادهای سازشی نظام سیاسی است. در جامعه‌ی آن روز، که مثل تمام جوامع دیگر جهانی همه نوع تفکر و فلسفه از

هیپی‌زم تا سوسیالیسم یا از ناسیونالیسم شدید تا احساسات کاملاً مذهبی وجود داشت، حزب رستاخیز که هدف از آن، مهار داورندگان افکار و منافع مختلف در محدوده‌ی فقط یک تک حزب بود، چگونه می‌توانست وجود آنها را نفی کند؛ در حالی که تکرر اجتماعی چه در جامعه‌ی آزاد و چه در همان جامعه، در محدوده‌ی حزب به صورت واقعیت‌های زمانی وجود داشتند.

شاه قبل از تأسیس این حزب، گفته بود که بازی کردن نقش اقلیت وفادار در این کشور، بسیار مشکل است. (در اشاره به حزب مردم) انحلال حزب نشان داد که بازی کردن نقش وفاداری در کل جامعه بنا به تکرر اجتماعی یاد شده، اساساً عملی نیست. و سرانجام، فراگیر نبودن حزب که در ماه‌های آخر حیات سیاسی حزب، دبیرکل حزب (دکتر جواد سعید) نیز به آن معترف بود و تقاضای تشکیل جلسه‌ای برای تقسیم اموال حزب را کرد، در نهایت، به انحلال رسمی حزب منجر شد. در شرایطی به عمر حزب رستاخیز پایان داده شد که امواج تند و شتابان انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره) از کان نظام شاهنشاهی را نابود می‌کرد؛ نه فقط حزب رستاخیز نتوانست به تثبیت نظام پهلوی کمکی کند، بلکه کارکردی که داشت و بررسی شد، در شتاب اضمحلال آن بی‌تأثیر نبود.

گاه‌شمار

- ۱۳۵۳/۱۲/۱۱ شاه در اجتماع بزرگی از وزرا، نمایندگان مجلسین و مقام‌های دولتی و بازرگانان و صنف‌ها و حزب‌ها اعلام کرد که دوران دودوزه بازی به سر آمده است و جای کسی که با قانون اساسی، نظام شاهنشاهی و انقلاب ۶ بهمن مخالف است در زندان است یا خروج از کشور. هویدا در همین اجتماع به عنوان دبیرکل حزب رستاخیز معرفی شد و حزب‌های مردم، ایران نوین، پان‌ایرانیست، ایرانیان و غیره منحل شدند.
- ۱۳۵۴/۱/۱۶ فرمان انتخابات برای تعیین نمایندگان دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی و دوره هفتم مجلس سنا صادر شد.
- ۱۳۵۴/۲/۱۲ کنگره‌ی سپاس برای تشکر و سپاس از شاه، در دستور تشکیل حزب رستاخیز گشایش یافت.
- ۱۳۵۴/۲/۱۳ روزنامه‌ی رستاخیز انتشار یافت.
- ۱۳۵۴/۲/۱۷ اعضای هیأت اجرایی موقت، مرکب از ۵۵ نفر انتخاب شد؛ همچنین اولین اجلاس هیأت اجرایی موقت برگزار و جمشید آموزگار به عنوان رئیس انتخاب شد.
- ۱۳۵۴/۲/۲۳ امیرعباس هویدا - دبیرکل حزب رستاخیز - دکتر فریدون مهدوی - وزیر بازرگانی - را به سمت قائم مقام حزب معرفی کرد.
- ۱۳۵۴/۳/۸ حزب رستاخیز، اسامی نامزدهای مجلس شورای ملی را اعلام کرد.
- ۱۳۵۴/۳/۱۱ ستاتوره‌های حزب رستاخیز اعلام شدند.
- ۱۳۵۴/۳/۲۵ مجله‌ی «جوانان رستاخیز» منتشر شد.
- ۱۳۵۴/۵/۱۲ امیرعباس هویدا، دبیرکل حزب رستاخیز، مسئولان موقت حزب را در تهران و شهرستان‌ها معرفی کرد.

- ۱۳۵۴/۷/۱ مجله‌ی «رستاخیز روستا» منتشر شد. همچنین کمیته‌ی ملی پیکار با بی‌سوادی وابسته به حزب رستاخیز آغاز به کار کرد.
- ۱۳۵۴/۷/۳۰ اعضای دفتر سیاسی حزب رستاخیز انتخاب شدند.
- ۱۳۵۴/۹/۳ مجله‌ی «رستاخیز کارگران» انتشار یافت.
- ۱۳۵۴/۱۲/۲۴ طرح دو فوریتی دولت مبنی بر تغییر مبدأ تاریخی ایران به جای تاریخ هجری شمسی به تاریخ شاهنشاهی اعلام شد.
- ۱۳۵۵/۸/۵ کنگره‌ی دوم حزب رستاخیز ملت ایران، در سالن دوازده هزار نفری مجموعه‌ی ورزشی گشایش یافت.
- ۱۳۵۵/۸/۶ تغییراتی در اساس‌نامه و مرام‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران انجام داده شد.
- ۱۳۵۵/۸/۱۸ کنگره‌ی حزب رستاخیز ملت ایران، دکتر جمشید آموزگار را به عنوان دبیرکل حزب معرفی کرد. وی در ترمیم کابینه به سمت وزیر مشاور تعیین شد.
- ۱۳۵۶/۱/۶ مجله‌ی «اندیشه‌های رستاخیز» انتشار یافت.
- ۱۳۵۶/۵/۱۶ کناره‌گیری امیرعباس هویدا از نخست‌وزیری و ریاست دفتر سیاسی و برگزیده‌شدن جمشید آموزگار به عنوان نخست‌وزیر.
- ۱۳۵۶/۵/۱۷ به دنبال استعفای جمشید آموزگار از دبیرکلی حزب رستاخیز، هیأت اجرایی حزب در یک جلسه‌ی فوق‌العاده که با حضور جمشید آموزگار - نخست‌وزیر و رئیس دفتر سیاسی حزب - تشکیل داد، دکتر محمدمعتضد باهری - معاون کل وزارت دربار - را به سمت دبیرکل حزب انتخاب کرد.
- ۱۳۵۶/۵/۱۸ باهری - دبیرکل حزب رستاخیز - با شاه ملاقات و پیرامون فعالیت‌های آینده‌ی حزب گفت‌وگو کرد.
- ۱۳۵۶/۸/۱ حاج سیدمصطفی خمینی - فرزند ارشد امام - به شهادت رسید.
- ۱۳۵۶/۸/۲۸ در تهران، تظاهرات وسیع دانشجویی علیه رژیم و نیز سازش سادات با اسرائیل برپا شد.
- ۱۳۵۶/۹/۱۲ باهری، دبیرکل حزب رستاخیز، گفت: «حزب، توطئه‌گران علیه ایران را رسوا می‌کند.»
- ۱۳۵۶/۱۰/۱ نشریه‌ی «مبانی حزب رستاخیز» انتشار یافت.
- ۱۳۵۶/۱۰/۵ اعضای دفتر سیاسی و هیأت اجرایی حزب رستاخیز با شاه دیدار کردند. شاه گفت: «جدایی پست دبیرکلی را از نخست‌وزیری، دیگر به مصلحت نمی‌بینم.»

- ۱۳۵۶/۱۰/۱۴ کنگره‌ی فوق‌العاده‌ی حزب با پیام شاه، آغاز به کار کرد و براساس نظریه‌ی شاه، جمشید آموزگار را به عنوان دبیرکل انتخاب کرد.
- ۱۳۵۶/۱۰/۱۷ در شهر مشهد، زنان با چادر مشکی و حجاب کامل اسلامی، علیه رژیم تظاهرات کردند. روزنامه‌ی رستاخیز، این حرکت زنان را در مشهد، تظاهراتی از یک اتحاد نامقدس سرخ و سیاه دانست؛ همچنین مقاله‌ی «ارتجاع سرخ و سیاه» را در ایران با اهانت به امام خمینی انتشار داد.
- ۱۳۵۶/۱۰/۱۹ به دنبال انتشار مقاله‌ی توهین‌آمیز اطلاعات، تظاهرات در تمام شهرهای ایران شکلی تازه و جدی‌تر گرفت. جمشید آموزگار، دبیرکل حزب و نخست‌وزیر (محمود جعفریان، محمدرضا عاملی‌تهرانی و محمدحسین موسوی) را به عنوان معاونان تازه‌ی حزب معرفی کرد.
- ۱۳۵۶/۱۰/۲۰ حزب رستاخیز در واکنش به تظاهرات قم علیه رژیم، تظاهرات وسیعی له رژیم ترتیب داد، شاه نیز طی مصاحبه‌ای گفت: «حزب باید کوشش بیشتری در جهت آگاهی مردم به خصوص، جوانان در گذشته و حال کشور، داشته باشد».
- ۱۳۵۶/۱۰/۲۸ حزب رستاخیز در تبریز، آبادان، خرمشهر و اهواز میتینگ بر پا کرد.
- ۱۳۵۶/۱۱/۲۹ قیام گسترده‌ی مردم تبریز در چهلم شهدای قیام مردم قم و انهدام مرکز حزب رستاخیز در تبریز توسط مردم مسلمان.
- ۱۳۵۷/۱/۱۵ عبدالمجید مجیدی، مسئول هماهنگ‌کننده‌ی جناح پیشرو، گفت: «جناح پیشرو حزب، یک قیام دسته‌جمعی را علیه اوضاع روز، ضروری می‌داند».
- ۱۳۵۷/۱/۱۹ به دستور حزب رستاخیز، منزل چند نفر از مخالفان مورد حمله قرار گرفت. از جمله: منزل مهندس بازرگان، داربوش فروهر، دکترسنجابی و مقدم مراغه‌ای. دکتر پیمان نیز مورد ضرب و شتم چاقوکشان حزب قرار گرفت.
- ۱۳۵۷/۲/۵ پزشکپور در مخالفت با بمب‌گذاری در منزل مخالفان حزب و کمیته‌ی انتقام، دولت آموزگار را استیضاح کرد.
- ۱۳۵۷/۲/۲۶ در تهران، اصفهان، تبریز، قزوین و یزد تظاهرات وسیع مردم به منصفی ظهور رسید.
- ۱۳۵۷/۲/۳۰ نخستین اجلاس شورای مرکزی، پس از انتخابات آن، به ریاست سناتور محمدعلی صفاری برگزار شد.

- ۱۳۵۷/۲/۳۱ نتیجه‌ی انتخابات هیأت اجرایی غیرموقت حزب رستاخیز را، شورای مرکزی اعلام کرد و پیشنهاد گروه بررسی مسائل ایران درباره‌ی تشکیل جناح سوم حزب، در دفتر سیاسی تصویب شد.
- ۱۳۵۷/۳/۱۰ هوشنگ انصاری، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، از مقام هماهنگ‌کننده‌ی جناح سازنده‌ی کناره‌گیری کرد.
- ۱۳۵۷/۳/۱۴ عبدالمجید مجیدی، رهبر جناح پیشرو حزب رستاخیز، به تبعیت از هوشنگ انصاری استعفا کرد.
- ۱۳۵۷/۳/۳۱ عده‌ای از نمایندگان مجلس شورای ملی، از عضویت حزب رستاخیز کناره‌گیری کردند.
- ۱۳۵۷/۴/۱۷ یک جناح سوم در حزب رستاخیز، به رهبری دکتر سیروس نیاوندی، تشکیل شد. (گروه بررسی مسائل ایران)
- ۱۳۵۷/۴/۲۴ دکتر محمدرضا عاملی‌تهرانی و سناتور محمدحسین موسوی (قائم مقام‌های دبیرکل) استعفا کردند و عاملی‌تهرانی دلیل استعفای خود را توجه نکردن حزب به خواسته‌های مردم عنوان کرد.
- ۱۳۵۷/۵/۲۰ مردم اصفهان در تظاهرات خود، سینماها، مشروب‌فروشی‌ها، بانک‌ها، ادارات دولتی و ساختمان حزب رستاخیز را به آتش کشیدند و به دنبال آن، حکومت نظامی در این شهر برقرار شد و بعدها، به مدت یک ماه، تمدید شد.
- ۱۳۵۷/۶/۱ در بیشتر شهرها، تظاهرات مردم با حمله به بانک‌ها، سینماها، کلوپ‌ها و مشروب‌فروشی‌ها به زد و خورد خونین منجر شد.
- ۱۳۵۷/۶/۵ جمشید آموزگار استعفا کرد و شاه فرمان نخست‌وزیری مهندس جعفر شریف‌امامی را تشریح کرد؛ همچنین نامبرده از شاه اختیارات کامل گرفت و قرار شد شاه در امور کشور مداخله نکند. شریف‌امامی، دوباره تاریخ را به هجری شمسی تبدیل و تاریخ شاهنشاهی را ملغی کرد.
- ۱۳۵۷/۶/۶ شریف‌امامی گفت: «من با حزب کاری ندارم و در هیچ حزبی هم عضو نیستم.» منوچهر آزمون گفت: «از این تاریخ به بعد، حزب رستاخیز یک حزب در میان احزاب دیگر خواهد بود.» به دنبال سقوط آموزگار، همه‌ی مسئولان حزب، کناره‌گیری کردند.

- ۱۳۵۷/۶/۷ حزب پان ایرانیست، تجدید حیات کرد و به دنبال آن چهارده حزب سیاسی اعلام موجودیت کردند. حزب ایران به حزب ملت ایران و جامعه‌ی سوسیالیست‌های نهضت ملی که جبهه‌ی ملی ایران را تشکیل دادند، حزب زحمت‌کشان ملت ایران (مظفر بقایی)، حزب سوسیال دمکرات (احمد بنی‌احمد)، جنبش ارگان فکری (دکتر علی‌اصغر سیدجوادی)، جمعیت پاسداران قانون اساسی (دکتر مهدی پیراسته)، کمیته‌ی ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر و پیشبرد آن در ایران (بازرگان، لاهیجی، یدالله سبحانی)، کانون ناسیونالیست‌ها (فضل‌الله صدر و دکتر زردین پور)، حزب آزادی‌خواهان اسلامی، حزب دمکرات ایران، حزب سوسیالیست آریا، منفردین (اللهیار صالح، دکتر صدیقی).
- ۱۳۵۷/۷/۲ در دفتر سیاسی حزب رستاخیز، سخن از انحلال حزب پیش آمد.
- ۱۳۵۷/۷/۵ در یک نشست حزبی، جمشید آموزگار از دبیرکلی حزب رستاخیز کناره‌گیری کرد و در همان جلسه، دکتر جواد سعید - تنها قائم مقام دبیرکل - به مقام دبیرکلی انتخاب شد.
- ۱۳۵۷/۷/۹ دکتر جواد سعید نیز از دبیرکلی حزب رستاخیز استعفا کرد و حزب، از هم متلاشی شد.
- ۱۳۵۷/۷/۱۰ حزب ایران نوین اعلام تجدید فعالیت کرد.

بخش دوم

اسناد و تصاویر

فهرست موضوعی اسناد

ش.س	عنوان	ش.ص
۱	اظهار نظر دانشجویان ایران درباره‌ی انگیزه‌های شاه از تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران	۱۷۱
۲	اظهار نظر کارمندان نخست‌وزیری، از انگیزه‌ی ایجاد حزب رستاخیز ملت ایران و کشته شدن عامری	۱۷۲
۳	اظهار نظر گروه‌های مختلف سیاسی درباره‌ی عضویت در حزب تازه تأسیس رستاخیز ملی ایران	۱۷۳
۴	نظرات شرکت‌کنندگان در جلسه‌ی منزل علی اردلان راجع به عضویت در حزب رستاخیز ملت ایران به دلیل اجبار کارگران و کارمندان به عضویت در حزب مذکور	۱۷۵
۵	اظهار نظرهای مختلف درخصوص دلایل تشکیل حزب رستاخیز در محافل حزبی	۱۷۶
۶	شایعه‌ها درباره‌ی انتصاب‌ها و بلا تکلیفی نامزدهای انتخاباتی مجلس با تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران	۱۷۸
۷	نظریه‌ی ساواک و ژاندارمری کشور درخصوص طرح آموزش اصول حزب رستاخیز ملت ایران در مراکز آموزش (مدرسه، دانشگاه)	۱۷۹
۸	اظهار نظر بخش فارسی رادیو پیک ایران، درخصوص تشکیل حزب رستاخیز	۱۸۱
۹	اظهارات رئیس کمیته‌ی حزب ایران نوین، درخصوص انتصابات در حزب رستاخیز ملی و استفاده از مسئولین سابق حزبی ایران نوین	۱۸۴

- ۱۰ گزارش ویژه‌ای درخصوص مرام‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران ۱۸۶
- ۱۱ آثار و پیامدهای کارگردانی حزب رستاخیز توسط اعضای غیر خوش‌نام حزب ایران
نویسنه ۱۹۲
- ۱۲ گزارش درخصوص انتخاب مسئولان حزبی از افراد بدون تجربه ۱۹۳
- ۱۳ مکاتبه‌ی امیرعباس هویدا (نخست‌وزیر) با ارتشبد نصیری (رئیس ساواک) در خصوص
درخواست معرفی نماینده‌ای برای تشکیل هیأت ویژه و بررسی وضعیت نامزدهای
انتخابات مجلس شورای ملی به انضمام ضابطه‌ی گزینش نامزدهای انتخاباتی
و مناطق جغرافیایی مربوط به آنها ۱۹۵
- ۱۴ گزارش ارسالی درخصوص اسامی رئیس و نایب رئیس و منشی‌های هیأت
اجرائی حزب رستاخیز ملت ایران ۱۹۸
- ۱۵ فرستادن اسامی هیأت اجرائی موقت حزب رستاخیز ملت ایران ۱۹۹
- ۱۶ تحلیل دلایل انتخاب فریدون مهدوی به عنوان قائم مقام دبیرکل حزب رستاخیز، توسط
امیرعباس هویدا ۲۰۲
- ۱۷ مکاتبه‌ی اداره‌ی دوم اطلاعات با ریاست ساواک درخصوص ارسال یک برگ اعلامیه‌ی
ضد رژیم به انضمام نشریه‌ی یاد شده ۲۰۳
- ۱۸ اظهارات بخش فارسی رادیو کلن ساعت ۲۰ مورخ ۵۴/۳/۲۳ درباره‌ی انتخابات مجلس
شورای ملی ۲۰۴
- ۱۹ مکاتبه‌ی درخصوص ارسال اعلامیه علیه حزب رستاخیز ملت ایران به
انضمام اعلامیه‌ی مذکور ۲۰۶
- ۲۰ عریضه‌ی جمعی از کارکنان بازخرید شده‌ی حزب ایران نویسنه سابق درباره‌ی پایمال کردن
حقوق آنها با انحلال حزب مذکور ۲۰۸
- ۲۱ درخواست اداره‌ی اطلاعات و ضد اطلاعات از ریاست ساواک مبنی بر اعلام نظریه‌ی
تأسیس کانون حزب رستاخیز، در دانشکده‌ی مدیریت و امنیت ملی دانشگاه پدافند
ملی ۲۰۹

- ۲۲ پاسخ ریاست ساواک درخصوص به مصلحت نبودن تأسیس کانون حزب رستاخیز در دانشکده‌ی مدیریت و امنیت ملی دانشگاه پدافند ملی به لحاظ وابستگی آن دانشکده به ارتش و مجوز فعالیت انفرادی فارغ‌التحصیل دانشکده‌ی مذکور ۲۱۰
- ۲۳ ارسال کاریکاتور هویدا و حزب رستاخیز ملت ایران برای ریاست ساواک ۲۱۱
- ۲۴ گزارش ساواک از وضعیت و جایگاه امیرعباس هویدا در حزب رستاخیز ملی ایران ۲۱۲
- ۲۵ اعلام اسامی اعضای دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران ۲۱۳
- ۲۶ مکاتبه درخصوص ارسال اصلاحیه‌ی راهنمای اجرایی موقت آیین‌نامه‌ی کانون‌های حزب رستاخیز ملت ایران، مصوب ۱۳۵۴/۷/۲۷ به انضمام اصلاحیه‌ی یاد شده ۲۱۴
- ۲۷ بریده‌ی روزنامه‌ی آیندگان مورخ ۵۴/۸/۸ درخصوص اولین روز تشکیل دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران و فعالیت‌های حزب یاد شده ۲۱۹
- ۲۸ بریده‌ی روزنامه‌ی آیندگان مورخ ۵۴/۸/۱۰ درخصوص مصوبات نخستین جلسه‌ی دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران ۲۲۰
- ۲۹ گزارش ساواک درخصوص مشکلات ناشی از حضور اعضای سابق حزب ایران نوین در حزب رستاخیز ملت ایران ۲۲۱
- ۳۰ تلاش مسئولان حزب جهت رسیدگی به شکایت اعضای کانون‌ها و انتخاب افراد باسواد و تحصیل کرده ۲۲۲
- ۳۱ گزارش ساواک درخصوص سوء مدیریت مسئول امور مالی و اداری در حزب رستاخیز ملی ایران و تبعات آن ۲۲۳
- ۳۲ تحرک و فعالیت حزبی نداشتن در حزب رستاخیز و گزارش ساواک از دلایل چنین وضعیتی ۲۲۵
- ۳۳ گزارش ساواک از عمل‌کرد اعضای سابق حزب ایران نوین در رستاخیز ملت ایران و رکود فعالیت‌های حزبی ۲۲۶
- ۳۴ گزارش ساواک از انعکاس برکناری دو تن از معاونان وزارت بازرگانی در حزب رستاخیز

- ۲۲۷ ملی ایران
- ۳۵ گزارش ساواک درخصوص انتصاب محمدرضا عاملی تهرانی به سمت مسئول آموزش سیاسی حزب رستاخیز ۲۲۹
- ۳۶ تحلیل بخش فارسی رادیو «پیک ایران» درباره‌ی سالگرد تشکیل حزب رستاخیز ساعت ۱۹ مورخ ۱۳۵۴/۲/۱۱ ۲۳۰
- ۳۷ گزارش ساواک از فعالیت‌های حزبی مقام‌های اداری و پیامدهای ناشی از آن ۲۳۳
- ۳۸ گزارش ساواک از عمل‌کرد حزب و مسائل تشکیلاتی حزب رستاخیز ملت ایران ۲۳۴
- ۳۹ گزارش ساواک از ضعف تشکیلاتی حزب ۲۳۶
- ۴۰ تلفنگرام ساواک درخصوص اسامی منتصبین در حزب رستاخیز ملت ایران ۲۳۷
- ۴۱ گزارش ساواک از شایعاتی درباره‌ی کناره‌گیری هویدا از دبیرکلی حزب و تأثیرات چنین شایعاتی بر رکود فعالیت‌های حزبی ۲۳۸
- ۴۲ گزارش و تحلیل بخش رادیو ایران ساعت ۱۹ مورخ ۱۳۵۵/۲/۱۳ درباره‌ی دیدار هیأت اجرایی و دفتر سیاسی حزب رستاخیز از شاه و فرح دیبا ۲۴۰
- ۴۳ گزارش ساواک از فعالیت نکردن کانون‌های حزبی و گزارش دروغین این موضوع به شاه در دیدار مسئولان حزبی ۲۴۳
- ۴۴ گزارش ساواک از شایعه‌ی همبستگی فریدون مهدوی، معتضد باقری و مهندس قلبی ۲۴۴
- ۴۵ گزارش ساواک از انتصاب علی وطن‌دوست به سمت معاون تشکیلاتی حزب رستاخیز ۲۴۵
- ۴۶ گزارش ساواک از اختلاف‌های داخلی بین مسئولان حزبی ۲۴۶
- ۴۷ گزارش ساواک درباره‌ی اتهامات وارده به محمدصادق صفری نماینده‌ی منتخب دوره‌ی ۲۴ مجلس شورای ملی بوشهر ۲۴۷
- ۴۸ گزارش ساواک از برگزاری اردوی دانشجویی ۲۴۹
- ۴۹ گزارش ساواک از حضور نداشتن مسئول کانون‌های حزبی و صورت جلسات انباشته

- ۲۵۰ شده‌ی استان‌ها
- ۲۵۱ گزارش ساواک از رکود حاکم بر فعالیت‌های حزبی حزب رستاخیز ملت ایران ۵۰
- ۲۵۱ گزارش ساواک از انتقادات ابراز شده در کمیته‌ی مسائل تئوریک حزب رستاخیز ملت ایران از انتصابات حزبی و لزوم تنظیم مسائل توسط آن کمیته، قبل از ۵۱
- ۲۵۲ کنگره‌ی حزبی
- ۲۵۲ گزارش ساواک از انتصابات حزبی براساس دوستی و وجود نداشتن ضابطه دربارهی این موضوع ۵۲
- ۲۵۳
- ۲۵۳ گزارش ساواک از اظهار نظر یکی از کارمندان نخست‌وزیری دربارهی سرسپرده بودن سرمداران حزب رستاخیز ملت ایران به آمریکا و تأیید این مطلب بنا به عمل‌کرد آنها توسط مأمور ساواک ۵۳
- ۲۵۴
- ۲۵۴ گزارش ساواک از جلسه‌های قمار شبانه‌ی هوشنگ فدائی مقدم، محسن رها، محمود و پیرایش و دکتریاهری ۵۴
- ۲۵۵
- ۲۵۵ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص درخواست تحقیق دربارهی تشکیل جلسات قمار شبانه‌ی هوشنگ فدائی مقدم، محسن رها، محمود پیرایش و دکتریاهری ۵۵
- ۲۵۶
- ۲۵۶ گزارش ساواک از قرار دریافت حقوق توسط مسئولان حزبی و توصیه به در نظر گرفتن پیش‌بینی‌های لازم به لحاظ توقع دیگر اعضای حزبی ۵۶
- ۲۵۷
- ۲۵۷ مکاتبه‌ی ساواک تهران درخصوص تحقیقات انجام داده شده دربارهی یکی از اعضای کانون‌های حزبی و نظریات نامبرده دربارهی دو هزار و پانصدمین سال جشن‌های شاهنشاهی ۵۷
- ۲۵۸
- ۲۵۸ گزارش ساواک از فعالیت‌های انجام داده شده در یکی از جلسات کانون‌های حزبی ۵۸
- ۲۵۹
- ۲۵۹ اظهارها و تحلیل‌های بخش فارسی رادیو پیک ایران از انتخابات انجمن‌های شهر و شهرستان توسط حزب رستاخیز ملت ایران ۵۹
- ۲۶۰
- ۲۶۰ گزارش ساواک درخصوص دستورالعمل ارسالی به مسئولان حزبی استان‌ها دربارهی نظام آموزش سیاسی ۶۰
- ۲۶۲

- ۶۱ گزارش ساواک از رسیدگی نکردن به امور کانون‌ها در حزب رستاخیز ملت ایران ۲۶۴
- ۶۲ گزارش ساواک درخصوص بحث از گرانی هزینه‌ی مسکن در کلیه‌ی کانون‌های حزبی و راه حل پیشنهادی ۲۶۵
- ۶۳ گزارش ساواک از سوء استفاده‌ی متصدیان مبارزه با گرانفروشی ۲۶۶
- ۶۴ گزارش ساواک از شایعه‌ی رضایت نداشتن رئیس جمهور وقت آمریکا درباره‌ی نظام تک حزبی در ایران ۲۶۸
- ۶۵ گزارش ساواک درخصوص معرفی اتحادیه‌ی بین‌المجالس و دبیرکل آن ۲۶۹
- ۶۶ گزارش ساواک درخصوص اسامی معرفی شده‌ی دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران ۲۷۰
- ۶۷ اظهارهای بخش فارسی رادیو لندن مورخ ۱۳۵۷/۳/۳۱ درخصوص کنفرانس کمیته‌ی اجرایی حزب رستاخیز ملت ایران ۲۷۲
- ۶۸ گزارش ساواک درخصوص ارسال اعتراضیه‌ی جمعیت دبیرکل حزب درباره‌ی انتخابات هیأت اجرایی به انضمام اعتراضیه‌ی مذکور ۲۷۳
- ۶۹ دستور اداری سوم ساواک به ریاست ساواک تهران و درخواست تحقیق درباره‌ی وضعیت حزب رستاخیز ملت ایران، دولت و مجلس ۲۷۸
- ۷۰ گزارش ساواک از وابستگی دکتر منوچهر پزشکی به هویدا ۲۷۹
- ۷۱ بریده‌ی روزنامه‌ی رستاخیز مورخ ۱۳۵۷/۷/۲۵ درخصوص انحلال یا انحلال نیافتن حزب رستاخیز ملت ایران ۲۸۰
- ۷۲ گزارش ساواک از اظهارات اعضای شورای حزبی درباره‌ی انحلال حزب رستاخیز ملت ایران ۲۸۱
- ۷۳ گزارش مأمور اداری سوم ساواک درخصوص انحلال حزب رستاخیز و عضویت نمایندگان مجلس در حزب مذکور ۲۸۲
- ۷۴ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص لزوم معدوم نمودن اسناد ساواک در رابطه‌ی با حزب، به علل حمله و تخریب اماکن دولتی ۲۸۳

- ۷۵ اقدام ساواک مشهد درخصوص معدوم کردن اسناد مربوط به حزب رستاخیز ۲۸۴
- ۷۶ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص ارسال آگاهی‌نامه‌ی شش ماهه‌ی دوم ۱۳۵۵ و درخواست اعلام نظر و پاسخ به سؤال دفتر ویژه‌ی اطلاعات مبنی بر ارسال آن برای دبیرکل حزب ۲۸۵
- ۷۷ نظر اداره‌ی کل سوم ساواک درخصوص معایب ارسال آگاهی‌نامه‌ی حزبی به دبیرکل حزب رستاخیز ملت ایران ۲۸۶
- ۷۸ بولتن سری شماره‌ی ۱۰۰ درباره‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران در شش ماهه‌ی اول ۱۳۵۴ ۲۸۷
- ۷۹ بولتن شماره‌ی ۳۰۶۰ درباره‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز در شش ماهه‌ی دوم سال ۱۳۵۴ ۲۹۷
- ۸۰ ارسال آگاهی‌نامه‌ی شش ماهه‌ی دوم ۱۳۵۴ برای مدیر اداره‌ی سوم ساواک ۳۰۷
- ۸۱ آگاهی‌نامه‌ی شش ماهه‌ی اول سال ۱۳۵۵ حزب رستاخیز ملت ایران ۳۲۱
- ۸۲ بولتن شماره‌ی ۲۹۱۹ درباره‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران در شش ماهه‌ی دوم ۱۳۵۵ ۳۳۴
- ۸۳ بولتن شماره‌ی ۱۴۱/۲۵۵ درباره‌ی وضعیت حزب رستاخیز در مجلس شورای ملی ۳۴۶
- ۸۴ فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران و مجلس شورای ملی در سال ۵۶-۵۷ ۳۵۰
- ۸۵ مکاتبه درخصوص اعلام نظر درباره‌ی لزوم تهیه‌ی آگاهی‌نامه‌ی شش ماهه‌ی اول ۱۳۵۷ فعالیت حزب رستاخیز ۳۵۷
- ۸۶ بولتن شماره‌ی ۳۴۱/۴۵۰ فعالیت شش ماهه‌ی اول ۱۳۵۷ حزب رستاخیز ۳۵۸
- ۸۷ گزارش مأمور ساواک درخصوص خداحافظی بعضی از اعضای حزب رستاخیز ملت ایران از فعالیت پس از انتخابات انجمن‌های شهر و شهرستان ۳۷۰
- ۸۸ گزارش مأمور ساواک درخصوص چگونگی انتخاب هیأت اجرایی در مورخ ۱۳۵۷/۲/۳۰ در اولین جلسه‌ی شورای مرکزی حزب رستاخیز ملت ایران و دلایل

- ۳۷۱ نارضایتی مردم و اعضای حزب از وضعیت موجود
- ۳۷۳ آیین‌نامه‌ی شوراهای حزب رستاخیز ملت ایران ۸۹
- ۹۰ دستورالعمل نحوه‌ی اجرا و تعیین تعداد اعضای کانون‌ها و شوراهای جهت تشکیل شوراهای روستا، شهر، بخش، شهرستان‌ها و استان مرکزی مصوب جلسه‌ی مورخ ۱۳۵۶/۱۱/۲
- ۳۷۴ ۹۱ گزارش ساواک درخصوص ارسال آئین‌نامه‌ی شوراهای حزب رستاخیز ملت ایران به انضمام آیین‌نامه‌ی مذکور ۳۷۸
- ۹۲ گزارش ساواک از اظهارات هلاکو رامبد درباره‌ی کارهای خلاف قانون هویدا دبیرکل حزب رستاخیز ۳۸۳
- ۹۳ گزارش مأمور ساواک درخصوص انتصابات مسئولان مناطق ۱۲ گانه‌ی حزبی در تهران و انعکاس نامطلوب آن در اعضای حزب رستاخیز ملت ایران ۳۸۵
- ۹۴ گزارش مأمور ساواک از وضعیت تشکیلاتی حزب و انتقاد وارده ۳۸۶
- ۹۵ گزارش مأمور ساواک از علت کناره‌گیری سیدضیاء مدرسی از دبیری حزب رستاخیز ملت ایران در پایتخت ۳۹۱
- ۹۶ گزارش ساواک از درخواست چند نفر از اعضای حزبی مبنی بر کناره‌گذاشتن سیدضیاء‌الدین مدرسی از دبیر حزب رستاخیز ملت ایران در پایتخت ۳۹۲
- ۹۷ گزارش مأمور ساواک از سوابق دبیر حزب رستاخیز ملت ایران در پایتخت (محمدعلی کرد) ۳۹۳
- ۹۸ گزارش مأمور ساواک از وضعیت و فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران در پایتخت و نقاط ضعف مدیریت آن ۳۹۵
- ۹۹ گزارش مأمور ساواک از وضعیت انتصابات حزبی رستاخیز در تهران ۳۹۷
- ۱۰۰ گزارش مأمور ساواک از انتصاب سرپرست شاخه‌ی تشکیلات حزب رستاخیز ملت ایران در پایتخت ۳۹۹
- ۱۰۱ گزارش مأمور ساواک درخصوص برخوردهای پیش آمده با انتصاب میرملک حسام‌الدین

- ۴۰۰ محمد موسوی و وابستگی وی به دکتر علی امینی
- ۱۰۲ مکاتبه‌ی اداره‌ی کل سوم در خصوص درخواست تحقیق درباره‌ی وابستگی میرحسام‌الدین محمد موسوی به دکتر علی امینی ۴۰۲
- ۱۰۳ گزارش مأمور ساواک از سخنرانی دکتر محمد باهری دبیرکل جدید حزب رستاخیز ملت ایران ۴۰۳
- ۱۰۴ گزارش مأمور ساواک در خصوص وزرای کابینه جمشید آموزگار و وابسته دانستن آنها به آمریکا ۴۰۵
- ۱۰۵ گزارش رئیس سازمان ساواک تهران در خصوص ارسال گزارشی از فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران در تهران به اداره‌ی کل سوم ساواک ۴۰۹
- ۱۰۶ گزارش مأمور ساواک در خصوص رکود فعالیت کانون‌های حزبی تهران ۴۱۴
- ۱۰۷ گزارش مأمور ساواک در خصوص فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران ۴۱۵
- ۱۰۸ گزارش مأمور ساواک از انتصابات حزبی در پایتخت ۴۱۶
- ۱۰۹ گزارش مأمور ساواک از تغییر و تحولات تشکیلاتی حزب رستاخیز ملت ایران ۴۱۷
- ۱۱۰ گزارش مأمور ساواک از توقف انتخابات شوراهادر تهران به دستور ریاست حزب رستاخیز ملت ایران در تهران ۴۲۰
- ۱۱۱ گزارش مأمور ساواک از وضعیت نامطلوب حزب رستاخیز ملت ایران به قائم مقام محمد موسوی ۴۲۱
- ۱۱۲ گزارش مأمور ساواک در خصوص اسامی مسئولان ۱۲ گانه‌ی حزب رستاخیز در تهران ۴۲۲
- ۱۱۳ گزارش مأمور ساواک در خصوص افتتاح اولین کانون حزب رستاخیز در ورامین و اظهارات مدعوین ۴۲۳
- ۱۱۴ ابلاغ برابری پست دبیرکلی حزب در شهرستان‌ها با معاونت وزارتخانه‌ها ۴۲۶
- ۱۱۵ مکاتبه در خصوص کنترل ورود افراد سابقه‌دار به حزب رستاخیز، توسط ساواک استان‌ها و ساواک مرکز ۴۲۷
- ۱۱۶ مکاتبه در خصوص ارسال گزارش شش‌ماهه‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران در

- ۴۲۸ شهرستان‌ها برای آگاهی مقامات مملکتی و نحوه‌ی تنظیم آن
- ۱۱۷ مکاتبه‌ی اداره سوم در خصوص نحوه‌ی استعلام نظریه و تحقیقات انجام شده در سوابق
- ۴۲۹ اعضای حزب
- ۱۱۸ بخشنامه‌ی دولت در خصوص تلقی مأموریت اعزام دبیران یا اعضای حزبی به اقصی نقاط
- ۴۳۰ کشور توسط وزارتخانه یا سازمان‌های متبوع
- ۱۱۹ گزارش مأمور ساواک در خصوص تعداد اعضای کانون‌های حزب رستاخیز در شهرستان‌ها به
- ۴۳۲ انضمام جدول‌های مربوط
- ۱۲۰ گزارش مأمور ساواک در خصوص اعزام هیأت هماهنگ کننده‌ی تشکیلاتی به استان‌ها
- ۱۲۱ گزارش ساواک در خصوص چگونگی تعیین افرادی برای عزیمت به شهرستان‌ها و حضور
- ۴۳۶ نداشتن افراد تحصیل کرده
- ۱۲۲ گزارش مأمور ساواک در خصوص تأثیر شخصیت در فعالیت‌های حزبی در
- ۴۳۷ شهرستان‌ها
- ۱۲۳ گزارش مأمور ساواک از رکود حاکم بر فعالیت‌های حزبی در شهرستان‌ها و تهران
- ۴۳۹ گزارش مأمور ساواک استقبال نکردن از حزب رستاخیز ملت ایران و علل آن
- ۱۲۵ انتقال کلیه‌ی دفترها و اوراق، از حزب مردم به حزب رستاخیز ملت ایران در مشهد
- ۴۴۰
- ۱۲۶ گزارش مأمور ساواک در خصوص چگونگی بروز نارضایتی در سازمان آب مشهد
- ۴۴۱
- ۱۲۷ رکود فعالیت حزبی در مشهد در مقایسه با احزاب پیشین (ایران نوین، مردم، پان ایرانیست)
- بنا به نداشتن مدیریت صحیح سیروس معتمدی، دبیر حزب رستاخیز ملت ایران در
- ۴۴۲ استان خراسان
- ۱۲۸ نبود وجهه‌ی خوب دبیر حزب رستاخیز ملت ایران در خراسان و ملاقات‌های انجام داده
- ۴۴۳ شده
- ۴۴۵ گزارش مأمور ساواک از تعداد کانون‌های حزبی در خراسان
- ۱۳۰ گزارش مأمور ساواک از تعداد کانون‌های حزبی در خراسان و اظهارهای دبیر حزب استان یاز
- ۴۴۶ شده در خصوص دلایل رکود فعالیت حزبی

- ۱۳۱ گزارش مأمور ساواک درخصوص تعداد کانون‌های حزبی در خراسان و میزان افزایش آنها ۴۴۷
- ۱۳۲ گزارش ساواک از اجتماع بانوان وابسته به حزب رستاخیز خراسان و سخنرانی‌های انجام گرفته ۴۴۸
- ۱۳۳ گزارش ساواک درخصوص به مصلحت نبودن انتخاب مهدوی برای ریاست ستاد انتخاباتی شهرستان مشهد ۴۴۹
- ۱۳۴ سلسله مکاتبات ساواک برای تحقیق درباره‌ی اعضا و مسئولان حزبی ۴۵۰
- ۱۳۵ سلسله مکاتبات برای تحقیق در مورد اعضا و مسئولین حزبی ۴۵۱
- ۱۳۶ سلسله مکاتبات برای تحقیق درباره‌ی اعضای مسئولین حزب ۴۵۲
- ۱۳۷ سلسله مکاتبات برای تحقیق درباره‌ی اعضا و مسئولان حزبی ۴۵۳
- ۱۳۸ ارائه مشخصات برای تحقیق درباره‌ی اعضا و مسئولان حزب (دو برگ) ۴۵۴
- ۱۳۹ مکاتبه‌ی اداره کل سوم ساواک مشهد درخصوص لزوم خودداری از اعمال نظر شخصی در انتخابات انجمن‌های شهر و شهرستان به انضمام گزارش خبر واصله به آن اداره ۴۵۶
- ۱۴۰ آمار کانون‌های شهری کارگری و روستایی از دی ماه ۱۳۵۵ ۴۵۸
- ۱۴۱ گزارش مأمور ساواک درخصوص ارائه‌ی آمار کانون‌ها به وسیله‌ی دبیر حزب رستاخیز مشهد به شاه ۴۵۹
- ۱۴۲ گزارش مأمور ساواک درخصوص آمار تشکیل کانون‌های حزب رستاخیز مشهد ۴۶۰
- ۱۴۳ گزارش مفصل دبیر حزب رستاخیز مشهد و توابع به مسئول تشکیلات حزب ۴۶۱
- ۱۴۴ گزارش رئیس ساواک خراسان درخصوص آگاهی‌نامه‌ی حزب رستاخیز مشهد ۴۷۹
- ۱۴۵ گزارش مأمور ساواک درخصوص تحلیل اوضاع رکود فعالیت‌های حزبی رستاخیز مشهد ۴۸۳
- ۱۴۶ گزارش ریاست ساواک مشهد درخصوص آگاهی‌نامه‌ی حزب رستاخیز استان خراسان ۴۸۵
- ۱۴۷ گزارش مأمور ساواک درخصوص رکود حاکم بر فعالیت‌های حزبی مشهد و کارهای در دست اجرا ۴۸۹

- ۱۴۸ مکاتبه‌ی ساواک مرکز و توصیه به ساواک مشهد در خصوص صلاحیت نداشتن رؤسای دو کانون حزبی به انضمام گزارش‌های ماه فروردین ساواک در این زمینه ۴۹۰
- ۱۴۹ گزارش مأمور ساواک در خصوص رکود فعالیت‌های حزبی در مشهد پس از کنگره‌ی دوم حزبی و دلایل آن ۴۹۴
- ۱۵۰ مکاتبه‌ی ساواک مشهد در خصوص اعلام موافقت با دبیری حزب رستاخیز در مشهد به مسئولیت خوئی نژاد به انضمام پرسشنامه‌های مربوط ۴۹۵
- ۱۵۱ پاسخ ساواک مرکز در خصوص درخواست پیشینه‌ی دبیر حزب رستاخیز مشهد ۴۹۹
- ۱۵۲ گزارش مأمور ساواک در خصوص بازرسان اعزامی به خراسان و سوء استفاده‌های انجام گرفته و تأثیرات این‌گونه سوء استفاده‌ها در فعالیت حزب به انضمام گزارش اولیه ۵۰۰
- ۱۵۳ گزارش ساواک خراسان در خصوص دولتی بودن حزب رستاخیز و تشکیل کانون‌های حزبی در ادارات دولتی و تخصیص مسائل مورد بررسی چنین کانون‌هایی به مصالح و منافع اداری و پیشنهادهای ارائه شده ۵۰۳
- ۱۵۴ گزارش عمل‌کرد بد بازرسین حزبی در مشهد ۵۰۵
- ۱۵۵ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی تعداد کارکنان و هزینه‌ها و اعمال نفوذهای انجام داده شده در قسمت بازرسی حزب رستاخیز مشهد ۵۰۶
- ۱۵۶ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی بازرسان اعزامی به مشهد و گزارش‌های دروغ آنها ۵۰۷
- ۱۵۷ اظهار نظر ریاست ساواک مشهد درباره‌ی شایستگی حسن پروین برای دبیری حزب در خراسان ۵۰۸
- ۱۵۸ گزارش ساواک در خصوص آگاهی‌نامه و فعالیت‌های حزب رستاخیز خراسان ۵۰۹
- ۱۵۹ گزارش مأمور ساواک در خصوص وضعیت حزب رستاخیز قوچان ۵۱۲
- ۱۶۰ گزارش مأمور ساواک در خصوص فعالیت نکردن اعضای حزب رستاخیز مشهد ۵۱۳
- ۱۶۱ گزارش مأمور ساواک از بازدید مسئول حزب رستاخیز سرخس از کانون‌های تشکیل شده ۵۱۴
- ۱۶۲ گزارش مأمور ساواک از انتخاب اعضای حزبی سرخس برای شرکت در دومین کنگره‌ی

- ۵۱۵ حزبی
- ۱۶۳ گزارش مأمور ساواک درخصوص جلسه هیأت رئیسه‌ی کانون‌های حزبی سرخس ۵۱۴
- ۱۶۴ گزارش مأمور ساواک درخصوص انتخاب نکردن مسئول جدید حزب رستاخیز سرخس ۵۱۷
- ۱۶۵ گزارش مأمور ساواک درخصوص فعالیت نکردن حزب رستاخیز سرخس و انتخاب نکردن مسئول حزب ۵۱۸
- ۱۶۶ سلسله استعلامات ساواک درباره‌ی انتصاب محمد صدقی در مسئولیت تشکیلات حزب رستاخیز بجنورد ۵۱۹
- ۱۶۷ سلسله استعلامات ساواک درخصوص انتصاب مسئول تشکیلات حزب رستاخیز بجنورد ۵۲۰
- ۱۶۸ سلسله استعلامات درخصوص انتصاب مسئول تشکیلات حزب رستاخیز بجنورد ۵۲۱
- ۱۶۹ سلسله استعلامات درخصوص انتصاب مسئول تشکیلات حزب رستاخیز بجنورد ۵۲۲
- ۱۷۰ سلسله استعلامات درخصوص انتصاب مسئول تشکیلات حزب رستاخیز بجنورد ۵۲۳
- ۱۷۱ سلسله استعلامات مربوطه به انتصاب مسئول تشکیلات حزب رستاخیز بجنورد و پرسشنامه‌های مربوطه ۵۲۴
- ۱۷۲ اطلاعیه‌ی شهربانی کشور از احضار رئیس حزب رستاخیز تایباد به محل ساواک و واکنش مردم ۵۲۷
- ۱۷۳ گزارش مأمور ساواک درخصوص درخواست همکاری ساواک از رئیس حزب رستاخیز تایباد و احضار نامبرده به علت همکاری نکردن ۵۲۸
- ۱۷۴ گزارش ساواک درخصوص احضار رئیس حزب رستاخیز تایباد به ساواک محل به علت همکاری نکردن نامبرده بعد از انتصاب ۵۲۹
- ۱۷۵ نظر ساواک مرکز درخصوص همکاری نکردن رئیس حزب رستاخیز تایباد ۵۳۱
- ۱۷۶ گزارش وضعیت حزب رستاخیز تایباد و تربت جام به انضمام جدول مربوط به کانون‌های حزبی در استان خراسان ۵۳۲

- ۱۷۷ بولتن وضعیت حزب رستاخیز شهرستان درگز ۵۳۷
- ۱۷۸ گزارش مأمور ساواک از ورود فریدون مهدوی به تفرش و ملاقات‌های انجام داده شده ۵۳۵
- ۱۷۹ گزارش ساواک از اظهارهای نماینده اصفهان در مجلس شورای ملی درباره‌ی شرکت نکردن مردم در کانون‌های حزبی ۵۴۳
- ۱۸۰ گزارش مأمور ساواک درخصوص سفر فریدون مهدوی به شیراز و ملاقات‌های انجام داده شده ۵۴۴
- ۱۸۱ گزارش مأمور ساواک از اظهار نظرهای علی محمد ساکی، دبیر حزب رستاخیز کردستان، درباره‌ی وضعیت حزب و نسبت آن با کارمندان دولت ۵۴۶
- ۱۸۲ گزارش ساواک درخصوص مسائل مطرح بین نمایندگان آبادان در مجلس شورای ملی ۵۴۴
- ۱۸۳ گزارش مأمور ساواک درخصوص وضعیت نامطلوب حزب رستاخیز اهواز ۵۴۹
- ۱۸۴ گزارش مأمور ساواک درخصوص جلسه‌ی شورای موقت حزب رستاخیز اهواز و گفت‌وگوهای انجام داده شده درباره‌ی گرایش این حزب به پان‌ایرانیسم ۵۵۰
- ۱۸۵ مکاتبه‌ی رئیس حزب رستاخیز نراق به نماینده‌ی استان مرکزی در مجلس شورای ملی درخصوص کارهای انجام داده شده‌ی حزبی در آن استان ۵۵۴
- ۱۸۶ مکاتبه‌ی دبیر حزب دلیجان با نماینده‌ی استان مرکزی در مجلس شورای ملی درخصوص کارهای انجام داده شده‌ی حزبی در آن استان ۵۵۵
- ۱۸۷ طرح تشکیلاتی حزب رستاخیز استان مرکز و شهرستان‌ها، مصوب مهر ۱۳۵۴ ۵۵۸
- ۱۸۸ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی مسئول حزب رستاخیز گرگان ۵۶۸
- ۱۸۹ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی اقدام مخالفین حزب در پرتاب کردن سنگ به سوی مغازه‌ی دبیر حزب ۵۶۹
- ۱۹۰ گزارش مأمور ساواک درخصوص شعارهای انقلابی نوشته شده بر دیوارهای حزب رستاخیز قم و نحوه محافظت از ساختمان حزب ۵۷۰
- ۱۹۱ گزارش مأمور ساواک از تهدید نیروهای ناشناس به انفجار محل حزب رستاخیز قم ۵۷۳
- ۱۹۲ مکاتبه‌ی ساواک کرمانشاه درخصوص دلایل مخالفت عده‌ای با دبیر حزب رستاخیز

۵۷۳	کرمانشاه	
۱۹۳	مکاتبه درخصوص مخالفت‌های نماینده‌ی مردم زابل در مجلس شورای ملی با مقام‌های محلی	۵۷۵
۱۹۴	مکاتبه درخصوص ارسال گزارش‌های مسائل حزبی ایلام و سمنان به انضمام گزارش‌های مذکور	۵۷۶
۱۹۵	گزارش مأمور ساواک درباره‌ی محل فعالیت‌های جناح‌های حزبی و مشروح فعالیت‌های آنها	۵۸۹
۱۹۶	گزارش ساواک از بهبوده بودن انگیزه‌ی تشکیل دو جناح حزبی و حزب دولتی و رستاخیز و نداشتن وجهه‌ی مسئولان دو جناح در جذب مردم به حزب	۵۹۰
۱۹۷	تصدی امور جناح‌های حزب رستاخیز ملی ایوان به وسیله‌ی اعضای سابق حزب مردم و ایران نوین	۵۹۲
۱۹۸	گزارش مأمور ساواک درخصوص اظهارهای دکتر باهری در کانون مربوط به وی درباره‌ی انتخاب اعضای کانون به وارد شدن در هر یک از جناح‌ها	۵۹۶
۱۹۹	فهرست اسامی گروه هم مسلکان حزب رستاخیز ملت ایران	۵۹۸
۲۰۰	گزارش مأمور ساواک درباره‌ی اختلاف‌ها در جناح پیشرو و سازنده‌ی حزب رستاخیز ملت ایران	۶۰۴
۲۰۱	گزارش ساواک از اظهارهای سید مهدی سیادت درباره‌ی گروه میهن پرستان و مشکلات‌های فعالیت‌های این گروه	۶۰۵
۲۰۲	گزارش مأمور ساواک در اظهارهای رئیس گروه میهن پرستان حزب رستاخیز در جلسه‌ی علنی کنگره	۶۰۷
۲۰۳	گزارش ساواک از اظهارهای لیدر گروه با میهن پرستان	۶۰۹
۲۰۴	گزارش ساواک از جلسه‌ی گروه همگام و اظهارهای لیدر گروه	۶۱۰
۲۰۵	گزارش ساواک از جلسه‌ی گروه همگام و مجوز فعالیت مجدد کانون مربوط	۶۱۱
۲۰۶	گزارش ساواک از اظهارهای ساواک در جلسه‌ی حزبی گروه همگام	۶۱۲

- ۲۰۷ گزارش ساواک از انتقادهای احمد بنی‌احمد - نماینده‌ی تبریز- بر عبدالمجید مجیدی
(مسئول جناح پیشرو) ۶۱۳
- ۲۰۸ گزارش مأمور ساواک از اظهارهای محسن پزشکیور و اعلام فعالیت مجدد حزب
پان‌ایرانیست ۶۱۴
- ۲۰۹ گزارش ساواک از امکان شروع فعالیت مجدد حزب پان‌ایرانیست ۶۱۵
- ۲۱۰ تحلیل گزارشگر ساواک از حمایت مردم از حزب پان‌ایرانیست به علت عمل‌کرد نادرست
حزب رستاخیز ملت ایران ۶۱۷
- ۲۱۱ گزارش مأمور ساواک از چگونگی اعلام فعالیت مجدد حزب پان‌ایرانیست ۶۱۸
- ۲۱۲ اظهار خبرگزاری پارس درباره‌ی فعالیت مجدد گروه‌ها و احزاب مورخ ۱۳۵۷/۳/۲۹
و ۱۳۵۷/۳/۳۰ ۶۱۹
- ۲۱۳ گزارش ساواک درخصوص جلسه‌ی مورخ ۱۳۵۷/۳/۱۸ مجلس شورای ملی و حمایت و
انتقاد از اعلام فعالیت مجدد حزب پان‌ایرانیست ۶۲۲
- ۲۱۴ گزارش ساواک از انتقاد مصطفی‌الموتی به پزشکیور به دلیل اعلام موجودیت حزب
پان‌ایرانیست ۶۲۳
- ۲۱۵ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی نظرات سیاسی جناح سوم موسوم به اندیشمندان ۶۲۵
- ۲۱۶ مکاتبه‌ی ریاست ساواک مشهد و درخواست اعلام موجودیت حزب پان‌ایرانیست در مشهد
توسط محسن پزشکیور از رئیس سابق کمیته‌ی حزب یاد شده ۶۲۶
- ۲۱۷ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص موضوع عضویت ایرانیان مقیم کشورهای کمونیستی در حزب
رستاخیز و تأکید بر حساسیت موضوع ۶۲۷
- ۲۱۸ نظر‌نهایی ساواک پس از جلسات مربوط درخصوص عضویت ایرانیان کشورهای کمونیستی
در حزب رستاخیز ملت ایران، به انضمام مکاتبه درخصوص فرستادن صورت جلسه‌ی
مذکور ۶۲۸
- ۲۱۹ گزارش ساواک درخصوص اظهارهای دانشجویان خارج از کشور درباره‌ی عضویت در حزب
رستاخیز ۶۳۰

- ۲۲۰ گزارش درخصوص گشایش دفترهای حزب رستاخیز در کانادا ۶۳۱
- ۲۲۱ مکاتبه درخصوص ارسال گزارش فعالیت‌های خارجی حزب رستاخیز ملت ایران ۶۳۲
- ۲۲۲ سلسله استعلامات مربوط به رئیس اداره‌ی بین‌الملل حزب رستاخیز ملت ایران ۶۳۶
- ۲۲۳ سلسله استعلامات درخصوص رئیس اداره‌ی امور بین‌الملل حزب رستاخیز ملت ایران ۶۳۷
- ۲۲۴ سلسله مکاتبات مربوط به رئیس اداره‌ی بین‌الملل حزب رستاخیز ملت ایران ۶۳۸
- ۲۲۵ سلسله استعلامات ساواک درخصوص امور بین‌الملل حزب رستاخیز ۶۳۹
- ۲۲۶ سلسله اطلاعات مربوط به رئیس اداره‌ی بین‌الملل حزب رستاخیز ملت ایران به انضمام سوابق نامبرده ۶۴۰
- ۲۲۷ اسامی تعدادی از مخالفان حزب در نمایندگان مجلس شورای ملی در دوره‌ی ۲۴ ۶۴۳
- ۲۲۸ مشخصات کاندیدای نمایندگی از مشهد برای بررسی ساواک ۶۴۴
- ۲۲۹ مشخصات کاندیدای نمایندگی مجلس شورای ملی از مشهد برای بررسی ساواک ۶۴۶
- ۲۳۰ برگ اعلام مشخصات نامزدی نمایندگی مجلس شورای ملی ۶۴۸
- ۲۳۱ برگ اعلام داوطلبی نمایندگی مجلس شورای ملی و سنا ۶۵۱
- ۲۳۲ بولتن ویژه‌ی انتخابات مجلس و گزارش ساواک درباره‌ی بی‌طرف بودن معتمدان و تخلف‌های دوره‌ی ۲۴ مجلس شورای ملی و سنا مورخ ۱۳۵۴/۲/۳ ۶۵۳
- ۲۳۳ عریضه به شاه درباره‌ی دوره‌ی ۲۴ انتخابات مجلس شورای ملی و سنا و درخواست دستور توقف انتخابات ۶۵۵
- ۲۳۴ گزارش مأمور ساواک از تقلب یکی از کاندیداهای نمایندگی مجلس شورای ملی از تهران و جمع‌آوری شناسنامه‌ها برای پر کردن برگ رأی ۶۵۶
- ۲۳۵ گفتار بخش فارسی رادیو لندن درباره‌ی انتخابات دوره‌ی ۲۴ مجلس شورای ملی و انتخابات مجلس سنا ۶۵۸
- ۲۳۶/۲ گزارش‌های مربوط به اختلال در نحوه‌ی رأی‌گیری و پارلمانی ۳۵۴ ۶۶۰
- ۲۳۷ عریضه درخصوص تقلب انتخابات به نفع یکی از کاندیداهای نمایندگی دوره‌ی ۲۴ مجلس ۶۶۰

- ۶۶۲ شورای ملی
- ۲۳۸ بخش فارسی خبرگزاری پارس مورخ ۱۳/۴/۱۳۵۴ درباره‌ی انتخابات دوره‌ی ۲۴ مجلس
- ۶۶۳ شورای ملی به انضمام یک برگ تأیید به مطالب مذکور
- ۲۳۹ گزارش ساواک درخصوص تقلب در انتخابات و تأیید انتخابات توسط هیأت رسیدگی کننده
- ۶۶۵
- ۲۴۰ گزارش ساواک درباره‌ی تمسخر انتخابات توسط مردم
- ۶۶۶
- ۲۴۱ گزارش مأمور ساواک درخصوص شایعه پیامدهای رأی ندادن در دوره‌ی ۲۴ نمایندگی
- ۶۶۷ مجلس شورای ملی و سنا و نگرانی مردم از پیگرد ساواک
- ۲۴۲ گزارش درخصوص میزان رأی دهندگان در انتخابات دوره‌ی ۲۴ مجلس شورای ملی ۶۶۸
- ۶۶۹ گزارش مأمور ساواک درخصوص اظهارهای دکتر آزمون
- ۲۴۳
- ۲۴۴ گزارش ساواک از محکومیت احمد بنی احمد - نماینده‌ی تبریز - در دادگاه حزبی ۶۷۰
- ۲۴۵ گزارش مأمور ساواک درخصوص اظهارهای نمایندگان درباره‌ی شرکت در کنگره‌ی حزبی
- ۶۷۱
- ۲۴۶ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی رابطه و تکلیف نمایندگان مجلس شورای ملی با حزب رستاخیز ملت ایران
- ۶۷۲
- ۲۴۷ عریضه‌ی یکی از نامزدهای انتخابات تهران درخصوص سوء استفاده‌ی مهدی حریری - طلوع (رقیب نو) از امکانات دولت برای تبلیغات
- ۶۷۴
- ۲۴۸ مکاتبه درخصوص تحقیقات بیشتر درباره‌ی سوء استفاده حریری طلوع در انتخابات میان دوره‌ای تهران
- ۶۷۵
- ۲۴۹ گزارش مأمور ساواک درخصوص مشخصات حریری طلوع کاندیدای میان دوره‌ای انتخابات تهران
- ۶۷۶
- ۲۵۰ تحقیقات به عمل آمده درخصوص مذهب حریری طلوع یهودی مسلمان نمازنامه‌ی انتخابات میان دوره‌ای تهران
- ۶۷۷
- ۲۵۱ گزارش ساواک درخصوص مسائل مطرح در مجلس شورای ملی درباره‌ی کنگره‌ی

- ۶۷۹ حزبی
- ۲۵۲ گزارش ساواک درخصوص مسائل مطرح در جلسه‌ی ۱۳۵۶/۱۱/۱۶ مجلس شورای ملی
- ۶۸۲ ملی
- ۲۵۳ گزارش ساواک از انتقادهای نمایندگان مجلس شورای ملی در جلسه‌ی ۱۳۵۷/۱/۲۲ از دولت
- ۶۸۳
- ۲۵۴ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی نظریات بعضی از نمایندگان مجلس شورای ملی درباره‌ی تک حزبی بودن نظام سیاسی
- ۶۸۵
- ۲۵۵ گزارش ساواک درباره‌ی جلسه‌ی ۱۳۵۷/۳/۱۴ مجلس شورای ملی اظهارهای نماینده‌ی تبریز
- ۶۸۶
- ۲۵۶ گزارش ساواک از مخالفت‌های نمایندگان مجلس شورای ملی درباره‌ی لایحه‌ی تغییر قوانین انتخابات
- ۶۸۸
- ۲۵۷ اظهارهای بخش فارسی رادیو لندن در مورخ ۱۳۵۷/۳/۲۱ درباره‌ی لایحه‌ی تغییر قوانین انتخابات
- ۶۹۰
- ۲۵۸ گزارش ساواک از انتقادهای سیدحسین طبیب (نماینده، مجلس و پان ایرانیست) از حزب رستاخیز و دلایل کناره‌گیری وی از حزب رستاخیز
- ۶۹۲
- ۲۵۹ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص ارسال نامه‌ی انتقادآمیز درباره‌ی شجاعی قراگوزلو به یکی دیگر از نمایندگان مجلس شورای ملی به همراه نامه‌ی مذکور (۲۵۳۷)
- ۶۹۴
- ۲۶۰ گزارش ساواک از فعالیت‌های برخی نمایندگان برای انتخابات دوره‌ی ۲۵ مجلس شورای ملی
- ۷۰۰
- ۲۶۱ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص تهدیدهای اعمال شده توسط نمایندگان مخالف و کناره‌گیری از حزب رستاخیز ملت ایران
- ۷۰۱
- ۲۶۲ مکاتبه‌ی ساواک کرمان درخصوص زیر نظر بودن رفتار نمایندگان مردم آن استان در مجلس شورای ملی
- ۷۰۲
- ۲۶۳ گزارش مأمور ساواک درخصوص مخالفان و موافقان لایحه‌ی برقراری حکومت نظامی در

- ۷۰۳ مجلس شورای ملی
- ۲۶۴ گزارش ساواک درخصوص لایحه‌ی برقراری حکومت نظامی در اصفهان ۷۰۵
- ۲۶۵ پیشنهادهای ساواک درباره‌ی وضعیت حکومت نظامی ۷۰۶
- ۲۶۶ انتقادهای ساواک خراسان از نمایندگان آن استان درباره‌ی توجه نکردن به مصلحت‌های مملکتی ۷۰۸
- ۲۶۷ گزارش ساواک درباره‌ی نحوه‌ی فرار آموزگار، فخرالدین وفا (رئیس مجلس سنا) و منصور یاسینی به خارج از کشور ۷۰۹
- ۲۶۸ گزارش ساواک از اظهارهای سخن‌گویان جلسه‌ی ۵۷/۹/۹ مجلس شورای ملی و انتقادهای سیاسی وارد شده بر دولت نظامی ۷۱۰
- ۲۶۹ گزارش مأمور ساواک از استیضاح دولت از بهاری از سوی حزب پان ایرانیست ۷۱۳
- ۲۷۰ گزارش مأمور ساواک از جلسه‌ی ۵۷/۹/۱۲ مجلس شورای ملی و اظهارهای سخن‌گویان مبنی بر استیضاح دولت ۷۱۴
- ۲۷۱ درخواست اداری هشتم ساواک درباره‌ی آدرس و مشخصات نماینده‌ی اسفرائین در مجلس شورای ملی ۷۱۵
- ۲۷۲ مکاتبه‌ی اداره‌ی سوم ساواک درخصوص ارسال آدرس و مشخصات نماینده‌ی اسفرائین در مجلس شورای ملی ۷۱۶
- ۲۷۳ گزارش ساواک همدان درباره‌ی مشخصات و اعلام نظر درباره‌ی نماینده‌ی نهاوند در مجلس شورای ملی ۷۱۷
- ۲۷۴ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی سخنان نخست‌وزیر درباره‌ی حکومت نظامی و اوضاع مملکت ۷۱۹
- ۲۷۵ گزارش مأمور ساواک درخصوص جلسه‌ی مورخ ۱۳۵۷/۹/۱۶ مجلس شورای ملی و خواندن استیضاح دولت توسط گروه پان ایرانیست ۷۲۱
- ۲۷۶ گزارش ساواک درخصوص اختلاف بین احمد بنی‌احمد (نماینده‌ی تبریز در مجلس شورای ملی) و سالاریاف ۷۲۳

۲۷۷	متن استیضاح گروه پان ایرانیست از دولت جمشید آموزگار	۷۲۴
۲۷۸	گزارش مأمور ساواک درباره‌ی فساد مالی در حزب سابق دولتی ایران نوین	۷۲۷
۲۷۹	گزارش ساواک درباره‌ی سوءاستفاده‌ی مالی در حزب سابق ایران نوین و حزب رستاخیز	۷۲۸
۲۸۰	مکاتبه‌ی اداره‌ی سوم ساواک درباره‌ی درخواست تحقیق پیرامون سوءاستفاده در حزب رستاخیز ملت ایران	۷۲۹
۲۸۱	گزارش روزنامه‌ی رستاخیز در مورخ ۱۳۵۷/۳/۸ درباره‌ی رشوه‌گیری اعضای انجمن شهر رشت	۷۳۰
۲۸۲	گزارش مأمور ساواک درباره‌ی سوءاستفاده‌ی مالی جعفر شریف‌امامی	۷۳۱
۲۸۳	گزارش مأمور ساواک از انتقادهای روزنامه‌نگاران روزنامه‌ی رستاخیز	۷۳۲
۲۸۴	گزارش ساواک از فعالیت‌های فرهنگی و ارگان حزبی	۷۳۳
۲۸۵	گزارش ساواک از سازمان کلی روابط عمومی حزب رستاخیز و نمودار آن	۷۳۴
۲۸۶	گزارش ساواک درباره‌ی انتشارات و تبلیغات در روابط عمومی حزب رستاخیز ملت ایران	۷۳۶
۲۸۷	مکاتبه‌ی ساواک درباره‌ی نشریه‌های حزب رستاخیز	۷۳۸
۲۸۸	گزارش ساواک درباره‌ی انتشار مجله‌ی رستاخیز کارگران و مشکلات‌های مربوط به فروش آن	۷۴۱
۲۸۹	گزارش ساواک درباره‌ی نویسندگان روزنامه‌ی رستاخیز و نارسایی‌های مربوط	۷۴۳
۲۹۰	مکاتبه‌ی ساواک درخصوص انتشارات حزب رستاخیز	۷۴۵
۲۹۱	گزارش ساواک از انتصابات حزبی در بخش نشریه‌ها	۷۴۶
۲۹۲	گزارش ساواک از اظهارهای مسئول روابط عمومی حزب رستاخیز ملت ایران	۷۴۷
۲۹۳	گزارش ساواک از انتصاب به عمل آمده پس از برکناری محمدعلی زرنگار، مسئول روابط عمومی حزب رستاخیز ملت ایران	۷۴۹
۲۹۴	گزارش ساواک درباره‌ی فقدان اخبار حزبی در روزنامه‌ی رستاخیز	۷۵۰

- ۲۹۵ گزارش ساواک از انتشار کتاب رهنمودهای فرماندهی برای حزب حاوی سخنان شاه ۷۵
- ۲۹۶ درخواست ساواک تهران درباره‌ی تهیه‌ی کتاب رهنمودهای فرماندهی برای توزیع در بخش‌های ستادی از اداره‌ی کل سوم ساواک ۷۵۲
- ۲۹۷ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی کیفیت نشریه‌ای به نام رهنمای گفت و شنود کانون ۷۵۲
- ۲۹۸ مکاتبه‌ی ساواک درباره‌ی کتاب رهنمودهای فرماندهی برای حزب رستاخیز ۷۵۴
- ۲۹۹ گزارش ساواک درباره‌ی انتشار نشریه‌ای با عنوان راهنمای گفت و شنود کانون‌های حزب رستاخیز ملت ایران ۷۵۵
- ۳۰۰ گزارش ساواک از مطالب مندرج و تصویری با ستاره‌ی سمبل یهود در روزنامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران ۷۵۶
- ۳۰۱ گزارش ساواک درخصوص مطالب مندرج در نشریه‌ی کانون ۷۵۷
- ۳۰۲ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص نحوه‌ی عضویت افراد دارای پیشینه‌ی ضدامنیتی در حزب رستاخیز ملت ایران ۷۵۸
- ۳۰۳ کلیشه‌ی مکاتبه‌ی اداره کل سوم ساواک درخواست تحقیق درباره‌ی مسئول حزب رستاخیز ۷۶۰
- ۳۰۴ تحقیقات به عمل آمده درباره‌ی سیروس معتمدی توسط ساواک ۷۶۱
- ۳۰۵ درخواست اعلام نظریه درباره‌ی مهدی لطفی در حزب رستاخیز بیرجند ۷۶۶
- ۳۰۶ سلسله مکاتبات و تحقیقات درباره‌ی جلال افخمی مقدم ۷۶۷
- ۳۰۷ سلسله مکاتبات و تحقیقات درباره‌ی جلال افخمی مقدم ۷۶۸
- ۳۰۸ پرسشنامه و مشخصات جلال افخمی مقدم و نعمت امینی ۷۶۹
- ۳۰۹ مکاتبه‌ی ساواک درباره‌ی اعلام نظر درباره‌ی اسدالله حبیب‌اللهی ۷۷۲
- ۳۱۰ تحقیقات به عمل آمده توسط ساواک درباره‌ی قدسیه مسعودیه ۷۷۳
- ۳۱۱ تحقیقات به عمل آمده توسط ساواک درباره‌ی حسام‌الدین گیلانی ۷۷۵
- ۳۱۲ تحقیقات به عمل آمده توسط ساواک درباره‌ی عباسعلی مرادی ۷۷۷
- ۳۱۳ گزارش ساواک درباره‌ی انتخابات اعضاء برای شرکت در کنگره‌ی حزبی ۷۷۹

- ۳۱۴ گزارش ساواک از کمیته‌ی انتظامی کنگره‌ی حزبی ۷۸۰
- ۳۱۵ گزارش ساواک از اظهارهای سخنرانان در دومین کنگره‌ی حزبی رستاخیز ملت ایران ۷۸۲
- ۳۱۶ گزارش مأمور ساواک از دومین کنگره‌ی حزبی رستاخیز ملت ایران و کاستی‌ها و نقاط ضعف آن ۷۸۳
- ۳۱۷ گزارش ساواک از دومین کنگره‌ی حزبی رستاخیز ملت ایران ۷۸۴
- ۳۱۸ گزارش مأمور ساواک درباره‌ی اعتراض کارگران به توصیه‌ی رأی به نامزدهای پیشنهاد شده توسط وزارت کار به همراه فهرست نامزدهای یاد شده ۷۸۶
- ۳۱۹ گزارش مأمور ساواک از تشکیل سازمان کارگران و گرداندگان آن ۷۸۹
- ۳۲۰ گزارش ساواک از تشکیل کانون‌های کارگری در مشهد ۷۹۰
- ۳۲۱ اساس‌نامه‌ی سازمان کارگران ایران ۷۹۱
- ۳۲۲ گزارش ساواک از مراسم نیایش ۱۳۵۵/۱/۲۱ در سازمان جوانان حزب رستاخیز ایران ۷۹۷
- ۳۲۳ گزارش ساواک درباره‌ی اقدام سازمان دانشجویان حزب رستاخیز برای برپایی اردویی برای دانشجویان ۷۹۹
- ۳۲۴ گزارش مأمور ساواک از جلسه‌ی مورخ ۱۳۵۵/۲/۲ سازمان دانشجویان و اظهارهای اعضای آن ۸۰۰
- ۳۲۵ مکاتبه ساواک درباره‌ی ناراضی‌تبی کارگران به همراه گزارش شهرداری از کارگران یاد شده ۸۰۵
- ۳۲۶ گزارش ساواک از انحلال سازمان‌های وابسته به حزب رستاخیز ملت ایران ۸۰۴
- ۳۲۷ عریضه‌ی دکتر مظفر بقائی به شاه درباره‌ی تشکیل حزب واحد رستاخیز ۸۰۵
- ۳۲۸ مکاتبه‌ی اداره‌ی اطلاعات و ضداطلاعات درباره‌ی پخش محکومیت عضویت در حزب رستاخیز و فتوای امام خمینی ۸۰۸
- ۳۲۹ مکاتبه‌ی فرماندهی ژاندارمری درباره‌ی ارسال اعلامیه‌ی مخالفت امام خمینی با عضویت در حزب رستاخیز به همراه اعلامیه‌ی مذکور ۸۱۱
- ۳۳۰ مکاتبه‌ی ساواک درخصوص ارسال فتوای امام خمینی ترجمه‌ی شده توسط دانشجویان متیم آمریکا به همراه ترجمه مذکور ۸۱۳

[شماره‌ی سند ۱]

[اظهار نظر دانشجویان ایرانی درباره‌ی انگیزه‌های شاه از تشکیل حزب رستاخیز ملت

ایران]

شماره سند / تاریخ ۹۸۲۰

شماره سند / تاریخ ۳۵۸۴

شماره سند / تاریخ ۳۵۸۴

شماره سند / تاریخ ۶۵۹۹

شماره سند / تاریخ ۱۳۳۵ / ۱۲ / ۱۷
شماره سند / تاریخ ۱۳۳۵ / ۱۲ / ۱۷

شماره سند / تاریخ ۱۳۳۵ / ۱۲ / ۱۷

شماره سند

تاریخ اظهارنامه دانشجویان درباره فرمان شاه

تعدادی از دانشجویان ایرانی در مورد فرمان شاه اظهار نظر کرده‌اند و تشکیل کمیته‌ای
ملی در ایران اظهار داشته که این کار غیر مترقب بوده و سازمان نیست و باید که این کار
به صورت آن اساسی می‌گردد در ایران انتخاب شده و شاید که در راه سیاستش کاملاً بر مبنای
ما باشد تا شاه می‌تواند و به وسیله این کمیته سلطنتی مانند سواد در ایران بود کار آورند. این
دیگر از دانشجویان اظهار نموده‌اند که احتمالاً اکثر برای دلخوش کردن روستایان آمده است

شماره سند / تاریخ ۱۳۳۵ / ۱۲ / ۱۷
شماره سند / تاریخ ۱۳۳۵ / ۱۲ / ۱۷

شماره سند / تاریخ ۱۳۳۵ / ۱۲ / ۱۷

مرکز انقلا ب سواد
آرشیو

[شماره‌ی سند ۲]

[اظهار نظر کارمندان نخست‌وزیری، از انگیزه‌ی ایجاد حزب رستاخیز ملت ایران و

کشته شدن عامری]

طبقه بندی حفاظتی

گزارش خبر

۷ - تاریخ نگارش عملیاتی	.....	دخستاره - از تاریخ	.....
۸ - مناسبت	.....	۱ - بهار	۳۰۹
۹ - تاریخ وقوع	.....	۲ - از	۲۰۳۸۲۰
۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	.....	۳ - شماره گزارش	۲۲۵-۲۰۱۱۸۵۳۳
۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بزرگ عملیات	.....	۴ - تاریخ گزارش	۳۳-۱۳۲۲-۲
محل	۵۲/۱۲/۲۰۹	۵ - پیوست	.....
۱۲ - ملاحظات حفاظتی	.....	۶ - گیرندگان خبر	۳۹۲

موضوع

حزب رستاخیز

در میهمانی که در منزل آقای هوشنگ بهمنی نیا رئیس اداره ام‌وال

نخست‌وزیری منعقد بود موضوع کشته شدن مرحوم عامری و چار و جنجالی

که اخیراً از طرف دولت برای حزب رستاخیز ملی ایران بنیاد شده مطرح

گردید. آقای عباس شفیعی رئیس اداره دفتر داری اداره گل امور مالی

چندین بصورت طنز اظهار داشت بالاخره صاحب گاو که عامری را کشت

پیدا نشد و در مورد حزب رستاخیز ملی ایران اغلب حاضرین اظهار

داشتند که شاهنشاه بطور جدی احساس می‌کند که حزب ایران نوین بهیک

قدرت واقعی رسیده است و اعضای حزب بگردم چنین می‌فهمانند که حزب

است چنین و چنان می‌کند البته بدون اینکه توجهی بر شاهنشاه داشته

باشند

نظریه شنبه: بنظر می‌رسد که منظور آقای شفیعی از صاحب گاو دولت

است.

نظریه سه شنبه: شنبه در میهمانی مزبور شرکت داشته و مورد اعتماد

میباشد.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تهران

تاریخ: ۱۳۰۱/۱۲/۲۰
شماره: ۳۹۲
موضوع: کشته شدن عامری

۳۹۲
۱۳۰۱/۱۲/۲۰

مخیلی مسخرمانه

شاه حسین گفت این روز صبح بروم . ادولت ما باید روی حرف
 خودمان بایستیم و تا جائی که میتوانیم عدل نسوزیم . من کار
 به کسی ندارم ولی خدمت مقدست میکنم حتی در حق
 پادشاهی من قطع نور .
 نظر به شب : ازار حاضر میدان نظر سوانی به انظار است
 و چنین زن نارونه وجه به بگری می در نظر کارانه بین
 از صورت نادر و این نیست .
 نظر به کینه : به قمان قوی فرست دارد . ضنه بنظر
 نظیر از سینه دستری و هدایت ام سینه دستری نده
 مده مصون باشد . اردنه
 نلوه پیشین : نلوه پیشین مردود میداست سپهر

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

مخیلی مسخرمانه

T H
۱۷۲

[نظرات شرکت کنندگان در جلسه ی منزل علی اردلان راجع به عضویت در حزب
رستاخیز ملت ایران به دلیل اجبار کارگران و کارمندان به عضویت در حزب مذکور]

مخبرنامه محرمانه

کتابخانه بنیاد حافظ

کلاس

مژده خیر

- ۱ - شماره پرونده ۹۴۱
- ۲ - تاریخ ۲۰۰۳
- ۳ - شماره گزارش ۱۴
- ۴ - تاریخ گزارش ۲۰۰۳
- ۵ - پیوست
- ۶ - گردان خبر ۱۲
- ۷ - منبع ۹۶۷۲
- ۸ - متقاضی
- ۹ - تاریخ وقوع ۱۳
- ۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع ۱۳
- ۱۱ - تاریخ رسیدن خبر به موهب علیان
- ۱۲ - ملاحظات چاپخانه

موضوع: عضویت غیرمیل ایران

تاریخ: ۱۳۰۰ روز ۱۴ اردیبهشت ۵۴
 مهندس نظام الدین موهب ،
 ابراهیم تاسمی ، مهندس صیمی ، احمد گیتی بین در منزل
 علی اردلان اجتماع کرده بودند . در این جمع مباحثه به فریب
 رفت غیرمیل ایران صحبت شد همگی با این نظر موافق بودند
 که چون اعلام شده با یستی کارمندان و کارگران و سایر طبقات
 عضو این حزب نشوند پس برای نباید این امر منوطی در
 حقیقت است در این مورد با الهیار صالح ، کریم
 مهندس زیر گزاره تماس بگیرند و نظرات آن را

مرکز آشنایی و انقلاب اسلامی
آرشیو

مظنه کشیده : خبر دست دار در ...
 تلوید کشیده : ...
 تاریخ: ۱۱/۱۱/۱۳۰۰
 شماره: ۱۳۰۰

[اظهار نظرهای مختلف در خصوص دلایل تشکیل حزب رستاخیز در محافل حزبی]

خیابان مجرمانه

مرکز اسرار انقلاب اسلامی
آرشیو

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

درجه مورد

مزارش خبر

۱ - تاریخچه حزب رستاخیز	۷ - منبع: اتفاقی
۲ - تاریخچه حزب رستاخیز	۸ - منبع: مصیوبات
۳ - شماره گزارش ۲۰۰/۲۰۲۰/۲۰۲۰/۲۰۲۰	۹ - تاریخ وقوع: اختیار
۴ - تاریخ گزارش ۵۳/۱۲/۲۲	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: اختیار
۵ - تاریخ پیوست	۱۱ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: علیان
۶ - گزارش‌کننده خبر	۱۲ - ملاحظات حفاظتی

موضوع: حزب رستاخیز ملی ایران

مجموع اظهار نظر ها و تجزیه و تحلیل هایی که در خصوص اقدام احزاب و دستجات فکری و غیر متشکل و تشکیل حزب رستاخیز ملی ایران در حزب ایران تون و مخالف ن پذیر میگردند بشرح زیر است .

- ۱- عدای عقیده دارند که اقدام شاهنشاهی مکرر المعطلی در مقابل یک توطئه خارجی علیه ایران و منسلکت بود ما است .
- ۲- عدای عقیده دارند که نباید درازا حزب بخصوص حزب ایران نوین موجب این اقدام شد ما است .
- ۳- عدای عقیده دارند که تشکیل حزب واحد موجبیتی برای سقوط حکومت هویدا و تشکیل کابینه ای جدید بود ما است .
- ۴- عدای عقیده دارند که تشکیل حزب واحد ایجاد امکان برای عدای بود ما است که امکان بود عقیده سیاسی باطن مشکل بود ما است .

- ۵- عده‌ای هم بر این اعتقاد دارند که چون حزب ایران نوین رفته رفته جای برای خود باز می‌کند و ریشه می‌دواند اقدام به انحلال آن کردید.
- ۶- مجموع عقاید که در این باره ابراز می‌گردد بر تزلزل موقع و موضوع آقای هویدا تاکید دارد.
- ۷- گفته می‌شود که سالها يك جنگ پنهانی بین هویدا - علم - اقبال و دیگر قطب‌های سیاسی مملکت وجود داشت و با تشکیل حزب رستاخیز این جنگ پنهانی تبدیل به يك جنگ علنی خواهد شد.
- بطور کلی اعضاء رده بالای حزب ایران نوین معتقدند که تشکیل حزب رستاخیز ملی اصول تحزب در بین مردم تاحدی از بین خواهد رفت لهذا پیشنهاد
- ضمناً مفاد خبر قابل بررسی میباشد.

نظریه سه‌شنبه - نظریه یکشنبه مورد تأیید است. - ک

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
تهران

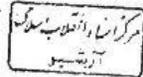
دفتر اسناد و کتابخانه ملی
تهران

[شماره‌ی سند ۷]

[نظریه‌ی ساواک و ژاندارمری کشور درخصوص طرح آموزش اصول حزب رستاخیز

ملت ایران در مراکز آموزش (مدرسه، دانشگاه)]

شماره .....
 تاریخ .....
 پست .....
 ۳۰۰۱ - وزارت
 احتراماً

ژاندارمری کشور گزارشات مامورین خود را در زمینه قرارداد ان اصول رستاخیزی ملی ایران در برنامه های آموزشی کشور ساواک ارسال کرده که بعرض رسید مقام معاونت یکم بی نوشت فرمودند * با همکاری اداره دوم بررسی شود * .

سابقه ساواک استان ساحلی نیز ضمن ارسال نامه ای پیشنهاد نموده بود که منظور آشنائی هرچه بیشتر دانش آموزان کشور اصول رستاخیز ملی ایران در قالب برنامه های جامعی در مدارس تدوین شود که مقام مدیریت کل معروض فرمودند گزارش در این زمینه به نخست وزیر ارسال کرد که در اجرای امر اقدام شد .

اقدامات انجام شده : در اجرای اوامر صادره نظریه اداره دوم چکات و بررسی در این خصوص استعلام گردید ، اداره مذکور اعلام داشت که آموزش اصول زمینائی حزب رستاخیز ملی ایران که در برگزیده انتشار مختلف اجتماعی است برای دانش آموزان و دانشجویان و هیأت‌های از کورستان تا دانشگاه ضرورت دارد .

نظریه به منظور آشنانمودن هرچه بیشتر دانش آموزان و دانشجویان کشور به فواید رستاخیزی ملی با بستی از طریق وزارتخانه های مسئول طرحهای آموزشی تهیه و مرحله اجرا در آید و اصول کلی رستاخیز ملی ایران (نظام شاهنشاهی ، قانون اساسی و انقلاب شاه و مردم) در دانشگاهها و مدارس عالی جزء واحدهای درسی منظور و دقیقاً

[اظهار نظر بخش فارسی رادیو پیک ایران، درخصوص تشکیل حزب رستاخیز]

بخش فارسی رادیو پیک ایران - ۱۰ - ۴۶/۱/۲۲

دیروز جلالتی از انشاء کردگان دبستانی در مدح خاکسارانه شاه و مواد یازدهمین ناعده‌ها و سرانجام ندامت‌بخش برانسانه و اسائنات علی‌الحداد حزب رستاخیز منتشر شده در این تفسیر نظری بیان بود و برتوان زین موضع تا به ما مان کشور در ایران امروز می‌انگیم:

استادی که از طرف دولت پانام رستاخیز شاه منتشر شده به خود ارض بر سرسی وجهت ندارد اما این استاد پنهانان معیار و ملاکی برای سنجش درجه شعور میزان الحلاج طرز برداشت و تفسیر از رژیم قابل توجه است. در این استاد پس وی معنا و در همین حال خشن و تنگ‌بین شعور و سیدگی رژیم‌ها گهرا ایران عدم استعداد آن در اداره کشور و ارائه اندیشه‌ها سازند و به پیشنها در راه‌ها و بنا به سبب و زمینه‌ها خیزش خیرا و سازمان‌دهی می‌کنند شده است. روزگه شاه و خدا و فرزندان و خشم‌آلود تن‌انحلال احراری را که هر دو ساخته‌برد اعلام کرد این نظریات پیش کشید که با هدف فتنه‌گری و تحریک برین با شند بر کسی که با من بهجت می‌کند علنا "بگوید و عرک که بهجت نمی‌کند برزنده آن برود استادی که به نظر حزب رستاخیز شاه منتشر شده در این نظریه‌ها حقا تعجب‌خیزتر ظهور در برنامه حزب رستاخیز تلاطم بر سر راه اعلام شده از جانب شاه بسیار است داخلی و خارجی رژیم راه رشد اقتصاد می‌جا معصوم‌سایه و بگرا زاین نوع بی‌کار کاری نفرت آهرو در مسلح تارلی صلوح شده است موافق این برنامه ایران باید اقتصاد و با اصلاح و مکرانیک داشته باشد یعنی بلاغت تا چنانچه و چنانکه امور عموماً ملاحظه بزرگ سابق پیرامونیان در بار آزاد با شند که مردم را بجا باند سرمایه‌های امروزی استی آزاد با شند که در اقتصاد کشور رسوخ کنند و در یک گمانه‌بندک وضع موجود ادعا می‌باید برترترین سرمایه‌ها را ان وابسته با جانب زمام اقتصاد کشور و باید ست داشته باشد موافق همین برنامه سیاست فاشیست داخلی رژیم شاه با سازمان‌دهی‌ست و سیاست خارجی آن با تمام بساطت با کارهای مختلف با زیر بستگی با جانب و شرکت در جنگ‌ها و امثالش باید مورد تأکید شروط و اجباری حزب یعنی عمرا برای فراگیرند. نتایج دیگری رژیم با ملایم‌تر و عماد برنده بود و نیاز و بعد از این و پیرانگش باید الزاماً پذیرفته شود. بل پس غرض از ان شاه کاضی و اساسی قرارداد و بهجت با خصیص را به دست‌مهر کسری آن بدل کرد میرد اینکه موافق برنامه‌ها که انشاء نویسان خاکسار و ترغیب‌دهنده اند تنها بهجت با شخص شاه و رژیم بل‌لشتی کافی نیست باید معصوم‌سایه ایران بر راه و رژیم

بولتن ۲۴ خرداد ۱۳۵۱

۴۶/۱/۲۲

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

و چون این امر را در نظر گرفتند و با هم مشورت کردند و در این باره توافق کردند که
 آنها را در ارتش و ابتکاری بشیر و زاهد کورس فرماندهان امنی باشند در ارتش شاهانجام
 میسر شود بهرنا به کشف حزب دربار و اساسا نه کمترین پیوست شد و است که هر چه
 این سرتا پای جامعه ایران بصورت سرما زخاندای تصور می شود که در آن مردم به
 جوخه ها تقسیم میگردند جوخه ها گرد آنها میسازند گرد آنها دستک میسازند و دستکها لشکر
 که در این عهد اینها نیز امیرها میسرید اینها گمانگشته شاه فرار گرفته و با اختیارات کامل
 همه امور را میسرید شاه و پسران شاه اداره میکنند . موافق این اساسا است که ۲۲
 میلیون مردم ایران نفعها با بد سها عمل میسرند نظر شاه را بهد بزند و نفعها در مسایل
 سیاست داخلی و خارجی و راه رشد کشور و اصولا همه مسایل مربوط به کشور خویش
 کمترین نظری امرا زنگرد و نفعها گوش باشند و فرمان اجرا کنند بلکه در ضمن حال باید بپردازند
 انشای سرما زخاندای برای از این نیز در یکی از جوخه ها و گرد آنها در رستا خیزند و پسران
 ترید و غلبه . تردید نیست که چنین اساسا معای در عمل تا بد اجرا نیست اما
 نفس تنگ آن از لوز فکر شاه و آرزوهای خاصش جداست که تا هوقی بهمن رامن بند
 ۲۲ میلیون مردم ایران در دنیا به سرما زان کرولا لی مجسم میکند که بصورت ارتش
 منظم و با انضباطی گرد بزند متا استاد هاند ولی البته چنین چیزی را تنها با چشم
 بسته میتوان تصور کرد کما نیکه چشم باز دارند و دیدارند قلما " درک میکنند که این آرزو
 تا چه حدی خام و این لوز فکر تا چه حد احتیاط و تعریف است در سرما زخاندای کسه
 شاه در عالم خیال میسازد البته کارگردانان و زحمتمندان ایران از همه خواستهای
 طبیعتی خویش چشم پرنسید هاند همه مانند گوسفند ان کله نهال بزرگترین سرما بهد ارا ن
 غارتگر تمام انا هاند نه حزب سیاسی دارند نه حتی سازمان صحنی رستد یگانی علاوه
 بر آن در این سرما زخاندای اعضای لطیفات و قشرهای مرفه جامعه نیز حقوق بسیار
 ندارند و باید از همه سیاستهای شاه چه در داخل چه در خارج حمایت کنند .
 انشای اساسا حزب رستا خیز شاه با دستبندی صحبت و حقوق بودن شمار حزب
 بود و ایران را که خراستار سرنگونی رژیم ضد ملی رستد و حکومتیک کنونی است ثابت میکند

مجلس ۲۳ خرداد ۱۳۰۴
 مرکز انجمن آذربایجان
 آرشینو

شاه مدعی است که دریا در حال حاضر جامه ایران بر سر دارد و این است یا چرخه او را
 سلطه حزب توده ایران، شاه با این ادعا میگوید تا شاید قشری از طبقات مرفه را
 از ترس کمونیسم به پشتیبانی از خود وادارد اما چنانکه میبینیم حزب توده ایران
 شمار سرنگونی رژیم ایران را بعنوان شعار تاکتیکی و وسیعی مطرح میکند و معتقد است
 که رژیم شاه مدتهاست که دیگر جوابگوی زمان نیست این رژیم مدت سازندگی ندارد
 ویرانگر است و بمرجه بیشتر بر سر قدرت بماند عماد نقد بیشتر ویران خرابی کرد و زمان نقد
 بیشتر بر مشکلات کشور خرابی افزود مسئله این نیست که رژیم شاه هر روز و بلافاصله دولت
 حزب توده ایران تشکیل شود مسئله این است که به حکومت مللته و پرسیده شاه بسیار است
 ضد ملی و ضد مکرانیک آن بشیوهها و متد نمای جلف و سپکسرانه کنسرداری پایان
 داده شود رژیم ملی و مکرانیک با روشی معین و جاافتاده بر سر کار آید منحنه حزب
 رستاخیزد لیل جدیدی است بر ضرورت حتی پیشنهاد حزب توده ایران.

***

مرکز نشر و انتشارات سید سلیمان
 - تهرانی -

اظهارات رئیس کمیته ی حزب ایران نوین، درخصوص انتصابات در حزب رستاخیز ملت و استفاده از مسئولین سابق حزبی ایران نوین

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تهران

حزب رستاخیز ملت
مرکز اسناد

درجه فوریت

شماره سند: ۳۴۴۰/۷۰
تاریخ: ۱۳۵۷/۴/۱۰
محل: تهران
ملاحظات: ملاحظات حفاظتی

۱ - تاریخ وقوع: ۱۳۵۷/۴/۲۶
۲ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۵۷/۴/۲۶
۳ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۵۷/۴/۲۶
۴ - محل: تهران
۵ - ملاحظات حفاظتی: ملاحظات حفاظتی

درخواست حزب رستاخیز ملی ایران

ساعت ۱۸۰۰ روز ۴/۱/۲۶ کمال آقا حسینی عضو هیئت پی گیری و نظارت و رئیس کمیته حزب ایران نوین سابق اظهار داشته از دیروز - دستور داده اند کمیته های محلی حزب ایران نوین منحل شود و از طرفی حقوق هزار نفر کارمند سابق حزب ایران نوین را تا بحال نداده اند احتمال دارد از این عده فقط حد متکثران بتوانند حقوق خودشان را دریافت نمایند ، با بدیده افزوده کار تشکیل حزب رستاخیز ملی ایران بصورت سری انجام میشود هیچکس از اصل موضوع اخلاقی ندارد آنچه مسلم است حساسیتی وجود دارد که دیگر افراد وابسته به حزب ایران نوین در حزب جدید راهی ندارند نامبرده اضافه کرده گویا آقای منصور قائم مقام نخست وزیر در حزب رستاخیز ملی ایران فعالیت دارد ، همه به بیحالی و خوشگترانی وی رفتند و محاسنها را نامبرده نیز ضربه اشمل شده است حالا چطور او میتواند برای حزب جدید برنامه صحیح تنظیم نماید ، سالها آقای همدان دوستان خود را به حزب ایران نوین آورد و حقوق گزافی بآنها دادند حالا میکنند تا حساسات این حزب بصورت پست وزارتخانه حلیم خواهد بود و حدود ده هزار کارمند مشغول کار خواهند شد روشن است باز گزافی بآنها حقوق در حدود ده هزار تومان در این محل کار خواهند کرد بنابراین در آخر بیان داشته حزب رستاخیز ملی ایران روزنامه ای انتشار بخاهد داد که چهار صد هزار تیراژ خواهد داشت هم اکنون مسئولین روزنامه کیهان نسبت همه چاپخانه این روزنامه

تاریخ: ۱۳۵۷/۴/۲۶
محل: تهران
ملاحظات: ملاحظات حفاظتی

را در اختیار حزب رستاخیز ملی ایران گذاشته اند .
 نظریه سه تنه : با توجه به روابط دوستانه تنه با کمال الدین آقا
 حسن امکان صحت مطالب اشاره شده در متن خبر از طریق تنه مورد
 بعد بنظر می رسد .

للا - جریسه
 در دست فرزند هم در همان قمار بردارنده .
 بنام از ضم آن
 فرزند در این اعمار در دست هرگز منزلت
 مرد در کمال و در دست هرگز هم در حدید و مرقه
 بنام از ضم آن
 برادر او بود و در این مرقه در دست هرگز

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 آرشیو

[شماره‌ی سند ۱۰]

[گزارش ویژه‌ای در خصوص مراسم‌نامه و اساس‌نامه‌ی حزب رستاخیز ملت ایران]

شماره .....
تاریخ .....
پست .....
از ۳۴۱ .....
گزارش سازمان اطلاعات ایست کشور
ذوباره .....

محترماً به عرض می‌رساند در اجرای اوامر صادره در باره تأسیس حزب رستاخیز ملی ایران نظرات مختلفی که در مورد مراسم‌نامه و اساس‌نامه آن توسط افراد داده شده گزارشی به شرح پیوست تقدیم تا در صورتی که تصویب فرمایند به صورت بولتن ویژه تنظیم و به عرض مقامات مسئول برسد. منوط به امرعالمست. ز.

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

طرح (منشور - برنامه - آرمان نامه) و اساسنامه حزب رستاخیز ملی ایران

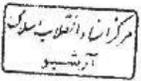
آ- پیش گفتار:

سخنران شاهنشاهی آریا مهر پهلنگام پیشگامان و ارشاد معظم له در باره تشکیل " حزب رستاخیز ملی ایران " خود روشنگر همه مسائل مربوط به " برنامه و اساسنامه " این حزب و پلهای شد که متاسفانه در پیش نویس عرضه شده به مردم ایران ، انتظاراتی بسی ناچیز یا آن پیشگامان همایون دیده می شود . از فرمایشهای شهبهاری ایران زمین نظریه های زیر را میتوان فرآورد .

چون بموجب اصل ۱۳ مسم قانون اساسی مردم ایران در تشکیل اجتماعاتی که مخالف اصول آن قانون باشد آزادند (حزبهای مخالف آزادی و مردم سالاری مانند احزاب کمونیست بهر جهت همین قانون نمیتوانند اجازه فعالیت داشته باشند) بنا بر این رهبر ما ارشاد فرموده اند که معتقدین به " نظام شاهنشاهی " و " قانون اساسی " و انقلاب شاه موملت (یعنی همه افراد بالغ ایران به استثناء دارندگان اندیشه های ضد ایرانی و ضد ملی و ضد نظم و ضابطه آزادی) نمیتوانند در این حزب بزرگ گرد آیند ضمن آنکه نمیتوانند در همان نظر خویش و حفظ سلبه و انتقاد آزاد باشند .

پس براساسی میتوان حزب رستاخیز ملی را کانونی دانست که سرگروهی که در آن اکثریت یا بد میتوانند سلبه ها و بند ارضای سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی خویش را از توفیق بعمل آورند .

۱- تنها نقطه مشترک پیوند اعضا این حزب سه اصل " نظام شاهنشاهی " ، " روح قانون اساسی " و

نگهبان و نماینده ارزشها و فرهنگ و سنت های ایرانی و تند پس آئین تشیع و کوش ملی ایرانیان
و از پیکانی و برابری و آزادگی ایرانیان به پهنه روزگار
راه بند و اندیشه های ضد ایرانی و بد سگالی انیران
روح قانون اساسی :

از ابراست که میستائیم و روح قانون اساسی را :
اعلام کنند و آزادی های مردم ایران و یعنی همان و اندیشه و آزادگی هم آئی و آزادی آموختن
و آموزش دیدن و آزادی هنری و علمی و فلسفی و آزادی اعتقاد و آزادی کار
اعلام کنند و فرمان روائی قانون و برابری مردم ایران به پیشگاه آن
اعلام کنند و مشارکت سیاسی که بنیاد مردم سالاری است و فراخوانند و مردم ایران بسوی آن
انقلاب شاه و مردم !

از ابراست که میستائیم و پویائی انقلاب شاه و ملت را :
آزاد کنند و در حقانان و کارگران و زنان
راه گشای نظام تعاون ملی و نظام اقتصاد ی - اجتماعی آیند و ایران و بزار و به روزی ایرانیان
بخشند و پویائی و توان نبه جا معه ایرانی

مرکز نشر و انقلاب سولگ
آرشو

در بین ارباب و اعیان که خسته از انتخاب نمودن امر در نظر بنده بوده و صورتیکه اگر استیضات در علم اقتصاد بر سر
 این افراد مشغول تقسیم شود نتیجه فوق العاده بهتری در جلب افکار عامه عاید خواهد ساخت
 در ماده ۲ اساسنامه تعیین در بیان حوزی اوظایف ذکر شده که مورد انتقاد عدّه زیادی قرار
 گرفته و مردم عقیده دارند بهتر است اساسنامه جنبه های انتخابی بیشتر مورد توجه قرار گیرد و ضروری
 بنظر می رسد که در این مورد اختیارات یکسانی تفویض شود که در ده های بالای مشاغل دولتی
 فرارند اکتفا باشند (اینویزیر نامد بیان کل) زیرا تا به حال به تجربه ثابت شده که وجود این قبیل افسران
 موجب اتلاف بدین افکار عمومی و نسبت به احزاب تلیی فراهم ساخته اند .

۳- آینده نگری

مراستما و با استقامت تهیه شده و با باقی آرزوینتی و موافقتی تلقی نمود و رنگره حزب که هر ۲ سال
 یکبار تشکیک می میشود مورث تغییر قرار داد .

۴- شناساندن مفاهیم رستاخیز ملی ایران به جهانیان

در سیاست خارجی و مسائلی که بین المللی کم کم در زمانه ذکر شده در مورد شناساندن اصول و مفاهیم
 حزب رستاخیز ملی ایران و انقلاب به جهانیان ذکر می نماید از آنجا که مردم کشورهای دیگر به سیستم
 های دیکتوتی آنها و حزبی و چند حزبی می باشد برداشت دیگری از سیستم های یک حزبی دارند
 باید توجه داشت که حزب رستاخیز ملی ایران هیچ شباهتی به سیستم های یک حزبی دیگر نداشته
 بلکه یک تشکیلات سیاسی جدید باید تشکیل کامل و مخصوص بوجود دارد که درج این مطلب در برنامه
 دارای اهمیت میباشد .

۵- سرمایه گذاری خارجی در کشور

در سیاست اقتصاد ذکر شده در برنامه همکاری های اقتصادی و صادرات بین المللی بسیار
 کشورهای خارجی روشن نگردیده و کشور ما که دارای اقتصاد شکونانی گردیده با در نظر گرفتن اینکه لازمه
 رشد اقتصاد این کشور انجام معاملات و سرمایه گذاری در کشورهای دیگر میباشد اشاره باین موضوع
 مهم ضروری بنظر می رسد .

نظریه : اگرچه انتشار برنامه و اساسنامه حزب رستاخیز ملی ایران بمنتظار مردم پایان داد و طریقات
 مدعطف مردم در باره برنامه و اساسنامه اظهار نظرهای متفاوتی تا این تاریخ نموده اند لکن کم
 فرصت در تهیه و تدوین برنامه و اساسنامه و همچنین موافقت بودن آنها باید بهانه قرار داد که مفید
 برنامه و اساسنامه گویای تمام آرزوهای سیاسی و معنوی نباشد زیرا یک برنامه و اساسنامه حزب با
 تمام جوانب امر و در نظر نگیرد از طرفی افکار عمومی هم نقش بسیار مهمتری در تدوین برنامه و اساسنامه
 خواهد داشت . بعضی از اظهار نظرهایی که در خصوص مفاد برنامه و اساسنامه از طرف مردم و طبقات
 مختلف قبیل آمده اساسی و اصولی بوده و باره ای دیگر زیاد از حد وارد جزئیات شده و به جهت ایراد و
 انتقاد مسائل کوچک را که چند آن قابل اهمیت نیست بزرگ نموده اند .

مرکز نشر و انتشار سوسیالیست
 آرشینو

در تاریخ یازدهم اسفند ۱۳۵۳ بفرمان اعلیحضرت هنایین شاهنشاه آریامهر کبیر احزاب کهنه
فدحل و پیشنهاده گردید تشکیلات سیاسی جدیدی بانام رستاخیز ملی ایران جایگزین احزاب سابق
گردید. از تاریخ صدور و امر ملوکانه طبقات مختلف مردم منجمله کشاورزان، کارگران، روحانیان
کارمندان، دانشجویان، اصناف و فرهنگیان، نویسندگان مختلف وابستگی خود را با این واحد سیاسی
جدید اعلام نمودند. این بدستور آقایی نخست وزیر سرورانی بنظیر تهیه و تدوین پیش نویس
مراخضه و اساسنامه حزب جدید شروع نگار نمودند و در تاریخ ۵۴/۱/۲۱ ملیونتهانسخه از مراخضه
و اساسنامه تدوین شده جهت اظهار نظر من مردم توزیع گردید.

با توجه به مباحث کلی در این زمینه که از طریق وسایل ارتباط جمعی مطرح گردیده و اظهار نظرهای
طبقات مختلف مردم بهرامون مفاد مراخضه و اساسنامه منتشره حزب رستاخیز ملی ایران چنین
نتیجه گیری میشود که :

۱- آموزش در سطوح مختلف

بایستی برای تحقق بخشیدن به هدفها و آرمانهای رستاخیز ملی ایران نظام آموزشی نویسی
موجود آید و این امر بیشتر بنظیر بالا بردن دانش سیاسی و سطح معلومات عمومی قشرهای مختلف
مردم باید صورت گیرد و در این مهم طبقه روستایی که ۲۰ درصد جمعیت کشور را تشکیل میدهد
بایستی در درجه اول اهمیت قرار گیرد تا جائیکه روستائیان کشور که اکنون با اجرای برنامه سه
دانش باسواد گردیده اند بتوانند در امور سیاسی کشور خویش مشارکت و نقش فعال در بر سر رساندن
هدفهای رستاخیز ملی ایران داشته باشند.

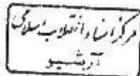
۲- تربیت معلم برای آموزش سیاسی

بنظیر موفقیتهای طرحهای آموزشی جدید و آشنای نمودن طبقات مختلف مردم با اصول حزب رستاخیز
ملی بایستی افرادی تربیت شوند تا بتوانند دانش سیاسی و اصول اساسی حزب مذکور را بنحوی
مطلوب آموزش داده و نتایج شریکشی را بهر آرزویند.

۳- گلی بودن مراخضه و اساسنامه

از آنجا که در نظر است نوجوانان ۱۴ تا ۱۸ سال هم در حزب جدید پذیرفته شوند ايجاب میکند
که مراخضه و اساسنامه تهیه شده قدری جامع تر و در همین حال فشرده تر نوشته شود تا این گروه نیز
مفاد آنرا کاملاً درک نمایند.

۴- همکاری کردن مردم با اساسنامه

مردم اشتیاق بسیار دارند که مورد بهد یعنی مردم فرار در وقت این و تشکیل حزب رستاخیز می نمایند
با عطف توجه به اینکه عموم مردم را در بر میگیرد در تاریخ فعالیت های حزب ایران امری بهسابقه بود
هیچ شباهتی به سیستم های حزبی سابق ندارد و دارای یک ایدئولوژی کامل است و بنا بر این در
تهیه برنامه و اساسنامه آن با نظر افراد متخصص و وطن پرست بایستی اصولی گنجانده شود که
اشتیاهات احزاب سابق تکرار نگردد و بصورتی در نیاید که تمام احتیارات و مقامات حزبی یکسان
و اگذار شود که عضو احزاب سابق بوده و در مشاغل دولتی و پستی های حزبی خود نیز توفیق
نیافته اند و جنبه های دموکراتیک را نباید از نظر دور داشت زیرا در احزاب سابق مقام بخشیدم
بصورت یک امر مادی درآمده و روابط جای ضوابط را گرفته بود بایستی کار و وظیفه هر فرد مشخص
و در مقابل مسئولیت برای او ایجاد شود تا تحت رهبری های خود مندانه اعلی حضرت همان شاهنشاهی
آریامهر کشوری پرتران و پیشرفته و متقدم داشته باشیم . ۱۱۰

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
آرشینو

[آثار و پیامدهای کارگردانی حزب رستاخیز توسط اعضای غیر خوش‌نام حزب ایران]

[نویسنده]

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
آرشیو

خیابان رستاخیز
قزاق‌شهر

- ۱ - شماره سند: ۳۴۱
- ۲ - تاریخ: ۲۰/۵/۵۵
- ۳ - شماره کار: ۱۵۵۳۱/۵۵
- ۴ - تاریخ ثبت: ۲۲/۵/۵۵
- ۵ - پیوست: ۱
- ۶ - کلاس‌بندی: ۳۴۴ - ۲۰۲۰ - ۲۱
- ۷ - منتهی: ۱۳۲۶
- ۸ - منشأ: محافل اجتماعی
- ۹ - تاریخ وقوع: اخیراً
- ۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۲۶
- ۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات: ۱۳۲۶
- ۱۲ - مساحتات حفاظتی: ۵/۲/۱-۵

موسسه حزب رستاخیز ملت ایران
 در محافل اجتماعی ایران کم‌کم آثار پشیمانی و خرسندی که از پیدایش
 حزب جدید بوجود آمده بود فروکش میکند و علت این امر آنست که
 در بسیاری موارد در تهران و شهرستانها افرادی کارگردانی حزب
 جدید را بر عهده گرفته اند که عضو احزاب گذشته بوده و ریشه ای در
 بین مردم ندارند.
 تجربه شنبه: مردم اصولاً اعم از روشنفکر و غیر روشنفکر محصول کارده
 سال اخیر حزب اکثریت گذشته را گراس سوسام آور هزینه ها و کاهش
 تولیدات داخلی میدانند که آثارش در ایجاد نا امنی و ناآرامی در محیط
 دانشگاهها و مراکز هر شده و گریه تحریکات در بین دانشجویان امکان
 دارد ریشه خارجی داشته باشد ولی اگر زمینه داخلی مساعد نباشد -
 تحریکات خارجی تا این درجه موفق نمیشود. برای کارگردانی حزب
 جدید باید رجال با آرزو و خوشنام که تا کنون آلوده احزاب نبوده اند
 بکار دعوت شوند از کسانی که مردم آنها را در اجرای برنامه ها ناموفق
 میدانند جهت جلب نظر آنان کاری ساخته نیست.
 نظریه سه شنبه: بهیچوجه طبقات مختلف مردم از اکثر گردانندگان حزب
 رستاخیز ملت ایران که عضو سابق حزب ایران نوین میباشد و وجهه
 چندان خوبی در بین مردم ندارند ناراضی و همدین امر موجب دل‌سردی
 آنان باین مسئله گردیده است.

مهر و امضاء: *[مهر و امضاء نامشخص]*
 تاریخ: ۲۲/۵/۵۵
 مکان: قزاق‌شهر

[شماره‌ی سند ۱۳]

[مکاتبه‌ی امیرعباس هویدا (نخست‌وزیر) با ارتشبد نصیری (رئیس ساواک) در خصوص درخواست معرفی نماینده‌ای برای تشکیل هیأت ویژه و بررسی وضعیت نامزدهای انتخابات مجلس شورای ملی به انضمام ضابطه‌ی گزینش نامزدهای انتخاباتی و مناطق جغرافیایی مربوط به آنها]

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

۱۸-۲۴۷/م
۱۳۰۴/۹/۲۲

بشکلی سری

تهما پارتشبد نصیری

معاون نخست وزیر رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

بظهوریکه اطلاع دارند حزب رستاخیز ملت ایران در اجرای اوامر مطاع مبارک ملوکانه پهلپور تا همین مرحله پیشتر آزادی انتخابات هفتین دوره مجلس سنا نیست و چو از همین دوره مجلس شورایی تریبات مخصوصی را فراهم آورده است تا کلیه کسانی که در سطح کشور خود را نامزد نمایندگی مجلسین ساخته اند پرشنامه های مخصوصی را تنظیم نمایند - پس از پایان یافتن موعد مقرر برای ثبت نام کاندیداها هیئت های خاص از تاریخ ۲۳/۶/۵۴ در هر شهرستان وضع نامزد ها را بررسی و اشکالاتی که در باره موقعیت و صلاحیت کاندیدا خواهد نمود ولی بهر حال ناگزیرند پرشنامه های کلیه کاندیداها را جهت مطالعه نهائی هیئت اجراییه موقت حزب رستاخیز ملت ایران به مرکز ارسال دارند و هیئت اجراییه با تشکیل کمیته های مخصوصی صلاحیت کاندیداها را بررسی و برای هر حوزه تعدادی از مومج کاندیداها را (چند برابر تعداد نامیدگان هر حوزه) معرفی خواهد نمود -

چون بررسی سوابق سیاسی و اخلاقی و کفتری کاندیداها از مواردی است که در بررسی وضع کاندیدا باید مورد توجه قرار گیرد علیهذا در نظر راست یک کمیته ویژه مرکب از یک مقام عالی رتبه و متابع مسئول اسواک یک مقام عالی رتبه به منظور انوزارت دادگستری و یک نفر نماینده از حزب رستاخیز ملت ایران تشکیل رسیمما شروع بکار نمایند که بخواهات بررسیهایی که هیئت اجراییه موقت در مورد کاندیدا بعمل میآورد هیئت ویژه مذکور نیز از نقطه نظرهای مورد اشاره مطالعه و بنا بر خود را برآورد تا هیئت اجراییه حزب بتواند در مورد معرفی کاندیداها ا نجات تصمیم نماید -

بیگانی سری

خواهشمند است دستور فرمائید نمایندگانی مطلع و نام آلا اختیار آن سازمان را
معرض نمایند تا هیئت مذکور کار خود را آغاز نماید.

امیرعاشق گلستان

اداره کل سیم
مسئول دفتر سیم از سیم و سیم
از دفتر اعزام سیم به سیم
بکلیه سیم تا هیئت اجرا سیم

آقای سیم
آقای سیم
آقای سیم
آقای سیم
آقای سیم

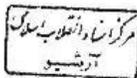
مرکز اسناد و کتابخانه ملی
تهران

دفتر اسناد و کتابخانه ملی
تهران
شماره ثبت اسناد و کتابخانه ملی
۵۷۱۴۴۴

اول : ضابطه گزینش نامزد های انتخاباتی

هیئت اجرائی فقط بوضع نامزد هائی رسیدگی خواهد کرد که صلاحیت وزمنه محلی آنان تلاً* مورد تأیید هیئت متعدد ان قرار گرفته باشد ، و در چنین صورت ، ضابطه گزینش نامزد ها عبارتست از :

- ۱- خوشنای وند داشتن سابقه بد و نادرستی
- ۲- سابقه خدمات اجتماعی و میلی*
- ۳- توجه به اولویت ارزش کار نامزد انتخاباتی در مجلسین یاد رخد مات دیگر
- ۴- رعایت تناسب میان گروههای مختلف اجتماع

دوم : ضابطه تعیین تعداد نامزد ها

برای هر کرسی نمایندگی مجلسین حداقل ۲ وحد اکثره نامزد معرفی خواهد شد .

سوم : تعیین مناطق بمنظور تقسیم کار بررسی

کار بررسی چغ داوطلبان نمایندگان مجلسین در ده منطقه جغرافیائی بشرح زیرتقسیم میشود :

- منطقه یک : آذربایجان شرقی و فارس
- منطقه دو : گیلان و مازندران
- منطقه سه : خراسان و سمنان
- منطقه چهار : کرمان - سیستان و بلوچستان و استان ساحلی
- منطقه پنج : اصفهان - یزد و چهارمحال بختیاری
- منطقه شش : فارس و بوشهر
- منطقه هفت : خوزستان - لرستان - کهگیلویه و بویر احمد
- منطقه هشت : همدان - کرمانشاهان - کردستان - ایلام و ششگوه
- منطقه نهم : استان مرکزی و زنجان
- منطقه ده : تهران اتلیت های مذهبی

بررسی هر یک از مناطق برعهده یک گروه ۵ نفری از اعضای هیئت اجرائی مدول میشود .

[شماره‌ی سند ۱۴]

[گزارش ارسالی در خصوص اسامی رئیس و نائب رئیس و منشی‌های هیأت اجرایی

حزب رستاخیز ملت ایران]

فهرست اسامی منشی‌ها

طبقه بندی مناطق

درجه فوریت

م گزارش خیر

..... ۷۴۴۹	۱۷ - منشی	.....	شماره
.....	۸ - منشی	.....	۱ -
.....	۹ - تاریخ و نوع	.....	۲ - از
.....	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منشی	.....	۳ - شماره گزارش
.....	۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بلاسر عملیات	.....	۴ - تاریخ گزارش
.....	محل	.....	۵ - سرپیوست
.....	۱۲ - ملاحظات حفاظتی	.....	۶ - دیگر مکان خبر

موضوع: منشی و نائب رئیس و منشی‌های هیأت اجرایی

حزب رستاخیز ملت ایران

با عرض تبریک و عرض تسلیت به سمت رئیس هیأت اجرایی حزب رستاخیز و خانم مناز
 اختری و در زهدت مرگ است. نائب رئیس و کارکنان و مدیران سیاسی و اداری
 تجدید تسلیت منشی استغاب گردیده

مرکز ان و انقلاب اسلام
 آرشید

نظاره منشی نظایار
 نظایار منشی نظایار

.....
 .....

.....
 ۵۵۲۰۲۵

فهرست اسامی منشی‌ها
 طبقه بندی مناطق

محمدی قاسمی - منوچہر گنجی - قاسم لاہوری - محمد عیسیٰ مسعودی - عبدالحجید
 امروزی - شیخ حسین ماکھڑی - محمد عیسیٰ موری راجھی - دکتر محمد معتصد باہری
 ڈاکٹر سمن الدین سفیدی شجولہ منصور - فرہنگ لہر - قاسم سعیدی -
 ڈاکٹر نضالہ مستند بروہی - محمد شکیب شاہزی - پریر ناز خانم خانم - ڈاکٹر
 طاہرہ - مبینہ حاشیہ نواز -
 نظریہ شہینہ نظریہ ناز
 نظریہ شہینہ شہینہ شہینہ شہینہ شہینہ

مرکز ادارہ انقلاب اسلامی
 ریشم

اسامی هیئت اجرایی حزب رستاخیز ملت ایران

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

۱- سرکار خانم	لیلی امیراجمند	۱۶- جناب آقای	میر اله صدوقی
۲- جناب آقای	دکتر جمشید آموزگار	۲۰- سرکار خانم	مرضیه صاحبی
۳- *	* غلیل الدافس	۲۱- جناب آقای	مهدی صفاری
۴- *	* حمید اله الهی	۲۲- *	* احمد حسرانی
۵- سرکار خانم	مهتاز افخمی	۲۳- *	* علی عبد الفتاح ابمانی
۶- جناب آقای	منوچهر آرمین	۲۴- *	* فرهاد قهرمان
۷- *	* عبد الهادی آقاییان	۲۵- *	* احمد قسری
۸- *	* مصطفی العیسی	۲۶- *	* حسین قربانی نسب
۹- *	* احمد بزرگ	۲۷- *	* رضا قطبسی
۱۰- سرکار خانم	زین تاج میدار	۲۸- *	* مهدی قاسمی
۱۱- جناب آقای	حیدر زلی پرونده	۲۹- *	* منوچهر گنجی
۱۲- *	* علی پخش پلکان	۳۰- *	* قاسم لاجوردی
۱۳- *	* حسین نجف د	۳۱- *	* عبد المجید موسوی
۱۴- *	* مراد جاہری	۳۲- *	* سعید حسین موسوی
۱۵- *	* اسکندر ریبری	۳۳- *	* شیخ حسین مامعزوی (ماکزی)
۱۶- *	* سعید رضا خرمین	۳۴- *	* سید حسین محمد زارع جی
۱۷- *	* غلامرضا شیراندیش	۳۵- *	* سعید معتقد باهری
۱۸- *	* حبیب داندفر	۳۶- *	* شمس اله بن علی
۱۹- *	* جعفر راسی	۳۷- *	* پرواز منصور
۲۰- سرکار خانم	هما روحس	۳۸- *	* دکتر فرهنگ مهر
۲۱- جناب آقای	میر اله زنگوش	۳۹- *	* قاسم معتدی
۲۲- *	* رحیم زهتاب فرد	۴۰- *	* دکتر نصراله مقدر بزرگ جی
۲۳- *	* محمد فایده سراج الدین	۴۱- *	* دکتر هوشنگ نیاوندی
۲۴- *	* منوچهر سلیمی	۴۲- *	* دکتر پرویز نائل خاناری
۲۵- *	* مهروز شمیمی	۴۳- *	* داریوش هادیان
۲۶- *	* سید باقر شادان	۴۴- سرکار خانم	مبین عاشقی نژاد
۲۷- *	* ابوالقاسم شالمو	۴۵- جناب آقای	ناصر بیگانه
۲۸- *	* محمد علی صفاری		

[شماره‌ی سند ۱۷]

[مکاتبه‌ی اداره‌ی دوم اطلاعات با ریاست ساواک درخصوص ارسال یک برگ
اعلامیه‌ی ضد رژیم به انضمام نشریه‌ی یاد شده]

شعبه‌ی تحقیق و معاینه

شماره بزرگ ارتش تهران

وزارت اداره دوم اطلاعات و ضد اطلاعات کفر - ۳۲
پانزدهم اردیبهشت سازمان اطلاعات و امنیت کشور
موضوع: نشریه مضره
شماره (۴۲۱.۷۲.۵۰۵/۵۰۲.۷۰۵)
تاریخ: ۱۳۴۱/۵/۲۲
پیوست: ۱ - ۱

در ساعت ۰۷۰۰ مورخه ۰۴/۲/۱۲ یک برگ نشریه مضره درباره انتقاد
از حزب رستاخیز ملی ایران در داخل منزلی به نشانی خیابان ری -
کوچه مسجد سنگی - پلاک ۲۳ انداخته شده به پیوست تقدیم
میگردد - ب

رئیس اداره دوم اطلاعات و ضد اطلاعات - سپهبد ناصر مقدم

سررتب چنانگیسری

از طرف

در ساعت ۱۳۴۱/۵/۲۲
موضوع: نشریه مضره

در گزارش و اتقوابت سرگ
آرشیو

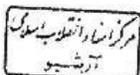
۴۱۷۵۱
۱۳۴۱
۱۳۴۱
شعبه‌ی تحقیق و معاینه

[شماره‌ی سند ۱۸]

[اظهارات بخش فارسی رادیو کلن ساعت ۲۰ مورخ ۵۴/۳/۲۳ درباره‌ی انتخابات]

مجلس شورای ملی

حرماتنه

پروامین انتخابات

بخش فارسی رادیو کلن ساه ۲۰۰ - ۲۴/۳/۵۴ [۱۳]

ایران در شب انتخابات با تعطیل بود - این جملاتی که این روزها در مجرای تهران زیاد می‌شنویم
میخورد و علاوه بر آن در تمام مسائل نیز از آن‌ها استفاده می‌شود و تا مردم های انتخابات به
پارلمان رسیدن می‌رود .

نامزد های انتخابات از حزب رستاخیز در بدنه‌ی مسئولان حزب کمونیستی دارند - این سخنان
گذشته خود را در برابر مردمین خبرنگاران قرار دهند و با صاحب و گفتگو های که انجسام
می‌دهند عقاید خود را در باره آینده سیاسی و شکل کشور مطرح سازند .

گرچه نامزد های انتخابات معمولاً از مسائل متنوع اجتماعی و سیاسی کمتر صحبت می‌کنند ولی
در انجمن انتخابات به مسائلی چون مشکلات اقتصادی اشاره می‌کنند . تساؤلگران که معمولاً
از سنین پراکنی نامزد های انتخابات در بحثی از موارد خسته شده اند پرسیدند و راهی
انتخاباتی که در آن قرار گرفته اند که یکی و در این باره شناسند اما باید بنفیان آن آرا همان را
بصند وقت بویزند .

تا بوق آماری رسمی انتشار یافته که تعداد آن در چندگان به ۳ میلیون نفر می‌رسد . سن
(تاخیر) مجلس شورای ملی باید حد آنک ۲۰ سال و نامزد های مجلسینا ۴۰ سال
باشد تا کنون (. . . تاخیر) نامزد های انتخابات پارلمان تا بعد هفت روز ثبت نام
بوده در حالیکه تنها ۲۶۸ کرسی در مجلس بیشتر وجود ندارد این امر امتحان دلیلی
بارز بر شرکت فعال افراد در انتخابات استراسری کشور است .

بجواز انتخابات با حضور انتخاباتی استانی نیز صورت گرفته و چند ی پیش ۲۰ سناتور انتخابی به
سای ایران راه یافته اند البته در گوشه و کنار این ندا گوش می‌دهد که شاید در بعضی از نقاط
از سنین نامزد های (. . .) (. . .) (. . .) (. . .) (. . .) (. . .) (. . .) (. . .) (. . .) (. . .)
التهارات و از طرف صحریان انتخابات به عنوان شایسته تلقی می‌شود البته این باید باشد در مسائل
غریب تر که گه گه برای آنها انتخابات داشته می‌دهند انتخاب کنند حال آنکه بعضی از آنها
صند بی جنبه و بی پایه ملی دارد در صورتیکه حتی آرا و یا کمتر تر کنکور در افراد در انتخابات این
مسئله مطرح می‌شود که آیا جمعیت ایران و انتخاباتی است که در زندگی سیاسی شرکت می‌دهد یا خیر
بولتن شماره ۸۶ خیرگزاری پارس ۵۴/۳/۲۴

محرمانه

روزنامه کیهان طی گزارشی اطلاع داد که رئیس دولت و وزیر ستاد به طاعت امیرعباس میسدا
از طاعت تناضی شرکت در انتخابات بود و سرشده م شرکت توصیه آنرا نموده است (. . . بارازیت)
آنهار امید واری نمود که در صد شرکت کنندگان نسبت به گذشته افزایش یابد .

***

مرکز اسناد و اتوماسیون
آرشینو

شهری

عباسیان کوروش کبیر - بالاترازه راه زندان - کوچه سدی شماره 11

جناب آقای علی مفتح آزاد

م - دکتر رضا زاده شفق

مرکز نشر و انتشارات شادگان
تبریز

شما با بندکانت بی غمورند
بیرمیزی بر سر آمد این غلغ
بکی از کله خرما مودن نعلبکنت
به رستاخیز عمار آرمه مبر
وای سزب بشیران آخور تسارند
شملیانت کانت کانت این زمانه

مستوران مستوازه کراسی اشورند

از اشرف

شیر عا کمان - میدان خنجر - بین پت رستاخیز

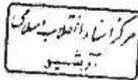
دکتر رضا زاده شفق

[شماره‌ی سند ۲۰]

[عریضه‌ی جمعی از کارکنان بازرخیزد شده‌ی حزب ایران نوین سابق درباره‌ی پایمال کردن حقوق آنها با انحلال حزب مذکور]

حزب رستاخیز ملت ایران

شماره: ۱۳۵
تاریخ: ۱۳۵۰
پوسته:

پیشگاه مبارک شاهنشاه آریا سپهر

توقیراً اینجانب، پیمانندی از طرف چند صد نفر از کارمندان حزب سابق ایران نوین پیشرف عرض پدر تاجدار میفرساند: زمانیکه فرمان همایونی را فرمود تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران صادر گردید جناب آقای هجده نخست وزیر در جلسه دفتر سیاسی حزب ایران نوین پیمانخوان و بزرگ حزب ایران نوین تمام کارکنان و تشکیلات حزب را به حزب رستاخیز ملت ایران واگذار نمودند و پیمانخوان و بزرگ حزب رستاخیز ملت ایران، آنرا پذیرفتند. اکنون با آنکه تصویر نوی رود فرمان همایونی مبنی بر انحلال احزاب گذشته بود بلکه به مشترک شدن احزاب در یک حزب بنام رستاخیز ملت ایران بود. تشکیلات جدید حزب رستاخیز ملت ایران، آنکه حزب ایران نوین مشتمل گردیده کارمندان موظف حزب را که با بشق به شاهنشاه و سلطنت سالها در نهایت ایمان و علاقه فکری و کوشش شبانه روزی و از خود گذشتگی بخدمت خود ادامه داده و نیز در کارهای سنگین سیاسی و سنگین مجمع نمایندگان مؤسسون حزب و انتصابات سلسله‌ی ستاد و شعبه‌ی شبانه روزی و صد خانه با حقوق ناچیز انجام وظیفه نموده اند و پس از سالها خدمت و پشت سر گذاشتن جوانی در حزب پاسدار انقلاب، الا جبار با تبلیغ ناجیزی باز خرد شده اند و این امر گذشته از آنکه به آبرو و حیثیت آنان لطمه وارد نموده بدین خانواده آنان مأیوس و سگران شده اند، بدین وسیله مراتب فوق را از نظر خطیر مزگی که می گذراند نسبت به تضییع حق این همه اوامر مقتضی صادر فرمایند.

جان نثار پیمانندی از طرف کارمندان حزب سابق ایران نوین — حسین صحراییان
روشنفکر، دبیر اطلاع و محرکونه اقدام مقتضی به حضور تیمسار سپهبد نصیری معاون نخست وزیر برساند. سازمان اطلاعات و امنیت کشور امداد فرماید.

پانصد و پنجاه و هفت — حسین صحراییان

[شماره‌ی سند ۲۱]

درخواست اداری اطلاعات و ضد اطلاعات از ریاست ساواک مبنی بر اعلام نظریه‌ی
تأسیس کانون حزب رستاخیز، در دانشکده‌ی مدیریت و امنیت ملی دانشگاه پدافند ملی

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

خیلی می‌ماند
مکتب‌خانه
شاد بزرگ ارشد تاران

امنیت داخلی
۵/۱/۴۱

از بهاداره دوم اطلاعات و ضد اطلاعات (امنیت ملی) شماره ۴۳۴/۵۰۱-۰۲
به رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور تاریخ: ۲۵/۵/۴۱
موضوع: تشکیل کانون.....
پرست

عدای از فارغ التحصیلان غیر نظامی دانشکده مدیریت و
امنیت ملی دانشگاه پدافند ملی طی نامه‌ی تقاضا
نموده‌اند که به آنان اجازه داده شود کانونی از
فارغ التحصیلان قبلی و آتی دانشگاه مذکور تشکیل و در
چارچوب حزب رستاخیز ملت ایران به ایدئولوژی شاهدنشا
ایران و ملت ایران خدمت نمایند .
مستادعی است مغرورنمائید نظریه آن سازمان را ابلاغ
فرمایند .

رئیس اداره دوم اطلاعات و ضد اطلاعات . سید محمد ناصر مقدم
لذکر در پیوست ریاست ساواک رسید - تاریخ: ۳۱/۵/۴۱

[شماره‌ی سند ۲۲]

[پاسخ ریاست ساواک درخصوص به مصلحت نبودن تأسیس کانون حزب رستاخیز در دانشکده‌ی مدیریت و امنیت ملی دانشگاه پدافند ملی به لحاظ وابستگی آن دانشکده به ارتش و مجوز فعالیت انفرادی فارغ‌التحصیل دانشکده‌ی مذکور]

خیلی خیر ماند

شماره: ۱۱۱۱
تاریخ: ۱۳۵۴
بجای: ...
ریاست ساواک
وزد اطلاعات - ۳۲
سازمان اطلاعات

دربار تشکیل کانون
بازگشت بشماره ۲۳/۸۱-۲/۵۰۱-۴۳۴
- ۲۳ / ۵ / ۵۴ -

تشکیل کانون مورد نظر با توجه باینکه بطور غیر مستقیم با ارتش شاهنشاهی وابستگی پیدا می کند از نظر این سازمان بمصلحت نمی باشد لیکن فعالیت فارغ التحصیلان غیر نظامی دانشکده مدیریت و امنیت ملی دانشگاه پدافند ملی بطور انفرادی در حزب رستاخیز ملت ایران بلامانع می باشد .

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور - ارتشبد نصیری

مرکز ان و انقلاب سواک
آرشیدو

از طرف ...
۱۵
مشول بررسی - غلامعلی ...
رئیس اداره ...
۱۳۵۴
۲۳ / ۵ / ۵۴

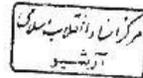

(راهتمای اجرائی موقت آئین نامه کانونها)

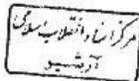

از آنجا که کانون واحد تشکیلاتی حزب است و عضویت در آن منوط به درخواست
اعضای حزب و اطمینان به توفیق گردیده است لذا فعالیت اعضای حزب از گرد آمدن
در کانونهای حزبی شکل میگیرد

در تشکیل کانونها

- ۱- مسئول حزب در حوزه جغرافیایی ابتدا از عده ای از اعضای حزب گزین
داری اعتبار محاسن و حسن شهرت میباشند برای تهیه مقدمات تشکیل کانونها دعوت
بمیل خواهد آورد .
- ۲- حداقل تعداد اعضای هر کانون یکصد واحد اکثر دویمت نفر است . لکن
در شهرهایی که چنانچه هزار نفر جمعیت دارند و شهرت آن ضمیمه این راهتمای است
حداکثر اعضای هر کانون میتواند تا چهارصد نفر بالغ شود . ضمناً در روستاها هیچکس
جمعیت قلیلی دارند و تعداد افراد واجد شرایط از حد اقل لازم برای تشکیل کانون
کمتراست یک کانون با هر تعداد عضویدون و با شرط مذکور میتواند تشکیل شود و
محدودیتی از این لحاظ وجود ندارد .
- ۳- اولین جلسه کانون بوسیله نهمین عضو کانون تشکیل میشود و در همین جلسه
اعضای کانون پیشنهاد میشود و در اولین روز و شش از میان خود انتخاب خواهند کرد .

۴۵۱
۱۷۷۳۳۳

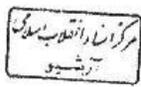
- ۴- صورت مشخصات اولین اعضا کانون، باید بترتیب، حسب نام و نام خانوادگی شمارشنامه - محل صدور - تاریخ تولد - تحصیلات - شغل و محل اقامت تهیه و نسخه آن پس از امضا رئیس و پیش کانون یکی برای مسئول حزب در حوضه جغرافیایی مربوط و دیگری برای شاخه تشکیلات حزب ارسال و پس از آن تغییرات حاصله نیز هموار و بترتیب مذکور اعلام گردد .
- ۵- برای هر یک از کانونهاش که تشکیل می شود بنظر شناسائی و رفع سایر نیازهای مربوط ، طبق طرح جداگانه ای ، شماره ای اختصاص یافته و کاپی اطلاع خواهد شد .

- ۶- در اجرای ماده ۱۱ آئین نامه کانونها محل برگزاری جلسات کانون را حزب در هر محل تعیین میکند . بنابراین مسئولان مربوط در این زمینه وظیفه مهمی بر عهده دارند و باید سعی و اهتمام لازم بکنند تا با پایبندی به نیتی دقیق از کلیه امکانات محلی خصوصا کانونهای عمومی و دولتی برای برگزاری جلسات کانونها استفاده شود و بدین ترتیب تسهیلات لازم فراهم گشودد .

در اداره جلسات

- ۷- هیئت رئیس کانونها باید سعی و اهتمام کند که حداقل هر ماه یکبار در صورت فراهم بودن امکانات و مسریات ، در میانزد روز یکبار به تشکیل جلسات اقدام کنند .
  - ۸- جلسات کانون در صورتیکه منحصر را " من حیث کفایت و مشغول تشکیل شده باشند و بجای به تصمیم گیری رایج بپردازند یا با حضور کمترین اعضا رسمیت خواهد داشت ولی برای اتخاذ تصمیمات لازم حضور نصف به علاوه یک اعضا ضروری خواهد بود .
-
- بد و اهتمام انتخاب و تعیین محل برای تشکیل کانونهای شهری مراجعه شود .

تاریخ: .....
شماره: .....
پوست: .....

صورتجلسات و اطلاع‌کانون ها را مورد بررسی قرار داده و مطالب آنها را از لحاظ موضوعی به سه طبقه محلی و عمومی و حزبی تقسیم خواهند نمود .

الف - موضوعات محلی : در صورتیکه موضوعات محلی مطروحه در صورتجلسات کانونها درخور اقدام باشد مسئول استان خلاصه آنها بر حسب وظیفه مربوط به موسسات و سازمانهای مستقر در محل اعلام و رونویس آنها را نیز برای استاندار و شاخه تشکیلات حزب در مرکز ارسال خواهد شد .

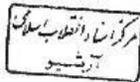
ب - موضوعات عمومی : در صورتیکه موضوعات عمومی مطروحه در صورتجلسات کانونها درخور اقدام بوده و یا اطلاع از فعالان آن ضروری باشد خلاصه و فشرده مطالب توسط مسئول استان به شاخه تشکیلات حزب در مرکز ارسال خواهد شد .

پ - موضوعات حزبی : در صورتیکه موضوعات حزبی مطروحه در صورتجلسات کانونها درخور اقدام باشد مسئول استان اقدام لازم بعمل آورد و در هر حال کلیه موضوعات مطروحه حزبی را بطور خلاصه و با ذکر اقدامات انجام شده به شاخه تشکیلات حزب در مرکز منعکس خواهد نمود .

۱۴ - مسئول استان باید در تهیه اخبار و نباید تا مسائل مطروحه کانونها را که به تقاضای تلخیص اعلام نموده تا حصول نتیجه بی‌گیری نماید .

۱۵ - شاخه تشکیلات حزب در مرکز نیز بپای خود مفاد صورتجلسات واحده کانونها را توسط گروهی که برای این منظور تعیین خواهد شد باید بافت مورد بررسی قرار داده و آنها را به دسته مجلس و کمیسیون و سایر نهادهای تقسیم و پس از تلخیص و طبقه بندی و تجزیه و تحلیل در مجله "گزارشهای سازماندهی" تهیه و به قائم مقام مرکز تسلیم خواهد نمود .

پایین
شماره
پیوست

بدیهی است انتخاب تصمیم در این قبیل موارد بهتر و زیاد است و هیچ استقامتی
حزب با اکثریت آراء اعضا حاضر و یا رایستفاد ماده ۵ آئین نامه کانونها بعمل خواهد
آمد.

۱- رئیس کانون نمیتواند در هر جلسه تاریخ تشکیل جلسه بعد را تعیین و به طریق
مقتضی مراتب را با اطلاع سایر اعضا که در آن جلسه شرکت نداشته اند برساند.
۲- رئیس کانون نمیتواند ضرورتاً کمیسیونهایی برای بررسی و تقترح موضوعات
گوناگون تشکیل دهد - شرکت اعضای و کمیسیونهای مذکور با موافقت رئیس کانون
بر حسب تجربه و تخصص آنان در زمینه های خاص و یا تأسیل هر يك از ایشان خواهد
بود.

۱۱- در خلاصه مذاکرات هر جلسه گفتوسط نشی تهیه و باضا رئیس و ویس اب
اوما این کانون خواهد رسید ابتدا باید تاریخ و محل تشکیل جلسه ، نام روستا شهر
و استان مربوط قید و ضرورت غائبین نیز قید نمیشد جداگانه ای ضمیمه صورتجلسه
گردد.

۱۲- صورتجلسات کانون در دو نسخه تهیه و نسخه ای از آن نزد نشی کانون نسخه ای
دیگر به شورای مربوط ارسال خواهد شد.

تبصره - مادامیکه شورای مربوط تشکیل نشده مرد بیرون صورت نیز تعیین نگردیده است
کانونها صورتجلسات خود را بمسئول استان تسلیم خواهند نمود.

در رسایر...

۱۳- مسئول استان با استعانت از همکاران محلی خود که دارای اعتبار و مجلس
و حسن شهرت باشند و نیز از نیروی موظف تعالیات نمایندگی ضمن انجام وظائف مربوط میباشد

[شماره‌ی سند ۲۷]

بریده‌ی روزنامه‌ی آیندگان مورخ ۵۴/۸/۸ درخصوص اولین روز تشکیل دفتر
سیاسی حزب رستاخیز ملی ایران و فعالیت‌های حزب یاد شده

تعداد برگه‌ها	۲۴۱
شماره پرونده	۲۶۵۲
شماره گزارش	۲۱۵۲۱/۱۲۲۵۲
تاریخ گزارش	۱۳۲۵/۴/۸/۲۱
تاریخ رسیدن خبر به دفتر	۴/۷/۳۰
تاریخ رسیدن خبر به دفتر عملیات	۷/۳۰
محل	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به دفتر عملیات
ملاحظات	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به دفتر عملیات
تاریخ	۲۰۱۸/۸/۱

موضوع راهنمایی اجرائی موقت آئین نامه‌گان حزب
 به‌تایید آخرین اصلاحیه مورد راهنمایی اجرائی موقت آئین نامه‌گان حزب
 پس از اجلاس مورخ ۴/۷/۲۷ کمیته اجرائی
 مرکز د. - نظریه‌شده - نظریه ندارد.

مرکز آراء و تقویات
 رشتیو

نظریه‌شده - راهنمایی فوق‌قبلا تعدیم درجید بود و چون اصلاحات
 در آن بعمل آمده متخفا اصلاح شده به هیئت تقدیم میگردد. زمان
 نظریه چهارشنبه - نظریه‌شده مورد تأیید است. - که است

مقرنابریض میرساند

تاریخ: ۱۳۲۵/۴/۸/۲۱
 شماره: ۴۱۷۲۳۱

تاریخ: ۲۴/۸/۱۳۲۵
 شماره: ۲۳۰۴/۸/۱۳۲۵

[بریده روزنامه‌ی آیندگان مورخ ۵۴/۸/۱۰ درخصوص مصوبات نخستین جلسه‌ی

دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملی ایران]

منصور و فریسی ، نواب

رتبین و الهی و موسوی ، منشی

هیات رئیسه دفتر سیاسی برگزیده شدند

مربیان نخستین جلسه دفتر سیاسی حزب رستاخیز که روز پنجشنبه تشکیل شد و نواب رئیس و دو منشی برگزیده شدند ، اعلام شد که دفتر سیاسی روز ۱۷ آبان - ۷ روز دیگر - نوبت جلسه‌اش را تشکیل می دهد تنها پنج از مشخص شدن آئین نامه مربوط به کار دفتر سیاسی ، گزارش خود را در بررسی مسائل ملکی و حزبی در سطح کلی شروع کند .

در اسامی نامی حزب پیش بینی شده است که دفتر سیاسی

هدای الهی و محمد حسین موسوی - برای دفتر سیاسی که در همان جلسه انتخاب شدند . گمان کنیده وزیرای زیر نظر محمد باهری تعیین شد تا آئین نامه مربوط به کار دفتر سیاسی را تهیه کند .

هویتها با اشاره به موقعت ویژه دفتر سیاسی در تشکیل حزب و وظائف مهم آن در سطح مملکتی و حزبی امروز (روز پنجشنبه) برامون تصمیم هائی که باید گرفته شود و همچنین کار هائی که باید انجام شود ، نظرش داده شد . و هفته بعد یک آئین نامه تهیه شد . در باره شان تصمیم گرفته خواهد شد .

در ضمن اعلام شد که در آبان آئین شانسان به سمت رئیس دبیرخانه دفتر سیاسی حزب برگزیده شد .

مرکز انرا نقاب سول
آرشیو

گزارش ساواک در خصوص مشکلات ناشی از حضور اعضای سابق حزب ایران نوین در حزب رستاخیز ملی ایران

خبرنامه
شماره ۱
گزارش خبر

۱ - شماره سند: ۳۴۹۰۴	۲ - تاریخ: ۳۰/۵/۴۰
۳ - شماره گزارش: ۲۵۵۲/۹۱۲۹	۴ - تاریخ گزارش: ۳۰/۵/۴۰
۵ - پیوست	۶ - گیرندگان خبر: ۳۴۸-۲-۱-۵۲-۴۰
۷ - منبع: ۷-۴-۴	۸ - مناسبت: مسووعات و مشهورات
۹ - تاریخ وقوع: اخیراً	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: اخیراً
۱۱ - تاریخ رسیدن خبر به مرجع اعتبارات: ۳۰/۵/۴۰	۱۲ - ملاحظات حفاظتی: ۵۳۲/۸۲۸

مرکز اسناد و اطلاع رسانی
آرشیو

طبق
درج

✓ موضوع عدم همکاری گندای از سردم با حزب
رستاخیز ملت ایران

با اینکه آقای فرید وی مهد وی وزیر بازرگانی و قائم مقام دبیرکل حزب رستاخیز ملت ایران برای تشکلات حزب نهایت جدیت و علاقه نشان میدهد و با جان و دل مشغول سرویسها مان دادن به حزب رستاخیز میشود و با هر گمی که اطلاعات و تخصصی در زمینه حزبی دارد مشاوره مینمایند و برای همکاری نزد بگتر آنان را بجزب دعوت میکنند ولی عده ای از مردم و مطلعین به علت وجود آقای دکتر شادمان به عنوان رئیس دفتر امور حزبی و دخالتهای به جای گذشته ایشان در همه کارهای حزب و سوابق سوء ایشان از همکاری نزدیک خود داری نمودن بجزب دنگتر شادمان را با زحمت و زحمتها بکار بنهادن حزب سابق ایران نوین دانسته و در حزب رستاخیز هم بگتازمیدان و اخلا لنگر شماره یک در کار حزبی مینمایند

۱۰۰

بازرسی شد
تاریخ: ۳۰/۵/۴۰

۱ - ارجح مات فعالان حزب رستاخیز که کاملاً کاسته و با خود را بگنی گنار کشید هاند
۲ - نظریه تشبیه: نظریه تشبیه: چهارشنبه: تمدن و ایران صحت یا سقم خبر وسیله مناسب
۳ - ۲۱ امکان پذیر است
۴ - تاریخ: ۳۰/۵/۴۰

بازرسی شد
تاریخ: ۳۰/۵/۴۰

[شماره‌ی سند ۳۰]

[تلاش مسئولان حزب جهت رسیدگی به شکایت اعضای کانون‌ها و انتخاب افراد

باسواد و تحصیل کرده]

خیابان بهار - تهران

دکتر کوروت

مزارش خیر

۱ - شماره کانون	۱ - شماره کانون
۲ - تاریخ گزارش	۲ - تاریخ گزارش
۳ - شماره گزارش	۳ - شماره گزارش
۴ - تاریخ گزارش	۴ - تاریخ گزارش
۵ - کلاس کلاس	۵ - کلاس کلاس
۶ - کلاس کلاس	۶ - کلاس کلاس
۷ - کلاس کلاس	۷ - کلاس کلاس
۸ - کلاس کلاس	۸ - کلاس کلاس
۹ - کلاس کلاس	۹ - کلاس کلاس
۱۰ - کلاس کلاس	۱۰ - کلاس کلاس
۱۱ - کلاس کلاس	۱۱ - کلاس کلاس
۱۲ - کلاس کلاس	۱۲ - کلاس کلاس

دوره کانون‌های سیاحتی
 ابتدا تعدادی از اعضا با کانون فوق‌الذکر از سوی حزب رستاخیزت ایران ارسال داد
 پس از بررسی‌ها، مراد طوف مشرفین حزب قبل از آنکه گزارشی این‌گونه را مرسد داشته گزارش
 در روز دوشنبه ۱۲/۸/۵۳ شویت کانون؟ آنگاه دکتر خود می‌جمله گردید و نیز کمیته‌ای
 در قریب باسای و کتو ابوسعیدی، محمد ابراهیم نعیمی، دکتر فریدون نزهی و خانم نبوی نعیمی
 کانون سیاحتی اشکاب را اداره نماید. ضمناً بنامی می‌سازد و مسئول سابق کانون تهران

مشاوره و جهت انتخاب شد
 نظر به اینکه اقدام فوق‌الذکر در این آگهی را در صورتی که می‌تواند و امیدواری اعضا کانون گردیده

مرکز آرا و آنتون سواد
 آرشیبو

[تحریر و فعالیت حزبی داشتن در حزب رستاخیز و گزارش ساواک از دلایل چنین وضعیتی]

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
تهران

کمیته مرکزی حزب رستاخیز

دولت محوری

- ۷- منتهی : ۷۲۰۳
- ۸- منشأ : حزب رستاخیز
- ۹- تاریخ وقوع : ۱۰ شهریور ۱۳۵۷
- ۱۰- تاریخ رسیدن خبر به منتهی : ۱۰ شهریور ۱۳۵۷
- ۱۱- تاریخ رسیدن خبر به جریه عملیات : ۱۰ شهریور ۱۳۵۷
- محل : تهران - ۲۲
- ۲۲- ملاحظات حفاظت :

- موضوع : ...
- ۱- شماره : ۳۴۱
- ۲- تاریخ : ۲۱
- ۳- شماره گزارش : ۳۰۵۲۴
- ۴- تاریخ گزارش : ۱۰ شهریور ۱۳۵۶
- ۵- پیوسته :
- ۶- کپی تکثیر شده :

موضوع : گزارش رستاخیز نسبت به ...

بروز که میگذرد و برای استیلا است که در حزب رستاخیز بصورت یک سلسله برنامه‌های سیاسی و تشکیلاتی از قدها و کارخانه‌های حزب، هیچ نوع فعالیت چشم‌گیر دیگری در جهت کار مردم یا آزادی مردم و بهر صورت رفع مشکل از مردم دیده نمی‌شود، موضوع اخبار کارخانه‌های حزب و سازمان‌ها در آنها درج خبر و روزنامه نیز در حقیقت بهمان خزنه‌ها تعلق می‌دهد و حرکت بی‌فایده‌ای در کار و حقیقتاً کم‌نیز است و نسبت به حکومت همین وضعی در حزب، تدبیراً این فکر را بر افراد بوجود آورده که فکری از تشکیل و اداره حزب باین صورت و باین به سر و صدائی و عدم مراجعه مردم دیگر هیچگونه اراده‌ای در کار دولت و درگیری‌های سازمان‌های دولتی با مردم بوجود نیاید و بهیچ وجه آن یک نابودی از حکومت حزبی آری می‌آید چنانچه اعتماد مردم نسبت به بزدم و خدای خودشان در مثل ملکیتی نمی‌شود.

مطلب نیز در اطاق

کمیته مرکزی حزب رستاخیز

[گزارش ساواک از عملکرد اعضای سابق حزب ایران نوین در رستاخیز ملت ایران و رکود فعالیت‌های حزبی]

ردیف	موضوع	درجه فهرست
۱	شماره ..... از ..... نسخه	.....
۲	شماره گزارش ..... تاریخ گزارش ..... پیوست	.....
۳	تاریخ و نوع ..... تاریخ رسیدن خبر به منبع ..... تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات	.....
۴	محل ..... ملاحظات حفاظتی	.....

۷ موضوع حزب رستاخیز ملت ایران

حزب رستاخیز ملت ایران در رکود کامل است و بازه هیچ نوع فعالیت
 بر سر راه نداشته و سابق حزب ایران نوین که در حزب رستاخیز اختیارات
 تا ۲۴ داره داده نمیشود و کار مستقیم انجام نمیگیرد
 نظریه سینه صدر مجلسه که در مورد حزب است را بسیار وضع میکنه
 نظریه سینه که کاری و بجاری در حزب رستاخیز و مسئولین آن مشغول
 است در عموم منابع و همکاران از آن جهت تکلیف و لازم است در این مورد
 بررسی آری بیشتر معمول گردد. لذا
 نظریه چهارشنبه قرار سینه مورد تأیید است. آری

در گزارش انقلاب ساواک
 آرشو

[شماره‌ی سند ۳۴]

گزارش ساواک از انعکاس برکناری دو تن از معاونان وزارت بازرگانی در حزب
رستاخیز ملت ایران]

شماره سند	۲۱۱۱۹
تاریخ وقوع	۲۱/۱۱/۴۲
تاریخ رسیدن خبر به منبع	۲۱/۱۱/۴۲
تاریخ رسیدن خبر به محرر عملیات	۲۱/۱۱/۴۲
محل	۲۱/۱۱/۴۲
ملاحظات خطایی	۱۱
شماره گزارش	۲۱۵۲۰/۱۱۳۹۱
تاریخ گزارش	[۲۵]۵۴/۱۱/۱۲
پیوست	۵
گیرندگان خبر	۶

انعکاس برکناری دو تن از معاونان سابق وزارت بازرگانی در حزب

برکناری دو تن از معاونان وزارت بازرگانی انعکاس وسیعی در حزب داشت. مکن‌العقل در دوره و دره کارهای اداری و اجرایی حزب و اعضا کمیته ها و افراد ساده متفاوت بود و در دوره کارهای نوع سرمایه‌مندی متزلزل در روحیه حزبی و تشکیلاتی و برخاستن های شتاب زده بخصوص بین اعضا وزارت بازرگانی هیچ هیچ های محرمانه بصورت جلسات و یا چند نفره در حزب ایجاد کرد و این امر بطور محسوس در گردش کارها اثر گذار شده است این عده طوری برداشت دارند که انگار بطور موقت هستند در مکالمات حزبی (تلفنی) که باشهرستان بصورت میگرد بجای رد و بدل شدن مسائل حزبی تحولات اخیر با آب و تاب توأم با ترس و بچران می آید که این امر هیچ وجه اصولی نیست و روحیه حزبی و پیشرفت کارها را در شهرستان ها متوقف میکند در این میان وطن دوست که عامل ارتباط تشکیلات با مراکز شهرها میباشد نقش حساس دارد و این ازنا پختگی در این زمینه حکایت میکند اعضا وزارت بازرگانی عضو حزب به حزب می آیند و اتاقی هارامی بندند و بدت هیا در این خصوص بحث میکنند کارهای موظف که دل خوشی از مسئولان کنونی حزب ندارند از خد متکذرا گرفته تا اعضا دفتر با روحیه ای انتقام جویانه

محرران و نویسندگان
تاریخ

محرران و نویسندگان

۵۴-۱۲۱

ناسازی گروه روحیه ویران است. تمام حزب نیز نوزاد است
 و اثر آن بر تمام زمینه های حزبی مشهود است اگر این امر ادامه یابد
 به عقد اروسه می کارها فلج میشود.
 ۲- اعضا کمیته ها و افراد ساده و نیز افراد خارج از حزب این امر را بهانه
 کرده و بدبینی عمیق خود را نسبت به تشکیلات حزبی و مسئولان حزب
 بروز می دهند.

نظریه شنبه: اگرچه اکثریت افراد قائم مقام حزب را انسانی درستکار تلقی
 مینمایند ولی نقش او را در این جریان نادیده نمی گیرند نظراکثریت
 اینان فوق العاده نسبت به حزب بی تفاوت شده است و در هر صورت
 انعکاس این مسائل تزلزل محسوس در ارکان حزب پیدا آورده است که
 نتیجه آن به زبان حزب تمام شده.

مرکز انجمن انقلاب اسلامی
 آرشینو

نظریه سه شنبه: متن خیر و نظریه شنبه قابل تعمق میباشد
 نظریه چهارشنبه: نظریه سه شنبه مورد تأیید است.

چشم پستار ریاست مبارک رسید - تاریخ ۱۳۶۱/۱۲/۵

انده
 سعادت ما که در این مبارزه با دشمنان کینه از دشمنان
 در درون ما نمیشود حزب است و زما و گردانندگان امروز دولت که کینه
 بینه از ما بکار در گذشته بود

۲۴۱
 با کمال احترام

[گزارش ساواک درخصوص انتصاب محمدرضا عاملی تهرانی به سمت مسئول

آموزش سیاسی حزب رستاخیز]

مرکز آموزش و انقلاب اسلامی
آرشیو

۱ - تاریخ وقوع	شماره انتشار
۲ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۱ - به شرح زیر می‌رسد
۳ - تاریخ رسیدن خبر به منبع اصلی	۲ - از شماره ۳۰۰۰
محل	۳ - ضمیمه کیلومتر
۴ - ملاحظات حفاظت	۴ - تاریخ گزارش: ۱۳۵۴/۰۹/۰۹
	۵ - پیوست
	۶ - کد کان خبر

موضوع: تعیین مسئول آموزش سیاسی حزب رستاخیز

در بین اعضای مؤثر حزب رستاخیز ملت ایران شایع شده که در نظر راست محمد رضا عاملی تهرانی نماینده مجلس شورای اسلامی به سمت مسئول آموزش سیاسی حزب رستاخیز

مشغول نشسته؛ با وجود اینکه اکثر عناصر صاحب نظر حزب محمد رضا عاملی را فرد مؤثری که بتواند از عهد و چنین امر مهمی برآید نمی‌دانند معیناً با توجه به اینکه نامرد و از جانب برخی از افراد صاحب نفوذ مثل مهرداد بن قنطاری و جعفر باقر تقویت می‌شود لذا اشان را انتصاب و بر این سمت زیاد ملاحظه کنند.

ملاحظات ۳۴۱: برای اداره امور آموزش سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران که در حقیقت مهمترین ارگان حزبی به‌شمار می‌آید باید از وجود عناصری استفاده بشود که از جمیع جهات از قبیل دانش و فهم سیاسی، تجربه، کاردانی، واقع بینان و اعتداف پذیری با شرایط زمان، قابلیت درک مسایل و سیاست‌های روز و قدرت بیان و استدلال، خوشننامی و غیره مورد قبول طبقه روشنفکر و صاحب نظران سیاسی واقع و این مسئله اهمیت که مسئولان حزب باید بدان توجه خاص معطوف و برای انتخاب گردانندگان آموزش سیاسی حزب از هرگونه اعمال نظریه قبول توصیه‌های مقامات و شخصیت‌های بی‌کفایت قبول نشود و با این موضوع آرا آن شوند که آموزش سیاسی حزب بدست آنها صورت نگیرد و کماکان در امر آنرا اقدام بهاءتند. ز.

طبقه بندی حفاظت ۵۲-۱۲۱

[شماره‌ی سند ۳۶]

[تحلیل بخش فارسی رادیو «بیک ایران» درباره‌ی سانگرد تشکیل حزب رستاخیز

ساعت ۱۹ مورخ ۱۳۵۴/۲/۱۱]

سانگرد تشکیل حزب رستاخیز

بخش فارسی رادیو بیک ایران ساعت ۱۱-۱۲/۲/۵۴

پیکال است که از تشکیل حزب در باری رستاخیز بگذرد رژیم شاه سالگرد آن را جشن گرفتند.

در استند ماه سال پیش وقتی رژیم شاه ناگهان مجبورند با انحلال حزب سایه و خود را نام پهلوی ساده‌ای در کشور برقرار نمایند هم اوضاع داخلی ایران و هم اوضاع جهان چون امروز پنهان و در تمام ارتجاعی در حرکت بود. در داخل کشور اوج - جنبش خاتمی سیاسی تمام نیروها نشان داد. رژیم را با شکست روبرو کرد. حنا و دو حزب در بارز ایران نوین مردم از ننگ افتاد بود و فریاد های و این واهی و مردم دوستی سران رژیم دیگر کسی را فریب نمیداد. رژیم شاه با همه انصار کسب جنگی نتوانی. هویت را در جلوگیری از شد تناقضات درونی جامعه و حتی جلوگیری از با زتاب این تناقضات در درون حزب نشان داد. پس از ترس بیست ساله کشور، با همه در باره سیستم درخیز و فواید آن پس از سال -

۱۳۵۴/۲/۱۳ ۱۱ نشریه ۳۴۸ - نشر گزاره پاریس

۳۷
۴۴۱
۱۳۵۴/۲/۱۳

مرکز نشر و انتشارات بیک
آرشینو

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
تهران

جا روحاناد روح در باره بهیشت رفتنهای حیرت انگیز خود و سعادت پر فروغ مردم
و نشی دید تا خدمت در میان تشوهای زحمتکش جامعه پیشرفت گسترش یافته
است بلکه حتی این تا خدمت و عدم اطمینان به خود ای رژیم قشرهای مرفه و پر
در آمد جامعه و وابسته به طبقه حاکمان نیز مرا گرفتار است، کودتای ارتجاعی ۱۱
اسفند علیه رژیم خود برپا وجود آورد. در آن وقت شاه با انحلال و حزب داری
خود را در برابر سفره قرار داد یا ضمه باید عضو حزب در باری رستاخیز شوند با همه
باید کشور ارتداد کنند و یا ضمه باید بزنند ان بروند بعد از آن چه مفرکه ای در این
کشور راه افتاد خود تان میدانید. جلوی در هر کارخانه هزاره و موسسه و دفتر
و دستگاه گذاشته اند و سپر کس تکلیف کرده اند یا عضویت حزب شاه را بپذیرد باید
بیگاری و زندان را پیش خود بخاند.

با این مجال حزب ساختند ، بهمین ترتیب کنگره تشکیل دادند و بهمین ترتیب
کسور مرکزی بخار و سپهرستان بوجود آوردند ولی آنها در این مدت موثمت سیاسی
و اجتماعی رژیم بهترند . آیا تناقضات درونی جامعه عدم رضایت از رژیم وحشی
تا باور بان در میان تشری از اعمای هیات حاکمه کم شد و ضاع کنونی کشور چنین
جبهی را نشان نمیدهد کودتای ارتجاعی رژیم شاه علیه خود یک امر سهولت و پیگر
به آخرین مبادی دموکراتیک جامعه تند به رژیم پلیسی و تنگ تر کردن بند های
اسارت مردم بود . این طبع بهنگام عقب نشینی و از روی اجبار صورت گرفت
نشریه ۳۴۸ خبرگزاری فارس ۱۲/۱۲/۵۴

محرمانه

این تلاش برای ادامه حاکمیت ملی در بار و جلوگیری از سقوط نزدیک آن بود ،
با اهمیت همگامی با از کودتای ارتجاعی بازده اسفند او شاع داخلی کشور و روند
جهان نشان می دهد استبداد سلطنتی ایران در هر حال محکوم به شکست قطعی است
در این مدت عمده ثبات رژیم به منافع ملی او شاع اقتصاد کشور به مراتب
از گذشته بهبود یافته است . سیاست : انان برانداز نظامی رژیم در همان حال
که توان اقتصاد ما را تحلیل برده وابستگی ما را به ارتجاعی ترین و جنگ خواه ترین
مداخله امپریالیستی جهان بیشتر کرده است .

در اردیبهشت در بار نخستین سال تولید حزب نو خاسته خویش را جشن گرفته است .

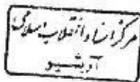
روند جهان رونق . جنبش : خلع در کشور ما ، ضمن روز افزون امپریالیست و پایان عمر

رژیمهای قرون وسطایی عمده بر این حقیقت گواهی میدهد شاه میگزیدند در آخرین

دم با کمک سلاحها ، کند و گهتهای چون حزب رستاخیز تا آنجا که ممکن است در راه

حاکمیت ضد ملی خود را درازتر کند ولی در برگردانده است . جهان ما مدتی است ناقوس ،

مرگ رژیمهای دیکتاتور : برانواخته است .

[گزارش ساواک از فعالیت‌های حزبی مقام‌های اداری و پیامدهای ناشی از آن]

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تهران

حزبی محرمانه

تاریخ: ۱۳۶۷/۱/۲۵
پرونده: ۳۰۰/۱

سخت‌نویسی
سازمان اطلاعات امنیت کشور
تهران

کد: ۳۰۰/۱
موضوع: گزارش

ادعرا ما

درباره فعالیت‌های کارکنان اداری در حزب رستاخیزیت ایران

سازمان اطلاعات و امنیت تهران ضمن ارسال گزارشی خبری در خصوص دست‌اندرکاران حزب رستاخیزیت ایران به پرسنل این وزارتخانه متنی برکناره‌گیری از فعالیت در حزب رستاخیزیت ایران مطالب عنوان که مراتب پیوست رسیده مقام محترم مدبریت گل بگوشیت فرمودند:

"از سازمان گیلان خواسته شود تحقیق نمایند."
اطلاعات انجام نداده با توجه به اینکه در همین زمینه گزارشی خبری که مقرر گردید از طریق سازمان اطلاعات و امنیت بشبه واصل گردیده بود موضوع وسیله معاونت یکم از زیرداد گسترده استیوال که وزیر من بود اظهار داشت: مسئله شماره گیری اعضای دادگستری از فعالیت‌های حزب رستاخیزیت ایران صحیح نمیباشد و اصولاً عموم طاعت ایران باید در حزب رستاخیز اعلام فعالیت نمایند لیکن با توجه به اینکه ارجاع مستهای فعال حزبی از قبیل مسئول استیوال در بیروت با بزرگان به روسای دادگاهها و دادستانها بازرسان دادگستری که تراکم و حجم کار اداری بسیار فعالیت حزبی با آنها تداخل دارد و در صورت بروز اختن به امور حزبی در کار اداری مربوط آنان رکود حاصل خواهد شد لذا با مقامات حزب مذکور در مرکز مذاکره گردید که سعی شود برای ارجاع مستهای فعال حزبی از افراد بی نظرس و بی‌طرف با اعضا علی‌البدل دادگاهها که در صورت فعالیت در مستهای بالا لطمه ای به کار اداریشان نخواهد زد استفاده شود بدین مناسبت تمام کارکنان وزارت دادگستری که امکان عضویت در حزب رستاخیز را دارند خواهند بود.

تذکره: به این سبب اینکه در طول یکسال فعالیت حزب رستاخیزیت ایران بعمل آمده می‌توان اظهار نظر نمود که سردن مستهای حساس حزبی چه در مرکز و چه در شهرستانها به افرادی که در دست‌های اجرایی بکند دارای بی‌اطمینان نیستند و چندان درستی نبرده و اینگونه افراد اگر خواهند بوظایف رستخیزیت‌های اداری چویش بپردازند قطعاً از سبب این جزئی غایب مانده و آنطور که مشاهده می‌شود در این سبب از حرکت در کارگانه‌های مختلف حزب توفیقی نخواهند داشت و اگر خواهند وقت خود را صرف امور حزبی نمایند تقریباً در کار اداری آنان خللی وارد خواهد شد که در هر دو صورت این قبیل مسئولیتها مشکلاتی بوجود می‌آید خواهد داشت.

حزبی محرمانه

۰۰۰/

۵۰-۱۱۷

گزارش ساواک از عملکرد حزب و مسائل تشکیلاتی حزب رستاخیز ملت ایران

مرکز آذربایجان
آرشیو

خیلی محرمانه

گزارش خبر

۱ - شماره ثبت در هیئت مدیره	۲۰۴۱
۲ - تاریخ و نوع انتشار	۲۰۱۰/۰۵/۲۰
۳ - شماره گزارش	۴۱-۴۵-۴۶
۴ - تاریخ گزارش	۲۰۱۰/۰۷/۲۸
۵ - پیوست	
۶ - نام گردگان خبر	
۷ - ملاقات حفاظتی	

گزارش خبر

بسم الله الرحمن الرحیم

اصول بنیادی حزب رستاخیز ملت ایران متکی بر عقاید تاریخی ملی و سنتی (اصول سه‌گانه) است و آن چو حزب رادیکال و اشتراک‌طلب با مردم صیقل می‌گیرد و مشارکت و همکاری حزب در رفع مسائل، نیازها و خواسته‌های مردم می‌باشد چنانچه این تقاضاها و نیازها به‌زودی اجراء خواهد گردید و بدون بصورت دست‌چاق‌کش برای تشکیل کانونها پیشقدم شده و واحد‌های خود را با جان و دل حفظ و گسترش این بصورت فقط به ثبت نام اکتفا و از شرکت در جلسات امتناع نمی‌نمایند.

نظریه‌شنیه - ۱ - تشکیلات کثونی حزب (ارگانهای مختلف) با داشتن عوامل اداری و شیوه‌های منضبط در امور اداری با افراد حزبی مواجه میشوند و آنان را سرگردان و نومید میکند و حتی در اعتقاد آنان با اصول سه‌گانه بنیادی تزلزل بوجود می‌آورد حزب که در پیرخانه ندارد و زمین تا پیرخانه (دکترتاشان) با همه نیروی انسانی و مالی که در اختیار دارد ماه‌هاست بجز مراجعته نمودن در پیرخانه به مرتضی غنی پور (عضو و دبیر سرگیزش) واکنم که در این زمینه خبری نبوده و مراجعان را اعضایی و نیازها خدمتگند و هیچگونه شیوه‌نامه‌ای مستوفی (رئیس دفتر در هر گلد و قائم مقام) مراجعته و مسائل سیاسی بخصوص

۱۳۰۱/۰۷/۲۸
۵۴۱

اشتهای شخصی شخص مورد نظر در حضور خدا بنده لو (خد متگزار و مسئول
مستور) بوضع آهانت آمیزی از حزب بیرون می آید از ...

۲- هفته‌ای حداقل چندین کیلو صورت جلسه از شهرها می‌رسد که ارسال کنندگان
آن مایل نمی‌خورند و مرکز فرستادن مستول مربوطه بدین آنکه آنها را بررسی کنند
در ریگانی نگین داشته است.

۳- قسمتی از خواسته های عمومی مردم که قاعدتا باید مورد رسیدگی قرار گیرد
در اطاق تشکیلات (طبقه هشتم) انبار شده و قریب سه ماه است که دکتر سرخانی
مسئول امور کانونها جهت بررسی آنها بحزب مراجعه نکرده است.

۴- روزنامه رستاخیز ملت ایران هر چند یکبار خبری در مورد مسکن و افزایش
حقوق آموزگاران و ... درج و قفنگامی که خبر وسیله آگان خواننده می شود اظهار
میدارند این روزنامه جانسین چند روزنامه ایست که بخاطر تراز خبر درج می نماید
در چنین مطالب موجب میگردند که بین مردم موانع نوبتهای ندری جدایی افتاده
و ترتیبی باید داد شود که اعضا حزب موافق تر شوند.
نظریه شنبه خبر صحت دارد.

نظریه سه شنبه شنبه مشاهده ات خود را عینا گزارش کرد هاست. روز

نظریه چهارشنبه نظریه سه شنبه تأیید می شود. من

مرکز اسرار انقلاب اسلامی
تشیو

گزارش ساواک از شایعاتی درباره‌ی کناره‌گیری هویدا از دبیرکلی حزب و تأسیسات

چنین شایعاتی بر رکود فعالیت‌های حزبی]

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیدو

گزارش خبر

- شماره نامه گزینده از کمیته شماره .....
 ۱- به ۴۴۱ .....
 ۲- از ۲۰۶۹۲۰ .....
 ۳- شماره گزارش بسم ۵۰۵۱/۲۵۲۹ .....
 ۴- تاریخ گزارش ۱۵/۳۰/۴۹ .....
 ۵- بروت .....
 ۶- گیرندگان خبر .....
 ۷- متن .....
 ۸- منشا .....
 ۹- تاریخ وقوع .....
 ۱۰- تاریخ رسیدن خبر به منبع ۳۰/۲/۴۹ .....
 ۱۱- تاریخ دیدن خبر بر مبنای عملیات .....
 ۱۲- ملاحظات حفاظتی .....
 ۱۳- ملاحظات حفاظتی .....
 ۱۴- ملاحظات حفاظتی .....

موضوع: شایعات در حزب رستاخیز ملت ایران علیه **قربانعلی میرسانو**

در چند روز اخیر در حزب رستاخیز ملت ایران گفته می‌شود که روز ۲۰/۲/۴۹ امیرعباس هویدا (دبیرکل) با توافق عدای از مسئولان حزبی (اعضای دفتر سیاسی و هیأت اجرائی) پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر شرفیاب و گزارش در زمینه فعالیت آینده حزبیه شرفیاب عرض رسانده و بدینال آن تغییراتسی در سطح بالای حزب بوجود خواهد آمد و احتمالاً کمترین بیان (وزیر اطلاعات و جبهه‌انگیزی) باید کتر فریدون مهدوی (وزیر مشاور) باید کتر محمد معتضد با هری (معاون وزارت دربار شاهنشاهی) دبیرکل حزب انتخاب خواهند شد.

نظریه شایعات فوق از یک طرف و انتصا به ایجاد در تشکیلات کلاسه اکثر مورد قبول فعالین حزب در شاخه تشکیلات نیستند. موجب رکود فعالیت‌های حزب در شاخه‌های مختلف حزبی مخصوصاً قسمت تشکیلات گردید تا آنجا که فعالیت تشکیلاتی حزب خیلی روشن و آشکارا هست یافته است. این حالت انتظار بود همین حال به تکریمی فعالان در حزب موجود بود که اینها با همین حزب رستاخیز ملت ایران ابتدا افرادی که سابقه داشتند و از حزب جدا شده‌اند را از حزب جدا می‌کنند و اینها را از حزب جدا می‌کنند و اینها را از حزب جدا می‌کنند.

۱۷۴۱۶ ۲۲۰۳۳۱
 ۴
 ۱۵
 ۱۶

حزب کم تعداد در سال ۱۳۴۴ نیز گذشته متمرکز نمودند و اثر وجود کمیته‌ها
قابل توجه را از نظر حزبی ارزشی ندارند.

ضمناً اعضای سابق حزب ایران نوین علاوه بر کلیه کارهای
سیاسی حزب تسلط دارند.

اعضای سابق حزب مردم‌پایان ایرانیت و ایرانیان بجز تعدادی افراد انگشت
شمار که آنها نیز قبل از تأسیس حزب سستاخیز در ناظران از همکاران حزب ایران
نوین بودند و در حال حاضر در حزب می‌باشند در کمیته‌ها بطور غیر فعال -
دریده می‌شوند.

نظریه سه شنبه و اعضا فعال حزب بوده و مشاهدات خود را -
گزارش نموده است.

نظریه چهارشنبه نظریه سه شنبه مورد تأیید است؛

مرکز انقلاب اسلامی
آرشیو

[شماره‌ی سند ۴۲]

گزارش و تحلیل پخش رادیو ایران ساعت ۱۹ مورخ ۱۳۵۵/۲/۱۳ دربارهی دیدار

هیأت اجرایی و دفتر سیاسی حزب رستاخیز از شاه و فرح دیبا]

تاریخ: ۱۳۵۵/۲/۱۴ ساعت: ۱۶-۲۰/۲/۱۴

اختصاصی

بمخبر فارسی رادیو پیک ایران - ساعت ۱۶-۲۰/۲/۱۴

دیروز شام فرح دیبا اجشای هیئت اجرایی و دفتر سیاسی حزب رستاخیز را در کاخ نیاروان دور خود جمع

کرد و مدتی دراز در باره‌ی یک سلسله مسائل بطول خودشان حرمی و مطکنتی صحبت کردند.

در این گفتگوی خسته‌کننده‌ی بسیار حاصل که شیوه فریب و ستائنی حکومت در ایران، وجود استبداد سلطنتی

و نقش مغرب آن در امور سیاسی و اجتماعی کشور ما در تمام طول آن به چشم می‌خورد پس از بیان متنشی

لاذائلات معمولی سرانجام روشن شد که کمال پندار تشکیل حزب در باری رستاخیز هنوز حتی دستگیر

رغمی این حزب نموده‌اند چنانچه خواهد، مناسبات آن با سازمانهای حزبی و رابطان با دو مجلس درباری

روشن نیست. و نوشته‌های ارگان حزب بانظر شاه و خراست او حکیم جهت و بند استبداد سلطنتی حاکم

نمی‌تواند. بر این نسبت نامهای اظهار عدم رعایت از برای مطالبی که در روزنامه رستاخیز چاپ میشود و

تذکر این مطلب که تشکیل دو جناح حزبی از طرف ما بمعنای تشکیل اقلیت و اکثریت بود بار دیگر نظر خود را

در باره‌ی یک تمهید نوع انتقاد از رژیم خود حتی در خارج خوب دفاع از رژیم میدان نموده‌اند بیان داشت.

تا هر بار با دفاع سخنان - ایگران خویش که دست همیشه برای روشن کردن بارهای از مسائل حزبی بپوشور او

آمده بودند در طلب جملاتی سرزنشی که می‌زبان سران این موضوع که حزب را از برای دفاع از رژیم خود

برای توجیه سیاست خویش و ایجاد تمهیداتی پس در بار و مردم تشکیل داده‌است و همه فعالیت‌های آن

باید در این جهت شترگر شود تذکر میداد.

در گفتگوی دراز و خسته‌کننده‌ی دیروز حتی آن دستار چاکران در باره‌ی فکر میکنند نمیتوانند حزبی کم و بیش

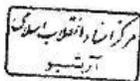
بسیار خراب دست راست کشورهای سرمایه‌داری برای دفاع از رژیم حاکم و منافع اطرافیان آن تشکیل

مرکز آشنای انقلاب اسلامی
آرشیه

۴۱۱۲۳۷

۴۱۱
بکمال شرف

دهند بی بردند که شاه از تشکیل حزب در باری رستاخیز هدفی جز بلند گو برای خود ندارد و با تکیه بر ارتش از این حزب فقط می‌خواهد اطلاعات او را درباره پیشرفت کشور و رفاه مردم شنوا کند.

بختن فارسی وادیهوینکا ایران - ساعت ۱۹-۲۰۳۵/۲/۱۳

از بین سخنانی که دیروز فرج‌مهر شاه در بوابرکاشنگان حزبی در بار ایراد کرد یکی از جملاتی که گفت این بود که حرف را باید با عمل یکی کرد. بهبودی این دستور العمل تبلیغاتی را حتی قبل از آنکه صادر شود خود شاه بارها در نطقش ثابت کرد. یکموسخان حرفهای بسود کتاه در بار کشاورزی و مسئله مالکیت دهقانان زد. حرفهای کشاورزین با آنچه کدر عمل رژیم اوانجام میدهد تفاوت دارد.

شاه نگاهداشت و نه برداشت و پشت میکروفونی که صدای او را همیشه جا می‌سازد اما کرد که در ایران هم کشاورزی دیکراتیک است و هم دیوکراسی کشاورزی. البته شاه ناچار شد که مدتی وقت صرف کند تا برای رعایان حزب سلطنتی معنای این در پراگنی شاهانه را توضیح دهد. ولی لب مطلب در آنچه که منظور نظر ما است اینست که شاه مادعا کرده دهقانان در ایران صاحب زمین شدند و رژیم اودنیال سیستم مالکیت وسیع اراضی نظیر بلکه به سیستم خرده مالکی نظر دارد که گویا با تانوانیجا بازنه‌انگ هم میشود. شاه همچنین ادعا کرد که فقط مرز مینهای با پروانجا که قبلاً "زارع نبرد واحد های بزرگ با بانکارات شخصی یعنی سرمایه داری خصوصی بوجود می‌آید که با کارگر کشاورزی روز مزد کار میکنند.

اسم آن را اولی شاه گذاشت کشاورزی دیکراتیک و این دومی را یعنی بزرگسالی های سرمایه داری با کارگر

کشاورزی را ، کشاورزی دیمکراتیک نامید . معلوم است که سرتاسر این لاطاللات یک بول سیاهارزتر، ندارد اما آنچه که برای دهقانان زحمتکش و مردم ایران در این زمینه مورد بحث مهم است این است که تا چقدر اداره حرف شاه با عمل و تفاوت دارد و تا چه حد او دروغ میگوید .

سیاست رژیم شاه از گرفتن قسط و اجاره و بدمی گرفته تا نحوه دادن اعتبارات و وام‌ها و چگونگی کمکهای فنی و اداری و غیره ثابت کرده است که رژیم شاه دشمن دهقانان خرده‌پا است .

این دروغ محض است که دولت شاه به سیستم خرده‌مالکی توجه دارد . برعکس حتی اساسی رژیم در این باره کمک بپساحبان واحدهای بزرگ در کشاورزی و دامپروری و تسریع بی با شدن و خانه‌خواب شدن دهقانان و خرده‌مالکان است .

مرکز انجمن آذربایجان
آرشیو

***

[گزارش ساواک از انتصاب علی وطن دوست به سمت معاون تشکیلاتی حزب رستاخیز]

خیلی محرمانه

طبقه بندی حفاظتی

درجه فوریت

گزارش خبر

..... ۲۵۰۹۳	۵ - منبع :	.....	نمونه شماره
.....	۶ - منشأ : حزب رستاخیز و ملت ایران	..... ۴۰۰۱	۱ - به :
.....	۷ - تاریخ وقوع : اختیار	..... ۴۰۰۵۲۰	۲ - از :
..... ۲/۲/۶۶	۸ - تاریخ رسیدن خبر به منبع :	..... ۲۱۵/۵۵۱۸	۳ - شماره گزارش :
.....	۹ - تاریخ رسیدن خبر به سایر عملیات	.....	۴ - تاریخ گزارش :
..... ۳۰۶۳۰۰/۲/۱۶	۱۰ - محل :	..... ۲۱۵۲۲۵/۲/۱۸	۵ - سبب :
.....	۱ - ملاحظه حفاظتی	.....	۶ - کمرنگان خبر :

موضوع / علی وطن دوست
 عطف
 به

برابر حکمی که از طرف دکتر فریدون مهدوی (قائم مقام) جهت علی وطن دوست صادر شده یا داشته به سمت معاون تشکیلاتی حزب - رستاخیز ملت ایران تعیین و مشغول کار گردید .
 نظریه شنبه - خبر صحت دارد .
 نظریه سه شنبه - نظریه شنبه مورد تأیید است .
 نظریه چهارشنبه - نظریه سه شنبه تأیید میگردد .

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 آرشیو

[گزارش ساواک از اختلاف‌های داخلی بین مسئولان حزبی]

۱ - تاریخ وقوع امر	۱ - تاریخ وقوع امر
۲ - تاریخ رسیدن خبر به مسئولان	۲ - تاریخ رسیدن خبر به مسئولان
۳ - تاریخ گزارش	۳ - تاریخ گزارش
۴ - ملاحظات	۴ - ملاحظات

اختلاف‌های داخلی بین گردانندگان حزب رستاخیز

بدرین حال اختلافات موجود بین فریدون مهدوی وزیر مشاور و قائم مقام دبیرکل حزب رستاخیز با ضمیمه مسئول طرح و بررسیهای حزب چند روز قبل مهدوی به قسمت مذکور مراجعه و تابلوی کمیته طرح و بررسیهای حزب ازد پورانگده و پیشروش پرتاب نموده و اظهار داشت است که به چنین کمیته ای نیازنداریم. نظریه ضمیمه: خبر صحت دارد. ضمناً اقدام قائم مقام دبیرکل حزب با همین شکل عمل درستی نبوده و در بین کسانی که خود ناظر بر ماجرا بوده اند اثر مطلوبی بجای نگذاشته در حالی که آقای مهدوی با سمت و موقعیت حزبی که دارد میتواند به کارمندان و گردانهای حزب چنین دستور را بدهد.

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

کمیته مرکزی حزب رستاخیز
تاریخ: ۱۳۰۵/۰۵/۰۵
موضوع: اختلافات داخلی
این سند در تاریخ فوق الذکر در دسترس قرار گرفته است.

[شماره‌ی سند ۴۷]

[گزارش ساواک درباره‌ی اتهامات وارده به محمدصادق صفری نماینده‌ی منتخب]

دوره‌ی ۲۴ مجلس شورای ملی یوشهر]

سیمی مسترمانه

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تبریز

ملف بندی حفاظتی

گزارش خبر

..... ۷ - منبع ۷ (۷۷) ۷	..... شماره ۱۰۰ - ۲۴۶
..... ۸ - صفا	..... ۲ - از ۷۲۶ هـ
..... ۹ - تاریخ دفع ۱۸ / ۸ / ۱۳۲۷	..... ۳ - شماره گزارش ۴۰۰۱ - ۴۰۰۲
..... ۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به صحن	..... ۴ - تاریخ گزارش ۱۳ / ۸ / ۱۳۲۷
..... ۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بر سر عملیات	..... ۵ - پیوست
..... محل ۱۳ / ۸ / ۱۳۲۷	..... ۶ - گیرندگان خبر ۳۵۳
..... ۱۲ - ملاحظات حفاظتی	

موضوع: مخایره تلگراف

مجلس

مورخه ۲۷ / ۸ / ۵۴ از طریق دکترونیک رئیس هیئت اعزامی از وزارت بازرگانی تلگرافی، بوزارتخانه مشومه رونوشت بر رئیس مجلس شورای ملی و رونوشت بکمیسیون تحقیق مجلس شورای ملی بختن زیرمخایره نموده است:

در بررسی و تحقیقاتیکه بعمل آمده مشاهده گردید آقای محمدصادق صفری پورنماینده منتخب دوره ۲۴ مجلس شورای ملی و شهر مرتکب چندین فقره گرانگیزگی و سوء استفاده در فروش اتومبیل شورلت و سایر کاراهاست که پرونده مربوطه با گزارش مورخه ۲۰ / ۸ / ۵۴ از طرف هیئت اعزامی وزارت بازرگانی به ادگاہ ارسال گردید. ضمناً نامبرده چندین فقره پرونده دیگر به همین اتهامات در ادگاہ دارد که در جریان رسیدگی است و مراتب جهت استحضار و پیروزی رسید.

نظریه یکشنبیه - مخایره تلگراف در مورخه فوق مورد تأیید است و ضمناً طبق اطلاع آقای محمدصادق صفری پور در تهران مشغول فعالیت میباشند و شاید پیجوی بتواند رضایت کمیسیون تحقیق مجلس را برای راه یافتن بستان

حلب نمایند. عطا
مجلس مسترمانه
 تاریخ: ۱۳ / ۸ / ۱۳۲۷
 شماره: ۱۰۰ - ۲۴۶

تاریخ چهارشنبه - نظریه بکشد به تأیید میشود ضمناً بپوش میرسانند
برابر اظهار رئیس ادگستری پوشه برنا برده دارای چندین پرونده
اتهامی دیگر رد ادگستری میباشد برای وی در اواخر آذرماه جاری جهت
حضور در ادگاه تعیین وقت شده است که نتیجه مذاقها "بلاستحضار
خواهد رسید." ^پ ^س

تاریخ ۱۶ / ۱ - ۱۳۰۲

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

[شماره‌ی سند ۴۹]

گزارش ساواک از حضور نداشتن مسئول کانون‌های حزبی و صورت جلسات اتیاشته شده‌ی استان‌ها

خیلی محرمانه

معاونت اطلاعات
گزارش خبر

۲ - منبع	۷۵۹۳	صفحه یکم از	..... صفحه
۸ - منشأ حزب رستاخیز ملت ایران	.....	نمونه شماره	..... از
۹ - تاریخ وقوع	احیرا	۱ -	.....
۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۳۵ / ۴ / ۴۰	۲ -	.....
۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بر همین عملیات	.....	۳ -	ساره گزارش
محل	۳۵ / ۲ / ۴	۴ -	تاریخ گزارش
۱۲ - ملاحظات حفاظتی	.....	۵ -	پیوست
.....	.....	۶ -	گیرندگان غیر

مرکز اطلاعات و تحولات بزرگ
آرشیو

موضوع حزب رستاخیز ملت ایران
نطف
۲۰۰۵

دکتر منصور میرخانی مسئول امور کانون‌های حزب رستاخیز ملت ایران مدت مدیدی است که بحزب مراجعه نمی‌کند و بسیاری از نامه‌ها و شکوایات به مردم پاره وازین رفته است.

نظریه شبیه - با توجه به مراتب فوق حزب تاکنون نتوانسته با مسئولان و عوامل موجود ارتباط منطقی بین مردم و حزب ایجاد کند و این ارتباط - ترتیب اثر دادن به خواسته‌ها و نیازها و پیشنهادات موجود می‌باشد - چون مردم تشنه اصلاحات هستند با مراجعین بخوبی رفتار نمی‌شود. نسبتاً حدود ۵ ماه است که کلیه محترمت جلسات استانها خوانده نشده و اتیاشته گردیده و همین‌گونه احساس مسئولیت نمی‌کند. رد و لغت نیز از کم و کیف مسائل مخرج در کانون‌ها پس بسیار خصوصاً دفتر سیاسی حزب.

نظریه سه شبهه یا توجه بدسترس و پنهان ماندن خبرها احتمال قوی صحت دارد.

نظریه چهارم شبیه - نظریه سه شبهه تاکنون عملی نشده است.

دستگاه اطلاعات و تحولات بزرگ
شماره سند: ۴۱۷۴۲۱
تاریخ: ۱۳۵۱
محل: تهران

گزارش ساواک از انتقادات ابراز شده در کمیته‌ی مسائل تنویرک حزب رستاخیز ملت ایران از انتصابات حزبی و لزوم تنظیم مسائل توسط آن کمیته، قبل از کنگره‌ی حزبی]

مرکز سازمان آذربایجان
آرشیو

خبرنامه
لیفتمندی حافظی

مجموعه‌ها

گزارش خبر بگزارش عملیاتی ۲۵۲۰/۸۰۲۲۷

۷- متن: ۳۵۲۲/۲۲۷ مراجعه

۸- تاریخ وقوع: ۱۳۰۴/۳۵/۱۵

۱۱- تاریخ رسیدن خبر بر سر عملیات: ۱۳۰۴/۳۵/۲۳

ملاحظات: خلاصه

شماره: ۲۴۱

از: ۲۵۲۰

شماره گزارش: ۲۵۲۰/۸۰۲۲۸

تاریخ گزارش: ۱۳۰۴/۳۵/۱۷

موضوع:

گردندگان خبر: ۲۴۱۸-۲۱۵۲۰

بر سر حزب رستاخیز ملت ایران
تاریخ: ۱۳۰۴/۳۵/۲۳

در ساعت ۱۸۰۰ روز ۱۳۰۴/۳/۱۱ کمیته مسائل تنویرک حزب رستاخیز ملت ایران در سالن اجتماعات روزنامه حزب رستاخیز بهسئولیت‌های آقای باهری معاون وزارت دربار شاهنشاهی تشکیل شد در این جلسه در کثرتند نیاز اظهار داشته انتصابات حزب و دولت از حزب سابق ایران نوین برده و کارها صحتی در حزب رستاخیز ملت ایران گامی است و مطابق نظرات شاهنشاه آریامهر عمل نمیشود یک قاضی دادگستری ۱۰۲ کانون تشکیل داد و است جلوی تشکیل کانون‌ها باین صورت باید گرفته شود سپس آقای واحدی اظهار داشت فعالیت سال گذشته حزب رستاخیز ملت ایران مشخص نیست بدین لحاظ نمیتوان برای دستورکنگره و مطالبی که مورد بحث قرار خواهد گرفت نظری داد باید فعالیت سال گذشته حزب تنظیم و تکثیر گردد و در اختیار همگان قرار گیرد و اضافه نمود تعدادی از کمیته‌های تخصصی بایستی قبل از کنگره مسائل را مورد بررسی قرار دهند و نتایج حاصله در کنگره به بحث گذارد و مشورتنظریه شنبه: از بدو و تاسیس شروع فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران گویه امون بطور نمایی انجام شد و باین موضوع باعث مستی اعتقادات مردم بحزب رستاخیز شد و اکثر شرکتی در انتخابات کانونها و کمیته‌ها و دیگران کرد بده که وضع فعالیت و تشکیلاتی از این فعالیتها نیاز به تحول اساسی و محسوس دارد.

۵۱۷۴۴۱

[شماره‌ی سند ۵۲]

گزارش ساواک از انتصابات حزبی براساس دوستی و وجود نداشتن ضابطه دربارهی

این موضوع

خیلی مهم
مجلس شورای ملی
گزارش خبر

درجه فوریت

منبع یکم از منته	۴ - منبع
سخت‌نار...	۸ - منشأ؟ حزب رستاخیز ملت ایران
۱ - ...	۹ - تاریخ وقوع: ...
۲ - از ...	۱۲ - تاریخ رسیدن خبر به منبع [۲۵/۳/۳۵]
۳ - شماره گزارش: ۱۲۳,۶۵,۴۵۵	۱۹ - تاریخ رسیدن خبر به منبع عملیات
۴ - تاریخ گزارش: [۲۵/۳/۳۵]	محل: [۲۵/۳/۳۵]
۵ - مسیومت	۲۳ - ملاحظه منطبق
۶ - گرفته کلمه خبر	

کارشناس حزب رستاخیز ملت ایران

در تشکیلات حزب رستاخیز ملت ایران در سطح بالا تاکنون تغییراتی داده نشده است و افراد یک جهت مناطق مختلف تعیین شده و با خواهند شد. پاتوجه به شیوه دوستی است نه ضابطه حزبی.

نظریه شنبه نظری ندارد.

نظریه سه شنبه شنبه مسیومات خود را گزارش کرده و پاتوجه به انتصابات است که اخیراً بعمل آمده (مسئولان مناطق) گزارش شنبه مقرون به صحت بنظر میرسد.

نظریه چهارشنبه نظریه شنبه مورد تأیید است.

روز ... ماه ...
تاریخ ...

۴۱۷۹۴۱

تاریخ ...

خیلی مهم

مجلس شورای ملی
گزارش خبر

[شماره‌ی سند ۵۳]

[گزارش ساواک از اظهار نظر یکی از کارمندان نخست‌وزیری درباره‌ی سرسپرده بودن سردمداران حزب رستاخیز ملت ایران به آمریکا و تأیید این مطلب بنا به عملکرد آنها توسط مأمور ساواک]

تاریخ: ۱۰/۱۰/۲۲
 شماره: ۲۴۳۰
 از: ۲۵۲۰
 شماره گزارش: ۲۵۲۰
 تاریخ گزارش: ۲۴
 پیوست: ۲
 گیرندگان خبر: ۲۴۸-۲۲۸۰

۷- منبع: ۲۰۲/۲۰۲/۲۰۲
 ۸- منشا: مسوغات منبع
 ۹- تاریخ و نوع: اخیراً
 ۱۰- تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۳/۱۰/۲۵
 ۱۱- تاریخ رسیدن خبر بر مبرر عملیات
 محل: ۱۵/۳/۲۲
 ۱۲- ملاحظات حفاظتی

موضوع: اظهارات آقای بایدار...
 بایدار کارمند نخست وزیری اظهار داشته که سرمداران حزب رستاخیز و دولت از قهیل مهدوی و نمایب رئیس مجلس شورایی و نظائر آنها اکثر ا در رتبه‌های انجمن ایران و آمریکا هستند و اینها سرسپردگان آمریکا و اجنبی میباشند بجای اجرای فرامین شاهنشاه آریامهر سترت لازم را از آمریکا میگیرند.
 نظریه شنبه: قبلاً هم وای الیه پیوسته نوشته‌های سیاسی اظهار داشته‌نخست وزیر و سوا زمان میباشند و شاهنشاه آریامهر در مورد وی نمیتوانند کاری بکنند بهر حال چه مطالب گفته شده صحت داشته باشد چه نه اعمال اینها چنین نشان میدهد.
 نظریه چهارشنبه: متن خبر و نظریه شنبه قابل بررسی است. ه/م

مرکز اطلاعات و نظارت
 آرشینو

خلی محرماته
 ۲۴۶
 ۲۵۱

[شماره‌ی سند ۵۴]

گزارش ساواک از جلسه‌های قمار شبانه‌ی هوشنگ فدائی مقدم، محسن رها، محمود
ویرایش و دکترباهری]

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

حلی محرمانه

گزارش خبر

صفحه یکم از ..... صفحه
 شماره پرونده .....
 ۱- تاریخ وقوع .....
 ۲- تاریخ رسیدن خبر به منبع .....
 ۳- شماره گزارش .....
 ۴- تاریخ گزارش .....
 ۵- پیوست .....
 ۶- کتبه‌گان خبر .....

۲- منبع : ۷۵۹۴
 ۳- منشأ : .....
 ۴- تاریخ وقوع : .....
 ۵- تاریخ رسیدن خبر به منبع : .....
 ۶- تاریخ رسیدن خبر به منبع عملیات : .....
 ۷- محل : .....
 ۸- ملاحظات حفاظتی : .....

۱۵۳۱ / ۵۵۳۱

صفحه
۱۵۳۱

موضوع : آتشین صحت سنجیده

اغلب اوقات آقایان هوشنگ فدائی مقدم و محمود بیادری، محسن رها
 مختار رزمی و دکتر باهری (معاونان صارت رها) صحت سنجیده
 دارند و تمام پول‌های بیادری را در یک از شهرها مقدم می‌برند و چون
 بیادری همیشه به مقدم برکنار است. ضمناً محسن رها و مشتاق گویند هر چه
 در این باره می‌شنود مستقیم خود با باهری می‌گوید و چون احتمال دارد در رده
 سول رها این به دست ریزرکن آمده است. احتیاط گردد.

[شماره‌ی سند ۵۵]

[مکاتبه‌ی ساواک در خصوص درخواست تحقیق درباره‌ی تشکیل جلسات قمار

شبانهدی هوشنگ فدائی مقدم، محسن رها، محمود پیرایش و دکتر باهری]

مختصراً
 به کماست سازمان اطلاعات
 واشیت تهران ۳۱-۲۰
 تاریخ: ۲۴/۴/۲۷
 بیوسته: ۱۴۰۷
 در باره تشکیل جلسات شبانه

بازگشت به شماره ۲۰/۵۵۲۲۱-۲۱-۲۵/۴/۱
 خواهشمند است دستور فرمائید در مورد مفاد گزارش خبر
 معطوفی از طریق سایر منابع نیز دقت تحقیق و نتیجه
 را همان‌طور صریح آن سازمان بکین اداره کل اعلام دارند.
 مدبر کل اداره سوم [تایم]
 از طرف

۵۰/۴/۵

مرکز ان رانقلاب اسلام
آرشیو

۴۴۷۶۴۱

مسئول بررسی - محمدی
 رئیس دایره (تداق)
 رئیس بخش ۲۴۱ - ستاد

[شماره‌ی سند ۵۶]

گزارش ساواک از قرار دریافت حقوق توسط مسئولان حزبی و توصیه به در نظر

گرفتن پیش‌بینی‌های لازم به لحاظ توقع دیگر اعضای حزبی]

۱ - تاریخ وقوع	۲۱ - ۲۰
۲ - تاریخ رسیدن خبر به متبوع	۲۱ - ۲۰
۳ - تاریخ رسیدن خبر به سایر مقامات	۲۱ - ۲۰
۴ - محل	۲۱ - ۲۰
۵ - ملاحظات حفاظتی	۲۱ - ۲۰
۶ - کبر تعداد خبر	۲۱ - ۲۰

موضوع: حزب رستاخیز ملت ایران

اخیراً در حزب رستاخیز ملت ایران گفته میشود جهت مسئولان حزبی مبلغی بعنوان حق سفره تعیین و قرار است بانان پرداخت شود . نظریه شنبه - نظری ندارد .

نظریه سه شنبه - چون حزب رستاخیز ملت ایران در برگیرنده عموم ملت ایران میباشد و تعداد زیادی از حزب رستاخیز فعالیت میکنند و افرادی که حاضرند بدون دریافت حقوق خدمت نمایند بالنسبه زیاد میباشد بدین جهت متمتع شدن تعداد قلمی از این افراد موجب رشک و حسد تعداد کثیر دیگرها نتیجه ایجاد وقفه در پیشرفت امور حزبی میگردد و اصلاح است در این مورد پیش‌بینی‌های همه جانبه بعمل آید و روزی

نظریه چهارشنبه - نظریه سه شنبه مورد تأیید است . - سن نظریه: ...

مرکز اسناد و کتابخانه ملی

۴۴۱۷۲۱۱

۱۳۳۱/۱۲/۲۵

گزارش ساواک از فعالیت‌های انجام داده شده در یکی از جلسات کانون‌های حزبی]

حلی محرمانه

۱ - شماره گزارش	۲۱۵۳۰/۵۲۸۳۹
۲ - تاریخ گزارش	۱۳۵۲/۳/۱۳
۳ - پروت	
۴ - گیرندگان غیر	
۵ - منبع	۷۴۶۵
۶ - تاریخ وقوع	۱۳۵۲/۴/۲۷
۷ - تاریخ رسیدن غیر به منبع	
۸ - تاریخ رسیدن غیر بزرگ عملیات	
۹ - ملاحظات حفاظتی	

موضوع جلسه کانون ۱۳۵۲ و سایر جزئیات در پیوسته

ساعت ۱۸۳۰ روز ۴/۷/۳۵ جلسه کانون ۱۳۵۲ برپاست آقای مهدی مهران در دبیرستان پشاهنگ ۱۰ واقع در خیابان فرصت شیرازی غربی با حضور ۴ نفر تشکیل گردید در این جلسه بررسی جرایم در مورد ایران و خارج از کشور در نگاه گذشته روی داده بود خلاصه‌اش راتهبه کرده بودند که قرائت شد و تصمیم گرفته شد کمیسیون یا کمیته های آموزش و پرورش و امور شهری تشکیل دهند ضمناً در وقعه کنگل شمال خانواده سلطنتی به دو فرزند آقای ضاهی کناز آمریکا آمده بودند در این جلسه شرکت کرده بودند اهداء گردید این جلسه در ساعت ۲۰۰۰ خاتمه پذیرفته است.

نظریه سه شد به تشکیل جلسه کانون ۱۳۵۲ صحت دارد. امرز
نشریه چهارشنبه - نظریه سه شنبه مورد تأیید است. سن

مرکز آتشباری
آرشیدو

روز ۸ مرداد ماه ۱۳۵۲
ساعت ۱۸:۳۰
مجلس

حلی محرمانه

طبقه بندی حفاظتی

[شماره‌ی سند ۵۹]

[اظهارها و تحلیل‌های بخش فارسی رادیو بیگ ایران از انتخابات انجمن‌های شهر و شهرستان توسط حزب رستاخیز ملت ایران]

شماره

مرکز نشر و انتشارات بیگ
تهران

پرواز کنگره حزب رستاخیز و

انتخابات انجمن‌ها

بخش فارسی رادیو بیگ ایران - ساعت ۱۹ - ۲۵/۴/۲۰

در روزهای گذشته روز بیست و نهم مهر، سال چهارم انتخابات انجمن‌های کلانشهر تهران در مرکز آنتن بیگ خواهد گذرد.

روز در فاصله‌ی دراز و دستگاه سازه‌ی عمر روز بیست و نهم مهر، حزب رستاخیز گفتمانی از ایرانیان خود قریحه‌ی آنرا حزب رستاخیز بر می‌گیرد. حزب خلق آرزوی مظلومان را بر این توده فاشیستی است.

این حزب روزی که طبقه کارگر ایران دستبرد زده سند بیگ ما را ندیده بود. می‌باید روزی که با برگزاری کنگره دانش‌آموزان می‌گذشت طوفان عدالت بود و با بردن مظلومان به سرودن نثری که سازند آنان آینده ایران هستند باز دارند و دانشمندان که پیشرفت که حزب رستاخیز در انجمن‌های شهر و شهرستان تحت رهبری سیاسی خود در خواهد آورد بدین شکل از هم اکنون تا روزی که انجمن‌های جدید انتخاب خواهند شد حزب رستاخیز کیه‌نور بر او ایستاد این جریان را به دست خواهد گرفت و سرانجام تمام انجمن‌ها را خواهد برد.

تلفن ۲۲۳ - خیابان گیلانی - تهران

- ۱۴۰

۲۵۲۵/۴/۲۰

مرکز نشر و انتشارات
آرشیو

محرمانه

رژیم نمد علی لازم دارد. دستور حزب رستاخیز با انجمن ما قبل از هر چیزی
دالالت بر آن دارد که حتی سیره انتهایش که تاکنون خود رژیم بر انجمن ما
تحمیل کرده و انجمن ناشکیکه اعضای اصلی آن ساخته برداشته * سازمان
امنیت هستند، برای رژیم قابل تحمل نیستند. همچنین آنکه همین رژیم در
حزب درباری شده ساخته و نتوانست تحمل کند و سر دوی آنها را در باستان
راحد رستاخیزی ^{سازید} موزون نمود.

انجمن در تاریخ میهن ما نام والا نسیم دارد ~~بسیار~~ ~~مشکلات~~ ای
روشگسته ای نیست که دیکتاتوری شاه وضع کرده و آن موجود صیخ شده های
نیست که رستاخیزیهایی کوشند از بطن بیمار حزب فاشیستی خود ~~باید~~ ~~امعه~~ *
میهن ما تحویل دهند انجمن در تاریخ میهن ما آن موجود ~~دلیل~~ ~~شهنیست~~ که
علیت تشویر شاه حق و مخالفت در سیاست ندارد و باید ~~بیشابه~~ * یاد و شهرداری
برداشتن ~~بمسائل~~ آب براه و سیره اکتفا کند. انجمن ما در تاریخ میهن ما
کانون نمایندگان واقعی خلق بوده و تا سالیان رهبری بر شهت انقلابی
بود و بالا رفته اند. تاریخ میهن ما انجمن تدریس ~~بها~~ * دارد که ~~قره~~ ~~برجستان~~
استبداد انداخت، مشروطیت و قانون اساسی را که دالت از دست میرفت
از نو زنده کرد و ~~بهرودم~~ ~~ایران~~ بازگردانید.

***

۲۵۳۰/۴/۳۰ ۱۵ نشریه ۱۲۳ خیرگزاری پارس

[شماره‌ی سند ۶۰]

[گزارش ساواک درخصوص دستورالعمل ارسالی به مسئولان حزبی استان‌ها درباره‌ی

نظام آموزش سیاسی]

مرکز استان انقلاب ساواک
آرشیو

طبقه بندی حفاظتی
گزارش خبر

درجه فوریت

خلی مجرمانه

- ۱ - ۶ - کپی نه‌گان خبر
- ۲ - از ۲۱۹۲۰
- ۳ - شماره گزارش ۲۱۵۴۰۵۵۵۶۶
- ۴ - تاریخ گزارش ۲۵/۴/۳۶
- ۵ - پیوست وارز
- ۶ - کپی نه‌گان خبر
- ۸ - منقأ خبر در دسترس در روز
- ۹ - تاریخ وقوع ۲۳/۳/۳۶
- ۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع ۲۳/۳/۳۶
- ۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بر حسب عنوان
- ۱ - محل ۲۳/۳/۳۶
- ۱۲ - ملاحظات حفاظتی

موضوع: فرستادن خبر جهت درین
 ۱ - روز ۲۲/۳/۳۶ دستورالعملی شماره ۵۰-۷۰۱ از طرف مقام دسترس خبر
 جهت درین بدین معنی است: مسئولان حزبی استان‌ها در حال درین کار
 منظور استقرار نظام هم‌آهنگ در اختیار و بجمع شرکت کنندگان در دوره‌ها
 آموزش سیاسی و فراهم آوردن امکانات و تسهیلات لازم جهت استقرار
 برنامه آموزش سیاسی است. در این خصوص اطلاع آموزش و فرهنگ
 نظام آموزش سیاسی به سایر احزاب که فزون و همچنین برقرار است نسبت
 در زمینه آموزش سیاسی با همکاری آنان صورت می‌گیرد و راه‌های تسهیل
 دوره‌های آموزش سیاسی که تهیه و تدوین شده و مسئولان حزبی مسئول حق اجرای
 آن خواهند بود.

۲ - روز ۲۹/۳/۳۶ بخش ۱۰۰-۱۰۱ طی شماره ۵۶۲-۱ از طرف دسترس فریدل مهدوی
 معنون جهت مسئولان حزبی استان‌ها و شرکت‌ها درین کار کرده است.
 منظور رجوع آوری شخصیت مجتهد فراد که در این خصوص در یک نظر است
 در زمینه در استان‌ها و شرکت‌ها درین کار کرده است.

تاریخ: ۲۳/۳/۳۶
 طبقه بندی حفاظتی: ۲۴۲
 درجه فوریت: ۱
 شماره سند: ۶۰

نظم و نظم به یکدیگر می‌باشد

نظم به نظم: نظری ندارد

نظم به نظم: نظم یک به نامی مورد نظر صحت دارد و نه

نظم به چهارشنبه - نظم به سهشنبه تا شنبه هر دو همان

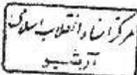
ملاحظات عمومی از آن به یکتا تعبیر گردد

در این
روزها همگی از زبان اینها برآید

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
آرشیو

۱۴۷

[گزارش ساواک از رسیدگی نکردن به امور کانون‌ها در حزب رستاخیز ملت ایران]

خیلی محرمانه

درجه فوریت

۷۲۵۳	۲ - فتح	۳۳۱	۱ - شماره کانون
۳۵۷۵	۸ - منشأ حزب رستاخیز	۲۱	۲ - تاریخ
۳۵۷۵	۹ - تاریخ وقوع	۲۱	۳ - شماره کانون
۳۵۷۵	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۲۱	۴ - تاریخ گزارش
۳۵۷۵	۱۱ - تاریخ رسیدن خبر برهبر عملیات	۲۱	۵ - پیوست
۳۵۷۵	۱۲ - ملاحظات حفاظتی	۲۱	۶ - گیرندگان خبر

توضیحات

موضوع پرونده جهت تدابیر امنیتی کانون‌ها در حزب رستاخیز
 صادره در روزنامه رستاخیز است. عنوان فوق برنا - تغییر کانون‌ها فوراً صورت
 در این اعلام نگردد و در اولین در محل است شده که در این کانون‌ها یاد گرفته
 اصولاً اطلاع از این موضوع ندارد و تحت آستانه در جهت عملی کار این -
 به محض شرکت کند. اعلام گردید که همه آئینده در تاریخ ...
 تفسیر و احداثت بر این مهم مدارات کار این را بحرحب میسر است چون در جز
 نتیجه کار کانون‌ها بر روی گرد و این ترتیب از تاریخ ... آئینده بر این اساس
 این بنده در وقت تعیین قرارش و تا آنکه در نتیجه کار این تفسیر عملی کانون،
 مدارات بنوشتن همه روزنامه کانون‌ها در روزنامه رستاخیز بنام کانون در
 مورد همه کانون‌ها باید ملاحظاتی است که در تاریخ ۲۹ ... در روزنامه رستاخیز
 اعلام گردید و در همه جایی که کانون‌ها تا حد امکان در روزنامه رستاخیز
 مورد ... ۲۵ نوشته شده این مطلب است ...
 از این رو در این مورد ... داشته ...

۳۵۷۵
 ۳۵۷۵
 ۳۵۷۵

۱۵۹۳۳
 ۲۵۰

[گزارش ساواک از سوء استفاده‌ی متصدیان مبارزه با گرانفروشی]

مرکز آرا و تقویم امور
آرشیو

موضوع: گزارش از سوء استفاده‌ی متصدیان مبارزه با گرانفروشی

۱- شماره گزارش: ۳۶۱-۱۹-۱
 ۲- تاریخ گزارش: ۲۵/۱۰/۴۰
 ۳- شماره گزارش: ۵۸۶۱/۵۳۰
 ۴- تاریخ گزارش: ۲۵/۱۰/۴۰
 ۵- پیوسته
 ۶- کپی‌ها: ۲-۴-۲

۱- منبع: ۲-۴-۶
 ۲- منشا: ۳-۴-۶
 ۳- تاریخ وقوع: ۴-۶
 ۴- تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۵-۶
 ۵- تاریخ رسیدن خبر به مراجع: ۶-۶
 ۶- محل: ۳۵/۱۰/۴۰
 ۷- صلاحیت: ۲-۴-۶

موضوع: مبارزه با گرانفروشی

مذمتی است دانشجو نیک‌زلف، مسئولین امر چیستا تا انکار تا بازرسی -
 بنظر مبارزه با گرانفروشی را در شد بود این اختیار از آنان سلب شد بطین
 حد های از آنان یاد در دست داشتن کارتن‌ها و سبک‌ها و مختلف کماکان کسبه
 را سرکسبه می‌نمایند و موجبات ناراحتی کسبه را فرا هم می‌نمایند .
 نظریه تهیه ... اصلاح است بگونه‌ی امر از طریق وسایل ارتباط جمعی
 بلا اطلاع مردم می‌رسد که دانشجو این ... در بحث ... را بر ...
 ضمتا ... کارتها شکست را بر آورد بکاران را در شده و جمع آوری گردند .

نظریه می‌کنند ... مانده خبر قابل بررسی می‌باشد ضمتا طی تحقیقات ...
 بعمل آمده دانشجو این که قبلاً در کار مبارزه با گرانفروشی شرکت داشتند
 در بگره بگونه‌ی در این مبارزه دارند علم کن تصدیق از اول دانشجو این
 بکسب خود استناد مبارزه با گرانفروشی در آمد مانند که هم‌کاران بکار خود متعلق
 می‌باشند و احتمالاً این در دستار جهت‌ها بزرگتر بد مانند و اشکالات ...
 ۱۰/۱۵/۴۰
 (۴)

تاریخ: ۱۰/۱۵/۴۰
 امضاء: ...
 مهر: ...

[شماره‌ی سند ۶۴]

[گزارش ساواک از شایعه‌ی رضایت نداشتن رئیس جمهور وقت آمریکا درباره‌ی نظام

تک حزبی در ایران]

۱ - تاریخ وقوع: ۱۰ بهمن ۱۳۰۷	۱ - شماره گزارش: ۴۷۸۰ - ۴۷۸۱
۲ - تاریخ رسیدن خبر به دفتر: ۱۰/۱۱/۱۳۰۷	۲ - تاریخ گزارش: ۳۰/۱۰/۱۳۰۷
۳ - تاریخ رسیدن خبر به دفتر: ۱۱/۱۱/۱۳۰۷	۳ - پیوست: ۵
۴ - محل: ۳۰/۱۰/۱۳۰۷	۴ - کبریاکان خبر: ۶
۵ - ملاحظات حفظی: ۱۲	

موضوع: **شایعات** / **مخبران بیگانه**

در محافل و مجالس شایع است که جمعی کارشناسان جمهوری منتخب آمریکا از سیستم تک حزبی ایران و گرایش بسوی کمونیسمم ابراز عداوت و رضایت نمودند و یاد آور شدند باینستى ایران سیاست خود را روشن نماید کمونیسمم را آزاد .
و نیز پاسخ تلگرافى اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر را مخابره نمودند .
نظریه‌شنبه . . . نظری ندارد .

مرکز آرا و نظریه‌شناسی / آرشید

نظریه‌شنبه . . . خبر قابل تعین و بررسی است و روند

نظریه‌چهارشنبه . . . نظریه‌شنبه تأیید میشود . ستان
نظریه‌جمعه: **تقدیر نمودن گزارش صحیح نظر بر سر دفتر وزیر در دفتر وزیر در خرابی روز دوازدهم**
و **مذاکره‌ای طلب بیشتر مانده در برانته ذهن انشام خرابی است**

۴۷۸۰ - ۴۷۸۱

۲۴۸

[شماره‌ی سند ۶۶]

[گزارش ساواک درخصوص اسامی معرفی شده‌ی دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت

[ایران]

خاتمه
گزارش خبر

۵ - شرح: ۱۳۳۳
۶ - شرح: حزب رستاخیز ملت ایران
۷ - تاریخ وقوع: چند وقت پیش
۸ - تاریخ ورود خبر به ساواک: ۱۳۳۳/۸/۲۲
۹ - تاریخ رسیدن خبر به مسئولان ساواک: ۱۳۳۳/۸/۲۲
۱۰ - مشخصات متعلق:

موضوع: ...
شماره پرونده: ...
۱ - ...
۲ - ...
۳ - شماره گزارش: ۵۷۴۴۶/۱۰۰
۴ - تاریخ گزارش: ۱۳۳۳/۸/۲۲

موضوع: رستاخیز ملت ایران
اشتراکات: در شرحی که آمیزه رنگ تا در روز شنبه دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران اهداء شد دفتر سیاسی را پیش از این معرفی نمود:

- ۱- جمشید آموزگار
- ۲- سرور ادب‌پناه
- ۳- هوشنگ اندری
- ۴- امیرکسرمی
- ۵- دفتر تبلیغات اسلامی
- ۶- مجید کاشانی
- ۷- اسدالمصطفائی
- ۸- مرتضی صالحی
- ۹- احمد علی احمدی
- ۱۰- محمد رضا آقاجان
- ۱۱- داور هاشمی
- ۱۲- محمد مستندآبادی
- ۱۳- مرتضی المیرزاپناه
- ۱۴- د. شریعتی

مرکز اطلاعات و تبلیغات ساواک

دفتر

۶۸۶۲۲
۱۳۳۳/۸/۲۲

رابطه بین اعضای رستاخیز ملت و سایر شیوخان

۱۳۳۳/۸/۲۲

۱۵- احمد فرحی	رئیس هیئت اجرایی (رئیس دانشگاه فردوسی)
۱۶- هوشنگ نیاوند	منتخب هیئت اجرایی (رئیس کتولیا - دست شهبانو)
۱۷- شیرو برزین	منتخب هیئت اجرایی (استاد ارغاور)
۱۸- منافی الحزینی	منتخب هیئت اجرایی (نایب دبیر شورایی)
۱۹- هادی الهی	منتخب هیئت اجرایی
۲۰- محمد نور بخار	منتخب هیئت اجرایی (سناتور)
۲۱- منوچهر نجفی	منتخب هیئت اجرایی (نیزه آموز - سناتور)
۲۲- رضا نظیمی	منتخب هیئت اجرایی (مدیر معاونت یوتیلوژین ملی ایران)
۲۳- د. نقره ناله مندرمزدی	منتخب هیئت اجرایی (سناتور)
۲۴- دیوان محوری	منتخب هیئت اجرایی
۲۵- محمد حسن موسوی	منتخب هیئت اجرایی (سناتور)
۲۶- بانو بهناز انجمنی	منتخب هیئت اجرایی (نیزه شاگرد و آموزگار)
۲۷- لیلیا مهرار جندی	منتخب هیئت اجرایی (مدیر معاونت نایب رئیس فکری خودمان ینوبوانا)
۲۸- د. شرفا سمعدی	منتخب هیئت اجرایی (رئیس دانشگاه تهران)
۲۹- د. شریزیناقل خانلری	منتخب هیئت اجرایی (سناتور)
۳۰- حسین قربانی نسب	منتخب هیئت اجرایی (نایب دبیر شورایی)

نشریه ششم ... در ... در ...

نشریه هفتم ... با توجه بدسترس شده خبر صحت دارد ...
نشریه چهارم ... نشریه هفتم مورد تأیید است ...

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

[شماره‌ی سند ۶۷]

[اظهارهای بخش فارسی رادیو لندن مورخ ۱۳۵۷/۳/۳۱ درخصوص کنفرانس
کمیته‌ی اجرائی حزب رستاخیز ملت ایران]

مرکز نشر رادیو آزادی بیروت
آرشیو

رسمی، صحت، کمیته اجرائی حزب رستاخیز

بخش فارسی رادیو لندن - ۷/۷۵ - ۲۰۳۷/۲/۳۱

رستاخیز تنها حزب ایران، کار تشکیلات اداره خود را با انتخاب پنجاه و پنج نفر عضو
کمیته اجرائی تکمیل کرد.

این کمیته عالی‌ترین مرجع تصمیم‌گیری حزب خواهد بود. پس از سه سال از تأسیس حزب،
رستاخیز ایران برگزار کرد. در این اجلاس قریب دو هزار نفر نماینده در اولین کنفرانس
حزب شرکت کردند. در پهای که بنیادیت این کنفرانس قرائت شد، شاه گفت: «ا
حفظ آزادی در ایران (نامفهوم . . .)» و نکراسی از مسئولیت‌های حزب است.
خبرنگاران پس از دو تهران گفت: هیچ دلیل برای تاخیر و کار تکمیل‌کننده منتخب حسرت
نکرشده، هر چند روزنامه حزب توضیح داده که انجام یک سری آزمایشات صدا و
ضروری بوده است. خبرنگار ما بطور مخصوص میگوید: روسای ارشد حزب: «کلیه بهترینها»
سیدار حزب ناراضی هستند.

xxx

نشریه ۶۳ خبرگزاری پارس

۲۰۳۷/۳/۱

د. بیاضی سرور
۹، ۵، ۹
۱

۲۰۳۷
بخش فارسی

۵۷/۲۹۱

[شماره‌ی سند ۶۸]

گزارش ساواک در خصوص ارسال اعتراضیه‌ی جمعیت دیرکل حزب دربارهی انتخابات هیأت اجرایی به انضمام اعتراضیه‌ی مذکور]

شعبه بندی خانی
مركز آرش خیر
خیلی

درجه فوق

منبع یکم از	منبع : ۴۴۴۴
شماره	۴-۱
از	۲-۱-۲۰۵۲
شماره گزارش	۲۱۶۴/۵۵۵۹۳
تاریخ گزارش	۲۷/۳/۹۲
پیوست	۲
گیرندگان	۶
ملاحظات	۷- منبع : ۴-۴-۴۴
	۸- منشاء حزب و ستاخرملت ایران
	۹- تاریخ وقوع : ۳۰/۳/۹۲
	۱۰- تاریخ رسیدن خبر به منبع : ۳۰/۳/۹۲
	۱۱- تاریخ رسیدن خبر برهبر عملیات : ۳۰/۳/۹۲
	۱۲- ملاحظات حفاظتی

مركز آرش خیر

موضوع : حزب و ستاخرملت ایران

۱- روز ۳۷/۳/۹۲ منوچهریزدی (نماینده اردکان در مجلس شورای ملی) نامه اعتراض آمیزی در زمینه انتخابات هیأت اجرایی که چندی قبل انجام شده - به عنوان آقای دکتر جمشید آموزگار ارسال داشته است.

۲- روز ۳۷/۳/۹۲ محمد قلی بسج خلخالی (نماینده خلخال در مجلس - شورای ملی) اظهار داشت : بعد از پایان انتخابات هیأت اجرایی و تعیین منتخبین تعداد زیادی تلگراف اعتراضیه به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر تقدیم گردیده است.

نظریه شنبه - نظری ندارد .

نظریه سه شنبه - ~~نظری~~ با توجه به دسترس ~~شخص~~ جهت اول قوی صحت

دارد .

نظریه چهارشنبه - نظریه سه شنبه مورد تأیید است.

۴۶۲
۳۰/۳/۹۲
۳۰/۳/۹۲
۳۰/۳/۹۲
۳۰/۳/۹۲

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای حسین کهزاد گرامی - تبریز

دو آفرین عزیز از پیش بودم که از خبر زاری مرگش با خبر شدم و چه تمام مسرت و غمگینم و خطایم که بگویم
که با دلت رسالت و کمالیست و از نظر من که کسب مسرت است از سبب مرگش با این مرگش
چه اندوه تمام در کل خراب است و سینه را در گذر از این است و با این است که در روز اول از این سال
که در غم است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
بر این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
فرودگاه است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است

جناب کهزاد گرامی. از ۱۵ سال قبل که بهیچ سبب از جناب از این است و سینه را در گذر از این است
پسستم تا آنکه سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
و در سال ۱۳۰۲ در تهران در این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
احه کم که بود و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
با این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
و در این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است
و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است و سینه را در گذر از این است

[شماره‌ی سند ۶۹]

دستور اداری سوم ساواک به ریاست ساواک تهران و درخواست تحقیق درباره‌ی وضعیت حزب رستاخیز ملت ایران، دولت و مجلس

حلی محرمات

حلی فوری

ریاست سازمان اطلاعات و امنیت تهران ۲۰ شهریور ۱۳۰۰

مختص تفریحی
سازمان اطلاعات و امنیت کشور
س. د. د. ک.

اداره کل سوم (۱۳۰۱)

شماره: ۳۴۴
تاریخ: ۲۰ شهریور ۱۳۰۰
پوست:

در باره حزب رستاخیز ملت ایران نمایندگان مجلس شورای ملی

خواهشمند است دستور فرمائید پیرامین موارد زیرسما* تحقیق و چگونگی را حد اکثر تا ساعت

۱۰۰۰ روز ۳۷/۲ باین اداره کل اعلام دارنمید .

۱- حزب رستاخیز ملت ایران :

- الف - چگونگی فعالیتها و حزبی در کیشال اخیر .
- ب - علت اصلی عدم توفیق حزب در اجرای برنامههای خود .
- پ - وضعیت جناح ها و چگونگی فعالیت های آنان .
- ت - علت اصلی عدم تشکیل و تدوام کانونها .

۲- مجلس شورای ملی :

- الف - بدیرت رئیس مجلس بطور کلی ونظریه نمایندگان در باره وی .
- ب - علت اصلی مخالفت نمایندگان مجلس با دولت در چند مائه اخیر .
- پ - انعکاس اعمال رفتار نمایندگان در فضای بازنسای اخیر محیطها
- ت - علت تشکیل گروههای فعال سیاسی وانتقاد از وضع موجود .

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
آرشیو

پدیرکل اداره
از طرف
۲۶۶۳

رئیس هیئت مدیره
رئیس هیئت مدیره
رئیس هیئت مدیره
۱۳۰۰

[شماره‌ی سند ۷۰]

[گزارش ساواک از وابستگی دکتر منوچهر پزشکی به هویدا]

ردیف	موضوع	شماره
۱ -	تاریخ وقوع : بمباران	۳۰۴۰۱
۲ -	تاریخ رسیدن خبر به منبع : اخبار	۲۱۵۲۰
۳ -	تاریخ رسیدن خبر پرهیز عملیات	۳۷۵۹۳۱۳
۴ -	محل : ۳۳/۵/۶۶۰	۳۷۵۹۳۱۱
۵ -	ملاحظات حفاظتی : ۱۲	
۶ -	گیرندگان خبر	

موضوع : سند کتر منوچهر پزشکی

گفته می‌شود که کتر منوچهر پزشکی نماینده مجلس شورای ملی و معاون دبیرکل حزب رستاخیز را مورد زرسی از سرسپردگان هویدا (وزیر ربار) مشاهده می‌کند. فرد از اعضاء حزب ایران نوین سابق بود و از حمایت هویدا برخوردار است و تاکنون هیچ دبیرکلی نتوانسته است پست وی را عوض کند.

نظریه شنبه - نظری ندارد.

نظریه یکشنبه - با توجه به سترسی شنبه و صداقت وی خبر احتمالاً صحت دارد.

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

نظریه چهارشنبه - نظریه یکشنبه مورد تأیید است.

در روز ۱۱/۱۱/۶۶
۴۴
م. ا.

[شماره‌ی سند ۷۲]

[گزارش ساواک از اظهارات اعضای شورای حزبی درباردهی انحلال حزب رستاخیز
ملت ایران]

تلفظ ۲۰
 ملت ایران
 گزارش خبر -
 شماره پرونده ۷۲۷۷
 ۱ - تاریخ وقوع ۲۴ - ۷ - ۵۷
 ۲ - تاریخ رسیدن خبر ۹ - ۸ - ۵۷
 ۳ - شماره گزارش ۲۰۵۳۲۴
 ۴ - تاریخ گزارش ۲۵ - ۷ - ۵۷
 ۵ - پیوست ۳
 ۶ - گیرندگان خبر ۶۶ - ملاحظات خلطی

وزارت اطلاعات
 تهران

موضوع: اظهارات اعضای شورای حزبی درباردهی انحلال حزب رستاخیز
 (در برهه‌ی آمبول)

ساعت ۱۹ و ۲۰ روز ۲۴ و ۲۵ و ۲۶ و ۲۷ و ۲۸ و ۲۹ و ۳۰ و ۳۱ و ۱ شهریور ماه ۱۳۵۷
 اعضاء و اولاد اعضای حزبی در حضور حیدر نوروزی همان روزگار
 خبر سران حزب واقع در خیابان و ملا المظار دانستند در
 این مملکت ضربت کرده و اسفند کردند و خبر را به
 راجع اسفند نمودند پس فرق این دو حزب
 تطبیق نشده - تطبیق ندارد
 که مکتب - با آن چه بود که در این مملکت
 صورت داد - ۵۷۷۵۱۸
 تطبیق نشده - تطبیق نشده

بجای خود

[گزارش مأمور اداره‌ی سوم ساواک در خصوص انحلال حزب رستاخیز و عضویت
نمایندگان مجلس در حزب مذکور]

اولاً حزب رستاخیز ایران که در این حزب بنام
 در سال ۱۳۵۲ در تهران تشکیل گردید و در همان سال
 ملت ایران واقع در میدان ولایت تهران، سرور انقلاب است
 تمام سرگروه‌های این حزب و رئیس هیئت حزب و همچنین سرگروه‌های
 نیز در این حزب مقیم دارند که از آن حزب را از فریب نامت و امیر
 ۲۰/۷/۵۷ دست‌زاده اند که در این حزب (را از حزب بیرون کشید)
 برآمده در خانه افغانه نمود و چون هنوز از بدین حزب اعلام شده
 نمایان کارندان حزب را از فریب کرد و در نتیجه حزب به نام مجلس
 شد که این و بنا بر این به شکل گوناگون کارند اجای حزب رستاخیز
 ایران و بنام مجلس گوناگونی هستند.

گزارش و انقلاب ساواک
 آرشینو
 محمد علی پور
 ۱۳۵۷/۷/۲۰

[شماره‌ی سند ۷۴]

[مکاتیبی ساواک درخصوص لزوم معدوم نمودن اسناد ساواک در رابطه‌ی با حزب، به
علل حمله و تخریب اماکن دولتی]

شماره .....
تاریخ .....
پوست .....

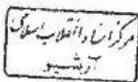
۲۴۱

گسزارش

دبانه حزب رستاخیز ملت ایران

احتراما

حمله گروه‌های اخلاک‌گرا به اماکن دولتی و تخریب آتش‌زدن این اماکن در بعضی از استان‌ها و شهرستان‌ها مراقبت از اسناد و مدارک که کینحوی در طبقه بندی حفاظت قرار گرفته ضروری می‌باشد با توجه به اینکه حزب رستاخیز ملت ایران در مرکز استان‌ها و شهرستان‌ها صلاحیت افسران را از ساواک استعلام نموده است و پاسخ ساواک در اواری بدون اجراء بود و این امر موجب شده حزب مذکور اقدام می‌نماید ، لذا در صورتیکه اجازه فرمایند بنظر حفاظت این اواری - به گنجه سازمانهای اطلاعات و امنیت کشور ابلاغ گردد تا به موقعتمس سوابق و اظهار نظر حساسی ساواک را از حزب اخذ نمودم نماید .

[شماره‌ی سند ۷۵]

[اقدام ساواک مشهد در خصوص معدوم کردن اسناد مربوط به حزب رستاخیز]

طبقه بندی حفاظتی

تلفیقات وارده

۳ - شماره ۲۲۹ / ۱۱۷ / ۱۳۵۷

۱ - به ۱۴۰۴

۴ - تاریخ ۲۵ / ۱ / ۱۳۵۷

صفت مایاست شماره ۲۰۰۰۰

۲ - از ۱۳۵۷

۵ - ساعت دریافت

شماره پرونده

از قرب رضایزاد دستبرد شده است به سرگشتگی در برابر بی
 حفاظت قرب در شهر همدان شده که کلمه کلمات و فریاد
 و مدارک ضمیمه را حدود ۱۰ تا ۱۵ روز پیش از این
 که در قرب انجمن و ضمیمه نهان شده دستبرد داده شده
 کلمه استعمال با نیکه از این سرگشته چهل آهسته بعد محسوس
 جمع آورده و تکمیل نمائید. سینا

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 آرشیدو

[شماره‌ی سند ۷۶]

[مکاتبه‌ی ساواک درخصوص ارسال آگاهی‌نامه‌ی شش ماهه‌ی دوم ۱۳۵۵ و درخواست اعلام نظر و پاسخ به سؤال دفتر ویژه‌ی اطلاعات مبنی بر ارسال آن برای دبیرکل حزب]

بیت‌الملک حلی معرمانه

سند ۷۸

شماره .....
 تاریخ .....
 پیوست دارد .....
 سازمان اطلاعات امنیت کشور
 بخش زیری
 گزارش

احتراما

دردار / آگاهی‌نامه نوبه‌ای حزب رستاخیز ملت ایران

در اجرای اوامرداره یک نسخه آگاهی‌نامه ششماهه دوم سال ۲۵۲۵ شاهنشاهی جهت صدور اوامر مقتضی بمنظور پاسخ به سؤال دفتر ویژه اطلاعات مبنی بر ارسال ماعدم ارسال آن برای حزب رستاخیز ملت ایران به پیوست از عرض میگردد.

بدرستی تسار در نامه ساواک در تاریخ ۳۳/۳/۳۶

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
آرشیو

[نظر اداری کل سوم ساواک در خصوص معایب ارسال آگاهی نامه‌ی حزبی به دبیرکل

حزب رستاخیز ملت ایران]

درباره آگاهی نامه نویه ان حزب رستاخیز ملت ایران.

د نظر ویژه اطلاعات سؤال می‌نماید آگاهی نامه نویه ای ساواک مربوط به حزب رستاخیز ملت ایران که به منظور تهیه به پیشگاه مبارک طوکانه بد نظر ویژه اطلاعات ارسال میگردد تا آنها برای مقامات حزب رستاخیز هم فرستاده میشود یا خیر؟ چنانچه ارسال نمیشود آیا فرستادن آن به بازرس حزب بطور مستقیم یا از طریق بد نظر ویژه اطلاعات مانع دارد؟

سابقه بطبق روتن جاری گزارشات روزانه مانویه ای مربوط به برخی از اهدا اف از جمله حزب رستاخیز ملت ایران برای آقای نخست وزیر، روسای مجلس، حزب فیلو، روسکولوم، بیگلر و دیگر مراجع و مقامات حزب ارسال نمیشود.

نشریه با عرض اینکه گزارشات تطبیح ساواک اکثراً بر مبنای ~~تجزیه و تحلیل~~ از ضایع ذی نفوذ و رعد ف رستاخیز تهیه و در این گزارشات بعضاً به پاره ای تارسانی ها با تامل و انفعالات داخلی حزب نیز اشاره میگردد و لذا با توجه به موارد ذیروابطه گس این گزارشات به قسمت بازرس یا دیگر قسمت های حزب صحیح منظور نمیشود؟

- ۱- شناساندن تدوین ضایع ساواک به حزب.
- ۲- بی بردن مقامات حزب به میزان آگاهی ساواک از اوضاع داخلی و مسائل دیگر حزبی.
- ۳- بالا خرد و در نهایت ضایع ساواک متوجه خواهند شد که گزارشات آنان بتحتوی در اختیار مقامات حزب گذارد و میشود و همین امر کافی است که اعتقاد آنان را نسبت به ساواک تضعیف و موجب گردد تا از ترس از دست دادن پست و مقام دولتی با حزبی خویش از انعکاس پاره ای گزارشات مورد توجه به ساواک خودداری نمایند.

۴- مسئولین حزب رستاخیز معمولاً بر این اعتقادند که چگونگی وضع داخلی حزب احتمالاً وسیله ساواک بهتری مقامات عالیه مملکتی میسرند و همین سبب فکر نماید با همت شده باشد که تاکنون در انعکاس برخی از گزارشات با فعالیت های حزبی جانب احتیاط را رعایت نموده باشند.

علاوه بر این مقرر می‌گردد تا بهر کیفیتی که امر فرماید پاسخ بد نظر ویژه اطلاعات در مورد فوق داده شود. (۱)

[شماره‌ی سند ۷۸]

[بولتن سری شماره‌ی ۱۰۰ درباره‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران در شش

ماهه‌ی اول ۱۳۵۴]

سری

-۱-

سازمان اطلاعات امنیت کشور
م. ا. و. ک.
انستیتو داخلی

تاریخ ۰۴/۶/۳۱

مرکز اسناد و اتقواب اسرار
آرشیو

شماره ۱۰۰

بولتن : شماره ۱۰۰ از تاریخ ۰۴/۶/۳۰ تا ۰۴/۶/۳۱

درباره : حزب رستاخیز ملت ایران

این بولتن شامل ۰ برگ است

فہرست مندرجات

ردیف	موضوع	صفحہ
۱	طبعی و تاریخی	۳
۲	ارکسان و آزمون	۵ تا ۲
۳	فہرست و ایکساٹات	۱۵۵
۴	فہرست	۱۵۶
۵	تالیفات و تصانیفات	۱۰۶
۶	میزان لغت	۱۰
۷	ماتریس و نط	۱۰

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

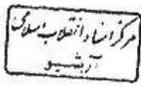

(۲) شورای مرکزی حزب و هر دو سال یکبار با شرکت نمایندگان شوراهای بخش و شهرستان شهرستان و استان تشکیل و اعضای آن برابر آئین نامه ای که به پیشنهاد دبیرکل و تصویب هیأت اجرائی رسیده انتخاب میشود و وظایف شورای مرکزی عبارتست از تصویب آئین نامه های شوراهای کانونها و انجمنها و تنظیم درباره امریکه از طرف دبیرکل و دفتر سیاسی ارجاع میشود بررسی و اظهار نظر در زمینه سیاست های برنامه های حزب و رسیدگی به امور شوراهای انتخاب اجنای هیأت اجرائی از زمان اساس خود تصویب آئین نامه های انتخابات داخلی حزب .

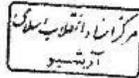
(۳) هیأت اجرائی و هیأت اجرا که تشکیل میشود از دبیرکل و اعضاء هیأت مرکزی و دبیرکل و هیأت نظارت و هیأت امناء شورای مرکزی و از این وظایف نیز بر میآید .
 نظارت بر اجرای منتهات کفایت و وضعیت شورای مرکزی و تصویب آئین نامه تعیین حد اقل رشد اکثریت و اعضای کانونها و انجمنها و تنظیم صورت نمایندگان هر شورای و شورای بالاتر و اظهار نظر و تنظیم درباره امریکه از طرف دبیرکل و دفتر سیاسی ارجاع میشود انتخاب و افزایش هر دو برای تنظیم و در دفتر سیاسی و پیشنهاد طرح مسائل مربوطه نظارت سیاسی و رسیدگی و تنظیم درباره دستور کار و تعیین کمیته های تخصصی بنیاد بر بررسی مسائل ملی و عمومی و بررسی و اظهار نظر درباره نامزد های انتخابات مجلسین و تعیین نماینده شهرستان و استان و تشکیل کمیسیون نظارت که وظیفه آن نظارت بر کمیته امر حزب است از این کمیسیون حق و عزلت و بر شایف اجرائی صلوات حزب را میدهد و در کار هر دو نامه هیأت اجرائی تسلیم میدارد و تصویب هر دو چه بعد از سازماندهی به پیشنهاد و برآورد و تعیین حسابرس .

(۴) دفتر سیاسی و دفتر سیاسی تشکیل میشود از هیأت وزیران و ای از وزراء به تشخیص

نخستین روز / . . .

میری

—

نخست وزیر و بقیه نماینده رابط از مجلس تبرای پیشه بیک نماینده رابط از مجلس سنا و رئیس هیات اجرائی و بقیه نمایندگان هیات مذکور بابت عهده خود نسبت ریاست دفتر سیاسی پیچیده نخست وزیر میباشند و جنس آن ماهی یکبار تشکیل قوتیابی بجزغ زبرد آید .

ایجاد هم آهنگی بین امور مجلس و دولتی رسیدگی به موضوعاتی که در زمینه مسائل ملکی از طرف هیات اجرائی یاد ببرگ و با نخست وزیر و هیات مذکور در .

(۵) دبیرگ : بالاترین مقام اجرائی حزب است و دارای کلیه اختیارات لازم میباشد .

ب - سازمان :

(۱) کابینه های حزب : کابینه واحد تشکیلاتی حزب است که از گرد آمدن اعضای حزب در وقتها با نسبت موجود می آید و در آن اعضای حزب درباره کلیه مسائل بخصوصی های عصری و ملکی و مجلس و تبادول فکری و انطباق نظر میکنند .

(۲) شوراهای حزب : شوراهای حزب عبارتند از شورای روستا و شورای پلکان و شورای شهر و شورای شهرستان و شورای استان .

چ - قدرت و امکانات

الف - قدرت نفوذ : با توجه باینکه حزب رستا خیزان ایران تنها واحد سیاسی کشور و مجال حاضر سیاسی آید لذا قدرت نفوذ این حزب از نظر کمیت در سطح عالی قرار گرفته و با وسیله برآوردی که به عمل آمده گفته میشود تعداد اعضای پیوسته و وابسته این حزب حدود ۷ (هفتاد) نفر میباشد .

ب - قدرت مالی : از آنجا که بر وجه حزب رستا خیزان ایران از جانب دولت تامین میشود لذا استانات عالی این حزب در زمان حاضر کاملاً رزق بخشد میباشند و در اوقات غیره سال جاری امداد کافی معاون نخست وزیر از جانب دولت ببرگ حزب بصورت خزانه دار کل حزب

خسوس / ۰۰۰

میری

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

تصویب گردیده است .

کمیته فعالیت

گرچه فترت‌نامه اول سال جاری برای حزب رستاخیزیت ایران دوران سازندگی چهارم یعنی -
تشکیلاتی نیز بر سرایت و صقلین و گردانندگان این حزب قاعده تأسیسات مهم توجیه خود را صرف
فعالیت‌های تشکیلاتی و زمینانی حزب مذکور نکردند اما از آنجا که آثار فعالیت این حزب -
خیزان با تسریع فعالیت‌های انتخاباتی مجلسین سنا و شورایی بود لذا فعالیت‌های
انتخاباتی مجلسین در طول سه ماه اول سال جاری فعالیت‌های حزب رستاخیزیت ایران را
کاملاً "صحت‌الشیعاع خود فرار داده و برای مسئولین این حزب بیشتر توجیه کافی و لازم با صدور
تشکیلاتی حزب مذکور می‌بایستی باقی نگذاشته بود که بدینال غایت با فتن انتخاباتی و گردانندگان
حزب رستاخیزیت ایران به مسائل تشکیلاتی توجیه بیشتری مصلوف که این فعالیت‌ها مفسوز
عدم ادامه دارد .

بهرینگی مهم فعالیت‌های حزب رستاخیزیت ایران در طول فترت‌نامه اخیر شرح زیر می‌باشد :
الف - اولین کنگره حزب رستاخیزیت ایران در تاریخ ۱۰ / ۲ / ۴۰ با حضور آقایان شهید انصاری وزیر
و دبیرکل این حزب "هویزا" و شخصیت‌های مختلف سلگنی و سدا (. . .) نوازینما زندگان مجلسین
بدت ۶ روز در تهران برگزار گردیده است . در آخرین جلسه این کنگره عنوان "حزب
رستاخیزیت ایران" و نام‌نامه و پرچم‌نامه حزب مورد تصویب اعضای شرکت‌کننده در کنگره
واقع در خانه نسبت با انتخاب و در اعتراضی هیئت اجرائی صورت اقدام گردید .
ب - پس از پایان کنگره حزب بیشتر تحلیل و سایر از نیات بلند پایه اطمن صورت شد
تا ششماه آبان‌ماه روز ۱۲ / ۶ / ۴۰ مراسم سپاس در رستگاه مبارز طبرکانه از جانب حزب رستاخیز
طی ایران با شرکت نوب . . . . . نوازینما و هیئت مردم در مجموعه روزن آریا به
برگزار گردید .
پد در اولین جلسه هیئت اجرائی صورت حزب که روز ۱۲ / ۶ / ۴۰ با حضور آقایان شهید انصاری
حزب / . . . .

سری

-۷-

حزب تشکیل گردید چشید آموژگا روزگرو کتور سمیت رئیس هیئت اجرائی حزب رستا خیز ملت ایسبران
انتخاب گردید .

ت - در دومین جلسه عمومی هیئت مذکور که در تاریخ ۴/۲/۲۲ با حضور آقای هویده تشکیل
گردید نبردین هویدهی سمیت لافصاحام دیورگل برگزیده شد .

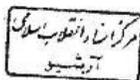
ت - سومین جلسه هیئت اجرائی حزب مذکور در تاریخ ۴/۲/۲۶ تشکیل و طی آن اعلام شد
که این هیئت بررسی وضع نامزد های انتخاباتی را بصورت منطقی ای انجام خواهد داد . و بنوعی
این تصمیم روز ۴/۲/۲۲ هویده در جلسه هیئت اجرائی حزب مزبور تشکیل و اعضای این هیئت
برای بررسی نهایی فرم های انتخاباتی به ۱۱ گروه تقسیم گردیدند .

ج - در پنجمین جلسه هیئت اجرائی حزب مزبور که با حضور آقای هویده نخست وزیر - برگزیده
حزب مزبور بحث به ریاست چشید آموژگا روزگرو تشکیل شد نامزد های انتخاباتی در این هیئت
و در باره مجلس شورای ملی و دوره هفتم سنای اعلام گردیدند (چگونگی فعالیت های انتخاباتی
بموجب پیشنهاد رسیده است) .

ج - پس از پایان انتخابات مجلسین در تاریخ ۴/۲/۲۷ هیئت اجرائی دولت حزب مذکور جلسه
خود را با شرکت امیر عباس هویده نخست وزیر و برگزیده حزب مذکور و ریاست چشید آموژگا روزگرو
تشکیل و در این جلسه آقای هویده اظهار داشت که اعضای هیئت اجرائی دولت حزب رستا خیز
ملت ایران از اینکه مردم در سطح گسترده ای در انتخابات شرکت کرده اند بسیار خوشوقت میباشد .
ج - با اعلام تشکیل و جناح حزبی یکی بنام " جناح سازنده " نهر هویده هوشنگ انصاری وزیر
دارایی و امیر اقتصاد و دیگری بنام " جناح برتری " نهر هویده چشید آموژگا روزگرو و سرپرست
سازمان امیر اداری و استخدامی کشور فعالیت های در بین اعضای حزب بخصوص در " رستا خیزندگان
مجلسین عضو هیئت دولت در جناح آواز و جناحها منسکده با استقامت از امکانات و شرایط

که / ۰۰۰

سری

که به پیرو مساوی از جانب حزب رستاخیز ملت ایران در اختیار آنان قرار گرفته اند اما حتی را آغاز کرد ماند
فستاد بزرگ و نامتنام دهرنگ و روسای مجلس رئیس سازمان برنامه در هیچ یک از جناحهای
فرق الذکر فعالیت نخواهند داشت .

خ- بدنیال اعلام اساسی در بیان حزب در استانها و فرماندهان آنها باینکه در تاریخ ۴/۶/۴۰ و از طرف
تشکیلات مرکزی حزب دستورالعملی بملزمان در بیان مذکور ارسال که ضمن آن روش تشکیل
کانونهای حزب بطور مفصّل شرح شده است .

د- پیشتر بررسی و ایجاد کانونهای حزب در شهرستانها از جانب حزب مذکور هیئت هائیکسی
به ۷ استان کشور بجهت برآوردن نتیجه بررسی خود را در جلسه ای که در تاریخ ۴/۶/۴۰
در محل ساختمان مرکزی حزب منور با حضور آقایان مهدوی قاضی و دهرنگ تشکیل گردید
مطرح و بطرف شد اختلافات هشتمه آن در برقر حاطق مانند کردن استان و وجود تمصبات مذهمسی
همه وسن کار تشکیل کانونها را در این حاطق با مشکلاتی روبرو ساخته و مسؤلین ادارات بعضی
از استانها از جمله ایلام در جهت پیشبرد اهداف حزب همکاری لازم را ننموده و بعضی از دبیران
حزب منتخب نیز بوظایف و تکالیف خود بجز این آستان ندارند .

ذ- در جلسه هیئت اجرایی وقت حزب رستاخیز ملت ایران که در تاریخ ۴/۴/۴۱ با حضور
آبان همدانیست و وجود بزرگ حزب مذکور و ریاست جمعی آوزگار وزیر کشور تشکیل شد پیش نویس
آیین نامه کانونها و شوراهای حزب که از طرف کمیته تشکیلات هیات اجرایی تهیه شده بود مورد بررسی
واقع و اصلاحاتی به تصویب رسید و بر اساس این آیین نامه کوچکترین واحد حزب رستاخیز
ملت ایران کانون است که هسته اصلی تشکیلات و سازمان حزب بظاری آید و حداقل تعداد اعضا
کانونها در روستا ۱۰۰ نفر و در شهرهای بجمعیت ۱۰۰ نفر خواهد بود . در آیین نامه
مربط به کانونها همچنین تصریح شده است ریاست هائیکه کتزاز ۲۰۰ نفر جمعیت دارند می توانند

... / یک

مرکز انجمن آنتولوب سولت
ارمنی

سری

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تهران

-۱-

یاد کائنات حزب تشکیل دهند .

۱- با وحدت و فرمان اصل چهاردهم انقلاب - محمد شاه و ملت و در اجرای او و اصطلاح اطاعت
مطالبین شاهنشاه آریا صبرد این برکنترل نرخ ارزاق و مواد مصرفی از جانب حزب رستاخیز
ملت ایران اقدامات و فعالیت های پیگیری بعمل آمده که ایجاب کرده های صریحی حزب
بدین منظور در مقدمه یل نرخ ارزاق و مبارزه با کمبودهای موجود شده است .
۲- در شاهنامه گذشته به جا بهت سالگرد روز ۲۱ فروردین در فتح خاندان وجود مند سراسر
مطالبین شاهنشاه آریا صبره جشن منتهی و سالیگرد تمام ملی ۲۸ مرداد و دیگر مراسم
و جشن های ملی و مذهبی از جانب حزب مذکور مراسمی برگزار شده است .

== فعالیتات و انتشارات ==

اسیر تبلیغاتی حزب رستاخیز ملت ایران در حال حاضر توسط روزنامه " رستاخیز " هفته نامه
" جوانان رستاخیز " انجام میگردد . در این نشریات علاوه بر روح ایجاب و گزارشات
حزبی به ریزش مسائل سیاسی ، اجتماعی و اقتصادی و هنری و آموزشی و ادبی
بسیار نیز مطالبی درج میگردد .

سنا " امیرانتشاراتی حزب رستاخیز ملت ایران که زیر نظر سازمان روابط عمومی حزب اداره میشود
شامل قسمت های زیر میباشد .

الف - خبرهای حزبی

ب - انتشارات منظم شامل مجله های جوانان و کارگران و کشاورزان و مجله نظریات .

پ - انتشارات نامنظم شامل شبیه و بیابان نشریه شماره نامه های سازمان فرهنگ و تفریح

ت - آگهی

ث - عناص

۰۰۰/۰-۰

سری

ج - لغات و خط .

۱- سازمان تعلیم

حزب رستاخیز ملت ایران همین طهر تشکل وحدت ملی ملت ایران میباشد بنا براین
از قدرت شکوف و شغفانی گنجه افراد بالغ مردم ایران برخوردار است و تعداد کسانی که
در آن صورت نیامده اند به هیچ وجه قابل توبیه نمیباشد .

۲- معایب و نواقص

در نیمه اول سال ۱۳۵۴ گنجه فعالیتها و مشاغل حزب ضرورت برنامه ریزی و ایجاد تشکیلات
جدید گردیده است که این تلاشها در نیمه دوم سال نیز زیاد ادامه خواهد یافت . با توجه
به اینکه استحکام مانی این حزب مورد نظرترین است به صورت هم این شاهنشاه آرا میسر
درست ایران میباشد بطوریکه که این حزب با انبساط بیشتر شاهنشاه آرا بهر آن در آینده

بسیار پیشرفت خواهد کرد . (۱)

مرکز نشر و انتشارات اسلامک
تهران

[شماره‌ی سند ۷۹]

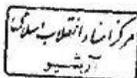
[بولتن شماره‌ی ۳۰۶۰ درباره‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز در شش ماهه‌ی دوم سال

[۱۳۵۴

سری

تاریخ: ۰۴/۱۲/۲۷

شماره: ۳۰۶۰/

بولتن: شماره‌ی ۳۰۶۰ از تاریخ ۰۴/۱۲/۲۷ تا ۰۴/۱۲/۲۱

درباره: حزب رستاخیز و فعالیت‌ها در استان کرمان

این بولتن شامل ۱۰ برگه است

از دفتر نشر و توزیع سند و اسناد
۴۶۱
۲۰۶۰
۰۴/۱۲/۲۷
۰۴/۱۲/۲۱

فہرست مندرجات

ردیف	موضوع	صفحہ
۱	مقدمہ و تاریخچه	۳
۲	ارکان و سازمان	۳ تا ۵
۳	قدرت و اختیارات	۵
۴	فہمبالم	۵ تا ۹
۵	تعلیمات و انتشارات	۱۰
۶	میزان نفع و فوائد	۱۰
۷	مقایسہ و تنظیم	۱۰

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

۱- مقدمات سه و تاریخچه

با فرمایشات اظهر حضرت شهبان شاهنشاه آریامهر در تاریخ یازدهم اسفند سال ۱۳۵۳
 در ایرتاسیس حزب واحد رستاخیز ملت ایران ' بهقات مختلف مردم بهطریق مختلف وابستگی
 خویش را بحزب مذکور اعلام نمودند و غیرستوراً میرعباسز عوید او بهرگل حزب بهینه و تهمینه
 پیش نویس مرانامه و اساسنامه حزب جدید گمبسه و نیهای تشک بل و در تاریخ ۵۴/۱/۲۱
 میلیونها نسخه از مرانامه و اساسنامه تدوین شده ، برای تعدادی بین مردم در سراسر
 کشور توزیع و از آنجا که این پیش نویسها دارای نواقص بود با انتقادات و اظهار نظرهای
 قشرهای مختلف مردم مواجه که سرانجام پس از بررسی نهایی ، اساسنامه و مرانامه
 تدوین و در اولین کنگره حزب رستاخیز ملت ایران که روزهای ۱۱/۱/۵۴ به شرکت
 ۵۰۰ نفر از نمایندگان مردم تهران و شهرستانها در ایستگاه برگزار شد مورد تصویب
 قرار گرفت و حزب کار محمود را از سر

۲- ارکان و سازمان

مرکز استان انقلاب اسلام
 آرشید

الف- ارکان : حزب رستاخیز ملت ایران دارای ارکان زیر است :

- (۱) کنگره - بالاترین مجمع حزب است که هر سال یکبار تشکیل و اعضای آن از هر
 هزار نفر یک نفر وسیله کانونهای حزبی (طبق آئین نامه تصویب هیات اجرایی) انتخاب
 میشوند . وظیفه کنگره عبارتست از اصلاح و تغییر مرانامه و اساسنامه ، انتخاب و بهرگل
 برای مدت ۵ سال (در حین کنگره نمیتواند بیشتر از دوره متوالی بد بهرگلی انتخاب شود)
 تصویب سیاستها و برنامه ها و تعیین روش کلی ، رسیدگی و اظهارنظر نسبت بکارهای و بهرگل
 و اخذ تصمیم نسبت بکنیه مسائل مربوط بحزب که از طرف و بهرگل پیشنهاد میشود .
- (۲) شورای مرکزی - هر سال یکبار با شرکت نمایندگان شوراهای بخش ، شهر ، شهرستان
 و استان تشکیل و اعضای آن برابر آئین نامه ای که بد پیشنهاد و بهرگل به تصویب هیات
 اجرایی رسیده انتخاب میشوند . وظایف شورای مرکزی عبارتست از تصویب آئین نامه های
 شوراهای کانونها اظهار نظر و اتخاذ تصمیم درباره امور بزرگ از طرف و بهرگل یاد فتر سیاسی
 ارجاع میشود ، بررسی و اظهار نظر در زمینه سیاستها و برنامه های حزب ، رسیدگی به امور
 شوراهای انتخاب اعضای هیات اجرا ، آزمون اعضای خود و تصویب آئین نامه های
 انتخابات داخلی حزب .

(۳) / ۰۰۰

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

رد
-۴-

(۳) هیات اجرائی - هیئت اجرائی مرکب از دبیرکل، قائم مقام های دبیرکل و هفتر
از مشفقین اعضای شورای مرکزی بوده و دارای وظایفی شرح زیر می باشد :
نظارت بر اجرای مصوبات کنگره و تصویبات شورای مرکزی، تصویب آئین نامه، تعیین
حد اقل وحد اکثر تعداد اعضای کانونها و شوراهای حزب و همچنین نسبت نمایندگان هر
شورا در شورای بالاتر، اظهار نظر و اتخاذ تصمیم درباره اموریکه از طرف دبیرکل یا دفتر
سیاسی ارجاع میشود، انتخاب و (نفر ازین خود برای عضویت در دفتر سیاسی، پیشنهاد
طرح مسایل مورد نظریه دفتر سیاسی، رسیدگی و تصمیم درباره دستور کنگره، تعیین کمیته
های تخصصی بمطویر بررسی مسائل ملی و عمومی، بررسی اظهار نظر درباره نامزد های
انتخاباتی مجلسین و انجمن های شهر و شهرستان و استان، تشکیل کمیسیون نظارت
که وظیفه آن نظارت بر کلیه امور حزب است (این کمیسیون حق دخالت در وظایف اجرائی
مسئولان حزب را ندارد و گزارش خود را به هیات اجرائی تسلیم می دارد) تصویب بودجه
و نمودار سازمانی به پیشنهاد دبیرکل و تعیین حسابرس .

(۴) دفتر سیاسی - دفتر سیاسی از نخست وزیر و سه ای ازوزار* (به تشخیص
نخست وزیر) یک نماینده رابط از مجلس شورای ملی، یک نماینده رابط از مجلس سنا و رئیس
هیات اجرائی و ۱۰ نفر از اعضا* هیات اجرائی با انتخاب خود هیات تشکیلی میگردند که
رباست آن بوسطه نخست وزیر می باشد و جلسات آن ماهی یکبار تشکیل و دارای وظایفی
شرح زیر است :

۱- ایجاد هماهنگی بین امور حزبی و دولتی و رسیدگی به موضوعاتی که در زمینه مسائل ملکیتی
از طرف هیات اجرائی یا دبیرکل یا نخست وزیر پیشنهاد میگردند .
(۵) دبیرکل - مسئول اداره امور حزب و بالاترین مقام اجرائی آن است .
ب- سازمان :

تشکیلات - مهمترین سازمان حزب رستاخیز ملت ایران تشکیلات این حزب می باشد که
تاکنون توانسته است در سطح کشور بیشتر از ۲۰۰۰۰ کانون مختلف شهری و روستایی
تشکیل که از این تعداد حدود ۲۰۰ کانون در تهران و بقیه در شهرها و روستاها فعالیت
دارند . غنما تشکیلات حزب در تهران ۱۰۰۰۰ (که شامل) کمیته متدافه ای شمال ختبرقی
جنوب شرقی / ۰۰۰

سری

جنوب شرقی و شمال غربی و جنوب غربی می باشد و در نظر است که تعداد این کمیته های منطقه ای از نقطه نظر فعالیت های حزبی و تشکیلاتی به ۸ تا ۱۲ منطقه در تهران تقسیم شود.

مرکز استان و انقلاب اسلامی
آرشیو

۳- قدرت و امکانات

الف- قدرت نفوذی :

حزب رستاخیز در حال حاضر با داشتن بیش از ۲۰۰۰۰ کانون حزبی (بیش از ۳۰۰۰۰ کانون روستایی و حدود ۷۰۰۰ کانون شهری) در سراسر کشور تجاوزاً ۲ میلیون نفر عضو دارد که با مستثنای تعداد کمی از کانونهای در تهران و شهرستانها ، بقیه به جهت پیاده شدن برنامه کارجاتهای حزب و با تعیین شدن در بران حزبی فعالیت چشمگیری نداشته و حتی در برخی از شهرستانها از جمله اهواز با سردیده شده است که برای بالا بردن آمار تعداد کانونها و انوادی در چندین کانون حزبی ثبت نام نموده اند .

ب- امکانات مالی :

با توجه باینکه هنوز بهاره چگونگی برداشت وجوه و حواله اعتبار لازم بواحدهای حزبی بخصوص در شهرها نادیده شد . شی قاطع و مشخص تعیین نشده لذا وضع مالی کانونهای حزبی در بسیاری از نقاط از جمله شهرستانهای استان فارس و کردستان و خوزستان گیلان و آذربایجان شرقی و کرمانشاهان مطلوب نبوده و تشکیلات حزبی در باره ای از شهرستانها حتی قادر به پرداخت مال الا جاره ساختمان حزب نیستند و فشار دیگری از جلسات منسکله هیئت اجرایی موقت حزب پیشنهاد بودجه سال ۵۰، حزب (جمعاً مبلغ ۲/۱۱۹/۲۲۶/۰۰۰ ریال) مطرح که مورد تصویب قرار گرفته است .

۴- فعالیتهای

اهم فعالیت های حزب رستاخیز در طول شش ماه گذشته به شرح زیر است
الف- فعالیتهای تشکیلاتی :

- (۱) هیئت اجرایی موقت حزب رستاخیز در رشتن ماهه دوم سال جاری مرتباً (۶ بار) - جلسات خود را تشکیل و در حد و مسئولیت بوظایف خود اقداماتی انجام و تصمیمات بسیاری اتخاذ که اهم آن عبارتست از : انتخاب (۱) نفر اعضای دفتر سیاسی ازین هیئت اجرایی موقت و تهیه و تصویب آئین نامه داخلی و انتخاب سکول در پیرخانه هیئت اجرایی موقت و اخذ تصمیم در مورد انتخابات بیان دوره اول انجمن شهرستاند پیشگله

مرکز اسناد و اطلاع رسانی
آرشیو

-۶-

سری

وتبیر و معرفی نامزد های انتخاباتی این دو نهاد ، بررسی و تصویب بود چه سال ۵۵
حزب تهیه و تصویب آئین نامه کمیسیون نظارت و انتخابات اعضا* این کمیسیون .
(۲) دفتر سیاسی حزب رستاخیز ملت ایران از ابتدای تشکیل (۵۴/۷/۲۷) تا به حال
جلسات خود را بطور منظم برگزار کرده اهم تصمیمات و اقدامات آن عبارتست از : انتخاب
دو نفر نواب رئیس و دو نفر منشی ها و مسئول دو بهرحانه دفتر سیاسی ، تهیه و تصویب
آئین نامه داخلی دفتر سیاسی ، بررسی بودجه کل کشور ، بحث درباره جهان ملیتکار
با همسواد ی ، بحث پیرامون لایحه روابط موجود و مستاجر ، بررسی طرح مشارکت زنیان
ایران در فعالتهای سیاسی اجتماعی و اقتصادی و مبارزه با فساد و بحث در مورد چگونگی
این مبارزه .

(۳) در جلسه مشترک دفتر سیاسی و هیئت اجرائی موقت که در روز ۱۶/۱۲/۵۴
تشکیل شده ضمن انتخاب (۱) نفر اعضا* و ادگاه حزب (۱) نفر مشاور اصلی و ۵ نفر
علی البدل (مقررات مجازات اعضای متخلف حزب که در ۱ ماده و ۲ تبصره تهیه
شده شرح و تصویب رسید .

(۴) در شش ماه اخیر تعداد (۱) کمیته مطالعاتی ، تحقیقاتی و تخصصی در حزب -
رستاخیز ملت ایران در مرکز تشکیل گردیده است . این کمیته نگاهتته ای بکار جلسات
خود را تشکیل و با تبادل نظر و طرح مسائل مربوط به تخصصی که تریک دارند برنامه هائی
تدوین و از طریق قائم مقام دبیر کل ، برای آقای هویده نخست وزیر و دبیر کل حزب ارسال
میشود تا در برنامه های اجرائی دولت مورد استفاده قرار گیرد .

۱) یکی از کمیته های فعال (۱) گانه حزب که از اجتماع صاحب نظران امور اجتماعی ، اقتصاد
و سیاسی بوجود آمده کمیته ای است بنام " بررسی مسائل مربوط به مبانی نظری حزب
رستاخیز ملت ایران " که ریاست آنرا محمد با نوری معاون کل وزارت دربار شاهنشاهی
پهمنده داشته و جلسات آن مرتباً تشکیل میگردد . کمیته مذکور روز ۱۳/۸/۵۴ با شرکت
بیش از یکصد نفر در سالن اجتماعات روزنامه رستاخیز واقع در خیابان ویلای شمالی تشکیل
جلسه داده و ضمن بحث پیرامون چگونگی تشکیل جناح های دوگانه حزب ، عنوان گردیده
مادامیکه / . . .

سری

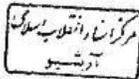
۳۰۲

مادامیکه برنامه تاراجها مشخص و تعیین نشود و دسترفکری مخرجان متعادلتر گردد و افراد نمیتوانند با توجه به جنبه نای نگری خویش جناح مورد علاقه خود را برگزینند. ضمناً در جلسه دیگر این کمیته که روز ۱۸/۹/۵۴ تشکیل گردید نام کمیته مذکور از ایدئولوژیستیک به " بررسی مسایل مربوط به بنیانی نظری حزب رستاخیز ملت ایران " تغییر یافته و آلمین نامه مربوط که در وقت ماده تهیه و تدوین گردیده بود و همچنین در اجلاس کتبیته مورد بحث که در مورخه ۲/۱۰/۵۴ تشکیل گردید ضمن بحث بهرامون آلمین نامه کمیته مذکور به نفر اعضای کمیته رئیس آن انتخاب شدند.

(۵) کمیته آموزش سیاسی حزب رستاخیز در شش ماه اخیر مبادرت به تشکیل کلاس آموزش سیاسی نموده که اولین جلسه آن در تاریخ ۱۸/۹/۵۴ با حضور فریدون مهدوی - قائم مقام دبیرکل حزب و شرکت ۱۳۸ نفر از متخبین اعضای کانونهای حزبی در تهران در ساختمان شماره یک حزب واقع در خیابان کامیارتشکیل گردید. این کلاس تاکنون در سه دوره تشکیل شده که طی آن حدود ۶۶ نفر تحت آموزش سیاسی قرار گرفته اند.

کمیته آموزش سیاسی حزب همچنین جزوات آموزشی مختلفی تحت عنوان: جلوه های رهبری شاهنشاه ایران در رهبری افیک، سخنی کوتاه بهرامون " ویژگیهای نظام اقتصادی ایران " سخنی درباره مرمانه حزب رستاخیز ملت ایران و نیاز به رستاخیز معنوی در پیشبرد برنامه های وصل مسائل اقتصادی و اجتماعی، تهیه که برای مطالعه اعضا، بین واحد های مختلف حزب در مرکز و شهرستانها توزیع شده است. ب - فدراتیهای اجتماعی: (۱) در اجرای ضوابط اطلاع حضرت صامین شاهنشاه آریا بهرمنی بر شرکت فرد فرد ملت ایران در بنکار با همسواد ی پیرویت جهانی در اوایل مهر ماه سال ۱۳۵۴ از طرف حزب رستاخیز ملت ایران کمیته ویژه ای بدین منظور با شرکت عده ای از صاحبکاران تشکیل گردید و مورد بررسی تهیه که پس از تصویب کمیته اجرائی موقت حزب در اختیار کمیته ملی بنکار با همسواد ی قرار گرفته است.

(۲) حزب رستاخیز به منظور جلب و جذب عرصه بیشتر دانشجویان کشور در امور صنفی

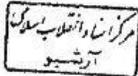
سری

-۸-

- خوبتر و بهتر گیری کافی و بهتر از نیرو سازنده آنان در انجام فرایض و همچنین در صد و تشکیل سازمانی بنام سازمان دانشجویان است که آئین نامه تشکیلاتی و طرح آن تهیه و لی عنوان به مرحله تصویب نهایی نرسیده است .
- (۳) حزب رستاخیز همچنین به منظور تشکیل جوانان کشور و تجمع آنان در سازمانی به همین نام طرحی در دست تهیه دارد و درباره تدوین آئین نامه مربوط نیز مطالعاتی در جریان است .
- (۴) در اجرای قطعنامه های کنفرانس ارزشیابی انقلاب آموزشی و به منظور پیشبرد اهداف آموزش و پرورش ، بالا بردن سطح بهتر اجتماعی و سیاسی دانش آموزان کشور در حلقه های آنان مشارکت در فعالیتهای اجتماعی و همچنین تقویت حس دلبستگی به مملکت و فروریختن آنان ، حزب رستاخیز در صد و تشکیل سازمانی بنام سازمان دانش آموزان است که طرح مقدماتی مربوط تهیه و کمیته موقت آن مرکب از صاحب نظران و فرهنگیان تشکیل که در حال بررسی و سازماندهی این سازمان میباشد .
- (۵) به منظور ایجاد همبستگی و ادامه فعالیت جوانانیکه خدمت مقدس شهادتگری بخود را با پایمان رسانیده اند حزب رستاخیز اقدام به تشکیل سازمانی بنام سازمان شهادتستان انقلاب نموده که طرح مربوط تهیه و آماده پیاده شدن میباشد .
- (۶) سازمان کارگران ایران که تا همین آن بر اساس اقدامات سالهای قبل بوده در حال حاضر یکی از سازمانهای جنسی حزب رستاخیز است که اساسا به جد بد آن بر مبنای رعایت اصول مراسم حزب رستاخیز در دست تهیه و تجدید نظر بوده و در نظر است مراتب در کنگره بزرگ کارگران که با شرکت نمایندگان کارگران ایران در بهار سال آینده برپا خواهد شد نیز مورد بررسی واقع و پس از تصویب به اجرا درآید .
- (۷) به منظور تهیه طرح مربوط به تشکیل سازمانی بنام سازمان کشاورزان نیز در حزب رستاخیز فعالیتهای انجام و کمیته ای بد به منظور مرکب از کارشناسان و صاحب نظران در امور کشاورزی مشغول مطالعه و بررسی میباشد .
- (۸) در برنامه مبارزه با گرانفروشی دولت حزب رستاخیز ملت ایران مسئولیت اصلی

۰۰۰/۱۵

سری

را عهده دار روس از سد یوزفرمان اصل چهارم اسم انقلاب شاه و ملت در ایران برجلوگیری از شدت تورم و کنترل قیمت حاکمیت ویژه ای بنام " مبارزه با گرانفروشی " در حزب رستاخیز تشکیل و این کمیته با ایجاد گروههای ضربت مبارزه خود را با این امر ادامه که بخواهد خود در جهت تعدیل و تثبیت قیمت در موفقیتهاش نصیب حزب نموده است .

(۹) در اجرای نهات بقدرن اطینحضرت هماهین شاهنشاه آریامهر، در راه مبارزه با هسر گینه فساد و انحراف، در جامعه ایران از جانب حزب رستاخیز ملت ایران کمیته ای بنام " کمیته تحقیق و مبارزه با انحراف اجتماعی " تشکیل و برنامه " کار آن تهیه و بکار برکلی حزب اراک شده است .

(۱۰) حزب رستاخیز همپا و در یافت نصرات مردم و طبقه بندی پیشنهادات آنان اقدام به تشکیل دفتر میزبان " دفتر مردم " نموده و یکی از گامهای موثری که در طول شش ماه اخیر بوسیله دفتر مذکور برداشته شده نظرخواهی مردم در خصوص لایحه موجود رستاخیز و تجزیه و تحلیل لازم و سپس تهیه گزارشی در این مورد برای دفتر سیاسی حزب بوده است. این طرح قبلا توسط جامعه فضاات ایران برای تقدیم به مجلس شورایی تهیه شده بود و چون کلیه مواد آن بیخج موجدین و برای زمان حال غیر قابل اجرا تشخیص داده شده بسود لذا از جانب حزب رستاخیز مجددا مورد بررسی قرار گرفت .

(۱۱) در اجرای منویات مبارک شاهنشاه آریامهر در ایران بر تحلیل علمی انقلاب هم اکنون از جانب حزب رستاخیز طرحی در دست تهیه است تا با تحلیل و بالکنیکی میانی آید و طولونیکی انقلاب شاه و ملت در جهت از شان جوانان و همچنین نسل های آینده کشور گام موثری برداشته شود .

(۱۲) در شش ماه اخیر حزب رستاخیز همپا و در تشویق و ترغیب درجه بیشتر مردم شهرستانها نسبت به شرکت و فعالیت در واحد های حزبی، عیثتهاش بشهرستانها اعزام نموده است .

(۱۳) در شش ماه گذشته بنیاسیت سالروز میلاد سمود اطینحضرت هماهین شاهنشاه آریامهر، تولد والا حضرت هماهین رضاهلمری ولا یتمهد، زادروز طاعحضرت نوح پهلوی شهلمانوی ایران، ۱۷ دی، سالگرد انقلابشاه و ملت و سالروز تشکیل حزب رستاخیز ملت ایران از جانب تشکلیات این حزب در تهران و شهرستانها مراسم برپا شده است .

تفصیلات بعد .

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

۵- تبلیغات و انتشارات

- امور تبلیغاتی و انتشاراتی حزب رستاخیز در حال حاضر توسط نشریات زیر انجام میگیرد:
- الف- روزنامه رستاخیز- این نشریه که از تاریخ ۱۳/۲/۵۴ بطور روزانه (صبحها) انتشار یافته ، تیراژ آن تاکنون از پنجاه هزار نسخه تجاوز نکرده است .
  - ب- مجله رستاخیز روستا - نشریه مذکور که اولین شماره آن در تاریخ ۱/۷/۵۴ - انتشار یافت بطور ماهیانه منتشر میشود .
  - پ- مجله جوانان رستاخیز - مجله مورد بحث از تاریخ ۲۵/۳/۵۴ بطور فصلی منتشر میشود .
  - ت- نشریه رستاخیز کارگران - نشریه مذکور از تاریخ ۳/۹/۵۴ بصورت سه روزه (روز یکبار) منتشر میگردد .
- در نشریات فوق علاوه بر درج اخبار روزیداد های حزبی در زمینه های مختلف سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی ، فلسفی ، هنری ، آموزشی ، ادبی ، کاریگری ، کشاورزی و ورزشی ، مطالبی نیز درج میشود .

۶- میزان نفوذ

حزب رستاخیز ملت ایران که مظهر تشکل و وحدت و یکپارچگی جامعه ایرانی است در حال حاضر از پشتیبانی فرد فرد ملت ایران برخوردار میباشد و نفوذ آن روزافزون است.

۷- مقایسه و نظریه

بنا بر ویژگی فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران در طول شش ماهه دوم سال جاری بیشتر در جهت برنامه ریزی تشکیلاتی واحد های مختلف حزب ، ایجاد کمیته های تخصصی و کارکنان حزبی ، بررسی و انتخاب مسئولان و دبیران حزب در شهرستانها صورت گرفته و فعالیت و وسعت دامنه فعالیت های حزب در سطح کشور هنوز برخی نواقض و نارسائی ها در حزب مشهود است و موقعیت جناح های حزبی نیز تاکنون مشخص نشده و مسئولین و اعضا ، جناحها و قیفا نمکشانند چه برنامه و هدفی را باید تصویب نمایند که امید مطلوب - گردانندگان حزب پس از فراغت از برنامه ریزی تشکیلاتی در جهت فراغ کردن موجبات تحریک بیشتر حزب در مهای موثرتری برد آرند .

[شماره‌ی سند ۸۰]

[ارسال آگاهی‌نامه‌ی شش‌ماهه‌ی دوم ۱۳۵۴ برای مدیر اداره‌ی سوم ساواک]

شماره: ۹۵۲/۸۳۸۲۹
 تاریخ: ۱۳/۱۱/۱۳۵۴
 پست‌امتحام نام: _____

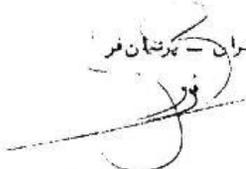

 سازمان اطلاعات و امنیت کشور
 وزارت اطلاعات
 دبیرخانه
 اداره‌ی سوم

یادداشت: ۳۴۱
 اداره‌ی سوم ساواک - تهران
 دبیرخانه

بازگشت به شماره ۲۴۱/۲۴۴۴ - ۵۴/۱۰/۲۷

بدینوسیله جهت برگ حاوی موارد خواسته‌شده که با استفاده از سوابق موجود و گزارشات واصله از منابع و همکاران جمع‌آوری و تنظیم گردیده به پیوست تقدیم می‌گردد. در مورد تحقیق نسبت به سایر موارد خواسته شده به شرح اقدام و نتیجه به‌موقع با استحضار خواهد رسید.

رئیس ساواک تهران - بهرتان فر

 تاریخ: ۱۳/۱۱/۵۴
 مهر: مهرتاریخ ۱۳/۱۱/۵۴
 مهر: مهرتاریخ ۱۳/۱۱/۵۴

۳۴۱
 ۲۳/۱۱/۵۴
 ۲۳/۱۱/۵۴

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
تهران

مجموعه فعالیت حزب رستا خیز ملت ایران

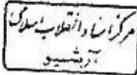
۱- مقدمه

حزب رستا خیز ملت ایران در تاریخ ۱۱ اسفند ۱۳۵۳ به فرمان شاهنشاهی با مسرتشکیل گردید و در همان روز اردیبهشت ماه ۱۳۵۴ اجتماع جمیع نمایندگان مؤسس - فرماندهان و اساسنامه آن تصویب رسید . حزب رستا خیز روزهای نهم و دهم اردیبهشت ۱۳۵۴ در محل مجتمع ورزشی آریا مهر با شرکت بیش از یک هزار نفر از نمایندگان حزب در مراسم کنفرانس گروه خود را تشکیل و مراسم سیاسی و اداری در پیشگاه مبارک شاهانه در روز ۲۲/۱/۵۴ منعقد و قدم های اولیه فعالیت حزب آغاز گردید .

همچنان با اعلام حزب رستا خیز در حدیث انحلال احزاب گذشته مسافت جدیدی بوجود آمد .

۱- عدای ازمیران طراز اول مملکت بلافاصله با تلگراف به دیگرگان انتخاب شد مصیبت حزب را بدید برفتند و - پنهان آنان مؤسسات دولتی و خصوصی و کارگران کارخانجات و مردم کوچک و بزرگ را استقبال نراوانی جهت عضویت در حزب جدید نمودند که ما به هم هات و دلگرمی بود لکن جسسه و کربخته اختلافاتی بین اعضای مؤثر حزب بوجود آمدند به ترتیب گفت ما از اشخاصی که در حزب تهرود اشتند و مخالفان را میگردانند کرد صیودند کنار گذاشته شدند و جای آنان افراد تازه را رویا ما وارد با میگردانند و در مد آن گردیدند و بعضی از این اشخاص دارای با احساسی خویش نبودند و با الطبع سبب کاهش تقاضای عضویت در حزب رستا خیز ملت ایران بوجود آمد .

۲- مخالفت تشکیل حزب رستا خیز ملت الهگیا بگانی و سرپیچنداری بطور ضمنی مخالفت خود را با حزب اسرار داشتند و در کثرت نظریاتی کرمانی نیز نامه ای در این خصوص تقدیم ذرات مبارک شاهان نمودند و نیز آیت العظمی صریحاً " مخالفت خود را با حزب رستا خیز ملت ایران طی فتوایها و انتشار داد .

۲- سازمان

حزب رستا خیز ملت ایران دارای ارکانها زیر است:

- ۱- کنفرانس - شورای مرکزی - هیئت اجرایی - دفتر سیاسی - دبیرکل .
- وظیفه هر یک از ارکانها ی حزب در اساسنامه مشوریهها بیان شده است .

در مجمع نمایندگان مؤسس اعضای هیئت اجرایی حزب انتخاب شدند . هیئت اجرایی باید حداقل هر ماه یکبار جلسه داشته باشد کما گوی چند جلسه تشکیل داد و مهمترین آن موضوع انتخاب و معرفی کاندیداهای هیئت و چهار روز تا نوزده روزی و انتخاب اعضای دفتر سیاسی و اخیراً " بررسی و انتخاب کاندیداهای میان و ردهای انجمن‌های شهر - تبریز و ناند پیشگام بوده است .

۲- شورای مرکزی کمیته یاد از گرد آمدن نمایندگان انتخابی شوراهای مختلف - شهر و شهرستان و استان موجود است . هیئت اینگونه شوراهای یاد از تشکیل نشده موجود است نیا نتواند ابلی از ارکانها میم حزب تا کون شکل نگرفته است .

۳- هیئت اجرایی : - هیئت اجرایی شامل : - نفر کما د بیرگل و قائم مقام حزب تعداد آن ۷ نفر میگرد . البته همه فئو بعنوان اعضای هیئت اجرایی میباشند .

۴- دفتر سیاسی : - دفتر سیاسی باید هر ماه حداقل یک جلسه داشته باشد . و این دفتر تا کون توانست است اعضای هیئت را به خود و انتخاب کند و این ماه تا دفتر سیاسی را تدوین و آباد نماید .

۵- د بیرگل و کار اجرایی حزب : کلمه امروا چرافی حزب زیر نظر د بیرگل تشکیل میباشند و تا کون مسئولان اجرایی حزب پیش برانتهاب شده اند .

۶- آقای نرید بن مسعود وی قائم مقام د بیرگل : ضما الدین شان مان معاون د بیرگل و مسئول د بهر خانه حزب

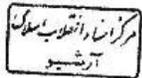
۷- پزشکی معاون د بیرگل و رییس گل حزب : کاشفی خزانه دار گل حزب

۸- فرهنگ فدای مقدم مسئول امور مالی و اداری حزب : د کتر محمد علی زینکا مسئول روابط عمومی حزب

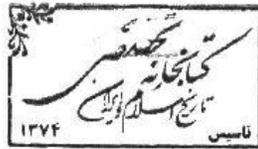
۹- شخص د ها مسئول تشکیلات حزب : تشکیلات حزب د رتبه‌بران و سایر نقاط کشور .

تا این تاریخ سازمانهای حزبی هرچیز زیر ایجاد و یاد و شرح شکل گرفتن هستند .

۱- تشکیلات : ۲- سازمان کارگران ۳- سازمان زنان ۴- سازمان جوانان ۵- سازمان دانشجویان
ضمناً عقیده عمومی مردم ایران است که در سازمان حزب رستاخیز مقامات حزبی از آنجا که این انتخابی در بگسر

-۲-

تست بند و وسیع هستند است چنین بغیراً رأای هیوا پسند آکه با برشا هتاشاد بهرگک حزب میا شد قائم مقام پیشنهاد
ایشان است و نیز به هیئت اجرائی حزب بین قطب های مختلف مملکت تقسیم گردید ما است .

الف (تشکیلات)

این را حد حزبی که در واقع سازمان مادر محسوب میگردد و تا کنون توانست است در سطح کشور حدود ۱۲۲۰۰ کارکن
مختلف شهری - کارگری - روستایی با عضویت حد و ۱/۵ میلیون نفر تا امس نامید . ضمناً تشکیلات در تهران
شامل چهار کمیته است منطقه ای بطور زیر است .

۱- منطقه شمال شرقی ۲- منطقه شمال غربی ۳- منطقه جنوب شرقی ۴- منطقه جنوب غربی در هر یک از این
مناطق عددهای به عنوان اعضای کمیته تشکیلاتی را برتا امس ۵۰۰ نفر تا کنون توانست است در این مناطق
تشکیل گردید و کمترین رقم کارکنی در هر یک از این مناطق و همچنین در هر یک از این مناطق
متشکل در سطح کشور تعداد ۲۰۰ کارکن از طرف روستائیان با شرکت ۲۰۰ / ۱۰۰ نفر تشکیل شد . ۵۰۰ کارکن
در هر یک از این مناطق و همچنین در هر یک از این مناطق که جمعیتی حد و ۲۰۰ / ۱۰۰ نفر را در بر گرفته است .

با این ترتیب استقبال روستائیان مملکت از شرکت در کار تشکیلاتی بسیار از مردم شهر نشین بود ما است .

مطلب قابل توجه اینست که فرهنگیان سعی دارند با عضویت در کار تشکیلاتی در مقامات هیئت رتبه کار تشکیلاتی وارد شوند و این کار
را بطور جدی تعقیب گرداند و تا این تاریخ فرهنگیان در بسیاری از کار تشکیلاتی در مقامات هیئت رتبه کار تشکیلاتی
گامی با غیر فرهنگیان نیز این مسئله چشم میخورد و هدف از مجموع این اقدامات این است که در کشور روح حزب که در
نیفا حاصل و در تشکیل حوا حد شد به عنوان نمایندگان کار تشکیلاتی شرکت کنند و جای بی برای خود باز نمایند و این وضع تا
امروز به خوبی است که تشکیلات کشور با کثرت با فرهنگیان و بعد از آنها با کارکنان خواهد بود با این وضع سایر طبقات با
تشویق شوند که در کشور با تشکیلات به نسبت لازم نمایند که در همه طبقات امکان شرکت داشته باشند تشکیلات استان
تهران فعلاً زیر نظر آقای پیرا پیش از این میبود که دستورالعملها را آقای محسن دها کسب میکند و قرار است بزود و تیمران
را از نظر فعالیت های حزبی و تشکیلاتی به ۲۰۰ کارکن در سطح حزبی تقسیم و برای هر منطقه یک دبیر مسئول موظف منصوب نمایند
که در نتیجه در انتخاب این افراد نظیر محلی از آنجا باشد، قبلی یعنی برای لازم نشود مشکلات بعد از آن فوراً حل شود
و اگر میبود و تعمق و تفکر در این مسئلهها است ضرورت را در اندیشه ۱۰۰۰ تشکیلات تشکیلاتی در سطح کشور و نظر آقای
در خصوص مرغانی میا شد .

مرکز اسامی و نشانها
آرشیو

ب - سازمان کارگسرای

این سازمان کتا* سپس آن بر اساس افتخارات سالهای قبل بود همگی از سازمانهای متشکلانی است که در جنب حزب فعالیت دارند و اخیراً* نیز در اجتماع شورای کارگران ایران که با حضور آقای نخست وزیر تشکیل گردید آقای فرج‌الله باگرای بیست و شش ساله کارگران ایران انتخاب شد ولی اساساً معیاد سازمان کارگران ایران بر اساس رعایت اصول موازنه جنب حزب رستاخیز در دست شهبه تجدید نظر است و طبق اساسنامه برای سازمان کارگران ایران یک نفر دیگر که در نظر گرفته شد فاست در اساسنامه جدید سازمان کارگران ایران موضوع دریافت عضویت پیش بینی شده و همچنین سازمان از طرف دولت تا* منبخواهد شد .

پ - سازمان زنان ایران

این سازمان برپاست خانهدار از دهی که اخیراً* بیست و شش نفر را و همزمان انتخاب کرد بد سازمانها قبل تشکیل یافته و از آغاز تا* سپس حزب رستاخیز را بشخص حزب شده و فعالیت خود را همچنان ادامه میدهد .

ت - سازمان جوانان

این سازمان که قبلاً* نیز موجود است و اشتغال بسیاری خود را بوزیر رستاخیز اعلام نمود و بدین است و باره تدوین آئین نامه این سازمان بطالعاتی در زمین است و این از تصویب آئین نامه سازمان مزبور و انتخاب مسئولان که منوط فعالیت است خود را تصویب خواهد کرد .

ث - سازمان دانشجویان

سازمانی است که برای اولین بار شکل میگیرد و هدف از تشکیل آن برحالت تصویب نهایی تعیین فاست .

ج - قدرت و امکانات

الف قدرت تشکیلی : بودجه و هزینه حزب کلاً* از طرف دولت تا* منب ویرد اخت میگردد و اخیراً* با تسهیل فرهای خاصی از طرف امیردانی حزب در نظر است صورت کلی هزینه های حزب را برای مدت پشمالش من فعالیت های حزب در سطح کشور تهیه و در اختیار دیگر قرار دهند لذا هنوز رقم کلی بودجه یکبارگی به حزب مشخص نیست فعلاً* حزب فقط های افراد و بخشهای خصوصی را بهر صورت تصویب میگردد و آئین نامه این تصمیم تعیین باید .

ب - قدرت نفوذی : قدرت نفوذی حزب شامل اعضا* و افراد کارکنان میباشد که امروزه تعداد آنها در حال افزایش است و چون هر روز بر تعداد کارکنان آنها می افزاید .

مرکز کارگران و دانشجویان
آرشیو

۴ - فعالیت های حزب رستا خیز ملت ایران

الف - حزب رستا خیز ملت ایران با ستیفا* فعالیت برای تشکیل کانون گفته شد حد ود ۱ / ۵ میلیون نفر عضو ارد - جهت گسترش کار حزبی هیات رت با انتخاب وانتخاب حدیولا ت ود بهیران استانی د رنگه سرا اگراستانها ونفرماند ارنها کلینود ود رسطح کشور نیز بهیران ۱۶ شهیرستان تعیین ومعرفی گیده ماند وهنوقوسولان ود بهیران حزبی برای - بسیا ری از شهیرستانها - شهیرها ونخست ها انتخاب نگرد یده است .

ضخا* انتخاب د بهیران امتان با د بهیرگل حزب ولی انتخاب د بهیر شهیرستان با چشنها د بهیر استان وموافق د بهیرگل خرا حد بود ونیز انتخاب د بهیران شهیر ونخست بنا به پیشنهاد د بهیر شهیرستان وموافق د بهیر استان پیش بینی شد ماست .

ضخا* حزب رستا خیز برای بهیرت فعالیت های حزبی تساکون چند بن هیئت حزبی ماست آنها اعزام داشته ونیز بان کلاس آموزش سیاسی د مرکز (شهران) تشکیل داد ماست .

الیهت د رانتخاب اعضا هیئت های حزبی برای اعزام به شهیرستانها د قیفا* مطالعه ننیده کما اینکه افراد ی را به بعضی از استانها اعزام داشته کما بهستیگی انجام چنین ما موریتی راند اشتند وارنظر تجربه د انش سیاسی - اطلاعات حزبی - آشنائی به هدف های حزب رستا خیز اطلاع وضعیف بود ند لذ ا اصل مسالعا اعزام هیئتهای حزبی به شهیرستانها وارنظر تشویق مردم شهیرها روستا ها به فعالیت حزبی و ایجاد ما هتنگ کا ملد را مرتشکلا تسی اند امی بسیا رجا وارزند همما تسید ولی بشرط اینکه و تعما* د رانتخاب اعضا ی این هیئت ها رطاعت جمیع جهات از نظر حزبی - اجتماعی - سیاسی بشود .

مضان* بلایهت حزب رستا خیز جهت فعالیت هرچه بهیشترو آشنائی مردم با مور حزبی هیات رت بتشکیل کلاس آموزش سیاسی نمود هکن بهر نظر د کثرت نظری ا د ارمه شود ود ر تاریخ ۸ / ۱ / ۴۵ اولین جلسه خود را تشکیل داد ود ورودوم آن نیز آغاز شد و این دیوره د ۱۰ / ۱ / ۴۵ شروع شد ولی د روصعی است که ورش ونحوه تد رعی د ر آن موفقیات آمیز نبود و با ید این کلاس بصورتی ا د ارفشود نقصائل طرح شد در آن قابلد رک وفقیم برای کلیه افراد شرکت کنند ماست چون سطح دانش ومعلومات افراد شرکت کنند که نماند گائی از کانونها هستند یکسان نیست . بعضی لیمانس برخی د پیام ودن ها ی د رسطح معلومات ابتدائی وکریهی نیز از این سطح هم بائیس تر هستند و لذ نتیجه عالی به دست نیاید ضخا* برتا به این کلاس از نظر اولویت د رص و آموزش . حد اقل با ید بصورت قبلی د فتر سیاسی حزب

مرکز انشا و انتداب سلوک
آرشینو

برسد کامتشن کرد در رگلاس چند روسی و آموزشی با بد داد نشود تا هر شخصی بنا به میل و سلیقه و برداشت شخصی خود مطلبی را برآورد پس انتخاب نکند عملاً آقا بان در کتبه ملی تهرانی رسیده و برآورد آن کامی در رگلاس -
آموزش سیاسی تد ریس میزبانند .

پ - کتبه های اطلاعاتی - تحقیقاتی و تخصصی

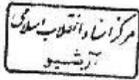
تا کنون ۱۱۴ کتبه های اطلاعاتی - تحقیقاتی و تخصصی در حزب رستا خیز ملت ایران تشکیل گردیده است . این کتبه ها هفته ای یکبار جلسات تشکیل می دهند و با تبادل نظر و طرح مسائل مربوط به تخصصی که هر یک دارند برنامه های تدوین و برای اقدام مقام و بهرنگل ارسال میدارند تا با نظر و بهرنگل حزب در برنامه ها و اجرائی دولت مورد استفاده قرار گیرد البته این برنامه ریزی ها در کتبه ها میگذرد تا کنون اکثر کتبه ها با گرد هم آتی افراد می گسایند و سستی و یا سابقه خدمت اداری مشترک دارند و چون آمد مولد آهنگر سیاسی را طبقات کارگران و تخصصی در جلسات کتبه ها شرکت ندارند و چون آنچه تشکیل این کتبه ها از جنبه های و دستاورد کرد هم آتی در استان خارج کرد در جذب ما بر سر صحنه می آید کارگران و تجربیاتشان بد برخواهد بود و این اقدامی بزرگ است حزب خواهد بود ولی چون تا کنون نظرات و پیشنهادها و مسائل طرح شده در کتبه ها و ربط و طوط حزب متعین نشده و بکار رستی معلوم نیست که حاصل و اثرات تشکیل این کتبه ها تا چه میزانی بود ما است .

یکی از کتبه های فعال که با اجتماع عدل و آزما صاحب نظران امور اجتماعی - اقتصاد و - سیاسی تشکیل گردیده و -
جداست آن بطور هفتگی در اهرم گرد و وسطا لب ارزند مایه در آن بحث میگرد و کتبه است بنام بررسی مسائل -
و سیاسی نظری و باید اولیون یکی حزب رستا خیز کن بر نظر آقا می و شرمند به هری معانی وزارت و برایشان همتا می است که تا کنون ۲۳ جلسه منظم تشکیل داده و در این جلسات با بحث جالب و آموزنده مایه اشتها و این مطالب تا کنون در -
مطبوعات حزبی منعکس نشده مولد کتبه هم بر با انتساب همت مد برده و بکله همت نگارین در صد برآمد و کتبه است طرح شده در این کتبه را بصورت مکتوب چاپ و در اختیار همگان قرار دهد . معافاً " یاد آوری می شود که کتبه است -
تشدیداتی و سازمانی و اجرائی حزب زیر نظر و بهرنگل حزب و بنا به خود را انجام می دهد .

پ - جناح های حزب

تا کنون در جناح و حزب رستا خیز ملت ایران موجودیت یافته است .

۱ - جناح پیشرو است آقا می و شرح میدهد آموزگار

۲- جناح سازنده (انبوهی) برپاست آقای هوشنگ انصاری

جناح های حزب تا تنین برنامه های را تعداد ماند و با اینکه در اول تشکیل جناح ها تعداد زیاد ی عضویت جناح ها را بد یرفتند ولی اینکه آنها ل افراد نسبت به جناح ها کتر شد و متا ریز جناح ها برنا ههای خود را ارا تعداد هسند و صریحا " هدف را بد یلوهی خود را آشکار سازند همچنان د رپوشه فراموشی خواهد ماند و ظاهرا وجود ی فعلی آنان نیز بزوال خواهد گراشد .

د ر جناح پیشرو آقای محمد حسین موسوی امین (از حزب سابق مردم) و نماینده مجلس با سمت معاون رئیس - جناح ۵ مرکزیت و این جناح د اراری د بهر خانه نوگاد اراری است .

د ر جناح سازنده مترا آقای د شرازمین (از حزب سابق ایران نوین) و نماینده مجلس معاونت رئیس جناح اراد ارد و این جناح هم د اراری د بهر خانه نوگاد اراری جدا گانه میباشند .

محل استقرار جناح هاد رسا هختان سابق حزب مردم واقع د رخیابان بهلولی اول آریا مهر میباشند د ر جناح پیشرو اکثریت نمایندگان مجلس عضویت د ارند از جمله گردانندگان سابق حزب مردم و بیان ایران نیست و د ههای ارفعادات سابق حزب ایران نوین .

د ر جناح انبوهی از نماینده گان مجلس عضو هستند و د رفا بل بیشترن خشیهای خصوصی و مقامات "مؤسسه" د ولش عضویت این جناح را بد یرفتند .

ت - اقلیت هاد ی مد یجی نیز د ر حزب رسنا خیزوار د نسبت به موقعیت شغلی و مسئولیت های ملکی فعالیت میباشند . لیکن بهانهان طبق دستور هاد ره از مرکزیت العدل از عضویت د ر احزاب جمله حزب رسنا خیزملت ایران منع - کرد ید ماند و این دستور هاد حتا " با آنان ابلاغ کرد ید ه است .

د ر جناح پیشرو گاد گردانان حزب سابق مردم تلاش کردند و آقای محمد حسین موسوی امین را با سمت معاون جناح فوق تبدیل کردند و این شخص اینکه با گرد آوردن د ههای ارفعان و انصار خود وضعی را د ر جناح بوجود آورد مگه فعال مردم ار این جناح به نسبت روزههای اولیه بطور جدی گاهش یافته

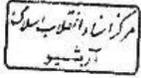
د ر جناح سازنده اعتقاد افراد وارد بقا مورسیاسی این است که آقای انصاری اصلا" د ر مملکت نیست تا جناح او - تشکیل شود و پیش از مگه است که فرا راست آقای انصاری د ر اجتمای مرکب از انزاد متغرا زمانه بد گان مجلس شرکت -

چوسد و چندین بار این قرار بهم خورد هیا لا خره نیز معلوم نیست که بکار چه وقته عملی کرد د و آقای مصطفی المصطفی نماینده مجلس د رمورد جناح ها و حزب رسنا خیزنا ظهرا رعیتد ه نمود هاست ((مثلا) پنجمه د ایما موریت د اشتشسد

مرکز انبوهی و انبوهی است
انبوهی

اوضاع جزئی گذشته را بهم بریزند و آنچه را بهم ریخته اند کماحقا لاینگهد رست بشود بسما و بنا برآست ( )
 شد فعالیت ها و پارلمانی - فعالیت ها و حزب و مجلس شورای ملی پیش از مجلس سنا مشهود است در مجلس
 شورای ملی امروزی پارلمانی جناح پیشرو آقا ی هلاکورا حد و جناح سازند هرا آقا ی آرمین و ارمیکند ولی جناح ها در
 مجلس شکل خراشیدند اند و حتی تشکیل جناح ها در پارلمان متعین نیست و تا کنون ملنا* ویرما* طرزگ رجناح ها
 و سرپرستان آنها در مجلس مشخص و معلوم نیست لیکن نمایندگان مجلسین بصورت استانی جلساتی دارند و
 در این جلسات گفته بندگان هراستان گرد هم جمع میگردند بعضی اوقات با شرکت وزرا* و مقامات اجرائی مشکلات
 حوزه های انتخاباتی خود را مطرح و برامین رفع نیازند بهای استانی و منطقه ای با مسئولان اجرائی تباد و نظروچاره
 جویند می نمایند -

د- تبلیغات و انتشارات

الف - جراید

پیش از زمانهای فعالیت حزب تا زمان روابط عمومی است کما انتشارات و تبلیغات حزب را نیز بر نظر دارد و مسئولیت
 آن - آقا ی د کرمحمد علی زرتنگ و میا شد که قائم مقام آقا ی منصور رحیم رازی است و سفنا* مطب هم دارد و در کنار
 انتشارات در راه هم در حالت دارد
 انتشارات حزب شامل روزنامه و مجلات به شرح زیر می باشد .

- ۱- روزنامه دینت خیرگردد روز سه شنبه که چهار روز یکبار در اواخر پنجشنبه تا شنبه ارد بهیشت ماه ۳۵ و بطور روزانه انتشار
 یافته و جمع شورا آن از پنجاه هزار تا یکصد هزار است و طرا این مدت بصورت آقا ی د کرمحمد علی و مسازرتو است
 روزی چهار روز خود به جز یکشنبه و پنجشنبه این روزنامه بصورت نشریه خوب در آمد که با قیمت دریا ل به دست همدان -
 میرسد در صورتیکه هر هفته سه روزنامه هرا ی تشکیلات حزب حد و د ۲۰ ریال تمام میشود البته این روزنامه هرا نمیتوان
 بطور کلی بطور روزانه حد و رسد ابد مالاً ز نظر حزب قلند اد کرد چون بهر کیفیت روزنامه هرا بصورت غیرمعمول روایع ارگان ملت
 ایران نیز بهر صورت با چه پیش از هر چه بر قسمت هائی از صفحات خود را به شرح همانی حزب آنها با قلمی قابل رف
 و فهم برای اکثریت مردم ایران اختصاص دهد و اخبار زمین خاصه مناطق در وراقتاد و کشور نظیر سیستان و بلوچستان
 ایلام - کهگیلویه و بویراحمد جنوبی کشور را اولویت بسند داد و بهر صفحاتی از آن بصورت آمیزش سیاسی در آید متأسفانه
 بارها در بد منتد مخبر تشکیل ملک ۵۰۰۰ حزب که ریاست امرا ی این اوقات مؤثر مملکتی عهد و د اید و میاد در جلسه

کانونی شرکت داشته . در رصفه اول روزنا مهاگس و تفصیلات منعکس ساخته اند و کلاماً "مشهود است لغاً بنکار صوفاً"
بناطرب جنب رضایت آن مقام مؤید بود ما ست واداعاین روید رسن مردم در ورازمیرکزا بجاد شکله و ترد بد منیجا بد کعدر
حزب رستاخیز نیز نظیر احزاب سابق . موضوع تبیین حاکمیت دارد .

و چقد رنمندیده معواهد بود کلا اظلا خیا رمنبوط بهتشکیل کانون روستائی در رساله خطفه مرزی ایلام با بلوچستان را که
چاد رنمشستان وطن پرست وشاهد وست با نصب پرچم سه رنگ برچیهای چادرد با بانهای در ورواق لب هاشمی ملو
ارضق و ملا فیمشا هفتا هکتور کانون تشکیل مینهند باعکس و فند بل در رصفه اول روزنا معرستا خیزد رچ گرد تا اولاً
نشان داد معبود کما بین بود معای عظیم مردم وطن ما حتی در وادتا درترین نقاط هستند کما اشتیاق فراوان عنصرت
حزب و کتبخیا رایزد میاشد مانند در زرائی عملاً نشان در هم کرد روستا خیز همدگسان هستند ثالثاً "بمان اینک معهد ف
نهای حزبا ایچاد وحدت ملی سازند و پشت از طریق سارات ماعوزیجه با عا فکا مردم واجبا در ضوابط حزبی است
ودر حزب هم یکسان هستند و ترقی و پیشرفت افراد در حزب مستغلا فدا بمان آنها است .

۲- مجلس کارگران که صورت مایه ناعانتشار مییابد ویرامین سال اول در کرای خیا و مطالب و مباحثی دارد لیکن در رسن
کارگران چند ان وسوخ نمود ما ست زیرا کارگران نویسنده گان گرد اند گان . مسئولین ویا برد ست اندر کاران این
مجلس را از خود نمیدانند و لاف هیگ تنگی مشهود در این مورد بچشم مخور و اصلاح است در این باره محقق و ایمان نظر گردد .

۳- مجلس سنا خیز روستا کما هم ناعنتشار میشود و از نظر مطالب و محتوا بشتر میبوی است آفای فرد بچسرد بهرما بسق
روزنا عاطلاط کما بقدر برینجا ی در روزنا مشکوری دارد و سرد بهرما برجلسه مییابد .

۴- جملات که مویط بهخاست و تیری است ولی زیر نظر بنیاد خیزاد ارم میشود بصورت مایه ناعنتشار مییابد و کتسر
افراد با آن سروکار دارند .

مکرران و انقواب سولگ
آرشینو

۵- مجلس جوانان که هفتگی مستمر میشود و بیشتر مسائل جوانان مهربد از
۶- را د یوئلوزین (تباحثه حزبی از طریق را د یوئلوزین)

تا کون از طریق را د یوئلوزین مسائل و مطالب حزبی ترا یانی مورد بحث قرار گرفته کعدر ابتدا ای تشکیل حزب بهتسر
وهتتام انتخابات بود انشروان اخیراً " بنده و جیب بی سا بقای ۵ هنر یافته وحشی بهصفر رسیده ما ست پیشنها د میگرد و
روا . موسی حزب با هتاری تشکیلات و با سپهره کبری از کمنه های شخصی مربوط بهمانی فکری ونظری و اید کلوزینی حزبی
با تابه و تدوین برنایه های منظم حد اقل هفتتا ی در و سادت بهرامین سال دل حزبی بحث های را د یوئلوزین داشته

باشد و حتی گوشه‌هایی از اخبار حزبی آنها هم مربوط به خطبات زحمتکش و در اقتصاد و کشاورزی متعکس نگاشته و در این فرصت‌ها و بیجا حیات عصبانی و زیرا ولایت و آید بشود .

- ۱- چرا حزب رستاخیز بوجود آمد ما است ۲- ضرورت زمانی تشکیل حزب رستاخیز ۳- حزب رستاخیز چه علاقه و چه هدف‌هایی را دنبال میکند ۴- تفاوت حزب رستاخیز با احزاب سابق ایران ۵- تفاوت حزب رستاخیز با سایر احزاب دنیا ۶- تفاوت یک حزبی ایران با تک حزبی در بعضی کشورها ۷- هدف و جهت تشکیل احزاب ایران از پیدایش مشروطیت تا طلوع رستاخیز ۸- لزوم وحدت ملی در جهت اجرای اصول انقلاب و رسیدن به تمدن بزرگ
- ۹- تزجیه و تقسیم این مطلب بعد رستاخیزان رستاخیز . افراد نقش آن‌ها ان اصلی و واقع هستند . ۱۰- تشریح نقش کارکنان و توضیح این مطلب که کارکنان محل برخورد عقاید و نظرات اصماید حزب پیوسته و از این تعاملی اندازموجبات برقرارند و تنها در همین بوجود خواهد آمد . ۱۱- تشریح و تاریخ ایران از شهریور ۱۳۲۰ تا قیام ملی ۲۸ مرداد ۱۳۲۲ و پیشرفت‌های ملتشی در دوران انقلاب ضمن مقایسه با کشورهای ناامن و آشوب زده و وزیرد یک . ۱۲- تشریح پیشرفت‌های ملتشی ملی . مسائل سلطنت و ودان پهلوی .

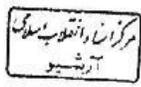
لیکن گفته میشود "فلا" و "حزب رستاخیز خیر از یک سلسله برنامها می‌نماید و تشبیه خیر از تمدن است و کارکنان حزبی هیچ نوع فعالیت چشمگیری در جهت کار مردم با آموزش مردم و با بهر صورت رفع مشکلی در بد نیستند .

موضوع اخبار کارکنان حزبی و شمارش تعدد آنها و درج خبر روزنامه‌ها نیز در حقیقت بهمان خبرتتها اکتفا میشود و در کتب یا فعالیت در بگردد و اولی هر قدر هم نیز میشود نیست . حکومت چنین وضعی در "حزب تقدیر" این فکر برای افراد بوجود آورد ما است که ضرورت تشکیل و اداره حزب با این صورت و با این شیوه است و در مجموع مردم در بگره‌های پیچیده استانی در کار و است و سایر آنها و در ولایت بوجود نخواهد آورد و به عبارت دیگر با با و در حکومت حزبی تقدیر " -

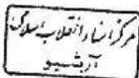
چنانچه اعتقاد مردم نسبت به لزوم در حالت خودشان در مسائل ملتشی میشود .

یک عدد افراد غیر مطلع و از همه بهترین اعتقاد با اصول حزبی هر یک صاحب مبراطاق و مشتاقند مانند این اینکه -

کترین تاریخ اسلام و هند و با مردم ای وجود داشته باشد که بشر را راجع به سلطنت بیشتر بکشاند و سایر کارکنان حزبی آنها نیز در نشریه‌های حزب رسته گردانند در رگ شتاز سرسخت‌ترین دشمنان سلطنت بود و در رشد راسیونتها شعاع مخالف میسر آید مانند .

۶- نگاهي گذر با موضوع فعلی حزب و تارخانی های موجود

در افراط و تفریط ها و از کسانیکه مسائلی حزبی وارد می‌شوند و در احزاب سابق نیز فعالیتها می‌داشتند گفته می‌شود بطور کلی کند می‌نماید و در احزاب و ستادها نیز شرح زیر می‌آید .

۱- در انتخاب و انتصاب مسئولان حزبی قاعده و مقرراتی وجود ندارد و مسئولان حزب و رؤسای آنها نیز فعالیتها می‌کنند و با چند شرایط از قبیل سابقه ، خوشنامی ، تجربه ، کاردانی ، پختگی ، دانش و بصیرت سیاسی ، داشتن درجه زمان ، احساس مسئولیت ، شکیانی و حوصله ، ادب و احترام ، عنفرا ت مردم ، علاقه و ایمان ، شناخت هدف های حزب ، انعطاف پذیری در جهت پذیرش نظرات و افکار صحیح و سازنده و اولاً خبره داشتن قدرت بیان و استدلال را به خود نسبی داشته باشند و در نظر گرفته می‌شوند و متأسفانه در انتخاب بعضی از مدیران حزبی استانها چنین صوابی در نظر گرفته نشده است تحقیق در باره مدیران حزبی خراسان و کرمانشا و غیره نشان می‌دهد که کجایی می‌شود این مقررات می‌شود و لازم است در باره کلیات آن مجدد بررسی های لازم بعمل آید .

مطالعه دقیق در باره انتخاب مسئولان حزبی در استانها و شهرستانها بویژه در شهرها و روستاها خواهد شد که در آینده از گرایشها که تاکنون بصورت مخالف و همفکرمی با برادرتنها با آن و ایجاد تشنج جلوگیری بعمل آید و حقیقت دیگر این است که در معرض انتصاب ها بصورت دستی و آشنائی و سفارش در ریه شرف حزب ایجاد و وقوع خواهد کرد که البته هم اکنون کسی که راه را رنگه جوانب حزب و کجور آشنائی را چشم بخورد فقط باها رما جمعه بهر یک از گوشه های حزب - موبد این نظریه می‌شود .

نهایی اوقات در انتخابها مطالعاتی گفته می‌شود که واقعا " زبان آراست و بد به شدد بعضی از مسئولان حزب نیز آن مطالب و گفتار را تا به حدی تند می‌نمودند برای نمونه مطالب در گردشها از طرف شخصی بنام سعید سعید می‌باشد که در جلسه کانون حزبی در شهرستان دختران مشرفه واقع در حیات بان مشرفه تا تاریخ ۱۰/۸/۶۰) و نیز گفتار آقای سعید در جلسه دولتی همان کانون که خطاب به اعضای کانون گفته است (چرا باید بدین جهت روز جمعه تعطیل خود را حرام کرده و برای تشکیل کانون جمع شوند .

و با تشکیل کانون حزبی در شهرستان ماضی تهران که در ساعت ۱۶۳۰ روزه ۱۰/۸/۶۰) انجام گرفت شرکت کنندگان این کانون اکثرآ " کارخانن ماضی مکه و در آموزش و پرورش تهران بودند در این جلسه برای انتخاب رئیس و نایب رئیس و -

منتخبی ها را می‌شناسد کرد. بدین وسیله چون خانم مهرگان بهائی رئیس دبیرستان منورآبها را نمود. ۱۰ بود که آنها انتخاب شدند. هشتاد و یک نفر از گروهی مورما انتخابات بدین سبب جسمی از فرهنگیان ناراحت شدند و میسر این را ترک نمودند و برای جلوگیری از خروج سایرین در رب سال را بستند. آنچه قابل تامل و تحقیق می‌باشد و باید به عمقا توجه فرا گیرد امکان رسوخ افراد نا با ب و نا صالح در انتخابات می‌باشد. این امر است که ناچه مسئولان تشکیلاتی حزب در سطح کشور مرتسبا و مستورا "جستجات" گانوسها ننویسد و با بطریق در مباحث گانوسها بی اعتنا باشند. اما "۱" نشود و بی اعتنا گانوسها را می‌قبول نمایند. رسا برعکس می‌تواند که این بدین برخود بود و بی این نوع افراد در امور سیاسی. اجتماعی. قدرت مستطه دارند. ابتدا از راه ابراهیم رندی و آنکه معترضین را برادر وستنی و ارادت و سپس گمراه کردن با اسفا هر بی اطلاع و کم اطلاع غرا شدند. هر اذت و نفا هر وقت و مسئولان حزبی مورد ارزتسای بی فرا گیرند و در راستما با ت رعایت نشود. لایم بتسود خندین بریزا و بجزینه بهمانند ها نشود و حتی ممکن است بهر فرهم برسند.

۲- مسئولان و دبیران حزب باید فقط کار موظف حزبی را دنبال کنند و آنها که در مقام های مؤثر و ولتی هستند با انتصاب در انتخاباتی حزبی از منافع اول و ولتی کثا میروند تا فرصت و زمان کافی برای رسیدگی و کار حزبی داشته باشند و - تعانیبها و حزبی جزو کار و تانوی بود است و دم آنان نباشد.

۳- اگر جمعیت ایران را ۳۳ میلیون نفر در نظر بگیریم و ۳۳ میلیون نفر آریا و اجد شرابله عطیت در رگا نوسها اند. اینسهم با زهم در میلیون نفر دیگر می‌مانند که می‌توانند در رگا نوسها متشکل و فعالیت داشته باشند و با توجه به اینکها مساوی گانوسها و حزبی برای شهرها کوچک. . . . . و نفروزی شهرها بزرگ تا . . . . . نفر در نظر گرفته شده معقریبا" در سطح کشور باید لا اقل هشتاد و هزار تانوس تشکیل کرد که همگی بطوریکه قیاز" گفته شد تا این تاریخ . . . . . تانوس ایجاد شدند و نواحده بین این ارقام نشان می‌دهد که باید تعانیبهای هر چه بیشتر کمتری باید و تا روز تشکیل کشور مد اعلی و د رصد ازده - میلیون نفری که گفته شد از طریق تشکیل در رگانوسها بتوانند در ارقام نفا بقان خود به تکرار در تصمیم گیری‌ها و گذر - سهم و این موضوع درست همان موردی است که جمعی با آن استناد میکنند که دولت می‌خواهد بوسیله تقلبی کوچکسلف شکر می‌آیند. را بچیل و اراد خود برقرار نماید و در رگانوسها تانوسها اعداد اما چیل بعمل نمی‌آورد.

۴- معترضین که گفته شد بسیار را چه پندره های خونخام و استخواندار و عظمت کسوا بقی روشن و سپهر پرستانها و دارند در زمانها و حزبی بنگر گفته شد مانند این موضوع سبب در لاسردی آنها و بسا برین معادله موضوع آید و خود کرد بد فاست ۵- جمعی از معاندات در ولتی نظام حزب و با دست و پا زدن معاندان و بعضی معاندان می‌گویند که با تمام آنها عمل نمی‌شود.

مرکز آریا و انقلاب سوسیالیست
آریایی

شهادت میگردد از زوید و داد و وصل نکردن اجتناب شود چه در اعیان مردم را پس اعتماد و همین تفاوتی میگذرانند .

۱- کشاورزان و روستا نشینان کشور که طبقه فصولی از نظر جمعیت بشمار میآیند در مجال حاضر مردمی شکرگزار بود تاکنون بود از مصمم قلب به شاهنشاهی مهربان و مقدسات ملی عشق میورزند و افکاری پاک و سازند دارند باید مسئولان حزبی را بشکلی بین طبقه روستا نشینان و روستای روستای از چنان افراد و انتخاب شوند که بعد در رصد مورد اعتماد و محسوس بوده و در همین حال اگر همسایه و ملاقاتند باشند چه اگر انتخاب مسئولان روستای حزب سطحی انجام پذیرد چه بسیارند اینکاری بعد و پیش از آن موجب شود که در روستای روستای افراد و بنا بر رغبته کینه و عداوت و اعتراضاتی بوجود آورد و نیز تسبیل آرام موصح معلومات روستایان با هم ترا ز شهر نشینان است و بخود را افکار آنان و حتی گمراه کردن آنان ترخواهد بود . خاصاً آنکه ضمن بصورت دست و پستان ناخواند میآیند و وارد شود . و دیگر بفرمان انقلاب و دیگر کوشش عظیمی که در پیش روید و همه را بخود وجود آورد و اولاً در همین روستایان اکثریت قابل توجهی از دانشجویان دانشگاهها و کتبیور تشکیل میدهند تا علیهمسایه و رازگاریها را برآید به مشهور روستای خود میباشند و توجه بسیار بر ضروری بنظر میسرود و در این ترتیب که روستایان یک مسئله است بود در همین حال بسیار شرف و حساس است .

۲- موضوع جوانان و نیز سازمان دانشجویان که فرا راست بزودی شکل گیرد از جمله مطالبی است که باید در این مورد از افراد و کارآزموده . متخصص و از هر جهت خوب بشناسیم و مورد اعتماد و مورد اعتماد شود .

براسته شایسته اند بعضی از روحانیان نظیر آنچه در سابق میباشند که باید همگام از اقدامات مشرفان نظیرات مخالفان را انتخاب کنند نسبت به حزب رستا خیز ملت ایران نیز بشناسیم و مخالفانست آنچه از رند که البته بین مخالفان موجب برای مردم و پیشرفت و قوام حزب نمیتواند باشد و خطرات آنجا است که اقدام کاریها و وسایل انگاریها موجب نفاق بین مردم شود خوشبختانه انباشته در مرحله کار و انضباط هضم کمبیش از همه چیز بشناسیم و مردم را در این و از این راه است که میتوانیم طی زمانی کوتاه معتقد نی که نسبت بلند شاهنشاهی را میسر است دست با هم .

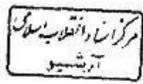
۳- نظر بر افکار عمومی نسبت به حزب رستا خیز

روحه مردم ایران بر اساس سوابق تاریخی چنان است که اقدامات خوب را بسرعت میپذیرد و اما در بدیهی که استقبال با همه ایران هنگام اعلام حزب رستا خیز توأم با چه احساسات و شوق بود و هنوز هم این شوق و فعالیت وجود دارد ولی ملاحظه میشود که گذشت زمان . وضع مردم نسبت به حزب حالت انتظار را نشان میدهد " حرارت مسئولان حزبی نیز امروزه کاهش یافته و کارها در حین جنبه های جدی را در بعضی موارد از دست داد با است .

مرکز سازمان انقلابی اسلامک
تهران

این روز در حزب خبری‌ها می‌گویند که حزب رستاخیز ملت ایران
 هستند، در وقت نا در کس هم استند و این می‌تواند
 بدلیل همان است و فراتر از آن که نمی‌خواهد دیگر
 حزب رستاخیز آن طرفی است این محبوب خوانند هم
 استقبال کرده، پس روز، البته این دلیل هم
 بین دو طرف هم به رستاخیز است چون در تمام
 اینها هم که هم محبوب خود خوانند است و خبر
 اینها در حزب است که نه اگر تمام هم یک
 شد از یک مسئله (چون ما طرف ما شده، و خبر
 آن مسئله را تقویت کرده و بنده را می‌کنند
 زمان است که هم با ~~حزب رستاخیز ملت ایران~~ عنوان
 و بی‌شکایت به اکتفا کرده است

کمیته نظام - رفیق
 ۱/۵/۵۵

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
تهران

بیتر نظر می‌دهد که «روح هست که نمی‌فراید و میگذارد»
جنب برین چیز بیشتر است داشته باشد
این حقیقت نمود که از نظر افراد مورد است هست
بعد از آنکه در همین لحاظ با هر چه هست می‌گذرد. و البته
صبر نیست - اخبار را به طور مثال می‌دانستند ولی گزارشات
همه آن ترسید و ترسیدند
نظاره در جنب هست صحبت از بیشتر است و مطالب
فرمان است ولی در عمل چنین نیست!
مشکلان فعلی جنب در کار همه چشم، نتایج اگر کمتر است
دانه و نصرت نماند اگر هر که کمتر است
در کار انتخاب شده با انجام دولت در دست است
انفایتمند ولی اگر فراموش شده، عملی بر آن است
در این قافله اگر از جنب - نصرت سلطی بیشتر بود
نام تمام این کار در اقصای جنب شهرهای سوز
می‌کنند خاسته از مردم را اگر ترسیدند در بعضی
مساله یا دولت می‌کنند ولی در تمام جنب نیست
و این است هر که نام تمام جنب گرفته در
نسخه خاسته از مردم عکس اصلی نمودند، و در کار
مردم بیشتر بود اگر هر این جنب مطالب مردم با
یادداشت می‌کنند

توضیح الیهامی و ادار

الیهامی جنب زیر نفی نام ه ششم ادار میزد که مع الیهام
درهم دلا سے ایترا شفایت دلا سے مستحان جنبی از دفع
به مال جنبی که در دهه سے ادارکن جنبی سیار
تعلیق هسته و جنب از دفع مال ، اشتباه میزد که از
دفع جنبی قرار ندارد

مرکز انوار نقیبه سول
آرشیو

۷- آنقدر سیال

بکار یک آنقدر سیال از مع کدر فوض نهانته و تنها در زمان
جنب سے سخانی در معاد آنقدر سیال به قرار است اول عنصر
در دلا سے نسبت به این از کوشش نشد و جردای
آن دلا سے آنقدر سیال تدبیر در دلا سے اول
شخصان گویا نسبت و چون سائل آنقدر سیال
یک ایام جنبی است هر قدر در قبیل مکه کنار آنقدر سیال
آنقدر سیال دلا سے تا فیشرفه ، سعادت بخا ایداد
حنا یعنی محمود و تقای که معام از ایداد

آنچه از نصبت اور جنب آن جنب دوزر الیهام
به نادر فام انوران که از آنقدر سیال که از آن موقوف
گویید به ایام جنب سے تمامی از آنرا عجیب اهرس
انته است و اخلاطه فضا از روت و نالسی از

اینکه در ادب ناسیر و جنب بهر راه بکند از روز قیامت که
دل اینک بجز عهد صد ساله که سیر آنرا قیامت می خوانند

۵ - شرح نظارت داورین

فصلت این شرح نیز است برین امر گفته اند
نظارت داورین منظور از آن امر است که در وقت
وجوب بیست و دو روز است و در بعضی است که در
وقت است که در آن روز است و در بعضی است که در
است که در آن روز است و در بعضی است که در
مردود است که در آن روز است

باید که در آن روز است و در بعضی است که در
در آن روز است و در بعضی است که در
در آن روز است و در بعضی است که در
در آن روز است و در بعضی است که در
در آن روز است و در بعضی است که در
در آن روز است و در بعضی است که در

شد این فریاد را پس پستانها ، خانه‌ها بصیرت فریادها در دهان
 در آن اماره عرض گرفته اند و بعد فریاد نیست که تا زمانی این
 قبیله ازاد در پیش استخوانها در نظر این قرار دارند بعد است بگویند
 صدمه این ایستاد کنند - خانه‌ها در جرم شده این چنین افراد را
 نیست - بعد از این فریاد می‌تواند که کند و با است این قبیله
 افراد که با رابطه که این است که گمانه شده اند ، برکت شکرند

مرکز انار انقلابی
 آرشیدو

۲- شغل ابرو قلم

لذت این کار این است که همه زاری ابرو که منع از فریاد کرد و به است
 این که شعله آسایش است در کتاف از اندکی ابرو است . ابرو است
 سرور می‌آید .

در بعضی از ابرو بسیار بسیار است که در آن حالت ابرو
 کشته می‌شود بسیار ابرو است
 ابرو هم در آن است و هیچ شکل ندارد از آن ابرو است
 که در این صورت گمانه می‌کند از آن ابرو است که در این ابرو است
 قبیله است

در ابرو هم در آن است و هیچ شکل ندارد از آن ابرو است
 که در این صورت گمانه می‌کند از آن ابرو است که در این ابرو است
 قبیله است
 ابرو هم در آن است و هیچ شکل ندارد از آن ابرو است
 که در این صورت گمانه می‌کند از آن ابرو است که در این ابرو است
 قبیله است

- ۱۳ - تاریخ با ۱۷,۷۷۷ ثبت شد ۱۱۰ - مادری
- ۱۴ - بستر با ۱۱,۱۵ " " بستر
- ۱۵ - سورول پتید با ۷۹,۵ " " مادری
- ۱۶ - سینه برفی با ۷۸,۲۷ " " بازرسی
- ۱۷ - کوس با ۷۵ " " بازرسی
- ۱۸ - پانچت (تنگ) با ۷۱,۱۴ " " مغز
- ۱۹ - پن آریلین شری با ۵۷,۷ " " مغز
- ۲۰ - سورول با ۵۵/۲ " " مغز
- ۲۱ - چرین با ۵۱,۹۳ " " بازرسی
- ۲۲ - پن سر با ۲۸,۷۵ " " بازرسی
- ۲۳ - سور با ۲۶,۴ " " بازرسی
- ۲۴ - سور با ۲۶,۳ " " بازرسی
- ۲۵ - سور با ۲۶,۴ " " بازرسی

تاریخ ثبت شد ۱۱۰ - مادری
 سورول پتید ۷۹,۵ - مادری
 سینه برفی ۷۸,۲۷ - بازرسی
 کوس ۷۵ - بازرسی
 پن آریلین شری ۵۷,۷ - مغز
 سورول ۵۵/۲ - مغز
 چرین ۵۱,۹۳ - بازرسی
 پن سر ۲۸,۷۵ - بازرسی
 سور ۲۶,۴ - بازرسی
 سور ۲۶,۳ - بازرسی

مرکز آشنایی و تحقیقات
 آرشید

قوتی بیگانه را که عفری و رانده به کمدار اوزار که در سطح کوه
 عفری قرار دارد و در منطقه ای که به نام کوه کنگر
 گفته می شود که از نظر ارضی و جغرافیایی در استان کردستان
 و شهرستان سنندج که در حدود نواحی غرب و ابراهامی در نواحی
 قریب به فاصله ۱۰ کیلومتر از کوه کنگر واقع شده
 و در ارتفاع ۱۰۰۰ متر (۳۰۰۰ فوت) از سطح دریا قرار
 دارد و ارتفاع بسیار نامرتبی و در حدود ۱۰۰۰ متر از سطح دریا قرار

مرکز استان و انقلاب اسلامی
 آذربایجان

- ۱- فراموشی کمان تا ۱۸۵ (تعداد در حدود ۱۰۰)
- ۲- پستان کمان تا ۱۴۹,۸۵ " در حدود ۱۰۰
- ۳- کمان تا ۱۴۹,۸۵ " " "
- ۴- کمان تا ۱۴۷,۸۵ " " "
- ۵- کمان تا ۱۳۷,۸۸ " " "
- ۶- کمان تا ۱۲۷,۳۴ " " "
- ۷- کمان تا ۱۳۷,۰۰ " " "
- ۸- کمان تا ۱۲۵,۰۰ " " "
- ۹- کمان تا ۱۲۵ " " "
- ۱۰- کمان تا ۱۱۹ " " "
- ۱۱- کمان تا ۱۰۲,۵۰ " " "

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

بسیاری که در آنجا معراج شده اند از آن خطاب است (بر اساس)
بزرگان ایران علمای - خدمت شکر - خدمت ارجمند
ترازیک و نامین مکتوب بر افکار و فکانه ادوات
که در این موارد کثیر تغییر حاصل شده

در سالهای گذشته در خواص سوادان این کشور که از آن
در مشیتها اوجهای نیز حاصل شده است هستند، عازبه است
اگر بماند

در این کتاب که در دستهای او در این کتاب که در دستهای او است
که در این کتاب که در دستهای او است

در این کتاب که در دستهای او است
که در این کتاب که در دستهای او است
که در این کتاب که در دستهای او است

که در این کتاب که در دستهای او است
که در این کتاب که در دستهای او است
که در این کتاب که در دستهای او است

نمادها: آرم هفت میزبان که زمین را در قبضه خود دارند
در یک طرف بیان باشد که کند، پسند دایره امر علی حقیقی ۱۱۱
که در زیر: بیع آن عمل بدست می آید:

۱- صفت نیریت و علمت رنگی اگر ستان این است که
دانشگاه

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۲- به قولی: خواته بخار از آن که میبرد در آن وقت
آنها است.

۳- در علمه های که: افعال از آن وقت ستان این است که
نمات دارند و از عمل خبر نیست.

۴- نارسایی در امر آخر است.

۵- علم درجه دیگر و در آن طرف بار نام لغوی که بعضی
از آن هستند در آن هنگام و این وقت بر آن
در علمه هستند.

۶- در وقت خاتمه آن زمین در امر انعقاد ستان این

نمادها: در هر صفت در آن زمان و در هر صفت
در جایگاه آن است که یک نوع صفت در هر یک از آن
فردان ستان وقت در صفت با از عمل دیگر عمل می آید
ناراضی است و این صفت یک نوع است که در
بدن است یا در هر آنکه در احوال دیگر است.

گفت: «تا آنکه آنکس حرکت جنب کند و نارسا گردد است تقیر
و نماند تا فرود خردستان»

در مغز که سینه قبضه که از انزال به نرسد تا که در وقت قاعدگی
سختی در وقت که آن جنب از آن دریافت، و لذای چند مرد است
و برای فکر گرفت که این آنرا سبب نبرد است

مرکز انزال و انقباض سگ
آرشیدو

- الف - قیام مستردان فری ندر و غزاد است که
- ب - قیام اعراض از نرسد نرسد در وقت بی تقوی زن مرد
- پ - در وقت هر نرسد نرسد در وقت که نرسد در وقت
- ت - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ث - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ج - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ح - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- خ - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- د - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ذ - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ر - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ز - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- س - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ش - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ص - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ض - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ط - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ظ - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ع - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- غ - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ف - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد
- ق - لذت از نرسد نرسد لذت نرسد

طریقہ قابلیت جنب رضایہ در قسمت از مختلف جنس : جنب از جنس
در وقت احوال و خفا ، شیخ از اساتید :

۱- دینمانه جنب رضایہ

دینمانه جنب تحت بیعت هرگز جناب الیوم شایع در حال صاف
السریر که از وقت دیگر جنب (اجماع) مورد امارت کند ، عیناً و مطابق
دینمانه طبیعت احوالی - از جنس و خفا یا نیز زیر نظر امارت
احد یک نوع قدرت امارت است .

۲- تشیکات جنب

مرکز انوار انقلاب اسلامی
آرشیو

۱۴۴۴ ایام است و تقابلی که در ار تشکیلاتی جنب وجود دارد ، در این
تشک این شضم جنس ، خالیج بیشتر و بیشتر از سایر است و خفا
جنس دارد .

دین تشکیلات که سازنده جنب در سطح گذر ، تشکیلاتی که در
جنس ، ایجاد تق و هماهنگی در اول تشکیلاتی ، تقویت در ایجاد وحدت
در اول تشکیلاتی از طریق جاذبه جنس ، انضام و سطح در سطحی انطو
در اول تشکیلاتی است و بهر جنب انطو در سطحی در اول تشکیلاتی
در اول تشکیلاتی است که در اول تشکیلاتی جنس است که در اول تشکیلاتی
در اول تشکیلاتی است که در اول تشکیلاتی جنس است که در اول تشکیلاتی
در اول تشکیلاتی است که در اول تشکیلاتی جنس است که در اول تشکیلاتی

[شماره‌ی سند ۸۲]

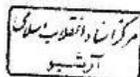
[بولتن شماره‌ی ۲۹۱۹ درباره‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران در شش ماهه‌ی دوم ۱۳۵۵]

سپهری

تاریخ ۲۰/۱۲/۷۲

شماره ۲۹۱۹

بولتن: همه‌ان ازان به ۲۰/۱/۷۲ تا ۲۰/۱۲/۷۲

درباره: سازمان رستاخیز ملت ایران

این بولتن شامل ۶ برگ است

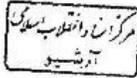
سپهری

بهرت و خدمات

ردیف	موضوع	صفحه
۱-	مقدمه و تاریخچه	۳
۲-	ارکان و سازمان	۵ تا ۳
۳-	قدرت و امکانات	۶ تا ۵
۴-	فعالیت	۱۱ تا ۶
۵-	تجهیزات و انتشارات	۱۲ تا ۱۱
۶-	میزان نفوذ	۱۲
۷-	نظرسنجی و مقایسه	۱۲

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

و نمایندگان کنگره به پیشنهاد می شود .

(۲) شورای مرکزی - هر سال یکبار با شرکت نمایندگان شوراهای بخش و شهرستانستان
راستان تشکیل و اعضای آن برابر آئین نامه ای که به پیشنهاد و بزرگ به تصویب هیئت
اجرائی عرضه انتخاب می شود و وظایف شورای مرکزی عبارتست از :
اطمینان نظریه تصمیم گیری درباره امور که از طرف بزرگ یاد لتر سیاسی ارجاع می شود
انتخاب اعضای هیئت اجرائی از بین اعضای خود رسیدگی به امور شوراهای و تصویب
آئین نامه های انتخابات داخلی حزب .

(۳) هیئت اجرائی - هیئت اجرائی مرکب از بزرگ ، لایم مقام های بزرگ کل
و دو نفر اعضای شورای مرکزی می باشد و حداقل ماهی یکبار تشکیل جلسه می دهد
جلسات فوق العاده بدعوت رئیس یا درخواست بزرگ و یا به تصمیم حداقل ۳ نفر
از اعضا تشکیل می شود وظایف هیئت اجرائی عبارتست از : نظارت بر اجرای مصوبات
کنگره و تصویبات شورای مرکزی ، تصویب آئین نامه ها ، تعیین حداقل و حداکثر
تعداد اعضای کابینه و شوراهای حزب و همچنین نسبت نمایندگان هر عوارض شورای
بالاتر در جلسه مورخه ۳۰ / ۱ / ۶ هیئت اجرائی حداقل اعضای کابینه ، و حداکثر
۱۰۰ نفر تعیین می شود تصویب قرار گرفته است (اطمینان نظریه تصمیم گیری درباره امور که
از طرف بزرگ یاد لتر سیاسی ارجاع می شود و انتخاب ۵ نفر از بین اعضای خود شورای
صمیمت در دفتر سیاسی به پیشنهاد و طرح مسائل مورد نظر دفتر سیاسی و رسیدگی
و تصمیم درباره دستور کار کنگره ، تعیین کمیته های تخصصی نظیر بررسی مسائل
طبی و بررسی ، بررسی و اطمینان نظریه درباره نامزد های انتخابات و تعیین و تشکیل
کمیسیون نظارت که وظیفه آن نظارت بر کلیه امور حزب است (این کمیسیون
در حالت و وظایف اجرائی مسئولین حزب را ندارد و گزارش خود را به هیئت اجرائی
تسلیم می دارد) و تصویب بودجه و تمدد اسازمانی به پیشنهاد و بزرگ و تعیین
حسابرس .

(۴) دفتر سیاسی - دفتر سیاسی از نخست زب بوده ای "وزرا" (به تشکیل نخست وزرا)
یک نماینده و یک از مجلس شورای ملی ، یک نماینده و یک از مجلس سنا و رئیس هیئت
اجرائی / . . .

۱۹۷۷ سالین باصهیت ۰۴۸۴۰۸۹ نفرکه از این صده ۰۰۸۶۳۸ (مغزین ۰۱۲۴۴۰۱) نفر
مردی بانه تشکیل داده است .

ب- قدرت مالی - بودجه حزب رستاخیزیت ایران در سال جاری مبلغ / ۴۱۴۱۲۲۶۰۰۰
ریال در برده صوم کشور برآورد و تا این صده است بودجه سال آینده آن مبلغ ۰۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
ریال در برده سال ۲۰۳۶ ناهفتاهی کشور منظور شده است .

۵- فعالیت

حزب رستاخیزیت ایران در طول ششماه گذشته فعالیت عامی خود را ادامه داده و سعی
ان برگزاری کنگره بطور مسیبتا موسی از تشکیل و تدوم کارکارتها کاسته شده است و کرد اند که
چدید حزب سرگرم بررسی و اندام و مرورد نحوه ارائه فعالیت حزب بوده اند و امید دارند
از اوایل سال آینده فعالیت آنها را بشده نماید بطوریکه تمام فعالیت های حزب
در ششماه گذشته شرح زیر شده است .

الف- بطور انجام انتخابات انجمن های ملی و شهرستان و شورای آموزش و پرورش -
طیله ای که در تاریخ ۲۳ مهرماه سال جاری در سراسر کشور برگزار گردید و دستورالعمل های
از جانب حزب به استانها و شهرستانها ارسال که در آن لزوم برگزاری هرچه بهتر انتخابات
نکند و سفیران حزب در سراسر کشور از حالت های بی رویه و انجام اختلاف های بزرگ
انتخاباتی برحذر شده اند . انتخابات مذکور نیز ۲۳ مهرماه سال جاری با شرکت حدود
۲۰ هزار نفر اطلب برگزار و شش هزار نفر نمایندگان مردم در انجمن های ملی و شوراهای -
آموزش و پرورش طبقه ای انتخاب گردیدند .

ب- بر اساس آفیه صوب هیئت اجرائی وقت حزب مذکور انتخابات اعضای شرکت
کننده در دومین کنگره این حزب در دو مرحله انجام . مرحله اول از مهر تا فروردین
وسله کاندیدهای حزب انتخاب در مرحله دوم ازین نمایندگان منتخب کاندیدها را بخت و
سایر نقاط کشور ۰۲۰۰ نفر جهت شرکت در دومین کنگره حزب انتخاب گردیدند .

پ- جهت برگزاری دومین کنگره حزب مذکور هیئت کمیته ب تشکیلات و تدارکات و روابط
مردی و تشکیلات و دبیرخانه و برنامه ریزی جلسات کنگره و بهداری و امداد و حفاظت و
تشکیل که این کمیته ها زیر نظر شوراهای متشکل از ۱۰۰ تن اساس هیئت اراکلیسی

حزب / ۰۰۰

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

سری

-۴-

مرکز اسرار انقلاب اسلامی
تهران

حزب و نظامت حزبی به انجام وظیفه پرداخته اند .

تا به ظهور برگزاری مرحله دوم انتخابات امسای شرکت کننده در کنگره دوم حزب
و همچنین صد روزگارت سیاسی برای امسای شرکت کننده دستورالعملی از جانب
حزب رستاخیزت ایران بکلیه استانیها و شهرستانها صادر که براساس آن طرزگردید میسود
مسئولین حزب در استانیها باقی امسای و شخصیات کامل منتخبین کانونها را در خلاصی
ثبت که با استفاده از این شخصیات کارت شناسایی برای امسای شرکت کننده در دو مسین
کنگره این حزب صادر گردد .

ت - دومین کنگره حزب رستاخیزت ایران در ساعت ۱۰۰۰ روز ۲۰/۷/۴۰ شاهنشاهی
با شرکت ۴۰۰ نفر از نمایندگان منتخب کابینه ای حزبی و ۶ هزار نفر نمایندگان انجمن
های ملی و ده ای ارتباطات سلطنتی در سالن ۱۲۰۰۰ نفری مجیدیه ورزشی آریا به
پایام انجمن صحت همایین شاهنشاهی آریا مبرراتیاج گردید . این کنگره که جلسیات
آن تا پایان روز ۳۰/۷/۴۰ شاهنشاهی ادامه داشت ضمن بررسی وظایف رستاخیزت
گزارش آقای امیر عباس همدانی نخست وزیر و بیژن وقت حزب مذکور در زمینه واسطه
این حزب را در مواردی اصلاح و در پایان با اذعان جمعی از اعضای حزب در خصوص
کل جدید حزب رستاخیزت ایران باحد و قطعنامه ای بکار خود پایان داد .

بهترین تصمیماتی که در دو مسین کنگره حزب بطنکی بود بر اینست که این حزب داده شده و مورد
تصویب قرار گرفته است بشرح زیر ملاحظه شود .

(۱) بارانگاری دوم اصل سوم منشور با واداری حزب (انقلاب شاه و ملت) به صورت
زیر اصلاح شده است .

* انقلاب شاه و ملت که تکیه گاه اصلی آن دفاع از ایران و سیاست مستقل ملی است
در ششم بهمن ۲۰۳۱ شاهنشاهی با ارائه و تصویب منشور اصل آغاز شد و با اصول دیگری
که بهشتای زمان بدان افزوده شده و معتبر بنا بر بهشت های بیرون جهان ملی است
و بهشت سبب دفاع از ماضی و فلسفه آن از بهترین و طایف و فرائض هر ایرانی است .

(۲) تصمیم دوم بعد از بحث انقلاب شاه و ملت است که یک اصل پیشتر زیره اصول
منابع حزب اضافه گردیده است :

دفاع ...

سری

* دفاع از ایران و سیاست مستقل ملی - دفاع از ایران و سیاست مستقل ملی برقرار زمان
و تاریخ و مافوق اصول انقلاب است زیرا تا ایران نباشد هیچکدام از اصول اندک-حلاب
مکمل نخواهد داشت و قابل اجرا نخواهد بود *

حسنا تصمیمات مهمی که در جریان برگزاری کنگره حزب در اساتانه حزب مذکور داده
شده و مورد تصویب قرار گرفته شرح زیر است :

- (۱) پیروچپ تصمیماتی که در ماده ۲ اساتانه داده شد از این پس اعضای ششوی
مرکزی و هیئت اجرایی و دفتر سیاسی خود بخود عضویت در کنگره را ندارند .
- (۲) پیروچپ تصمیماتی که در ماده ۱۱ اساتانه داده شد از این پس رسیدگی به صلاحیت
نامزد های انجمن های ملی بهای هیئت اجرایی به شوراها محول شده است
و نامزد ها در محل تعیین و اعلام نمیکردند و هیئت اجرایی فقط پیشنهادات واصله رسیدگی
خواهد کرد لیکن رسیدگی به صلاحیت نامزد های مجلسین کماکان بعهده هیئت اجرایی-
خواهد بود .

ج - دفتر سیاسی حزب رستا خیز ملت ایران در زنجیر ماه گذشته جلساتی بشرح زیر
تشکیل داده است .

- (۱) اولین جلسه دفتر مذکور در تاریخ ۱۰ / ۱ / ۳۵ تشکیل شد که حضور آقای امیر عباس
نیره انتخابات اعضای شرکت کننده در دومین کنگره حزب با حضور آقای امیر عباس
نیره نخست وزیر بود همگرا وقت حزب در محل نخست وزیری تشکیل که در این جلسه
مردم با مربوط با انتخاب اعضای شرکت کننده در کنگره مذکور و انتخابات انجمن های
ملی و شورای آموزش و پرورش منطقه ای مورد بحث و بررسی قرار گرفت .

(۲) دومین جلسه دفتر مورد بحث در تاریخ ۲ / ۱۰ / ۳۵ شاهنشاهی با حضور
آقای امیر عباس نیره در ساختمان نخست وزیری تشکیل که در این جلسه
فعالیت های حزب در سال جاری مورد بررسی واقع و گفته شد بین حزب و دولت
و مجلسین همکاری بیشتری ایجاد خواهد شد .

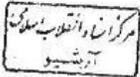
(۳) سومین جلسه دفتر سیاسی حزب مذکور در تاریخ ۲۰ / ۱۱ / ۳۵ شاهنشاهی
تشکیل که در این جلسه آقای امیر عباس نیره نخست وزیر و همی صفویان مسلمان
بر در چه سازمان بر نامه بود چه با تفصیل در مورد بود چه سال ۲۵۲۶ سن گفته اند .

۰۰۰ / ۴

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
آرشینو

سری

-۹-

۱ - هیئت اجرایی حزب رستاخیزت ایران در شانزدهم ماه گذشته جلساتی به شرح زیر تشکیل داده است :

(۱) اولین جلسه هیئت اجرایی در شانزدهم ماه گذشته در تاریخ ۳۵/۷/۲۰ با حضور آقای امیرمیرزا میرزا ابوالحسن زینبوردی بزرگ وقت حزب مذکور و نیز است چندید آموزگار بزرگت کشور تشکیل که ضمن بحث پیرامین مرحله دوم انتخابات اعضا و حرکت کننده در دو زمین کنگره حزب کمره ویژه ای را با حضور سید شیراز کانی و سید سید اسحاقان حزب نمود تا پس از بررسی این نقرات لغت این نقرات آمده در دو زمین کنگره حزب ارائه شود .

در این جلسه جزئیات برنامه برگزار در دو زمین کنگره حزب مورد بررسی و این آرم و رسمی حزب رستاخیزت ایران لغز مورد تأیید و تصویب این هیئت قرار گرفت .

(۲) دومین جلسه هیئت اجرایی حزب مذکور در تاریخ ۳۵/۹/۷ با حضور چندید آموزگار بزرگ و سید سید ابوالحسن زینبوردی بزرگ حزب رستاخیزت ایران و نیز وقت این هیئت در سخا حاکمان مرکزی حزب تشکیل و در این جلسه احمد قیاسی نخست رئیس جدید هیئت اجرایی و در روز نازل عالیتری بود کنگره تمام معتمد و بهیچون آهنگاری جدید و دفتر محاسباتی انتخاب و معرفی گردیده .

همان آئین نامه کانیها با این فرضیه که حد نصاب اعضا را کانیها تعیین کنند . . . و بعد اکثر . . . نقرات مورد تصویب این هیئت قرار گرفت .

(۳) سومین جلسه هیئت اجرایی طرف نشیانه گذشته در تاریخ ۳۵/۱۰/۵ با حضور چندید آموزگار بزرگ و سید سید ابوالحسن زینبوردی بزرگ حزب رستاخیزت ایران و در این روز همایون قائم مقام بزرگ (در این روز همایون در جلسه سیزدهم ۳۵/۸/۲ که از جانب جناح پهنسوز تشکیل گردیده بود بهیئت قائم مقام بزرگ معرفی گردیده بود) و احمد قیاسی رئیس این هیئت تشکیل و گفته شد اعضا هیئت اجرایی نمی توانند در رستاخیزت شرکت و عضویت ها را اجرایی داشته باشند عضا در این جلسه آئین نامه نقرات و سازمان تازه حزب مورد بررسی و توجیه و تشکیل قرار گرفت .

(۴) چهارمین جلسه هیئت اجرایی حزب مذکور در تاریخ ۳۵/۱۱/۲ با حضور چندید

آموزگار بزرگ . . .

سری

آمیزگان زیرشاخه بود بزرگ حزب مذکور تشکیل گردید و آنرا نام جدید «سراهای حزبی» را
مرد نسبت فرار داده و کمیته را «مجلس» مضاف منوط به مسکن و کتای ویزی نموده
است .

ح - در مراسمی که بنا به مناسبت آغاز سال تحصیلی ۳۶-۳۵ در دانشگاه مبارک اطمینان
همان شاهنشاهی امپراطوریا حضرت فرخ و جلوی سپهانیان ایران در سال ۱۲۰۰ /
شیراز مرکزی سازمان دانش آموزان وابسته به حزب رستاخیز ملت ایران به پیشکام مبارک
طرح نامه باریانند .

خ - در جلسه ای که در تاریخ ۲۵ / ۸ / ۳۵ از جانب جناح پیشرو تشکیل گردید چندین
آمیزگان بزرگ حزب رستاخیز ملت ایران در ایونت همانند بیروزنامه آندگان را بعنوان
نام تمام حزب مذکور معرفی نمود و در این جلسه عبدالمجید مهدی و وزیر مشاور و سرپرست
سازمان برنامه بود چه نیز بعنوان همکارانگه کننده جناح پیشرو انتخاب و سرپرستی
شد .

د - در اجرای اوامر مطاع اطمینان همانین شاهنشاهی آزادی سیریکام دروهای و سر
آمیز و پیشرو و بزرگه لزوم آمیزش ملی فرهنگیان و دانش آموزان در سطح کشوری
حزب رستاخیز ملت ایران با همکاری وزارت آمیزش و تربیت ۶ سازمان آمیزش ملی در شهر استانبول
کرمان ، اهواز ، کرج ، ساری ، گرگان و مشهد برگزار نموده است .

ذ - تهیه و تنظیم فلسفه انقلاب ایران بر اساس دیالکتیک که در اجرای اوامر مطاع
طرح نامه توسط سی نفر از افراد پیشرو مطاع که توسط آقای اسرارها سر عهد انجمن و سر
انتخاب شده بودند با بیان حالت و شرایط و سبب ذاتی آن در شهرهای در مرحله اندیشه های
رستاخیز " ارگان تئوریک حزب " منتشر شد .

و - حزب رستاخیز ملت ایران در اجرای اوامر مطاع حضرت همانین شاهنشاهی آزادی سیریکام
مبنی بر جلوگیری از مباحثات در صحن کثیره و رفع تنگناها و بناد و محیط محصولات بیروا کسر
تربیح و اجرای قطعنامه کنفرانس ارزشهای انقلاب آمیزشی را مسرعه تعیین طیل ناقصام
مادون بعضی از طرح های عراض و بالاخره تشکیل کمیسیون شاهنشاهی که در شانزده هم

شاهنشاهی

مرکز سازمان انقلابی بزرگ
آمیزش

سری

- ۱۱ -

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
آرشیو

آنها در سال جاری شرکت در هیئت است. جلساتی با حضور نمایندگان طبقات مختلف مردم تشکیل داده و نظریات حزب مذکور از طریق کانالها، نشریات و مراجع حزبی در دسترس همگانی گنجانده شده است. همکاری گنجانده شده در هیئت و روشن شدن اصناف کانالها را در اختیار این کمیسیون قرار داده که بهمن منظور دستورالعملی از جانب حزب رستاخیزیت ایران در تاریخ ۳۵/۹/۲۹ شایسته‌ها به استانیات و شهرستانها صادر گردیده است. فضا حزب منبر هفتی مرکب از ۲۳ نفر از طبقات حوزی راه استانیات و شهرستانها اتمام تکلیف عالی بنظر اجرا فرمان همایش در شهرستانها تکمیل شده است.

۳- حزب رستاخیزیت ایران بنا به پیشنهاد سال شایسته‌ها در دو مان پهلوی و همچنین نزدیک است دیگر امهات طی وسیله در تهران و شهرستانها مراسمی برگزار نموده است. ۴- بنا به صورت حزب سوسیالیست کشور بودان هیئت منبر هفتی در کشور و به صورت کلی از جانب حزب رستاخیزیت ایران بنظر شرکت در مراسم برگزاری کنگره اتحادیه سوسیالیست کشور که به خاطر موضوع منعت مسافرت این هیئت از تاریخ ۳۵/۱۱/۲۹ الی ۳۵/۱۱/۱۶ بطول انجام داده است.

۵- در تاریخ ۳۵/۱۱/۷ ادوار گردید به میزبان حزب کمونیست کشور و هیئت استانیات تهران وارد و در طول اقامت خود در ایران به حضور شاهنشاهی آنها به صورت فریاد و مطالبات ملکی از جمله آزاد سازی سرزمینها، آزادی بی پروا و مستقیم آزادی روزگاری و بهر حال حزب رستاخیزیت ایران ملاقات و مذاکراتی فیصله آورده است.

۶- در هیئت های اطلاعیه‌ها در تهران شایسته‌ها آنها منبر هفتی و طایفه و برنامه های حزب رستاخیزیت ایران در مساجد مختلف له با امیر طاهری سرد پیروز زاده کیهان در جلسات ویژه حزب مذکور در بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

۵- تبلیغات و انتشارات

امیر تبلیغات حزب رستاخیزیت ایران را روابط عمومی حزب که زیر نظر شاه روابط اجتماعی است انجام خواهد داد و در حال حاضر به وسیله نشریات زیر انجام میگیرد.

الف- روزنامه رستاخیز - این نشریه از تاریخ ۲۵۴۴/۲/۱۴ شایسته‌ها بنظر پیروز زاده

صحبها / ...

سری

سپهبدان

- ب - مجله رستاخیز روستا - این نشریه بصورت ماهیانه منتشر می‌شود و اولین شماره آن در تاریخ ۲۵۲۴/۲/۱ شاهنشاهی منتشر گردیده است .
  - پ - مجله جوانان رستاخیز - این مجله بطور هفتگی منتشر شده و اولین شماره آن در تاریخ ۲۵۲۴/۲/۲۵ شاهنشاهی انتشار یافته است .
  - ت - نشریه رستاخیز کارگران - این نشریه حاوی مطالبی در زمینه های امر کارگری و آرزوی سیاسی کارگران می باشد و اولین شماره آن در تاریخ ۲۵۲۴/۱/۲ شاهنشاهی بصورت هره ایلیکبار منتشر گردیده است .
  - ث - اندیشه های رستاخیز - این نشریه هر سه ماه یکبار منتشر می‌شود و اولین شماره آن در تاریخ ۲۵/۵/۱ شاهنشاهی انتشار یافته است .
- مستاد ریاضت صوبی حزب مذکور در نشریه گدشته گزارش آقای امیر عباس حیدر است و نیز در بزرگ سابق حزب رستاخیز طاعت ایران را که جهت بررسی به دو من کنگره محسوب ارائه شده بود و همچنین متن هموس لکسه انقلاب ایران را بصورت چپ و منتشر نموده است .

۱- سازمان

حزب رستاخیز طاعت ایران با بهره گیری از هیئت عاملین فرموده و رسوا سرگشته و رخصال سازماندهی طاعت ایران بر عهده راست بین طایعات مختلف دارای نفوذ می‌باشد .

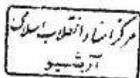
۲- نظم و انضباط

حزب رستاخیز طاعت ایران در رشت ماه اول سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی بعلت در پیش داشتن انتقادات ایجاد شده ملی و سپس تهیه مداخلات برگزاری دو من کنگره حزب دارای فعالیت‌های نسبتاً وسیعتری بوده است . در نیمه دوم سال پس از برگزاری کنگره فعالیت‌ها تا حدی با آرامش‌های نسبی تأمین گردید و کف می‌نموده است و مقامات جدید حزب سرگرم انتخاب عدولین تازه سازماندهی ارتقاءهای حزبی بوده اند و امید دارند در رشت ماه اول سال آینده که انتخابات مربوط به روستاها ی حزب در پیش است فعالیت‌های حزبی شدید شود . در فعالیت‌های جناح‌های حزبی در نیمه دوم سال نسبت به نیمه اول سال تغییر محسوس حاصل شده و در همین جنبه با فلان چشمگیری نداشته و تقاضای اندک نظر مؤسسه یی در حزب ایضا نمایند .

مرکز استان انقلاب اسلامی
رشت

[شماره‌ی سند ۸۳]

[بولتن شماره‌ی ۱۴۱/۲۵۵ درباره‌ی وضعیت حزب رستاخیز در مجلس شورای ملی]

تاریخ ۱۳۷۲/۲/۷

شماره ۱۴۱ / ۲۵۵

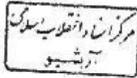
بولتن : _____

درباره : وضع مجلس شورای ملی

این بولتن شامل ۲ برگ است

Handwritten notes and signatures, including a stamp that reads "مجلس شورای ملی" (Islamic Consultative Assembly) and "بجایزه" (Award). The text includes phrases like "این بولتن شامل ۲ برگ است" and "وضع مجلس شورای ملی".

۲۲۶-۲۱۸

یونینال رویدادهای اخیر ناشی از ادامه سیاست گسترش هرچه بیشتر نفای سیاسی کشور ، محیط دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی که یکسال و چندماه بیشتر بمیان آن باقی نمانده نیز نسبت تاثر این شرایط واقع و بررسیهای صورت گرفته در چند هفته اخیر بمیانگ این واقعیت است که نمایندگان دوره کنونی مجلس شورای ملی علیرغم برخورداری از برکات و مواهب انقلاب شاه و ملت و ترجمه بدین حقیقت که راه یافتن بمحافل ملت حتی برای بسیاری از آنان نمیتواند تصور غیرممکن و آتیور گنه انتظار حیرت نتوانستند بنوعیده خطیر ملی خود جمامه عمل ببوشند و در شرایطی که سیاست های خارجی هر روز بمنوای شبه تشوئات ملی ما دست به تحریکات جدید میزنند ، عدم وجود یک کادر فوری و سازمان دهنده در مجلس شورای ملی عملاً مانع از آن شده است که اکثر نمایندگان بتوانند در جبهه های مشکل و سازمان یافته آچمان که نایسته عصر رستاخیز است از بزرگترین سنگر ملی کشور این قبیل تحریکات را بلخوبی پاسخگو بمانند .

بطور کلی اوضاع داخلی مجلس شورای ملی بشرح زیر کاستخفا میرسد :

۱- نحوه مدیریت رئیس مجلس :

نمایندگان مجلس شورای ملی غالباً از نحوه برخورد ، روحیه خشک و غیر قابل انتطاف میدالمرایسی رئیس مجلس شورای ملی بنشدت ناراحت و ویرا فردی مستبد ، خودخواه و بی توجه به نظامیسات وآیین نامه های داخلی مجلس میثنا بند و عقیده دارند در حالیکه نمایندگان مجلس برای مواجه شدن با برخی از مسائل روز نیاز به توجه و ارشاد دارند تا بتوانند بنابه مصالح ملیکنی در آن راه گام بردارند اما بندرت دیده شده است که رئیس مجلس در این خصوص ملاحظه ای از خود نشان دهد . نمایندگان اظهار میدارند نامبرده نه تنها در انتظاریات داخلی مجلس و کمیسیون های مربوطه ، صراحتاً دخالت نمیکند ، بلکه اعضای هیئت های پارلمانی را که برای بازبید از کنترهسای مختلف در نظر گرفته میثوبند شخصاً و بدون مشورت با نمایندگان انتخاب و در این امر هیچگونه ضابطهای را مورد استناد قرار نمیرهد و این رنجش زمانی شدت مییابد که نماینده ای برای چندمین بار باین سفرها اعزام یا اینکه نماینده ای با برخورداری از حمایت کامل رئیس مجلس برای گردش به مسافرت خارج از کشور میثوبد ولی پس از مراجعت میثالی بعنوان ملاحظه دریافت نمیکند .

۲- گروه بندی داخلی مجلس شورای ملی :

موضوع گفترش آزادیهای سیاسی در کشور که مدتی است بهفران بحث انگیزترین مسئله روز مطرح است . موجب گردیده تا عدای از نمایندگان مجلس شورای ملی روی حس جاه طلبی و بغا طسـ وجهه الطه شدن و کسب شهرت لاذب آلت دست عوامل ماجراجو و باناراضیان داخلی کندکسب قدرت را دارند فرار گرفته و بدون مطالعه دست باقدماتی بزنند و باطرح سئوالاتی از قبیل -انسور مطبوعات ، معرفی گردانندگان کمیته انتقام و علت تاخیر در معرفی آنان ، درآمد نفت و نسووم و بالاخره استعجاب دولت ، بزم خویش در مقابل دولت جبهه گیری کنند که از این تعداد احمد بنی احمد ، علی آصف ظهیری و مارپوش شیروانی را میتوان نام برد . این عده برای نیل بمقاصد خود همواره در صددتها با گروههای متشکل مذهبی که در رأس آنان آیت اله شریعتناری قرار گرفته ارضاط برقرار و از این طریق در بین بازاریان و متصمیمین مذهبی و طبقه موماج اجتماع جای پائی برای خویش دست و پا کنند .

گروه دیگر مبارزنده از محسن پرتشگور ، منوچهر بزیدی ، حسین طیب و پرویز ظفری . این افراد (بان ایرانیستها) قبل از تشکیل اخیر خود ، بیخاصیت هائی چون هنگام طرح بوجهه وپا با تهیه و بخش من سفارانی های خویش در جلسات مجلس شورای ملی ، همبستگی خودرا حفظ و آنسرا بنمایش میگذاشتند و این تظاهرات بالاخره تا بدانجا رسید که هفته گذشته کناره گیری از حزب رستاخیز و فعالیت مجدد حزب بان ایرانیست را اعلام نمودند . از بین نمایندگان مجلس شورای ملی کسانی که نسبت باین گروه علاقمندی نشان میدهند مبارزنده از . محمد علی آموژگار ، غلامرضا اخلاق پور ، نورالله ستوده و عنایت اله قالی .

گروهی از نمایندگان نیز وجود دارند که به شرکت در جلسات مجلس اصولا رفتنی از خودنشناسان نمیدهند و بیشتر وقت خودرا مصروف مسایل شخصی و منافع اقتصادی خود مینمایند که از آن جمله میتوان سید مسلم خریشی ، عنایت بهبهانی ، احمد دانشمند ، فرشاق آلفی جعفریای ، اسروج مهرزاد ، ایرج عطارد ، کمال الدین عابدی ، حسن صحرانی ، ناصر مجتبیائی ، منصور باسینی و عسی ندین را نام برد .

و بالاخره تعداد معدودی از نمایندگان هستند که در مجموع نسبت باوضاع وسائل ملکنتی نظر خوبی

ندارند...

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سری

- ۲ -

ندارند و چنانچه فرصتی دست دهد با ابتعاد از نظام موجود مطهرندازند و نمی دارند تا بد بهیسی خود را با بزرگان سرایت دهند مانند ابوظالب رضوی نژاد ، ابوالهدا لشکری ، عادل رانگویی ، مهدی آستانه ای ، نورعلی شهابی و محمد سناری که وضعیت آنان قبلا با ستصهار رسیده و بر خصوص جلوگیری از انتخاب مجدد آنان در دوره آینده مجلس اوماری صادر گردیده است .

۳ - نتیجه :

چون در دوره کنونی مجلس شورای ملی برخلاف برخی از ادوار گذشته که فراکسیونهای پارلمانی در مجلس وجود داشت و رهبران فراکسیونها میتوانستند نمایندگان را در جهت مصالح ملی توجیه نمایند هیچگونه سازمان سیاسی منتهکی در مجلس وجود ندارد و رئیس مجلس شورای ملی و با وزیر متاور در امور پارلمانی نیز قادر به هدایت صحیح جریانات پارلمانی نمیتوانند نظیر میزبند که ضرورت دارد با بررسی لازم ترمیماتی فراهم شود که نمایندگان عضو حزب رستاخیز ملت ایران بیسوسرت هدایت شده تری عمل نمایند ، مطاا با اینکه با احتمال قوی پس از افتتاح مجدد مجلس در مهر ماه سال جاری گروههای خارج شده از حزب رستاخیز ملت ایران بپتروح فوق سعی بهشتی سرای بهره برداری از تریبون مجلس شورای ملی جهت نیل به خواسته های خود و جلب افکار عمومی بسوی

خوش فعمل خواهند آورد .

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

رئیس بخش ۳۲۱ - سامعی

رئیس اداره چهارم عملیات و بررسی - زنا

۴۵
رئیس اداره سوم - امجد

خطبای جعفر ماله

(۲) تفسیر پیرها در طایفه

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

(۳) انعام بینه انجاست شراهای عزیزی

(۴) انعام انجاست حیات اهلان و شرای عزیز و زتر سیدی

(۵) گرشاد پایداری آگاهی دستر جنبه آسنگار معبران محبت قدر و عزم رسد کلام الله عزیزی

(۶) عزم و استقامت عزم به تمام تمام ما در عهد صبران - جعفر خا مای تواری

(۷) دست سیدی و گویدون افروزی که عزم رسته نبوی میبندد

(۸) تمام شدن برود تمام بر روی یکست در بری از ممالک کفایت است

گردد رشته مردم حرب روی میگذرند و در حرب از دولت و استقامت میگردند ولی حال می بیند حرب و دولت یکی

است لذا از استقامت هر چند که نیست چون می دانند قضیه کجای می افتاد

ب : اصل اصلی مردم تربیت حرب در اجزای بر نامه های خود :

(۱) باید از دادن و عده ها عهد داری شود و سعی شود عملی جا گیری حرف کرد و اثرش ضعیف می شود خواهد بود

(۲) هر چه از مشرفان عزیزی گذری شایسته و دلیقت و تجربه انتخاب می شود و بعضی از مشرفان ضرر را در دست جایی

خود قرار می گیرند

(۳) دست مای تروی (تمام تمام بر روی) پیش می آید که مردم این کار محمد تروی قسمت آشنایی حرب اند می آید

(۴) احمد برود به مشرفان استانی باید با عزیزی و انگار گردد که در اثر تشویق با تجربه بود و در بعضی حال محرم

تعلق می برود بر تروان ، اگر کتب مهم دارد و در برخورد با مردم شویب و جاذبه ایجاد کند

(۵) مشرفان نظریکی باید می طوف وی نظری بود و در همین طب به دست خیز و اصل و اساسی آن هم میبندد

(۶) مردمی تروی مشرفی انضباط و نظم است اگر مشرفی معتقد باشد و به اجناس مشرفیت گاه کند و

نظری صری می طوف بود و در این دست عزیزی خود چه و نظریه نمی خورد و در بد قطعاً نفس البین کاوش در

خطبای جعفر ماله

تفسیر پیرها در طایفه

جنگی است بحر مابله

سایر احصاء غریب مشرق خواهد بود حرب باید آنقدر به نظم و احیت به حد که اگر روزی برای اجتماع کلی فرست
دستوری صادر شود بر حسب کانون خود را موظف انجام آن بدارند

(۷) در حرب و سخن کار و ضایعت اوله، نصیحت و تکلیف باقی مانده است؛ باید برای این امر پیش بینی شود
در حرب کسب ضایعت برای بخش ضایعتا لوجود آید و دستوران غریب سراسر آن ضایعت ضایعت افکار را
لذاتی کند و سفا تا این ضایعت و بخش احوال نشود که ضایعت افکار غریب گنگ است.

(۸) افکار فعال غریب با پیشویق شوند تا افکار بی ضایعت ضایعت حرب را حقیقی تلقی نمایند.

(۹) هنرمندی در کار فعال حرب که با ترمیم حاصلی در حرب کارده شده اند در واقع به حرب تحمیل شده اند این
قبیل افکار با عفت سستی روحیه افکار در سایر افکار بیگانه میشوند.

(۱۰) پس در اجلاس هر چه اولین از طرف نمایندگان همین چند کابری تشکیل شده بود که باره تا زمانی که عفت
میکردند که چون متوجهی کلان به نتیجه نرسیدند لذا راه تشکیل عفت کابری خود را می نمودند

(۱۱) در زمان دست خیز حرب در پیشرو است ولی با توجه تشریحی افکار کرد که این روزها تنها به مطالب غریب نظر
اصطلاح پیدا کنند و اخبار خودشان را خیلی کم در دنیا ملاحظه کنند مگر در باید ضایعت حرب در نظرشان
و کلاس و ستانها در صفحات بیشتر می درج شود

(۱۲) در دستان ضایعت غریب آنقدر کم در نظر است سرعت ندارد.

(۱۳) رابطه حرب با انجمنای ملی در پیش تربیت و برخی انجمنای شهر و شهرستان در تکلیف خود آشنایی هستند و نتیجه
موجب سنگینی در امر پیشرفت امور عملی مناطق میشوند باید در امر رابطه حرب با انجمنای شرح وظایف
و نقش و کارهای تهیه شود و این افکار زیر پوشش حرب دانند برای لازم بر خود دار گردند.

(۱۴) افکار - جریان است تا لذا افکار غیر رسمی به نفع حرب است افکار رسمی در حال حاضر بر قدر اولای ضوابط
لازم و ضایعت حریف جنگ حرب حیوان است نمی تواند که ملاحظه می طوف باشند و این امر تا روزی که نظام

مستور مابله

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیو

حسین شمس ساله

- (۱) حسد است آنرا کافرنا محسوس در تیران مرثا و مرتج تشکیل می شود
- (۲) سلوکهای کافرنا با هرگز بروز اندیشه ها و تقویست بشیر کفری انفراد و جهت اقتصاد و جهانی حرب و
لا اهل انطباق باشد
- (۳) درجه بشود در برخی از کافرنا افراد سلوک ضمنی و فزونی با سلوک می آید که جنبه های تعصب حساب ضمنی ملود
بهر است حزب در آئین نام کافرنا و تقیاً با بن شمس اشاره کند
- (۴) مقامات اهرامی در هفت کافرنا کثرت است و معتقد و بسیاری از صای و حکومت برای مردم کافرنا
می شود و درین ای اعضاء و مقامات اهرامی، اعضاء حزب محدود نسبت به حزب بی شناخت میکند
- (۵) در مورد خواسته های کافرنا بگیری حزب بطریقی باشد به حداقل در حدی از نیازها سر طرف و رعایت
و تمام شده و کافرنا شمس گردد
- (۶) تقیست کافرنا تشریفاتی و محدود
- (۷) ~~کافرنا شمس~~
- (۸) کاروانیشی کافرنا در جب عدم ترمیم آنگاه بیابند

مرکز آراء و نظریات سولک
آرشیو

۲- حسین شمس ایامی

- (۱) در صورت و پیش شمس بطریقی و نظریه ناسیگان در محدود
پیش شمس از حدی صمد توجه، همین که نظریه در صورت و واقعیت سرش لازم ما ملود و برای الله شمس از
شیر، حامی در شمس پیروی می آید و جهت اناره شمس نیاز ضد به هوایی بیابند و سعی نموده از پیشانیان است
که داشته است و کند که این خود سر کافز شروع از خاستی گوید است. نموده های آن حدیست: کفر
- (۲) در پیش شمس در مقامات داخلی حیاست شمس، شب و کسیر بنا و حالت استقامت در است
- (۳) از تمام گروههای پارلانی سر خارج از نشو از ناسیگان منتخب بدون اطلاع قبلی ناسیگان و
- (۴) حمایت قبل برضی ناسیگان به نظر شمس

حسین شمس ساله

ششلی ۶۷۸ متر سانه

ب. علت اصلی مخالفت ناسیونال همس با دولت در پیداها غیر
 اکثریت تابع ناسیونال با جهت مخالفتی ندارد بلکه در برخی از موارد اختلاف عقیده است. پستیای
 ناسیونالی چون همس بر کشید. بر روی نظری و مشهور نویی، دکتر حسین طبیب و احمد بنی احمد و دکتر ولایت
 شیرازی، علی احمد نظری و گنجی سید رضی مشهور دکتر همیستای که در پی حرات و جریانات چند ماه اخیر
 قدرت سکولاری از قبیل مسعود مطهرات، امیری گرواسنگان کبیر و استقام و عدت تاخیر در معرفی آنان
 در قدرت و ترقی و بالاخره استیفای دولت بود که دولت با نظر مشوال کتبه گان با نرسنی که گاهی
 از بی اهمیت جبر و دادن موضوع بود، حزب شیخی همسراکلی وی همسری دار وی اشنای نمود.

ب. انگلس احوال و فشار ناسیونال در فضای باز سیاسی اخیر
 کف نرسنت که نسنگ کسری آزاد مای سیاسی هم اکنون بحث انگیزترین مسئله در بین ملت ایران
 است صدم اشک دارد. ترس از آزارها باید کشی بر نظرات و عقاید مردم حاکم و بر کسری دولت
 تا اگر حاکم باشد و دیگر که تشکیلات مکتوری و بنی احمد - دکتر شیره ای نظری (اشیعت و دیگر سیاسی حزب
 از تعدادی روزنامه نگاران و اندیشمندان که شکل ظاهری خود گرفته است و بر کدام گونه کبیر اهمیت بسیار بر وجه
 از طرفی حق نامیده و کارنامه انصافی باز سیاسی نسبت میدهد. شاید با کس المللی عرض آید از طرف انگلیسی
 حدود در بین اجماع سلاجه شریه

ت. علت تشکیک گروههای فعال سیاسی و اشتقاق از وضع موجود
 ی اشخاصی از میان مشفق حزب و افکار خاص عوامی بسبب روش که گروههای سیاسی ایجاد آید:
 (۱) گروهی که از همس بر کشید، نظری، شری و دکتر طبیب که در صورتی با آن ابرائیت و اصرار
 در نامه در نا کجسته نظری تا بی جان در احوال نظری خود فرجه هم استوار
 (۲) گروهی که از احمد بنی احمد، دکتر داروش شیرازی و نظری که تاکنون حرفه جوان مشفق شده است
 بهرگز فرجه آید گروههای مختلف سیاسی در همس تاکنون که حالت تقوی تمام و تکمیلی در بین نویسندگان
 وضعی و اغلب مردم وجود دارد و همسراکلی را از خود جدا کرده و با هم حزب و جهت نظری گاهی

۱۱۱

مرکز آراء انقلاب اسلام
 رشتیو

بی تا زت است و نهایت انعطاف پذیری خود گرفته است مخصوصاً پس از اعلام این
 موضوع که خدمت در حزب رستاخیز است ایران « جاری نیست » از جانب رهبر پیش گامان
 (مکتوبی است) یا شد و طی یکی مرم را یک حالت از نظر روی روش شدن موضوع و حرکتها می باشد
 اخیر دیگر نوشته است ۱۰

از منابع میزبان فر
 این سازمان اطلاعات و سیاست تهران: برزبان فر

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 آرشیو

[شماره‌ی سند ۸۵]

[مکاتبه در خصوص اعلام نظر درباره‌ی لزوم تهیه‌ی آگاهی‌نامه‌ی شش‌ماهه‌ی اول

۱۳۵۷ فعالیت حزب رستاخیز]

شماره .....
 تاریخ .....
 پیوست .....

مخت‌وزیری
 سازمان اطلاعات و ارتباطات کشور
 تهران، اردیبهشت ۱۳۵۷

به: .....
 از: ۳۴۱
 گزارش

درباره آگاهی‌نامه شش‌ماهه حزب رستاخیز ملت ایران

همان‌طوریکه استحضار دارند هر شش‌ماه یکبار بولتن حزب رستاخیز ملت ایران تهیه و جهت مشتریان مربوط ارسال می‌گردد .
 با توجه به اینکه ظرف شش‌ماه گذشته حزب مذکور دارای آنچنان فعالیتی نبود و مرتباً تغییراتی نیز در کادر رهبری این حزب پدید آمده و در مجموع فاقد فعالیت ارگانیکی و تشکیلاتی قابل توجه به‌سوره و از طرفی نظریه وضع موجود ، باز شدن فضای سیاسی ، تغییر کابینه و دبیرکل حزب و اعلام موجودیت گروه‌های سیاسی و احزاب جدید مراتب استحضار ما معروضه ، تا در مورد لزوم تهیه بولتن مورد نظر هر طور که مقرر می‌گردد اقدام شود .

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 آرشیو

[شماره‌ی سند ۸۶]

[بولتن شماره‌ی ۲۴۱/۴۵۰ فعالیت شش ماهه‌ی اول ۱۳۵۷ حزب رستاخیز]

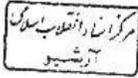
سری

- -
- ۱ -

تاریخ: ۰۷/۱/۲۵
(شاهنشاهی - ۲۵۲۷)

شماره: ۲۴۱ / ۴۵۰

بولتن: نوبه‌ی اول از تاریخ ۰۷/۱/۲۵ (شاهنشاهی - ۲۵۲۷)
السی: ۰۷/۱/۲۵ (شاهنشاهی - ۲۵۲۷)

در باره: حزب رستاخیز ملت ایران

این بولتن شامل ۵ برگ است.

مهرزاد افشاری
۰۵/۴/۳

۴۱۷۷۸۴

سهری

سری

-۲-

فهرست ضمیمات

ردیف	موضوع	صفحه
۱-	مقدمه و تاریخچه	۳ و ۴
۲-	ارکان سازمان	۴ و ۵
۳-	قدرت و امکانات	۶
۴	فعالیت	۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰
۵	تجربیات و انتقادات	۱۰ و ۱۱
۶	میزان نفوذ	۱۱
۷-	مقایسه و نظریه	۱۱ و ۱۲

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
تهران

سری

-۳-

۱- مقدمه و تاریخچه

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

در تاریخ یازدهم اسفند ماه ۱۳۵۳ (۲۵۳۳ شاهنشاهی) به پیشنهاد فرمانروایان
اعلیحضرت هماهنگ شاهنشاه آریامهر کیه احزاب موجود در کشور منحل و حزب واحد
رستا خیز ملت ایران یکد بهرگی امیر عباس هویده نخست وزیر وقت تشکیل گردید. از ابتدای
تاسیس این حزب طبقات مختلف مردم وابستگی خویش را باین اعلام و بهمنظور تهیه
پیش نویس برنامه اساسنامه حزب کمیته‌ای در تاریخ ۱۳۵۳/۱/۲۱ (۲۵۳۳ -
شاهنشاهی) تشکیل و مهملات نسخه از برنامه اساسنامه تدوین برای نظرخواهی
مردم در سراسر کشور توزیع گردید و سرانجام پس از اظهار نظر قشرها و مختلف بررسی آنها
در اولین کنگره حزب رستا خیز ملت ایران که در روزهای ۱۳۵۳/۲/۱۱ و ۱۳۵۳ -
شاهنشاهی) با شرکت ۵۰۰ نفر از نمایندگان مردم تهران و شهرستانها در پایتخت
برگزار گردید مورد تصویب قرار گرفت. پس از گذشت بیست ماه از تاریخ فعالیت این حزب
در دین کنگره حزب مورد بحث در روزهای پنجم و ششم آبان ماه سال ۱۳۵۵ (۲۵۳۵ -
شاهنشاهی) با شرکت بیش از ۱۲۰۰۰ نفر از نمایندگان منتخب کانونها و نمایندگان
انجمن های ملی در سالن ۱۲۰۰۰ نفری جمعیت ورزشی آریامهر تشکیل که در این کنگره
جمشید آموزگار وزیر وقت کشور ریاست دبیرکل جدید حزب رستا خیز ملت ایران انتخاب
و معرفی گردید. در تاریخ ۱۳۵۶/۵/۱۵ (۲۵۳۶ شاهنشاهی) بنایه اراده
اعلیحضرت هماهنگ شاهنشاه آریامهر امیر عباس هویده نخست وزیر وقت در غرضهای وقت
حزب مذکور از سمت نخست وزیر استعفا و جمشید آموزگار دبیرکل وقت حزب مأمور تشکیل
کابینه شد در جلسه فوق العاده هیئت اجرائی وقت حزب که در تاریخ ۱۳۵۶/۵/۱۷
(۲۵۳۶ شاهنشاهی) به منظور انتخاب دبیرکل جدید تشکیل گردید محمد مدتمد با
ریاست دبیرکل جدید حزب انتخاب و معرفی گردید. بدینحال تشکیل و تعیین کنگره
فوق العاده حزب مذکور در تاریخ ۱۳۵۶/۱۰/۱۴ (۲۵۳۶ شاهنشاهی) جمشید
آموزگار نخست وزیر وقت مجدداً ریاست دبیرکل حزب رستا خیز ملت ایران انتخاب و معرفی
گردید. جمشید آموزگار نخست وزیر و دبیرکل وقت حزب مذکور در تاریخ ۱۳۵۷/۶/۵
(۲۵۳۶ شاهنشاهی) از سمت نخست وزیر و استعفا و هم از استعفا و یاد شده و کشور

جواد - / ۰۰۰

سری

سیری

-۱-

جواد سعید بیست نهمین مقام دبیرکل انتخاب و به هیئت مرکزی شورای مرکزی
رستاخیز ملت ایران گردیده است.

مرکز سازمان انقلابی سوسیالیستی

۲- ارکان و سازمان

الف - ارکان : حزب رستاخیز ملت ایران دارای ارکان زیر است .
(۱) - کمیته مرکزی : کمیته بالاترین رکن حزب است که هر چه مسائل بیکار تشکیل میشود و
اعضای آن انتخابی خواهند بود که بر اساس همه زارنده و عموماً نونهای حزب بگفته انتخاب
میکردند . اعضا شورای مرکزی . هیئت اجرایی و دفتر سیاسی خود بخود تعیین میشوند .

و تأیید کنند . باز نشست از اصلاح و تضمین مرادمانه و اساسنامه . انتخاب دبیرکل برای
مدت ۳ سال (همه گیر نمیتواند بیش از دو دوره متوالی بدبیرگی انتخاب شود) -
تصویب سیاستها و برنامه و تعیین روش کلی حزب . رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش
دبیرکل و اخذ تصمیم نسبت به کلیه مسائل مربوط به حزب که از طرف دبیرکل و نمایندگان
کمیته پیشنهاد میشود .

(۲) - شورای مرکزی - همسال بیکارها شرکت نمایندگان شورای های بخش - شعبه
و شهرستان و استان تشکیل و اعضای آن برابر آیین نامه ای که به پیشنهاد دبیرکل بگوشی
هیئت اجرایی میرسد انتخاب میشوند . وظایف شورای مرکزی عبارتست از :
اظهاری و تصمیم گیری درباره اموریه از طرف دبیرکل یا دفتر سیاسی ارجاع میشود .
انتخاب اعضای هیئت اجرایی از بین اعضای خود . رسیدگی با امور شوراها و تصویب
آیین نامه های انتخاباتی و احکام حزب .

ب - هیئت اجرایی : هیئت اجرایی مرکزی است از دبیرکل . قائم مقام های دبیرکل و
۵ تا ۷ نفر از اعضای شورای مرکزی که با اقبال هم بیکار تشکیل جلسه میدهند . جلسات
نیز در صورتی که در امور جاری دولت است در هر محل بر پایه تصمیم حداقل ۳ نفر از اعضا
تعیین میکنند . وظایف این هیئت عبارتست از :
تعیین کلیه کمیته و تصویب شورا مرکزی تصویب آیین نامه ها
تصمیم ... / ...

سیری

سری

-۵-

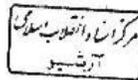
نماینند حد اقل وحد اکثر تمداد اعنای کانونها و شیرای حزب و همچنین نسبت نمایندگ
میرتوراد رشورای بالاتر. اظهار نظر و تصمیم گیرد. درباره اموریکه از طرف د. میرگل و یاد دفتر
سماهی ارجاع میشود. انتخاب ۱۵ نفر از بین اعنای خود برای عضویت در دفتر سیاسی.
پیشنهاد وطن سائل مورد نظر کوه دفتر سیاسی. رسیدگی و تصمیم درباره دستور کار گذر،
تعمین کمیته. جای تخصص بمنظور بررسی سائل ملی و عمومی. بررسی و اظهار نظر در رساله
نامزد ۱۸ از اشخاصات مجلسین. تشکیل کمیسیون نظارت که وظیفه آن نظارت بر کلیه امور
حزب است (این کمیسیون حق دخالت در روظایف اجرائی مسئولین حزب را ندارد و گزارش خود
را به هیئت اجرائی تسلیم میدارد). تصویب بودجه و نمودار سازمانی به پیشنهاد د. میرگل
و تعیین حسابرس.

(۱) - دفتر سیاسی - دفتر سیاسی از نخست وزیر و د. ایزد زور (به تشکیلات نخست بزرگ
یا نمایندگی رابط از مجلس شورایی ملی) نمایندگی رابط از مجلس سنا و رئیس هیئت
اجرائی و ۱۵ نفر از اعنای هیئت اجرائی با انتخاب خود هیئت و جماعت کندگان جناح های
حزب تشکیل میگردد که ریاست آن به پدیده نخست وزیر بود و جلسات آن ماهی یکبار و تشکیل
روظیفه آن ایجاد هماهنگی بین امور حزبی و دولتی و پارلمانی و رسیدگی به موضوعاتیکه در
زینته سائل ملکی از طرف هیئت اجرائی یا د. میرگل و یا نخست وزیر پیشنهاد میگردد میباشد.

(۲) - د. میرگل - مسئول اداره امور حزب و بالاترین مقام اجرائی است.

ب - سازمان: هیئت اجرائی موقت حزب رستا خیز ملت ایران در جلسه مورخه ۵/۷/۳
(۲۵۶۶ شامتهای) طرف اصلاحی نمودار سازمان حزب را که شامل تشکیلات، کمیته
رهبری، تبلیغ و آموزش، امور عمومی، سنجش و آزرسی، دفاتر د. میرگل (دفتر روابط عمومی
و ستاد میرز، دفتر مذاکرات، دفتر روابط بین المللی، دفتر حفاظت) و کمیته های کارگزار
شامل کمیته های ارتباط با یزشنگان، اضلاع، روستائیان، کارگران، فرهنگیان، زنان،
صاحبان صنایع، بازرگانان، انجمن های محلی، حقوقدانان، هنرمندان و رسانه های
گروهی بود، مورد تصویب قرار داده لیکن بهر ازا در همین کنگره فوق العاده سازمان جدید
حزب تحت بررسی واقع گشته که نتیجه آن هنوز اعلام نشده است و در نظر است سازمان
جدید ... / ...

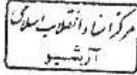
سری

سبیری

- ۶ -

جدید حزب مورد بررسی قسرا گردد .

۳- قدرات و امکانات

الف - قدرت نفوذ - تعداد کانونهای شهری و روستایی حزب رستا خیز ملت ایران در حال حاضر در سطح کشور ۷۸۲۴۱ و تعداد اعضای این حزب حدود پنج میلیون نفر است و این کانونها و اعضای آن فعالیت چشمگیر و موثری ندارند .

ب - قدرت مالی - بودجه حزب رستا خیز ملت ایران در بودجه سال ۱۳۵۷ (۲۵۳۷) - ششماهه می که بتصویب مجلسین رسیده / ۲۰۳۶۰۰۰۰۰ ریال برآورد که این رقم نسبت به سال ۱۳۵۶ (۲۵۳۶) ششماهه مبلغ / ۱۶۱۴۵۱۰۰۰ ریال کاهش داشته است .

۴- فعالیتهای

حزب رستا خیز ملت ایران طرف ششماهه گذشته بجز تشکیل جلسات در کمیته‌های حزبی اجرائی ، اولین اجلاس شورای مرکزی و انتخابات هیئت اجرائی فعالیت چشمگیری نداشته و تشکیل و تدوین کانونها و شرکت فعالانه افراد در اینگونه جلسات حرکت بطرفی نداشته است . بطورکلی فعالیت حزب مذکور طرف ششماهه گذشته بشش زیرمیا باشد :

الف - اولین جلسه دفتر سیاسی در تاریخ ۱/۱/۲۶ ۵۷ (۲۵۳۷) ششماهه می (برپاست جمشید آموزشگاه نخست وزیر و سرکل وقت حزب . قائم مقام نماینده سرکل در محل نخست وزیر تشکیل گردید . مدت کار و وظایف : سال جاری حزب رستا خیز ملت ایران مورد بررسی قسرا گرفت و اعلام گردید سال ۱۳۵۷ (۲۵۳۷) ششماهه می (سال مطالعه سیاسی فکری تمدن بزرگ) خواجسته بود .

ب - دومین جلسه دفتر سیاسی حزب مذکور در تاریخ ۳/۳/۲۱ ۵۷ (۲۵۳۷) ششماهه می (برپاست جمشید آموزشگاه نخست وزیر و سرکل وقت حزب و شرکت اعضا در محل نخست وزیر تشکیل و در این جلسه طبع اساسنامه و کتابچه و نشریه و متن برای دفتر سیاسی انتخاب که خانم فرح اقبال باهنر و مصطفی الموش نمایندگان مجلس شورای اسلامی بدنوان نواب رئیس و دکتر مددقی و فریدون مددتی و زهری بدنوان فتنی انتخاب گردیدند و در این جلسه پیشنهاد گروه بررسی - / ۰۰۰

سبیری

سیری

-۲-

بررسی مسائل ایران نبرد رمورد تشکیل جناح سوم حزب رستا نهضت ایران مورد تصویب قرار گرفت .

ب - سومین جلسه دفتر سیاسی در تاریخ ۵۷/۴/۳۱ (۲۵۴۲ شامشاهی) به است جهت آموزش نخست وزیروید بهرگل وقت حزب رستا نهضت ایران و شرکت اعضا تشکیل که مسائل مهم سلطنتی مورد بررسی واقع و موشه نهانند و دکتر نصراله یزدی و امیر قاسم مدینی به عنوان جماعت کشندگان جناح حزب معرفی گردیدند .

ت - چهارمین جلسه دفتر سیاسی حزب مذکور در تاریخ ۵۷/۵/۱۰ (۲۵۴۳ شامشاهی) با شرکت جمعی از آموزش نخست وزیروید بهرگل وقت حزب و اعضا در محل نخست وزیری تشکیل گردید . در این جلسه اعلام شد نمایندگان مجلس شورای ملی از ۲۶ نفره ۲۴۵ نفر افزایش و انتخابات آینده مجلسین با قانون فعلی انتخابات انجام خواهد گرفت .

ث - اولین جلسه هیئت اجرائی حزب در تاریخ ۵۷/۲/۲۰ (۲۵۴۷ شامشاهی) با شرکت جمعی از آموزش نخست وزیروید بهرگل وقت حزب مذکور . قائم مقام نماینده بهرگل و ۳ نفر از اعضا در محل نخست وزیری تشکیل و هیئت راهی . منشی ها و ۱ نفر از اعضا در دفتر سیاسی حزب مذکور انتخاب و احمد قریشی مجدداً هیئت رهبر هیئت مذکور معرفی گردید .

ج - دومین جلسه هیئت اجرائی در تاریخ ۵۷/۴/۱۰ (۲۵۴۷ شامشاهی) بمنظور بررسی مسائل حزبی تشکیل گردید . در این جلسه هیئت اجرائی موضع خود را در مقابل حواد و آشپهای داخلی روشن و بد نیال قزاق نامه اهالی بوشهر یعنی بر اینکه اهالی این شهر رستا دکتر حسین طبیب را نمایند خود نمیشناسند (دکتر طبیب از حزب رستا نهضت ایران کناره گیری ننموده بود) نمایندگان مجلس شورای ملی را که از حزب مذکور کناره گیری ننموده بودند محکوم نمود . در این جلسه دکتر محمد رضا عاملی تهرانی قائم مقام وقت در بهرگل حزب در پاسخ اظهارات احمد برزیده در بهرگل امورا در وزارت آموزش و پرورش و محمد حسین موسوی قائم مقام وقت در بهرگل حزب که حزب بان ایرانست و حسن پیرشکوه را مورد حمله قرار داد ، بود اظهار داشتند : اینگونه مطالب خارج از موضوعات و ذوات هیئت اجرائی است بان ایرانست ، ما رستا نهضت را قبول داریم . این دستگاری که ایمن باروا - / ...

مرکز اسرار انقلاب سوسیالیستی
آرشینو

سیری

سری

-۸-

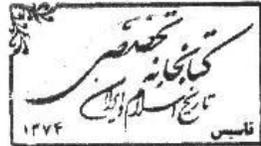
بازرسی کند قبول ندارند. باید با آنان مذاکره کرد که در این هنگام جلسه متشنع و خند
نفران شرکت کنندگان جلسه را ترک نمود و اندکی سپس محمود جعفریان قائم مقام وقت دبیرکل
حزب دکتر مصلی را مورد حمله قرار داده و در نقد نفراز شرکت کنندگان در جلسه برخاسته
واظهار داشته اند: «این ۵۰ نوع حزبی است که بین قائم مقام های آن هماهنگی
و اتفاق نظری وجود ندارد.»

- ۳- با پایان یافتن انتخابات شورای های حزبی در سطح کشور ساعت ۲۰۰ - روز -
۵۷/۲/۲۰ (۲۵۲۲ شامشاهی) نخستین اجلاس شورای مرکزی حزب رستاخیز ملت
ایران بر ماست سنا نور محمد علی صفاری و با شرکت حدود ۲۰۰۰ نفر از متخجمین و مدعیین
در محل سالن بسکتهال مجموعه ورزشی آرما مهر تشکیل گردید. پس از نواختن سلام
شامشاهی و سرود حزب پیام اعلی حضرت میان شامشاهی و آریا مهر وسیله ابراهیم نوید ا
وزیر وقت در بار شامشاهی قرائت آرزاه جلسه کار خود را آغاز نمود. در این جلسه انتخابات
هیئت اجرایی انجام گردید و با وجودیکه در برنامه های تنظیمی اعلام گردیده بود که در -
ساعت ۱۸۰۰ روز ۵۷/۲/۳۰ پس از خاتمه جلسه نتایج آراء بدست آمده اعلام خواهد
شد مدتها در ساعت طرز نتیجه انتخابات هیئت اجرایی اعلام نگردد و در نهایت اعلام
شد چون قرائت آراء تا ساعت ۲۲۰۰ بطول خواهد انجامید لذا نتیجه انتخابات از طریق
رسانه های گروهی روز ۵۷/۲/۳۱ با اطلاع عموم خواهد رسید که باقیام جانسیر مسعود
تصویب قرار گرفت و در ساعت ۲۰۱۵ روز ۵۷/۲/۳۰ اولین جلسه شورای مرکزی حزب
رستاخیز ملت ایران برگزار خواهد داد. (شما مستعد بودن بودن انتخابات هیئت اجرایی
که روز ۵۷/۲/۳۱ از طریق وسائل ارتباط جمعی با اطلاع عموم رسید مورد تأیید اکثر
کادر سیاسی و دست اندرکاران مسائل حزبی و سیاسی قرار گرفت.)
- ج - شورای دم آتش جناح بهشرواز تاریخ ۵۷/۱/۱ الی ۵۷/۳/۲۸ جلسات و
مورد کمیته های اقدام ملی تشکیل لیکن کلیه اقدامات این جناح بدلیل عدم نفوذ -
دم آتش، کننده آن عبدالمجید مجیدی در زمین توده مردم بی اثر بود که بدنیال استفاده
عبدالمجید مجیدی و دکتر نصرالله مژدیعی بعنوان حمایت کننده این جناح انتخاب و مورد
تصویب / ...

مرکز سازمان انقلابی اسلام
ارزشیو

سری

سری

-۱-

تصویب دفتر سیاسی قرار گرفته است.

ج - جناح سازنده حزب رستاخیز ملت ایران (پارتی) ششماه گذشته جلساتی تشکیل داده و هیئتها و گهت و شنود به استانیها و شهرستانها از جمله استان اصفهان، گنبدکاوین و بویراحمد اعزام داشته و عملاً حرکت کند. این جناح عموماً انصار نیز به هیئتها و مذکور به اصفهان مسافرت و از نزدیک با مشکلات مردم این استان آشنا گردیده است. بدنیال استعداد نامرد و امیر قاسم معینی به عنوان عماد آینده کند. این جناح انتخاب گردید و مورد تصویب دفتر سیاسی قرار گرفته است.

د - ساعت ۱۸-۰ روز ۴/۴/۵۷ (۲۵۳۲) شام عشا در کلاس آموزش سیاسی نمایندگان دانش آموزان سراسر کشور با شرکت دکتر محمد رضا عاملی تهرانی قائم مقام وقت حزب رستاخیز ملت ایران، ناصر رحیمی معاون دبیر کل حزب و مرکز سازمان دانش آموزان واقع در پست راه زانه تشکیل گردید. پس از افتتاح جلسه وسیله دکتر عاملی دانش آموزان مسؤلات خود را مطرح کردند. یکی از دانش آموزان شرکت کننده خطاب به رحیمی اظهار داشت:

* کتاب بسوی شدن بزرگ، برنامه اجرایی و ایده آگهی است که باید برای رسیدن به تمدن بزرگ اجرا گردد. ما هموزیر برای کارشما را یاد نگرفتیم که یکبار به اصل برنامه بیود ایم. رحیمی اظهار داشت ما سلف باور باید و فراموشیم و سلف دیگر نمیده شماست. سپس دانش آموز مورد نظر مجدداً عنوان نمود: سلف باور را شما درست بفنزل برسانید و بدست ما بدهید و دروغ بماندند عهد. لغات قرنی و عربی در گفته نماز خود بکار نبرید و خود را مهم جلوه نمیدانید تا زمانیکه در جمع ما مستند بماند داشته باشید که ما دانش آموزان اول نظری هستیم. آنگاه یکی دیگر از دانش آموزان اظهار داشت شما در حزب از کار خود تا ان خلسی را نمی بودید. در همه جلسات از خود بیخبر بودید. بدو این صحبت اظهار حضرت نمایانسون تا دانش آریا مهروز حزب اظهار ناراضی فرمودند همه صدا تا بلند شد که حزب کاری نگردد.

قد و رعایت مدتها که از پیش نه است. ...
اعلام برات نداری چون کتاب بسوی شدن بزرگ اعلام برات نمود و شما باید بر روی
برسد برساند. روز ۴/۴/۵۷ (۲۵۳۲) شام عشا (مس)

... / ...

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سری

میسری

۱۰۰۰

- ۱ -

۱- در بین هیئت‌های دانشجویی برپایه مسائل ایران در تاریخ ۵۷/۵/۲ (۲۵۲۷) -
 شاهنشاهی) با معارفه نظراتی به پیشگاه مبارک اعلیحضرت نماینده شاهنشاهی آریا مهر
 افتتاح شد . در این جلسه که با شرکت ۶۰۰ نفر از دانشجویان داخل و خارج از کشور
 تشکیل گردید منوچهر سلیمی رئیس باشگاه دانشجویان درباره اوضاع و احوال و پیشرفت ملکات
 مطالبی عنوان نمود .

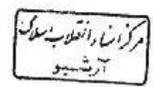
۲- بزرگوار است که هیئت‌های همکاران جناب آقای پیشرو و سازنده (عبدالحمید
 سجیدی و همیشگی انصاری) در متن از قائم مقام آقای دبیرکل حزب رستاخیز ملت ایران
 دکتر محمد رضا ماضی تهرانی و ستاد محمد حسین موسوی نیز ترتیب در تاریخ ۵۷/۴/۲۷
 (۲۵۲۷) شاهنشاهی) و ۵۷/۴/۲۷ (۲۵۲۷) شاهنشاهی) از مقام
 خود استعفا و با تقدیم بینه و نخست وزیر آقای جعفر شریف امامی . محمود جعفریسان
 قائم مقام دبیرکل حزب رستاخیز ملت ایران نیز استعفا و جواد سعید به عنوان تنه
 قائم مقام دبیرکل حزب انتخاب و تا انتخاب دبیرکل جدید حزب عهد و ابرو باقی ماندند .
 دبیرگی گردیده است .

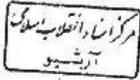
۳- این تغییرات در کار در کمیته حزب ۶ تن از نمایندگان دبیرکل حزب مذکور نیز استعفا
 و در حال حاضر چهار معاون دبیرکل حزب منوچهریزشکی ، منوچهر آزادی ، داود قاجار
 مظفری و منصور میرحاجی و طایف خود را از حزب انبیا پذیرفته و ملی فرستادن نیز بعنوان
 خزانه دار کل به کار اشتغال دارد .

۴- نمایندگان از نمایندگان مجلس شورای ملی با نامی : احمد بنی احمد ، محسن پرشگوری
 منوچهرزادی ، حسین طبیب و پرویز نظری شماره گوی خود را از حزب رستاخیز ملت ایران
 اعلام نموده اند .

۵- بدینال و قایم حواد ش شهرستانهای تبریز و قم نظامی ایرانی از جانب انجمن حزب
 رستاخیز ملت ایران به پشتیبانی از نظام شاهنشاهی و اعدای حزب مذکور در شهرستان
 تبریز شرکت جمعی آموزش و تربیت و زوردهای برگرداند . وقت حزب برپا گردید . است نظیر این
 نظامیات در شهرستانهای قم ، کرمانشاه ، بوشهر ، بابل ، یزد ، سنندج ، ارموز ،
 شیراز - / . . .

سری

مهری

- ۱ -

شماره هجدهم در روز شنبه ستاها انجام شده است .

ه - تبلیغات و انتشارات

امور تبلیغاتی حزب رستاخیز ملت ایران را در حال حاضر دفتر روابط عمومی وستاد خبری این حزب انجام میدهد و وسیله نشریات زیر انجام میگیرد :

الف - روزنامه رستاخیز - این نشریه ابراربخ (۱۳ / ۲ / ۵۴) تا هفتاد و هشتاد و یک (۲۵۳۲) شماره ها منتشر میشود .

ب - مجله رستاخیز جوانان - که بصورت هفتگی منتشر میشود و اولین شماره آن در تاریخ ۵۴ / ۳ / ۲۵ (۲۵۳۴) تا ۵۴ / ۳ / ۲۵ (۲۵۳۴) شماره ها منتشر شده است .

پ - مجله رستاخیز روستا - که بصورت هفتگی انتشار می یابد و اولین شماره آن در تاریخ ۵۴ / ۲ / ۱ (۲۵۳۴) تا هفتاد و هشتاد و یک (۲۵۳۴) شماره ها منتشر شده است .

ت - مجله رستاخیز کارگران - بصورت هفتگی منتشر میشود و اولین شماره آن در تاریخ ۵۴ / ۸ / ۲ (۲۵۳۴) تا هفتاد و هشتاد و یک (۲۵۳۴) شماره ها منتشر شده است .

ث - اندیشه های رستاخیز (نشریه ثوریه) حزب (که در وهله یکم منتشر و اولین شماره آن در تاریخ ۵۵ / ۵ / ۱ (۲۵۳۵) تا هفتاد و هشتاد و یک (۲۵۳۵) شماره ها منتشر شده است .

ج - نشریه تلاش که بصورت ماهانه منتشر میشود .

چ - نشریه گام که بصورت ماهانه منتشر میشود .

ح - نشریه میانس ظنی رستاخیز که بصورت ماهانه منتشر میشود و اولین شماره آن در تاریخ ۵۶ / ۱ / ۱ (۲۵۳۶) تا هفتاد و هشتاد و یک (۲۵۳۶) شماره ها منتشر شده است .

۶ - میزبان نشینان

رویداد های اخیر کشور عملاً نشان داده است که حزب رستاخیز ملت ایران نقش پررنگی در برخورد ارادتمندان و وسیع و در جهت چند میلیون نفر در این حزب باعث شد است و نقش و اقصی در بین طبقات مختلف اجتماع نتوانسته است در مقابل تحریکات عوامل مغرب و ماجراجویان برای خود ایجاد نماید .

۷ - مقایسه و نظریه

قبل از ...

مهری

مستیزی

- ۱۲ -

قبل از برگزاری دومین کنگره حزب رستاخیز ملت ایران ۱۰۰۰ فعالیت‌های حزب مذکور در جهت سازماندهی، برگزاری انتخابات داخلی، انجمن ۱۰۰ ملی و برگزاری دومین کنگره حزب مصرف‌گردد بود لذا جذب گروهها و بررسی مسائل و مشکلات اساسی جامعه در چهارحوزه اهداف حزب دچار رکود گردید که مشکل نگرفتن جناح ۱۰۰ حزب به‌عنوان بسترهای فکری و اعتقادی و ناپاوری مردم نسبت به گردانندگان اصلی حزب موجبات رکود فعالیت‌های حزب را فراهم تا جائیکه تشکیل و تداوم گانوبها در سطح کشور دچار وقفه شده و جلسات آن حتی ۶ ماه یکبار هم تشکیل نشده است.

موارد فوق‌الذکر استفاده از تجربه های شناخته شده (که مورد تأیید عامه نبودند) . کسار گردانندگان در بعضی برخی از عرصه‌های مهم پرست از فعالیت‌های حزبی، مخدوش بودن انتخاباتی «بیت اجرایی» اعمال نفوذ پاره ای از نمایندگان مجلس شورای ملی در انتخابات شوراهای حزب در استانها و شهرستانها ناشی از دست‌بندی در حزب، اراده آمارهای ساختگی در مورد تشکیل گانوبها از جانب حزب موجبات بی‌اعتقادی طبقات مختلف بویژه گروههای روشنفکران نسبت به حزب رستاخیز ملت ایران فراهم نموده است تا آنجا که این حزب با وجود برخورداری از امکانات وسیع عالی و تشکیلاتی در فاصله سال ۱۳۰۵ تا ۱۳۰۶ حدود ۱۰۰۰ نفر را در بر داشت و در این سالها حزب سیاسی معتدلت‌نواست به پیوسته قبل از کنگره در بین کنگره‌ها و مختلف جامعه دست‌یافتد. لذا انگار رقابت این حزب در زمینه‌های سیاسی با دیگر احزاب و گروههای سیاسی و تشکیلاتی در این زمینه با توجه به ضعف تشکیلاتی و تعالی آن بحیدر تشکیلاتی

مرکز سازمان انقلابی و اجتماعی
تهران

مستیزی

[شماره‌ی سند ۸۸]

گزارش مأمور ساواک درخصوص چگونگی انتخاب هیأت اجرایی در مورد
 ۱۳۵۷/۲/۳۰ در اولین جلسه‌ی شورای مرکزی حزب رستاخیز ملت ایران و دلایل نارضایتی
 مردم و اعضای حزب از وضعیت موجود

مرکز سازمان اطلاعات ساواک
 ارتش

مجلس شورای ملی

۴ - تاریخ: ۲۸ خرداد ۱۳۵۷
 ۵ - مکان: تهران
 ۸ - تاریخ وقوع: ۲۷/۲/۳۰
 ۹ - تاریخ رسیدن خبر به مرکز: ۲۷/۲/۳۰
 ۱۱ - تاریخ رسیدن خبر در صورت لزوم: ۲۷/۲/۳۰
 ۱۲ - ملاحظات خاصه:

شماره پرونده: ۲۱۵۲۰
 شماره سند: ۲۴۳۰
 شماره گزارش: ۷۱۰۱۲
 تاریخ گزارش: ۲۷/۲/۳۰
 شماره پرونده: ۲۱۵۲۰
 کلاس پرونده: ۲۴۳۰

مرکز اطلاعات حزب رستاخیز
 ساعت ۱۰:۰۰ روز ۲۷/۲/۳۰ اولین جلسه شورای مرکزی حزب رستاخیز ملت ایران در استادیوم بکهد هزار
 نفری با پیام شاهنشاهی آریا مهر تشکیل گردید. اعضای شورا مرکزی و چگونگی انتخاب هیأت اجرایی
 شرح زیر بود:

- ۱ - اکثر اعضای شورای مرکز شهرستانها اظهار می‌کنند که کاندیداهای هیأت اجرایی با دسته‌بندی
 وزیران و کادران آزادی انتخابات طریح حزبی کاندید شد تا حدی و مردم آنها را قبول ندارند.
- ۲ - نمایان از کاندیداهای ضمن صحت اظهار می‌کنند رأی از آن با استوار سایرین رأی ندارند.
- ۳ - آئین نامه انتخابات شورای مرکزی در بند ۱۱ در اولین روز تشکیل جلسه به تصویب رسیده که در آن
 چنین قید شده است: «مذروه بر کاندیداهای مشهور، تند و افراطی نباشد». مکتوبات کاندیدهای هیأت
 اجرایی شوند که در صورت داشتن رأی انتخاب خواهند شد و از طرف مسئولان حزبی با صراحت اظهار
 می‌کنند که انتخابات شورای مرکزی با آزادی کامل انجام و هرگز بیشتر رأی آورد انتخاب خواهد شد که
 هیأتی از نامزدها انتخابی با شرکت ۲ گروه شروع با حد آریا نمودند. چون قول آزادی انتخابات و اینکه
 هر کس می‌تواند کاندید شود شهر و همچنان خاص با افراد شرکت کننده داده بود و با اینکه برای رأی گیری
 بعد از دریافت رأی فقط ۱۰ دقیقه فرصت برای رأی دهیته بود که در همین ده دقیقه حاضرین با دادن
 رأی، همه فعالیت چندگانه انجام داده ولی بعد از ۱۰ ساعت نظارت و پیگیری پناستانه افرادی انتخاب
 شدند که گفتگو با مجرزه حزبی باعث انتخابات اکثر آنان شد و اکثر متخمين حتی برای نمونه ۳۰ رأی هم
 نداشتند و چنانچه اساساً اعضای هیأت اجرایی در حضور رأی دهندگان قراحت کردند باعث اعتراض شدند پسند
 حاضرین شده و در نتیجه جلسه متعلق و علوم می‌کنند که رأی انتخاباتی با یکم انتخاب شده اند.

مجلس شورای ملی

مرکز اطلاعات حزب رستاخیز

از طرفی با اینکه مسئولان حزبی در شیوا گفته بودند که کاندیداهای دیگر که در هرته فوق نوشته شود هر تعداد رأی بیاورند رأی آنها بحساب خواهد آمد ولی در عمل دستور داده شده بود که رأی آنها خوانده نشود و اینهم یک نوع گفتن و عمل نکردن بود.

نظریه شنبه بر سه موضوع صحت دارد. ۱- اکثر حاضرین از این موضوع ناراحت بودند و باین نتیجه طوری رسیدند که چرا من ناراضی نیستم بخیر و چرا مردم در برابر این نوع حوادث بی تفاوت شده اند؟ چرا حزب رستاخیز تحرک ندارد و چرا جابگونی نمازهای سیاسی و اجتماعی نشده و بلکه حزب عبارت شده از این مرکز و تعدادی مسئولی و رهبران و هزینههای سنگین و در مورد ارشاد مردم و همکاری مردم با یکدیگر هیچ اقدامی نکرده است مسئول این ملتها همین است که گردانندگان حزبی که سعی در این راه حرفهای شده و راست هر کدام یکی از افراد با نفوذ و ولایتی بلند است بدون رعایت موازین حزبی و انتخاباتی و بدون توجه به رأی ترقی کرد باشد و مسئولان ادعا میکنند که انتخابات با آزادی کامل انجام و اینها برگزیدگان مردم هستند. واقعا تا کی میخواهند تا این عمل مردم را از اطراف حزب متاریق نمایند. تا کی میخواهند به تصور دروغ بگویند منتخبین که بین مردم نفوذی ندارند چگونه میخواهند تا بانان عصیان پیشه را که تبلیغات کونیست همه جای

- آنانرا فرا گرفته به راه راست و وحدت ملی سوق دهند.
- نظریه یکشنبه - به صحت خیر و نظریه شنبه میخوان
- نظریه سه شنبه - نظریه یکشنبه مورد تأیید است.
- نظریه چهارشنبه - نظریات بالا صحت دارد.

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
آرشیو

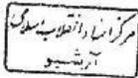

[شماره‌ی سند ۹۰]

[دستورالعمل نحوه‌ی اجرا و تعیین تعداد اعضای کانون‌ها و شوراهای جهت تشکیل شوراهای روستا، شهر، بخش، شهرستان‌ها و استان مرکزی مصوب جلسه‌ی مورخ

[۱۳۵۶/۱۱/۲]

.....
.....
.....

وزارت کشاورزی و امور روستاها

دستورعمل چگونگی تعیین تعداد نمایندگان کانونها و شوراهای حنی برای تشکیل شوراهای شهر و بخش و شهرستان و استان مرکزی

باتوجه به بخشنامه شماره ۳۱۷ مورخ ۲۵-۵/۱۱/۲۷ منضم به آئین نامه شوراهای مصوب جلسه مورخ ۲۵-۵/۱۱/۲ هجرت اجرائی و دستورعمل نحوه اجراء و تعیین تعداد اعضاء کانونها و شوراهای جهت تشکیل شوراهای شهر و بخش شهرستان و استان مرکزی براساس مواد منضمه فوق بفرموده زیر تعیین میگردد :

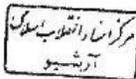
باملاحظه به ماده یک آئین نامه شوراهای ممکن است در روستا و یا چند روستا حالات مختلفی وجود داشته باشد که برای تعیین تعداد نمایندگان کانونها جهت تشکیل شورای روستا که مطابق فرم شماره یک (۱-۱) که پیوسته این دستورعمل میباشند بفرموده زیر عملی خواهد گردید :

بنده الف :

حالت اول : در روستاهای روستایی دارای سه کانون و ده روستا دارای پنجاه عضو باشند ، از ده روستا یک نفر برای شورای روستا انتخاب میگردند و این شورا مستقل روستایی خواهد بود .

حالت دوم : یعنی در روستاهای روستا تنها که در روستا دارای ده روستا و عضو باشند در این حالت نیز باید از ده روستا یک نفر برای آن روستا انتخاب نمود و در این صورت نیز در روستا نیز که باید اول سه نفر عضو برای تشکیل شورای روستا تعیین نمودند و در این صورت نیز شورای مستقل خواهد بود .

حزب سوسیالیست ایران

.....
.....
.....

بنسب:

حالت اول: در موارد یک روستای دارای ۲ کانون بوده و تعداد اهلیاء آن هر یک پنجاه نفر باشد از هر یک از کانونها یک نماینده برای شورا انتخاب میگردد.

حالت دوم: استان دارد در روستای دیگری کانون تشکیل شده باشد و هر یک از کانونها به تنهایی ۶۰ و دیگری ۷۰ عضو داشته در اینصورت نیز می باید از هر کانون یک نفر عضو برای شورا، روستا انتخاب نمود.

توضیح: در اینگونه روستاها که نزدیک به یکدیگر میباشند جمع نمایندگان میتوانند یک شورای مشترک تشکیل داده و وظایف مدوله بهود ازند.

بنسب:

حالت اول: در روستایی از روستاها دیده میشود که یک کانون با ۱۰۰ نفر عضو تشکیل شده است در اینصورت با ۳۰۰ نفر عضو بیشتر برای شرکت در شورای روستا انتخاب میشود که جمعا ۱۰ نماینده میشود.

حالت دوم: در روستاهایی شبیه حالت اول ممکن است اکثریتی با پنجاه عضو تشکیل شده باشد که آن کانون هم میتواند با نمایندگی برای شرکت در شورای روستا انتخاب نماید.

حالت سوم: در این حالت ۳۰۰ نفر روستا کانون دیگر دارد که با ۶ نفر عضو تشکیل شده در اینصورت نیز یک نفر برای شورا، روستا انتخاب میگردد.

توضیح: با استفاده از نمایندگان اینگونه حالتها میگردند که شورا برای روستای مربوط تشکیل میگردد.

قانون انتخابات شورای عالی استانها

شماره: .....
تاریخ: .....
محل: .....

مرکز استانها و انتخاب استان
آرشیو

کتابخانه شماره: _____

ماده ۱ - شورای عالی استانها از نمایندگان منتخب کانونهای حزب دروستا به ازای هر ۵ نفر عضو یک نمایندگی تشکیل میگردد. اعضای شورای عالی استانها به عدالت انتخاب میشوند. روسای آنها که به مدت نامتناهی تشکیل شورا تعیین میشوند باید با روسای آنها از یک کانون انتخاب شوند. در صورتیکه در کانونهای گوناگون کثرت از روسای (موضوع شماره ۲) کانونها نامزد شوند) بدون توجه به تعداد اعضای کانون یک نماینده به شورای عالی فرستاده میشود.

ماده ۲ - محل جلسات شورای عالی استانها در تمام استانها در محل تعیین میشود. در صورتیکه در مرکز تعیین محل برگزاری جلسات شورای عالی استانها نامزد کانونهای روسای مختلف توافق نشود جلسات شورا به صورت دورگانه در تمام استانها برگزار میگردد.

ماده ۳ - شورای عالی استانها اعضای آن را تا ۲ نفر است از کانونهای نمایندگان کانونهای حزب دروستا به تناسب تعداد کانونها تعیین میکند.

ماده ۴ - در صورتیکه اعضای کانونهای نامزد در تمام استانها به نامزدی کانونها نامزد شوند به نسبت تعداد کانونها در تمام استانها به نامزدی کانونها نامزد میشوند. تعداد اعضای شورای عالی استانها به نسبت تعداد کانونها در تمام استانها تعیین میگردد. شوراها با توجه به تناسب تعداد اعضای کانونها در تمام استانها تعیین میشوند.

ماده ۵ - شورای عالی استانها از کانونهای نامزد در تمام استانها تعیین میکنند. در صورتیکه در تمام استانها به نامزدی کانونها نامزد شوند به نسبت تعداد کانونها در تمام استانها تعیین میشوند. در صورتیکه در تمام استانها به نامزدی کانونها نامزد شوند به نسبت تعداد کانونها در تمام استانها تعیین میشوند.

ماده ۶ - در صورتیکه در تمام استانها به نامزدی کانونها نامزد شوند به نسبت تعداد کانونها در تمام استانها تعیین میشوند.

ماده ۷ - شورای عالی استانها از کانونهای نامزد در تمام استانها تعیین میکنند. در صورتیکه در تمام استانها به نامزدی کانونها نامزد شوند به نسبت تعداد کانونها در تمام استانها تعیین میشوند.

حزب رستاخیز ملت ایران

شماره
تاریخ

ماده ۴ - شورای مرکزی از گردآمدن نمایندگان شوراهای بخش و شهرستان و استان به ترتیب زیر تشکیل میشود:

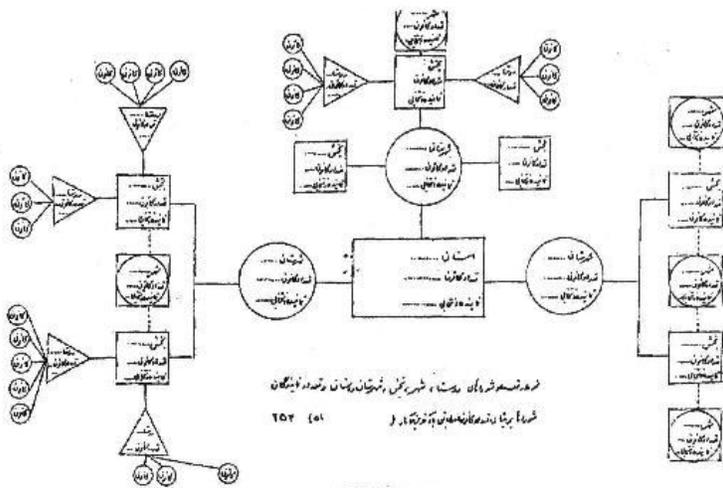
- الف - شهرها یا بخش خالی که تا ۳۰۰ کانون دارند یک نماینده .
  - ب - شهرها یا بخش هائی که بیش از ۳۰۰ کانون دارند به ازای هر ۳۰۰ کانون اضافی یک نماینده
  - پ - شهرستانهایی که تا ۵۰۰ کانون دارند یک نماینده
  - ت - شهرستانهایی که بیش از ۵۰۰ کانون دارند به ازای هر ۵۰۰ کانون اضافی یک نماینده
  - ث - استانهایی که تا ۴۰۰ کانون دارند یک نماینده .
  - ج - استانهایی که بیش از ۴۰۰ کانون دارند به ازای هر ۴۰۰ کانون یک نماینده .
- تجربه - در مورد انتخاب تعداد کانونها توسط احزاب مرحله بالاتر رسیدن به تعداد نصف بخاره یک در هر مورد شراحدیود .

ماده ۶ - مقصد از نماینده در این آئین نامه کسی است که در مورد شورای روستا و شهر و استان اعضای کانونها را در مورد بان شوراها در مورد شوراهای بخش و شهرستان و استان و مرکزی از میان اعضای شوراهای مربوط به ترتیبی که در این آئین آمده است ، انتخاب شده باشد .

ماده ۷ - ترتیب اجرای این آئین نامه بویژه رعایت هر چه دقیق تر ترتیب تعداد کانونها باشد ادا اعضای شوراهای توسط ستاد حزب در دستوراتی های لازم تنظیم خواهد شد .

ماده ۱۱ - این آئین نامه در ۱۱ ماده و دو تبصره در جلسه ۵۲۴/۱۱/۲ هیئت اجرائی - سیاسی به تصویب رسیده است .

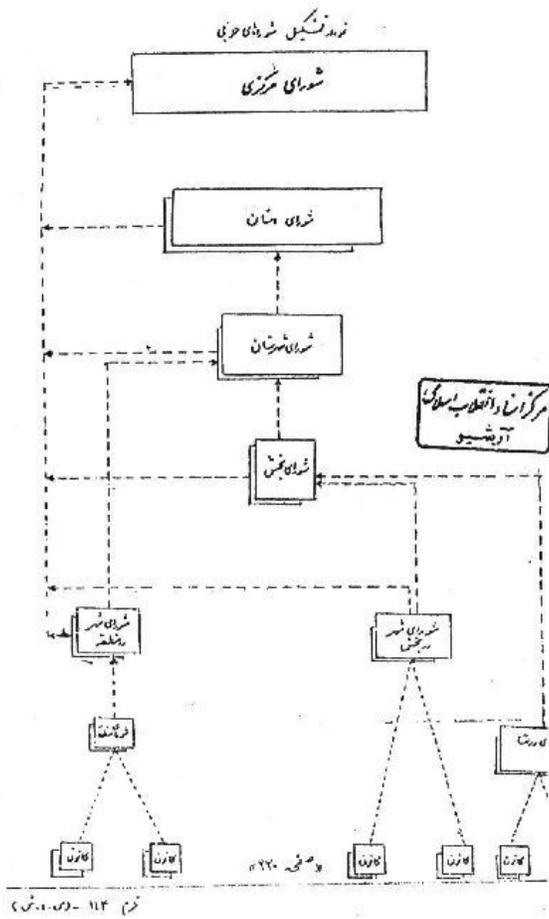
مرکز سازمان انقلاب اسلامی
آرشینو

ساختار سازمانی مرکز پژوهش‌های ملی و اقتصادی
 شماره ۱۵۲ (۱۳۸۱)

مرکز پژوهش‌های ملی و اقتصادی
 آرشید

گزارش ساواک از اظهارات هلاکو رامبد درباره‌ی کارهای خلاف قانون هویدا دبیرکل

حزب رستاخیز

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
ارمنی

ختم محرمانه

مجلس شورای ملی
گزارش خبر

۱ - شماره سند	۱۲۷۲۲
۲ - تاریخ گزارش	۸ - ۱۰ - ۶۰
۳ - شماره پرونده	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به مجلس
۴ - تاریخ گزارش	۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بر حسب ملاحظه محل
۵ - پرونده	۱۲ - ملاقات مطالعین
۶ - گیرندگان خبر	

موضوع: مجلس شورای ملی

تاریخ: ۲۵/۱۰/۶۰ - روز سه شنبه ۳۵/۸/۱۸ آقای هویدا نخست وزیر و آقای آذری جوشند آموزش وزیر مشاور و دبیرکل
 حزب رستاخیز و وزیران جدید وارد مجلس شدند آقای هویدا ساعت ۱۰:۰۰ پشت تریبون فرار گرفتند
 متن معرفی وزیری چند پد راجع به ارتباط دولت و حزب و مجلس مطالبی عنوان نمودند
 بر زبان سخنان وی هلاکو رامبد اجازه صحبت خواست و راجع به بلند شدن اما رئیس مجلس بطور ضمنی با سخنرانی
 موافقت نمیکرد ولی رامبد که یک پارلمان‌نرمیها شد به ماده ۳۰ آئین نامه مجلس متوسل شده و گفت
 قطعا بر نظام نامه دارم و سپس پشت تریبون فرار گرفت و مشارائبه با بیان مفه ای راجع به تشکیل شورای
 ه کانه و آراین که فقط شخص شاهنشاه ریاست عالیته سه توه را دارند و هیچکس جز منظم نه نمیتواند در سه توه
 کورد خالت بنماید بگو و موضوع اشاره کرد یکی اینکه نخست وزیر پیش از آنکه لایحه اقدام در وزارتخانه راه تصویب
 پس و توضیح شوگان برساند آنها را بر یکدیگر نام نموده و این برخلاف قانون اساسی است
 سرده سپس اضافه نموده بطوریکه آقای نخست وزیر و دیگران که حزب و در مصاحبهات خود عنوان کرده بودند گسسه
 بزرگ حزب را مردم تعیین میکنند و گفته هم آقای آموزش را بر این بگوئی حزب برگزید و با توجه باینکه حزب فراگیرنده
 ه ملت ایران است و دیگر بزرگ حزب حق دارد یک مسئول یک وزیر عاظمی را معاضه حزبی نماید بنابراین
 پس نداشت که نخست وزیر بزرگ حزب را بعنوان وزیر مشاور و خود که مرگوشان میباشد تعیین نمایند
 از اظهارات رامبد آقای نخست وزیر با حالتی خصمانه در پشت تریبون فرار گرفته ولی جواب تابع کننده ای
 اشت و بیشتر با حاشیه رفتن و تهدید بد مطالبی عنوان و اضافه نمود آنچه را من انجام داده ام او را شاهنشاه بوده
 اغتشاش نیز قانون اساسی را به تراض و تشامه اند و شاید ناراحتی شما آقای رامبد از این میباشد که بکنی
 نمایندگان مجلس را بعنوان وزیر منصوب نموده ام

م. رامبد در پشت تریبون فرار گرفت و گفت من نمیتوانم هیچ وقت از این فرمان بردارم و آرام با جان دل میبندم و اینها که نمیتوانی تعیین و از برای شما خود ظاهر شود آنچه را من
 ۴۴-۱۴

خیلی محرمانه

شبه بندی حافظین
مؤادش خبر

۱ - متن ..... ۳۳۷۶۳ ۸ - وفتا ..... ۹ - تاریخ وقوع ..... ۱۰ - تاریخ رسیدن خبر ..... ۱۱ - تاریخ رسیدن خبر در هر مناسبت حمل ..... ۱۲ - ملاقات حافظین	شماره دستور ..... شماره نامه ..... شماره گزارش ..... تاریخ گزارش ..... پروت ..... گیرندگان خبر .....
--	---

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

-۲-

طبق
بند

موضوع

ارم ارضایات پادشاه است و به شخص شمانیز ارادت میفرماید و ادامه داد آنچه را من گفتم دیگران ندانند میگویند
 ان باصراحت لایحه بیان داشتند - بعد از آمدن دکتر شهبازی نیز با توسل به ماده ۱۳۰ آیین نامه ارجاع پیشتر
 شد شد و پشت تریبون قرار گرفت و گفت میخواستم در همین مقوله صحبت کنم ولی رئیس مجلس با اجازه صحبت
 نداد و من را از رئیس مجلس با وی بیگانه بود که اثرنا بطور بی موجهی گذشت و باعث ناراحتی نمایندگان شد .
 نمایان جریانها فوق در جلسه ای که شب گذشته (۳۵ / ۸ / ۱۹) در منزل دکتر وهاب پور برادر رهبر
 اسم زاده نماینده بود - سردر ردهایان تخت طاوس و کوی نورشماره ۱۵ با شرکت عده ای از نمایندگان مجلس
 جلسه نیمه سار و نیم برآمد - منظری و دلخوش و ستاری و قاسم زاده و هادلی و سلمی و رضوی و ابوالهدی
 کمال گردید - نمایندگان کلان اراذلها را در واحد در جلسه روز ۳۵ / ۸ / ۱۸ مجلس شورایی تجلیل
 نمود - را بعد همین تذکرات اظهار داشت :

مهم چیز دیگری بود - حد و حدود ضعیف خیرا نخواستند - من میخواستم در مورد ترکیب ترمیم کا بنه صحبت
 - از اینکه فردی روزی در آستان شرفی سخنگوی چپ گزایان بوده و به مصالح و مفاسد ملی و میهنی اهانت
 سرافراکت و آن همه کثافت کاریهایی که در اوقات کرد اکنون بپستوان وزیر کار منصوب میشود با اینکه آقای نسح
 شیخ که من او را از بدین پیشاسم آدمی است شارلا تان و تاد بروز فرماندار یک شهر بود (در این موقع
 از شرکت کنندگان گفت استاند ار بوده نه فرماندار) و را بعد توضیح داد استانداری غرض آباد سازی است
 با اندازی یک شهرستان - در هر حال با توجه باینکه از این فرد آگاه تر در وقتش و شاهد دست تر هم در وزارت راه
 امینتد ولی این فرد بپستوان وزیر راه منصوب میشود با اینکه وزیر اطلاعات که مدتها کارش با قلب حقیقت بود و بپستوان
 پادگستری منصوب که این امر بزود مردم ایران اثر منفی میگردد و بپسلاج سلطنت و ملت نسبت .

به نتیجه تشکیل جلسات موی و نظارت نمایندگان از جانب پادشاهان در این جلسات صحبت دارند .
 دعوات ۳ (۱) نظریه تهیه مورد ~~تعمیر و بازسازی~~ نظریه در برگزینای ستادری نیز تأیید گردید و است .
 بر سر ترمیم دولت سارک رسید - تاریخ ۳۵ / ۸ / ۱۸

بارانش خلاصه میسرید حالا اگر آقای هریداد بیگلر باشند کاشقی خزانedarش میشود و بعد وی قاضی
 و آنرا میگویند فرزند هریداد میسرید و همایون قائم مقامش و جناب این است که تحت تأثیر چنین
 شرایطی که باند از سرسوزنی غایب است و میباید روزی که برای آمدن بر رفتن وجود ندارد اما آنرا در این حزب
 صاحب تشکیلات ندانم شود. گانونم تشکیل شوند. مردم به حزب اعتماد پیدا کنند یعنی در زمین بی اعتمادی
 و بی الاهی افراد بالای حزب از طرف تشکیلات حزبی مردم خودشان و بجز این معنی و این معنی که در حزب
 رونق پیدا کند و مردم گند. آموزشکار هم چاکتند و میسیرید که من کار حزبی نهادم انسانیت گفته کار حزبی میداند
 و **یکشنبه** به بان اعتماد دارند چکره میزند تشکیلاتی را که رهبری مملکت از این توفیق نم یابد کار میسیرید
 شد بهر وقت در این راستا میزند مملکت دارد بسازد. کارنامه و رساله حزب، رساله حزبی بر زمین میسیرید و
 حکومت حزبی چه میسرید نشانی لا اقل در زمین مملکت، بیشتر مردم تمهیب مملکت شده، انتخابات مجلس
 بحساب حزب بگذاریم با حساب تسویه حساب همایون و کتبی و قریشی و آموزشکار را بحساب حزب بگذاریم
 نشانی مملکت امروز است که سر نظر از آن میباید که میسیرید را میباید تا بداند و چگونگی راه یافتن آنجا هر کس
 در مجلس یا سازمان میزند نمکی حزب را قبول دارد نه جناح را مجلس راه را میباید **مجلس** و هر کس
 مجلسیان آن زمان به جناح میزند که دیگر کسی تحت عنوان جناح عرض اقدام نمیکند تا اینکه بهر مملکت
 مجلس رساله و در حضور جمع اهانت میکند بزرگی که غش میکند و انتخابات انجامی هادم که هنوز در می
 بداند که است. بعد های باطل شده با در سرش باطل است و بجز نهان آن انتخابات اعضا کثرت حزبی
 هم که چینی شده جدید از بازی افراد ناتوان و بدین اطلاع حزبی بود مگر تا چه حد باید منتشر بود و این
 دستهای از مکرور و بد نیاز هم انداز معجزه گراشت مکرر آن است که مردم کار خودشان را کردند
 و در خودشان واردند **مجلس**، صداری آمار سازی کرده و با اشتقادات و اعتماد جامعه هست
 از بد نشانی شده میزند در همان اولین روز معرفی آموزشکار های هریداد گفتند که آموزشکار حزب را روی پایهای
 استوار شده مساب و آموزشکار در همان روز گفت حزب را نوسازی میکند و گانونهای دوشی را میباید و آنحکام
 این مطالب شد و نشانی بوشی مردم بررسی و تحلیل و بالاخره تفاوت جامعه قرار میگیرد و مجلس بی اعتمادی
 پیدا هم می تفاوتی است. این بی تفاوتی برای جامعه از هر سطحی خطرناک تر است و برنامه شناس
 برای شناختن دادن تجربه بیشتر مردم در مسائل اجتماعی و سیاسی بدون تردید برای مبارزه برجست
 در زمین سال تمام با این بهاری و بی تفاوتی است که ندرت بهای به افراد بفرمول نحوه عمل غلط سازمانها
 بعد بران نایار در عرف شکل کن خودشانرا کنار میکنند و نتیجه این میشود که حزبی را که شاهنشاه آریامسر
 برای مبارزه بیشتر مردم میسیرید میباید بکشد تا این کاری بی الاهی و اشتباه بفرقش حزب با اداره و
 حیزه وزارت. همین صورت در میاید که امروز هر کس بی که در مملکت تشکیل میشود بخاطر عقیده و اعتماد اعضا

مرکز آموزش و تقویت سواد
 آرشینو

کتابین بتفصیل است به پهنویان نمونه در اسفند ماه چند سال پیش که یک اجتماع یکصد هزار نفری در میدان
تیمچانه تهران در جهت مصالح مملکت تطاهراتی کردند مدتی بعد از آن آئین مخصوص بود به نام صادقی
ناصرزاده که آن یکصد هزار نفر را اداره میکرد. آئین چونند بسبب درجهت دقیقه منقشر شد و صد های گذشته و
مردم شدند آئین آن میدان اداره نمیشد هجوم مردم موجب میشد که هزارها نفر فقط زیادت ویا
بسیار فرقی که لایحه و ترس و وحشت یک اصل تجلی کرد و آن اصل از خود گذشتگی برای مملکت و اصل فدا-
شدن در راه نظام شاهنشاهی بود آئین یکصد هزار نفر شاهان صحنه بود نه چه آزمایشی بسیاری
جانپاز و مقاومت از این بالا تر در زمین اینها که مدعی هستند چند نفرشان در همه مدت میرشان حتی
یکبار در محضر چنین آزمایشی قرار گرفته اند و چند نفرشان قبول شده اند که حالا صاحب تجربه در -
علم الاجتماع و حزب و برقراری روابط با مردم هستند پس مملکت این همه تجربه وند آگاهی برای و کجا
و ذخیره خرج میکند و محاسب میکند آیا این درست است که به همین سادگی و در همین بی تفاوتی ماریها
و مدینهها با سبها و سالهای عمر مملکت را صرف آزمایشی افراد کم بعد آد سبای آزمایشی شده و تجربه
اند وخته یا همان داد مرا کارکنند ارم حزب مدتی در طولین صحنه از آموزش سیاسی کرد که
در گذشته صفت بنا کتاب درباره حزب در مملکت نوشته شده تحت عنوان تفسیر اصول عقاید حزب که
در حدیث تحلیلی است از اصول انقلاب و تطبیق آن اصول با مراسم و اصول عقاید حزب این کتاب را
شود سان از آن مایه گرفتند چنان استاد کردند آن کتاب وقتی در مملکت نوشته شد و انتشار یافت که
بسیار از آدمهای فحشی که در برار مشاغل حساس مملکت هستند یادگروههای مخالف مملکت در داخل
مخالفت میکردند و یاد رواج از مملکت با گروههای ضد وطن همگاری داشتند این افراد تا روز سلمان
حالا بهتر نماز وطن پرستان هستند همه تمامان و فدائیان مملکت را کارکنند استخوان و خونشان میزنند
وجودشان میدیزند آن چیزی است که اداره میکنند. و آن انجمن هائی است که انتخاب گرد و مانند
آن کانون هائی است که بعضا در شاه مملکت آمار لابی دادند و آن انتخاب در هر یک حزب آنها هم بصورت
آن **مؤتمر گردهم آید** نمیتوانستند گاندید اگر در آن آموزگار و یاد آرند بصورت طبیعی در رفتار هم
مردم باشند که اگر در زمین آن دوازده هزار نفر یک نفر باشد از سر حوزنی اعتمادش هنوز باقی است. آنرا هم
از زمین نبرند یعنی در حدیث آنها هم خرج و مخارج برای این بود که یک **مؤتمر گردهم آید** در -
بی اعتمادی و بی وجود مردم و در سختی بی اعتمادی آنها زده شود. آنگاه صید از فرط خوشحالی از اینکه
آمران از بدلت بصورت مثبت میروند برضی برای آنچه برزم خودشان دارند بیکر جامعه را با چشمه و
فندان میباشند وقتی مدرن اعتمادات جامعه را مخرج تر میکند. میدوی قائم مقام حزب و

حاجق که بدین هیچگونه تردیدی مستقیم و یا غیرمستقیم بدلیل عدم لیاقت و یا در ضمن هویتباری و زیرکی
 در پیروند و چندین میلیون تریاتی نیز استناد بدلیل شهم بودن معا و باطن شهم است . چگونه حزب
 رستاخیز ملت را اداره کند و وسیله ارتقاء و پیشرفت اعتقاد مردم باشد حتماً نمیشود . بطور قطع و یقین
 انسان ندارد و نداشت و همزمان آمارسازی و در رخ و توسل به خیمه شب بازی چاره ای ندارند . آنچنانکه شاهد
 شد که استند حاصل این کار آسان غیرمطلوبت تلق شد یک تشریح به بی اعتقاد مردم اضافه شد .
 در اردو سته آمیز و روشجوی و همایین را به از ما شهم و اعمال و رفتار آنها را روی داشته مردم مزه کم تناسا
 سانی در بی ریائی تریات تلخ و پیزی و غیر آنکه حزب حزب افراد خاص است . آنچه در حساب نیست
 مردم هستند ولی ساندیناه جزاین میخواهند . شاهنشاه میخواهند حزب خانه مردم باشد .
 تا شاهنشاه میخواهند همه مسائل ملکت به دست حزب مطرح شود و حل و فصل کرد . شاهنشاه
 بکرنیال فلسفه مبارکت مردم به حزب اعتقاد دارند . شاهنشاه میخواهند هر کس صاحب اعتقاد او
 ولایت است و در حد اعتقاد و لیاقت و شایستگی بدرخشد و امنیت خاطر داشته باشد و مطمئن است
 حاصل کند که کسی متضرر او نیست . شاهنشاه از ایجاد حزب رستاخیز یک هدف غالی و بزرگ دارند
 مبارکت به دست مردم ، آموزش بیشتر مردم و بالاخره همه ملکت به وسیله خود مردم . حالا در حزب
 بستماست . حزب اداره است و این چند آدم بی تجربه میخواهند این آرمانهای بزرگ را در پیشست
 درهای بسته برای ملت و ملکت جامعه عمل بپوشند و قطعاً نمیشود بشکل است که در یکی دو سه سال
 اشهر کرده را در حزب و انتسابات گرفته اند در کمال زیرکی و زرنگی های دستا همای اضتی ملکت را
 نیز بچنان کشید هاند .

حزب کجرب خصوصی و شخصی است . حزب کجرب عقیده و آرمانهای مشترک مردم نیست . حزب
 وسیله و موجب مشارکت نیست . اکثر روزنامه رستاخیز را که کپیبه دو روزنامه کجربان است از حزب برداریم
 هیچ چیز بکلام حزب از آثار واقعیت نرزد هن مردم وجود ندارد . با مسئولان روزنامه کجربان صحبت
 کردم در خودشان میقتند که حالا در روزنامه دارند . یک روزنامه صبح که رستاخیز است و یک روزنامه
 عصر که کجربان است .

امروز که بعضی وداوتها در بین افراد قدرت طلب ملکت فرو نشسته و هر کس برای خودش در آورد سته
 و تصمیم دست و پا رده و وجود آن محلی برای نشو و نما پیدا کرد ما ست جامعه در بدین پهنال آنچه را که از
 دست داده است میزند و این دستگاه اضتی ملکت است که باید کلین بیداری وجدان جامعه
 با اظهار لطفان و با حمایت آزاد مهای خوب و مفید پهنال جامعه را امن بزند . با ک سازی جامعه

مرکز نشر و انتشارات رستاخیز
 آریستو

شیار پهن‌تر از ۰.۵ متر

از وجود خرابکاران بنا عمل فیزیکی است که محدود به عملیات در حساب سود و زیان برای مردم است. ذهنی فیزی و زود گذر بوجود می‌آورد. مردم حد متکرار باید در این جامعه این واقعیت را بپذیرد و سهولت لمس کنند که خدمت وند اکارت و صدانت آنها باید جانی حساب میشود و یا خجالت و زدی و ... تنبیه دارد. باید یک درجه اطمینانی برای حد متکرران جامعه وجود داشته باشد تا بگویند این عدد بی پس انداز و بگویند بنا با نگاه اطمینان بخش از آنها حمایت کند ... حد متکرران رساننده در اجتماع الگوهای زنده بد آموزی و بی تفاوتی برای طبقه جوان جامعه نشانند.

نظریه تنبیه. نظریه ندارد.

نظریه تنبیه. با توجه به اینکه در حزب رستاخیز طنایران به تنبیه سختی داد نشده است و به نگرانی چنین گزارشی نموده معیذا نظام گزارش در خود تحقق بررسی می‌باشد. در زمان نظریه چهارشنبه. نظریه سفتنبه مورد تأیید است. نشان

نظریه چهارشنبه: ساز و آموخته‌های آن در هر دو مورد به یکسان است. نظریه سفتنبه: ساز و آموخته‌های آن در هر دو مورد به یکسان است.

این نظریه در هر دو مورد به یکسان است. ساز و آموخته‌های آن در هر دو مورد به یکسان است. نظریه سفتنبه: ساز و آموخته‌های آن در هر دو مورد به یکسان است.

مرکز آشنایی و انقلاب اسلامی
آرشیو

در این امر و در این امر و در این امر

۱۵ اردیبهشت ۱۳۶۰

[گزارش مأمور ساواک از علت کناره‌گیری سیدضیاء مدرسی از دبیری حزب رستاخیز]

[ملت ایران در پایتخت]

خیلی محرمانه

شده بندای حافظی
گزارش خبر

۱- تاریخ وقوع	۲۲۸۶	۳- تاریخ گزارش	۲۲۸۶
۴- محل وقوع	تهران	۵- نام گزارشگر	م. م. م.
۶- موضوع	کناره‌گیری سیدضیاء مدرسی از دبیری حزب رستاخیز	۷- نام سازمان	سازمان اطلاعات
۸- نام سازمان	سازمان اطلاعات	۹- نام سازمان	سازمان اطلاعات
۱۰- نام سازمان	سازمان اطلاعات	۱۱- نام سازمان	سازمان اطلاعات
۱۲- نام سازمان	سازمان اطلاعات	۱۳- نام سازمان	سازمان اطلاعات

گزارش از انجمن سیدضیاء مدرسی
تهران

موضوع: انجمن سیدضیاء مدرسی در تهران - حزب رستاخیز در پایتخت

ناجیه در بالا درین مذهب از مکتب شریعی در باره شماره گوی از دست دبیری حزب رستاخیز ملت ایران در پایتخت اظهار داشت مسئله ای که باعث این موضوع شد مربوط است به حائلی بنام اختیاری که گویا در دوران کودکی و نوجوانی با آثار حسنه آموزگار هم محل روایتی با هم داشته اند و در همین مسئولین شایق حزب پایتخت سازمانها به عنوان مسئول حزب در تهران انتخاب که این امر موجب ناراحتی روسای ادارات و مردم و مشغولها آثار ساختار و سایر آژانس و بیروس تهران و فراهم نوی سواد ی وی اطلاعی مشارالیهها گله ها و شکایات بسیار نموده اند و در این اصل علی اصغر ناظری رئیس شاخه تشکیلات حزب برینا از ضیاء مدرسی می خواسته است که این خانم را از دبیری حزب تهران تعیین که ضیاء مدرسی هم در اجرای دستور ناظری در کنگره آرمیز استاد در انجمن راهبانه هیئت مشارالیهها انتخاب گشته چند بعد مجددا علی اصغر ناظری ضمن تشریح ضیاء مدرسی اعلام کرده است که آقای آموزگار اصرار دارند خانم اختیاری در سمت دبیری حزب شهرستان تهران بماند و این کار باعثی خرجی زیاد تر انجام شود و چون در کنگره آرمیز استاد انجمن ضیاء مدرسی باین قسمت منسوب گردیده بود و از طرفی امکان تعیین وی بکنافاصله پس از انتخاب شد و در نبود لذا ضیاء مدرسی باین علت که آمیز خود و حزب را در خطر تهدید از این سمت شماره گیری نموده است .

نتیجه: ضایعاتی منجر بر اینکه دکتر آموزگار بجهت حمایت از خانمی دبیر هیئت پایتخت را عوض نموده بهیسن اعضای حزب وجود دارد

۱- در این تاریخ (۲۲۸۶) در نتیجه مورد اعتقاد است و پیشنهاد می شود که کمیته گزارش نموده است .

۲- در میان گذاشتن مستقیم به هیئت با ضیاء مدرسی و مقامات حزب باعث شناخته شدن ضیاع میشوند .

۳- بر اساس آئین نامه حزبی نحوه انتخاب در تهران شهرستانها به این ترتیب است که در استان چه نفرات بتواند کنند به معرفی و در هر کس یکی از آنها را انتخاب می نماید .

۴- در این تاریخ (۲۲۸۶) در نتیجه مورد اعتقاد است و پیشنهاد می شود که کمیته گزارش نموده است .

[گزارش مأمور ساواک از سوابق دبیر حزب رستاخیز صلت ایران در پایتخت

(محمدعلی کرد)]

فهرست مطالب
مجلس شورای ملی
گزارش مأمور ساواک

- ۱ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۲ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۳ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۴ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۵ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۶ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۷ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۸ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۹ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۱۰ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۱۱ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها
- ۱۲ - بیان گزارش‌های امنیتی خبرگزاری‌ها

مجلس شورای ملی
گزارش مأمور ساواک
آرشیو

شماره سند: ۲۱۵۲۰
تاریخ: ۲۳/۳/۴۴
موضوع: گزارش مأمور ساواک از سوابق دبیر حزب رستاخیز صلت ایران در پایتخت (محمدعلی کرد)

دبیر حزب رستاخیز صلت ایران

محمدعلی کرد کما خیرا سمت دبیر حزب رستاخیز صلت ایران را در پایتخت تصدیق شده اصولاً یک روزنامه نگار است قبلاً کارمند شهرداری پایتخت بود ماست. تا بعد از زمانی که با استناد به ارتضیه‌ها و کلمه‌های غیرستقیم وزارت کشاورزی بنا به پیوسته هفتگی مابین رستاخیز مکزیک. بعد از آنکه اینکارتید پیل بهروزنا مابین کارمند کادوهای هرسه روزیک با منتهی‌توسط. انتشار آن ادامه داشت تا اینکه همراه با سایر نشریات از جانب وزارت اطلاعات تعطیل شد. تا بعد از صرفاً برای وکالت مجلس از حزب رستاخیز نوریانند را منضم حزب ایران نهمین شد ولی با تا پتلاشی کشفها با پیوسته مصطفی الموضی بعمل آورد موفق به دست آوردن کرسی نمایندگی خوزستان بد ولی مملکت مد جنوبی در این امر کوشش‌های کلانی در پیروان وقت حزب سابق ایران نهمین با کوشش مصطفی الموضی مشارالیه را در شهرداری پایتخت با عنوان سرپرست اداره کل روابط عمومی نگار مشغول کرده ولی گویا فقط چند ماهی بیشتر در این سمت واپس آورد وید نیال اختلاف شده با انجمن شهرداری نهمین (شهرداری تهران) آری از کار برکنار گردانای کرد سرپرست فعلی ستاد حزب رستاخیز صلت ایران در پایتخت آن می است این الموضی است افتخار اهل زنده و بعد از آنکه توجاتی و بیرون محتوای بهیچ وجه قدرت رهبری و مدیریت تصدیق‌گویی ندارد و تا آنجا که از سوابق کارها او در حزب سابق ایران نهمین بر می آید زوای اعتقاد و ایمان در وجود نهمین است. محمدعلی کرد با مصطفی الموضی نمایندگی و ستار میروا بطی و مصدود قشرباشی حزب نسبت و قرابت نزدیکی دارد ولی به عقیده مطلقین و سابقه تقریباً موفق انتصاب او در سمت جدید از آنجا که اتالی الموضی نبود و صرفاً مصلحت اینکروزنامه‌نگار بود برگزیده در این پست هم‌اکنون تا انتصاب به پست است البته مای هم اعتقاد دارند که در جهت و های اخیر هم‌اکنون با انتصاب کرد در حزب در واقع به الموضی باج بر آید است. آنچه که مسلم و مقرر است انتصاب کرد پیوسته هم‌اکنون صورت گرفت است نه در پرتگ و واقعیت اینست که برای سرپرستی ستاد حزب در پایتخت و در شهری حزب در پایتخت افراد مومعه و شایسته کف درصن حال مورد توجی و اعتماد آقای دبیر کل باشند خلیسی زیاد وجود داشته که اگر آنها را به تئویم بنویسیم و تا حد و . . . هم ایجابی دارد یعنی کمی حتی آقای کرد از نظر تئویم بنویسیم نهمین بهر حال کاری است که شده . . . اما در پای و پرتگاری با آنها استعجاب و عیب‌اندیشی در حزب در پایتخت ظهور هم‌اکنون مملکت جدید است مبرور از یزد بکان و افراد مورد اعتماد هم‌اکنون بود برگزیده و

شخص ایشان را آنچه که همبر آن اشیای نظرد ارنه خانم انتعا من و میبندم اینصواب ایشان بپرسیرستی پیشه و چیزی
 تهرمان باعث رفتن ضیا مدد بر نرسند بلکه آقای زبیر کل به علت درگیری هائی که بعد از برای جزب در ارتباطات با و رسید
 فراموش میزد و تصمیم بر تناری او میبرد. عدوش در بیشتر شرفرا نس ها بطور ضمنی بدولت حمل میزد و در مقابل خصوصی
 هم شد بد اشد آقای نخست و نیز با بد انتقاد میفرشته و این چیزی بود بایست که آقای در بر این نمیخواست و بدقیقا همین
 مسائل سببه عزل او و نه هرا آنها صفا ضمیر و تصدیق شده از بد و است. البته اگر وی هم اعتقاد بر ارنه که به علت
 اختلافات شد بد میان آقای امیرالوزرای هدا بین آقای ضیا مدد رس دیقا هرا آنها طنا طرفه ارا قای هها بین بود و ~~...~~ او
 اینقدری را شاد کند اشتقاق ~~...~~

نظریه شنبه ... چنانچه این انتصاب افراد رعایت عزل افرادی هم سایه و تخصص بیشتری در اوند به عمل آمد و چون
 از نظری و بیشتر کارها خواهد شد و طس این موضوع سبب نگ ورت و شدی کارها میزد ...
 نظریه سه شنبه ... با توجه بدستری و احاطه شنبه بموضوع غیر صحت ان بعد بد نظر سیرمی
 نظریه چهارشنبه ... نظریه سه شنبه مورد تأیید است.

در کراس و انقلاب سلوک
 آرشیو

[Handwritten signature and notes]

در وقت ...
 در وقت ...

۴/۲
 در امور ارتقا ...
 ...

۶۱۷۴۱

۰۰۰۶۷۱۵۸

تشیلی و نتیجه مسائله

در جهت نهایت حزب این فیروز در حال حاضر در هدف است مربوط به نظریات این حزب است و بعد از آن شاف
 تشکیلات در نظر و از ناظری نهایت بیشتری دارد. هنوز شکی نهایت نشانه نظریات و نظری شاف آموزش در بر
 بیشتر نشانه است. فعلاً ۴۲ دانش حزب در این است که تا به سال بعد انتخابات شادای حزبی را
 برگزار کنند و آنوقت به جز انتخاباتی بکلان - کویلیو و بربر احمد - مسنان - نازندان و دهان سایر است
 تقبل اعضاء کانونها را انجام نداده است. در انتخابات روزهای ۲۴ و ۲۵ خرداد به شرکت کویلیو است و تا حدی
 به حضور و در برخی در تهران تشلی و گفته شد که در این عقبه بیشتر مربوط به انتخابات شادای است و در حزب بر آن سال
 که انتخابات شادای در سال گذشته انجام دهد که کار مهم انجام داده می بعضی از مسئولان است و آن صورت
 مدیریت را ندارد که تا در به تهیه است که - البته آنکه در تمام هیئت حدیثه که گفته شده.

نظریه شیشه - نظری نه دارد

نظریه شیشه - با توجه به صراحت و درک سری شیشه نشانه و قریباً تمام تومی صحت دارد - نژد

نظریه چو شیشه - نظریه شیشه صدها شیشه است فعلاً در موردی کوف حزب عمده سایر مسئولین نیز همین است بهانی

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
 آرشیو

۱۳۰۱/۱۸/۱۳۰۱
 ۲۱

انتخاب میدهد ولی چون این انتخاب مورد قبول د بهرگل نیست فوراً لغو میگردد . و این تلسل اد اعمیه ایست که پیر
 حال تصمیمات بین دین مشوران حاضر در زینهاران بهرغلتی که باشد برای حزب زبان با رعایت شد . و در خارج از حزب -
 انتخاب این مطلب این است که حزب زبان رهبری و بد بریت صحیح و سنجیده برخوردار است باشد . **مجلس شورای ملی و انتخابات**
 همه در خصوص تعیین مصیبت ها انتخاب و گزینش در بهران استانها با وقت اینجا پیشتر بود . در مدت ۷ ماه اخیر بسیاری
 آزاد چهای موجه و خوب و از استانها برداشته اند و افراد تالاب و آکانتها اند . انتخابات در سطح و دیگر حزب نیز از اول
 صحیح برخوردار نیست و ملاحظه میگرد که شمعی قسمت های ستاد مرکزی حزب را افراد باقیمانده از حزب سابق برهمید -
 گرفته اند که حزب سابق ایران همین حد های صالحها کوشش میگردند تا مشخص در حزب برای خود دست بیاکنند ولی موفق نشده اند .
 همین آد میا که در آن عمل بود دستگاری هستند امروز در ستا غیر مشاغلی را فرست آوردند که در حزب سابق ایران نیست
 حتی خواب چنین مشی راه میبردند . در حزب رستا غیر معمولاً متحدی در بهری استان را به گمانی واگذاشته اند که در
 مشاغل دولتی که اشتغالند . موفقیتی بخوست نیاوردند . در بهران استانها در این چند ماه با از همان افراد بازنشسته
 انتخاب شده اند و این کسانیکه در زمانهای دولتی بهر لابی شناخته شده اند . بهر حال آنچه که در حزب میگذرد
 در رابطه با آنچه که در وزارت خانه های کما قای آموزش و تفریح . مانند گذشته است و حکایت اراکین دارد که نشان باسی
 علاقی بی میان کار حزب میروند . و از آن جهت است که آقا یوزگار روسای اینان بهشترا از این انتظار میروند .

تقریباً که تمام در صحنه ما هم از سر مشران حزب و بعضی از مشران تشریف گردیده اند
 این اقدام حزب رستا غیر بهت ایران در این مردم اثر ندارد بلکه دانسته است بحصولت بهت
 قبل از کشیش مشران حزب بیرون کیه حتماًش که ندیدیم که مردمی هر چه است فرد تا مردمی واحد شرایط
 و انتخاب کرد .

مرکز ان و انقلاب اسلامی
 آرشینو

فصلی در زمینه مردمی سازی

دست آمد
 ۲/۱۲

[شماره‌ی سند ۱۰۰]

گزارش مأمور ساواک از انتصاب سرپرست شاخه‌ی تشکیلات حزب رستاخیز ملت
ایران در پایتخت

مجموعه
مطابق بندی مطابقت
گزارش خبر

درجه فوریت

۱- منبع یکم از ... منبع	۱- منبع ...
۲- شماره گزارش ...	۲- متن ... حزب رستاخیز ملت ایران
۳- تاریخ گزارش ...	۳- تاریخ وقوع ...
۴- تاریخ گزارش ...	۴- تاریخ رسیدن خبر به منبع ...
۵- پیوست ...	۵- تاریخ رسیدن خبر برهین عملیات ...
۶- گیرندگان خبر ...	۶- خلاصه ...

موضوع: (حزب رستاخیز ملت ایران) شماره سند: ۲۵۳۳۵۱۲۵-۳۱۵۴۹۰۷۴۲

روز ۲۶/۴/۱۹۴۲ طبق حکم صادره از طرف حزب رستاخیز ملت ایران خانم دوری
صولتی به سمت سرپرست مسئولان مناطق مختلف تهران در شاخه تشکیلات

مرکز اسناد و اتومبیل سواری
آرشیو

تصدیق و مشغول کار گردیده است.

نظریه شنبه ... نظری ندارد.

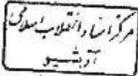
نظریه سه شنبه ... با توجه به مسترس شنبه بر صحت دارد. در زند

نظریه چهارشنبه ... نظریه سه شنبه مورد تأیید است. همان

۱۷۶۴۱
۳۱/۴/۴۵
۲۶/۴/۴۲

گزارش مأمور ساواک درخصوص برخورد‌های پیش آمده با انتصاب

میرملک حسام‌الدین محمد موسوی و وابستگی وی به دکتر علی امینی

کتابخانه‌ی موزه‌ی معارف
میرزا حسن خیر

تاریخ: ۲۵/۰۳/۵۷
موضوع: حزب رستاخیز ملت ایران
شماره: تاریخ وقوع: چندی قبل
۱- تاریخ رسیدن سرگروه: ۳۱/۰۳/۵۷
۲- تاریخ رجوع خبر به سازمان: ۳۱/۰۳/۵۷
۳- تاریخ تکمیل گزارش: ۳۱/۰۳/۵۷

شماره پرونده: ۲۱۱۰۲۰
تاریخ: ۲۱/۰۳/۵۷
شماره پرونده: ۳۱/۰۳/۵۷
تاریخ: ۳۱/۰۳/۵۷

میرزا حسن خیر

چندی قبل نامبرده بالا از طرف محمد علی فرد که به نام شاخه خزانده آری و امیر آری و امالی حزب رستاخیز ملت ایران در مرکز انتصاب شد و دست و پا شده و در استان و تشریح امینی (نخست وزیر سابق) اظهار شد.
تشریح نموده... تاریخ شروع کار رضا را به اید ۱۸ تیرماه است که همجنس آمدن وی مقدار زیادی از برخورد ها بوجود آمد.
چون یاد شده تصمیم دارد تصانیق اداری تمام شاخه های تهران را در قضا کشتن و نظارت در آورد تنها در روزها نخست قوی شده رفت. نخستین برخورد ایشان با راست است (رئیس دفتر مشترک تهران) بود که عقیده داشت از نظر رنگی تابع دفتر مشترک مرکزی بود و بیگانه است تهران و برخورد از اینجا شروع شد که شخصی مکرر مرتب غفاری نزد به سرگله حزب رفت و به او اطلاع داد که از جوانان به برخاسته و در سایه تلاش با همه قهرمانان گرفته است و خواستار کار تمام وقت بود.
در بیرون نیز آنکه کار تمام وقت را ممنوع کرده بود همزیر کرد و مواردی که گفت از جوانان شما باید استفاده نمود و به حزب رستاخیز ملت ایران (تهران) معرفی شد. آقای راست بین در روز و روز مشاوران اطمینان داشته که هیچ مراهبتی بین ما نیست و در جای مناسبی با او کن. در وقت غفاری نزد مستطین طری کرد گفت: آقای راست است بین با ما می کرد میگوید که من نیازمند احتیاج ندارم و اینجا را به حلقه بفرستید. وی غفاری میگوید اینجا همای ایرانم و در راست موسوی و زده ۲۵/۰۳/۵۷ بعد عقرب است بین میگوید و صحبت با راست بین یعنی اینکه حزب جدید استه باشد. جوانی را آورد و صحبت چینیات را با او صحبت بر روی در اختیار وی قرار داد که آقای موسوی میگوید که شما فکر کرده احتیاج ندارم. راست بین میگوید من در اختیار رستاخیز هستم و میخواهم همگام من تابع در بیرون و دفتر مشترک مرکزی هستم. در نتیجه بین طرفین مشاجره لفظی شده که سرانجام با آن میگوید. موضوع در قوم برخورد موسوی با آقای سید و صد یعنی (رئیس تشکیلات حزب تهران) بود. بعد وی با نظارت و با آن است که حزب میگوید. و هرگاه هم میگوید... و تهران دریافت و با است با اسرسه با چهار صلیح... ۲۰ تومان گرفت.
آقای موسوی بعد از ظهر روز ۲۷/۰۳/۵۷ از آقای صد یعنی کوشش میگوید و میگوید که برای تشکیلات و همایش تهران باید به وقت بیشتری صرف شود و صد یعنی حرف های دشمنانه میگوید که با موسوی این اصحاب است و میگوید که...

روز ۶ / ۲ / ۶۶ تا جای آقای مهدی حدادی به دبیر حزب تهران محترم باین شرح :

آقای مهدی حدادی در از همه محبت ها و انسا نیت های جنابعالی تشکر میکنم و نظیر اینگونه حزب تهران وضع صحیح کننده های
دارد و بااستثنای جنابعالی من نس راه آنداس بنتم و با آن وضعی که شمار روز ۲۲ تیرا همیشه مد مکرر بدو بوسیله
ارامدن بکورتب معدرت میخواهم .

فعلات دورتشکیلات وسیله معدالی کرد ابره میشود .

ندیه سه شنبه . . . با توجه گزارش خبر شماره ۱۵۵۵ / ۱۵۵۴ و ۱۵۵۳ / ۱۵۵۲ اخبار تقریبه چنین اصطلاحات ها پس
در حزب رستا خیز ملت ایران دیده شده است چنانچه توجهها و امای اجرتی را برای مطلب جلب مکتوبه . . . روز
مطوبه چهارشنبه . . . نظریه سه شنبه مورد تأکید است .

مرکز انار و انقلاب سولک
آرشجو

[شماره‌ی سند ۱۰۲]

[مکاتبه‌ی اداره‌ی کل سوم درخصوص درخواست تحقیق درباره‌ی وابستگی
میرحسام‌الدین محمد موسوی به دکتر علی امینی]

بازرسی سازمان اطلاعات و امنیت کشور
شماره (۲۱-۲۰) / ۲۴۱/۴۴۳
تاریخ ۱۸/۸/۶۳۰۹
بازمانده‌هاست
وزارت اطلاعات کشور
اداره کل سوم ۳۴۱

در دفتر میرطک حسام‌الدین محمد موسوی

بازگشت به شماره ۵۶۲۳۵/۲۱-۲۰-۸/۳۳۶/۵

خواهشمند است دستور فرمائید به‌رأی من صحت باسقم وابستگی
نامبرده بالا به دکتر علی امینی و تقاضای تحقیق و نتیجه را اعلام
دارند.

مدیرکل اداره سوم - نایب

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

مسئول بررسی - امجدی
۱۳۷۰/۰۵/۱۲
وزیران رئیس اداره
رئیس بخش ۳۴۱ - سامعی
۱۳۷۰/۰۵/۱۲
۱۳۷۰/۰۵/۱۲
۱۳۷۰/۰۵/۱۲

۵۲-۱۱۵
کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام و ادب

بیست و یکمین سال این کار ایجاد نمایند و در دست است در حالیکه اکثریت مردم به حقن کارهای انجام شده
 آنگاه این طایفه نسبت به خاندانهای در خاندان، خردش مشاهده نشدند است در خانه ای که زندگی می کنیم و در وقت
 برآید که آن خانه بزرگتر باشد یعنی هم زیادتر ایجاد می شود در این افراد خاندان چون در خانه او بیشتر کار
 زندگی می کند بزرگتر است و طایفه همبندان در واقع نسبت به خاندان خردگانش گفته می شود در بعضی خاندان
 بیشتر کار می دارند تا تمام در حدود و کارها و مشکلاتشان سرساز آنگاه این تمام افراد خاندان از زمان برآید
 چیزی بر این بنا تمام افراد خانه ایران سخن خانه ای هست به نام ایران و قطعه ای خوب و خوش و قریب تغییراتی
 در سیاست نیز حاصل خواهد شد در همین حال نفس هم پیدا می شود و همه را نیز پیش می آید که
 آنگاه هم این اولیا و مسئولان این خانه را حاصل خانه که همان حاصل شده برقرار باشد قطعه تمام هم در
 راجع به اینها که متین با ما با او می بینند این آنگاه هم می بیند خرد و در اینجا و در دست علی نفس
 و سنگ دارد اگر در بخوابی در وقت رفتن باز هم خوب گفته می شود در این زمانه و گفته است که در زمان
 ایران پیش و در آن زمان می سرزن افراد در وقت گفته می که این همه بگویند در اینجا نیست که بدی آنگاه هم
 بگوید هم در راه عطش می کند و دشمنان ایران مقلد شده پس اگر خوب دقیق می توانم بگویم که در این
 نکات است و می بیند در این امر گفته است. محبت است اینگونه مدد ایران نیازی به آمدن
 و نظری است تمام ایران و در وقت و در وقت خود و وقت بعضی خردش در وقت خردش در وقت است که این
 با دیدار همه در اینها با آنگاه هر دو میدان همه با همیشه یکدیگر نسبت به دیگر افراد در در وقت
 گفته می شود که اینها هم در پیش همه ها شاد است و هر روز بگری در آن زمانه تا زمانه امروز هم
 ظهور می است که دشمنان وطن را ملاحظه با ایجاد خفا در بین خانه ایرانی و در دست ما
 خدمت دارد گفته اند است که هر دو در وقت با شرف ایرانی یکدیگر قطعه ای دارد که در
 اینها است که همیشه در آنکه در مسوولیت بالای در آن است آنکه در خفا وقت داشته باشند
 که آنی هر دو در خانه بنا کنند.

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
 آرشیدو

[شماره‌ی سند ۱۰۴]

[گزارش مأمور ساواک در خصوص وزرای کابینه جمشید آموزگار و وابسته دانستن

آنها به آمریکا]

حلی محترمانه

طبق بندى حاصل
م گزارش خبر

۱ - تاریخ وقوع	۱۳۳۴	۷ - طبقه	.....
۲ - تاریخ رسیدن خبر	.....	۸ - شماره	.....
۳ - تاریخ ارسال	.....	۹ - تاریخ رسیدن	.....
۴ - تاریخ گزارش	.....	۱۰ - تاریخ ارسال	.....
۵ - موضوع	.....	۱۱ - تاریخ رسیدن	.....
۶ - گزارش کننده	.....	۱۲ - ملاحظات اضافی	.....

موضوع: گزارش مأمور ساواک در خصوص وزرای کابینه جمشید آموزگار به ترتیب که معرفی شده است

م گزارش خبر

عاج از حد ود و قدرت نخست وزیر

وزرای انشاء شد
وزر مسئولی مستعفی
از مهربان پهلبد
از خوشبخت انصاری
محمد بیگانه

نامبرده سوابق طولانی و بسیار نزدیکی با آمریکا و آمریکا ایمن دارد و از زمانیکه
 بواسطه خوشبخت انصاری به معاونت وزارت اقتصاد رسید این شاهپسند
 به سرانجام انشاء و بعد هم که به وزارت آبادانی و مسکن (سابق) منصوب
 شد . پس از ارتش‌های که همان نخستین و آخرین ارتش‌های دین بود وزارت
 آبادانی و مسکن ناموفق از آزمایش در آمد و نمره کافی نتواند . همان موقع
 در این باره جرایم مطالبی به تفصیل نوشتند که در نتیجه بگانه از وزارت برکناری
 و سفری با آمریکا نمود ، پس از چندی که از آن کشور بازگشت بگانه بانک مرکزی
 برگزیده شد . بعد از طی جمشید آموزگار وزیر بود ارتش و قسطنطنیه (سابق) از آمدن
 هو شنگ انصاری به وزارت اقتصاد و در ارتش بگانه به سمت وزیر مشاور منصوب
 و آقای حسنعلی میران جای وی را گرفت و بگانه با صلاح بعنوان
 وزیر مشاور بگانه‌ها ی او یک ود در حقیقت بعنوان قائم مقام آموزگار در کفترانس‌های
 نفت شرکت میکرد و در نتیجه به فراری ارتباط نزدیک با آقای آموزگار را همرا
 به ریاست سازمان برنامه منصوب شد . آنچه مسلم است اینکه بگانه
 در سازمان برنامه توفیقی بدست نخواهد آورد زیرا کوچکترین اطلاع و مخالفتها

بسیار از او دور
در انصاری رفته
در دفتر

بگانه

حلی محترمانه

خیلی متحرک مانده

تسکیران آرام نشن مخصوص "حلمز" را پس بیستین سازمان سیا و سایر مطبوعات آمریکا در ایران بود و اکنون که گفته میشود حلمز بتواند تجارت در ایران مقيم بوده و در حقیقت بیستون سگی دارد و باغ است که بعنوان مشاوره با مقامات عالی سلطنتی خاصیتش در امر همسرانی آرام بخفا روایت خود را وی محفوظ داشته است.

۱- کرم منصفی و نامبرده از روزی است که از باغ اقامت تشکیل جناح پیشرو آژورگر بوده و روایت نمود که خود را با وی همواره حفظ کرده است و در میان دسرگانی آژورگر به خواب آورده بود که بگوشت آژورگر بر میخورد و چنانکه گفته شد و در حقیقت شرکت میکرد و خلاصه اینکه بطور کامل در دست در اختیار آژورگر بوده و هست.

مرکز اسرار و انقوش سرگاز
آرشیو

وزیران جدید:

۱- نصرانجهانی: این فرد انصریبرای بوده که بنا به خواسته آژورگر ریاستشده شد و پس از تسکیران با آژورگر سر بارزشتگی بلافاصله در شرکت خاصیتش آژورگر باقی رخصول شده و با ایشان روابط بسیار نزدیکی در امر سر و کمره برقرار کرده است که آژورگر بزرگترینشده اولین اندامش بر نگارنده و سر و کمره و در تمام کشور همچون استادان افراسی به عهده آژورگر به عهده است و استادان افراسی در همه مذاکره کلا "خصوصی عنوان مخصوص که هر چه دارد آژورگر در امر بزرگترینشده با او خیلی بد است و چنانچه عهده در حزب و راستای اری دست او ریخته اند.

۲- مرتضی صالحی: ریاستشده آژورگر بزرگترینشده و ریاستیان بر پایه بختیوان معاون وزارت کشور است و این شخص و باغ است که یکی از عوامل جدید سیا میباشد. عطا در مورد خاصیتش و آشنایی بسیار نزدیقه همسر وی آژورگر زین خاصیتش وجود دارد و این خاصیتش به پیشتر از زمانی فوت کرده که صالحی کارستاند اری خودستان برگزیده شد.

۳- مسعود کاشفی: نامبرده در طول وزارت در اری آژورگر معاون پارلمانی وی بود و زمانی موانع با آژورگر نمود بلکه شد و بعد هم که آژورگر بزرگترینشده در رفتار گسائی را که با خود به وزارت کشور برده یکی طی افراسی و دیگرین مسعود کاشفی بود که او را بعنوان دیرنگ سازمان امور داداری و استخدامی منصوب کرد.

کاشفی در طول خدمت در سازمان امور اری و استعدادهای بیسیج وجه مؤلفیتی ندا است که بطوریکه بناچار او را از این سمت برنگارویکی دیگر از عوامل آژورگر نام حاضرین است.

۴- پانچنگه: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۵- مسعود پیرا: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۶- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۷- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۸- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۹- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۱۰- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۱۱- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۱۲- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۱۳- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

۱۴- وزیران جدید: در آمد و رفت و با نفوذ به آژورگر را تصدیق کند بیست سازمان مسئولین سازمان

سازمان سماطالیسی عنوان میشود .

۶- در اینوش همانین و نامبرده یکی ازمواطل مخالف همد امیاشد و این دشمنی زمانی بزوج خود رسد که خود ادرتیمم کابینه دوسال بیتر خود اوزاورد کابینه نقره . با وجودیکه اختلاف نظراتی بین وی و آموزگار در رتوب رستا خیز پیدا شده بود اما آموزگار یکجا طر ارسنیزا شد ی (براد رهسرها بین) و اینکه وی ازمواطل موثرین اصطلاح پایه گذار حزب رستا خیزاست اوزاورد کابینه خود واردر کرد اما صاحبیندگران معتقدند که در اینوش همانین در این پست توفیقی حاصل نخواهد کرد زیرا با اختلافاتیکه بین همانین و دوستان نزد بله آموزگار مانند نظمی و جعفریان دروزارت اطلاعات وجهانگردد و وجود اورد موافقت همانین در این پست بصمد بندهو میرسد و ازهم اکنون بیتر یعنی میشود همانین ازوزارتی است که در اولین ترمیم کابینه کارگزارده خواهد شد .

۱- کاظم خسروشاهی گفته میشود انتخاب خسروشاهی بوزارت بازرگانی در هن کپس بزرگ بدولت سابق و مواطل سابق وزارت بازرگانی بخصوص مید وی است زیرا مید وی در زمان وزارت خود بکلین افراد خیلی اجساد کرد و با عنوان کردن موضوع فروش شپسر نامی و سگسویت خسروشاهی دشمنی خود را نسبت بکلین گروه به ثبوت رسانید . - عنوان میدود که خسروشاهی کلیه تصدیقات نامی وزارت بازرگانی را بعلوم خواهد شد زد و با وی میدوی را برکنار خواهد کرد . همینین در خصوص وابستگی خسروشاهی به امرکاشیان مذاالین عنوان گفته میشود وی ازجمله بازرگانان معدود خصوصیا میباشد .

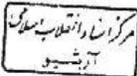
۱۱- علی فرحسین دتزد یک طلی فرحسینی با آموزگار که ازوزارت اراش آموزگار آقا زنده و فرحسینی بکلینان رئیس دفتر وی مشغول انجام وظیفه بود تا امروز برقرار و علاوه برسرپرستی سازمان اوقاف کشور بود چه مقرمانه نسبت وزیر و اموز اری نسبت وزیر نامیز بوی سپرده شده است .

۱۲- صادق کاظمی در روبرو وابستگی و قرابت وی با آموزگار مذاالین عنوان گفته میشود آموزگار با آوردن کاظمی به نسبت وزیر مشغول گردان کردن دست حسین رحیمی بوده است .

نظریه ششم : نظریه ندارد .

ملاحظات ۱۳ : ۱- ششم در اظهارات خود صادق کاظمی در روایتی که با افراد سرشناس و

خیلی محترم نه

- ۱- تا باحت مختلف داشته و در مسائل آبان نیز مراد این دارد این گزارش را تنظیم نموده است .
- ۲- در خصوص اینکه کابینه چه بد مورد تأیید و موافقت علانامه امریکا خواهد رسد تا باحت مختلف مذاالین عنوان و سترا عرضیا حضرت شهبان نورالاحدی که با این مسئله سر ارتباط نمیدانند .
- ۳- حرفه نظریاتی که وی وابستگی اشعار کابینه به سیاست فعلی امریکا در زمینه سواد سپهرت برخی از این مواطل ازجمله علی فرحسینی و این که رسا برای آتای آموزگار بفرحسینی در بکار مقامات بزم خصوصی ترتیب میدهند شایعانی در سطح وسیع وجود داشته و سپهرت بود چه مقرمانه نسبت وزیر و اموز اری همین کتوبه چنین فردی با این خصوصیات اخلاقی ازجمله هیست بدولت ملاحظه میشود . (۱۱)

تسیر شپسرتی در مورد آنرا که در دست است
تسیر شپسرتی در مورد آنرا که در دست است
را خند و شبح کرده و گفتن است که چه بود
این را به نظر منصف نیست

[شماره‌ی سند ۱۰۵]

[گزارش رئیس سازمان ساواک تهران در خصوص ارسال گزارشی از فعالیت‌های حزب
استاخیز ملت ایران در تهران به اداره‌ی کل سوم ساواک]

بخشی مخابرات

شماره: ۲۱۵۶۰ ۵۵ ۵۲۴
تاریخ: ۱۳۰۵/۰۵/۲۱
شماره: ۳۴۱
تاریخ: ۲۱
موضوع: گزارش فعالیت‌های حزب استاخیز ملت ایران در تهران به اداره‌ی کل سوم ساواک

تاریخ: ۲۱/۰۵/۱۳۰۵

موضوع: گزارش فعالیت‌های حزب استاخیز ملت ایران در تهران به اداره‌ی کل سوم ساواک

۱- وضع قدرت در...

الف- کارهای شهری: ۲۱۸۰ نفر - کارهای روستایی: ۹۵ نفر - جمع کل: ۲۲۷۵ نفر - جمعیت شهری: ۱۳۸۲۴ نفر - جمعیت روستایی: ۵۸۴۷ نفر - جمع کل: ۱۹۶۷۱ نفر (تولان)
ب- کارهای شهری: ۱۷۶۲۵ نفر - کارهای روستایی: ۴۴۰۴۴ نفر - جمع کل: ۶۱۶۶۹ نفر - جمع کل منطقه روستایی: ۳۰۳۴۴ نفر

۲- وضع مالی

درجه حزب ۳۶۵ میلیارد تومان است. این مقدار در آغاز سال آینده با توجه به نیاز ضمیمه خواهد شد. گزارش خواهد بود. در تمام موارد در دسترس قرار خواهد گرفت. در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر، خواهشمند است به این شماره (۱۱۵۰۲۱۳۳) تماس بگیرید. اعضای و دربارت‌های باقی در سطح تهران به این شماره (۱۱۵۰۲۱۳۳) تماس بگیرید. در صورت لزوم، خواهشمند است به این شماره (۱۱۵۰۲۱۳۳) تماس بگیرید. در صورت لزوم، خواهشمند است به این شماره (۱۱۵۰۲۱۳۳) تماس بگیرید.

برای تهران و مناطق ۱۲ استان منطقه خواهد شد. بهر حال حاکم تهران با امداد کمتری میسر می آید.
جبهه تشکیلات تهران بزرگتر از احتیاج ما در مناطق دیگر است. بهر حال این است.

۳- وضع تشکیلات تهران

تشکیلات تهران با تکلیف است. در آن است که حاکمین و رئیس آن در تهران قرار داده شود. با این حال
بیشتر ۱۱ هزار نفر را نگه داشته می باشد. بهر حال اعلام آگاهی نموده است. - جبهه لشکر جدید واحد گار می کنند
که آرایش شجاع و جوی روحان انگیز باشد.

۴- وضع نفت است.

در حزب تهران و روابط اجتماعی بین مسئولین میسر می آید. هر چه آگاهی بیشتری در مسئولان مسئول میسر می آید.
خطی نیز که کار ایشان نیز مشخص نیست. و با این کار باید در جهت آگاهی مبارک کاملی بر دولت آگاهی
رشته نشود است که از طرف ایشان برای کار در دولت یا سازمان ادوات فرا خوانده شود. در نظر گرفتن
که ۳ گروه آن فرج گرده شده و برای هر یک از آنها کار کرده اند که هر یک از آنها جایب داشته اند که هر یک از آنها
باید در دست انداز آن از حزب تهران شوق فرستاد بشود.

۵- جبهه استقبال مهم

در این رفته مهم و استقبال می کند که حزب کمونیست در سطح تهران کسی نبود که سرهم و ملال در حزب آید.
انگلیس، عدم اطلاع مسئولان نسبت به مسائل حزب و بی اعتمادی آنان نسبت به هر دو جهت و فضای
حزب -
ب- اکثر مسئولان می خواهند به هر جهت آبی خود را حلقه کنند. از این جهت هر قدر اطرافشان را کمتر می بینند
ب- زمین بازی و در هم که بین اعضای قدیمی و جدیدی است که تحت تأثیر قدیمی های سابق و هم منظور
درج می کنند می بینند که آن - نادره گرفتن خنثات بجهان قدیمی ج - انتخاب مسئولان نادره
ج - هم بجای مسئولان مکتوب و در صورتی که بر نظر جبهه است که آگاهی از خبری ج - این که در حزب سرحدی و در هر یک از آنها

مرکز آراء و انقلاب سوادکوه
آرشینو

ششماهی

مکران و آفتاب سگ
آرشینو

۶- سلاطین و مزاران فدائیت مشران و گردانندگان کارها و در هر دو اوضاعی ضرری
نماید چنانچه در دوران درج مثال و غیره است و در هر دو اوضاعی در هر دو اوضاعی در هر دو اوضاعی
بسیار است و همین مسئله را نیز می دانند که به حدیث مختلف و جهت و سایر مکران چنان

صلح حرب گام بر می داند

الف- سرخوردگی های بی بدین سیاست و ضرری

ب- اعتقاد به این نکته که خود را محقق در طریق حرب در دولت بدل می رسد دست حاصل است

تعلق به افکار محدودی است

ج- اعتقاد به این که آنجا که در اوضاع از قدرت کشیده و همکاری اوست به حدیث نماند این مسئله

۸- وضع آفتاب علی

در این محسوس بهر تنگی ضربه کلاس که می انجامد و می نماند عالی اخیراً تدوین شده محسوساً برای
شرکت گدایان در راه های همراهِ علی که در منطقه و شهرهای اجرام شده و در اوایل شهر در ماه نیز شراب های
متمددی قرار است اجرا شود و رئیس شامه آفتاب علی آتای دیگر شراب است که در این باب ضابط
دارد همه این درگان در سطح مرکزی حرب شرافت با جذب صاحب نظران صلح - بخشید و تنگی
گام های آفتاب است که

۹- هر دو راسکی و بسته بندی را اقدایی که در جهت مخالف اهداف حرب بوده و جهت حرب را در اجتماع
نظم نیز بهر صلح فکری است که در طریق شخص ناظری و با بسوی آتای حسن و صالح مشران
سابق تکنیک است که افکار منتخب هم خود را معرفی می کند و خود را برای حوزاتی که
حایت می تواند می بخرد

۱۰- مزاران واقعی مورد حرب در این جای مختلف اجتماع و در بزرگ گامان و در این راه مشران

سوزن حیوانی بود که در مجامع در باره نحوه حرب در سلطنت مختلف و جمیع جهت کیم بی در اسلام است
 مدعی بودند. می افشای حرب بین ایران و چین که بعد از یک غلوه ضربی جدید با جلائی خارا وین امانت
 کرد. هر سوزن امانت توافقه بود تا حدودی مردم را سوزی حرکتی تا اتمام تشکیل است وسیع دیگر که
 خرد را تا سوزن سوزن سلطنت و در حرب برتا حرکت ایران سوزن است که بخشی در جنب نیرو اهل بود
 بین کادوای وکت در ایران اگر بخشی است. از طریق سازه های کابری و سنده گیاهی و یا اقداریه های سوزنی
 است و این را نیز در کجوهه جازم ای سرخرود است. و این درض آستان که قلمرو سال پیش
 جزئی در حدوده ای در سلطنتی اعشای سوزن است. دانش کدبان از خرد و ضعیف نشان ندرت درین
 سوزن سوزن. واری و در سوزن عربی و بطور است آمانی تمام کرده.

۱۱- چگونه در این سوزن حرب استات معنی و سازه های دولتی سلطنتی

سوزن سوزن ساطق سوزن آن قدرت را ندارد که نخواهد سوزن سازه های اعلی و اداری را در جهت
 خرد است سوزن یا در قریب تابع که کتله سوزن را سوزن خردی و دارد و سوزن اداری در است در مناطق
 سوزن سوزن سوزن خردی را اصول حساب می آید.

۱۲- میزان عودت و گشتن دانش اداری نسبت به تسلیت های دانش خردی

مردم. حرب بسیار که در آن قدرت کادوای هر نوع ساطق خرد را سوزن تا زمانی که امکان است که حرب
 آن نیروی کادوای و دارد بین سوزن می آید در غیر این صورت نه البته هدف حرب سازه های سوزن
 حرب : به کلبن جنب مردم. نسبت به آستان و کتا اتمام کند.

۱۳- اقتدار است سوزن و ضعیف که در طرف حرب سوزن زمان در ضعیف نیاز سوزن ای امانی سلطنتی اهل کرده و
 به در است اتمام است.

در ساطق خرد را تا حدودی اقتدار است (مجموعه سوزن و سوزن سوزن سوزن)

۱۴- سوزن قیادت و ساطق سوزن (سوزن) حرب در سلطنت و صورت امکان سوزن سوزن سوزن

مرکز سوزن و انقلاب سوزن
 آرشیدو

سند

اجرا و در صورتی که در هر یک از اینها...
مجلس شورای اسلامی است...
۱۸ - هر یک از اینها...

الف - در هر یک از اینها...
ب - در هر یک از اینها...
ج - در هر یک از اینها...

د - در هر یک از اینها...
ه - در هر یک از اینها...

و - در هر یک از اینها...
ز - در هر یک از اینها...

ح - در هر یک از اینها...
ط - در هر یک از اینها...

ث - در هر یک از اینها...
ج - در هر یک از اینها...

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

۹۲۰
۱۳۷۲/۷/۲۷

[گزارش مأمور ساواک در خصوص فعالیت‌های حزب رستاخیز ملت ایران]

۱ - منبع یکم از ...	۱۰ - منبع ... ۷۵۹۲
۲ - شماره گزارش ... ۲۰۵۲	۷ - متن حزب رستاخیز ملت ایران
۳ - تاریخ گزارش ... ۲۰۵۲	۸ - تاریخ رسیدن خبر به منبع ... ۲۰۵۲
۴ - تاریخ گزارش ... ۲۰۵۲	۹ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات ... ۲۰۵۲
۵ - ...	۱۱ - ملاحظات حفاظتی ...
۶ - ...	

شماره سند: ۱۰۷
 تاریخ: ۲۰۵۲
 مرکز: تهران

موضوع: حزب رستاخیز ملت ایران

فعالیت حزب رستاخیز ملت ایران در سطح کانونها کاهش یافته و کانونهای بدو در تهران

تشریح می‌گردد حد و ... هالی ... کانون می‌باشد .

تشریح شده ... نظری ندارد .

تشریح به شنبه ... با توجه بدسترسی شنبه خبر احتمال قوی صحت دارد ضمناً

زیرن تا این تاریخ مردم با زبان کانونهای حزب رستاخیز شاهد کمال مثبتی نبود ه اند -

بدین جهت شکم دلسرد کرد بد هوا از مراجعه بکانون خود داری می‌تواند .

تشریح به ما ر شنبه ... نظریه به شنبه مورد تأیید است .

مرکز سازمان اطلاعات ساواک
 تهران

تاریخ: ۲۰۵۲
 شماره: ۱۰۷

[شماره‌ی سند ۱۰۸]

[گزارش مأمور ساواک از انتصابات حزبی در پایتخت]

لیست کمیته‌ی خیریه
گزارش خیریه

- ۱ - شماره گزارش: ۵۷۳۶۵
- ۲ - تاریخ گزارش: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۳ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۴ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۵ - ملاقات: ملاقات
- ۶ - منبع: ۷۴۴۷
- ۷ - منشا: حزب رستاخیز ملت ایران
- ۸ - تاریخ وقوع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۹ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۱۰ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۱۱ - ملاقات: ملاقات
- ۱۲ - منبع: ۷۴۴۷
- ۱۳ - منشا: حزب رستاخیز ملت ایران
- ۱۴ - تاریخ وقوع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۱۵ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۱۶ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۱۷ - ملاقات: ملاقات
- ۱۸ - منبع: ۷۴۴۷
- ۱۹ - منشا: حزب رستاخیز ملت ایران
- ۲۰ - تاریخ وقوع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۲۱ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۲۲ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۲۳ - ملاقات: ملاقات
- ۲۴ - منبع: ۷۴۴۷
- ۲۵ - منشا: حزب رستاخیز ملت ایران
- ۲۶ - تاریخ وقوع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۲۷ - تاریخ رسیدن خبر به منبع: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۲۸ - تاریخ رسیدن خبر بر مبنای عملیات: ۱۳۳۷/۴/۱۴
- ۲۹ - ملاقات: ملاقات
- ۳۰ - منبع: ۷۴۴۷

مردود: حزب رستاخیز ملت ایران

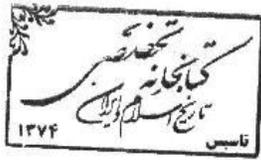
۱ - شهر اسمعیل پد راس (مسئول امور مالی واداره حزب رستاخیز ملت ایران در مرکز) از طرف د. ترمحمد رضا عاملی تهرانی به سمت مسئول - اجرائی در شهر د فتر حزبیو تهران منصوب و مسئول نامزدید .
 ۲ - ریه شنبه . . . . . نامی ندارد .
 ۳ - ریه سه شنبه . . . . . با توجه به سترسی شنبه خیر صحت دارد .
 ۴ - ریه چهارشنبه . . . . . نامی سه شنبه مرد تاخیر است .

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
آرشیدو

۵۷۳۶۵
۴۱

۴۱۷۴۱
۱۳۳۷

حزب رانندگان داده اند و همه این ادعاها داشته اند که با پیوستن حزب سازمان حزب نیز باید هماهنگ با این پیوستن
تعمیر یافته و در اصل آن پیوسته بماند. در میان د. بهرنگی آقای جندی احمدی ۳۰ کمیته مختلف مخالفان تشکیل
شده بود. سازمان سازمان با کارهای خود را در حزب تشکیل داده بودند. کمیته نظامی تشکیل کرده بود و کارهای این بود که
در این پیوستن و اختلاف کارها سنگین با اجرای نظارت حکمروایی قبیله و احدها کمیته در بهرنگی و در حزب آمده بود ۱۲۰
کمیته انقلابی در حزب تشکیل می شدند اصلاحات این وقت در سازمان سازمان با کارهای خود تشکیل کمیته یکسری
پرس شده. کمیته نظارت به جناح نظارت و همکاری تبدیل کرده بود و گفته شد که این نسخه نمایان را از کارهای خود به مردم
و جهت اطلاع و قضاوت همسایگان می دهد و در صبح ۳ ظهر آمدند که حزب بند بی شکایت نیست. و اصلاحاتی در کارهای خود
تجدید اینها هم تا پیشتر از قبلی حزب را در پیروان و همسایگان جدید بوجود آورده و در خلاف در مرکز انقلابی اظهار داشت
که نسبت به هر جمعی در حزب باید پیوسته و پیوسته. فراوان بود. با جلا خود در بهرنگی و سایر کمیته ها از هم صحبت می کردند
در میان با همسایه های حزب استند حزب بهرنگی آمدند و با وی آمدند و آنکه گرفته آمدند و تا از کارهای خود و پیوستن که
بر انداخته اند. و در این زمان در جمع هرگز در این واقعیت شده اند که باید هر چه بود با این که در میان این کمیته
تشکیلاتی در پیوسته ها. چه در میان ما باشند. در وقت حزب را می بینیم که هر چه در آورده اند که هر کمیته آنچه کرده خود را می آورند
و هر وقت رفته کوچکی را از حزب بر آورند در نتیجه تا امروز هر چه آمدیم آنرا که می بینیم و نظارت با همسایگان که آمده بود بداند.
حزب رفته اند و حزب باقی مانده با کارهای تازه ای که ما می بینیم که در وقت تمام نظامیان اینها را انجام داده اند که کمیته و کارهای خود
حزب که اکثر کارها را سازمان حزب ایران زمین. در میان آنها همسایگان پیوسته که با اینها در وقت خطر می کشند
آنها را تهدید می کنند و با جوانانی که به تبلیغی عادت کرده اند و در هر آنی چند نفری نشسته اند و حقوق دریافت می آورند
حاصل کارشان همین است. بنابراین خطری که حزب را تهدید می کند همین وضعی است که طی سه سال اخیر می آید.
تزارس سازماندهی با سازمان حمل و برابری در این آن تغییر یافته و مسلماً ۳ گروهی در بهرنگی دیگر نباید همانها که
مسلماً هستند خواهند رفت و باز هم صحبت از تغییرات جدید و پیروان تشکیلات خواهد بود. طبعاً اینها توجه با اینکه
استانده حزب همه چیز را در پیوسته نمود و در هر نمودهای شاهنشاهی آنها می بینیم که سازمانها را کارهای خود را در میان ما
اینست که کمیته ثابت تشکیلاتی سازماندهی می نظرد و اجرای صحیح رهنمودهای شاهنشاهی آنها را می بینیم که در حزب رستاخیز
بوده اند که این کمیته های همیشه و در تشکیلاتی حزب را در سازمان داده و کارهای خود را در پیوستن و تغییراتی در سازمان و
تشکیلات حزب داده شده و فقط این کمیته ثابت بتواند ادعا کند آنچه با الهام از برابریات و نیز کسب او امر طوفا که

مرکز اسناد و اطلاع رسانی
تاسیس ۱۳۲۴

مشاورین حزب

امضای این کمیته تا بهت میسرانند مشکل از رئیس دفتر سیاسی، د بهرگل حزب، روسای مجلسین، رئیس هیئت اجرائی حزب، رئیس شورای مرکزی حزب، رئیس دفتر مخصوص شاهنشاه آریا مهر و وفرا شخصیت های بصیرت فاضل و مسلط ملکنی بمنسوب دفتر سیاسی حزب کفشام این افراد وظیفه دار باشند که حزب هر روز بنا به بیل واداره به نفع و ضرورت خود ندند چون مهم باید این باشد که کمیته کار کند نه فرد یا گروهی رفت و میستم و بیض هم با آوردن چون خطرناکترین ساله اینست که این باز به ادا اده باید چه ادا اده این که بصورت مردم را دلسرد میکند وقتی فریاد میکنند که شخص در تضای رستاخیز مطرح نیست. و هر چه هست هد تنها و رهنمود های رهبر سلطنت است.

نظریه شنبه ... در همین مورد بهک حالت انتظار پیدا شده که تیم د بهرگل همه افراد ی هستند و آنها چه میخواهند کرد و ... صورتیکه بیض ما حزب را حزب فراگیر میخوانیم د بکریم ما چه صیغه ای هستند آیا همین تیمهای شعبه های بالای سلطنت خود این حرف را برای مردم بپوشانند و بپوشانند که کارگزاران راست د بهرگل با تیم باشند. چو را د بگزارن نه پس باید مسافله قدری شکسته شود و بازتاب آن مورد توجه د تقیق قرار گیرد چون حزب رستاخیز باید بهمانند و مسالمت خود را بخیی آنها چه هد در رساند که با این ربه د ارتد د حزب لطمه میزند بدین آنکه از عمل و اقدام خود مطلع باشند اصولاً چو را باید با عنصر را به عنوان مسئول حزب چه د مرکز و چه در راستا آنها بدین مطالعه انحصار میکنند که هر شخصی بعد از استیلا به تازمانی پیدا کرد آن افراد را بگریزاند. باید ضوابطی حاکم بر کلیه این مسافله باشد اگر اینصورت مسئول حزبی خوب کار کند باید او را بداد گاه حزبی بفرستند که اگر طبق نظر حزب کار نکند باز خواست و کنار گذاشته شود و اگر خوب کار کرده آمدن و رفتن این و آن موجب بگریزانی افراد مد یق نباشد. بهر حال اینک د حزب طبق رویای گذشتگی را بداد ای آمدن هر د بهرگل اول شایعانی بوده و بعد هم تغییراتی در بهرهمها و تشکیلات همان ربه حاکم است. و شایعانی د بهاره رفتن هد ما و آمدن افراد ی تازه و تغییراتی د بگرد رسا زماند هی و تشکیلات حزب روی زبانهاست که قطعاً همین تحولات را خواهد نمود.

نظریه سه شنبه - خبر د رهبر تصحق و بررسی است و جنبه د رگشا ر خود صافی است. ریزد
 نظریه چهارشنبه - نظریه سه شنبه مورد تأیید است.

مرکز حزب و انجمن سوسیالیست
 آرشینو

[شماره‌ی سند ۱۱۰]

[گزارش مأمور ساواک از توقف انتخابات شوراها در تهران به دستور ریاست حزب
رستاخیز ملت ایران در تهران]

مركز سازمان انقلابی اسلام
آرشیو

تلفن
طبقه بندی حفاظتی

ردیف
۴۳۳۳

مزارش غیر

۷۸۹۳	۱۱ - مشخص	نشانی	از	نشانی
	۱۲ - منظر حزب رستاخیز ملت ایران			۱ - شماره ۳۰۰
	۱۳ - تاریخ وقوع			۲ - شماره ۲۰۰
	۱۴ - تاریخ رسیدن غیر به متنی	۲۱۵۲۰۸-۵-۷۸۳۳۹		۳ - شماره گزارش ۲۱-۵-۷۸۳۳۹-۲۱۵۲۰۸
	۱۵ - تاریخ رسیدن غیر به محل			۴ - تاریخ گزارش ۲۱-۵-۷۸۳۳۹-۲۱۵۲۰۸
	۱۶ - محل گزارش			۵ - پیوست
	۱۷ - ملاحظات حفاظتی			۶ - گیرندگان غیر

موضوع: حزب رستاخیز ملت ایران ✓
طبقه بندی: ۲۱-۵-۷۸۳۳۹-۲۱۵۲۰۸-۲۱۵۲۰۸

ساعت ۲۳ روز ۱۷ اردیبهشت ۳۲ دکتر محمد رضا عالی تهرانی مسئول حزب
رستاخیز ملت ایران در تهران اعلام رتبه قبولی و انضاماتی که در
برخی از مناطق دوازده ماهه تهران در امر انتخابات شهرها مابین آمده
است - انتخابات را متوقف و انجام آنرا به بعد از تکمیل تفرق الوده
تواکل نمود.

تلفی: شنبه: نظری ندارد
تلفی: شنبه: با توجه به متنی که قبلاً فرستاده شده است
تلفی: شنبه: تلفی به شنبه مودت است

کلاس: [محل سکونت: ۲۱-۵-۷۸۳۳۹-۲۱۵۲۰۸-۲۱۵۲۰۸]
محل: [محل سکونت: ۲۱-۵-۷۸۳۳۹-۲۱۵۲۰۸-۲۱۵۲۰۸]
تاریخ: ۲۱-۵-۷۸۳۳۹-۲۱۵۲۰۸-۲۱۵۲۰۸
لاصفه: ۲۱۶۲
طبقه بندی: حفاظتی

[شماره‌ی سند ۱۱۱]

[گزارش مأمور ساواک از وضعیت نامطلوب حزب رستاخیز ملت ایران به قائم مقام

محمد موسوی]

تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
محل: تهران
موضوع: گزارش

تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰

۱- تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
۲- تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
۳- تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
۴- تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
۵- تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰

شماره: ۲۱۹۲۰
تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
محل: تهران
موضوع: گزارش

حزب رستاخیز ملت ایران

در حال حاضر در مسئولان حزبی تهران بصورت نماینده رأی دهنده با صحن اکثریت نامهارند اند و تشکیلات حزب را خبرهایی مانده است و وضعی بازی های مکرر و غیره قیام رستاخیز حزب شده و موسوی قائم مقام جدید حزب در دست در آمدن افراد نامایسته حزب و دیگر کارکنان اقوام خویش با حقوق های گزافه برآیند کار است کما اینکه بصورت خود آقای علم را با تسریقاتی در حزب مستقر نموده و بعد از آن افراد را که فقط حالت بیگانه و بی ارادت در اطراف خود می جمع کرده است. اما با این طریق مستقر در حزب رستاخیز را اداره کرد و از آنها "جای تا صفا" است که "آدمی را به مقامی بگمارند - ضحاک" گفته میشود که این شخص در زمینه حمایت از فاجه نمایان شهرت دارد و قطعاً "آینده این حقایق را روشن خواهد کرد موسوی به عده ای هم که صرفاً از طریق میگفتند و دستی در دست تعصب دارند که آنها را در حزب پرمیال داده و نتیجه این تاریخها ایجاد ناراحتی می بند و بازی در تشکیلات حزب خواهد بود که عاقبت خوبی نخواهد داشت.

مرکز: تهران
تاریخ: ۲۲/۱۰/۵۰
محل: تهران
موضوع: گزارش

نظریه: سه جنبه - جنبه در گفتار خود صادق است.
نظریه: چهار جنبه - جنبه سه مورد تأیید است.

[گزارش مأمور ساواک درخصوص اسامی مسئولان ۱۲ گانه‌ی حزب رستاخیز در

تهران]

خیابان رستاخیز
مقراتش خیر

شماره یکم از ...
شماره دوم از ...
۱- شماره ...
۲- شماره ...
۳- شماره ...
۴- شماره ...
۵- شماره ...
۶- شماره ...

موردی که حزب رستاخیز است ایران ...

شماره تلفن منطقه	نام و نام خانوادگی مسئول منطقه	نام منطقه حزبی
۹۲۲۲۱۸	آقای حسین علم	۱-
۸۹۰۰۹۳	آقای عبدالمجید مستندی	۲-
۲۳۹۳۰۳	آقای ابراهیم بازرگس	۳-
۶۶۶۱۰۲	محمد جهانی آشتیانی	۴-
۶۶۶۰۱۳	آقای سنجیدر عطاری	۵-
۳۱۰۱۴۱	آقای هوشنگ فتاحی	۶-
۰۲۹۰۹۶	آقای سعید فرید زنگنه	۷-
۷۸۱۷۱۷	آقای سید جلال موسوی نسب	۸-
۸۱۲۰۱۱-۱۶	آقای علیرضا نیک بخت	۹-
۲۶۰۳۱۸	آقای محمد علی امیری نیا	۱۰-
۱۲۰۰۲۱	یحیی جلیلووند	۱۱-
۰۹۲۰۳۲	میرزا علی نوری	۱۲-

اطلاعات ...
تاریخ ...

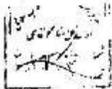
خیابان رستاخیز
مقراتش خیر

مقراتش خیر

[شماره‌ی سند ۱۱۳]

گزارش مأمور ساواک درخصوص افتتاح اولین کانون حزب رستاخیز در ورامین و
اظهارات مدعوین

اخیلی منجرمانه

شماره پرونده: ۱۰۷۷۵
 شماره گزارش: ۱۸۳۴/۱۸۳۴
 تاریخ گزارش: ۱۳۵۴/۸/۲۹
 محل: تهران
 موضوع: ...

در تاریخ ۱۳۵۴/۸/۲۹ ...
 در محل ...
 در جریان ...
 در خصوص ...
 در مورد ...
 در این خصوص ...
 در این باره ...
 در این زمینه ...
 در این خصوص ...
 در این باره ...
 در این زمینه ...

مرکز اسناد و انقلاب اسلامی
آرشیو

اخیر - محرمانه

شماره بندی حفاظتی

درجه نوریت

مقر اش خیر

۱ - شماره	۱ - ۱
۲ - از	۲ - ۲
۳ - شماره گزارش	۳ - ۳
۴ - تاریخ گزارش	۴ - ۴
۵ - پوست	۵ - ۵
۶ - محل	۶ - ۶
۷ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۷ - ۷
۸ - تاریخ وقوع	۸ - ۸
۹ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۹ - ۹
۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۱۰ - ۱۰
۱۱ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۱۱ - ۱۱
۱۲ - ملاحظات حفاظتی	۱۲ - ۱۲

محرمانه

۹۱۸

۱۳۵۶/۱۰

اعراض آنها که سبب شد عدلیه و کدوم برکت فوق و امینه اکثری
 به اتفاق برانین با کماله حسینه نظریه و جریه نظریه مدی ما در
 تصور میزدند که در این حد ملت ایران که به برتری این امر
 ادا خواهد شد که موقعی در صحت ببرد اهداف حزب که
 کانون مرکزی است بطریق معنی به اسم این صهی لاری (از طرف
 کانون مرکزی) و متاسفانه از آن که در اول بود که تحت نام نظریه صهی
 در وجود در در این کار که در وقت اول در حقیقت که صهی این
 که در این در در این از آنجا که از آن که قبل بودی که صهی که از آن در آن
 صهی این

محرمانه و انقلابی است
 آرشیدو

برگه کلاس

[ابلاغ برابری پست دبیرکلی حزب در شهرستانها با معاونت وزارتخانهها]

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
تهران

حلیت سند حضور مانده
تجدیدات خبر

۷۵۹۳	۲ - منب	کمه بکار
۷۵۹۳	۸ - منشا	شماره
۷۵۹۳	۹ - تاریخ وقوع	۱ - ۱۳۵۷
۷۵۹۳	۱۰ - تاریخ رسیدن خبر	۲ - ۱۳۵۷
۷۵۹۳	۱۱ - تاریخ رسیدن خبر بر حسب عملیات	۳ - شماره گزارش
۷۵۹۳	۱۲ - ملاحظات حفاظتی	۴ - تاریخ گزارش
		۵ - پیوست
		۶ - گیرندگان خبر

موضوع: تجدیدات در دبیرکلی حزب در شهرستانها
 از تاریخ ۱۹ بهمن ۱۳۵۷ تمام دبیرکلی حزب در استانها از نظر اقدام برابر با معاونت وزارتخانهها
 پیوسته در همین منظور نامه این کشور را به شما ارسال نمودم و اطلاع گردیده است
 محنت خود را بر مبنای شماره ۲۲/۲۷۷۲۲ مورخ ۱۹ بهمن ۱۳۵۷
 حساب کرده و در تاریخ تمام دبیرکلی حزب در تمام استانها حسب الامر اطلاع
 شد که علاوه بر آن که توسط حسابدار قریب رئیس کل شرکت نفت هم اطلاع
 گردیده است تمام دبیرکلی حزب در استانها از نظر اقدام برابر با معاونت وزارتخانهها
 پیوسته مراتب به آگاهان استانها نیز اطلاع گردید و تذییر در دو معاونت
 اوراق محنت در زیر هدایت

نظریه ششم: نظریه اول
 نظریه ششم: با توجه به تشریح منب محنت خبر مورد تأیید است.
 نظریه چهارم: نظریه ششم مورد تأیید است. (مقتضی)
 عرض بنسبت دیانت معاونت رسید - تدریجاً به پیوسته
 حلیت سند حضور مانده
 ۴۲۵

تاریخ: ۲۲ بهمن ۱۳۵۷
 محل: تهران

[شماره‌ی سند ۱۱۵]

[مکاتبه درخصوص کنترل ورود افراد سابقه‌دار به حزب رستاخیز، توسط ساواک

استان‌ها و ساواک مرکز]

شماره .....
تاریخ .....
پیوست .....
مخت‌نیزی
سازمان اطلاعات ایست‌گش
۳۴۱
گزارش
احتراما
دک‌پازه

اخیراً برخی از ساواکها مشخصات افرادی را برای عضویت در کمیته‌ها و
کادر اداری واحدهای حزب رستاخیز ملت ایران در شهرستانها
را به‌منظور تعیین صلاحیت و ابراز نظریه به این اداره کل ارسال داشتند
بطوریکه استحضار دارند در حال حاضر از جانب تشکیلات مرکزی حزب
رستاخیز ملت ایران برای دبیران و مسئولین حزب مذکور در سطح
کشور از ساواک استعلام نظریه بعمل می‌آید که در این مورد بررسی‌های
لازم معمول و نتیجه پس از تأیید مقامات سلسله مراتب عملیات
بحزب اعلام میگردد.

نظریه به‌توجه باینکه راه یافتن عناصر سابقه دار و ناپاب یک‌کمیته‌های
حزبی و یا کادر اداری حزب ممکن است در آینه شده
مشکلات و ناراحتی‌هایی را بدنیال داشته باشد لذا پیشنهاد میگردد
در صورتیکه تصویب فرمایند صلاحیت کاندیدای بومی منطقه برای احراز
سمتهای بالا در ساواک استان مربوطه و کاندیدای غیر بومی در مرکز مورد
بررسی قرارگیرد. ز

مرکز سازمان انقلاب اسلامی
آرشیو

مکاتبه در خصوص ارسال گزارش شش‌ماهه‌ی فعالیت‌های حزب رستاخیز ملی ایران
در شهرستان‌ها برای آگاهی مقامات مملکتی و نحوه‌ی تنظیم آن

۵۴۱/۲۰۰۰

در باره: آگاهی نامه حزب رستاخیز

با توجه به تشکيل حزب رستاخيز ملت ايران و توسعه كانونهای اين حزب در اقصی نقاط کشور
از دم کسب خبر از چگونگی فعاليتهاي حزب مذکور در زمينه های مختلف احساس و با در نظر
گرفتن اينکه مقررات، عرششاه بکيا را از مجموع گزارشات واصله تايبه شده آگاهی نامه نوبه ای
تهيه و برای مقامات عالیه مملکتی فرستاده شود. لذا خواهشمند است دستور فرمائيد علاوه بر
ارسال گزارشات جاری عرششاه بکيا را با شرح موارد شروحه زير در اوقات تعیین و بطوری بهر گسر
ارسال دارند که حداکثر تا اول شهریور را سفند ماه هر سال بستاند و اصل گردد.

۱- میزان قدرت نفوذ

۲- وضع مالی

۳- وضع تشکيلاتی

۴- تبلیغات و انتشارات

۵- چگونگی استقبال مردم

۶- علاقه و میزان فعالیت مسئولین و گردانندگان كانونها و یگرواحدهای حزبی

۷- شناسائی و تحقیق بنظر تعیین انگیزه اشخاصی که بمناسبت مختلف در جهت دلبردگی
اعضا، فعال حزب گام بر میدارند.

۸- وضع آموزش سیاسی حزب

۹- مزین و وابستگی و دسته بندی و با اقدامی که در جهت مخالف اهداف رستاخيز ملت است
بوده و به حیثیت حزب در اجتماع لطمه وارد میسازد.

۱۰- میزان نفوذ واقعی حزب در قشرهای مختلف اجتماع بویژه بین کارگران و کشاورزان
و دانشجویان و روشنفکران.

۱۱- چگونگی روابط مسئولین حزب با مقامات محلی و سازمانهای دولتی در منطقه

۱۲- میزان علاقه و کسرت واقعی اهالی نسبت به فعالیت در واحدهای مختلف حزب مذکور

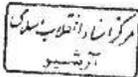
۱۳- اقدامات و تشریفات که از طرف حزب بمنظور تامین رفاه و رفیع نیازمند بهای اهالی منطقه
بصورت آهسته و پیاپی در دست اندام است.

۱۴- هرگونه تغییرات در سطح گردانندگان (مسئولین استان و شهرستان) حزب در منطقه
و تهیه و ارسال بهرگزنی کامل طبعی یا آخرین عکس آنان (در صورتیکه قبلاً بهرگز ارسال نشده)

۱۵- بررسی و اعلام هرگونه نارسانائی موجود در امر حزبی منجمله و پیشنهاد مذاق و یا هرگونه
بطوریکه در جهت رفع این قبیل نارسانائها و مشکلات میتواند موثر واقع شود. را

مدیرکل اداره سوز - ثابت
از طرف

علی صحرمانه

[شماره‌ی سند ۱۱۷]

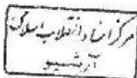
[مکاتبه‌ی اداره سوم در خصوص نحوه‌ی استعمال نظریه و تحقیقات انجام داده شده

در سوابق اعضای حزب]

شماره سوابق:

از اداره کل - ۳۴۱۲

شماره: ۲۵۰۵
تاریخ: ۲۴/۱/۳۵

در باره: استعمال صلاحیت

نظر اینکه برخی از ساواکها صلاحیت افراد را برای عضویت در کمیته ها و کار اداری واحد های حزب رستاخیزیت ایران در شهرستانها استعمال نموده اند خواهشمند است دستور فرمائید با توجه به موارد مشروحه زیر اقدام گردد:

- ۱- در صورتیکه درباره مسئولین و دبیران حزب در شهرستانها استعلامی از آنجا واک بعمل آید پاسخ داده شود در این مورد از طریق تشکیلات حزب رستاخیزیت ایران در مرکز اقدام نمایند.
- ۲- صلاحیت افراد بوسیله حلقه برای عضویت در کمیته ها و کار اداری و دبیران کانونها و اشخاص در بنفوذ حزب در شهرستانها در ساواک استان مربوطه مورد بررسی قرار گرفته و در صورتیکه دارای سوابقی میباشد مراتب با اعلام مشخصات کامل آنان و نظریه صریح از این اداره کل استعلام که پس از بررسی نتیجه با آنجا واک اعلام خواهد شد.
- ۳- درباره افراد غیربومی برای احراز حقیقتی مطرح در بند ۲ ضمن ارسال مشخصات کامل و نظریه صریح آنجا واک مراتب از مرکز استعمال گردد.
- ۴- در هر صورت نحوه اعلام پاسخ بمرجع سؤال کننده بدین ترتیب خواهد بود که نتیجه بررسی در دو نسخه با تید جمله "صلاحیت دارد یا ندارد" پیروی کافه بدین مارک و بدین مهر طبقه بندی تهیه و نسخه اول بمرجع مذکور ارائه و در روی نسخه دوم رسید اخذ و در ساواک محل روی سوابق مربوطه نگاهداری میشود.

مدیرکل اداره سوم - نایب
از طرف
۵۴/۱/۳۵

اجتناباً در اجرای اوامر صادره متن فوق تهیه تا در صورت تصویب تکثیر بگلیه ساواکها ارسال گردد.

تدوین و تصحیح
۲۵/۱/۳۵
رئیس اداره ۱ - ۲۵/۱/۳۵
پس از امضا

[شماره‌ی سند ۱۱۸]

[بخشنامه‌ی دولت درخصوص تلقی مأموریت اعزام دبیران با اعضای حزبی به اقصی نقاط کشور توسط وزارتخانه یا سازمان‌های متبوع]

مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تهران

مجلس شورای اسلامی
نخست وزیر
صورت جلسه هیئت وزیران

تاریخ: ۵۴/۱۰/۲۹
شماره: ۶۸۰۷۶

کلیه وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی

قسمتی از صورتجلسه و تصمیم متخذه در جلسه مورخ
۵۴/۱۰/۲۹ هیئت وزیران بشرح زیر برای استحضار
و اقدام ایفاد میشود:

" چون دبیران و مسئولان حزب رستا خیز ملت ایران در مراکز
استانها سه فرماندار، یگانا و شهرستانها برای شرکت در
جلسات حزبی و انجام مأموریتها، که از طرف حزب
بآنها منجول میگردد، میباشد، به مرکز هیئت نموده و با برآی
رسیدگی، با مورخین در شهرها و بخشها، بنظر ارجح
مأموریت خود مسافرت نماید، لذا با توجه با اینکه خدمت
مسئولان حزب در شهرستانها افتخاری و بصورت غیرموظف
میباشد، ادارات و سازمانهای مربوط باید ایامی را که
دبیران بنظر ارجح انجام مأموریتها، منجول خدمت

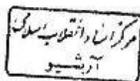
۴۴
۱۳۳۳
۱۳۳۳
۱۳۳۳

خود را ترك مي نمايند ما بوزريت ادارى تلقى نمايند. ۰/پ

وزير مشاور و رومعاليون اجرائى نخست وزير

هادى هدايتى

۰۱۵۵۱۵

[شماره‌ی سند ۱۱۹]

[گزارش مأمور ساواک در خصوص تعداد اعضای کانون‌های حزب رستاخیز در

شهرستان‌ها به انضمام جدول‌های مربوط]

درجه نوبت

صفحه یکم از	مجموعه اسناد	گزارش خبر
تعداد	تعداد	تعداد
۱ - تاریخ ۱۳۰۱	۶ - تاریخ وقوع	۷-۵-۹۳
۲ - از ۳۰	۱۸ - تاریخ رسیدن خبر به منبع	۶ - منشا
۳ - شماره گزارش ۳۵-۱۹۱	۲۱ - تاریخ رسیدن خبر بر حسب عملیات	۶ - منشا
۴ - تاریخ گزارش ۱۳۰۱	محل	۶ - منشا
۵ - پروت	۱۲ - ملاحظات جنابان	۶ - منشا
۶ - گیرندگان		

موضوع: حزب رستاخیز ایران

جدول شماره ۱ که در سید حزب رستاخیز است ایران نشانه‌ها به شرح

- ۱- جدول توزیع جهت تهیه در نشانه‌ها تکلیف است در زمانه که با آورد
- رویه‌ها است و از کارهای موجود است
- ۱- جدول توزیع تعداد اعضا در نشانه‌ها تکلیف است در زمانه که با آورد

تعداد اعضا در نشانه‌ها

تعداد اعضا در نشانه‌ها در جدول و در کسری پیدا در زمانه که با آورد

تعداد اعضا در نشانه‌ها

۱۳۰۱
۵۲۰

شماره ۱۱۹

ردیف	استان - فرمانداریک	کل جمعیت منطقه	تعداد افراد بالغه برای عضویت در کانون	تعداد اعضا * کانونها ۱۵ روز اسفند ماه ۵۰	برمورد اعضا * نسبت به افراد موجود شراباً عضویت میا تعداد	تعداد کانون
۲۰	استان مازندران	۲,۶۴۳,۰۰۰	۵۸۳,۹۰۰	۱۸۲,۹۲۱	۱۲/۲	۱,۶۲۰
۲۱	* مرکز	۶,۶۶۱,۰۰۰	۲,۶۶۶,۶۰۰	۱۱۳,۲۸۱	۲/۲	۶۸۲
۲۲	* خراسان	۱,۰۱۷,۰۰۰	۲۴۴,۸۰۰	۵۸,۹۱۳	۲۲/۱	۹۹۴
۲۳	* سیستان	۳۰۶,۰۰۰	۷۲,۱۶۰	۲۵,۲۳۵	۳۱/۶	۹۲۲
	—————	۱۰,۶۲۷,۰۰۰	۳,۵۶۷,۴۰۰	۳۶۹,۴۳۹	۲۰-۲۰	۴,۰۰۰

مرکز استان مازندران
آرشیو

جدول توزیع تعداد اهله کانونها نسبت به جمعیت بانکداری استانها و فریادانها در کانون

ردیف	استان - فریادان کانون	کل جمعیت بانکداری	تعداد اهله کانونها و فریادانها در کانون	تعداد اهله کانونها و فریادانها در استانها و فریادانها	نسبت اهله کانونها و فریادانها به جمعیت بانکداری استانها و فریادانها
۱	استان آذربایجان شرقی	۳۰۹۱۰۰۰ نفر	۷۴۳۰۰	۱۱۰۰۱۱۲	۳۸/۴
۲	آذربایجان غربی	۱۳۲۴۰۰۰	۴۲۰۰۱۶۰	۱۱۵۰۰۸۲	۲۹/۱
۳	اصفهان	۱۰۱۱۴۰۰۰	۴۰۸۰۸۰	۷۴۸۱۶	۱۶/۱
۴	ایلام	۴۴۰۰۰	۲۴۳۶۰	۴۶۸۲۲	۲۲/۱
۵	باصفهان و چهارمحال و بختیاری	۴۴۰۰۰	۶۰۰۰۰	۲۳۰۰۲۴	۲۲/۲
۶	بوشهر	۴۱۱۰۰۰	۷۰۰۰۰	۲۳۰۰۹۰	۲۲/۲
۷	فریادان کانونها - بوشهر - خوزستان و مازندران	۶۲۸۰۰۰	۵۴۰۰۰	۵۱۰۰۲۷۱	۸۱/۶
۸	استان چهارمحال و بختیاری	۴۰۰۰۰	۸۰۰۰۰	۲۱۰۰۰۱	۲۰/۲
۹	خراسان	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۲۲۱۰۱۱۰	۱۱/۲
۱۰	خوزستان	۶۰۰۰۰۰	۴۴۰۰۰	۱۱۰۰۰۲۴۰	۲۲/۲
۱۱	زنجان	۵۱۴۰۰۰	۱۲۴۰۶۰	۸۶۰۰۲۱	۲۰/۲
۱۲	سیستان و بلوچستان	۵۰۳۰۰۰	۱۳۴۰۴۰	۱۰۳۰۰۱۲	۲۸/۲
۱۳	فریادان کانونها - سیستان و بلوچستان	۲۲۲۰۰۰	۵۳۰۰۰	۳۰۰۰۰۶	۲۶/۲
۱۴	استان فارس	۱۳۲۱۰۰۰	۴۶۱۰۰	۱۱۸۰۰۲۳	۲۶/۲
۱۵	کردستان	۷۱۵۰۰۰	۱۲۱۰۰۰	۵۰۰۰۲۶	۲۱/۸
۱۶	کرمان	۱۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۲۲	۲۱/۸
۱۷	کرمانشاهان	۱۱۰۰۰۰	۲۳۰۰۰	۸۰۰۰۱۹	۲۲/۱
۱۸	گیلان	۳۳۰۰۰۰	۳۶۰۰۰	۱۲۰۰۰۰۴	۲۵/۱
۱۹	گرمستان	۴۴۰۰۰	۲۴۰۰۰	۲۲۰۰۰۶	۲۴/۲

مرکز اسناد و اطلاع رسانی
آرشیو

گزارش مأمور ساوای در خصوص اعزام هیات هماهنگ کننده‌ی تشکیلاتی به

استان‌ها

موضوع		ردیف
۱ - شماره گزاردن	۲۴	۱
۲ - تاریخ گزاردن	۲۱	۲
۳ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۳
۴ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۴
۵ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۵
۶ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۶
۷ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۷
۸ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۸
۹ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۹
۱۰ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۱۰
۱۱ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۱۱
۱۲ - تاریخ رسیدن خبر به مکتب	۲۱	۱۲

جمله‌ی تس عده‌ای از حزب رست خیر ملت ایران جهت هماهنگ نمودن
 امر تشکیلاتی و آموزش به استان، در تاریخ ۲۱/۱۰/۳۵ از تهران
 این هیات را تصدیق مستولان حزب در امور مختلفه حزب بده است این
 هیات تا در صورت اجتناب از هر چه شده و آنکه کمترین همکاری را در
 جهت حزب نماید و در امری از احوال مکتب مکتب
 نشود که هیات حزب در صورتی که با کمترین وجهت شدادی کارنامه
 تشکیل میدهد در صورتی که این است از هر چه در امر کرد فعالیت حزب
 شریک است

در دبیران
 ۲۵/۱۰/۳۵

تقریباً در هر روز در این است
 تقریباً در هر روز در این است
 ۴۱۷۸۴۱
 ۲۵/۱۰/۳۵
 مرکز استان انقلاب اسلامی
 آرشیدو

[شماره‌ی سند ۱۲۲]

گزارش مأمور ساواک در خصوص تأثیر شخصیت در فعالیت‌های حزبی در

شهرستان‌ها

ردیف	شرح	تاریخ	محل
۱	مجلس یکم از شهرستان...	۲۲/۱/۴۰	شهرستان...
۲	شماره گزارش...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۳	شماره گزارش...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۴	تاریخ گزارش...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۵	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۶	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۷	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۸	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۹	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۰	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۱	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۲	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۳	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۴	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۵	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۶	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۷	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۸	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۱۹	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...
۲۰	محل...	۱۵/۵/۴۰	شهرستان...

مردود... حزب رستاخیز ملت ایران در شهرستانها فعالیت بهتری دارد و در هر شهر و استان که مسئولان حزب دارای احترام و شخصیت بهتری هستند توانسته اند عده بیشتری را بسوی حزب جلب کنند.

سابقه شنبه: در ایران نقش شخصیت در بهسرفرت برنامه های حزبی اثر مهم دارد و مردم قبل از اینکه توجه به برنامه و اساسنامه حزب داشته باشند متوجه کارگزاران و رهبری کننده حزب در محیط خود میباشند اگر رهبران و مسئولان حزبی از بین افراد موجه و خوشنام و دلسوز به حال و حال مردم انتخاب شوند عده ای را بسوی خود جلب میکنند و اگر برعکس رهبران افراد بی مورد و شوق مردم نباشند بااستناد برنامه حزب کمس در حزب جمع نمیشود در وزارت آموزش و پرورش حزب رستاخیز فعالیت بسیار کمی دارد - برای اینکه کارگزارانی حزب در صورت فرسنگی به عهده افرادی نیست کسیه عدافه حقیقه طبقه معلم باشند کانونها دستوری و فرمایشی شده و افراد هم

مرکز استان تهران
آرشیو

[انتقال کلیه‌ی دفترها و اوراق از حزب مردم به حزب رستاخیز ملت ایران در مشهد]

ردیف	شرح	تاریخ
۱	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۲	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۳	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۴	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۵	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۶	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۷	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۸	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۹	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۰	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۱	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۲	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۳	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۴	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۵	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۶	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۷	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۸	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۱۹	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۲۰	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰
۲۱	کتابخانه	۱۳۳۰/۱۲/۲۰

موضوع: حزب رستاخیز ملت ایران
 حزب رستاخیز ملت ایران در شهرستانها فعالیت بهتری دارد و در هر شهر و استان که مسئولان حزب دارای احترام و شخصیت بهتری هستند توانسته اند عده بیشتری را بسوی حزب جلب کنند.

نمونه شنبه: در ایران نقش شخصیت در پیشرفت برنامه های حزبی اثر مهم دارد و مردم قبل از اینکه توجه به برنامه و اساسنامه حزب داشته باشند متوجه کارگردان و رهبری کننده حزب در محیط خود میباشند اگر رهبران و مسئولان حزبی از بین افراد موجه و خوشنام و دلسوز به حال مردم انتخاب شوند عده ای را بسوی خود جلب میکنند و اگر برعکس رهبران افرادی سرد و شوق مردم نباشند بااستناد برنامه حزب کسی در حزب جمع نمیشود در وزارت آموزش و پرورش حزب رستاخیز فعالیت بسیار کمی دارند. برای اینکه کارگزاران حزب در صنوف فرهنگی به عهده افرادی نیست که مدافع حقیقه، طبقه معلم باشند کارکنان دستوری و فرمایشی شده و افراد هم

مرکز اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

ABSTRACT:

One of the actions of Pahlavi regime in 1974 (1353H.SH), was establishment of a party by the name of Rastakhiz as a result of which a single party system was imposed on Iranian nation for the first time in the political history of Iran and Shah made people either to register in it or leave the country.

The compulsory membership in Rastakhiz party not only did not bring any enthusiasm in the election campaigns and caused recession in the centers of political parties, but also directed the attention of many people towards the revolutionary groups.

The formation of Committees of National Actions by the Rastakhiz Party for preventing anti-security actions, showed that the Party is not after meeting peoples needs and is trying to solidify the pillars of the regime, hence the folding of the party in 1979 (1357 H.SH), did not surprise anyone.

This book, treats the establishment, function and folding of Iran's Rastakhiz Party in final days of Pahlavi regime.

هدیه

The Rastakhiz Party of Iranian nation

According to The Documents

(Vol.1)

By:

Asghar Saremi Shahab

**The Center for
Islamic Revolution Documents**

September 2006